

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Doktora Programı

**ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERE YÖNELİK AKADEMİK
TÜRKÇE SÖZ VARLIĞININ TESPİTİ**

Elif SAYAR

Doktora Tezi

Ankara, 2023

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERE YÖNELİK AKADEMİK TÜRKÇE SÖZ
VARLIĞININ TESPİTİ

Elif SAYAR

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Doktora Programı

Doktora Tezi

Ankara, 2023

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan "**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**" kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

21/06/2023

Elif SAYAR

¹"Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge"

- (1) Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez **danışmanın** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internette paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez **danışmanın** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulunun** gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, **tezin yapıldığı kurum** tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, **ilgili kurum ve kuruluşun önerisi** ile **enstitü** veya **fakültenin** uygun görüşü üzerine **üniversite yönetim kurulu** tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.
Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir
*Tez **danışmanın** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.**

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Prof. Dr. Ayten GENÇ danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığımı beyan ederim.

21/06/2023

Elif SAYAR

TEŞEKKÜR

Tez yazım sürecim boyunca vaktini, emeğini ve bilgisini benden esirgemeyen tez danışmanım Prof. Dr. Ayten Genç'e en içten duygularıyla teşekkürlerimi sunarım.

Tez izleme toplantılarında görüş ve önerileriyle çalışmama yön veren değerli hocalarım Doç. Dr. Nazmiye Topçu Tecelli'ye ve Prof. Dr. Fatma Açık'a; tez savunmama katılarak görüş ve önerileriyle araştırmamın şekillenmesini sağlayan kıymetli hocam Prof. Dr. Mustafa Durmuş'a ve sayın Prof. Dr. Nezir Temur'a içtenlikle teşekkür ederim.

Doktora eğitimim boyunca aldığım derslerle tez sürecine ulaşmamda emeği olan tüm hocalarıma; sözcük listesi geliştirirken aklım her karıştığında attığım e-postalara hızla dönüş yapan Mark Davies'e; ilk okumalarımı yaparken çalışmama yön veren kaynakları benimle paylaşan Averil Coxhead'e teşekkür ederim. Ayrıca derlem dilbilim çalışmaya cesaret etmemde katkılarını asla yadsıyamacağım Lancaster Üniversitesinin derlem dilbilim yaz okulu/uzaktan eğitim platformunda ve Karadeniz Teknik Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen yabancı dil eğitiminde derlem araçlarının kullanımına yönelik projede eğitim veren tüm hocalarıma teşekkürü borç bilirim.

Böyle bir çalışmanın ekip işini olduğunu zor yoldan öğrendiğim tez yazım sürecimde gerek akademik Türkçe gerek derlem dilbilim deneyimlerini her danıştığım da benimle paylaşan Dr. Öğr. Üyesi Burak Tüfekçioğlu'na; derleminde yer alan tüm kitapları tereddüt etmeden yollayan Dr. Mustafa Dolmacı'ya; tez yazım aşamasında her an destek olan Dr. Tarık Demir'e; aynı dönemde ders aldığım, tez yazdığım, beraberliklerinden çok şey öğrendiğim arkadaşlarım Dr. Bihter Dereli ve Dr. Eser Kocaman Gürata'ya; pek sevgili Dr. Melike Güral'a; tez yazma sancılarının hepsini beraber atlattığım Dr. Gül Deniz Demirel'e; yönetime dair tüm sorularıma yıllardır sabırla yanıt veren canım arkadaşım Dr. Öğr. Üyesi Cansu Ayan'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak geliştirdikleri araçlarla veri analiz sürecimde destek olan İstanbul Teknik Üniversitesi Doğal Dil İşleme Laboratuvarı üyelerine, Fatih Bektaş'a ve Doç. Dr. Gülşen Eryiğit'e; ayrıca doktora eğitimim süresince verdiği maddi destekten ötürü Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'na (TÜBİTAK) teşekkür ederim.

ÖZET

SAYAR, Elif. *Uluslararası Öğrencilere Yönelik Akademik Türkçe Söz Varlığının Tespiti*. Doktora Tezi, Ankara, 2023.

Türkçenin söz varlığına yönelik çalışmalar incelendiğinde, bu çalışmalarda söz varlığının farklı açılardan ele alındığını söylemek mümkündür. Söz konusu çalışmalardan birkaçı şöyle tasnif edilebilir: Sözcüklerin kökenlerini merkeze alıp zaman içinde geçirdikleri değişimleri ortaya koyan çalışmalar, sözcüklerin yapısına odaklanıp aldıkları ekleri, bu eklerin kullanım alanlarını inceleyen araştırmalar veya sözcüklerin anlamlarını esas alıp kullanıldıkları bağlamdan hareketle kazandıkları anlama odaklanan çalışmalar. Alanyazın ışığında tasnifteki çalışmalar tarandığında, hâlihazırda akademik Türkçeye yönelik çok az sayıda söz varlığı çalışması olduğu tespit edilmiştir. Bu tespitten hareketle çalışmada, derlem dilbilim aracılığıyla akademik dilin doğal kullanım örneklerinin saptanması ve bir sözcük listesi aracılığıyla öğrenim/öğretim ortamına taşınması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle akademik Türkçeye yönelik temsil gücü yüksek, geniş kapsamlı ve dengeli bir özel derlem oluşturulmaya çalışılmıştır. Türkçenin Akademik Derlemi (TAD) adı verilen bu derlemden hareketle oran, aralık, dağılım ve disiplin ölçütleri göz önünde bulundurularak 1567 sözcük içeren Türkçenin Akademik Sözcük Listesi (TASL) hazırlanmıştır. Oluşturulan akademik derlem ve akademik sözcük listesiyle uluslararası öğrencilerin B2 düzeyinden başlayarak özellikle akademik Türkçe derslerinde ders içi ve ders dışı uygulamalarda yararlanabilecekleri bir materyal geliştirilmiştir. Eğitim amaçlı bu materyal, yalnızca öğrencilerin değil öğreticilerin, materyal tasarımcıların, sınav geliştiricilerin ve söz varlığı çalışmaları yapan araştırmacıların da kullanımına sunulmuştur. Böylelikle akademik Türkçe dersleri için tanımlanabilir, gerçekçi hedeflerin belirlenmesi ve uluslararası öğrencilere daha nitelikli bir akademik Türkçe eğitimi verilmesine yönelik bir adım atıldığı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: İkinci/yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, akademik Türkçe, akademik söylem, akademik söz varlığı, akademik derlem

ABSTRACT

SAYAR, Elif. *Determination of Turkish Academic Vocabulary for International Students*. Doctoral Dissertation, Ankara, 2023.

When the literature on Turkish vocabulary is examined, it can be put forth that vocabulary studies are handled in a variety of ways. Some of these studies can be classified as: Studies focusing on the origins of words and revealing the changes they have undergone over time, studies centering upon the structure of the words and examining the affixes they take along with the use of these affixes, or studies focusing on the meanings of the words based on the contexts they are used in. When these studies are scrutinized in the light of the literature, it can be stated that there are very few vocabulary studies for academic Turkish. Based on this, the present study aims to identify the examples of real life academic language use through corpus linguistics and incorporate them in learning/teaching environment through a vocabulary list. For this purpose, a representative, large-scale specialized corpus has been tried to collect. Based on the corpus, named the Academic Corpus of Turkish (ACT), the Academic Vocabulary List of Turkish (AVLT) including 1567 words was prepared taking into account the ratio, range, distribution and discipline criteria. With the help of the academic corpus and academic vocabulary list created, an essential material that B2 and higher level international students can benefit especially in academic Turkish lessons both inside and outside the classroom has been developed. This educational material is made available not only to the students but also to instructors, material designers, exam developers and researchers interested in vocabulary studies. Thus, it is thought that a step has been taken towards determining definable, realistic targets for academic Turkish lessons and contributing to a more qualified academic Turkish education for international students.

Keywords: Teaching Turkish as a second/foreign language, academic Turkish, academic discourse, academic vocabulary, academic corpus

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	i
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	ii
ETİK BEYAN.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	x
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xii
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xiv
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN KAPSAMI.....	5
1.1. Problem Durumu.....	5
1.2. Araştırmanın Amacı.....	6
1.3. Araştırmanın Önemi.....	8
1.5. Varsayımlar	9
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	9
1.6. Tanımlar.....	10
2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE.....	13
2.1. ÖZEL AMAÇLI DİL ÖĞRETİMİ.....	13
2.2. AKADEMİK AMAÇLI DİL ÖĞRETİMİ.....	23
2.2.1. Geçmişten Günümüze Akademik Amaçlı Dil Öğretimi.....	33
2.2.2. Dünyada Akademik Amaçlı Dil Öğretimi.....	36
2.2.3. Türkiye’de Akademik Amaçlı Dil Öğretimi.....	38
2.3. SÖZ VARLIĞI.....	41
2.3.1. Sözcük ve Sözcüklerin Sınıflandırılması.....	44
2.3.2. Söz Varlığı – Sıklık İlişkisi.....	48
2.3.3. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde Söz Varlığı.....	53
2.4. AKADEMİK SÖZ VARLIĞI.....	57
2.4.1. Akademik Söylem.....	58

2.4.2. Akademik Söylemin Farklılaşan Özellikleri ve Boyutları.....	64
2.4.3. Akademik Sözcükler.....	68
2.4.4. Akademik Sözcük Listeleri.....	77
2.4.5. Türkçe için Akademik Sözcük Listesi Geliştirilen Çalışmalar.....	80
3. BÖLÜM: YÖNTEM.....	83
3.1. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ, YÖNTEMİ VE DESENİ.....	83
3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM.....	85
3.2.1. Derlem Tasarımı ve Tasarım Ölçütleri.....	93
3.3. VERİLERİN TOPLANMASI.....	102
3.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	108
3.4.1. Doğal Dil İşleme (DDİ) Araçlarının Veri Analizinde Kullanımı....	109
3.4.2. DDİ Araçlarının Türkçenin Akademik Derleminin Veri Analizinde Kullanımı.....	117
3.4.3. Sözcük Listesi Hazırlamaya Yönelik Veri Analizi.....	124
4. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM.....	129
4.1. TÜRKÇENİN AKADEMİK SÖZCÜK LİSTESİNDE YER ALAN SÖZCÜKLERE YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR.....	129
4.2. SÖZCÜK LİSTESİ OLUŞTURMADA KULLANILAN YÖNTEMİN TÜRKÇE AKADEMİK SÖYLEM BAĞLAMINDAKİ GEÇERLİLİĞİNE YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR.....	171
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	177
KAYNAKÇA.....	187
EKLER.....	203
EK 1. AKADEMİK TÜRKÇE DERS KİTAPLARI KÜNYE BİLGİSİ.....	203
EK 2. TÜRKÇENİN AKADEMİK ALT DERLEMLERİNİN VERİ KÜMESİ...	205
EK 3. TÜRKÇENİN AKADEMİK ALT SÖZCÜK LİSTESİ 2.....	208
EK 4. TÜRKÇENİN AKADEMİK SÖZCÜK LİSTESİ (TASL).....	236
EK 5. TASL'DAN HAREKETLE GELİŞTİRİLEN BİRİNCİL VE İKİNCİL LİSTE.....	256
EK 6. TASL'IN SÖZCÜK TÜRLERİNE GÖRE SINIFLANDIRILMASI.....	277
EK 7. TEZ ÇALIŞMASI ETİK KURUL İZİN MUAFİYETİ FORMU.....	290
EK 8. TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU.....	291

EK 9. TURNİTİN BENZERLİK İNDEKSİ.....	292
---------------------------------------	-----

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Disiplinlere Özgü Yazı Türleri (Coffin ve diğerleri, 2003).....	28
Tablo 2. Sözcük Türü Tasnifi.....	46
Tablo 3. D-AOBM’de Düzeylelere Yönelik Sözcük Dağarcığı Çeşitliliği (2020)	55
Tablo 4. Günlük ve Akademik Dilin Farklılıkları (Tompkins, 2009)	65
Tablo 5. Akademik ve Günlük Dilin Tipik Kullanımının Ayrılan Noktaları (Humphrey, 2016).....	65
Tablo 6. Akademik Dilin Boyutları (Gottlieb ve Ernst-Slavit, 2014).....	67
Tablo 7. TAD’da Yer Alan Disiplinler, Konu Alanları ve Ders Kitapları Listesi	88
Tablo 8. TAD’da Fen Bilimleri ve Mühendislik ve Sağlık Bilimleri Disiplinlerinde Birleştirilen Konu Alanları Listesi.....	89
Tablo 9. Türkiye’de Akademik Türkçe Derslerinde Kullanılan Kitaplarda Yer Alan Konu Alanları ve Temalar.....	90
Tablo 10. TAAD-1’de Yer Alan Sözcükbirim Sayıları.....	103
Tablo 11. TAAD-2’de Yer Alan Sözcükbirim Sayıları.....	105
Tablo 12. <i>Aday</i> Başsözcüğüne Bağlanabilecek İsim Listesi.....	111
Tablo 13. <i>Araştır</i> - Başsözcüğüne Bağlanabilecek Fiil Listesi.....	113
Tablo 14. Biçimbilimsel Belirsizlik Örnekleri.....	116
Tablo 15. Türkçenin Akademik Alt Sözcük Listesi 1.....	131
Tablo 16. TAAD 1’de Karşılaşılan Sözcük Tabanı Örnekleri.....	161
Tablo 17. Oran Ölçümleri Sonucu Listede Kalan ve Listedden Çıkan Sözcük Sayıları.....	163
Tablo 18. TDTSS’de (2017) Yer Alıp Oran Ölçütünden Geçmeyen Sözcükler	163
Tablo 19. Aralık Ölçümleri Sonucu Listede Kalan ve Listedden Çıkan Sözcük Sayıları.....	165
Tablo 20. Dağılım Ölçümleri Sonucu Listede Kalan ve Listedden Çıkan Sözcük Sayıları.....	166
Tablo 21. TASL 1’de A Madde Başında Yer Alan İlk 100 Sözcük.....	166
Tablo 22. Disiplin Ölçümleri Sonucu Listede Kalan ve Listedden Çıkan Sözcük Sayıları.....	170
Tablo 23. TAD’da ve Alt Derlemlerinde Sözcükbirim/Sözcük Sayıları.....	170

Tablo 24. TASL 1 ve TASL 2'nin Jaccard Benzerlik İndeksi.....	172
Tablo 25. TASL 1 ve TASL 2'nin TDTSS (2017) ile Jaccard Benzerlik İndeksi	174
Tablo 26. TASL 1 ve TASL 2'nin Akademik Kelime Listesi (2015) ile Jaccard Benzerlik İndeksi.....	175

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Yabancı Dil Öğretimi (YDÖ) (Jordan, 1997).....	21
Şekil 2. Özel Amaçlı Dil Öğretimi (ÖADÖ) (Dudley-Evans ve St John, 2004).....	22
Şekil 3. Katı Bilgi Bilimleri ve Esnek Beşeri Bilimler (Hyland, 2006).....	29
Şekil 4. Akademik Amaçlı Dil Öğretimi (AAÖD) (Jordan, 1997)	29
Şekil 5. Genel ve Özel Akademik Amaçlı Dil Öğretiminin Farkları (Jordan, 1997).....	31
Şekil 6. ABBY Fine Reader 9.0 Programıyla Açılan Bir Makalenin Ekran Görüntüsü.....	96
Şekil 7. Metin Belgesine Dönüştürülen Bir Makalenin Ekran Görüntüsü.....	96
Şekil 8. OCR Programlarıyla Dönüştürme Aşamasında Karşılaşılabilecek Problemler-1. Örnek.....	115
Şekil 9. OCR Programlarıyla Dönüştürme Aşamasında Karşılaşılabilecek Problemler-2. Örnek.....	97
Şekil 10. OCR Programlarıyla Dönüştürme Aşamasında Karşılaşılabilecek Problemler-3. Örnek.....	97
Şekil 11. OCR Programlarıyla Dönüştürme Aşamasında Karşılaşılabilecek Problemler-4. Örnek.....	98
Şekil 12. Derlemde Yer Alan Metinlerin Klasörleme Düzeni.....	107
Şekil 13. Sözcükbirim Tespiti Temsili.....	110
Şekil 14. Sözcük Tabanı Tespiti Temsili.....	110
Şekil 15. Derlem Analizinde Karışıklığa Yol Açan Durum Temsili-Sayfa Numaraları Örneği.....	118
Şekil 16. Derlem Analizinde Karışıklığa Yol Açan Durum Temsili-Dikey Sıralı Harfler Örneği.....	119
Şekil 17. Derlem Analizinde DDİ Aracı Tarafından Okunamayan Satır Temsili...	119
Şekil 18. Biçimbilimsel Çözümleme.....	122

Şekil 19. DDİ Aracından Gelen Sözcük Türü Bilgisi.....	123
Şekil 20. Derlemde Yer Alan Metinlerin Listelenme Düzeni.....	128
Şekil 21. Sözcük Listesinde Yer Alan Sütunların Açıklaması.....	130
Şekil 22. Sözcük Listesi Hazırlanırken Esas Alınan Ölçütler.....	160
Şekil 23. Jaccard Benzerlik İndeksi.....	172
Şekil 24. TASL 1- Tamamı.....	173
Şekil 25. TASL 2- Tamamı.....	173
Şekil 26. TASL 1- 5000 Frekansa Kadar.....	173
Şekil 27. TASL 2- 5000 Frekansa Kadar.....	173
Şekil 28. TASL 1- 5000 Frekansa Kadar Sütun Grafiği.....	174
Şekil 29. TASL 2- 5000 Frekansa Kadar Sütun Grafiği.....	174

KISALTMALAR DİZİNİ

- AADÖ** : Akademik Amaçlı Dil Öğretimi
ÖADÖ : Özel Amaçlı Dil Öğretimi
D-AOBM : Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni
DDİ : Doğal Dil İşleme
ESP : İngilizcenin Özel Amaçlı Öğretimi
İTÜ : İstanbul Teknik Üniversitesi
KADY : Kavramsal Akademik Dil Yeterliliği
KTİB : Kişilerarası Temel İletişim Becerileri
OCR : Optik Karakter Tanıma
TAD : Türkçenin Akademik Derlemi
TAAD 1 : Türkçenin Akademik Alt Derlemi 1
TAAD 2 : Türkçenin Akademik Alt Derlemi 2
TASL : Türkçenin Akademik Sözcük Listesi
TAASL 1 : Türkçenin Akademik Alt Sözcük Listesi 1
TAASL 2 : Türkçenin Akademik Alt Sözcük Listesi 2
TDTS : Türkçenin Derlem-Temelli Sıklık Sözlüğü
TUD : Türkçe Ulusal Derlem
TEPAV : Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı
TÖMER : Türkçe Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi
YTB : Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

GİRİŞ

Eğitim, küreselleşme ve teknolojik gelişmelerin hızla arttığı günümüzde uluslararası bir boyut kazanmıştır. Böylelikle dünya genelinde farklı dillerin ve kültürlerin birbirleriyle etkileşim olanakları artmış, ülkeler arası sınırlar bir ölçüde ortadan kalkmıştır. Bu gelişme aynı zamanda, uluslararası öğrencilerin başka ülkelerde eğitim görmesini olanaklı kılarak küresel çapta uluslararası öğrenci hareketliliğini artırmıştır. Son yıllarda tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'deki üniversitelerde de uluslararasılaşmaya yönelik önemli adımlar atılmaktadır. Üniversiteler uluslararası öğrencileri çekmek için daha fazla çaba harcamakta, bu öğrencilere yönelik burs/finansal desteklerini artırmakta, ayrıca bu öğrenciler için özel programlar/kurslar düzenlemektedir.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) tarafından uluslararası öğrenciler için destekleyici Türkçe eğitimi kapsamında oluşturulan dersler/programlar buna örnek gösterilebilir. Türkçe Öğretim, Uygulama ve Araştırma Merkezlerinde (TÖMER) C1 düzeyini başarı ile tamamlayan öğrencilerin, bölüm derslerinde zorlanmaları sonucunda, bu öğrencilerin lisans veya lisansüstü eğitimlerinden önce akademik Türkçe dersleri almaları ihtiyacı doğmuştur. YTB'nin burslandığı öğrenciler için alınmasını zorunlu hâle getirdiği bu dersler; öğrencilerin Türk yükseköğretim sistemine daha kolay uyum sağlayabilmeleri amacıyla verilmekte ve uluslararası öğrencilerin Türkçe akademik alanyazını okuyabilme, akademik yazı yazma ve sunum yapabilme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olma amacı taşımaktadır. Derslerin hedefleri ve içeriği incelendiğinde bu dersler aracılığıyla; öğrencilerin akademik dinleme, okuma, konuşma, yazma becerilerini geliştirerek bilimsel konulardaki metinleri anlayabilme, eleştirel düşünebilme ve kendi fikirlerini etkili bir şekilde ifade edebilme becerilerini geliştirmek amaçlanmaktadır. Diğer bir deyişle akademik söylemin öğrencilere kazandırılmaya çalışıldığı bu derslerde, üyesi olacakları söylem topluluğunda kullanılan akademik dilin özellikleri kavratılmaya ve üretici beceriler aracılığıyla ortaya koyma yöntemleri anlatılmaya çalışılmaktadır.

Temel olarak bir disiplindeki bilgiyi açık ve anlaşılır bir şekilde ifade etmek amacıyla yola çıkılan akademik söylemin birçok alt bileşeni bulunmaktadır. En genel anlamda mantıksal ve yapısal tutarlılık, özgünlük, objektiflik, akıcılık, etik standartlara uygunluk

gibi özelliklere sahip olunmasını gerektiren bu söylem; ortak bir söz varlığı, belirli cümle yapıları, imlâ kuralları ve atıfta bulunma yöntemleri aracılığıyla akademik bağlamlarda etkili iletişimi hedeflemektedir.

Bu çalışma kapsamında akademik söylemi oluşturan bileşenlerden yalnızca söz varlığına odaklanılmakta ve akademik sözcük bilgisinin akademik söylemdeki önemi üzerinde durulmaktadır. Çünkü akademik sözcük dağarcığını geliştirmenin; öğrencilerin akademik başarılarını artıran, akademik metinleri daha iyi anlamalarına, iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı olan ve bu sebeple öğrenciler açısından çok önemli bir öğrenme hedefi olduğu düşünülmektedir.

Buradan hareketle uluslararası öğrencilere sunulan akademik Türkçe derslerinde ve uzmanlık alanlarına yönelik akademik üretilere başladıkları B2 düzeyinden itibaren, öğrenciler temel söz varlığına ek olarak akademik sözcüklere ihtiyaç duymaktadır. Çünkü D-AOBM’de belirtildiği gibi B2 düzeyinden itibaren öğrenciler uzmanlık alanlarına yönelik bağlamlarda yer alabilir ve “Soyut ve somut konular içeren metinlerin içeriğini ana hatlarıyla kavrayabilir; kendi uzmanlık alanındaki tartışmaları da anlayabilir.” (TELC, 2013, s. 31). Dolayısıyla bu aşamada öğrencilere akademik sözcüklerin öğretiminin gerekliliği ve önemi dikkatleri çekmektedir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta bunların hangi sözcükler olduğu ve hangi sıra gözetilerek verilmesi gerektiğiyle ilgilidir. Coxhead (2000, s. 213) “Akademik amaçlı dil öğretim programlarında sözcük öğrenme ve öğretme sürecinin en zorlu yönlerinden birinin, değerli sınıf ve bireysel çalışma vakitlerinde hangi sözcüklere odaklanılacağına ilişkin mantıklı kararların verilmesi” olduğunu belirtmektedir.

Bahsedilen belirlemeyi yapmanın çeşitli yollarından söz etmek mümkündür. Örneğin, dil öğrenme hedeflerine odaklanmak, öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik sözcük seçmek, ders kitaplarını referans almak veya öğreticinin deneyim ve içgüdülerine veya yargılarına güvenmek bunlardan birkaçı olarak sayılabilir. Eğitimin, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda bireyselleştirilmesi oldukça önemlidir ancak 20 öğrencinin aynı çatı altında, en az 140-180 saat boyunca eğitim aldığı sınıf ortamlarında, sınıfta geçirilen vakti tüm öğrencilere eşit oranda faydalı kılabilmek için kapsayıcı, eğitimin ortak hedeflerine daha uygun ölçütlerden yola çıkmanın daha yararlı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca günümüzde öğreticilerin sahip oldukları teknoloji okuryazarlığı gibi beceriler de göz

önünde bulundurulduğunda, “Elektronik ortamda saklanan derlemlerin hem öğrenciler hem de araştırmacılar arasında yaygın kullanımı, dil tanımlarının program geliştiricilerin sezgileri ve/veya önyargılarından ziyade gerçek verilerin niceliğine dayandırılmasına yönelik beklenti yaratmaktadır.” (Hunston ve Francis, 1998, s. 48). Buradan hareketle yukarıda bahsedilen belirlemenin, dilin doğal kullanımlarının çok sayıda örnekle betimlenebileceği derlemlerden hareketle yapılmasının, öğrenim/öğretim ortamlarında daha işlevsel ve etkili sonuçlar doğuracağı düşünülmektedir. Dolayısıyla bu görüşün hayata geçirilebilmesi için “dil kullanımının daha yaygın kalıplarını açığa çıkarma potansiyeline sahip” (Tao, 2001, s. 116) derlemlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Gabrielatos (2005, s. 1) tarafından belirtildiği gibi “Derlem artık dil öğretiminin yeni sloganlarından biri hâline gelmiştir ve hem öğrenciler hem de öğrenciler her geçen gün sözlükler ve dilbilgisi gibi derlem temelli eğitim ürünlerinden daha çok faydalanmaktadır.” Teknolojinin gelişmesi ve derlem çalışmaları üzerindeki etkisiyle birlikte araştırmacılar “derlem ile bilgisayar teknolojisinin evliliği” (McEnery, Xioa ve Tono, 2006, s. 4) olarak ifade edilen bu süreçte, dilin doğal kullanımlarını büyük ölçekte toplama ve betimleme fırsatına sahip olmuştur. Diğer bir deyişle derlem çalışmaları; elektronik veri depolama/işleme alanlarında kazanılan hız ve son teknolojik gelişmelerle birlikte dilin temsilcisi hâline gelmiş, derlemler doğrudan ve dolaylı uygulamalarla ikinci/yabancı dil öğrenimi/öğretiminde kullanılır olmuştur.

Dil öğrenimi/öğretiminde derlemin kendisinin kaynak olarak kullanıldığı doğrudan uygulamalar bu çalışmanın kapsamı dışındadır. Çalışmada, derlemlerin dil öğrenimi/öğretimi uygulamalarını şekillendirmek, onlara yön vermek amacıyla kullanılması olarak bilinen dolaylı derlem uygulamalarından; özellikle materyal hazırlama, dil testi geliştirme veya araştırmacıların dilin doğal kullanım örneklerini incelemesi gibi amaçlarla çokça faydalanılan sözcük listeleri üzerinde durulmakta ve akademik Türkçe için sözcük listesi geliştirmeye yönelik bir model önerisi sunulmaktadır.

Sözcükler bilindiği gibi dilin temel yapıtaşlarıdır. Dil öğrenimi/öğretiminin temeli, sözcük bilgisinin geliştirilmesiyle başlar ve bu bilgi öğrencilerin diğer dil becerilerini (dinleme, okuma, konuşma, yazma) geliştirmelerinde yardımcı olur. Sözcük listeleri, öğrencilere hedef sözcükleri sistematik bir şekilde öğrenme ve tekrarlama imkânı sağlar.

Sözcüklerin anlamlarını ve türlerini öğrenmek, öğrencilerin sözcük dağarcıklarını genişletmelerine katkı sağlar. Ayrıca öğreticiler, öğrencilere farklı sözcük listeleri vererek onların ihtiyaçlarına ve öğrenme stillerine uygun bir şekilde sözcük öğrenme süreçlerini özelleştirebilirler. Coxhead (2000, s. 124) akademik bir sözcük listesinin “dil kursları için sözcük hedeflerinin belirlenmesinde, öğrencilerin bağımsız çalışmalarına rehberlik etmede, ders ve materyal tasarımcılarının metin seçimleri ve öğrenme etkinlikleri geliştirmelerinde yol gösterici rol oynadığının” altını çizmektedir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken iki önemli nokta sözcük listesinin hazırlanacağı akademik derlemin nasıl oluşturulduğu ve bu derlemden hareketle sözcük listesi hazırlanırken hangi ölçütlerin esas alındığı, sözcük kavramının sınırlarının nasıl çizildiğidir.

Araştırmanın yöntem kısmında üzerinde ayrıntılı bir şekilde durulacağı gibi bu araştırmada, derlemi oluşturan metinler seçilirken araştırmacı tarafından hem uluslararası öğrencilerin hem de ilgili alanyazının ihtiyaçları göz önünde bulundurularak ölçütler belirlenmiştir. Dolayısıyla amaçsal örnekleme tiplerinden ölçüt örnekleme yöntemiyle veriler toplanmıştır. Yöntem kısmında bu ölçütler üzerinde durulacaktır. Ancak bu noktada bilinmesi gereken ve araştırmanın en temel perspektiflerinden birini oluşturan ölçüt, araştırmanın dilin *eş zamanlı görünümünü* betimlediğidir. Daha açık bir ifadeyle, çalışmada gerek derlem oluşturulurken gerek sözcük kavramının sınırları çizilirken sözcüklerin tarihsel olarak nasıl değiştiği ve evrimselleştiği üzerinde durulmamış, günümüz Türkçesi betimlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca çalışma kapsamında oluşturulan ve Türkçenin Akademik Derlemi (TAD) olarak adlandırılan derlem; özel amaçlı, yazılı, tek dilli, anadili konuşurlarından toplanan, 10 yıllık bir dönemi (2011-2021) kapsayan, durağan ve işaretlenmemiş (yalnızca sözcük türü bilgisi taşıyan) bir derlem olma özelliği taşımaktadır.

İkinci önemli nokta sözcük kavramının sınırlarının nasıl çizildiğiyle ilişkilidir. Alanyazında birlik sağlamak, terimlerin oturmasına katkıda bulunmak, kümülatif bilgi birikimine destek olmak böylelikle farklı araştırmacıların elde ettiği verilerin kullanılabilirliğini artırmak amaçlarıyla sözcük seçiminde birim olarak *taban* esas alınmıştır. Tespit edilen sözcük tabanlarından hareketle akademik sözcükleri hem genel derlemden bulunan yüksek frekanslı sözcüklerden hem de teknik sözcüklerden ayırmak amacıyla oran, aralık, dağılım ve disiplin ölçütleri göz önünde bulundurularak analizler yapılmış ve Türkçenin Akademik Sözcük Listesi (TASL) geliştirilmiştir. Son olarak

geliştirilen sözcük listesinin geçerliliğine ve temsil gücüne yönelik analizler yapılarak tutarlı, güvenilir ve genellenebilir sonuçlar elde edilmeye çalışılmıştır.

Tüm bunları gerçekleştirebilmek amacıyla tezde öncelikle çalışmanın arka planı ve problem durumu genel hatlarıyla ortaya konulmuş, araştırmanın amacı ve önemi açıklanmıştır. Bu bölümden sonra çalışmanın kuramsal çerçevesinin çizebilebilmesi için; özel amaçlı dil öğretimi, akademik amaçlı dil öğretimi, söz varlığı ve akademik söz varlığı kavramları detaylı bir şekilde alanyazında yapılan diğer çalışmalardan da faydalanılarak tartışılmıştır. Bir sonraki bölüm olan yöntem başlığı altında, araştırma yöntemi ve deseni, örneklem, verilerin toplanması ve analizine yönelik atılan adımlar açıklanmıştır. Dördüncü bölümde, araştırma soruları göz önünde bulundurularak analizler sonucu elde edilen bulgular bütünlük içinde şekil ve tablolar aracılığıyla paylaşılmıştır. Sonuç bölümünde ise bulgulardan hareketle kısa bir değerlendirme yapılmış ve alanyazında yapılan diğer çalışmalar dikkate alınarak öneriler ortaya konulmuştur.

1. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI

Çalışmanın bu bölümünde, akademik Türkçe söz varlığı alanyazınındaki çalışmalar göz önünde bulundurularak kapsamı ortaya konulmaktadır. Bu doğrultuda öncelikli olarak araştırmanın amacı ve önemi ifade edilmekte, daha sonra varsayımlar ve sınırlılıklara yönelik bilgi verilmektedir. Son olarak bir söz varlığı çalışması olan bu tez kapsamında, çalışma boyunca sıklıkla değinilen kavramlar ortak bir dil kullanarak benzer okumalar ve çıkarımlar yapabilmek amacıyla tanımlanmaktadır.

1.1. PROBLEM DURUMU

Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğrenimi/öğretimi alanında söz varlığına yönelik yapılan araştırmaların sayısı her geçen gün artmaktadır. Buna karşın akademik Türkçe öğrenimi/öğretiminde yararlanılan yalnızca iki akademik sözcük listesinin var oluşu, bu alanda daha fazla sayıda bilimsel çalışma yapılmasına duyulan ihtiyacı gösterir niteliktedir.

Bahsedilen sözcük listelerinin geliştirildiği çalışmaların; Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretimi alanyazını için, bu listelerden yararlanan öğrenciler ve öğretmenler için, bu araştırmaları temel alarak yeni araştırmalar yapan araştırmacılar için önemi oldukça büyüktür. Ancak şimdiye dek yapılan bu çalışmalarda seçilen örneklemin ya yalnızca bölüm ders kitaplarından (Dolmacı, 2015) veya sosyal bilimler alanındaki makalelerden (Tüfekçioğlu, 2018) toplandığı saptanmıştır. Burada dikkat çeken bir başka konu, öğrenciler tarafından tercih ediliyor olmasına rağmen sağlık bilimlerinin her iki araştırmanın da kapsamının dışında olması/tutulmasıdır. Bu çalışmalarda sözcük listesi oluşturma aşamasında yalnızca sıklık ve dağılım ölçütlerinin esas alındığı da dikkatleri çekmektedir. Ayrıca oluşturulan sözcük listeleri benzer bir akademik derlemde test edilmediği için temsil, geçerlik ve güvenilirliğine yönelik çıkarımlarda bulunmak mümkün görünmemektedir. Diğer yandan çalışmalarda sözcük listesi oluşturmada esas alınan ölçütlerin, hem yüksek frekanslı genel amaçlı sözcükleri hem de teknik sözcükleri genel akademik amaçlı sözcüklerden ayırmak için yeterli olmadığı düşünülmektedir. Dahası Türkçe söz varlığı alanyazını incelendiğinde gerek çalışma verilerinin temin edilme yolları gerekse sözcük kavramının sınırları gibi noktalarda ortaya çıkan farklılıklar nedeniyle akademik Türkçeyi temsil edebilecek geniş kapsamlı ve dengeli bir derlemin tam anlamıyla oluşturulamadığını söylemek de yanlış olmayacaktır.

Söz edilen tespitlerden hareketle bu tezin çıkış noktası; akademik Türkçeyi temsil edecek, geniş kapsamlı, dengeli bir derleme, bu derlemden hareketle çeşitli ölçütler göz önünde bulundurularak ve geçerliliğine yönelik analizler yapılarak oluşturulmuş bir akademik sözcük listesine duyulan ihtiyaçtır.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Alımlama ve üretim temel becerilerinin başarılı bir şekilde gelişebilmesinin, dilin yapısal bilgisinin yanı sıra yeterli sözcük dağarcığına sahip olunarak gerçekleştirildiği düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle dil öğrenim süreçlerinde öğrencilere ders içi ve ders dışı uygulamalar aracılığıyla sunulan söz varlığının; öğrencilerin hedeflerine ve ihtiyaçlarına uygun olarak sunulması gerektiği, sezgisel olarak seçilmiş sözcüklerin öğrenim/öğretim sürecini başarısızlığa uğratabileceği öngörülmektedir. Dahası bu uygulamalarda hedeflere uygun derlem çıkışlı çalışmalardan elde edilen sözcüklere yer

verilmesinin; öğrencilerin kendi çalışmalarına rehberlik edeceği, öğretmenler için geçerli ve güvenilir bir kaynak oluşturacağı, program ve materyal geliştiriciler için bir ölçüt teşkil edeceği düşünülmektedir.

Bahsedilen gerekçelerden hareketle çalışmada, uluslararası öğrencilere sunulan söz varlığı unsurlarının derlem dilbilim verilerinden yararlanılarak belirlenmiş sözcükleri ve bunlardan hareketle oluşturulmuş sözcük listelerini temel alması gerektiği savunulmaktadır. Böylece B2 düzeyinden itibaren derlemde geçen yüksek frekanslı sözcükleri öğrenerek C1 düzeyini bitiren ve akademik Türkçe dersine başlayan uluslararası öğrencilerin; akademik metinlerdeki sözcüklerin %8.5 ila %10'unu kapsadığı tespit edilen (Coxhead ve Nation, 2001) akademik sözcük bilgisiyle; bu derslerde daha başarılı, akademik dilin uygun kullanımlarına daha hâkim ve sonrasında alanlarıyla ilgili terimleri öğrenmeye daha hazır olacakları düşünülmektedir.

Bu düşüncelerden hareketle toplanan veriler ışığında tez; eş zamanlı bir yaklaşımdan yola çıkarak günümüz Türkçesinin akademik söylemlerde tercih edilen söz varlığı unsurlarını, derlem dilbilim ve doğal dil işleme (DDİ) alanlarından beslenerek tespit etmeyi amaçlayan, böylelikle uluslararası öğrencilerin farkındalıklarını artırmayı ve onlara daha nitelikli bir akademik Türkçe öğretimi sunulmasını hedefleyen bir derlem çalışması olarak yapılandırılmıştır. Daha açık bir ifadeyle bu çalışma, Türkçe için oluşturulacak özel amaçlı bir derlem olan TAD'dan hareketle, uluslararası öğrencilerin özellikle B2 düzeyinden başlayarak yararlanabilecekleri genel akademik amaçlı bir sözcük listesi hazırlamayı hedeflemektedir. Ayrıca oluşturulan akademik sözcük listesini, aynı boyutta başka bir derlem ile karşılaştırarak geçerliliğini incelemeyi amaçlamaktadır.

Bu amaçla çalışma kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkçenin Akademik Derlemi'nden hareketle oluşturulacak genel akademik amaçlı sözcük listesinde hangi sözcükler bulunmaktadır?
2. Sözcük listesi oluşturmada kullanılan yöntem, Türkçe akademik söylem bağlamında ne kadar geçerli sonuçlar vermektedir?

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Araştırma; Türkiye’de sayıları her geçen gün artan uluslararası öğrencilerin akademik hayatları boyunca ihtiyaç duyacakları söz varlığı unsurlarının farkına varmalarını sağlamak ve gerek ders dışı gerek ders içi çalışmalarına destek olmak amacıyla hazırlanan derlem çıkışlı bir sözcük listesi çalışmasıdır.

Çalışma kapsamında temsil gücü yüksek, dengeli ve geniş kapsamlı bir derlemden hareketle, dört farklı ölçüt (dağılım, oran, aralık, disiplin) göz önünde bulundurularak genel akademik amaçlı bir sözcük listesi hazırlanmıştır. İkinci/yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanyazınında akademik sözcük listesi geliştirilmesi amacıyla yapılan diğer çalışmalardan farklı olarak bu çalışmanın, kullanılan ölçütler aracılığıyla akademik sözcükleri genel derlemde geçen yüksek frekanslı sözcüklerden ve teknik sözcüklerden ayırma noktasında güçlü bir dayanak oluşturacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu liste akademik Türkçe alanında DDİ araçlarından yararlanılarak hazırlanmış ilk akademik sözcük listesi olması bakımından önem taşımaktadır. Dolayısıyla geniş kapsamlı, dengeli ve temsil gücü yüksek bir derlemden hareketle, dört farklı ölçüt gözeterek ve DDİ alanyazınından faydalanılarak akademik Türkçeye yönelik sözcük listesi hazırlanan bir çalışmanın daha önce yapılmamış olması bu çalışmanın özgünlüğünü gösterir niteliktedir.

Pedagojik açıdan çalışmanın bulgularının yükseköğretim düzeyinde B2 düzeyinden başlayarak genel söz varlığı kazanımının yanı sıra özellikle akademik Türkçe derslerinde pratik bir kullanıma sahip olacağı düşünülmektedir. Hazırlanan sözcük listesinin ders içi ve ders dışı uygulamalarda öğrencilerin özerk öğrenme süreçlerine katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Bu katkının yalnızca öğrencilere yönelik olmayacağı, çalışmanın akademik Türkçe dersinin içerik ve müfredatının oluşturulması, materyal ve sınav süreçlerinde metinlere dâhil edilecek düzeye uygun hedef sözcük seçimi, akademik sözcük testi geliştirilmesi süreçlerinde de güvenilir bir referans olacağı düşünülmektedir.

Ayrıca çalışma, öğretilmesi hedeflenen ve ders kitaplarında yer alması beklenen sözcükler konusunda birlik oluşturma bakımından da alana katkılar sunacaktır. Böylelikle alandaki büyük bir ihtiyaca cevap vereceği düşünülen akademik dinleme, okuma, konuşma ve yazma hatta dilbilgisi ve sözcük kitaplarının hazırlanmasına da mevcut çalışmayla fayda sağlanmış olacaktır.

Son olarak disiplinlerarası bakış açısına sahip bu çalışmanın akademik Türkçe söz varlığı çalışmaları başta olmak üzere; derlem dilbilim, Türkçe DDİ ve sözcük listesi geliştirme alanlarına kuramsal ve uygulamalı katkılar sağlayacağına inanılmaktadır.

1.4. VARSAYIMLAR

Bu çalışma için özel olarak oluşturulan TAD'dan hareketle sözcük listesi geliştirilirken Gardner ve Davies (2014) tarafından ortaya konulan *oran, aralık, dağılım, disiplin* ölçütlerini esas almanın genel akademik amaçlı sözcük listesi hazırlanmasında geçerli ve güvenilir bir yöntem olduğu varsayılmıştır. Bunların ilki olan *oran* ölçütünün hesaplanmasında, Türkçe Ulusal Derlem (TUD) indirilebilir bir formatta olmadığı için, karşılaştırmaların TUD'da en sık geçen 5000 sözcüğün listelendiği Türkçenin Derlem-Temelli Sıklık Listesi (2017) üzerinden yapılmasının uygun bir yöntem olduğu düşünülmüştür. Son olarak verilerin analizinde kullanılan, İstanbul Teknik Üniversitesi Doğal Dil İşleme Laboratuvarınca geliştirilmiş araçlarının ve analizler için yazılan Phyton 3.11 kodunun güvenilir ve tutarlı sonuçlar ürettiği varsayılmıştır.

1.5. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırma, uluslararası öğrencilerin akademik hayatlarında ihtiyaç duyacakları söz varlığı unsurlarını tespit etmek ve bu söz varlığından hareketle genel akademik amaçlı bir sözcük listesi geliştirmek amacıyla yürütülmüştür. Bir dilde veya dilin bir kesitinde yer alan söz varlığı unsurlarının tamamının tespit edilmesinin zorluğu/ımkânsızlığı göz önünde bulundurularak araştırmanın sınırlılıkları aşağıda sıralanmıştır:

1. Bu çalışma temsil gücü yüksek, geniş kapsamlı ve dengeli bir derlemden hareketle söz varlığı unsurlarını ortaya koymak amacıyla derlem tasarım sürecinde birçok ölçüte dayandırılarak hazırlanmış da olsa, ULAKBİM Cahit Arf Bilgi Merkezi fen bilimleri ve mühendislik, sağlık bilimleri, sosyal ve beşeri bilimler alanlarında taranan dergilerden seçilmiş 4542 araştırma makalesi ve YÖK Dersleri Platformu tarafından üretilen dijital ders içeriklerinin paylaşıldığı açık kaynaktan seçilmiş 61 temel ders kitabıyla sınırlıdır.

2. Araştırma 4542 makaleden elde edilen 14.516.035 sözcükbirimlik ve 61 ders kitabından elde edilen 3.495.509 sözcükbirimlik toplam 18.013.596 sözcükbirimlik veri kümesine dayandırılmıştır.
3. Derlem oluşturma aşamasında, seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan amaçsal örnekleme tiplerinden ölçüt örnekleme yöntemi benimsenmiş ve araştırmacı tarafından belirlenen ölçütler üzerine inşa edilmiştir.
4. Derlem dilbilim çalışmalarında birim olarak neyin esas alınacağına dair tam bir uzlaşım olmadığından, günümüzde uluslararası alanyazında kabul gören, ulusal alanyazında tavsiye edilen birim esas alınarak analizler, sözcüklerin taban formları üzerinden yapılandırılmıştır.
5. Tespit edilen taban formlarında Türkçenin yapısı gereği anlam belirsizliklerine yol açabilecek kullanımlar olabileceği tahmin edilse de derlemin boyutundan dolayı bu sözcüklerin bağlamsal kontrolleri yapılamamıştır.

1.6. TANIMLAR

Uluslararası Öğrenci: Çalışmanın hedef grubunu oluşturan uluslararası öğrenci kavramına ilişkin alanyazın, Türkiye’de her geçen gün artan uluslararası öğrenci sayısı ile paralellik göstererek gelişmeye devam etmektedir. Söz konusu öğrenciler alanyazında “yabancı öğrenciler”, “misafir öğrenciler”, “değişim programı öğrencileri” ve “uluslararası öğrenciler” gibi isimlerle nitelendirilmektedirler (Zerengök, 2016, ss. 16-17). Bu öğrenciler Kalkınma Araştırmaları Merkezi Raporu’na (2015, s. 361) göre “Öğrenim amacıyla doğdukları ülkeden ayrılıp başka bir ülkeye giden öğrencilerdir. Ülkeye özgü göçmenlik yasalarına ve öğrenci hareketliliği düzenlemelerine bağlı olarak, öğrenim gördükleri ülkenin daimi veya olağan sakinleri olmayan öğrenciler olarak sınıflandırılabilir veya önceden eğitimlerini farklı bir ülkede almış öğrenciler.” olarak tanımlanabilirler.

Derlem: Geniş anlamıyla herhangi bir metin grubu; en yaygın kullanımıyla makine tarafından okunabilir bir metin grubu; sınırları daha belirli bir tanımla bir dilin veya dil kesitinin en üst düzeyde temsil edilmesi için örneklenmiş, makine tarafından okunabilir metinlerin sonlu bir koleksiyonudur (McEnery ve Wilson, 2004, s. 197).

Akademik Derlem: Özel amaçlı derlem olma nitelikleri taşıyan bu derlemler, basit bir şekilde akademik söylemin dil özelliklerinin belirli ölçütler gözetilerek makine tarafından okunabilir formlarda derlenmiş arşivleri olarak tanımlanabilir. Diğer bir deyişle bu derlemler, akademik türlerin çeşitli örneklerinden toplanmış yazılı ve/veya sözlü metinlerden oluşan, genellikle bilgisayar tabanlı bir ortamda tutulan ve çeşitli programlar aracılığıyla işlenebilen arşivlerdir. Bu derlemler; oluştukları dil kesitinin söz varlığı, gramer yapısı, sözcüklerin kullanım sıklığı ve cümlelerin yapısal özellikleri gibi özelliklerinin incelenmesine olanak sağlayan metin koleksiyonlarıdır. Hyland'in (2012, s. 30) de açık bir şekilde belirttiği gibi "Derlem çalışmalarının, akademik söylemin betimlenmesinden daha büyük bir etkiye sahip olduğu bir uygulamalı dilbilim alanı tasavvur etmek zordur."

Türkçenin Akademik Derlemi (TAD): Çalışma kapsamında derlenen, eş zamanlı bir yaklaşımla geliştirilmiş, günümüz Türkçesinin akademik metin örneklerini içeren, 18.013.596 sözcükbirimden oluşan, 10 yıllık bir dönemi (2011-2021) kapsayan, dengeli, büyük ölçekli ve temsil yeterliliğine sahip özel amaçlı bir derlemdir. Toplanan bu derlem, çalışma kapsamında iki eşit parçaya bölünmüş ve bu bölümlere Türkçenin Akademik Alt Derlemi 1 (TAAD-1) ve Türkçenin Akademik Alt Derlemi 2 (TAAD-2) isimleri verilmiştir.

Söz Varlığı: "Bir dilin sözlüksel birimlerinin ve sözlükçesinin tümü; sözlüksel birimlerin oluşturduğu açık dizge." (İmer, Kocaman ve Özsoy, 2011, s. 238) olarak ifade edilmektedir.

Akademik Sözcük: Çalışmanın veri kümesini oluşturan akademik sözcüklerin, genel söz varlığı ile teknik sözcükler arasında bir yerde konumlandığı söylenebilir. Bu sözcükler "Genellikle temel dil derslerinde yer almayıp bilimsel disiplinlerde yüksek sıklıkta kullanılan; resmî, bilimsel disiplinlerde yüksek frekansta ve/veya geniş bir kullanım aralığında yer alan, bağlamdan bağımsız sözcükler." (Farrell, 1990, s. 11) şeklinde tanımlanmaktadır.

Sözcükbirim: Bir derlemden yer alan en küçük birim olarak tanımlanmaktadır. Sözcükbirimler; bir sözcük, noktalama işareti, rakam, kısaltma veya boşluklar arasında yer alan herhangi bir birim olabilir. "Derlem işleme araçlarınca betimlenecek olan, bu amaçla birbirinden ayrılan ve derlem büyüklüğünü belirtmekte de kullanılan temel

derlem işleme birimi sözcükbirim (İng. token).” (Aksan ve Aksan, 2016, s. 87) olarak adlandırılmaktadır.

Başsözcük: “Derlemde tekrar eden sözcükbirimlerin her biri ya da derlemi oluşturan ve birbirinden farklı olan her sözcük biçimi teksözcüktür (İng. type). Başsözcük (İng. lemma) ise derlemdeki teksözcüklerin içerdiği, sözlükte madde başı olabilecek bağımsız morfeplerin her biri ya da bir teksözcüğün çekim eklerinden arındırılmış, sözlük girdisi olabilecek yalın hâli.” (Aksan ve Aksan, 2016, s. 87) şeklinde tanımlanmaktadır.

Sözcük Tabanı: “Kelime kök ve gövdelerinin çekim eki almamış yalın hâlidir.” (Korkmaz, 1992, s. 145). Söz varlığı araştırmalarına yönelik daha detaylı bir tanımlamayla Kurudayıoğlu ve Karadağ’ın (2005, s. 305) aktardığı gibi “Çekim unsurları çıkarıldığında, anlam ile biçimin kesiştiği ilk nokta. Kesişme bazen kelime kökünde, bazen kelime gövdesinde bazen de birleşik kelime tabanında gerçekleşebilmektedir.” şeklinde tanımlanmaktadır.

Sözcük Listesi: Çalışma kapsamında sözcük listesi, uluslararası öğrencilerin sıklıkla karşılaşacakları bu sebeple anlamlarını bilme ve kullanımlarını öğrenme ihtiyacı duyacakları, akademik derlemde oran, aralık, dağılım, disiplin ölçütleri gözetilerek seçilmiş, akademik sözcük örneklerini içeren listedir. Bu sözcük listesi aracılığıyla öğrencilerin sözcük dağarcıklarını geliştirmelerine yardımcı olmak; öğreticilere, materyal geliştiricilere, sınav hazırlayıcılara ve ders kitabı yazarlarına güvenilir bir kaynak sağlamak amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında geliştirilen sözcük listesine Türkçenin Akademik Sözcük Listesi (TASL) adı verilmiştir.

2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde özel amaçlı dil öğretimi kavramı genel anlamıyla tanımlanmakta ve özel amaçlı dil öğretiminin bir alt dalı olan akademik amaçlı dil öğretimi kavramı tarihî süreçteki yeri itibariyle incelenip dünyadaki benzer uygulamalar ele alınarak Türkiye’deki durumla karşılaştırılmaktadır. Bu genel kavramlar ele alındıktan sonra söz varlığı kavramı etraflıca incelenip sözcük kavramının sınırları çizilmekte ve söz varlığı-sıklık ilişkisi ortaya konulmaktadır. Alana ilişkin bu kavramlar tartışıldıktan sonra, çalışmanın odak noktasını oluşturan akademik söz varlığı kavramı farklılaşan özellikleri ve boyutlarıyla incelenmekte ve akademik sözcük kavramı irdelenmektedir. Son olarak akademik sözcük listelerine duyulan ihtiyaç tartışılmakta, uluslararası akademik sözcük listeleri ve hâlihazırda Türkçe için oluşturulmuş akademik sözcük listeleri sıralanıp bu çalışmaya neden ihtiyaç duyulduğu karşılaştırmalı olarak açıklanmaktadır.

2.1. ÖZEL AMAÇLI DİL ÖĞRETİMİ (ÖADÖ)

Türkçenin akademik amaçlı öğretiminin kapsamının anlaşılabilmesi için öncelikli olarak akademik amaçlı dil öğretiminin bir üst dalı olan özel amaçlı dil öğretiminin çıkış noktalarının ve boyutlarının bütüncül bir şekilde anlaşılması gerekmektedir. Bu konuda Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretimi alanında yapılmış çalışmalara rastlanmadığından -Türkçenin kendi dinamiklerini göz önünde bulundurarak- İngilizcenin özel amaçlı öğretimine dair alanyazının teorik katkısının yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Bir sonraki bölüme geçmeden İngilizcenin özel amaçlı öğretiminin alanyazında İngilizcenin Özel Amaçlı Öğretimi (İng. English for Specific Reasons-ESP) adıyla geçtiğini, özel amaçlı dil öğretimi kapsamında yapılan tüm araştırmaların bu isimle yer aldığını, ancak bu çalışmada yapılan çevirilerde ESP’nin karşılığı olarak İngilizcenin özel amaçlı öğretimi vurgusundan ziyade *özel amaçlı dil öğretimi (ÖADÖ)* teriminin kullanıldığını belirtmek bilim etiğine uygun olacaktır.

Dudley-Evans ve St John (2004, s. 1) 1960’lardan beri özel amaçlı dil öğretiminin İngilizcenin ikinci/yabancı dil olarak öğretimi kapsamında önemli ve yenilikçi bir hareket olarak karşımıza çıktığını (Howatt, 1984) ancak insan faaliyetlerindeki çoğu gelişmede olduğu gibi bunun da planlı ve tutarlı bir hareketten ziyade bir dizi eğilimin kesişiminden

doğan bir fenomen olduğunu ortaya koymaktadır. Hutchinson ve Waters'ın (1989, ss. 6-8) belirttiği üzere o yıllarda özel amaçlı dil öğretimi alanyazınında yapılan çalışmalar incelendiğinde, bu eğilimler dünya çapında farklı zamanlarda ve şekillerde meydana gelmiş olsa da özel amaçlı dil öğretiminin ortaya çıkmasının üç ana nedeni olduğu söylenilebilir. Bu sebepler değişen dünyanın talepleri, dilbilim alanında yaşanan gelişmeler ve öğrenci merkezli öğretim yöntemleri olarak sıralanabilir.

Özel amaçlı dil öğretimi hareketinin ilk ortaya çıkışı 1950'ler ve 1960'larda dünya ekonomisinde yaşanan genel gelişmelerden kaynaklanmaktadır. "Bilim ve teknolojinin gelişmesi, İngilizcenin uluslararası bilim, teknoloji ve ticaret dili olarak artan kullanımı, petrol zengini bazı ülkelerin artan ekonomik gücü ve İngiltere, ABD ve Avustralya'da okuyan uluslararası öğrenci sayısının artması" (Dudley-Evans ve St John, 2004, s. 19) gibi faktörler, özel amaçlı dil öğretimine yönelik ihtiyacı ortaya çıkarmıştır. Böylelikle Hutchinson ve Waters'ın (1989, ss. 6-8) da ifade ettiği gibi uluslararası teknoloji ve ticarete yer alabilmek için İngilizce öğrenmek isteyen yeni bir öğrenci kitlesi görünürlük kazanmıştır. Teknoloji ve ticarete yaşanan bu değişiklikleri, dilbilimde yaşanan gelişmeler izlemiştir. Özel ihtiyaçlara göre hazırlanmış dil kurslarına olan talebin artmasıyla eş zamanlı olarak dil öğreniminde etkili yeni fikirler ortaya çıkmaya başlamıştır. Geleneksel dilbilimin amacı İngilizcenin dil kurallarını, yani grameri tanımlamakken yeni çalışmalar odaklarını dil kullanımının biçimsel özelliklerini tanımlamaktan dilin iletişimde nasıl kullanıldığını keşfetmeye kaydırmışlardır (Widdowson, 1978). Böylece yazılan ve konuşulan dilin bir bağlamdan diğer bağlama değiştiği ve buradan hareketle İngilizcenin bağlam gözetilerek özel amaçlara göre öğretilmesi gerekliliği gündeme gelmiştir. Ayrıca eğitim psikolojisindeki gelişmeler, öğrenci merkezliliğin ve öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumlarının dikkate alınmasının önemini vurgulayarak İngilizcenin özel amaçlı öğretiminin yükselişine katkıda bulunmuştur (Rodgers, 1969). Böylelikle öğrencilerin farklı ihtiyaçlarının, değişen ilgi alanlarının; öğrenme motivasyonları ve verimleri üzerinde önemli etkilere sahip olduğu görülmüştür. Bu durum da öğrencilerin ihtiyaçları ve ilgi alanlarına uygun içerikler geliştirilmesinin önemini ortaya koymuştur.

Yukarıda bahsi geçen ihtiyaçlar ve gelişmelerden hareketle ortaya çıkan özel amaçlı dil öğretimi (ÖADÖ) "Dil öğrenmek için ortak amaçlı öğrenci gruplarını hedef alan kurs tasarımı ve dil öğretimine dayalı bir yaklaşım olarak düşünülebilir. Bu kurslar eğitime

yönelik veya mesleki olabilir. Bu kursların en belirgin özelliği öğrenci ihtiyaç analizlerine dayanmasıdır.” (Woodrow, 2018, s. 22). Ayrıca ÖADÖ “Genel ve/veya alana özgü öğretim materyalleri ve yöntemleri kullanan, öğrencilerin mevcut ve/veya gelecekteki akademik veya mesleki ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran, bu ihtiyaçları karşılamak için gerekli dile, türlere ve becerilere odaklanan, bu ihtiyaçları karşılamada öğrencilere yardımcı olan bir dil öğretimi yaklaşımıdır.” (Laurence, 2018, s. 24). Tam da bu sebeple öğrencilerin ihtiyaçlarının merkeze alındığı bu kurslar, öğrencilere dilin kullanımını ile iletişimin amacı arasındaki bağlantıyı kavratmaya yönelik ve öğrenci merkezlidir.

Esasen Hutchinson ve Waters’a (1989, s. 19) göre özel amaçlı dil öğretimi bir ürün değil bir yaklaşım olarak görülmelidir. Onlara göre ÖADÖ, belirli bir dil veya metodoloji türü olmadığı gibi, belirli bir öğretim materyali türünden de meydana gelmez. Doğru anlaşıldığında öğrenci ihtiyaçlarına dayalı bir dil öğrenim yaklaşımıdır. Özel amaçlı dil öğretiminin temelini şu basit soru oluşturmaktadır: Öğrenciler neden bir yabancı dil öğrenmeye ihtiyaç duyar? Bu sorudan bazıları öğrencilerin kendileriyle, bazıları öğrencinin kullanması gereken dilin doğasıyla, bazıları da öğrenme bağlamıyla ilgili olan bir dizi başka soru ortaya çıkmaktadır. Ancak tüm cevaplar öğrenciyi dili öğrenmeye iten ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır. O hâlde özel amaçlı dil öğretimi, içerik ve yöntemle ilgili tüm kararların öğrencilerin öğrenme nedenlerine dayandığı bir dil öğretim yaklaşımıdır.

Benzer şekilde Robinson (1991) da özel amaçlı dil öğretimini tanımlamada ihtiyaç analizinin önceliğini esas almaktadır. Onun tanımı, iki temel tanımlayıcı ölçüte ve ÖADÖ kapsamında doğru olduğuna inanılan bir dizi özelliğe dayanmaktadır. Robinson’a (1991, s. 3) göre bu temel ölçütler, özel amaçlı dil öğretiminin çoğunlukla hedefe yönelik olması ve bu derslerin öğrencilerin hedef dilde tam olarak ne yapması gerektiğini yakından belirlemeyi amaçlayan ihtiyaç analizlerine dayanmasıdır. Bununla birlikte özel amaçlı dil öğretimi kursları genellikle hedeflere ulaşılması gereken kısıtlı bir süreyle sınırlandırılmakta ve öğrencilerin ait oldukları meslek ve/veya uzmanlıklarına göre ayrılan homojen sınıflarda yetişkinlere verilmektedir.

Streven (1988) özel amaçlı dil öğretimini tanımlarken dört mutlak ve iki değişken özellikten bahsetmektedir:

1. Mutlak özellikler: ÖADÖ,

- Öğrencilerin özel ihtiyaçlarını karşılamak için tasarlanır.
- Belirli bir disiplin, meslek ve etkinlikle içeriksel (tema ve konu) açıdan bağlantılıdır.
- Sözdizimi, sözcük dizimi, söylem, anlambilim ve benzeri konulardaki etkinliklere ve söylem analizine uygun dile odaklanır.
- Genel dil öğretimiyle karşıtlık ilişkisi gösterir.

2. Değişken özellikler: ÖADÖ,

- Öğrenilecek beceriler konusunda sınırlıdır (örneğin sadece okuma).
- Önceden belirlenmiş bir metodoloji kullanır.

Stevens'in (1988) çalışmasını takip eden Dudley-Evans ve St. John (1998, s. 4) ise on yıl sonra özel amaçlı dil öğretiminin mutlak ve değişken özelliklerini şöyle sıralamaktadırlar:

1. Mutlak özellikler: ÖADÖ,

- Öğrencilerin özel ihtiyaçlarını karşılamak için tasarlanır.
- Hizmet verdiği disiplinlerin altında yatan metodoloji ve etkinliklerden yararlanır.
- Dilbilgisi, sözcük, dil kesiti, çalışma becerileri, söylem ve tür gibi alanlara yönelik uygun dil kullanımına odaklanır.

2. Değişken özellikler: ÖADÖ,

- Belirli bir disiplinle ilgili olabilir veya bu disipline göre tasarlanabilir.
- Belirli öğretim durumlarında genel İngilizceden farklı bir metodoloji kullanabilir.
- Ya üniversite düzeyindeki bir kurumda veya profesyonel bir çalışma ortamındaki yetişkin öğrenciler için tasarlanır. Bununla beraber ortaokul düzeyindeki öğrenciler için de kullanılabilir.
- Genellikle orta veya ileri düzey öğrenciler için tasarlanır. Çoğu ÖADÖ kursu öğrencilerin dil sistemi hakkında temel bilgilerinin olduğunu varsayar ancak yeni başlayanlar için de kullanılabilir.

Dudley-Evans ve St. John (1998), Stevens'in (1988) özel amaçlı dil öğretiminin genel dil öğretimiyle karşıtlık ilişkisi gösterdiğini belirttiği özelliği mutlak bir özellik olarak

görmeyip kendi listelerinde değişken özellikler arasında sıralamışlardır. Ayrıca onlara göre ÖADÖ, orta ve ileri düzey öğrenciler için tasarlanmış olsa da yeni başlayanlar için de kullanılabilir.

Diğer bir yandan yukarıda sıralanan mutlak ve değişken özellikler dil kullanımlarına ilişkin ortak bir söylemi ve bir *söylem topluluğunun* üyesi olma durumunu da beraberinde getirmektedir. Söylem topluluğu kavramı neredeyse tüm disiplin alanlarında önemli bir paya sahiptir. Çünkü Wells'in (1992, s. 290) de belirttiği gibi "Her disiplin alanı nesiller boyunca gelişen insan deneyimini anlamanın; işlemsel prosedürler, uygunluk ve geçerliliği değerlendirme ölçütleri ve kabul edilebilir argüman biçimi eğilimleri açısından kendi özel uygulamalarına bağlı bir yolunu oluşturmuştur." Kısacası, her disiplin kendi söylem biçimlerini geliştirmiştir. Bu nedenle bir disiplinde çalışmak için, bu uygulamalarda yer almak ve özellikle o topluluğun söylemine katılabilmek gerekmektedir.

Bu gereklilik söylem topluluğu kavramının tanımlanmasına duyulan ihtiyacı ortaya çıkarmaktadır. Hyland'e (2006, s. 40) göre söylem topluluğu "İster bir akademisyen grubu, ister genç dergi okuyucuları olsun, ortak metinleri ve uygulamaları olan bir grup insandır. Aslında söylem topluluğu terimiyle bir metnin hedeflediği kişiler, metni okuyanlar, veya metni okuyarak/yazarak bir dizi söylem uygulamasına katılan kişiler kast edilmektedir." Bilindiği gibi filozoflar astrologlar gibi konuşmazlar, dilbilimciler de yazılım bilimciler gibi yazmalar. Her disiplinin; bu disiplinin üyesi olan bireylerle iletişim kurma yolları, tercih ettiği söylemler ve uygulama alanları farklılık göstermektedir.

Swales (1990, ss. 24-27) söylem topluluklarının altı tanımlayıcı özelliğini şu şekilde listelemektedir. Söylem toplulukları(nın),

1. Genel olarak kabul edilmiş ortak hedefleri vardır.
2. Üyeleri arasında iç iletişim mekanizmaları vardır.
3. Katılımcı mekanizmasını öncelikle bilgi ve geri bildirim sağlamak için kullanır.
4. Amaçlarını ilerletmek için iletişimde bir veya daha fazla türden yararlanır ve işlem den geçirir.
5. Belirli türlerden yararlanır ve belirli bir sözcük hazinesine sahiptir.

6. Uygun düzeyde ilgili içerik ve söylem uzmanlığına sahip eşik düzey üye kitlesi vardır.

Bu özelliklerden hareketle bir söylem topluluğu ortak hedefleri olan, belirli iletişim mekanizmalarıyla üyeleri arasında etkileşim sağlayan, belirli metin türleri, söz varlıkları ve terminolojilerine sahip, uzman ve yeni üye dengesiyle ayakta kalan, belirli bir disiplin alanında yer alan bir grup insan olarak tanımlanabilir. Bu tanımlama ve söylem topluluğunun ayırt edici özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, özel/akademik amaçlı dil öğretiminde yer alan öğrencilerin aslında bir söylem topluluğunun üyeleri olduklarını söylemek yanlış olmayacaktır. Çünkü Hyland'ın (2006, ss. 38-39) de ifade ettiği gibi bir disiplini öğrenmek, diğer hedeflerin yanı sıra dili disiplinlerce onaylanmış şekillerde kullanmayı öğrenmek anlamına gelir. Okuma ve yazma, sözlü sunum, akıl yürütme, problem çözme ve pratik araştırma faaliyetlerini yürütmek; özel bir söylem öğrenmeyi gerektirir. Bir disiplinin temel kavramları, ikna yöntemleri, tartışma yolları ve bilgiyi inşa etme pratiklerinin tümü dil aracılığıyla ve dil tarafından tanımlanır. Dolayısıyla bir disiplini öğrenmek, bir topluluğun üyesi olarak iletişim kurmayı öğrenmek anlamına gelir. Bilim, mühendislik, edebiyat veya pazarlama dili, belirli ortamlarda belirli amaçlar için kullanılarak büyük ölçüde öğrenilir ve akademik amaçlı dil öğreticisinin işi de kısmen bu sürece yardımcı olmaktır.

Yalnız bu noktada dil öğreticisinin üzerinde dikkatle durması gereken bir nokta, söylem topluluğun üyesi olma durumunun kültürden ayrı düşünülemeyeceğidir. Çünkü kültür, salt öğrencilerin konuşma ve yazma etkinliklerini değil, ayrıca onların bu etkinliklerde yer almalarını sağlayan, yeni bir ortama beraberlerinde getirdikleri, otomatik ve doğal olarak tercih ettikleri iletişim türleri ve kalıplarını da şekillendirmektedir. Öğrencilerin öğretimle ilgili beklentilerinden, öğrenme stillerine; yazılı ve sözlü etkinliklere katılma tarzlarından, ödev sunuş biçimlerine kadar birçok noktayı etkilemektedir. Bu sebeple Jordan'ın (1997, s. 5) da belirttiği gibi farklı söylem topluluklarından gelen dil öğrencilerinin becerilerini hedef dile aktarmak ve onları farklı bir akademik ortama uyarlamak için yardıma ihtiyaçları olabilir. Ayrıca akademik amaçlı dilin, üslup gibi farklı unsurlarıyla ilgili de yardıma ihtiyaçları olabilir. Benzer şekilde çalışma becerilerini kendi dillerinde veya kendi ülkelerinde verimli bir şekilde uygulamayan veya hedef dilde etkili bir çalışma için gereken tüm çalışma becerilerine sahip olmayan birçok öğrenci de olacaktır. Dolayısıyla kültürün öğrencilerin dil üretimlerini şekillendirdiği bilgisi

özel/akademik amaçlı dil öğreticilerinin ihmal etmemesi, üzerinde önemle durması gereken bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Esasen bilginin toplulukların söylemleri yoluyla yaratıldığı görüşünün kökleri, *sosyal yapılandırmacılık* teorisine dayanmaktadır. Bu teori, dünyayı anlamlandırma şeklimizin, kullandığımız kavramların sabit gerçekler olmadığını ancak belirli kültürlere ve dönemlere özgü olduğunu savunmaktadır. Hyland (2006, s. 40) sosyal yapılandırmacılıkta akademisyenlerin içinde yaşadıkları ve çalıştıkları entelektüel iklimin; araştırdıkları sorunları, kullandıkları yöntemleri, vardıkları sonuçları ve bunları yazma yollarını belirlediğini ileri sürmektedir. Ona göre bu, başarılı akademik yazma ve konuşmanın ortak bir bağlamı yansıttığı anlamına gelmektedir. Ayrıca dilin sosyal gruplarda hareket eden bireyler tarafından nasıl kullanıldığına duyarlılık kazandıkça söylem topluluğu kavramı akademik amaçlı dil öğretiminde üzerinde önemle durulması gereken bir yapı hâline gelmiştir.

Ancak alanyazında söylem topluluğu görüşünü eleştiren birtakım çalışmalarda bulunmaktadır. Prior'un (2003, s. 5) Amerikan Uygulamalı Dilbilim Derneği Konferansında sunduğu gibi 1989'da Joseph Harris, söylem toplulukları tartışmalarının çok kapsamlı ancak muğlak olduğunu savunmuştur. Tanımlanan toplulukların üzerlerinde fikir birliğine varılan, homojen, iç rahatlatan söylemsel ütopyalar olduklarını belirtmiştir. Aynı yıl, Marilyn Cooper (1989) söylem topluluklarının bireylerden ve durumlardan bağımsız ve onları yöneten statik oluşumlar olduğuna dikkat çekmiştir.

Ancak söylem toplulukları çeşitliliği engelleyen, uyumu aşırı vurgulayan, sabit, değişime ve çatışmaya izin vermeyen topluluklar değildir. Aslında yaşadığımız toplumda mahalle arkadaşları, spor kulüpleri, siyasi partiler, cemaatler, hatta sanal topluluklar diye işaretlenen gruplar birer söylem topluluğu olarak ele alınabilir. Bilindiği gibi bu topluluklar farklı deneyim, geçmiş yaşantılar, ilgi alanlarına sahip bireylerden oluşmaktadır. Bu sebeple monolitik değil karmadırlar. Ayrıca bir söylem topluluğuna dâhil olmamız, ortak bir hedefe dayanan bir başka topluluğa katılımımızı engellemeyecektir. Genellikle eş zamanlı olarak birkaç söylem topluluğunun üyeleriyezdizdir, örneğin: bir spor takımının sıkı bir taraftarıyken aynı zamanda politik söylemlerde yer alabilir; kahvaltıda ailemizde günlük hayatımızla ilgili sohbet ederken twitterdan yalnızca 280 karakter kullanarak SSCI indeksinde yer alan bir dergide

makalemizin yayınlandığı müjdesini paylaşabiliriz. Bu noktada önemli olan, dâhil olduğumuz söylem topluluğunun gerektirdiği söylem biçimlerini, türlerini, söz varlığı ve terminolojilerini içselleştirip yazılı ve sözlü üretimlerimizde kullanabilmektir.

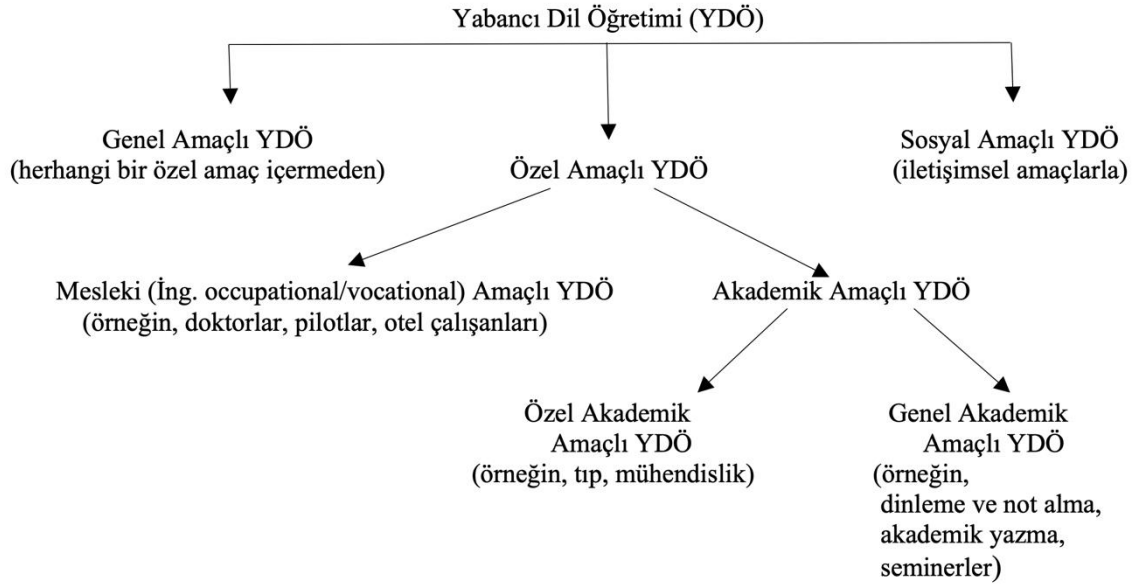
Yukarıda da önemle vurgulandığı gibi dil öğretiminde öğrencilerin farklılaşan gereksinimleri ve bu gereksinimlerden hareketle bir söylem topluluğun üyesi olma durumu, özel amaçlı dil öğretimi söz konusu olduğunda kaçınılmazdır. Yalnız bu gereksinimler etraflıca incelendiğinde özel amaçlı dil öğretimi de farklı alt başlıklarla tanımlanmış ve sınıflandırılmıştır. En genel ayırım akademik amaçlı dil öğretimi ve mesleki amaçlı dil öğretimi şeklinde yapılırsa da geçmişten günümüze araştırmacıların konuyu farklı bakış açılarıyla ele aldıkları görülmektedir. Konuyla ilgili en eski sınıflandırma Mackay ve Mountford (1978, s. 2) tarafından yapılmıştır ve öğrencilerin dil öğrenme amaçları üç başlık altında gruplandırılmıştır:

- a.** Mesleki gereksinimler (İng. occupational): Uluslararası telefon görüşmeleri, sivil havacılık, pilotlar vb.
- b.** Uzmanlık gerektirmeyen mesleki gereksinimler (İng. vocational): Otel ve yemek hizmetleri personeli, teknik ticaret vb.
- c.** Akademik ve profesyonel çalışmalar (İng. academic or professional study): Mühendislik, tıp, hukuk vb.

Aynı yıl yaptığı çalışmada Munby (1978, s. 55) ise özel amaçlı dil öğretimini iki ana başlık altında toplamıştır:

- a.** Mesleki amaçlı: Katılımcıların mesleki görevlerinin bir kısmında ve/veya tamamında gerekli olacak hedef dil.
- b.** Eğitim ve akademik amaçlı: Katılımcıların öğrenim yaşamlarının bir kısmında ve/veya tamamında gerekli olacak hedef dil.

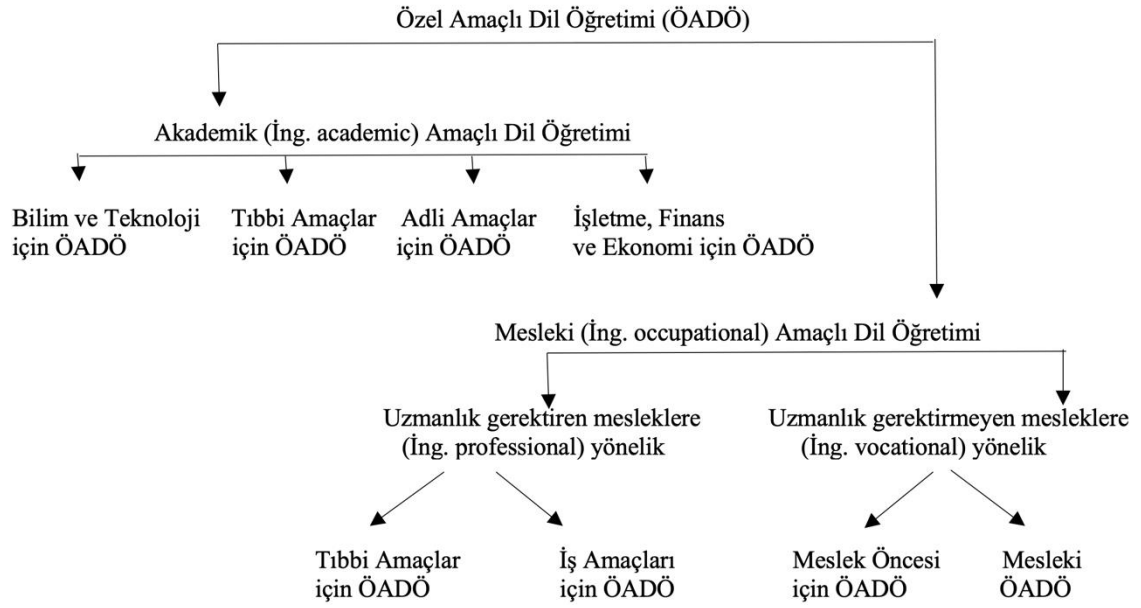
Konuyla ilgili önemli ve kapsamlı sınıflandırmalardan biri de Jordan (1997, s. 3) tarafından sunulmuş ve tıpkı Munby'nin (1978) sınıflandırması gibi yabancı dil öğretiminin üç ana başlığından biri olan özel amaçlı dil öğretimi, mesleki ve akademik amaçlı olmak üzere iki gruba ayrılmıştır:

Şekil 1. Yabancı Dil Öğretimi (YDÖ) (Jordan, 1997)

Sunulan tablodaki dallandırma, özel amaçlı dil öğretiminin akademik ve mesleki amaçlar olarak ayrılabilirliğini ortaya koysa da elbette bu kesin bir ayrım değildir. “Aslında bu dallandırılmış sınıflandırmaların kullanılması, dil öğretiminin esasen geçişken doğasını göz ardı ederek birtakım sorunları da beraberinde getirmektedir.” (Dudley-Evans ve St John, 2004, s. 8). Örneğin, bağlam ipuçlarını kullanma becerisi, bilinmeyen bir sözcüğü anlamak için diğer sözcüklerden ve metnin bağlamındaki ipuçlarından yararlanmak anlamına gelir. Bu temel beceri öğrencilerin hem okuma anlama becerisini hem de sözcük dağarcığını genişletmelerine yardımcı olur. Genellikle B2 düzeyinde genel amaçlı dil kazanımı olarak karşımıza çıkan bu beceri (bakınız: D-AOBM, s. 60) hem akademik hem de mesleki amaçlı dil derslerinde son derece faydalı olacaktır. Böylelikle öğrenciler zor bir sözcüğü çevreleyen belirli sözcük, ifade ve ipuçlarının farkına vararak sözcüğün anlamı hakkında mantıklı tahminlerde bulunabilecek ve bilinmeyen sözcüklerin anlamını çözebileceklerdir.

Sınıflamalar arasındaki geçişkenliği ve bu noktada taşınması gereken hassasiyeti göz önünde bulundurarak özel amaçlı dil öğretimini öğrencilerin uzmanlığının genel doğasına göre gruplamak da mümkündür. Dudley-Evans ve St John (2004, s. 6) tarafından İngilizce özelinde hazırlanmış olan bu tablonun, diğer dillere de uygulanabileceği düşünülmektedir:

Şekil 2. Özel Amaçlı Dil Öğretimi (ÖADÖ) (Dudley-Evans ve St John, 2004)

Yukarıda bahsedildiği gibi bu sınıflandırmalar keskin kurullarla tanımlanmış değişmez çizgiler değildir. Çünkü bilindiği gibi dil aynı anda birçok bağlamda kullanılabilir, örneğin insanlar çalıştıkları disiplinde eş zamanlı olarak eğitim alabilirler veya eğitim aldıkları disiplin becerilerini işe başladıklarında kullanabilirler. Burada dikkatlerden kaçmaması gereken özel amaçlı dil öğretimini, genel amaçlı dil öğretiminden ayıran noktanın öğrencilerin dil ihtiyaçları olduğudur. Bu sebeple öğreticilerin, program geliştiricilerin ve içerik sağlayıcıların dil öğretimini bu ihtiyaçları göz önünde bulundurarak planlamaları gerekmektedir.

Aslında bu ihtiyaç, özel amaçlı dil öğretiminin ayrılan kollarının taşıdıkları benzerliklerin yanı sıra aslında birbirlerinden oldukça farklı olduklarını da ortaya koymaktadır. Dudley-Evans ve St John (2004, s. 7) mesleki amaçlı dil öğretimi teriminin, akademik amaçlara yönelik olmayan dili ifade ettiğini; yönetim, tıp, hukuk ve ticaret alanlarında bir iş ve iş öncesi duruma yönelik mesleki/profesyonel amaçları içerdiğini belirtmektedir. Bu sebeple tıp öğrencileri için tasarlanmış akademik amaçlı tıp materyalleri ile doktorlar için tasarlanmış mesleki amaçlı çalışma materyallerinin dil ve söylem özellikleri arasındaki farklardan bahsetmek mümkündür.

Benzer şekilde hukuk öğrencileri hukuk fakültesinde ders alırken ders kitapları, makaleler ve mahkeme kararları okurlar. Örneğin, anayasa hukukunun genel esaslarıyla ilgili bir

konuda kütüphane veri tabanlarında kaynak taraması yapar, kaynakları okur ve yazılı ödev hazırlar. Bunlar akademik amaçlı dil öğrenimi ihtiyaçlarıdır. Ancak avukat olarak çalışmaya başlayan mezunların farklı ihtiyaçları vardır. Onlar mahkemede müvekkillerle ve meslektaşlarıyla görüşmeler yapar, dilekçe yazar, duruşmalarda savunma yapar, ulusal ve uluslararası alanda kuralları inceler ve sözleşme hazırlar. Hatta uzmanlık alanlarına yönelik (örneğin, icra ve iflas, ceza, idare hukuku vb.) terminolojiye hâkim olmak gibi mesleki ihtiyaçları da vardır.

Dolayısıyla tam da bu noktada uluslararası öğrencilere yönelik akademik Türkçe söz varlığını yansıtan bir sözcük listesinin geliştirileceği bu çalışmada, akademik amaçlı dil öğretimini tüm boyutlarıyla ele almak, tarihî gelişimi ve uygulama alanlarını ortaya koymak ve akademik dilin özelliklerini incelemek yerinde olacaktır.

2.2. AKADEMİK AMAÇLI DİL ÖĞRETİMİ (AADÖ)

Özel amaçlı dil öğretiminin bir alt dalı olan akademik amaçlı dil öğretimi alanındaki teoriler, Li'nin (2020, s. 7) belirttiği gibi bazen kafa karıştırıcıdır. Zira akademik dilin tanımı üzerine olan görüş ayrılıkları, okullar arasındaki uyumsuzluklar, farklı jargon kullanımları ve eğitim/öğretim yöntemleri üzerine olan tartışmalara ek olarak çok çeşitli kavramlar akademik amaçlı dil öğretimi ile ilişkilendirilmiştir. Çünkü akademik amaçlı dil öğretimi İngilizce dil öğretim teorilerine ek olarak dilbilim, uygulamalı dilbilim, sosyodilbilim, iletişimsel dil öğretimi, müfredat boyunca yazma, öğrenme teorileri (Benesch, 2001, s. 4), kesit analizi (İng. register analysis), tür analizi (İng. genre analysis), sistematik işlevsel dilbilim, disiplinlere yönelik yazma, eleştirel teori ve yeni okuryazarlıklar gibi birçok teoriden etkilenmiştir.

Benesch'in (2001, ss. 4-22) akademik amaçlı dil öğretiminin tarihini anlatırken bahsettiği gibi akademik amaçlı dil öğretimi İngilizcenin bilim ve teknoloji için öğretimine duyulan ihtiyaçla ortaya çıkmıştır. Böylece dil uzmanlarının ilgisi dilbilgisi ve edebiyatın geleneksel yollarla öğretiminden bilimsel dile kaymıştır. Kesit analizi çalışmalarıyla birlikte dil, sözcük ve cümle düzeyinde biçimbilimsel ve sözdizimsel olarak analiz edilmeye ve bilimsel metinlerin ayırt edici özellikleri çalışılmaya başlanmıştır. Ancak zamanla cümle düzeyindeki bu analizlerin yetersizliğine yönelik farkındalıklar, akademik amaçlı dil öğretiminin odağını dilbilimsel formdan ziyade iletişimsel amaca doğru

kaydırmış ve 1970’lerde retorik analiz ön plana çıkmıştır. Kesit analizinde cümle düzeyinde biçimbilimsel ve sözdizimsel incelemeler yapılırken retorik analizle cümle düzeyindeki analizin ötesine geçilip daha uzun metinlere odaklanılmıştır. Fakat 1980’lere gelindiğinde bu çözümlene yöntemi bilginin evrensel değil sosyal olduğu ve her yerde/herkes için aynı olmadığı, çeşitli bağlamsal etkenlerle şekillendirildiği görüşünden hareketle eleştirilmiştir. Bu anlayışa göre asıl önemli olan öğrenci ihtiyaçları ve bu ihtiyaçları karşılayabilmek için gerekli olan çalışma becerileridir (İng. study skills). Bu sebeple biçimbilimsel, sözdizimsel ve retorik incelemelerden ziyade belirli görevlerde kullanılacak uygun söylem yapılarına yönelik gerçekçi tavsiyelerde bulunmak için hedef durum (İng. target situation analysis) ve mevcut durum analizleri (İng. present situation analysis) yapılmıştır. Böylece 1980’lerin ortalarına gelindiğinde bağlamın ön plana çıkarıldığı akademik amaçlı dil öğretim ortamlarında, öğrencilerden ve öğreticilerden geri bildirimler alınmış ve planlamalar bunlara göre yapılmıştır, bu da dil öğretmenleri ile uzmanlık derslerini veren öğreticilerin iletişim ve etkileşim içinde iş birlikli bir şekilde çalışmasına yönelik uygulamaları beraberinde getirmiştir. 1990’lara gelindiğindeyse akademik amaçlı dil öğretiminde kullanılan tür (İng. genre) ve türün özellikleri kullanıldığı söylem topluluğu içinde incelenmeye başlanmış, söylem topluluklarının tercih ettiği türler üzerine çalışmalar yapılmıştır. Sonuç olarak kesit analizi ve retorik analiz çalışmaları zamanında sözcük bilgisi ve dilbilgisine yönelik seçimler akademik amaçlı dil öğretimi ve araştırmalarının odak noktasıyken daha sonra dikkatler, iletişimsel hedeflerle birlikte öğrenme süreçleri, çalışma becerileri ve ihtiyaç analizlerine kaymıştır. Daha yakın zamanlardaysa sosyal uygulamalar akademik dil öğretimin odağı hâline gelmiştir. Ancak bu gelişim ve değişim süreci, akademik dil öğretiminin artık metinlere veya öğrenme süreçlerine odaklanmadığı anlamına gelmemektedir. Aslında Candlin’in (1999) belirttiği gibi akademik dil öğretiminde artık ‘metinler, süreçler ve uygulamalar’ arasında bir uzlaşmaya varılması ve bu üçü arasındaki bağlantının söylem toplulukları özelinde ele alınması gerektiğine inanılmaktadır. Yani biçimsel özellikler, bilişsel süreçler ve kurumsal uygulamaların, söylemlerarasılığın dinamikliği gözetilerek bütünlük bir şekilde incelenmesi gerektiği savunulmaktadır.

Diğer bir yandan akademik dil öğretiminin çoklu okuryazarlık olarak yeniden tanımlaması gerektiğini savunan Li (2020, ss. 9-16) akademik dil öğretimi tarihini dört başlık altında incelemiştir:

- Geleneksel dönem: Bir sistem olarak dil ve akademik okuryazarlık olarak AADÖ
- İlerlemeci dönem: Bir söylem olarak dil ve disiplin temelli kültür okuryazarlığı olarak AADÖ
- Eleştirel dönem: Bir ideoloji olarak dil ve eleştirel okuryazarlık olarak AADÖ
- Dijital dönem: Dilin yeni anlamları ve dijital okuryazarlık olarak AADÖ

İlk aşama olan geleneksel dönemde bir dil öğrenmek, özerk ve nesnel bilgi yapısı ve kodların kullanımında ustalaşmak olarak görülmüştür. Akademik dil öğretiminde kesit analizi gibi yöntemlerle sözcüklerin dilbilgisel düzenini öğretmek hedeflenirken; retorik analizle cümlelerin paragraflara nasıl bağlandığına ve metnin nasıl oluştuğuna odaklanılmıştır. Bu aşamada, akademik dil öğretimi akademik okuryazarlık olarak görülmüş; akademik okuryazarlık ise “öğrencilerin ‘akademisyen’ olarak başarılı bir şekilde performans göstermeleri için ustalaşmaları gereken bir dizi üniter ve monolitik beceri” (Henderson ve Hirst, 2007, s. 26) olarak tanımlanmıştır. İkinci aşama olan ilerlemeci dönemde dil bir söylem olarak ele alınmıştır. Disiplin temelli bir söylem topluluğuna ait olma durumu vurgulanmış ve aynı disiplini paylaşan üyelerden ortak tür, kesit ve söylem paylaşımları beklenmiştir. Üçüncü aşama, geleneksel ve ilerlemeci döneme eleştirel bir tavır olarak ortaya çıkmış ve her iki dönemin de eğitimde bazı eşitsizliklere yol açtığını savunmuştur: Geleneksel dönemde eğitimde bilgi hiyerarşileri yaratılırken ilerlemeci dönemde söylem topluluğu üyeleri arasında hiyerarşiler oluşturulduğu (Bingham ve Biesta, 2010) ileri sürülmüştür. Oysa eleştirel dönem, dili eleştirel okuryazarlık ve eleştirel söylem analizi gibi yöntemler kullanarak bir ideoloji olarak ele almıştır. Eleştirel yaklaşım yöntemleri, öğrencilerin disiplinleri eleştirel bir şekilde anlamalarına yardımcı olmayı (Hyland, 2006) ve akademik statükoyu sorgulama becerilerini geliştirmeyi (Benesch, 2001) hedeflemiştir. Ancak bu dönem pedagoji eksikliği (Wingate ve Tribble, 2012), muhtemelen yanlış bir şekilde ideoloji yaydığı (Deane ve O’Neill, 2011) ve akademik okuryazarlığın gerçek anlamını çarpıtacağı gerekçeleriyle eleştirilmiştir. Son dönemdeyse dijital materyallerin ve kaynakların artışıyla hareketle dijital okuryazarlık kavramı gündemimize girmiştir ve “dijital teknolojilerin, insanların iletişim kurma biçiminin ve dilin kullanıldığı bağlamın bir parçası hâline geldiği” (Walker, 2014, s. 581) ileri sürülmektedir. Bu kapsamda akademik dil derslerinin öğrencilere bu kaynakları nasıl seçecekleri, yönetecekleri ve anlayacakları

konusunda yardımcı olması gerektiği, örneğin; nasıl bağlantı veya dipnot ekleneceği, dijital veri tabanlarından malzeme aranacağı, alıntı yapılacağı ve referans verileceği (Walker, 2014) gibi içeriklerin dâhil edilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Hem Benesch'in (2001) hem de Li'nin (2020) tarihsel sınıflandırmaları göz önünde bulundurularak bu tezde biçimsel özellikler, bilişsel süreçler ve kurumsal uygulamalar bütünlük olarak ele alınacaktır. Ayrıca sözcükler üzerinden sınıflandırmalar yapılırken, öğrencilerin akademik hayatlarında ihtiyaç duydukları listelerin oluşturabilmesi amacıyla öğrencilerin içinde buldukları söylem topluluğunun özellikleri dikkat alınarak dijital okuryazarlıklarını geliştirecek bir söz varlığına sahip olmalarının hedeflendiğini belirtmek oldukça önemlidir. Buradan hareketle bu amaçlara ulaşabilmek için akademik amaçlı dil öğretiminin sınırlarının çizilip hem dünyadan hem de Türkiye'den örneklerinin incelenmesi yerinde olacaktır.

Akademik amaçlı dil öğretimi (AADÖ) "hedef dilde akademik çalışmalar yapmak için gerekli iletişimsel becerileri geliştirmeye odaklanan" bir dil öğretimi yaklaşımıdır (Jordan, 1997, s. 1). Temel olarak akademik amaçlı dil öğretimi, hedef dilin öğrencilere akademik araştırma yapmak ve çalışma becerilerini geliştirmek için öğretilmesi olarak tanımlanabilmektedir. Hyland ve Hamp-Lyons (2002, s. 2) ise yaptıkları tanımda, akademik amaçlı dil öğretiminin "belirli akademik disiplinlerin bilişsel, sosyal ve dilsel taleplerinin anlaşılması için verilen temel eğitim" anlamına geldiğini öne sürmektedirler. Bu durum da öğrencileri yeni bir tür okuryazarlık geliştirmeleri için genel amaçlı dil öğrenmenin ötesine taşıyarak belirli akademik ve kültürel bağlamlara katılımlarında ihtiyaç duydukları iletişim becerileriyle donatmak anlamına gelmektedir.

Bu temel eğitim, hem ana dili konuşuru olan hem de olmayan öğrencilerin akademik çalışmalarını sürdürdükleri dilde, araştırmalar yapmaları ve içinde buldukları akademik bağlamın iletişimsel etkinliklerinde yer almaları için ihtiyaç duydukları becerileri içermektedir. Hyland (2006, s. 1) akademik söylemin uygulandığı bağlamları şu şekilde listelemektedir:

- Yükseköğretim öncesi, lisans ve lisansüstü öğretim (materyal tasarımından derslere ve sınıf etkinliklerine kadar),
- Sınıf etkileşimleri (öğretici geri bildirimlerinden eğitici yayınlara ve ders içi tartışmalara kadar),

- Araştırma türleri (dergi makalelerinden konferans bildirilerine ve hibe tekliflerine kadar),
- Öğrenci yazıları (kompozisyonlardan, sınav kâğıtlarına ve yüksek lisans tezlerine kadar),
- İdari uygulamalar (kurs belgelerinden sözlü doktora savunmalarına kadar).

Belirtilen bağlamlarda ortaya çıkan ve bu bağlamlarda kullanımına ihtiyaç duyulan akademik amaçlı dil öğretimi, 1970'lerin ortaları 1980'lerin başlarında özel amaçlı dil öğretiminin iki ana kolundan biri olarak ortaya çıkmış, günümüzde Hyland'in (2006, ss. 2-3) belirttiği gibi küreselleşme ve teknolojik gelişmelerin etkisiyle yükseköğretimde artan uluslararasılaşma sonucu dünya çapında üzerinde önemle durulması gereken bir konu hâline gelmiştir. Yükseköğretimdeki etnik köken, dilsel geçmiş ve eğitim deneyimleri açısından farklılaşan öğrenciler, zamanla üniversite çalışanları için büyük zorluklar çıkarmaya başlamışlardır. Ayrıca dünyanın her yerinde artan uluslararası göçün etkisiyle eğitim gören mülteci nüfustaki yükseliş, akademik dilin öğretimini kaçınılmaz hâle getirmiştir. Son olarak özellikle hedef dilin üniversite eğitiminin aracı olarak kullanıldığı yerlerde hedef dilin ana dili konuşuru olmayan akademisyenler tarafından öğretilmesi, akademik amaçlı dil öğretiminin genişlemesini gerekli kılmıştır. Çünkü tahmin edebileceği gibi ana dili konuşuru olan ve olmayan öğreticilerin ihtiyaçları birbirlerinden oldukça farklıdır ve bu ihtiyaç dil öğretiminde yeni perspektiflere yol açmıştır. Tüm bu gerekliliklerden dolayı ortaya çıkan akademik amaçlı dil öğretimi, zamanla ikinci/yabancı dil öğretimi alanında üzerinde önemle durulması gereken bir konu olmuştur.

Genel anlamda öğrencilerin akademik iletişim yeterliliklerini geliştirmeye yönelik bu yaklaşım daha özelden uzmanlık alanlarının kendilerine has özelliklerini anlamak ve iletişim bağlamlarına dâhil olmayı gerektirmektedir. Kocaman Gürata ve Durmuş'un (2020, s. 48) aktardığına göre AADÖ "İktisat, mühendislik, mimarlık, tıp ve benzeri gibi belirli uzmanlık alanlarının bilişsel, sosyal ve dilbilimsel taleplerini anlamaya ve karşılamaya yönelik bir eğitimi temel almaktadır (Dudley-Evans, 2001)." Çünkü aslında detaylı bir şekilde incelendiğinde akademik söylem, tanımlanabilir bir kesit olmakla birlikte bu kesitin içindeki metin seçimlerinde disiplinler arasında farklılıklar görülmektedir. Dolayısıyla disiplinler arası gerek tipik yazı türleri gerek buna bağlı olarak

gelişen söylem özellikleri açısından ayrımlar gözlemlenmektedir. Alanyazında yer alan disiplinlere özgü yazı türleri şöyle özetlenebilir (Coffin, Curry, Goodman, Hewings, Lillis ve Swann, 2003, s. 46):

Tablo 1. Disiplinlere Özgü Yazı Türleri (Coffin ve diğerleri, 2003)

	Fen Bilimleri	Sosyal Bilimler	Beşeri Bilimler / Sanat	Uygulamalı Alanlar
Örnekler	<ul style="list-style-type: none"> • Fizik • Jeoloji • Biyoloji • Kimya 	<ul style="list-style-type: none"> • Sosyoloji • Siyaset • Ekonomi • Medya Çalışmaları • Psikoloji 	<ul style="list-style-type: none"> • İngilizce • Tarih • Dil Çalışmaları • Klasik Çalışmaları • Güzel Sanatlar • Din 	<ul style="list-style-type: none"> • İşletme • Müzik • Sağlık ve Sosyal Refah • Mühendislik
Tipik Türler	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratuvar raporları • Proje önerileri ve raporları • Saha çalışması notları • Kompozisyonlar • Tezler 	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozisyonlar • Proje raporları • Saha çalışması notları • Tezler 	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozisyonlar • Projeler • Eleştirel analizler • Çeviriler 	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozisyonlar • Vaka çalışmaları • Tezler • Projeler

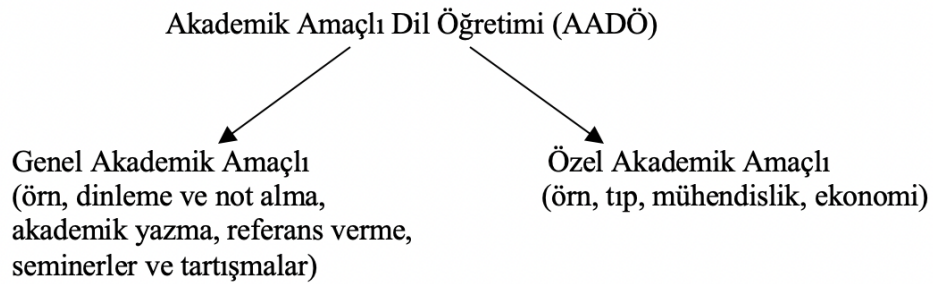
Ancak bu tabloda görüldüğü gibi her ne kadar disiplinler arası farklı türler var olsa da ortaklıklar da dikkat çekmektedir. “Ayrıca hangi disiplinin hangi disiplin alanına yerleştirileceği de tartışmalı bir konudur. Örneğin burada sosyal bilimler başlığında yer alan coğrafya, fen bilimleri veya beşeri bilimler başlıkları altında da gruplanabilir.” (Coffin ve diğerleri, 2003, s. 47). Esasında bu tipik türlerdeki ayırım/benzerlikler, disiplinlere özgü söylem farklılıklarından kaynaklanmaktadır. Bu çalışmada Biglan’ın (1973, s. 201) disiplinleri sınıflandırma modeli teorik temel olarak ele alınacak ve disiplinler ‘katı bilgi bilimleri (İng. hard disciplines)’ ve ‘esnek beşeri bilimler (İng. soft disciplines)’ olarak incelenecektir. Matematik, kimya, biyoloji, mühendislik gibi doğa ve fen bilimleri katı bilgi bilimleri olarak kabul edilirken psikoloji, sosyoloji, siyaset bilimi, tarih ve eğitim gibi sosyal ve beşeri bilimler esnek bilimler olarak gruplandırılmaktadır. Buradan hareketle disiplinler şekilde gösterildiği gibi zıt uçlara yerleştirilmiş özellikleriyle incelenebilmektir (Hyland, 2006, s. 240):

Fen Bilimleri	Sosyal Bilimler	Beşeri Bilimler
Deneysel ve objektif Doğrusal ve birikimli bilgi artışı Deneysel yöntemler Nicel Daha konsantre okuyuculuk Son derece yapılandırılmış türler		Açık bir şekilde yorumlayıcı Dağınıklı bilgi Söylemsel argüman Nitel Daha çeşitli kitle Daha değişken söylemler

Şekil 3. Katı Bilgi Bilimleri ve Esnek Beşeri Bilimler (Hyland, 2006)

Verilen iki tablodan anlaşıldığı üzere her disiplinin kendine has söylem türleri olsa da bu disiplinlerin belirli disiplin alanları altında gruplanabildiğini ve bu disiplin alanlarının da ortak söylem özelliklerine sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Aslında bu benzerlik, Blue (1988, s. 96) tarafından ortaya konulan *genel akademik amaçlı dil öğretimi* ve *özel akademik amaçlı dil öğretimi* sınıflandırması esas alınarak da incelenebilir. Özel amaçlı dil öğretiminin anlatıldığı bir önceki bölümde değinildiği üzere akademik amaçlı dil öğretimi ikiye ayrılmaktadır ve akademik dil öğretiminin tüm boyutlarıyla anlaşılması için genel ve özel akademik amaçlı dil öğretimi arasındaki farklılığa karşı duyarlı olmak gerekmektedir. Jordan'ın (1997, s. 3) yukarıda bahsi geçen sınıflandırması detaylandırıldığında aşağıdaki gruplandırma karşımıza çıkmaktadır:

Şekil 4. Akademik Amaçlı Dil Öğretimi (AAÖD) (Jordan, 1997)

Burada görüldüğü gibi “Genel akademik amaçlı dil öğretimi, tüm disiplinlerde ortak olan becerilerin ve dilin öğretilmesini ifade ederken özel akademik amaçlı dil öğretimi bir disiplini diğerlerinden ayıran özelliklerin öğretilmesi anlamına gelmektedir.” (Dudley-Evans ve St John, 2004, s. 41). Dudley-Evans ve St John'un (2004, ss. 41-42) çalışmalarının devamında aktardıklarına göre genel akademik amaçlı dil öğretimi, dersleri dinlemek; seminer, öğretici yayın ve denetimlere katılmak; uygulamalarda yer

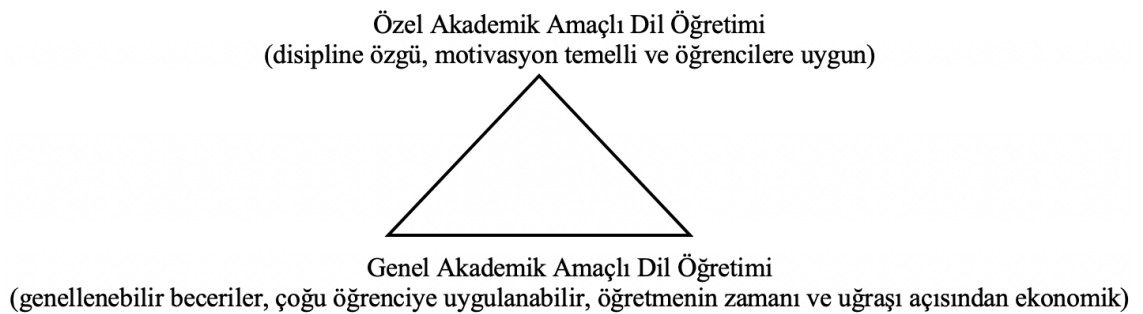
almak (büyük ölçüde fen veya mühendislik derslerinde); ders kitapları, makaleler ve diğer okuma materyalleri okumak; kompozisyonlar, sınav cevapları, tezler ve raporlar yazmak gibi çalışma becerilerinden oluşmaktadır (Blue, 1993). Özel akademik amaçlı dil öğretimi ise genel akademik amaçlı dil öğretiminde kullanılan bu becerilerin öğrencilerin asıl uzmanlık görevleriyle bütünleştirilmesidir. Bu öğretim, öğrencilerin genel akademik amaçlı dil öğretimi derslerinde öğrendikleri becerileri, asıl derslerini veya okuma metinlerini anlamalarına nasıl aktarabileceklerini göstererek veya bölümlerinin kendilerinden istedikleri makale ve raporları yazarak gelişimsel bir rol (Turner, 1996) üstlenmektedir. Bu tür çalışmalar genellikle uzmanlık bölümleriyle bir miktar iş birliğini gerektirmektedir.

Jordan'ın (1997, s. 5) aktardığına göre geçmişte bazı yazarlar akademik amaçlı dil öğretimi ve *çalışma becerilerini* eş anlamlı olarak görüyorlardı (Robinson, 1980, 1991). Hatta yakın zamanlarda da çoğu araştırmacı çalışma becerilerinin, akademik amaçlı dil öğretiminin temel bileşeni olduğunu savunmaktadır ve çoğu araştırmacı için çalışma becerilerine odaklanmayan bir akademik amaçlı dil öğretimi kursu düşünmek oldukça zordur (Phillips ve Shettlesworth, 1978) . Ancak akademik amaçlı dil öğretimi, çalışma becerilerine ek olarak dil kullanımındaki yetkinlikle birleştirilen resmî akademik söylem ve genel akademik dil kesiti hâkimiyetini de içermektedir.

Bu noktada akademik amaçlı dil öğretiminin sınırlarını iyi bir şekilde çizilebilmek için çalışma becerileri kavramını biraz açmak gerekmektedir. Çalışma becerileri kavramı, Longman Dil Öğretimi ve Uygulamalı Dilbilimleri Sözlüğünde (Richards ve Schmidt, 2010, s. 565) “Çalışma amacıyla okurken, yazarken veya dinlerken kullanılan beceriler, teknikler ve stratejiler olarak tanımlanmaktadır. Örneğin, İngilizce ders kitaplarını okuyan üniversite öğrencilerinin ihtiyaç duyduğu çalışma becerileri şunları içermektedir: okunmakta olan materyalin türüne göre okuma hızlarını ayarlama, sözlük kullanma, bağlamdan sözcük anlamlarını tahmin etme, grafikleri, diyagramları ve sembolleri yorumlama, not alma ve özetleme.”

Tüm bunlar aynı zamanda akademik amaçlı dil öğretiminde gerçekleştirilmesi hedeflenen becerilerdir. Ancak akademik amaçlı dil öğretimi, çalışma becerileri yetisine ek olarak dilbilimsel, bilişsel ve sosyal kültürel boyutları olan akademik dil yetisini de içine almaktadır.

Üzerinde önemle durulması gereken bir diğer nokta ise *genel ve özel akademik amaçlı dil öğretiminin* birbirinden nasıl ayrıldığıdır. Burada öncelikli olarak akademik disiplin kavramının tanımını yapmak ve bir disiplini diğerinden ayırmanın tam olarak ne olduğunu sormak gerekmektedir. Squires'e (1992, s. 202) göre geleneksel anlamda akademik disiplin kendi teorileri, yöntemleri ve bağlamı ile kurumsal olarak farklı departmanların, bölümlerin, derslerin vb. varlığıyla tanınan bir çalışma alanıdır. Disiplinleri birbirinden ayırmanın ne olduğuna bakıldığında aslında bu sorunun kesin, tek bir cevabı yoktur. Jordan'ın (1997, ss. 249-250) belirttiği üzere konu içeriği bir fark olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu, disiplinler arasında önemli farklılıklar gösterebilecek teknik veya uzmanlık sözcük bilgisini de beraberinde getirmektedir (ancak disiplin grupları içindeki konular arasında böyle bir fark olmayabilir). Yapısal, genel veya alt-teknik söz varlığı çok az farklılık gösterebilir veya hiç göstermeyebilir. Dilbilgisi sistemine bakarsak fen bilimlerinde ve teknolojiye bazı disiplinlerin edilgen yapıyı ve tamlamaları diğer disiplinlere göre daha sık kullanma eğiliminde olduğunu görebiliriz. Ancak tür analizine başladığımızda örneğin, retorik organizasyonda disiplinler arasında farklılıkların ortaya çıkmaya başladığını görebiliriz. Konunun ele alınışında kavramsal yaklaşıma dair farklılıklar da karşımıza çıkabilir. Bunlar, belirli beklenti ve eğilimlerin ayrılmaz bir parçası olan disiplin kültürü aracılığıyla ifade edilen farklılığın bir parçasıdır. Tüm bunlardan hareketle genel ve özel akademik amaçlı dil öğretiminin farkları, Jordan'ın (1997, s. 250) özetlediği şekilde ele alınabilir:

Şekil 5. Genel ve Özel Akademik Amaçlı Dil Öğretiminin Farkları (Jordan, 1997)

Bahsedilen akademik amaçlı dil öğretimi yaklaşımlarından hangisinin seçileceği, aralarında bir öncelik sonralık ilişkisi olup olmadığı ve en önemlisi bu çalışmada hangisine önem verileceğine baktığımızdaysa Hyland'in (2006) aktardıkları referans

alınabilir. Hyland'e (2006, s. 10) göre Hutchison ve Waters (1987), Blue (1988) ve Spack (1988) gibi bazı akademik amaçlı dil öğretimi yazarları, odak noktamızın metin ve uygulamalardan ziyade öğrenciler ve öğrenme üzerinde olması gerektiği gerekçesiyle özel akademik amaçlı dil öğretimine karşı çıkmaktadır. Öte yandan Dudley-Evans ve St John (1998) öğrencilerin öncelikle, öğrencilerin temel akademik becerilerini geliştirmeleri daha sonra başarılacak daha özgül çalışmalara yardımcı olmaları gerektiğini savunmaktadır.

Bunların yanı sıra Hyland (2006, s. 10) aynı çalışmada genel akademik amaçlı ikinci/yabancı dil öğretimi yaklaşımının tercih edilmesinin nedenlerini şöyle listelemektedir:

- Dil öğrencilerinin özel konu alanlarına mahsus uzlaşmaları öğretecek uzmanlıkta ve yetkinlikte olmamaları,
- Özel akademik amaçlı dil öğretiminin, yabancı dil yeterliliği sınırlı olan öğrenciler için çok zor olması,
- Konuya özgü becerilerin öğretilmesinin, akademik amaçlı dil öğretimini kendi bağımsız konu bilgi ve becerilerini geliştirmek yerine sadece akademik bölümleri destekleyerek düşük statülü bir hizmete dönüştüreceğinin düşünülmesi,
- Genel akademik amaçlı dil kurslarının daha geniş bir bakış açısı ile oluşturulmuş kısıtlı görev ve metinlerin aksine öğrencilerin daha çeşitli ve yaratıcılıklarını kullanabilecekleri metinler yazabilecekleri dil becerilerini geliştirdiğine inanılması,
- Uzmanlık alanları arasında göz gezdirme, tarama, yeniden ifade etme, argümanları özetleme gibi disiplinler arasında çok az farklılık gösteren ortak becerilerin olması,
- Akademik amaçlı dil öğretimi kurslarının, hemen hemen hepsinde bulunan ve bağlamlar arasında aktarılabilen bir dizi ortak dil formu veya becerisine odaklanması gerektiğine inanılmasıdır. Çünkü akademik amaçlı dil öğretimi ve çalışma becerileri ders kitaplarının çoğu buna dayanmaktadır ve 'akademik yazma' ve 'sözlü sunumlar' veya 'neden ve sonucu ilişkisi kurma' veya 'sonuçları sunma' gibi genel işlevsel temalar etrafında düzenlenen çok sayıda kurs vardır.

Tüm bu tercih nedenlerini gözeterek ortak konular üzerine yoğunlaştığımız ve küresel endişeler taşıdığımız günümüzde, akademik disiplin vurgusundan ziyade çoklu

disiplinlilik, disiplinlerarasılık, disiplinler ötesilik gibi yeni terimler bilimin odak noktası hâline gelmektedir. Küreselleşme, yalnızca sosyopolitik, coğrafik, ekonomik değişiklikleri değil; yükseköğretimde uluslararasılaşmayı da beraberinde getirmektedir. Bunun sonucunda farklı disiplinlerle etkileşime giren öğrencilerin, akademik ihtiyaçlarını karşılamak ve disiplinlerarası farklılıkların bilincinde olunan genel akademik okuryazarlığa karşı hazırbulunuşluklarını artırmak oldukça önemlidir. Bu sebeple bu tezde akademik disiplinlerin bilgiyi ele alış, anlayış, kavrayış farklılıklarının bilincinde olarak; bölümlerine başlamadan önce uluslararası öğrencilere verilmesi gereken en önemli eğitimin disiplinlerarası bir farkındalık olduğuna duyulan inançtan hareketle genel akademik amaçlı dil öğretimi yaklaşımının üzerinde durulacaktır. Bu amaçla öncelikli olarak akademik amaçlı dil öğretiminin tarihî gelişimi dünyada ve Türkiye’deki uygulama örnekleriyle ele alınacak ve yapılan çalışmalar bir bütün olarak değerlendirilmeye çalışılacaktır.

2.2.1. Geçmişten Günümüze Akademik Amaçlı Dil Öğretimi

1980’lerin başında iki dilli çocuklarla yapılan araştırmalardan yola çıkan Jim Cummins (1979) öğrencilerin dil yeterliliğinin değerlendirilmesinin sözlü etkileşim testlerinden daha fazlasını içermesi gerektiğini savunarak dil yeterliliğini iki ayrı başlıkta ele almıştır. Bu önemli çalışmada Cummins (1979) gündelik, yüz yüze iletişimde ihtiyaç duyulan dil becerileri olan *Kişilerarası Temel İletişim Becerileri (KTİB)* ile akademik ortamlarda gerekli olan *Kavramsal Akademik Dil Yeterliliği (KADY)* arasında net bir ayırım yapmıştır. “KTİB öğrencilerin konuşma akıcılığına atıfta bulunurken KADY öğrencilerin hem sözlü hem de yazılı durumlarda okuldaki başarıya yönelik kavramları ve fikirleri anlama ve ifade etme yeteneğiyle ilgilidir.” (Cummins, 2008, s. 71). KTİB; günlük, sosyal, yüz yüze etkileşimlerde ihtiyaç duyulan dil becerilerini ifade eder. Örneğin, telefonda, pazarda veya diğer insanlarla sosyal olarak etkileşim kurmak için kullanılan yeniden anlatma, açıklama, hatırlatma vb. beceriler için kullanılan dil KTİB’in bir parçasıdır. KADY ise sınıfta çeşitli alanlarda kullanılan akademik dil veya dil yeterliliğine odaklanır. Akademik dil soyut, bağlamı azaltılmış ve özelleştirilmiştir. KADY geliştirirken öğrencilerin dili edinmenin yanı sıra karşılaştırma, sınıflandırma, analiz yapma, sentezleme, değerlendirme gibi becerileri de geliştirmeleri gerekmektedir.

KTİB ve KADY arasındaki ayrımın ortaya konulması ikinci dil öğretimi metodolojisini, öğretimin değerlendirilmesiyle ilgili uygulamaları ve politikaları büyük ölçüde etkilemiş olsa da KADY'nin hangi özgün dil becerilerini kapsadığı ne ilk tartışmalarda ne de daha sonra etraflıca ortaya konulmadığından dolayı aşırı “basitleştirilmiş” bulunmuştur (bakınız: Scarcella, 2003). Scarcella'ya (2003, s. 5) göre böyle bir ikili ayrım “Akademik dilin karmaşıklıklarını veya gelişimini etkileyen çoklu değişkenleri anlamak için kullanışlı değildir.” Hem KTİB hem de KADY, bu ikili ayrımın ima ettiğinden daha karmaşık değişkenlerden oluşmaktadır.

Bu ve benzeri eleştirilerden hareketle DiCerbo, Anstrom, Baker ve Rivera'nın (2014, s. 450) İngilizce Öğrenenler için Akademik İngilizce Öğretim Literatürünün Gözden Geçirilmesi isimli makalelerinde aktardıkları gibi Bailey ve Heritage (2008, s.15) akademik dil yeterliliğindeki dil kullanımının kavramsallaştırmasını genişletmiş ve akademik dili *okul gezinme dili* (*İng. school navigational language*) ve *müfredat içerik dili* (*İng. curriculum content language*) başlıkları altında ikiye ayırmıştır. Burada bahsi geçen *okul gezinme dili* çok geniş anlamda öğrencilerin okuldaki öğretmenleri ve akranlarıyla iletişim kurmak için kullandığı dildir. *Müfredat içerik dili* ise içeriğin öğretilmesi ve öğrenilmesi sürecinde kullanılan dildir. Bailey ve Heritage (2008, ss. 15-17) bahsedilen bu dilleri; dil değişkelerinde (*İng. varieties*) dilin kullanım amaçları, formalite dereceleri, kullanım bağlamları, sık kullanılan kiplikler, dil yetenekleriyle ilgili öğretmen beklentileri ve düzeylere yönelik beklentiler (örneğin, standartlar, öğretim materyalleri, yöneticiler tarafından belirlenenler) açısından detaylandırmışlardır.

Scarcella (2008) ise akademik dil tartışmasında Bailey ve Heritage'nın (2008) okul gezinme dili tanımından yararlanmış ve aynı zamanda *temel İngilizce bilgisi* (*İng. foundational knowledge of English*) ve *temel akademik dil* (*İng. essential academic language*) kavramlarını ortaya koymuştur. DiCerbo ve diğerlerinin (2014, s. 450) aktardığına göre *temel İngilizce bilgisi* özünde, hem okul ortamında hem de okul dışında iletişim için gerekli olan temel beceriler ve ortak sözcük dağarcığı olmak üzere dilin temellerini ifade etmektedir (örneğin, okuma ve yazmayı bilmek, temel cümle türlerinin nasıl üretileceğini bilmek, fiil zamanlarının nasıl kullanılacağı bilmek vb.). Ancak Scarcella (2008) bu bilginin “okul bahçesi dilinin veya sosyal, teklifsiz dilin eşdeğeri olmadığını” (s. 5) ve açık, sistematik bir eğitim gerektirdiğini vurgulamaktadır. Bunun aksine *temel akademik dil*; akademik sözcükler, karmaşık cümle yapıları ve tutarlılık

sağlayan söylem özellikleri dâhil olmak üzere “tüm içerik alanlarında kullanılan akademik dilin temel niteliklerini” (s. 6) kapsamaktadır.

Cummins tarafından KTİB ile KATY arasındaki ayrımın ortaya konması günlük dil ve akademik dil arasındaki farklılıklara dikkatleri çeken ilk ayrım olarak karşımıza çıksa da genel olarak dili ve özellikle de akademik dili anlamamıza katkıda bulunan daha teorik bir yaklaşım, Sistemik İşlevsel Dilbilimdir (İng. Systemic Functional Linguistics) (Halliday, 1994). Sistemik İşlevsel Dilbilim, dili sosyal bağlamı içinde incelemektedir. Dilbilimin teorik temelleriyle dil ve dil kullanımı için bütün bireylerde aynı olan biyolojik ve psikolojik, yani bilişsel koşullarla ilgilenen genel dilbilimcilerin aksine Halliday dilin üretildiği bağlamlara göre çeşitlilik gösteren bir iletişim kaynağı olduğunu savunmuştur.

1990’ların başında ortaya çıkan Sistemik İşlevsel Dilbilim, akademik dilin araştırılması için yeni bir bakış açısı sunmuştur. DiCerbo ve diğerlerinin (2014, s. 458) aktardıkları gibi “Dilin sosyal olarak konumlandırılmış kavramsallaştırmalarının ana ilkelerinden biri, dilin anlam oluşturmak için birincil kaynak olduğu ve dil gelişiminin sosyal deneyim ve etkileşim fırsatlarına bağlı olduğudur.” Buradan hareketle “İşlevsel dilbilgisi, anlambilimle ilişkili dil formunun tanımlarını ve sosyal yaşam bağlamlarıyla ilişkili anlamsal kategorilerin açıklamalarını sunarak dilbilimsel ve sosyal olanı birbirine bağlamaktadır.” (Colombi ve Schleppegrell, 2002, s. 9). Dilin sosyal yaşam bağlamlarıyla ilişkili anlamsal kategorilerinin incelendiği bu yaklaşım, bir önceki başlıkta belirtildiği gibi aslında akademik dil öğrencilerinin bir söylem topluluğunun üyeleri olduklarını ve dil kullanımlarının işlevsel bir davranış olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır.

Geçmişten günümüze akademik amaçlı dil öğretimin nasıl ele alındığının açıklanmaya çalışıldığı bu bölümde, akademik dil öğretimine küreselleşmenin etkisiyle birçok ülkede eğitim dili olan İngilizcenin akademik amaçlı öğretilmesi yol gösterici olmuştur. Buradan hareketle aşağıda dünyada akademik amaçlı dil öğretimi başlığı altında İngilizcenin akademik amaçlı öğretilmesine yönelik kaynaklara başvurulduğunu belirtmek yerinde olacaktır. Türkiye’de akademik amaçlı dil öğretimi başlığı ise son dönemlerde artan uluslararası öğrenci hareketi ve yapılan araştırmalar gözetilerek Türkçenin akademik amaçlı öğretimi kapsamında ele alınacaktır.

2.2.2. Dünyada Akademik Amaçlı Dil Öğretimi

Dünyada birçok üniversitede akademik dil öğretimi üniversitelerin eğitim dili olarak tercih edilen İngilizcenin akademik amaçlı öğretilmesi şeklinde gerçekleşmektedir. Bu öğretim, gerek İngilizcenin ana dili olarak konuşulduğu gerek ikinci/yabancı dil olarak konuşulduğu ülkelerde ilkokuldan başlamak üzere çeşitli düzeylerde ders alan öğrencilere verilmektedir. Ancak bu çalışmanın kapsamı gereği, burada yalnızca lisans ve lisansüstü düzeyde öğrencilere sunulan eğitimden bahsedilecektir.

Hedef dilin ana dili olarak konuşulduğu ülkelerdeki akademik dil desteği, Jordan'ın (1997, ss. 69-71) etraflıca belirttiği gibi üniversitelerin çok sayıda uluslararası öğrenciyi kabul etmesinden hareketle uzunca bir zamandır, bu öğrencilerin tam akademik potansiyellerine ulaşmalarına yardım etmekle görevli akademik İngilizce dil birimleri aracılığıyla verilmektedir. Bu öğretim hizmeti dönem öncesi (İng. pre-sessional) ve dönem içi (İng. in-sessional) kurslarda sunulmaktadır.

Dönem öncesi kurslar genellikle akademik yıldan önce başlamakta 4 ila 12 hafta devam etmektedir. Bu kurslar, öğrencileri başlamak üzere oldukları uzmanlık alanlarına hazırlamayı amaçlamaktadır. Bu nedenle kursların odak noktası, genel akademik dil ve çalışma becerileridir. Bu kurslar, öğrencilerin akademik iletişim becerilerini İngilizce eğitim veren bir üniversitede ihtiyaç duyulan düzeye yükseltmek için tasarlanmıştır.

Jordan'ın (1997, s. 69) üzerinde önemle durduğu bir nokta şudur ki bu kısa kursların bariz bir özelliği, ihtiyaçların dikkatli bir şekilde öncelenmesini ve önemli noktalara odaklanılmasını gerektiren zaman baskısıdır. Kurslar genellikle akademik İngilizcenin hemen hemen tüm yönlerini kapsamaya çalışsa da normalde öğrenciler için öncelikli olarak gereken konular üzerinde durmaktadır. Bunlar dinleme, anlama ve not alma; bağımsız çalışmalar yapabilmek için kütüphane ve kaynaklar hakkında bilgi sahibi olma; akademik uzlaşım ve yazma gibi becerilerdir.

Bunun aksine *dönem içi kurslar*, bölüm dersleriyle birlikte ilerlemekte ve bu nedenle disipline özgü dil ve akademik dinleme, yazma ve okuma gibi temel beceriler üzerine daha belirli çalışmaların eş zamanlı öğretimi için fırsatlar sağlamaktadır.

Dönem öncesi ve dönem içi kurslar arasındaki temel bir fark kurs ücretleridir. Genellikle dönem öncesi kurslar için belirli bir ücret alınırken dönem içi kursların çoğu ücretsiz veya

bölüm ücreti kapsamındadır ve bu kurslara hâlihazırda üniversiteye kayıt yaptırmış öğrenciler katılmaktadır. Her iki kursta da sınıflar tek bir disiplin/meslekten oluşan homojen bir gruptan veya farklı disiplinlerden/mesleklerden gelen heterojen bir öğrenci grubundan oluşabilir. Bu kurslarda eğitim genel ortak konu alanı materyalleri veya disiplinlere özgü materyaller üzerinden gerçekleştirilebilir.

Hedef dilin ikinci/yabancı dil olarak konuşulduğu ülkelerde sunulan akademik İngilizce eğitiminin detaylarına inmeden önce bu ülkelerde ders veren öğretici profiline kısaca değinmek önemlidir. Jordan'ın (1997, ss. 79-81) belirttiği gibi İngilizcenin ana dili olarak konuşulduğu ülkelerde akademik İngilizce dersleri genellikle ana dili konuşurları tarafından verilmektedir. Bu öğretmenler, genellikle farklı ülkelerden gelen öğrencilerin eğitim geçmişleri ve kültürel arka planlarını çok iyi tanınmaları da hem ana dili konuşurları oldukları için İngilizceye hem de öğrencilerin okuyacakları üniversitede sunulan akademik ve kültürel ortam hakkında detaylı bilgiye sahiptir. Ancak İngilizcenin ikinci/yabancı dil olarak konuşulduğu ülkelerde, bu dersler genellikle ana dili konuşuru olmayan öğretmenler tarafından verilmektedir. Bu öğretmenler, öğrencilerin dil zorlukları, eğitim geçmişleri ve kültürel arka planları hakkında pek çok şey biliyor olabilir ve eğer aynı kurumda çalışıyorlarsa öğrencilerin uzmanlık alanlarıyla ilgili bölümlere de kolaylıkla erişebilirler. Ancak öğrenciler yurtdışında eğitim almayı hedefliyorlarsa, bu öğretmenlerin akademik ortam hakkında çok daha az şey biliyor olmaları muhtemeldir. Yaşadıkları ülkedeki eğitim sistemi, akademik ve kültürel uzlaşımlar muhtemelen yurtdışındakinden farklı olacağından sunulan akademik eğitimin de metodoloji, materyal, öncelenen konular vb. açılardan farklılıklar göstermesi olasıdır.

İngilizcenin yabancı dil olarak öğretildiği ülkelerden biri olan Türkiye'de akademik amaçlı dil öğretimine bakıldığında, British Council ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfının (TEPAV) (2015, ss. 56-77) Türkiye'de yükseköğretimde İngilizcenin durumunu özetledikleri rapora bakılabilir. Bu rapora göre İngilizcenin yükseköğretimde eğitim dili olarak kullanılmasının 1863'te Robert Kolej'in kuruluşuna kadar uzanan bir geçmişi vardır. Bunu 1956'da Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin ve 1984'te Türkiye'nin ilk vakıf üniversitesi olan Bilkent Üniversitesi'nin kurulması takip etmiştir. Mevcut üniversite giriş sistemi İngilizce dil yeterliliğini (yabancı diller bölümlerinde okuyan öğrenciler hariç) çok az hesaba katsa da sistem, öğrencileri bir yıl süren ya zorunlu veya seçmeli hazırlık eğitimine tabi tutmaktadır. Ancak bu dersler Bologna süreciyle

üniversitelerin bağlı olduğu kredi sistemine dâhil değil, kredisizdirler. Hazırlık programından başlamak üzere üniversite hayatları boyunca öğrencilere genel amaçlı, genel ve özel akademik amaçlı ve mesleki amaçlı dil eğitim imkânları sunulmaktadır. Bu dersler dilbilgisi de dâhil olmak üzere dört temel beceriyi kapsayacak şekilde düzenlenmektedir (British Council ve TEPAV, 2021).

2.2.3. Türkiye’de Akademik Amaçlı Dil Öğretimi

Türkiye’de uluslararası öğrencilere Türkçe öğretim faaliyetleri 1980’li yıllardan beri hem Türkiye Cumhuriyeti resmî kurumları hem de sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülmektedir. Bu faaliyetler kapsamında 1992 yılında ‘Büyük Öğrenci Projesi’ geliştirilmiş, 1984’te Ankara TÖMER kurulmuş, ardından birçok ilde Türkçe Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezleri faaliyete geçirilmiştir. 2010 yılına gelindiğindeyse Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) kurularak Türkiye’deki yükseköğretim kurumlarının uluslararasılaşmasına yönelik çalışmalar yürütülmeye başlanmıştır. Yürütülen faaliyetler sayesinde 1983 yılında Türkiye’deki uluslararası öğrenci sayısı 5.000 civarında iken (Özoğlu, Gür ve Coşkun, 2015, s. 224) Yükseköğretim Kurulu başkanı, Türkiye’de 2022 yılı itibarıyla 198 ülkeden gelen 300 binden fazla uluslararası öğrenci bulunduğunu açıklamıştır (YÖK, 28 Kasım 2022).

Artan öğrenci sayısına paralel olarak Türkiye’de ikinci/yabancı dil olarak Türkçe öğretimine yönelik programlar, projeler, iş birlikleri son 30-35 yıldır sürdürülüyor olmasına rağmen akademik Türkçe öğretim faaliyetlerinin ilk kez YTB tarafından başlatıldığını söylemek yanlış olmayacaktır. Türkiye’deki üniversiteler bünyesinde kurulan dil öğretimi ve uygulama merkezlerinde C1 düzeyini tamamlayan öğrencilerin bölüm derslerinde zorlanmaları sonucunda, öğrencilerin bölüm derslerine uyum sağlamalarını kolaylaştırmak amacıyla akademik Türkçe dersleri almaları ihtiyacı doğmuştur. TÖMER’lerce tespit edilen bu ihtiyaca istinaden YTB, 2017-2018 yılı itibarıyla burslandığı öğrencilerin destekleyici Türkçe programları kapsamında 160 saatlik akademik Türkçe eğitimi almasını zorunlu kılmıştır.

YTB kontrolünde yürütülen bu dersler genellikle C1 düzeyini bitiren öğrencilere haziran-temmuz aylarında 6-8 hafta boyunca toplam 160 saat olacak şekilde verilmektedir. YTB kontrolü dışında kalan uygulamalarda ise en az C1 Türkçe diplomasına ve/veya C1

düzeyinde Türkçe eğitimine devam ettiğini gösterir belgeye sahip olan öğrencilere 6-8 hafta boyunca 72 ders saati olarak sunulmaktadır. Dersler genellikle A1 düzeyinden C1 düzeyine genel Türkçe eğitimi veren öğretiler tarafından, farklı disiplinlerden gelen heterojen bir öğrenci grubuna verilmektedir. Derslerde genellikle devam zorunluğuna bulunmaktadır. Bazı kurumlar öğretim sürecinin sonunda sınav uygulaması da öğrencilerin sınavda başarısız olması bölümlerine başlamalarına engel olmamaktadır. Ayrıca her ne kadar dersler genellikle YTB kontrolünde uygulanıyor olsa da günümüzde TÖMER'ler bu dersleri kendi inisiyatiflerinde gerçekleştirmektedir. Daha açık bir ifadeyle, YTB tarafından belirlenen 160 saatlik zorunlu ders saatinde kullanılan kaynaklar, ders saati planlamaları ve sınavlar kurumlar tarafından belirlenmektedir.

Türkiye'de akademik Türkçeye yönelik atılan adımlar yalnızca akademik Türkçe dersleriyle sınırlı kalmamış, bu amaçla birtakım iş birlikleri de başlatılmıştır. Bu kapsamda ilk olarak 2018 yılı Mart ayında Erciyes Üniversitesi ev sahipliğinde, YTB iş birliğinde Akademik Türkçe Çalıştayı düzenlenmiştir (Erciyes Üniversitesi, 2018). Ayrıca akademik Türkçe öğretimi konusunda İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Dil Merkezi iş birliğiyle AB Horizon 2020 kapsamında Suriyeli Mültecilerin İstanbul Üniversitesine Kabulü: Kapasite ve Bilgi Artırımı adı altında bir proje yürütülmüştür (Demirel, 2020, s. 99).

Bu noktada YTB'nin yıl sonu raporlarını incelemek de oldukça önem taşımaktadır. Türkçe Öğretimi Çalışmaları raporuna göre, Türkçe hazırlık eğitimlerinin yanı sıra lisans ve lisansüstü eğitimlerini tamamlayan Türkçe Burslu öğrencilerin akademik Türkçe becerilerini ve bölüm yeterliliklerini geliştirmelerine yardımcı olmak için destekleyici bir Türkçe programı oluşturulmuştur. Girişimin yürütülmesi amacıyla 11 üniversite ile protokol imzalanmıştır. Program kapsamında, haftada 10 saati geçmemek üzere yılda 360 saat sosyal bilimler, sağlık bilimleri, fen bilimleri ve matematik alanlarında Türkçe eğitimi ve akademik yazma eğitimi verilmiştir. Rapora göre 2014 yılında uygulanan programa yaklaşık 600 öğrenci katılmıştır (YTB, 2014).

2017 yılı faaliyet raporunda müfredat oluşturmaya yönelik çalıştay ve projelerle uzaktan Türkçe ve akademik Türkçe çalışmalarının desteklendiği, bursiyerlere 960 saat Türkçe hazırlık eğitimi ve öğrenim görecekları bölüm ve programlara uyum sağlayabilmeleri için 160 saat Akademik Türkçe eğitimi verildiği belirtilmiştir (YTB, 2017). 2018 raporunda

benzer ifadeler tekrarlanmış, 2018 yılı içerisinde 3800 bursiyerin Akademik Türkçe programından faydalandığı ve Kayseri’de akademik Türkçe çalışmayı düzenlenmesine katkı sağlanarak akademik Türkçe ders kitapları hazırlanması için Erciyes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi’ne 60.000.00 TL tutarında destek verildiği ifade edilmiştir (YTB, 2018). Sonraki yıllarda da benzer açıklamalarda bulunulmuştur. Bu raporlar, akademik Türkçe faaliyetlerinin son 9-10 yıldır Türkiye’de sistematik olarak yürütüldüğünü, bu amaçla hem maddi yatırımlar yapıldığını hem de ciddi bir işgücü tahsis edildiğini gösterir niteliktedir.

Yürütülen bu faaliyetler, destekleyici Türkçe programıyla da sınırlı kalmamış, son yıllarda akademik Türkçe alanyazınında önemli bilimsel çalışmalar yapılmıştır. İlk olarak Akademik Türkçe alanında Burak Tüfekçioğlu editörlüğünde basılan Akademik Amaçlar İçin Türkçe Öğretimi -Kuram ve Uygulama- (Tüfekçioğlu, 2020) isimli kitap, alanda büyük bir eksikliğe cevap vermiştir. Ayrıca ikinci/yabancı dil olarak akademik Türkçe alanyazınında yapılan çalışmalar aşağıdaki başlıklar altında listelenebilir:

- Ders kitabı incelemeleri (Çiftler ve Aytan, 2019; Ayverdi, 2020; Göçen, 2021; Özdemir, 2021; Bakırdöğen, 2022)
- Akademik Türkçenin önemini ortaya koyan ihtiyaç analizi çalışmaları (Tok, 2012; Yahşi Cevher ve Güngör, 2015; Demir, 2017; Demir ve Genç, 2018; Konyar, 2019; Konyar ve Yılmaz, 2021)
- Akademik beceriler ve sözcük bilgisine yönelik araştırmalar (Moralı, 2019; Seyedi, 2019; Yurdakul Güde, 2019; Ellialtı, 2021; Çiftler, 2022; Eroğlu, 2022; Kocaman Gürata, 2022; Samim, 2022)
- Akademik okuryazarlığa yönelik bir eylem araştırması (Ekmekçi, 2017)
- Akademik Türkçe özyeterlilik incelemesi (Hasırcı, 2021)
- Özel akademik amaçlı dil öğretimine yönelik çalışmalar (Şen, 2015; Ulutaş ve Kara, 2019; Çangal ve Başar, 2016; Dursun, 2021)
- Akademik derlemeden hareketle sözcük listesi geliştirmeye yönelik araştırmalar (Dolmacı, 2015; Tüfekçioğlu, 2018).

Listelenen çalışmaların; uluslararası öğrencilerin akademik söylemin yapıtaşları olan akademik sözcüklere ihtiyaç duyduğu, akademik sözcük bilgisinin alımlayıcı ve üretici becerilerinde öğrencilere destek sağlayacağı, özyeterlilik algılarını geliştireceği noktalarında birleştiklerini söylemek mümkündür. Bu ortak nokta ve akademik sözcük bilgisine atfedilen bu büyük önem ve duyulan ihtiyaç, bu tezin yazılmasına sebep olan temel motivasyondur. Çalışma kapsamında özellikle akademik Türkçe söz varlığı üzerinde durulacağından bir sonraki başlıkta öncelikle söz varlığını oluşturan unsurlar ortaya konulacak, daha sonra akademik söz varlığının detaylarına inilecektir.

2.3. SÖZ VARLIĞI

Seslerin yan yana dizilişleriyle anlam kazanan göstergelerden daha fazlası olan sözcükler, biçimbilimsel özelliklerine ek olarak anlamsal ve edimsel kavramlar olarak da karşımıza çıkmakta ve bireylerin zihin sözlüklerinde yer alan her bir sözcüğün oluşturduğu evren, o dilin söz varlığını oluşturmaktadır.

Söz varlığı, Türkçe Sözlük'te (TDK, 2019, s. 2158) "Bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, sözcük hazinesi, kelime hazinesi, kelime kadrosu ve vokabüler." şeklinde açıklanırken Hengirmen (1999, s. 342) söz varlığı için "bir dilde bulunan yerli ve yabancı bütün sözcüklerin oluşturduğu bütünlük." ifadesini kullanmaktadır. Bu bütünlük "Yalnızca o dilin sözcüklerini değil, deyimlerin, kalıp sözlerin, kalıplaşmış sözlerin, atasözlerinin, terimlerin ve çeşitli anlatım kalıplarının oluşturduğu bütün." (Aksan, 2015, s. 15) şeklinde ayrıntılandırılmaktadır.

Karadağ (2013, s. 8) ise söz varlığını "Söz kavramının genişliği içinde sözcük ve sözcük üstü birimler olan ikileme, deyim, atasözü vb. anlamlı dil birimlerinin oluşturduğu birikimin bütünüdür; bu yönüyle söz varlığı, dünyadaki anlamların dildeki göstergeleri olarak varlık, olgu, olay, eylemleri karşılayan dil birimlerinin tümünü içine almaktadır." şeklinde betimlemektedir. Ancak bu tanımlamaların hiç birinin söz varlığının kapsamını tam olarak karşılamadığını belirten Baş (2006, s. 104) "Söz varlığı; kelime hazinesi, kelime serveti, kelime dağarcığı, sözcük dağarcığı, sözcük serveti, kelime kadrosu, vokabüler kavramlarından daha geniş bir kavramdır. Söz varlığı, neredeyse tamamı eş anlamlı olan bu kavramların hepsini toplayan en üst aşamadır." diyerek söz varlığı kavramının kapsayıcılığını ortaya koymaktadır.

Bu tanımlardan hareketle bir dilin söz varlığı ele alındığında sözcüklerin biçimbilimsel özelliklerinin yanı sıra kültürün taşıyıcısı olan deyimlerin, atasözlerinin, kalıp sözlerin anlambilimsel ve edimbilimsel özellikleriyle bir bütün olarak ele alınması gerekmektedir. Çünkü söz varlığı “sadece bir dilde bir takım seslerin bir araya gelmesiyle kurulmuş simgeler, kodlar - ya da dilbilimdeki terimiyle göstergeler - olarak değil, aynı zamanda o dili konuşan toplumun kavramlar dünyası, maddi ve manevi kültürünün yansıtıcısı, dünya görüşünün bir kesiti olarak düşünülmelidir.” (Aksan, 2015, s. 15).

Söz varlığı üzerine yapılan alanyazın incelendiğinde “Söz varlığı ile ilgili temel kavramlar ve durumlar, konuyla ilgili çalışmalarda çeşitli terimlerle adlandırılmış, gerek kavramların sınırlandırılmasında gerekse terminolojide henüz birlik sağlanamamıştır.” (Demir, 2016, s. 144). Ancak bir bireyin kullandığı sözcüklerin tümünün (sözcük dağarcığı/ hazinesi/ kadrosu / serveti...) ifade ettiklerinden daha fazlasını ifade eden söz varlığı, alanyazında yapılan farklı tanımlamaları da göz önünde bulundurarak temelini sözcük ve sözcük öbeklerinin oluşturduğu kültürün ayrılmaz bir parçası olan bütün olarak tanımlanabilir.

Bu tanım söz varlığı ve sözcük dağarcığının benzerliğine ilişkin sorunsalı da beraberinde getirmektedir. En yalın şekilde kişisel söz varlığı olarak da betimlenebilen sözcük dağarcığı, Göçer’e (2015, s. 50) göre “Bir bireyin zihninde yer bulan sözcüklerin tamamıdır.” Kana ve Keskin’e (2014, s. 417-418) göre ise “İnsanların gün içerisinde kullandığı ve kullanabildiği sözcüklerin tümüne o kişinin sözcük dağarcığı veya kelime hazinesi.” adı verilir. Bireylerin zihinsel sözlüğünde yer alan ve kişisel söz varlıkları olarak tanımlanabilen sözcük dağarcığı kavramı, alanyazında sözcük/kelime hazinesi, sözcük/kelime serveti adlarıyla da karşımıza çıkmaktadır. Her ne adla karşımıza çıkarsa çıksın, bireyin bir dile ait söz varlığının tümünü haiz olmasının mümkün olamayacağı varsayımı bir ölçüt olarak kabul edildiği takdirde, bu ayrım anlam kazanmaktadır. Çünkü söz varlığı; bir dilde yer alan sözcükleri ve sözcükler vasıtasıyla meydana gelen yabancı sözcükleri, deyimleri, atasözlerini, ilişki sözlerini, kalıplaşmış sözleri, terimleri ve çeviri sözcükleri kapsarken; sözcük dağarcığı (kelime dağarcığı/ hazinesi/ kadrosu / serveti...) bu sözcüklerin yalnızca bireyin zihinsel sözlüğünde yer alan kısmını kapsamaktadır.

Bu noktada bireyin bir dilin söz varlığında yer alan tüm sözcüklere hâkim olamaması durumuna ek olarak sözcük dağarcığında bulunan sözcüklerin tümünü de aktif olarak kullanmadığını vurgulamak önem taşımaktadır. Günay'ın (2007, s. 30) belirttiği gibi insanlar iki tür sözcük dağarcığına sahip olabilir. Bu durumun sözcüklerin aktif olarak kullanılıp kullanılmamasıyla ilişkilidir. *Etken sözcük dağarcığı*, konuşmacının aşına olduğu, anladığı ve konuşmasında kullandığı tüm sözcüklerden oluşur. Bu, konuşmacının sözcesinde kullandığı, anlamını bildiği sözcük grubudur. Aynı grup, etken sözcük grubu olarak da adlandırılır. Konuşmacı bu gruptaki sözcükleri sadece kavramakla kalmaz, aynı zamanda bunları özgürce ve herhangi bir baskı olmaksızın kullanır. *Edilgen sözcük dağarcığı*, konuşmacının tanımının ve anlamının farkında olduğu ancak konuşmasında kullanmadığı bir sözcük koleksiyonunu ifade eder. Edilgen sözcük konuşmacı tarafından duyulmuş ve okunmuştur, ancak konuşmacı sözcüğün anlamından emin değildir ve konuşmasında neredeyse hiç kullanmaz.

Schmitt ise (2010, s. 4) bu durumu şu şekilde açıklamaktadır: Biz hepimiz bir sözcüğü bir metinde gördüğümüzde veya bir konuşmada duyduğumuzda tanıyıp anlayabilme, fakat onu kendimiz kullanamama durumunu yaşamışızdır. Bu yaygın durum, bir sözcüğü bilmenin farklı derecelerinin olduğunu göstermektedir. Bir sözcüğü anlayabilmek, *alıcı bilgi* olarak bilinir ve normalde dinleme ve okuma becerileriyle bağlantılıdır. Eğer konuşurken veya yazarken kendi istediğimiz bir sözcüğü üretebilirsek, bu *üretici bilgi* olarak kabul edilir (pasif / aktif alternatif terimlerdir). İnsanların sözcükleri, önce alıcı bir şekilde öğrendikleri ve sonra üretici bilgiye eriştikleri düşünülmektedir. Benzer şekilde Karadağ'a (2013, s. 9) göre de

Dilin iletişime yönelik kullanımında söz varlığı alıcı bir nitelik kazanır. *Alıcı söz varlığı*, alıcı dil becerileri olarak adlandırılan dinleme ve okuma becerilerinin geliştirilmesinde kullanılan anlam birimlerini içermektedir. Dilin anlama işlevi ile kullanılması dil edinimi sürecinde kazanılan dinleme ve eğitim yoluyla kazanılan okuma becerileriyle gerçekleşir. Kişi kendi dışında oluşan anlamları alıcı dil becerileriyle elde edebilir. Bu becerilerin kullanılmasında kişinin sahip olduğu söz varlığının alıcı özelliği devreye girmektedir. Alıcı söz varlığı kişinin sahip olduğu en geniş söz varlığına işaret eder. Bu bakımdan alıcı söz varlığı, üretici söz varlığını doğal olarak kapsamaktadır.

Tüm bu açıklamalardan hareketle bir dilin söz varlığına o dili konuşan toplumun maddi ve manevi kültüründen, inanç, etkileşim ve yaşayış biçimlerinden birçok değer sindiğini söylemek mümkündür. Dolayısıyla “Gelecek nesilleri yetiştirme açısından, hem bireysel bağlamda kişinin düşünce ufku ve iletişim becerilerini geliştirmesi açısından hem de toplumsal bağlamda toplumdaki maddi ve manevi kültürün aktarımını sağlaması

bakımından, söz varlığı eğitimi göz ardı edilemeyecek kadar büyük bir öneme sahiptir.” (İpek Eğilmez, 2010, s. 38). Bu eğitimin gerek ana dili konuşurlarına gerek ikinci/yabancı dil konuşurlarına verilebilmesi, söz varlığının tespitine bağlıdır. Ancak unutulmamalıdır ki dil “Yaşayan bir organizma gibi zamanın ihtiyacına göre devamlı olarak kendi yapısından sözcükleri çoğaltarak ve yabancı dillerden kelimeler alarak söz varlığını zenginleştirir. Bir yandan da bazı sözcükleri eskitir ve düşürür. Bu bağlamda söz varlığı; çoğalan, azalan, farklılaşan ve yenilenen bir hazinedir.” (Banguoğlu, 1986, s. 118). Bu sebeple toplumun kültüründen izler taşıyan söz varlığının temsil gücü yüksek derlemler aracılığıyla kapsamlı ve güncel bir şekilde tespit edilmesi gerekmektedir.

Ancak bu tespitin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi sözcük kavramının sınırlarının iyi çizilmesine bağlıdır. Böylelikle gerek ulusal gerek uluslararası alanda yapılan söz varlığı çalışmalarına katkı sağlayabilecek nesnel çıkarımlarda bulunulabilir ve başka incelemelerde yararlanılmak üzere kuramsal veriler elde edilebilir.

2.3.1. Sözcük ve Sözcüklerin Sınıflandırılması

TDK (2019, s. 1381) sözcük ve kelime terimleri eş anlamlı kabul edip “Anlamlı ses veya ses birliği.” olarak tanımlanmıştır. Ancak Yılmaz’ın (2010, s. 1) aktardığına göre sözcüğün birden çok görüntüsü olduğu için, sözcük terimini tanımlamak dil bilimindeki en zor işlerden birisidir. Sözcüğün; ses yapısı ve fonem birleşmeleri, morfolojik yapısı ve morfepler birliği oluşturması, farklı biçimlere ve farklı anlamlara sahip olması vb. özellikleri onu, fonolojinin, leksikolojinin, sentaksın ve morfolojinin en önemli sorunu hâline getirmektedir (Babich, 2006, s. 16). Bu zorluktan hareketle sözcük terimi şekilsel ve anlamsal özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, farklı tanımlarla karşımıza çıkmaktadır.

Uzun (2004, s. 47) şekli dikkate alarak yaptığı tanımda sözcüğü “İki ucuna birer boşluk verilerek yazılan dil birimi.” olarak tanımlamaktadır. Anlamı esas alarak sözcüğü tanımlayan Dilidüzgün’e (2014, s. 235) göre ise “Ses imgesi olan bir gösterenle, gösterilen olan bir anlamdan oluşmakta ve böylece ortaya çıkan sözcükler, kavramları adlandırarak dünyadaki nesne ve olgulara gönderimde bulunmaktadır.” Ayrıca “Kendisinden önce ve sonra bir boşluk bulunabilen, anlam taşıyan birim; bir sözce içinde tek bir biçimbirimden oluşabildiği gibi, tümce içinde gerekli ekleri de almış olan diğer

birimlerden bağımsız olarak söylenebilen birim.” (İmer, Kocaman ve Özsoy, 2011, ss. 228-229) olarak da tanımlanabilen sözcükler, “Bir ses bir de kavram yönü olan aynı dili konuşan insanların ortak deneyimlerini, duygu ve düşüncelerini yansıtan, dil dediğimiz bütün içinde bakıldığında da bir bütünlük oluşturan sözlükbirim ve/veya da biçimbirim topluluğu olup anlam taşıyan en küçük birimdir.” (Günay, 2007, s. 26). Bu tanımlardan hareketle sözcüklerin hem anlam hem de şekil birimi olduklarını söylemek mümkündür.

Dilbilimi kaynaklarında ise sözcük, Ferdinand de Saussure’ün Genel Dilbilim Derslerinde (1985) ifade ettiği gibi, gösterge terimiyle karşılanmaktadır. Saussure’e göre dil bir sözcükler listesi değil, kavramları belirten bir göstergeler dizgesidir. Bu tanımlamayı daha anlaşılır kılmak için Kıran ve Eziler Kıran’ın (2013, s. 145) şu açıklamasının uygun olacağı düşünülmektedir: “Dil göstergesi iki düzeyden oluşur: Birincisi, dilbilimsel adıyla ‘gösteren’, kulağımızla duyduğumuz /Ç.İ.Ç.E.K./ sesi, gözümüzle gördüğümüz ‘çiçek’ yazısı; ikincisi, yine dilbilimsel adıyla ‘gösterilen’, zekâmızla, deneyimlerimizle kavradığımız sözün içeriği, açıklaması, /Ç.İ.Ç.E.K./ sesini duyduğumuz, yazısını okuduğumuz zaman, kafamızda oluşan genel /çiçek/ kavramıdır.” Buradan hareketle hem anlam hem şekil birim olan sözcükler, kavramları belirten bir göstergeler dizisi olan dili oluşturmaktadır.

Bu tanımlardan yola çıkarak sözcük kavramının alanyazında ses, biçim, dizim ve anlam özelliklerini gözeterek farklı şekillerde tanımlandığını söylemek mümkündür. Göçen (2016, s. 31) ise sözcüğü biçimsel, anlamsal ve kavramsal olarak ele alarak yaptığı kapsamlı tanımda sözcüğün bir veya birden fazla heceden oluşabileceğini, kendisinden önce ve sonra boşluk bulunabileceğini, tek başına bir anlam taşıyabileceğini veya farklı sözcük birimleriyle anlam kazanabileceğini, insan zihninde somut veya soyut bir kavrama karşılık geleceğini ve belirli dizim kurallarıyla tümce kuruluşuna yarayan bir anlatım aracı olan biçimbirim, anlambirim, birleşkebirim ve sözlükbirimin olarak karşımıza çıkabileceğini belirtmektedir.

Tüm bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere sözcükler, söz dizimi içerisinde rastlantısal olarak yer almamakta belirli dizim kurallarıyla tümce kuruluşunda görev almaktadır. Ayrıca tümce içindeki yer ve işlevlerine göre çeşitli sözcük türleri altında sınıflandırılmaktadır. Koç’a (1996, s. 163) göre “Bir sözcüğün bir başka sözcüğün yerini

olarak, tümcenin yapısını bozmadan anlam değişikliğine yol açan aynı türden sözcüklerin oluşturduğu birliğe sözcük türü.” denmektedir.

Alanyazında sözcük türleri değişik yönleri ile ele alınmış ve farklı bakış açılarıyla aşağıdaki tasnifler ortaya konulmuştur:

Tablo 2. Sözcük Türü Tasnifi

Araştırmacı	Sözcük Türü Tasnifi
Ergin (2009, ss. 216-373)	Mana veya vazife bakımından kelimeler 1. İsimler (isimler, sıfatlar, zarflar, zamirler) 2. Fiiller 3. Edatlar (ünlem edatları, bağlama edatları, son çekim edatları)
Banguoğlu (1986, ss. 118-120)	1. Tabii sınıflanma (isim, fiil) 2. Mantıki sınıflanma (ad, sıfat, zamir, zarf, takı, bağlam, ünlem, fiil) 3. Değişmeler ve başka sınıflanmalar (zaman, yer, yön, sayı, kişi, çatı gibi)
Gencan (1979, s. 145)	1. Temel sözcükler (adlar, eylemler) 2. Uydu sözcükler (sıfatlar, belirteçler) 3. Söz ulakları (ilgeçler, bağlaçlar)
Korkmaz (2003, ss. 191-1191)	1. Anlamli kelimeler (adlar, sıfatlar, zamirler, zarflar, fiiller) 2. Görevli kelimeler (edatlar, bağlaçlar) 3. Anlamli-görevli kelimeler (ünlemler)
Delice (2012, ss. 32-34)	1. Sözlüksel anlamli sözcükler (isim, zamir, sıfat, zarf, asıl fiil) 2. Dilbilgisel anlamli sözcükler (yardımcı fiil, çekim edatı (ilgeç), bağlama edatı (bağlaç), ünlem edatı (ünlem), pekiştirme edatı)
Yılmaz (2004, ss. 38-39)	1. Genel kelimeler: 1.1. Zorunlu (temel) kelimeler: eylem, ad 1.2. Seçimlik (yardımcı) kelimeler: a. Tasviri (betimleyici) kelime: sıfat b. Açıklayıcı (belirleyici) kelimeler: belirten, zarf c. İlişkilendirici kelimeler: bağlaç, edat d. Yerine geçici kelime: zamir 2. Özel kelimeler: ünlem, yansıma sözcük

Her ne kadar sözcük türlerinin sınıflandırılmasında farklı adlandırmalar olsa da isim, fiil, sıfat, zarf, zamir, edat, bağlaç, ünlem olmak üzere sekiz sözcük türünün bu tasniflerin hepsinde mevcut olmasından hareketle bu çalışmada da sözcükler bu başlıklar altında gruplandırılacaktır. Çünkü öğrencilerin sözcük türünü bilmeleri, bu sözcüğün cümle içindeki işlevini çözümleyebilmeleri ve kurdukları kavram ilişkilerini anlayabilmeleri açısından oldukça önemlidir. Sözcükler bahsi geçen sekiz sözcük türünde gruplanmadan önce sıklık analizleri yapıp listeler oluşturulacaktır.

Ancak bu noktada söz varlığı-sıklık ilişkisine geçmeden bilinmesi gereken ve bu araştırmanın en temel perspektiflerinden birini oluşturan esas, bir derlem çalışması olan bu tez kapsamında sözcük kavramı uluslararası alanyazında da kabul gören, Kurudayıoğlu ve Karadağ'ın (2005, s. 305) söz varlığı çalışmalarında esas alınmasını tavsiye ettiği şekilde ele alınmaktadır. Onlara göre derlem çalışmalarında temel alınması gereken birim olan taban “Çekim unsurları çıkarıldığında, anlam ile biçimin kesiştiği ilk nokta. Kesişme bazen kelime kökünde, bazen kelime gövdesinde, bazen de birleşik kelime tabanında gerçekleşebilmektedir. Bu açıdan kelime, anlamı veya görevi bulunan, çekim ekleri ile işlenmeye hazır tabandır.”

Sözcük kavramının bu yaklaşımla ele alınması çalışmada büyük önem taşıyan bir diğer noktayı da destekler niteliktedir. Bu tezde okunurken; çalışmanın eş zamanlı bir bakış açısı ile geliştirildiğini gerek derlem toplanırken gerek sözcük kavramının sınırları çizilirken sözcüklerin tarihsel olarak nasıl değiştiği ve evrimselleştiği üzerinde durulmadığının, günümüz Türkçesinin betimlenmeye çalışıldığının bilinmesi oldukça önemlidir. Çünkü bu tez, dilin eş zamanlı görünümünü betimlemektedir. Bu konuyla ilgili olarak Kıran ve Eziler Kıran'ın (2000, ss. 165-166) şu açıklamaları dikkat çekicidir:

Artzamanlıkta, inceleme dilin zaman içinde uğradığı evrime, değişimlere dayanır. Bu bakımdan artzamanlı incelemeye evrimsel, devimsel ve tarihsel dilbilim de denir. O zaman şu sorular sorulabilir: Dil başlangıcından günümüze nasıl geldi? Önce ne vardı? Sonra ne olacak? Eşzamanlılık ise dilin tarihsel evriminin belli bir anında, belli bir dilsel toplulukta yazılan ve konuşulan dile dayanır. Başka bir deyişle, söz konusu dilin yapısını, zaman içindeki evrimini bir yana bırakarak, dili hareketsiz olarak yakalayabildiği çok kısa bir zaman dilimi içinde incelemekten başka bir şey değildir. Donmuş olarak kabul ettiğimiz X, Y, Z, W dil durumlarının her biri üzerinde eş zamanlı inceleme yapmak olasıdır. Burada şu sorulabilir: Dil ya da dizge şimdi burada nasıl işliyor?

Buradan hareketle çalışma kapsamında dilin eşzamanlı görünümün betimlendiğini açıkça ortaya koymak oldukça önemlidir. Dolayısıyla sözcük kavramının sınırları çizilirken bir sözcüğün yapım ve çekim ekleri çıkarıldıktan sonra anlam taşıyan temel birimi olan *kök* esas alınmamış; sözcüğün çekim eklerinden arındırılıp sözlükte madde başı olarak bulunabilecek *taban* hâlinin esas alınmıştır. Örneğin, ‘sözlüklerimizdeki’ sözcüğünün kökü ‘söz’ken tabanı ‘sözlük’tür. Bu sebeple çalışma kapsamında, dil şimdi burada nasıl işliyor sorusuna cevap verebilmek için sözcük kökü tespitinden değil, sözcük tabanı tespitinden yararlanılmıştır.

Tespit edilen sözcük tabanlarının akademik dilde en sık, en yaygın, en dengeli ve eşit görünüşleri; öğrencilerin sözcük dağarcıklarını geliştirmelerini desteklemek amacıyla

hazırlanan sözcük listeleri aracılığıyla sunulmuştur. Bilindiği gibi dil, sözcüklerin yan yana dizilişinden daha fazlasıdır ve elbette “Bir dilde var olan kelimeler, konuşan ve yazarlar tarafından değişik sıklıklarda kullanılmaktadır. İnsanlar, ihtiyaçları doğrultusunda kelime hazinesinde yer alan kelimelerden bazılarını, diğerlerine göre daha fazla başvurabilmektedir.” (Kurudayıoğlu, 2005, s. 51). Bu sebeple sözcükleri dil öğrenimi/öğretimi ortamlarına taşımadan önce hangi sıklıkta ve yaygınlıkta kullanıldıklarının tespit edilmesi ve bunu bağlı olarak hangi sıra ile verilmesine gerektiğine karar verilmesi gerekmektedir.

2.3.2. Söz Varlığı-Sıklık İlişkisi

Yabancı dillerde frequency (İng.), frequenz (Alm.) ve fréquence (Fra.) olarak adlandırılan sözcük sıklığı, Türkçe Sözlük'te “Dilde bir sözün kullanılma oranı.” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2019, s. 1382). Daha detaylı bir tanımlamayla “Sözlü ya da yazılı dilde sözcüklerin sayımı sonucunda bir sözcüğün kaç kere kullanıldığının belirlenmesi, sözcüğün diğer sözcüklere oranla daha az ya da çok kullanıldığının sayısal olarak ortaya konması.” (Göçen, 2016, s. 35) sözcüklerin kullanım sıklığı olarak ifade edilmektedir.

Vardar'a (2002, s. 174) göre sözcük sıklığı “Belirli bir uzunlukta bir konuşma ya da yazıda aynı dilsel olgu ya da birimin gerçekleşme sayısıdır.” Sıklık terimi derlem bağlamında ele alındıysa anlatılmak istenen “Örnekçe, çeşit, başsözcük ve benzeri ögelerin bu derlemde kaç kez gerçekleştiği, bu derlemde bu ögelerle kaç kere karşılaşıldığıdır.” (Aksan ve Yaldır, 2011, s. 378). “Özellikle dilbilimci ve eğitimbilimcilerin yararlandıkları sıklık dizgeleri, belli metinlere dayanılarak, oldukça geniş tutulan bu metinlerde hangi sözcüklerin daha yüksek sayıda geçtiğinin saptanması yoluyla elde edilir.” (Aksan, 2007, s. 20).

Söz varlığı üzerine yurt dışında ve Türkiye’de yapılan temel araştırmaları özetledikleri çalışmada Baş ve Karadağ (2012, s. 82) Batıda yapılan ilk sıklık çalışmasıyla ilgili şu bilgileri aktarmaktadır: Söz varlığına yönelik yurt dışında oldukça çok sayıda çalışma yapılmıştır. Kelimelerin öğrencilere kazandırılması konusunda yapılmış sıklık esaslı hazırlanan ilk kayda değer çalışma ise Edvard L. Thorndike’a aittir. 1921 yılında *Teacher's Word Book (Öğretmenin Kelime Kitabı)* adıyla basılan çalışma 10.000

kelimelik bir listeden oluşmaktadır. Thorndike, bu çalışmayı 20.000 kelime daha ilaveyle 1931 yılında güncellemiştir. Daha sonra listeye 10.000 kelime daha eklenerek, Edvard L. Thorndike ve Irving Lorge tarafından *Teacher's Word Book of 30.000 Words (30.000 Kelimelik Öğretmen Kitabı)* adıyla 1944 yılında tekrar yayımlanmıştır (Thorndike ve Lorge, 1972). Aynı çalışmada Baş ve Karadağ (2012, ss. 93-94) söz varlığı üzerine ülkemizde yapılan ilk kapsamlı araştırmanın 1960 yılında Joe Pierce'nin başkanlığı altında, Millî Savunma Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Amerikan Askerî Yardım Heyeti, Amerikan İktisadî Yardım Heyeti ve Georgetown Üniversitesi iş birliği ile gerçekleştirildiğini belirtmektedir. Bu çalışma, Türkçe ve İngilizce olarak *Türkçe Kelime Sayımı (A Frequency Count of Turkish Words)* adıyla basılmıştır. Ayrıca İlyas Göz'ün (2003) 1995-2000 yılları arasını kapsayan, Türkçede en sık kullanılan 22.693 kelimeyi ortaya koyduğu *Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü* adlı eser de bu alanda ülkemizde yapılan ilk çalışmalardandır.

Bu öncü çalışmalarla başlayan sözcük sıklığı çalışmaları hem kuramsal hem de uygulamalı dilbilim çalışmaları için büyük önem taşımaktadır. Dilbilim çalışmalarına ek olarak sözcük sıklığı çalışmalarından yararlanan “Psikoloji, eğitim bilimleri, bilişim bilimleri gibi çok sayıda alandan söz edilebilir. Dilbilimi açısından bakıldığında da birçok alanda sözcük sıklığı davranışlarının bilinmesi anlamlıdır. Bunlar arasında belki de en çok sözcükbilimi ve sözlükçülük alanları bundan en fazla faydalanan alanlardır.” (Aksan ve Yaldır, 2011, s. 379). Ayrıca yazıda ve konuşmada kimi sözcüklerin diğerlerine oranla daha sık kullanıldığının tespiti dil öğrenimi/öğretimi alanında da birçok çalışmaya temel oluşturmaktadır. Geçtiğimiz yıllarda söz varlığı ve sıklık çalışmaları verilerinden hem ana dili hem de ikinci/yabancı dil sınıflarında faydalanılmaya başlanıldığını söylemek yanlış olmayacaktır. Sıklık çalışmalarının dil öğretimine aktarılması ders ve okuma kitaplarının hazırlanmasında, sözlüklerin oluşturulmasında ve sınıf içi materyallerin geliştirilmesinde bilimsel verilerle hareket edilmesine dayanak oluşturmaktadır. Vardar denetiminde Güz, Huber, Senemoğlu ve Öztokat'ın (2002, s. 175) hazırladıkları Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğünde sözcük sıklığı çalışmalarının alana yaptığı katkıları vurgulamaktadır. Onlara göre, yabancı dil öğretimi konusunda işlenecek öğelerin seçiminde ve sıralanmasında kullanılabilirlik kavramına ek olarak sıklık kavramı da önemli katkılar sağlamıştır. Sıklık, yabancı dil öğretimi dışındaki biçembilim araştırmaları ve sözlük çalışmaları gibi alanlarda da yaygın olarak kullanılmıştır. Tüm dil

bileşenleri - sesbirimler, sözcükbirimler, sözdizimsel yapılar vb.- sıklık analizlerine incelenebilmiştir. Araştırmacılar, sözcüklerin yazma ve konuşmada eşit kullanılmadığını ve bazı sözcüklerin diğerlerinden daha sık kullanıldığını fark edip çeşitli dillerde sözcüksel sıklık dizelgeleri oluşturmuşlardır. Bu araştırmalar, özellikle dil öğretiminde fayda sağlayarak çeşitli öğretim stratejilerinin geliştirilmesinde yardımcı olmuştur.

Dil öğretimi açısından düşünüldüğünde bir dilde en sık kullanılan sözcüklerin tespit edilmesi, yani sözcük sıklığı çalışmaları, hem ana dili konuşurlarına hem de ikinci/yabancı dil konuşurlarına dil öğretimi açısından oldukça önemlidir. Özkan'ın (2013, s. 434) belirttiği gibi “Elde edilen sıklık listeleri araştırmacılara amaca uygun olarak dil öğretiminde kullanılabilecek öncelikli söz varlığını sezgisellikten uzak deneysel sonuçlara dayalı olarak sunar ve bu deneysel sonuçlar sözcük öğretiminde temel veriler olarak kullanılır.”

Buna ek olarak sözcüklerin öncelik sonralık sırasına karar verilmesi ve buna bağlı olarak hangi düzeylerde öğretileneğin tespit edilmesi temel başvuru kaynağı olan ders ve okuma kitaplarının, öğretim materyallerinin ve sözlüklerin hazırlanması aşamalarına da dayanak sağlamaktadır. Aksan (2004, s. 256) sıklık cetvelleri olmadığı ve kelimelerin kullanılış sıklığı dikkate alınmadığı için söz konusu kitaplarda kelime seçiminin şahsi görüş ve değerlendirmeler doğrultusunda yapıldığını ifade etmektedir. Araştırmacının bu açıklamaları, günümüzde Türkçenin gerek ana dili gerek ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde karşılaşılan önemli bir soruna işaret etmektedir. Hacısalihoglu ve Önemli'nin (2015, s. 774) belirttiği gibi “Ders kitapları hazırlama aşamasında konuların rastgele seçilmeyip temel yaşam deneyim alanlarının (aile, yeme-içme, alışveriş gibi) göz önünde bulundurulması gerektiği gibi kelime sıklığı sözlükleri de dikkate alınmalıdır.” Elbette genel amaçlı dil öğretimi yaparken temel yaşam alanlarına akademik amaçlı dil öğretimi yapılırken de eğitim alanlarına odaklanılmalı ve seçilecek olan içerikler bu alanlarda sıklıkla kullanılan sözcükler aracılığıyla sunulmalıdır.

Sıklık çalışmaları, dil öğretiminde materyal tasarımı alanında sağladığı katkılara ek olarak bu materyallerde kullanılan metinlerin özellikleri hakkında da ipuçları taşımaktadır. Karadüz (2004, s. 1608) çeşitli dönemlere ait metinlerde yapılacak sıklık çalışmalarıyla mesajı oluşturan metnin içeriğine, ait olduğu dönemin dil özelliklerine, yazar veya şairin üslubuna, kültürel dokuya, söz varlığına, söz varlığını oluşturan dil dışı

etkenlere ulaşmanın mümkün olduğunu belirtmektedir. Ayrıca bu tespitlerle elde edilen verilerin, dil bilimi ve dil öğretimi alanında yapılacak araştırmalarda kullanılmasının yanında toplum bilimi, ruh bilimi, budunbilim gibi başka bilim dallarının analiz çalışmalarında da kullanılabileceğini ifade etmektedir.

Ayrıca sıklık çalışmalarıyla toplumdilbilimsel veriler de elde edilebilmektedir. Belirli bir toplumda yaşayan bireylerin sözcük tercihlerine dair edinilen bilgiler yardımıyla bir topluluğun söz varlığının en çok hangi öğelerden meydana geldiği, bu toplumun yazılı ve sözlü iletişimde hangi sözcükleri tercih ettiği tespit edilebilir. Bu veriden hareketle yapılacak olan ikincil çalışmalarla bu tercihlerin sebepleri sorgulanıp toplum dilbilimsel çıkarımlarda bulunulabilir. Ayrıca dilin bireysel kullanımına bakıldığında “Sıklık çalışmalarıyla bireylerin sözcük dağarcıklarına yönelik de bilgi edinilebilmektedir. Farklı demografik özelliklere sahip, farklı sınıf ve dil düzeylerinde eğitim gören bireylerin sözcük dağarcıklarına yönelik dil özellikleri ortaya konabilmektedir. Böylece bireylerin üretimsel ve algısal söz varlığı da incelenebilmektedir.” (Göçen, 2016, s. 37).

Sıklık çalışmalarına dil öğrenimi/öğretiminde yer verilmesi, söz varlığının kazandırılmasında sezgisellikten uzak hareket edilmesine, materyal tasarımına dayanak oluşturulmasına, metin özelliklerine ve dilin içyapısına dair içgörü sağlamasına ek olarak öğrencilere dilin bir bütünlük içinde verilmesini sağlamaktadır. Özkan’ın (2013, s. 435) vurguladığı gibi

Türkçe öğretiminde, Türkçenin doğası gereği, sözcük türetimleri ve çekimlemeler sonucu sözcüklerin yeni anlamlar kazanması ya da dizgesel zorunluluklar nedeniyle çeşitli durumlara bürünmesi dili öğrenen bireyler açısından Türkçenin yine sıklık temelli olarak haritalanmasını zorunlu kılmaktadır ve bu belirleyim Türkçenin öğretimine önemli katkılar sunabilecek bir derlem çıkarımıdır. Türkçe öğrencileri açısından hangi sözcük ek birleşmelerinin var olduğu ve bunlardan hangilerinin daha sık kullanıldığı bilgisinin öğrencilere sunulması dilin bütünlük algısının öğrencide oluşması açısından katkı sağlar.

Sıklık çalışmalarını genel bir bakış açısıyla ele alan Karadüz (2004, s. 1609) sözcük sıklığı çalışmalarının önemini şöyle listelemektedir:

1. Dil öğretimi alanında yapılan araştırmalar bakımından önem arz eder.
2. Her türlü yazılı veya sözlü metinlerin taranması, incelenmesi ve bunlarla ilgili sözlük oluşturulmasına yarar sağlar.
3. Edebî metinlerin analizi, dil ve anlatım özelliklerinin incelenmesine veri oluşturur.

4. Toplum bilimi, ruh bilimi, dil bilimi, toplumsal dil bilimi, ruhsal dil bilimi, budun bilimi alanlarında yapılacak olan araştırmalara kaynak oluşturur.

Karadüz'ün (2004) sıraladığı katkılara Ölker (2011, s. 17) aşağıdaki maddelerle yenilerini eklemektedir:

1. Bir yabancı dili öğrenmeye başlayanlara ve ilköğretim öğrencilerine başlangıç aşamasında hangi kelimelerin verileceğinin tespitine imkân verir.
2. Sözlük hazırlanırken kelimelerin anlamlandırılmasında hangi anlamın ön plana alınacağını ortaya koyar.
3. Geniş tabanlı bir çalışmada en çok kullanılan kelimeler ortaya çıkar ki bu da temel söz varlığını oluşturur.
4. Art zamanlı bir çalışma yapılırsa kelimeler bazında dilin geçirmiş olduğu değişim ortaya konur.
5. Kelimelerden hareketle dilin kullanıcılarında meydana gelen kültür değişimini ortaya koyar.
6. Dildeki yabancı kelime oranlarını göstererek dilin gelişim süreci hakkında bilgi verir.
7. Stilistik çalışmalarda ayrıntılı veri sağlanmasına yarar.
8. Metin analizleri daha sağlıklı yapılır ve yorumlar daha derinlemesine olur.

Özetle bir dilde sık kullanılan sözcüklerin belirlenmesi, o dilin sahip olduğu söz varlığı öğelerinin tespit edilmesi ve o dili konuşan bireylerin sözcük dağarcıklarının nicel ve nitel olarak incelenmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmalar aracılığıyla dil öğretiminde temel başvuru kaynağı olan ders kitaplarına içerik oluşturulurken sezgisellikten uzak bilimsel adımlar atılabilecektir. Ancak unutulmamalıdır ki “Sözcüğün kullanım sıklığı doğrudan dilbilimsel ve sözcükbilimsel anlamda sözcüğün bir özelliğı değildir. Sıklık, doğası gereğı, görelilik olacak bir sonucu belirtecektir. Hangi metin topluluğu üzerinden saptandığı, hangi dönemi ve türleri temsil eden derlemlerden çıkarıldığı önemli sorulardır.” (Aksan ve Yaldır, 2011, s. 377). Buradan hareketle bir dil incelenirken duyulan ihtiyaçlar doğrutusunda güncellenen, temsil gücü yüksek ve geniş

kapsamlı derlemler oluşturularak çıkacak sonuçların göreliliğini en aza indirmek oldukça önemlidir.

Bu tezin odak noktasının akademik amaçlı dil öğretimi olmasından hareketle çalışma alanının; genel derlemlerden ziyade özel derlemlerin oluşmasına kaynaklık eden belirli sözcükler, söz öbekleri, ifade kalıpları ve terimlerden oluştuğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Yalnız bu noktada öğrencilerin ilk olarak dilde sık geçen genel sözcüklerle daha sonra dil düzeyleri artıp eğitim alanlarında uzmanlaştıkça akademik sözcüklerle karşılaştıklarını/karşılaşmaları gerektiğini vurgulamak oldukça önemlidir. Bu gereklilik dayanağını Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinden (2001) almaktadır. Bu sebeple çalışmanın bu aşamasında Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde söz varlığının, sözcük dağarcığının, çeşitliliğinin ve sözcük hâkimiyet alanının yeri üzerinde durulacaktır.

2.3.3. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Söz Varlığı

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde (D-AOBM, 2001) yayımlandığı yıldan bu yana Avrupa ülkelerinde hedef dillere yönelik öğretim programlarının, program yönergelerinin, sınav ve ders kitaplarının vb. hazırlanmasında temel oluşturan çerçeve bir metin olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca dil öğrencilerinin hedef dilde iletişimsel gereksinimlerini karşılamak için neler öğrenmeleri gerektiğini, iletişimsel açıdan başarılı olabilmeleri için hangi bilgi ve yeterliklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı olarak betimleyen bir referans metin olma görevini de üstlenmektedir. Bu göreve ek olarak Avrupa Konseyi'nin Bakanlar Komitesi tarafından hazırlanan Tavsiye Kararları doğrultusunda üye ülkeler arasında geniş kapsamda birlik sağlamak ve bu amacı kültürel alanda ortak adımlarla gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Bu amaçla 2001 yılında yayımlanan ilk metinde belirtildiği gibi üç temel ilkeye hizmet etmektedir:

- Farklı ülkelerdeki eğitim kurumları arasında iş birliğini teşvik etmek ve kolaylaştırmak,
- Dil yeterliliklerinin karşılıklı tanınması için sağlam bir temel oluşturmak,
- Öğrencilere, öğreticilere, ders tasarımcılarına, sınav kurumlarına ve eğitim yöneticilerine çabalarını konumlandırmaları ve koordine etmeleri için yardımcı olmak (D-AOBM, 2020, s. 28).

Bu genel amaçlara ek olarak D-AOBM’de amaç, içerik ve yöntemlerin belirlenmesi için ortak bir temel oluşturarak kursların, öğretim programlarının, yönergelerin, yeterlik belgelerinin saydamlığını artırıp böylece modern diller alanında uluslararası iş birliğinin geliştirilmesini sağlamaktadır.

D-AOBM2001 yılında yayımlanan ilk hâlden sonra zaman içinde geliştirilmiştir. Yapılan bazı değişiklikler, eklemeler ve güncellemelerle *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment Companion Volume with New Descriptors Provisional Edition* adıyla 2018’de yeniden yayımlanmıştır. 2018 yılında güncellenmiş olan D-AOBM’nin A1 öncesi kazanımları, Yunus Emre Enstitüsü önderliğinde *Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi* adıyla Türkçeye uyarlanmıştır. Daha sonra 2020 yılında “birçok dil uzmanının kullanmakta zorlandığı 2001 versiyonuna gelen yorumlara bir cevap niteliğinde daha kullanıcı dostu bir versiyonla” (D-AOBM, 2020, s. 21) tekrar basılmıştır.

D-AOBM’de dil eğitiminin kaç düzeye ayrıldığı, bu düzeylerin nasıl tanımlandığı, birbirlerinden nasıl farklılaştığı noktalarında uzlaşmaya varılmıştır. Ortak öneri düzeylerinin açıklandığı bölümde “Beşeri bilimler ve liberal sanatlardaki tüm kategoriler her durumda geleneksel, sosyal olarak yapılandırılmış kavramlardır. Gökkuşağının renkleri gibi, dil yeterliliği de aslında bir süreçtir. Renkler arasındaki sınırların belirsizliğine rağmen gökkuşağında olduğu gibi bazı renkleri diğerlerinden daha fazla görme eğilimindeyiz. Bu sebeple ortak bir dil oluşturmak için altı ana renge odaklanıyoruz ve sadeleştiriyoruz.” sözleriyle belirtildiği gibi Avrupa’da dil öğrencileri için altı geniş basamaktan oluşan bir çerçeve çizilmiştir. Bu ortak öneri düzeyleri için hedeflenen kazanımlar ise “genel yeterlikler”, “iletişimsel dil yeterlikleri”, “iletişimsel dil etkinlikleri” ve “iletişimsel dil stratejileri” açısından ele alınmıştır (D-AOBM, 2020, s. 32).

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde belirtildiği gibi iletişimsel dil yeterliği;

- Dilbilimsel yeterlikler,
- Toplum dilbilimsel yeterlikler,
- Edimsel yeterlikler bileşenlerinden oluşmaktadır (D-AOBM, 2020, s. 129).

Dilbilimsel yeterlikler ise

- Genel dilbilimsel çeşitlilik,
- Sözcük dağarcığı çeşitliliği,
- Dilbilgisel doğruluk,
- Sözcük dağarcığı hâkimiyeti,
- Sesbilim hâkimiyeti,
- Yazımsal hâkimiyet şeklinde sınıflandırılmıştır (D-AOBM, 2020, s. 129).

Belirtilen dilbilimsel yeterlikler arasından bu çalışma kapsamında üzerinde önemle durulması gereken bileşen, sözcük dağarcığı çeşitliliğidir. Sözcük dağarcığı çeşitliliği, kullanılan sözcüklerin ve ifadelerin genişliği ve çeşitliliği ile ilgilidir. Bu çeşitlilik genellikle geniş çapta okuma yoluyla edinilir. Verilen skalada işlevsel hâle getirilen temel kavramlar şunları içermektedir:

- Düzey aralığı: A1'den B2'ye, ardından sınırsız;
- Dil türü: Temel sözcük ve sözcük öbeği repertuarından, deyimleri ve konuşma dilini içeren çok geniş sözcük dağarcığına doğru (D-AOBM, 2020, s. 131).

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde (2020, s. 131) dil öğrencilerinin düzeylere göre edinmesi hedeflenen sözcük dağarcığı çeşitliliği aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 3. D-AOBM'de Düzeylere Yönelik Sözcük Dağarcığı Çeşitliliği (2020)

C2	<ul style="list-style-type: none"> • Deyimleri ve konuşma dilini içeren çok geniş bir sözcük dağarcığına hâkimdir; çağrışımsal anlam düzeylerine karşı farkındalık gösterir.
C1	<ul style="list-style-type: none"> • Dolaylı ifadelerin kolayca üstesinden gelmesine izin veren geniş bir sözcük dağarcığına hâkimdir; doğru ifade arayışı ya da kaçınma stratejileri kullanımı çok az belli olur. • Neredeyse tüm durumlarda daha az yaygın olan sözcükler/işaretler de dâhil, istifade edeceği çeşitli sözcük tercihleri vardır. • Yaygın deyimler ve konuşma diline özgü sözcüklere hâkimdir, sözcüklerle oldukça iyi bir şekilde oynayabilir. • Uzmanlık alanı için ortak olan teknik sözcükleri ve deyimleri anlayabilir ve uygun şekilde kullanabilir.
B2	<ul style="list-style-type: none"> • Diğer uzmanlarla uzmanlık alanı hakkında konuşurken alanının temel teknik terminolojisini anlayabilir ve kullanabilir.

- Kendi uzmanlık alanından ve birçok genel alandan konulara ilişkin geniş bir sözcük dağarcığına sahiptir.
- Sık tekrarlardan kaçınma yöntemlerini çeşitlendirebilir, ama sözcük boşlukları yine de duraklamaya ve dolaylamaya neden olabilir.
- Pek çok sözcüğün/işaretin uygun eşdizimini çoğu bağlamda oldukça sistematik bir şekilde üretebilir.
- Kendi alanındaki uzmanlık sözcüklerinin çoğunu anlayabilir ve kullanabilir ancak bunun dışındaki uzmanlık terminolojisiyle ilgili problemler yaşar.

-
- B1**
- Tanıdık konular ve günlük durumlarla ilgili geniş bir sözcük dağarcığına sahiptir.
  - Aile, hobiler ve ilgi alanları, iş, seyahat ve güncel olaylar gibi günlük yaşamıyla ilgili çoğu konuda kendisini dolaylı anlatımlarla ifade edecek yeterli sözcük hazinesine sahiptir.

-
- A2**
- Alışlagelmiş durumları ve konuları içeren rutin, günlük işleri yürütmek için yeterli sözcük dağarcığına sahiptir.
  - Temel iletişim ihtiyaçlarını ifade etmek için yeterli sözcük dağarcığına sahiptir.
  - Basit hayati ihtiyaçlarıyla başa çıkmak için yeterli sözcük dağarcığına sahiptir.

-
- A1**
- Belirli somut durumlarla ilgili temel sözcük/işaret ve sözcük öbekleri bilgisine sahiptir.

-
- A1 öncesi**
- Tanımlama mevcut değildir.

D-AOBM’de paylaşılan bilgiler ışığında dil öğrencilerinin düzeylere göre edinmeleri hedeflenen, beceri temelli kazanımlar ve sözcükler bulunduğunu söylemek mümkündür. Bu sözcükler düzey bazında ele alındığında B2 düzeyinden başlayarak gerek kendi uzmanlık alanlarına gerekse diğer alanlara yönelik sözcük ve terminolojilerin öğrenilmesi hedefi dikkatleri çekmektedir.

Buna ilaveten D-AOBM’de vurgulanan bir diğer bilgi de dilin bağlamların özelliklerine ve ihtiyaçlarına göre değişmekte olduğudur. Dil etkinliklerinin içeriği, yaşam alanlarında belirlenmektedir. Dil öğreniminde yaşam alanları dört grupta toplanabilir: kamu alanı, özel alan, eğitim alanı ve mesleki alan. “*Kamu alanı* (iş ve idari kurumlar, kamu hizmetleri, kamusal özellik taşıyan kültür ve eğlence etkinlikleri, medya gibi) normal sosyal etkileşimlerle bağlantılı her şeyi kapsarken; *özel alan* aile ilişkileri ile bireysel sosyal alışkanlıkları içine almaktadır. *Mesleki alan* bir kimsenin mesleki etkinlikleriyle ilgili şeylerden oluşurken; *eğitim alanı* ise belli bilgi ve beceriler kazandırma amacı taşıyan (genellikle kurumsal nitelikli) öğrenim ve öğretimi bünyesinde barındırmaktadır.”

(TELC, 2013, s. 24). Birçok durumda ve bağlamda birden fazla alanın söz konusu olduğu kaçınılmaz bir gerçek olarak karşımıza çıksa da bireylerin özellikle eğitim aracılığıyla içinde bulunduğu bir alan olan *eğitim alanında*, diğer bir deyişle Türkçe öğrendikleri sınıflarda, kazanılması hedeflenen farklı bir grup sözcüğün varlığından bahsetmek de yanlış olmayacaktır.

Gerek iletişim bağlamlarından eğitim alanı gerekse dil öğrencilerinin düzeylere göre edinmeleri hedeflenen sözcükler göz önünde bulundurulduğunda Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde özellikle B2 düzeyinden başlayarak uzmanlık alanlarına yönelik sözcüklerin öğrenilmesi üzerinde önemle durulması gereken bir hedef olarak varlık kazanmaktadır. Yalnız bu hedef öğretilmesi planlanan sözcüklerin, sözcük listeleri olarak öğrencilere sunulmasından daha fazlası anlamına gelmektedir. Çünkü “Her dil kullanımı, belirli bir durum bağlamında, sosyal yaşamın düzenlendiği dil kullanım alanlarında gerçekleşir. Dil öğrencilerin hazırlanacağı alanların seçimi; durumların, amaçların, görevlerin, konuların ve öğrenim ve sınav materyali için kullanılan metinlerin ve etkinliklerin seçimini önemli çapta etkiler.” (TELC, 2013, s. 49). Buradan yola çıkarak D-AOBM esas alındığında eğitim alanı ve düzeylere göre edinilmesi hedeflenen sözcüklerin, dil öğrenim/öğretim ortamlarından, amaçlarından ve konularından, öğretim materyallerine kadar birçok unsuru etkilediği dikkatleri çekmektedir. Bu da bu tezin odak noktası olan “B2 düzeyinden başlayarak uzmanlık alanlarına yönelik sözcüklerin öğrenilmesi” (D-AOBM, 2020, s. 131) hedefinden hareketle Türkçenin akademik amaçlı öğretimini gündeme getirmektedir. Bu sebeple tezin son bölümünde akademik söz varlığı kavramı tartışılacak, akademik söylemin özellikleri ve boyutlarından bahsedilecek ve akademik sözcük kavramının sınırları çizilecektir. Son olarak akademik sözcük listelerine neden ihtiyaç duyulduğu ortaya konulup dünyada ve Türkiye’de hazırlanmış akademik sözcük listeleri paylaşılacaktır.

2.4. AKADEMİK SÖZ VARLIĞI

D-AOBM’nin A1 öncesinden C2’ye kadar basamaklanan dil düzey tanımlarında da görüldüğü üzere dil öğrencilerinin temel dil kullanımından yetkin dil kullanımına doğru ilerledikçe ortaya çıkan yeni gereksinimleri vardır. Bu süreçte düzeylere yönelik bu gereksinimleri karşılamak öğrencilerin yazılı ve sözlü iletişimde yetkinlik kazanmalarına

fırsat sağlayacaktır. Bilindiği gibi edimbilimsel olarak dilin kullanımı; dili kullananlar, kullanım amacı ve kullanıldığı bağlam ve durumlar arasındaki ilişkiye bağlı olarak değişmektedir. Buradan hareketle genel ve akademik amaçlı dil öğrenimi hedefleri ve uygulamaları arasında farklılıklar olduğunu belirtmek yanlış olmayacaktır. Akademik dil öğretiminin temelleri üzerine yaptıkları çalışmada Alexander, Argent ve Spencer (2008, ss. 3-5) genel amaçlı dil öğrencileri için dilde belirli bir yeterlilik düzeyine ulaşmanın kâfi gelebileceğini öne sürerken akademik amaçlı dil öğreniminde öğrencilerin belirli bir akademik söylemde başarılı olmayı hedeflediklerini ortaya koymuşlardır.

Bu durum da akademik amaçlı Türkçe derslerinde akademik söylemin ve buna bağlı olarak gelişen akademik söz varlığının önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla akademik söylemde en sık kullanılan ve ihtiyaç duyulan söz varlığı unsurlarının belirlenmesi hem öğrencilerin yazılı ve sözlü üretimlerinde bu unsurlardan yararlanmalarını sağlayacak hem de dil öğreticilerinin ve materyal tasarımcılarının en sık kullanılan sözcüklere yönelik farkındalık kazanmalarına yol açacaktır. Tıpkı Hyland ve Hamp-Lyons'un (2002, s. 2) belirttiği gibi akademik amaçlı dil belirli akademik disiplinlerin bilişsel, sosyal ve dilsel taleplerinin anlaşılmasına yönelik öğretimin temeli anlamına gelmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere akademik amaçlı Türkçe öğrenim/öğretim bağlamlarının kendine has söylemsel birçok boyutu ve özelliği bulunmaktadır. Bu sebeple çalışmanın bu kısmında akademik söylem bütüncül olarak incelenecek ve akademik söz varlığının sınırları çizilmeye çalışılacaktır.

2.4.1. Akademik Söylem

Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü'nde söylem (Alm. diskurs, rede, Fr. discours, İng. discourse, speech) "Dilin sözlü ya da yazılı gerçekleşmesi; tümce sınırını aşan, tümcelerin birbirine bağlanması açısından ele alınan sözce." (Güz ve diğerleri, 2002, s. 179) şeklinde tanımlanmaktadır. Gündelik dildeki söylemlerden farklı olarak akademik söylem "Akademide var olan dili düşünme ve kullanma biçimleri" (Hyland, 2009, s. 1) anlamına gelmektedir. Heller ve Morek'in (2015, ss. 174-175) aktardığına göre akademik dil kavramı dilbilimin yanı sıra eğitim bilimleri, psikoloji, sosyoloji ve dil eğitimi alanlarında da kullanılmış ve tartışılmıştır (Chamot ve O'Malley, 1994; Henrichs, 2010; Snow ve Uccelli, 2009). Alanyazında bilişsel akademik dil yeterliliği (Cummins, 1979, 1980,

2008) ve akademik söylem (Bourdieu, Passeron ve de Saint Martin, 1994; Duff, 2010; Hyland, 2009) terimleri benzer ifadeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca Schleppegrell (2001, 2004) ise farklı bir bakış açısıyla okul dili terimini türetmiştir. Bütün bu terimler öğrenme, bilginin inşası ve eğitimsel amaçlar için işlevsel olduğu varsayılan bir dil kesitine atıfta bulunmaktadır.

Bu tezde de tıpkı Heller ve Morek'in (2015) çalışmasında olduğu gibi akademik söylem terimi akademik dil terimine yeğlenmiş ve bilinçli bir şekilde ana başlık olarak seçilmiştir. Çünkü Hausendorf ve Quasthoff'un (1996, s. 3) belirttiği üzere söylem terimiyle birlikte katılımcıların -resmî olmayan ortamlarda veya eğitim ortamlarında- birbirleriyle sadece sözcükler ve cümleler üretmekle iletişim kurmadıklarına, hatta cümle düzeyinin ötesine geçip söylemsel etkinlikler gerçekleştirerek iletişim kurdukları gerçeğine işaret edilmektedir. Diğer bir deyişle her ne kadar bu tez söz varlığının tespitine yönelik bir derlem çalışması olsa da akademik söylemlerin bu söylem topluluğu üyelerinin sosyal, bilişsel ve epistemolojik düşünceleriyle şekillendirildiği unutulmamalıdır. Çünkü söz varlığı yan yana dizilmiş sözcüklerden daha fazlasıdır ve söylem topluluğu üyelerinin söylem üretme biçimleriyle görünürlük kazanmaktadır.

Akademik söylemler “Genellikle bilimsel söylemin rapor ve yorumları, yöntemi, kaynakların ve çıktılarının değerlendirilmesi, zıt iddialar ve verilerin dikkate alınması etrafında dönmektedir ve örneklerin temsiliyeti, bulguların doğruluğu ve yorumların geçerliliği hakkında tartışmalar içermektedir.” (Diani, 2009, s. 135'ten aktaran Tüfekçioğlu, 2020, s. 311). Demir (2020, s. 7) ise akademik dilin “Standart varyantın özel amaçla kullanılan yazılı bir alt varyantı.” olduğunu belirtmektedir. Ancak bu Hyland'in (2009, ss. 2-3) vurguladığı gibi yalnızca insanların okuma ve yazmadan nasıl yararlandıklarını gösteren bir okuryazarlık değildir. Akademik söylemi basılı metinler açısından düşünme eğiliminde olsak da; dersler, konferans bildirileri ve sınıf sunumları gibi konuşulmak üzere yazılmış metinleri anlama ve üretme veya seminerler, denetimler ve tez savunmaları gibi etkileşimli karşılaşmalarda bir yön belirlemek de belirli düzeyde uzmanlık dil yeterliliği gerektirmektedir. Bu sebeple konuşmanın akademide oynadığı rol, eğitim ve bilimsel araştırmalardaki önemi son zamanlarda araştırmacıların ilgisini çekmeye başlamıştır. Buradan hareketle akademik söylemin hem sözlü hem de yazılı dilden oluştuğunu ve öğrencilerin akademik söylemde başarılı olmak için her ikisinde de uzmanlaşmaya ihtiyaç duyduğunu belirtmek yerinde olacaktır.

Dolayısıyla tıpkı Demirel'in (2020, s. 94) kapsayıcı tanımında ifade ettiği gibi akademik söylem "Öğrenciler, öğretmenler, akademisyenler, araştırmacılar, yazarlar arasında sözlü ve yazılı iletişimde kullanılan kendine özgü üslubu, kuralları, yapıları ve kelime zenginliği olan bir dil bütünüdür." Akademide var olan düşünme ve dil kullanma biçimleri olarak da tanımlanan akademik söylem, Hyland'in (2009, s. 1) ifade ettiği gibi akademik çalışmaların yapılması ve sunulması, araştırma makaleleri ve ders kitapları yazılarak bilginin üretilmesini sağlamaktadır. Ayrıca akademisyenler ve öğrenciler arasındaki sosyal rollerin temelini ve üniversiteler ile disiplinler arasındaki bağlantıyı kurmaktadır. Demir'in (2020) belirttiği gibi akademik dil, meslektaşlar arasında iletişimi sağlamaktadır. Bu dil, akademik üretimler aracılığıyla görünürlük kazanmaktadır. "Akademik ve teorik yayınlar genellikle üniversitelerde veya araştırma kurumlarında çalışan, akademik araştırma ölçütlerine uygun araştırmalar ve yayınlar yapan bilim insanları tarafından üretilmiş metinleri kapsar. Bu tür metinlerin üniversite öğrencileri, akademisyenler, araştırma alanı ile ilgili uygulayıcılar gibi farklı okuyucu grupları vardır." (Demir, 2020, s. 5). Dolayısıyla akademik söylem bireylerin içinde yer aldıkları disiplinle aralarında kurdukları bağ olarak da tanımlanabilir. Bu söylemler aracılığıyla bireyler üyesi oldukları söylem topluluğunda kendilerini ifade eder ve varlık kazanırlar. Bu sebeple akademik söylemler, akademik söylem topluluğunun akademik dilde düşünme ve dili kullanma biçimlerine göre şekillenmekte ve gözlenebilir, somut ifadeler olarak vücut bulmaktadır.

Flowerdew'in (2002, s. 1) aktardığına göre İngilizce akademik söylemin incelenmesi ana dili İngilizce olmayanların akademik amaçlı İngilizce eğitimine hazırlanmalarındaki gelişmelerle yakından bağlantılı olmuştur. Ayrıca bu çalışmalar, küreselleşmenin etkisiyle artan uluslararası öğrenci sayısı ve İngilizcenin uluslararası eğitim dili olarak kullanılması; akademik yayın yapan bilim insanı sayısının artması ve İngilizcenin uluslararası araştırma ve yayın dili olarak kullanılması ve son olarak İngilizcenin uluslararası ortak iletişim dili olarak kullanılmasıyla doğru orantılı olarak artmıştır. Tüm bu gelişme ve değişmelerin Türkçe için de geçerli olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Buradan hareketle dikkat çekilmesi gereken bir nokta şudur ki Lorés-Sanz'ın (2015, s. 189) belirttiği gibi akademik söylemlerin ana dili konuşurları yoktur: Akademik uygulama topluluklarındaki tüm katılımcılar tarafından ikincil sosyalleşmede öğrenilirler. İlgili türlere hâkimiyet, kabul edilebilir argümantasyon biçimleri, bir olayı sunma yollarıyla birlikte kesit bilgisi, özel terminoloji ve söyleyiş biçimleri; ana dil ile aynı şekilde kazanılmayan bilinçli olarak öğrenilmiş becerilerdir. Tang'ın (2012, s. 12) açık ve öz bir şekilde ifade ettiği üzere “Akademik söylem herhangi bir yazarın doğal ilk dili değildir.”

Ancak bu durum, akademik söylemin genelleştirilebilir dil özelliklerinin olmadığı anlamına gelmemektedir. Hyland'in (2006, ss. 13-14) vurguladığı gibi akademiye çoğu öğrenci dersler, seminerler ve sınavlarla karşılaşacak ve not almaları, sunum yapmaları, ödev hazırlamaları beklenecektir. Dil açısından, ‘akademik söylem’ hakkında konuşabiliyor olmamız bile disiplinlerin evde veya işyerinde aşına olduğumuzdan farklı bir kesit olarak öne çıkan niteliklere sahip olduğu anlamına gelmektedir. Dil kullanımını akademik bağlamlarla birleştiren bu özellikler, öğrencilerin farkındalık kazanması açısından oldukça faydalıdır. Akademik bir kesitin, hemen göze çarpan ve öğrencilerin çoğu zaman en korkutucu bulduğu özelliği, akademik metinlerde nispeten ‘yüksek derecede formalite’ olarak adlandırılabilen özelliğidir. Esasen bu formalite, disipline yönelik sözcük dağarcığının, edilgen cümlelerin ve fikirlerin nispeten az kelimeye sığdırılma yollarının kullanılmasıyla sağlanmaktadır.

Örneğin:

Önemli bir sınav öncesi çok stresli olduğunu ve bu sebeple uyuyamadığını bize anlatan arkadaşımıza,

1. ‘Stres yaparsan, uykun kaçır’ gibi bir cümle kurarken;

Akademik bir yazıda aynı durumu,

2. ‘Aşırı stres uyku düzensizliklerine yol açabilir’ gibi sözcük tercihleriyle ifade ederiz. Bu örnekte de görüldüğü gibi akademik söylem dünyaya dair algılarımızı neden-sonuç, karşılaştırma, olasılık, koşul gibi anlamlar ve bunlara özgü nesnel anlatımlar üzerinden, belirli dilbilgisel ve sözcüksel tercihlerle ifade etmemizi gerekli kılmaktadır. Çünkü Demir’in ifade ettiği gibi akademik söylem “alt okumaları izin vermeyen bilgilendirici metinler oluşturmaya” (2020, s. 9) yaramaktadır.

3. Akademik söylemi tanımlarken göz önünde bulundurmanız gereken birkaç husus daha vardır. İlk olarak Chamot ve O'Malley'nin (1994, s. 40) klasik akademik söylem tanımı "Öğreticiler ve öğrenciler tarafından yeni bilgi ve beceriler kazanmak amacıyla kullanılan dil." şeklindedir. Bu tanımın bir anlamı Hyland ve Shaw'ın (2016, s. 61) belirttiği gibi akademik dil taleplerinin, öğrencinin yaşı, akademik çalışmanın amacı ve belirli bir akademik bağlama özgü talepler dâhil olmak üzere akademik ortama bağlı olarak büyük ölçüde farklılık göstermesidir. Mantıksal olarak anaokulu öğrencileri için gereken akademik dil, lisansüstü çalışmalar için gerekenden çok farklıdır. Bununla birlikte her iki durumda da öğrencilerin söz konusu akademik ortamın dilini hem anlayabilmesi hem de kullanabilmesi oldukça önemlidir.

Ayrıca "Akademik metinlerde anlamın ortaya çıkması, bilginin üretim yeri, süreci, vericinin kültürel durumu, yaşı, cinsiyeti, sosyal çevresi gibi bireysel özellikleri ve alıcının kültür durumundan kullanılan koda ya da göndergelerin doğru kavramsallaştırılmasına kadar birçok dil içi ve dil dışı değişkenle ilişkilidir." (Günay, 2007, s. 342). Bu sebeple akademik söylem, yazılı üretimlerden sözlü üretime kadar kullanıldığı her alanda dilbilimsel ve toplumbilimsel uygunluk konusunda farkındalık gerektirmektedir.

Son olarak Hyland'in (2009, s. 2) çok çarpıcı bir şekilde belirttiğine üzere akademik söylem üniversitenin ötesinde, teknokrasi, bürokrasi, eğlence ve reklam söylemlerini sömürgeleştirerek Batıda hayatımızın her köşesine sessizce yerleşmeye başlamıştır. Neredeyse hiç fark edilmeden, akademik söylemler tüm dünya görüşümüzü yeniden şekillendirerek gerçekliği ve kendi varlığımızı yorumlamanın baskın modu hâline gelmiştir. Sadece popüler bilim dergilerinde değil, pazar gazetelerinde ve TV belgesellerinde akademik dilin izleri bulunur hâle gelmiş, akademik dil ilaç şişelerinden dış macunu reklamına, psikoterapist broşüründen ve geri dönüşüm ilanına kadar çoğu şeyin dili olmuştur. Akademik dil, uzmanlığın ve prestijin taşıyıcısıdır - bilgiye sahip olanların ve sahip olmak isteyenlerin rozetidir. Halliday ve Martin'in (1993, s. 11) belirttiği gibi bilim dili okuryazarlığının dili hâline gelmiştir. Hyland'in 2009 yılında Batı için söylediği bu sözler, günümüzde kürelleşme ve uluslararasılaşmayla neredeyse tüm ülkeler için geçerli hâle gelmiştir. Günlük hayatımızın birçok alanında akademik söylemin izlerine rastlamak mümkündür.

Geçmişten günümüze akademide sosyal bilimler, iş ve yönetim bilimleri, sağlık bilimleri, sanat ve beşeri bilimler, bilim, teknoloji ve mühendislik gibi bazı temel ayrımlar yapıyor olsa da Demir'in (2020, s. 6) ifade ettiği gibi "Bilim dalları bir taraftan ayrıştırırken bir taraftan da iç içe geçmekte, insanlığın temel sorunlarına çözüm aramada farklı bilim dalları birlikte çalışmaktadır." Günümüzde, özellikle yükseköğretimin uluslararasılaşmasıyla birlikte çoğu üniversite akademik programlarının sanat tarihi, mühendislik işletmeciliği, iş sağlığı ve güvenliği, oyun teknolojileri gibi disiplinlerarası hâle gelmiştir. Bu sebeple farklı disiplinlerle etkileşime giren öğrencilerin genel ve özel akademik amaçlı dilin özelliklerine yönelik farkındalık kazanmaları oldukça önemlidir.

Parodi'nin (2010, s. 31) vurguladığı gibi söylem türlerinden bazıları disiplinler arasında ve hatta bir disiplin içinde büyük ölçüde değişebilmektedir (Bhatia 1993, 2004; Parodi 2005a, 2007a, b, 2008b; Ibáñez 2008; Parodi ve Ibáñez 2008). Öte yandan empirik araştırmalar, belirli türlerin çeşitli bilimsel disiplinlerde nispeten homojen kalabileceğini de göstermiştir (Venegas 2006; Parodi 2007a, b, c). Bu tezde ise akademik Türkçe üzerine bugüne kadar yapılmış geniş kapsamlı herhangi bir derlem çalışmasının da olmamasından hareketle akademik Türkçe söz varlığının bütünsel bir perspektifle ortaya konulabilmesi amaçlanmaktadır. Çünkü akademik dil retorik işlevleri açısından önemli bir örtüşme sergilemekte ve genel akademik amaçlı dilin söz varlığına yönelik bir bağıntı göstermektedirler.

Bu amaçla çalışmanın ilerleyen kısmında akademik söylem analizinin tarihine kısaca değinilip bu çalışmalar sonucunda ulaşılan akademik söylemin özelliklerine dair çıkarımlar paylaşılacaktır. Flowerdew'in (2002, ss. 1-2) belirttiğine göre akademik söylem analizindeki en eski çalışma 1960'larda yapılmış ve geniş dil çeşitlerinin veya kesitlerinin biçimsel özelliğinin nicel analizine odaklanılmıştır (örneğin Barber, 1962; Halliday, McIntosh ve Strevens, 1964). O zamandan beri akademik söylem analizindeki çalışmalar, istikrarlı bir şekilde daha dar kapsamlı ve derinlemesine yapılır hâle gelmiştir (Swales, 1990, s. S). Bu çalışmanın ilerleyen sayfalarında Flowerdew'in eklediği gibi pedagojik uygulamalar için dilsel verilerin analizi, son kırk yılda çeşitli aşamalardan geçmiştir. Söylemde metinleştirme çalışmalarına, söz varlığının morfolojik özelliklerin istatistiksel olarak anlamlı tasviri, yani bu biçim özelliklerinin söylemde gerçekleştirdiği

değerlerin betimlenmesiyle başlanmıştır. Gelişimin ikinci aşamasında, metinleştirme çalışmalarında metinlerdeki makro yapıların incelenmesine önem verilmiş ve böylece söylem yapısı kavramı odağa getirilmiştir. Gelişimin üçüncü aşamasında, analizin odak noktası analiz nesnesinin kendisinden (metinden); inşa edildiği, kullanıldığı, yorumlandığı ve belki de sömürüldüğü bağlama doğru kaymıştır. Bu aşamada odak, metinden bir metni mümkün kılan şeye, yüzey yapısından derin söylem yapısına, söylemden türe ve nihayet dil kullanımında ‘ne’den ‘neden’e ve elbette dil öğrenimi ve dil öğretimine kaymıştır. Bir sonraki aşama ise metinleri sosyal pratiğe bağlayan, odağı daha merkezi bir şekilde sosyal yapılara, sosyal kimliklere ve söylem sistemlerine kaydıran bir aşama olmuştur (2001, s. 21).

Yapılan söylem analizi çalışmalarından hareketle Hyland (2009, s. 20) akademik söylem çalışmalarındaki genel yaklaşımları üç grupta ele almaktadır:

- *Metinsel yaklaşımlar* tür, derlem ve çok modlu analizlere dayalı olanlar da dâhil olmak üzere metinlerdeki dil seçimlerine, anlamlara ve kalıplara odaklanmaktadır.
- *Bağlamsal yaklaşımlar* akademik söylemi bilim sosyolojisi, etnografi ve sosyotarihsel perspektifler gibi daha geniş durumsal bakış açılarıyla ele almaktadır.
- *Eleştirel yaklaşımlar* ise, eleştirel söylem analizi ve akademik okuryazarlıklar gibi akademik söyleme eleştirel bir tavır getiren ve diğer yaklaşımların yöntemlerinden yararlanmaktadır. Yalnızca iletiye odaklanmayarak akademik dilin tüm boyutlarının geniş kapsamlı bir şekilde çözümlendiği bu çalışmalar neticesinde akademik söylemin özelliklerine yönelik önemli çıkarımlara ulaşılmıştır. Bu çıkarımlardan hareketle ulaşılan bilgiler ışığında akademik söylemin kendine has özellikleri, bir sonraki başlıkta ele alındığı gibi açıklanabilmektedir.

2.4.2. Akademik Söylemin Farklılaşan Özellikleri ve Boyutları

Yukarıda paylaşılan akademik söylem tanımlarına ek olarak akademik söylemin kendine özgü özellikleri incelendiğinde günlük dilden ayrılan yönleriyle ele alındığı dikkatleri çekmektedir. Tompkins (2009, s. 12) günlük dil ve akademik dilin farklılıkları üzerine yapmış olduğu ayrımı şu biçimde tabloşturmaktadır:

Tablo 4. Günlük ve Akademik Dilin Farklılıkları (Tompkins, 2009)

	Günlük Dil	Akademik Dil
Konular	Konular tanıdık, günlük ve somut; genellikle yüzeysel olarak incelenir ve birkaç ayrıntı sunulur.	Konular bilinmedik, karmaşık ve soyut; daha fazla ayrıntı sağlanır ve bunlar daha derinlemesine incelenir.
Söz Varlığı	Günlük ve bilindik sözcükler kullanılır.	Teknik terimler, jargon, çok heceli sözcükler kullanılır.
Cümle Yapısı	Cümleler daha kısa ve içeriğe bağlıdır.	Cümle yapısı daha uzun ve daha karmaşıktır.
Bakış Açıları	Bir görüş veya bakış açısı paylaşılır ve paylaşılan fikir genellikle öznel veya taraflıdır.	Çoklu bakış açıları değerlendirilir ve analiz edilir. Genellikle nesnelidir.

Humphrey (2016, s. 452) ise akademik ve günlük dilin tipik kullanımının ayrılan noktalarını şu şekilde özetlemektedir:

Tablo 5. Akademik ve Günlük Dilin Tipik Kullanımının Ayrılan Noktaları (Humphrey, 2016)

	Günlük Dil	Akademik Dil
Amaç (Tür)	Tanıdık günlük konuşma türleri <ul style="list-style-type: none"> • yönerge, gözlem, anekdot, kişisel yanıt, yorum, kişisel anlatım 	Kurumsallaştırılmış sosyal olarak değerli kılınmış ve değerli bulunan yazılı türler <ul style="list-style-type: none"> • rapor, açıklama, prosedür, analitik açıklama, tartışma, anlatı, tarihsel anlatım
Konu (Alan)	Genel olarak toplumsal mevzulardan ziyade kişisel meselelerin anlaşılması <ul style="list-style-type: none"> • belirli katılımcılar • öngörülen gruplarda günlük sözcükler • hareket fiilleri 	Akademik disiplinlerle sınırlı teknik ifadeler; toplu meselelere odaklanma <ul style="list-style-type: none"> • genel katılımcılar • öngörülen karışık gruplara yönelik tanımlanmış ve sınıflandırılmış teknik sözcükler • dilbilgisel metafor (fen bilimleri) • ilişkisel, tanımlayıcı fiiller
Okuyucu İlişkisi (Tenor)	Kişisel (tutum belirten) Güçlü dayanışma Tanıdık roller- duygu içeren <ul style="list-style-type: none"> • yüksek sıklıkta şahıs zamiri kullanımı • etken cümleler • öznel kişisel kiplik ve tutumlar • çeşitli kiplik seçenekleri (sorular, ifadeler, ünlemler, emirler) 	Kişisel olmayan (objektif) Dayanışmada azalma Uzman roller - tercüman ve hakem <ul style="list-style-type: none"> • düşük sıklıkta şahıs zamiri kullanımı • edilgen cümleler • nesnel kişisiz kiplik ve tutumlar • ifadeler – işlemsel durumlar hariç metinler
Kanal (Mod)	Sözlü diyalog (somut) <ul style="list-style-type: none"> • düşük sözcük yoğunluğu • yüksek gramer karmaşıklığı • tema seçiminde çeşitlilik 	Yazılı monolog (soyut) <ul style="list-style-type: none"> • yüksek sözcük yoğunluğu • düşük gramer karmaşıklığı • dilbilgisel metafor (fen bilimleri ve beşeri bilimler)

- temaların net ilerlemesi

Bu tablolardan hareketle günlük dil ve akademik dilin gerek kullanıldığı bağlamlar, kullandıkları türler ve kanallar gerek söylemlerini gerçekleştirirken tercih ettikleri bakış açıları, söz varlığı ve dilbilgisel yapılar açısından farklılık gösterdiğini söylemek mümkündür. Dolayısıyla “terimler, kavramlar, zengin kelime hazinesi, uzun cümleler, edilgen yapılı fiiller, teknik terimler, resmî ifadeler ile okul ve iş ortamlarında kullanım, farklı disiplinlere göre değişebilirlik” (Çiftler ve Aytan, 2019, s. 77) gibi özelliklerin akademik dili, günlük dilden ayırdığını söylemek de yanlış olmayacaktır. Elbette günlük ve akademik söyleme dair bu özelliklerden hareketle ikinci/yabancı dil öğrenim/öğretimine dair çıkarımlar yapmak da mümkündür. Hatta ikinci dil olarak akademik ve günlük dil öğrenme arasında önemli farklılıklar bulunduğunu da belirtmek önemlidir. Cummins’in (2000, s. 58) de belirttiği gibi özellikle ikidilli öğrencilerle yapılan çalışmalar öğrenilen bir dilin günlük konuşma dili yeterliliğine, ortalama iki yılda erişilebildiğini ancak akademik dilde belirli bir yeterliliğe erişmenin beş ila yedi yıl arasında gerçekleştiğini ortaya koymaktadır.

Bu tespitten hareketle akademik söylemin sınırlarının iyi çizilip boyutlarının bütünlüklü bir şekilde anlaşılması akademik dil öğretimi için oldukça önemlidir. Scarcella’ya (2003, s. 9) göre akademik dil “Profesyonel kitaplarda kullanılan ve akademik disiplinlerle ilişkili belirli dilbilimsel özelliklerle karakterize edilen bir dil çeşidi veya kesitidir.” Ayrıca bu kesit hem sınıf içinde hem de sınıf dışında farklı bağlamlarda özel olarak yararlanılan birçok kullanıma atıfta bulunmakta; laboratuvar raporlarından kompozisyonlara vaka çalışmalarından proje sunumlarına kadar dört temel dil becerisini de kullanmayı gerektiren çeşitli türlerden oluşmaktadır. Scarcella (2003, s. 12) akademik dilin beş bileşenini şöyle tanımlamaktadır: *fonoloji* (sesler, vurgu, kalıplar); *sözcük* (sözcük anlamları, kök sözcükler ve ekler dâhil); *dilbilgisi* (sözdizimi, dilbilgisi biçimleri, noktalama işaretleri ve kurallar bilgisi); *toplumdilbilim* (okul ve okul dışı durumlara uygun cümlelerin üretilmesi) ve *söylem* (hem resmî hem de gayri resmî konuşma dili).

Kocaman Gürata ve Durmuş’un (2020, ss. 49-51) aktardığına göre Kern (2000) ise akademik dil kavramı için üç boyutlu bir kavramsal çerçeve çizmektedir: *dilbilimsel*, *bilişsel* ve *sosyo kültürel/psikolojik* boyut. Dilbilimsel boyut, dört bileşenden oluşmaktadır: sözcüksel, dilbilgisel, toplum dilbilimsel ve söylemsel yeterlikler. Bilişsel

boyut; bilgi, eleştirel düşünme, bilişsel ve üstbilişsel bileşenlerden oluşmaktadır. Son olarak sosyo kültürel kabuller, değerler, inanışlar, tutum, motivasyon ve ilgiler, davranışlar, uygulamalar ve alışkanlıklar ise akademik dilin sosyokültürel ve psikolojik boyutunu oluşturmaktadır.

Son olarak Gottlieb ve Ernst-Slavit (2014, s. 3) de akademik dili üç boyutta ele almışlardır:

Tablo 6. Akademik Dilin Boyutları (Gottlieb ve Ernst-Slavit, 2014)

Söylem Boyutu	<ul style="list-style-type: none"> • Metin türleri • Türler • Ses/bakış açısı • Cümleler arası bağdaşıklık (ör. bağlaçlar aracılığıyla) • Fikirlerin tutarlılığı • Metin veya konuşmanın organizasyonu • Düşüncelerin geçişleri
Cümle Boyutu	<ul style="list-style-type: none"> • Cümle türleri-basit, bileşik, sıralı, bağlı • Yan cümle türleri- sıfat işlevli yan tümce, bağlaçlı yan cümle, ara söz • Edat öbekleri • Sözdizimi (formlar ve dilbilgisi yapıları)
Sözcük Boyutu	<ul style="list-style-type: none"> • Sözcük dağarcığı- genel, uzmanlaşmış, teknik, akademik sözcükler ve ifadeler • Sözcüklerin birden çok anlamı • Bir fiilin veya sıfatın isme dönüştürülmesi • Deyimsel ifadeler • Bazı söz sanatları

Tüm bu sınıflandırmalarda üzerinde önemle durulması gereken bir nokta bağımsız olarak sunulsa da akademik dilin boyutlarının aslında örtüşmekte ve birbirilerini etkilemekte olduğudur. Bu üç yönüyle akademik söylem “disipline yönelik söz varlığı, dilsel yapılar ve işlevleri, bağlamın azaltıldığı içeriğin öne çıktığı dil kullanımı ve eleştirel düşünme becerilerinin kullanımından” oluşmaktadır (Hirai, Borrego, Garza ve Kloock, 2010, s. 4). Bu tezde ise bu boyutlardan biri olan akademik söz varlığı üzerinde durulacak ve özellikle uluslararası öğrencilerin bölümlerine başlayıp kendi disiplinlerine yönelik söz varlığına maruz kalmadan önce edinmeleri gerektiği düşünülen genel akademik amaçlı sözcüklere yönelik bir liste oluşturulacaktır. Çünkü akademik dil, tıpkı Tüfekçioğlu’nun (2020, s. 311) da belirttiği gibi

Genel olarak alanyazın bilgisinin özetlendiği, genel bilgi aktarıcı, araştırma, analiz ve tekniklerinin açıklandığı yöntem ve bulgular bölümünden, sonuçların ve bir sonraki çalışmalar için önerilerin yer aldığı tartışma ve sonuç bölümünden oluşmaktadır. Dolayısıyla

bu bölümlerde kullanılan söz varlığı gerek sözcük gerekse biçimbilimsel yapılar açısından farklılık göstermektedir.

Bu sebeple Türkçe akademik söz varlığının tespiti ve uluslararası öğrencilere sunulması; öğrencilerin bu sözcük grubuna karşı farkındalık kazanmalarına, sözcük dağarcıklarını genişletmelerine, böylelikle alıcı ve üretici akademik becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak ve akademik başarıyı beraberinde getirecektir.

2.4.3. Akademik Sözcükler

Akademik amaçlı dil öğretimi bölümünde üzerinde etraflıca durulduğu gibi ana dili konuşuru olan veya olmayan öğrenciler, buldukları akademik bağlamın iletişimsel etkinliklerinde yer alabilmek için akademik söyleme ve dolayısıyla sözcük bilgisine ihtiyaç duymaktadırlar. Bu sözcük bilgisi, Paquot'un (2010, s. 28) ifadeleriyle "Akademik çalışmayı karakterize eden, bilimsel söylemi organize eden ve akademik metinlerin retoriğini inşa eden faaliyetlere atıfta bulunmak için bir dizi seçenek." olarak tanımlanabilir. Akademik sözcükler akademik bir metnin retoriğinin inşa edilmesini sağlarken aynı zamanda "bilimsel argümanların ifadesi için faydalı sözcükler sağlamaya" da (Martinez, Beck ve Panza, 2009, s. 193) hizmet etmektedir.

Coxhead ve Nation'ın (2001, s. 253) belirttikleri üzere akademik sözcükler alanyazında çeşitli isimlerle yer almaktadır: alt teknik sözcükler (İng. subtechnical vocabulary) (Cowan, 1974; Yang, 1986, Anderson, 1980); yarı teknik sözcükler (İng. semitechnical vocabulary) (Farrell, 1990); özel teknik olmayan sözcükler (İng. specialized nontechnical lexis) (Cohen, Glasman, Rosenbaum Cohen, Ferrara ve Fine, 1988) çerçeve sözcükler (İng. frame words) (Higgins, 1966) ve akademik sözcükler (İng. academic vocabulary) (Martin, 1976; Coxhead, 1998). Her ne kadar farklı isimlerle karşımıza çıksa da tüm bu kategorilerden anlaşılacağı üzere akademik sözcükler çeşitli akademik bağlamlarda yaygın olarak kullanılan, teknik olmayan, bir dizi akademik birime işaret etmektedir. Ancak burada kast edilenin belirli bir alana özgü sözcükler değil, çeşitli akademik söylemlerde sıkça kullanılan öğeler olduğunu açıkça ifade etmek gerekmektedir.

Martin (1976, s. 92) akademik sözcüklerin "Ortak olarak araştırma, analiz ve değerlendirmeye odaklanan - akademik çalışmayı karakterize eden faaliyetler için kullanılan sözcükler." olduğuna dikkatleri çekmektedir. Ayrıca Coxhead'in (2000, s. 214)

belirttiği gibi örneğin; ‘yerine geçmek’, ‘temelini oluşturmak’, ‘kurmak’, ‘esas’ gibi sözcükler, akademik metinlerde çok dikkat çeken/göze çarpan sözcükler değildirler, çünkü bu sözcükler metin konularının merkezinde yer almazlar, yalnızca destekleyicidirler. Dolayısıyla bu sözcükler akademik söylemin inşası sağlamak gibi büyük ve önemli bir role sahip olmalarına rağmen merkezî rolde yer almadıkları için eğer önem gösterilmezse, dikkatlerden kaçabilirler. Tam da bu sebeple öğrencilerin akademik söylemi kavraması ve yazılı ve sözlü üretimleriyle katkı sağlayabilmesi için bu sözcük grubuna gereken önem gösterilmelidir.

Akademik sözcükler, Nation’ın (2001) dörde ayırdığı sözcük gruplarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu gruplar: *yüksek frekanslı sözcükler, akademik sözcükler, teknik sözcükler ve düşük frekanslı sözcüklerdir*. Nation’ın (2001, s. 15) bu gruplaması bazı sözcüklerin dil öğrenmenin farklı aşamalarında veya farklı amaçlar için diğerlerinden daha fazla dikkat ve çabayı hak ettiğini göstermektedir. Bu ifadeyi destekler nitelikte Wang, Liang ve Ge (2008, s. 443) de öğrenmenin farklı aşamalarında tüm sözcüklerin eşit derecede önemli olmadığını altını çizmektedir.

Nation’a (2001, s. 22) göre *yüksek frekanslı sözcükler* sözlü ve yazılı metinlerde geçen sözcüklerin çok büyük bir kısmını kapsamakta ve dilin her türlü kullanımında karşımıza çıkmaktadırlar. Bu grupta yer alan sözcükler yaklaşık olarak 2.000 sözcük ailesinden oluşmakta, akademik bir metinde geçen sözcüklerin yaklaşık %80’ini kapsamakta ve dilin tüm kullanım alanları için geniş kapsamlı bir temel olarak kabul edilmektedir (Coxhead ve Nation, 2001, s. 252). Türkçe üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde Yeşim Aksan, Mustafa Aksan, Ümit Mersinli ve Umut Ufuk Demirhan tarafından 1990-2013 yılları arasında yayımlanmış 39 farklı türden 50 milyon sözcüklük TUD’a dayanan ve 2017 yılında yayımlanan Türkçenin Derlem-Temelli Sıklık Sözlüğü (TDTSS) adlı eser, yazılı ve sözlü Türkçedeki en sık kullanılan 5000 sözcüğü listelemektedir. Buradan hareketle bu sıklık sözlüğünde yer alan yaklaşık ilk 2.000 sözcüğün, Türkçe söz varlığın yüksek frekanslı sözcüklerini oluşturduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

İkinci grup olan *akademik sözcükler* “Çok çeşitli akademik metinlerde ortak olan ve akademik olmayan metinlerde çok yaygın olmayan sözcüklerdir.” (Nation, 2001, s. 304). Dolayısıyla bu sözcükler, akademik metinlerin anlaşılması ve üretilmesi için çok önemli görülmektedir (Coxhead ve Byrd, 2007, s. 143). Çünkü bu sözcükler, akademik bir

metinde geçen sözcüklerin yaklaşık %8.5 ila %10'unu kapsamaktadır ve yüksek frekanslı sözcüklerin sağladığı %80'lik kapsam, her beş sözcükte bir bilinmeyen sözcük anlamına gelirken; akademik sözcüklerin eklenmesiyle ulaşılan %90'lık kapsam, her on sözcükte bir bilinmeyen sözcüğe işaret etmektedir (Coxhead ve Nation, 2001, s. 252). Bu nedenle Therova'nın (2020, s. 1) aktardığına göre bu sözcükler akademik ortamlarda çok önemli olarak kabul edilir, çünkü giderek artan kanıtlar (örneğin, Gardner ve Davies, 2014; Nagy ve Townsend, 2012) akademik sözcük bilgisi ile akademik başarı arasındaki bağlantıya dikkatleri çekmektedir.

Nation'ın (2001, s. 317) aktardığına göre *teknik sözcükler* hem biçim hem de anlam bakımından belirli bir alana özgüdür. Bu sözcükleri bilen birinin, bahsi geçen disipline dair yalnızca sözcükleri bilmenin ötesine geçen bilgi sahibi olması muhtemeldir. Aslında bu sözcüklerin, yalnızca o disiplinde ders olarak anlaşılması ve öğrenilmesi muhtemeldir. Bu sözcükler, ön öğrenmeler yoluyla mantıklı bir şekilde öğretilemez. Ayrıca teknik sözcükler “Konu alanından konu alanına farklılık göstermektedir. Herhangi bir konu alanı için muhtemelen 1.000 veya daha az sözcükten oluşmaktadır ve bir metinde geçen sözcüklerin %5'ine kadar kapsama alanı sağlayabilmektedir.” (Coxhead ve Nation, 2001, s. 252). Terimler olarak da anılan teknik sözcükler, tek bir disiplinde oldukça sık kullanılırken diğer disiplinlerde aynı derece yaygın değildir. Örneğin, *'alaşım'*, *'civata'*, *'kelebek somun'*, *'kupola'* gibi sözcükler makine mühendisliği bölümünde okuyan öğrencilerin karşlarına çok sık çıkacakken belki de felsefe, edebiyat veya hukuk okuyan öğrencilerin bölüm derslerinde bir kez olsun karşlarına çıkmayacaktır. Bu sebeple bu tür sözcüklerin disiplinden disipline çok büyük farklılıklar gösterdiğini ve genel teknik sözcükler listesi hazırlanamayacağını, bu listenin disiplinlere özgü olması gerektiğini belirtmek önemlidir.

Tam da burada dikkatlerden kaçmaması gereken nokta akademik ve teknik sözcüklerin birbirlerinden nasıl ayrıldığıdır. Paquot'un (2010, s. 9) aktardığına göre akademik sözcükler genellikle temel sözcükler olmayan ancak akademik metinlerde nispeten sık görülen bir dizi sözcüksel öğelere atıfta bulunur. Akademik sözcüklerin örnekleri arasında *'yetişkin'*, *'kimyasal'*, *'meslektaş'*, *'oluşmak'*, *'karşıtlık'*, *'eşdeğer'*, *'benzer şekilde'*, *'paralel'*, *'taşımak'* ve *'gönüllü olmak'* sayılabilir (karşılaştırınız: Coxhead, 2000). Teknik sözcüklerden farklı olarak disiplinden bağımsız olarak akademik metinlerin büyük bir bölümünde yer alırlar. Akademik sözcükler, bazen *'mouse'*

(bilgisayar), ‘bug’ (bilgisayar), ‘nükleer’ (biyokimya), ‘çözelti’ (kimya) gibi alt teknik sözcüklerle veya ‘sebep olmak’, ‘karşılaştırmak’, ‘farklılık göstermek’, ‘özellik’, ‘varsayımsal’ ve ‘tanımlamak’ gibi söylem düzenleyici söz varlığıyla eş anlamlı olarak da kullanılır.

Teknik sözcükler ise Liu ve Lei’nin (2020, s. 111) tanımladıkları şekilde “Esas olarak belirli bir kullanıcı topluluğu tarafından, bilinen bir konuda özel anlamlarla kullanılan sözlüksel öğelere atıfta bulunan terimlerdir.” Akademik sözcüklerin aksine teknik sözcükler “Belirli bir konuya, alana veya disipline belirgin bir şekilde özgü olan bir sözcüklerdir.” (Coxhead ve Nation, 2001, s. 261). Diğer bir deyişle “Teknik söz varlığı daha çok öğrencinin özel alan bilgisini ifade ederken akademik söz varlığı daha genel bir perspektifte öğrencinin akademik bilgisini destekleyici konumda yer almaktadır.” (Tüfekçioğlu, 2020, s. 312).

Dördüncü grup olan *düşük frekanslı sözcükler* genellikle “Çok dar yaygınlıkta ve düşük sıklıktaki sözcüklerden oluşmaktadır.” (Coxhead ve Nation, 2001, s. 252). Bu sözcükler “Akademik bir metindeki sözcüklerin %5’inden fazlasını oluşturur. Dillerde, bu sözcüklerden binlerce vardır. Açık ara en büyük sözcük grubudur. Yüksek frekanslı sözcükler, akademik sözcükler veya belirli bir disipline özgü olan teknik sözcüklerin dışında kalan tüm sözcükler, düşük frekanslı sözcüklerdir.” (Nation, 2001, s. 16). Bu grup, çok az rastlanılan sözcüklerden oluşmaktadır ve söz varlığında en büyük grubu oluşturmaktadır, çünkü yukarıda bahsedilen üç grubun haricindeki tüm sözcükler bu gruba dâhildir. Örneğin Türkçe için, 5445 yazılı ve sözlü metinde yapılan sorgudan hareketle ‘zeyrek’ (görünme sayısı 9), ‘mübrem’ (görünme sayısı 7) ve ‘ehvenişer’ (görünme sayısı 2) sözcüklerinin düşük frekanslı sözcükler olduğu söylenilebilir (bakınız: TUD Yazılı ve Sözlü Sorgu).

Son olarak Paquot’un (2010, s. 13) üzerinde önemle durduğu gibi “Temel sözcükler, akademik sözcükler ve teknik sözcükler net çizgilerle ayrılmış gibi tanımlansa da aralarındaki sınırlar belirsizdir (karşılaştırınız: Yang, 1986; Mudraya, 2006; Beheydt, 2005).” Çünkü gerek derlemler oluşturulurken seçilen metinler gerek bu metinler üzerinden yapılan sıklık, yaygınlık veya gelişmiş sıklık analizleri gibi analizlerin sonucunda hangi sözcüklerin yüksek frekanslı, hangilerinin akademik, hangilerinin teknik veya düşük frekanslı olacağına dair kesme noktaları araştırmacıların uzmanlıkları

doğrultusunda kendi verdikleri kararlardır. Bu sebeple bu tezde yanlılığı en aza indirmeye çalışarak günümüz Türkçesinin çok sayıda yazılı akademik metin örneklerini içeren geniş kapsamlı, dengeli ve temsil gücü yüksek bir derlem oluşturulması planlanmaktadır. Bu derlemden hareketle tüm disiplinlerden uluslararası öğrencilerin B2'den başlamak suretiyle özellikle akademik Türkçe dersleri alırken yararlanabilecekleri genel akademik amaçlı bir sözcük listesi oluşturulacaktır. Bahsedilen sebeplerden hareketle hazırlanması planlanan akademik sözcük listesinin hem öğrenciler hem de öğretmenler için oldukça faydalı olacağı düşünülmektedir.

Hirsh'in (2010, s. 15) belirttiği üzere akademik sözcüklerin önemini ilk öne süren Drescher (1934) olmuştur. Drescher çalışmasında akademik metinleri üçe ayırmıştır: genel servis, teknik ve alt teknik (akademik). Daha sonra Barber (1962, s. 36) bilim ve teknoloji ile ilgili alanlarda eğitim gören yabancı dil öğrencileri için kendi alanlarındaki ders kitaplarını okumalarında faydalı olabilecek bir akademik sözcük listesine ihtiyaç duyduklarını ortaya koyan bir araştırma yapmıştır. 1990'lara geldiğindeyse Corson (1995, s. 149) akademik sözcüklerden yararlanmanın kullanıcıların bilgilerini sergilemelerine yardımcı olduğunu ve akademik söz varlığının etkin kullanımının akademik başarının önemli bir bileşeni olduğunu ortaya koymuştur.

Benzer şekilde Gardner ve Davies'in (2014, s. 305) aktardığına göre akademik sözcük bilgisinin akademik okuma becerisinin vazgeçilmez bir bileşeni olduğu (Vacca ve Vacca 1996; Corson 1997; Biemiller 1999; Nagy ve Townsend 2012) ve bunun da akademik başarı, ekonomik fırsat ve toplumsal refah ile doğrudan bağlantılı olduğu kabul edilmektedir (Goldenberg 2008; Ippolito ve diğerleri 2008; Jacobs 2008). Ayrıca akademik söz varlığının okul başarısındaki merkezi rolünün, hem ana dili konuşuru olan hem de olmayanlar için ilkokul (Chall, 1996; Biemiller, 2010), ortaokul (Townsend ve Collins, 2009), lise (Vacca ve Vacca, 1996) ve yükseköğrenim (Schmitt ve diğerleri, 2011) dâhil tüm seviyeler için geçerli olduğu saptanmıştır.

Coxhead ve Nation'a (2001, s. 254) göre akademik sözcükler akademik amaçlarla dil öğrenenler için faydalı bir öğrenme hedefi olarak görülmelidir, çünkü akademik sözcükler:

1. Çok çeşitli akademik metinlerde ortaktır ve genellikle akademik olmayan metinlerde çok yaygın değildir.

2. Akademik metinlerde önemli sayıda sözcüğe tekabül etmektedir.
3. Genellikle teknik sözcükler kadar iyi bilinmezler. Cohen, Glasman, Rosenbahum Cohen, Ferrara ve Fine (1998) ikinci dil öğrencilerinin akademik metinleri okurken yaşadıkları zorlukları çalıştıkları küçük ölçekli bir araştırmada, 'esas', 'devam etmek', 'sabit' gibi teknik olmayan akademik sözcüklerin, teknik sözcüklerden daha çok bilinmediğini ortaya koymuşlardır.
4. Çoğunlukla bir dil öğretmenin öğrencilerine yardımcı olabileceği özel bir söz varlığıdır. Bu söz varlığı, öğretmenin konuyla ilgili arka plan bilgisi eksikliği yaşayabileceği, teknik alanın içerik konusunu öğrenirken teknik sözcük de öğrenme ihtiyacı duyabileceği ve aynı grupta birçok disiplinden gelen öğrencilerden dolayı elinden bir şey gelmediği teknik söz varlığından oldukça farklıdır.

Akademik sözcüklerin varlığı ve önemi birçok araştırmacı tarafından vurgulanırken alanyazında aynı zamanda bu konuyla ilgili farklı görüşler de ortaya atılmıştır. Gardner ve Davies'in (2014, s. 310) aktardığı üzere bazı uzmanlar genel akademik sözcük listesi gibi temel bir akademik listenin geçerli bir kavram olup olmadığını sorgulamışlardır. Elbette disipline özgü (teknik) sözcüklerin akademik söylem için gerekli olduğu gerçeğine kimse itiraz etmemektedir, ancak bir dizi farklı akademik disiplinde yüksek sıklık gösteren genel akademik amaçlı sözcükleri belirlemenin değeri ve önemi 'bu sözcüklerin farklı disiplinlerde farklı anlamlarda kullanılabilecekleri gerekçesiyle' (Hyland ve Tse, 2007) sorgulanmıştır. Hatta bu tür sözcük listelerinin, genel yüksek frekanslı sözcükler ile akademik yüksek frekanslı sözcükleri ayırt etmede herhangi bir fayda sağlamadığı (Hancioglu, Neufeld ve Eldridge, 2008; Neufeld ve diğerleri, 2011) iddia edilmiştir.

Bu noktada bu tezde bu görüşün savunulmadığı aksine genel akademik amaçlı sözcüklerin tespitinin farklı disiplinlerde okuyan ve aynı dili öğrenen öğrenci gruplarının farklı söylemlerde geçen önemli miktardaki sözcüğü kavramasını sağlayacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla bu sözcükler aracılığıyla öğrencilerin alıcı ve üretici becerilerinde kullanmalarına yönelik öğrenme hedeflerinin belirlenmesinin ilk adımı atılmış olacaktır. Çünkü McCarthy ve O'Dell'in (2008, s. 6) *Akademik Sözcüklerin Kullanımı* adlı kitabın önsözünde öğrencilere tavsiye ettikleri gibi teknik terimlerde uzmanlaşmak nispeten kolaydır – bu sözcükler siz konuyu öğrenirken açıklanacak ve

öğretilecektir. Ancak akademik bir ortamda rahat hissetmek için aşına olmanız gereken sözcükler, fikirleri ve araştırmaları tartışmak ve akademik çalışmalar hakkında konuşmak ve yazmak için ihtiyaç duyacağınız daha genel sözcüklerdir. Bu genel akademik amaçlı sözcüklere duyulan ihtiyaç, okunulan bu tezin yazılmasının ana kaynağı, itici gücü, temel sorunsalıdır.

Bu sebeple bu tezde Gardner ve Davies'in fikrinin desteklendiğini belirtmek büyük önem taşımaktadır. Çünkü Gardner ve Davies (2014, s. 310) Hyland ve Tse'nin disiplinler arası anlam farklılığına yönelik eleştirilerinin, bu farklılığın sözcük biçimlerine ve dilin farklı disiplinlerine dayanan herhangi bir yüksek frekanslı sözcük listesinde de geçerli olacağını öne sürmüşlerdir. İkinci olarak akademik ve genel yüksek frekanslı sözcükler arasında bir ayrım olmadığının ileri sürüldüğü iddiaya yönelik olaraksa son araştırmalarda genel akademik sözcük bilgisinin akademik başarıya önemli bir ek katkı sağladığını (Townsend ve diğerleri, 2012) ortaya koymuşlardır. Ayrıca kendi akademik sözcük listelerini oluştururken bir listenin diğerinin üzerine inşa edilmesi veya bir akademik sözcük listesinin (Coxhead'in İngilizce için hazırladığı Akademik Kelimesi Listesi'nde (1998) olduğu gibi) genel bir yüksek frekanslı sözcük listesini takip etmesi gerektiğine dair herhangi bir yargıya da bağlı kalmamışlardır. Hatta birçok genel akademik sözcüğün İngiliz Ulusal Derlem'i, Çağdaş Amerikan İngilizcesi Derlemi gibi büyük derlemlerden oluşturulan yüksek frekanslı sözcük listelerinde yer alabileceğini kesinlikle beklemektedirler. Bu sebeple tam da Gardner ve Davies'in (2014, ss. 310-311) akademik sözcükler için dile getirdikleri gibi "Yeni bir genel yüksek frekanslı sözcük listesinde bu tür sözcükleri gözden kaçırmak yerine, akademik eğitim ve araştırmalarda odaklanılabilecek genel akademik sözcüklerin istatistiksel olarak uygun bir listesini belirlemek çok önemlidir." Bu sebeple amacımız akademik dili öğretmek olduğunda geniş kapsamlı, dengeli ve temsil yeterliliğine sahip bir derlemden hareketle öğrenciler, öğreticiler ve araştırmacıların yararlanabileceği bir akademik sözcük listesi hazırlamanın oldukça faydalı olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca yüksek frekanslı sözcükler ve akademik sözcükler arasındaki ilişki Jokabsen, Coxhead ve Henriksen'in (2018, s. 68) aktardığı perspektifle de ele alınabilir. Onlara göre akademik sözcükler yüksek, orta ve düşük frekanslı sözcüklerden öğeler içerebilir (Nation, 2016). Bu sebeple sözcük listesi araştırmaları, yüksek frekanslı sözcükler ile akademik sözcükler arasındaki ilişkiyi araştıran ana yollardan biridir. Bu listelerin temel

amacı, hedef dilde eğitim veren üniversitelerde okumaya hazırlanan öğrencilere yardımcı olmaktır, aynı zamanda bu listeler çeşitli metinlerde ve disiplinlerde akademik sözcüklerin kullanımını ve özelliklerini incelemek için de kullanılmaktadır (bakınız: Hyland ve Tse, 2007; Coxhead, 2016a, 2016b, 2017).

Paquot'un (2010, s. 26) altını çizdiği gibi tüm disiplinlerin sözcükleri kendi kullanımlarına göre şekillendirdiği (Hyland and Tse, 2007, s. 240) iddiası, disiplinlerarası programlara kaydolan artan sayıda öğrenci ve özellikle de uluslararası akademik dil programlarında düzenli olarak karma öğrenci gruplarıyla çalışan öğretimci için muazzam bir zorluk teşkil etmektedir (bakınız: Bhatia, 2002; Huckin, 2003; Eldridge, 2008). Bu sebeple Türkiye'deki akademik Türkçe derslerinde olduğu gibi hem karma gruplarda eğitim alan öğrenciler hem de bu gruplarda ders veren öğretimci, ortak materyallere ihtiyaç duymaktadır ve bu amaçla herkesin eşit ölçüde fayda sağlayacağı materyaller üzerine araştırmalar/çalışmalar yapılmalıdır. Çünkü bilindiği gibi "Araştırma yapmanın bir işlevi farklı alanları ve türleri birbirinden ayıran noktaları ortaya çıkarmak olsa da başka bir işlevi de mükemmel olmayan bir dünyada öğretimi kolaylaştıracak benzerlikler ve genellemeler bulmaktır." (Eldridge, 2008, s. 111).

Tüm bunlardan hareketle bu tezde genel akademik amaçlı Türkçe söz varlığının tespitine yönelik bir adım daha atılması, bu amaçla hâlihazırda var olan derlemlerden daha büyük bir derlem oluşturulması ve bu derlemden hareketle bir akademik sözcük listesinin hazırlanması hedeflenmektedir. Bu liste hazırlanırken tıpkı Paquot'un (2010, s. 27), Hancioglu ve diğerlerinin (2008, s. 464) savunduğu gibi "akademik dil uygulayıcılarının, spesifik/uzmanlığa yönelik sözcük listelerinin derlenmesinde genel sözcük listelerini bir tür ön kabul olarak görmekten kaçınmaları gerektiği" görüşü desteklenmektedir. Bu sebeple hedeflenen akademik sözcük listesi oluşturulurken Türkçe Ulusal Derlem'de en sık geçen belirli sayıda sözcüğün dışarıda bırakılmayacağını, bunun yerine genel derlemde yüksek frekansta yer alan sözcüklerin bir orantı sistemiyle dışarıda bırakılacağını belirtmek oldukça önemlidir.

Ayrıca bu tezde Hancioglu ve diğerlerinin (2008, s. 463) ileri sürdüğü gibi söz varlığının genel ve akademik diye birbirini dışlayan listelere bölünmesinin, başlangıçtaki tüm kolaylığına rağmen uzun vadede sorunlu olabileceği düşünülmektedir. Chung ve Nation'ın (2003, s. 1) ifade ettikleri gibi "akademik sözcüklerin teknik sözcüklerden

ziyade yüksek frekanslı sözcüklerle daha yakından ilişkili” olduğu savunulmaktadır. Bu sebeple oluşturulacak akademik sözcük listesi, Türkçenin Derlem-Temelli Sıklık Sözlüğünün (2017) devamından ziyade onunla eş zamanlı kullanılabilir akademik amaçlı bir liste olarak ele alınmalıdır. Son olarak Hunston’ın belirttiği gibi (2002, s. 135) “kendi alanında uzman birçok yazarın, ifade ettikleri sorunlara/zorluklara neden olan şeyin teknik terminoloji değil, retorik terminolojisi olduğu” görüşü desteklenmektedir. Bu sebeple Türkiye’de uygulanan akademik Türkçe eğitiminin kalitesini yükseltmek için -geç kalınmış olsa da- bir an evvel akademik sözcük listesi oluşturulması çalışmalarına başlanması gerekli görülmektedir.

Bilindiği gibi bu sözcük listeleri oluşturulurken tıpkı akademik söz varlığının özel akademik amaçlı söz varlığı ve genel akademik amaçlı söz varlığı şeklinde sınıflandırılması gibi iki farklı yol izlenmektedir. Her iki akademik sözcük listesi de akademik metinlerde geçen söz varlığı öğelerinden oluşurken özel akademik amaçlı sözcük listeleri daha çok disiplinlere özgü teknik sözcüklerden, genel akademik amaçlı sözcük listeleri ise yukarıda bahsi geçen akademik retoriği oluşturan ifade biçimlerinden meydana gelmektedir. Bu tezde ise C1 düzeyini bitiren uluslararası öğrencilere bölümlerine başlayıp kendi disiplinlerine yönelik teknik söz varlığına daha yoğun maruz kalmadan önce B2 düzeyinden başlamak suretiyle özellikle akademik Türkçe dersleri kapsamında genel akademik amaçlı söz varlığının tanıtılması ve bu sözcükleri öğrenmeleri için ortam yaratılması amacıyla genel akademik amaçlı Türkçe için bir sözcük listesi oluşturulması hedeflenmektedir.

Coxhead’in (2017, s. 90) ifade ettiği gibi üniversitede okumak, ders kitaplarını, kaynak kitapları, içeriğe ve öğrenmeye dayalı web sitelerini ve diğer akademik bilgi kaynaklarını okuyarak yılda birkaç milyon sözcüğe maruz kalmak anlamına gelmektedir. Bu durum, doğru rehberlikle idame edilmezse çoğu öğrencinin tek başına nereden başlayacağını, onca sözcükle nasıl baş edeceğini bilemeyip pes etmesine sebep olabilecek ciddi sorunlara da yol açabilmektedir. Bu yüzden Gardner ve Davies’in (2014, s. 306) aktardığı gibi neredeyse istisnasız olarak tüm uzmanlar (bu çalışmada olduğu gibi) odaklanmış genel akademik sözcük listeleri ve belirli disiplinlere yönelik (örneğin tarih, bilim, felsefe, siyaset bilimi) özel listeler de dâhil olmak üzere akademik söz varlığının açık öğretiminin gerekliliğini savunmaktadırlar. Bu sebeple bir sonraki bölümde akademik

sözcük listelerine duyulan ihtiyaçtan ve bu listelerin alanyazına sağladığı katkılardan bahsedilecektir.

2.4.4. Akademik Sözcük Listeleri

Bir önceki bölümde özenle ifade edildiği gibi yükseköğretimde başarılı olmak için akademik sözcüklere yönelik farkındalığın önemi birçok çalışmada vurgulanmıştır (Nation, 2001; Coxhead, 2000; Nation ve Waring, 1997). Ancak Coxhead'in (2000, s. 213) ifade ettiği gibi akademik amaçlı dil öğrenim programlarında sözcük öğrenimi ve öğretiminin en zorlu yönlerinden biri, değerli ders ve bağımsız çalışma süresi boyunca hangi sözcüklerin odaklanmaya değer olduğuna dair ilkel kararlar vermektir. Bu sebeple özellikle 1990'lı yıllardan itibaren bilgisayar teknolojileri ve yazılımlarındaki gelişmelerle birlikte derlem dilbilim uygulama ve araçlarından yararlanarak temsil gücü yüksek, geniş kapsamlı derlemlerden sözcük listeleri oluşturulmaya başlanmıştır. Akademik sözcüklerin öğrenilmesi ve öğretilmesi “Akademik bağlamlarda en sık rastlanan sözcükleri içeren akademik sözcük listelerinin oluşturulmasıyla büyük bir değişime uğramıştır. Bu tür akademik sözcük listeleri, araştırma amaçlı olduğu kadar pedagojik amaçlarla da yaygın olarak kullanılmış ve uygulamalı dilbilim alanına paha biçilmez katkılar sağlamıştır.” (Therova, 2020, s. 1).

Coxhead (2000, s. 227) akademik sözcük listelerinin pedagojik değerini akademik dil kursları için sözcük hedefleri belirlemek, öğretim materyalleri oluşturmak ve öğrencilerin önemli sözcüklere odaklanmasına yardımcı olmak olarak açıklamaktadır. Buradan hareketle akademik sözcük listeleri, öğrencilerinin çeşitli akademik metinlerde karşılaşacakları akademik sözcükleri listeleyerek gerek öğrencilere gerek öğretici ve materyal geliştiricilere öncelikli odaklanılması gereken sözcüklerin bir listesini sunmaktadır. Ayrıca Nation'ın (2016, s. xi) belirttiği gibi sözcük listeleri, kaliteli sözcük dersleri tasarımının, kapsamlı dinleme ve kapsamlı okuma için seviyeli materyallerin geliştirilmesinin, sözcük yükü üzerine araştırma ve sözcük testi geliştirmenin temelinde yer almaktadır. Dolayısıyla sözcük listelerinin öğrencilerin bireysel çalışmalarından sınıf içi kullanımlara, öğrencilere o ders için küçük sözcük hedefleri oluşturmaktan genel programa yönelik hedef sözcükleri belirlemeye, materyal geliştirmeden sözcük bilgisi ve gelişimini değerlendirmeye yönelik ölçme araçları tasarlamaya kadar birçok aşamada

oldukça önemli olduğunu söylemek mümkündür. Bu sebeple Hyland ve Tse'nin (2007, s. 236) ifade ettiği gibi pek çok öğretici, lisans öğrencilerinin böyle bir özel söz varlığı üzerinde kontrol geliştirmelerine yardımcı olmayı rollerinin önemli bir parçası olarak görmektedir. Ayrıca materyal yazarlarına rehberlik etmek ve öğrencilerin öğrenmelerini daha verimli bir şekilde planlamalarına yardımcı olmak için anahtar terimlerin listelerini bir araya getirmek için girişimlerde bulunmaktadır.

Nation'ın (2001, s. 304) aktardığına göre akademik sözcük listesi oluşturmaya yönelik ilk girişimlerden biri, üç akademik metin arasındaki ortak sözcükleri bulmak için bu metinlerin karşılaştırılmasına dayanan Barber'ın (1962) çalışmasıdır. Barber bu çalışmada uzunluğu 6.300 ila 9.600 sözcükbirim arasında değişen üç akademik metni karşılaştırmıştır. Bu çalışma, bilgisayarlar bu tür araştırmalar için kullanılmaya başlanmadan önce yapılmış çalışmalardan biri olduğu için oldukça önemlidir. Bu çalışmada olduğu gibi, daha sonraki birkaç çalışma da bir dizi akademik metin için ortak bir akademik söz varlığı çıkarmanın mümkün olduğunu doğrulamıştır (Campion ve Elley, 1971; Praninskas, 1972; Hwang, 198). Bu çalışmalarının öncüsü olduğu akademik söz varlığının tespitine ve buradan hareketle akademik sözcük listelerinin oluşturulmasına yönelik çalışmalar, 1990'lı yıllara yaklaşıldıkça artmıştır.

Therova'nın (2020, s. 3) akademik sözcük listelerinin incelenmesi üzerine yazdığı güncel makalede listelediği gibi en bilinen akademik sözcük listelerinin ilki, önceden var olan dört sözcük listesinden oluşturulan bir derleme dayanan, *Üniversite Kelime Listesi*'dir (Xue ve Nation, 1984). Bu liste “görelî kullanımların bir görüntüsünü sunmak ve öğrenim/öğretim için kullanışlı sözcük grupları sağlamak için” 10 alt listeye bölünmüş 836 sözcük ailesinden (İng. word family) (3.707 sözcük türünden) oluşmakta (Xue ve Nation, 1984, ss. 216-217) ve akademik metinlerin %8.5'ini kapsamaktadır (Nation, 2001). Liste hazırlanırken West (1953) tarafından oluşturulan *İngilizce Kelimelerin Genel Hizmet Listesi*'nde yer alan en sık kullanılan 2.000 sözcük ailesi dışarıda bırakılmıştır.

Ancak zaman içinde Üniversite Kelime Listesi (1984) önceden var olan dört sözcük listesine dayanması ve bu listelere temel oluşturan derlemelerin dengeli olmayışları, tutarlı seçim ilkelerinden yoksun olmaları nedeniyle sınırlı bir çalışma olarak görülmüştür. Bu sebeple yeni bir akademik sözcük listesine ihtiyaç duyulmuş ve bu amaçla Coxhead (1998) tarafından *Akademik Kelimesi Listesi* geliştirilmiştir. Coxhead'in (2000)

aktardığına göre Akademik Kelime Listesi, West'in (1953) tanımladığı en sık rastlanan ilk 2.000 sözcüğün hariç bırakıldığı, geri kalan sözcüklerin aralığı ve sıklığı incelenerek yazılı akademik metinlerin 3,5 milyon sözcükbirimlik verisinden oluşan bir derlemden hareketle hazırlanmış bir listedir. Kaynak derlem bilim, sanat, ticaret ve hukuku temsil eden dört alt derleme bölünmüştür ve her bir disiplin yaklaşık 875.000 sözcükten ve 7 alt disiplinden oluşmaktadır. Ayrıca Akademik Kelime Listesi, akademik metinlerdeki toplam kelimelerin yaklaşık %10.0'ını ancak aynı büyüklükteki kurgu metinlerdeki toplam kelimelerin sadece %1.4'ünü oluşturan 570 sözcük ailesinden oluşmaktadır.

Görüldüğü gibi hem Üniversitesi Kelime Listesi'nde (1984) hem Akademik Kelime Listesi'nde (1998) yer alan sözcükler sözcük ailesi bakış açısı esas alınarak listelenmiştir. Bu durum “temel sözcük veya türetilmiş bir sözcük bilindiğinde bu ailede yer alan diğer üyelerin tanınması için çok az veya hiç çaba gerekmediği” temel varsayıma dayanmaktadır (Bauer ve Nation, 1993, s. 253). Ancak bu argüman daha sonra özellikle Gardner ve Davies (2014, s.308) tarafından öğrencilerin “türetimsel sözcük ilişkileri bilgilerinin, çekimsel sözcük ilişkileri bilgilerinden çok daha sonra geliştiği savıyla” eleştirilmiştir.

Ayrıca İngilizce Kelimelerin Genel Hizmet Listesi (1953) 1900'lerden bir derleme dayanan “çok eski bir liste oluşu” ve bu listede “yüksek frekanslı birçok akademik sözcüğün” yer alması (Gardner ve Davies, 2014, ss. 309-310) gerekçeleriyle bu listede yer alan 2.000 sözcüğün akademik sözcük listeleri oluşturulurken dâhil edilmemesi görüşü de eleştirilmektedir. Bu sebeple Gardner ve Davies (2014) başsözcükleri (İng. lemma) esas alarak ve Genel Hizmet Listesi'nde yer alan 2.000 sözcüğü de dâhil ederek *Yeni Akademik Kelime Listesi'ni* (2014) geliştirmişlerdir.

Bu listede yer alan başsözcükler, 425 milyonluk Çağdaş Amerikan İngilizcesi Derleminin (COCA) 120 milyon sözcüklük akademik metinden oluşan kısmı (yani *Akademik Kelime Listesi*'nin derlenmesi için kullanılan derlemden yaklaşık 35 kat daha büyük bir derlem) temel alınarak belirlenmiştir. Bu derlem eğitim; beşeri bilimler; tarih; sosyal bilimler; felsefe, din, psikoloji; hukuk ve siyaset bilimi; bilim ve teknoloji; tıp ve sağlık; işletme ve finansman oluşan 9 akademik disiplinden meydana gelmektedir (Gardner ve Davies, 2014). Liste; oran, aralık, dağılım ve disiplin ölçütleri esas alınarak oluşturulan 3.000 sözcükbirimden oluşmaktadır. Son olarak *Yeni Akademik Kelime Listesi'nin* (2014)

“akademik sözcükler ve diğer sözcük grupları arasında ayırt edici olduğunu hem Çağdaş Amerikan İngilizcesi Derleminin (120 milyon+ sözcük) hem de İngiliz Ulusal Derlem’inin (33 milyon+ sözcük) akademik materyallerin %14’ünü kapsadığını” (Gardner ve Davies, 2014, s. 305) söylemek mümkündür.

Bu noktada bazı akademik sözcük listeleri hazırlanırken *İngilizce Kelimelerin Genel Hizmet Listesi*’nin dâhil edilip bazılarında dâhil edilmediği görülmektedir. Bu listenin hariç tutulması birçok temel sözcüğün akademik dil öğretiminde nadiren kullanılması nedeniyle bir dereceye kadar haklı görünse de, Paquot (2007) bu listede yer alan birçok sözcüğün akademik değere/potansiyele sahip olduğunu göstermiştir. Bu sebeple bu tezde de Türkçenin Derlem-Temelli Sıklık Sözlüğünde (2017) en sık geçen sözcükler çalışmanın dışında tutulmayacak, yöntem bölümünde etraflıca açıklanacağı gibi derlem ve sözcük listesi oluşturulurken farklı ölçütler göz önünde bulundurulacaktır. Çünkü Gardner ve Davies’in (2014, s. 306) altını çizerek belirttiği gibi “Hâlihazırda pek çok şey pedagojik sözcük listelerine dayandığından herhangi bir akademik listedeki sözcüklerin çağdaş akademik dili gerçekten temsil etmesi ve sağlam metodolojik ilkeler kullanılarak tanımlanması çok önemlidir.” Tam da bu noktada alanyazında bundan önce Türkçe için hazırlanan akademik sözcük listelerinin güçlü ve zayıf yanları ortaya konulacak ve neden bu çalışmaya ihtiyaç duyulduğu açıklanacaktır.

2.4.5. Türkçe için Akademik Sözcük Listesi Geliştirmeye Yönelik Çalışmalar

Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretilmesi alanında derlem dilbilim verilerinden yararlanarak sözcüklerin kullanım sıklığının tespit edildiği çalışmaların yakın bir zamanda başladığı söylenebilir. Bu çalışmalar incelendiğinde genel Türkçe söz varlığına yönelik gerek kullanılan ders kitaplarındaki sözcüklerden gerek öğrencilerin yazılı anlatımlarından gerekse bunlardan hareketle oluşturulan derlemlerin birbirleriyle karşılaştırılıp sözcük sıklığı ve yaygınlığı esas alınarak söz varlığı unsurlarına yönelik listeler oluşturulduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Ancak genel Türkçe söz varlığının oluşturulmasına yönelik birçok lisansüstü çalışma yapılmış olsa da, akademik Türkçe söz varlığının tespitine yönelik yalnızca iki çalışma dikkatleri çekmektedir.

Bu alanda yapılan ilk çalışma Dolmacı’nın (2015) *Akademik Türkçe Kelime Bilgisi Üzerine Bir Derlem Çalışması: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimine Dair Çıkarımlar*

başlıklı doktora tezidir. Dolmacı (2015) bu çalışmada, hem öğretim dili Türkçe olan herhangi bir üniversitede öğrenim görmekte olan bir öğrencinin ihtiyaç duyacağı akademik Türkçe sözcükleri hem de Türkçe öğrenen herhangi bir kişinin akademik sözcükleri öğrenmeye başlamadan önce bilmesi gereken temel sözcükleri tespit etmeyi hedeflemiştir. Bu amaçla araştırmacı, lisans düzeyindeki 57 ders kitabından beşeri bilimler, eğitim, ekonomi, hukuk ve fen bilimleri alanlarında toplam 3.415.378 sözcükbirimlik bir derlem oluşturmuştur. Ayrıca Türkçe Ulusal Derlem'den hareketle 2.000 sözcük içeren Genel Türkçe Kelime Listesini derlemiştir. Son olarak bu listede geçen ilk 300 sözcüğü dışarıda bırakarak 1.010 sözcüklük Akademik Türkçe Kelime Listesini hazırlamıştır. Çalışmada oluşturulan akademik derlemden ve sözcük listesinden yararlanarak Akademik Kelime Testi geliştirip Türkiye'de eğitim gören 196 öğrenciye uygulamıştır. Ayrıca ana dili Türkçe olmayan 41 lisans öğrencisiyle yaptığı görüşmeler üzerine öğrencilerin Türkçe kullanarak sınıf içinde ve dışında iletişim kurmada kısmen başarılı olmalarına rağmen öğretim dili Türkçe olan bir üniversitede öğrenci olmalarına dair problemlerini Türkçedeki zayıflıklarına, psikolojik ve bireysel farklılıklarına bağladıklarını tespit etmiştir. Bu çalışma ikinci/yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında akademik Türkçe söz varlığına yönelik yapılan çalışmalara öncülük ettiği için oldukça önemlidir.

Yapılan ikinci çalışma Tüfekçioğlu'nun (2018) *Yabancı Dil Olarak Akademik Türkçe: Sosyal Bilimlerde Akademik ve Teknik Söz Varlığı* isimli doktora tezidir. Araştırmacı bu çalışmada, Türkçenin sosyal bilimler alanındaki teknik ve akademik söz varlığını belirlemeyi ve yabancı dil olarak akademik Türkçe derslerinde yararlanılmak üzere eğitim amaçlı akademik sözcük listesi hazırlamayı hedeflemiştir. Bu amaçla sosyal bilimler; arkeoloji, felsefe, iletişim, siyasal bilimler, spor bilimleri, ilahiyat, tarih, psikoloji, coğrafya, sanat, sosyoloji, antropoloji, şehir planlaması, turizm, eğitim, ekonomi, dilbilim ve edebiyat olmak üzere 18 alana ayrılmıştır. 58 dergiden 385 makale derlenmiş ve toplam 1.854.157 sözcükbirimlik bir veri tabanı oluşturulmuştur. Eğitim amaçlı akademik sözcük listesi oluşturma sürecinde ilk olarak, TÜBA Bilim Terimleri ve TDK Bilim ve Sanat Terimleri Sözlüğünden yararlanılarak teknik söz varlığını oluşturan 18 alanda ortak olarak kullanılan 75 sözcükbirim belirlenmiştir. İkinci olarak ise bilimsel Türkçede kullanılan sözcüklerden, fiillerden, edat ve bağlaçlardan oluşan 972 sözcükbirimlik eğitim amaçlı akademik sözcük listesi oluşturulmuş ve yabancı dil olarak

akademik Türkçeye ihtiyaç duyan öğrencilerin, öğretmenlerin, araştırmacıların ve materyal tasarımcıların kullanımına sunulmuştur. Ayrıca araştırmacı bu çalışmada akademik söylemde fiillerin en sık -mAktA[dİr], -mXştXr, - Abil, -(X)r/-(A)r, -AcAk, -AcAktİr, -(X)yor, -(X)rdX/-(A)rdX, -DX, -mXş, -mXştX yapılarıyla birlikte kurulduklarını ortaya koymuş ve alanyazına bu anlamda büyük bir katkı sağlamıştır.

Son yıllarda Türkçenin akademik amaçlarla öğretilmesine yönelik araştırmaların sayısı artmış olmasına rağmen günümüzde hâlâ özellikle uluslararası öğrencilere akademik Türkçe kapsamında hangi sözcüklerin öğretileceğine dair geniş kapsamlı, dengeli ve temsil gücü yüksek bir derlemden beslenen listelerin bulunmaması, bu alanda daha fazla sayıda nitelikli araştırmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmada akademik sözcük listesi oluşturmada yöntem, veri seçimi ve verilerin sıralanması açısından Dolmacı'nın (2015) ve Tüfekçioğlu'nun (2018) çalışmalarından farklı bir yol izlenecektir. Öncelikli olarak bu çalışmaya hem ders kitapları hem de makaleler dâhil edilerek çok sayıda yazarın akademik dil kullanımına dair veriye ulaşılması planlanmaktadır. Oluşturulması planlanan derlem, bundan önceki çalışmaların -3.415.378 sözcükbirim (Dolmacı, 2015), 1.854.157 sözcükbirim (Tüfekçioğlu, 2018)- neredeyse altı katı büyüklüğünde ve sosyal, fen ve sağlık bilimlerini kapsayacak şekilde tasarlanacaktır, böylece daha büyük temsil gücü daha yüksek bir derlem oluşturulması hedeflenmektedir. Ayrıca yukarıda açıklanan gerekçelerle, Dolmacı'nın (2015) çalışmasında izlenen yöntemden farklı bir yol izlenecek ve genel amaçlı Türkçe'de en sık kullanılan sözcükler hariç bırakılmayacaktır. Ayrıca her iki çalışmadan da farklı olarak bu araştırmada, hazırlanan derlemden hareketle oluşturulacak olan akademik sözcük listesinin güvenilirliğini test etmek için oluşturulan derlem iki eşit parçaya bölünecek ve sözcük listesinin iddia edilen kapsayıcılığı sınanacaktır.

3. BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde uluslararası öğrencilere yönelik akademik Türkçe söz varlığının tespiti ve genel akademik amaçlı sözcük listesi hazırlanması amacıyla yapılan çalışmanın modeli, evreni ve örnekleme, veri toplama süreçleri gerekçeleriyle birlikte sunulmuştur. Daha sonra bu tezin veri kümesi olarak geliştirilen TAD'ın tasarımı ve tasarım ölçütleri açıklanmıştır. Son olarak DDİ araçlarının veri analizde kullanımı ve Türkçe bağlamında bu işlemlerin nasıl yürütüldüğü detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

3.1. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ, YÖNTEMİ VE DESENİ

Araştırma metodolojisi araştırmaya yön veren, araştırma problemlerinin nasıl çözüleceğini, araştırmanın sistematik olarak nasıl yapılandırılacağını belirleyen teorik ve felsefi çerçeve olarak tanımlanabilir. Buradan hareketle uluslararası öğrencilere yönelik genel akademik amaçlı bir derlemin oluşturulduğu ve bu derlemden hareketle bir sözcük listesinin hazırlandığı bu doktora çalışmasının metodolojik temelleri derlem dilbilime dayanmaktadır.

2000'li yıllarda Tognini-Bonelli (2001, s. 1) derlem dilbilimi “teorik statüye” sahip bir “ön uygulama metodolojisi” olarak tanımlamıştır. Thompson ve Hunston (2006, s. 8) “derlem dilbilimin temelini, dile ilişkin herhangi bir teorik yaklaşımla uyumlu hâle getirilebilecek bir metodoloji olduğunu” belirtmişlerdir. Benzer bir şekilde McEnery ve Wilson (2001, s. 2) derlem dilbilimin “dilini açıklama veya tanımlama gerektiren bir yönünden ziyade bir metodoloji” olduğunu ifade etmiştir. Bu tanımlara ek olarak McEnery ve Gabrielotos (2006, s. 44) “derlem dilbilimin bir metodoloji olarak görülebileceğini, ancak derlem dilbilimciler tarafından benimsenen metodolojik uygulamaların tek tip olmadığını” ve bu tür metodolojik farklılıkların teorik düşünceler tarafından şekillendirildiğini ortaya koymuştur. Tüm bunlardan hareketle bu tezde, derlem dilbilim bir metodoloji olarak benimsenmekte; genel akademik amaçlı bir derlemin oluşturulması ve uluslararası öğrencilere yönelik sözcük listesi hazırlanması

süreçlerinde düşünce gelişimine, sınıflandırılmasına ve analiz edilmesine katkı sunmaktadır.

Burada değinilmesi gereken bir diğer nokta derlem dilbilimciler tarafından tercih edilen uygulamaların, stratejiler ve izlenen yöntemlerin farklılaşabildiğidir. Bu yöntemler Tognini-Bonelli'nin 2001 yılında ortaya koyduğu gibi temelde ikiye ayrılmaktadır: derlem temelli (İng. corpus-based) ve derlem çıkışlı (İng. corpus-driven) çalışmalar. Derlem temelli terimi, derlemlerin dil çalışmalarını bilgilendirmek için kullanılabilir hâle gelmesinden önce formüle edilmiş teorileri ve tanımlamaları açıklamak, test etmek veya örneklemek için derlemden yararlanan bir metodolojiye atıfta bulunmak için kullanılır (Tognini-Bonelli, 2001, s. 65). Derlem çıkışlı çalışmalarda ise derlem, önceden var olan teorileri destekleyen bir örnekler deposundan veya zaten iyi tanımlanmış bir sistemin olası uzantılarından daha fazlası olarak görülür. Teorik ifadeler, derlem tarafından sağlanan kanıtlarla tamamen tutarlıdır ve bunları doğrudan yansıtır (Tognini-Bonelli 2001, s. 84). Nitekim bu araştırmanın derlem çıkışlı, betimlemeye yönelik nitel bir çalışma olduğunu, oluşturulan derlem üzerinden yapılan istatistiksel analizler aracılığıyla genel akademik amaçlı dilin söz varlığı özelliklerinin ortaya konulduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Bu aşamada üzerinde durulması gereken bir diğer önemli nokta bahsedilen yöntemlere ek olarak derlem dilbiliminde sıklıkla kullanılan tekniklerdir. Brezina ve Gablosava'nın (2018, ss. 1607-1620) *Derlem Metodu* başlığı altında derlem dilbilimi, derlem teknik ve araçlarını, araştırma tasarımını, derlem türlerini ve derlemin uygulama alanlarını ustalıkla anlattıkları kitap bölümünde ortaya koydukları gibi derlem dilbilimde kullanılan başlıca teknikler: sıklık listeleri, bağımlı dizin listeleri (İng. concordances), eşdizimlilikler ve anahtar sözcüklerdir. Sözcük listeleri diye de bilinen sıklık listeleri bir derlemden yer alan en sık sözcükleri listelerken; bağımlı dizin listeleri bir sözcüğün, tümcenin veya dilbilgisi yapısının genellikle 'bağlamdaki anahtar sözcük' adı verilen özel bir formatta görüntülenen örneklerinin bir listesidir. Eşdizimlilikler söylemde yer alan sözcüklerin sistematik olarak bir arada bulunma durumunu istatistiksel olarak ortaya koyarken; anahtar sözcükler çalışılan derleme özgü sözcüklerin referans derlem olarak adlandırılan bir başka derlemlerle karşılaştırıldığında ortaya çıkan sözcükleridir. Bu derlem çıkışlı tezde ise bahsedilen temel teknikler arasından sıklık listeleri kullanılmış ve uluslararası öğrencilere yönelik genel akademik amaçlı bir sözcük listesi hazırlanmıştır.

Araştırmanın yöntemi ve desenine gelindiğiye şunları söylemek mümkündür. Araştırma yöntemleri, bir probleme yönelik çözümlerin geliştirilmesi sırasında uygulanan teknikler; veri toplamaya ve araştırma yürütmeye yardımcı yaklaşımlar olarak tanımlanabilir. Araştırma deseni (modeli) ise araştırmanın sorularını cevaplamak veya hipotezlerini test etmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen plandır.

Metodolojik temelleri derlem dilbilime dayanan, oluşturulan akademik derlemde yer alan söz varlığı unsurlarının tespit edildiği bu çalışma, nitel araştırma deseninde yürütülmüştür ve nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemine başvurulmuştur. Yıldırım ve Şimşek'e (2011, ss. 140-143) göre doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynaklarıdır. Bu tür araştırmalarda, araştırmacı, ihtiyacı olan veriyi, gözlem ve görüşme yapmaya gerek kalmadan elde edebilir. Diğer bir deyişle nitel araştırmalarda doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olarak da kullanılabilir.

Bu çalışmada ise doküman olarak fen bilimleri ve mühendislik, sağlık bilimleri, sosyal ve beşeri bilimlerdeki makaleler ve bölümlerde okutulan temel ders kitapları kullanılmıştır. Bu metinlerin özellikleri bir sonraki bölümde detaylı bir şekilde ortaya konulmaya çalışılacaktır.

3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

McEnery ve Wilson'a (2001, s. 29) göre "Prensipte birden fazla metinden oluşan herhangi bir metin koleksiyonuna derlem denilebilir; 'derlem' terimi basitçe Latince'de 'beden, gövde' anlamına gelir, dolayısıyla derlem metin gövdesi olarak tanımlanabilir." Ancak Baker, Hardie ve McEnery'nin (2006, s. 48) *Derlem Dilbilimin Sözlükçesi* kitabında altını çizdikleri gibi "Derlemler, arşivlerden farklıdır çünkü metinler, genellikle (ancak her zaman değil) belirli bir dil çeşidini veya türünü temsil edecek şekilde seçilmiştir, bu nedenle derlemler standart bir referans görevi görmektedir." Tam da bu referans görevi görme özelliğinden hareketle bu araştırma için oluşturulan derlemin, araştırmanın problem durumuna ve hedeflerine uygun, temsil gücü yüksek, dengeli ve kapsamlı bir derlem olması önem taşımaktadır. Bu amaçla bu derlem oluşturulurken ulaşılabilirlik ve okunurluk gibi pratik iki etkene ek olarak araştırmacı tarafından belirlenen ölçütlerden

hareketle veriler toplanmıştır. Çalışma kapsamında seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan amaçsal örnekleme tiplerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemindeki temel anlayış önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan durumların çalışılmasıdır. “Bir araştırmada gözlem birimleri belli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulabilir. Bu durumda örneklem için belirlenen ölçütü karşılayan birimler örnekleme alınır.” (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2023, s. 94). Burada sözü edilen ölçüt veya ölçütler araştırmacı tarafından oluşturulabilir veya daha önceden hazırlanmış bir ölçüt listesi kullanılabilir.

Araştırmanın kuramsal çerçevesi çizilirken de üzerinde önemle durulduğu gibi akademik disiplinler ve bu disiplinlerde yer alan tipik türler (tezler, raporlar, saha çalışması notları, projeler, kitaplar, kompozisyonlar, vb.) oldukça çeşitlidir. Bu sebeple çalışmada belirlenen ölçütler, akademik dilin hangi türlerine yer verildiği ve bu seçimi yaparken nelerin esas alındığıyla ilişkilidir. Derlem tasarımı bölümünde oluşturulan akademik derleme dâhil edilen metinler belirlenirken araştırmacı tarafından belirlenen ölçütler detaylarıyla ortaya konulacaktır, ancak bu noktada bu çalışmaya neden araştırma makaleleri ve ders kitaplarının dâhil edildiğini açıklamak yerinde olacaktır. Çalışmanın örnekleme iki farklı akademik türden oluşturulmuştur çünkü farklı akademik türlerin dâhil edilmesinin ve çok boyutlu veri kullanımının çalışmaya teorik ve deneysel açıdan sağlam bir temel oluşturacağı düşünülmüştür.

Çalışma kapsamında araştırma makalelerine ve ders kitaplarına yer verilmesine karar verilmiştir. Çünkü Parodi’ye (2010, ss. 55-57) göre araştırma makaleleri, makro amacı bir kimseyi bir bakış açısına ikna etmek olan teorik veya deneysel çalışmaya dayalı söylem türleridir. Genellikle bilimsel bağlamlarda karşımıza çıkar. Katılımcılar arasındaki ilişki, uzman bir yazar ile uzman bir okuyucu arasındaki ilişkiyi örnekler. Tercihen, tartışmacı (İng. argumentative) bir söylem organizasyon modu kullanılır ve bu, çok modlu kaynaklar tarafından desteklenir. Ders kitaplarının makro amacı ise uzmanlaşmış bir konu içindeki kavramlar ve/veya prosedürler hakkında talimat vermektir. Bağlamı pedagojik alandır ve katılımcılar arasındaki ilişki uzman bir yazar ile tamamen meslekten olmayan veya sıradan bir okuyucu arasında geçmektedir. Tercihen, betimleyici (İng. descriptive) bir söylem organizasyon modu ve çok modlu kaynaklar kullanılır.

Bu bilgilerden hareketle çalışmaya akademik dilin iki farklı söylem modu, iki farklı okuyucu-dinleyici ilişki tarzı, iki farklı söylem türü dâhil edilerek çalışmanın derinliği sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu türler, disiplinlerarası bir perspektifle oluşturulan genel akademik amaçlı dil öğrenimi/öğretiminde öğrencilerin en sık karşılaşacakları türlerden ikisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü bu türler, Parodi'nin (2010, s. 92) belirttiği gibi “Öğrencilerin akademik uzmanlık kazanmalarına ve nihayetinde bağlı olacakları profesyonel topluluğun bir parçası olmalarına yardımcı olmaktadır.”

Derlem çalışmalarında evrene ulaşmak oldukça güçtür. Bu sebeple tıpkı McEnery ve Wilson'ın (2001, ss. 29-32) belirttikleri gibi bir derlem için gerekli ölçütlerin başında oluşturulduğu dili örnekleyebilmesi ve o dili temsil gücü gelir. Bunun yanı sıra derlemelerin belirli bir sınıra sahip olması/olmaması, bilgisayarlarca okunabilir bir yapıda olması, hedef dili betimlemede ölçünlü bir başvuru kaynağı niteliği taşıması; derlemelerin oluşturulmasında karşımıza çıkan diğer önemli ölçütlerdir.

Derlemde yer alan metinlerin seçiminde de birtakım ölçütler gözetilmektedir. Bunlardan en bilinen ve tecrübe edileni; içinde çeşitli avantaj ve dezavantajları da barındıran, uzman görüşlerine dayanma, tesadüfi seçim, okunurluk, ulaşılabilirlik, demografik örnekleme, deneysellik ve geniş kaynaktan seçim ilkeleridir (Summers, 1993, s. 191). Bu seçimlerden biri veya birkaçı bir derlem oluşturulurken kullanılabilir.

Bu çalışmada ulaşılabilirlik ve okunurluk gibi pratik etkenlere ek olarak seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinin amaçsal örnekleme tiplerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu ölçütler bir sonraki bölümde etraflıca incelenecek olsa da, bu bölümde derlem örnekleminin sınırları çizilmeye çalışılmıştır. Bu doktora tez araştırmasının verileri, çalışma amacına uygun olarak ULAKBİM Cahit Arf Bilgi Merkezi fen bilimleri ve mühendislik, sağlık bilimleri, sosyal ve beşeri bilimler alanlarında taranan dergilerden, her bir alt disiplinden belirli ölçütler gözetilerek seçilen toplam 4542 araştırma makalesinden ve YÖK Dersleri Platformu (Yükseköğretim Kurumları Dersleri) tarafından Anadolu Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesinde üretilen dijital ders içeriklerinin paylaşıldığı açık kaynaktan, her bir disiplin için 1 ya da 2 ders kitabı olacak şekilde toplamda 61 temel ders kitabından oluşmuştur.

Çalışmanın disiplinlerine, makalelerin seçildiği her konu alanına ve bu konu alanlarıyla eşleştirilen ders kitaplarına yönelik bilgiler aşağıdaki tabloda bulunabilir.

Tablo 7. TAD’da Yer Alan Disiplinler, Konu Alanları ve Ders Kitapları Listesi

FEN BİLİMLERİ VE MÜHENDİSLİK	
Konu Alanları	Ders Kitabı Bilgisi
Bilgisayar Mühendisliği	Bilgisayar (İstanbul Üniversitesi)
Biyoloji, Biyomedikal ve Biyomühendislik	Genel Biyoloji (Anadolu Üniversitesi)
Çevre Mühendisliği ve Jeoloji	Ekoloji ve Çevre Bilgisi (Anadolu Üniversitesi) Tarımsal Meteoroloji (Anadolu Üniversitesi)
Elektrik, Elektronik ve Enerji Mühendisliği	Elektrik Makinaları (Anadolu Üniversitesi)
Endüstri ve Tekstil Mühendisliği	Ergonomi (Atatürk Üniversitesi)
Fen 1	Gıda Bilimi ve Teknolojisi (Anadolu Üniversitesi) Teknolojinin Bilimsel İlkeleri 1 (Anadolu Üniversitesi)
Fen 2	Fiziki Coğrafyaya Giriş (İstanbul Üniversitesi)
Fen 3	Peyzaj Çevre Tarım (Anadolu Üniversitesi) Genel Muhasebe (Anadolu Üniversitesi)
Fizik ve Fizik Mühendisliği	Matematik 1 (İstanbul Üniversitesi) Teknolojinin Bilimsel İlkeleri 2 (Anadolu Üniversitesi)
İnşaat Mühendisliği	İş Sağlığı ve Güvenliğinin Temelleri (Anadolu Üniversitesi) Konut Yapı Kooperatifçiliği (Anadolu Üniversitesi)
Kimya ve Kimya Mühendisliği	Genel Kimya (Anadolu Üniversitesi)
Makine Mühendisliği	Makine ve Teçhizat (Atatürk Üniversitesi)
Matematik ve İstatistik	İstatistik 1 (İstanbul Üniversitesi) Genel Matematik (Anadolu Üniversitesi)
Mimarlık	Şehircilik (Anadolu Üniversitesi)
Tarla Bitkileri ve Ziraat Mühendisliği	Toprak Bilgisi ve Bitki Besleme (Anadolu Üniversitesi) Tarımsal Yapılar ve Sulama (Anadolu Üniversitesi)
SAĞLIK BİLİMLERİ	
Konu Alanları	Ders Kitabı Bilgisi
Aile Hekimliği	Hijyen ve Sanitasyon (Anadolu Üniversitesi)
Beslenme ve Diyetetik	Genel Beslenme (Anadolu Üniversitesi)
Dış Hekimliği	İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi (Anadolu Üniversitesi)
Farmakoloji ve Eczacılık	Temel Sağlık Bilgisi (Atatürk Üniversitesi) Hücre kimyası (Anadolu Üniversitesi)
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	Psiko-Sosyal Rehabilitasyon (Anadolu Üniversitesi)
Halk Sağlığı ve Sağlık Yönetimi	Halk Sağlığı (Anadolu Üniversitesi) Engelliler ve Sosyal Hizmet (İstanbul Üniversitesi)
Hemşirelik	Hemşirelik Bakımı 1 (İstanbul Üniversitesi) Temel Bakım Hizmetleri (Anadolu Üniversitesi)
Pediyatri	Çocuk Gelişimi (Anadolu Üniversitesi) Anne Çocuk Sağlığı ve İlk Yardım (Anadolu Üniversitesi)
Psikiyatri	Çatışma ve Stres Yönetimi (Anadolu Üniversitesi)
Sosyal Hizmetler	Sosyal hizmete Giriş (Anadolu Üniversitesi)
Tıp 1	Fizyoloji (İstanbul Üniversitesi) Hemşirelik Bakımı 2 (İstanbul Üniversitesi)
Tıp 2	Temel Klinik Bilgisi (Anadolu Üniversitesi) Gıda Güvenliğinin Temel Prensipleri
Tıp 3	Sağlık Tanılaması (İstanbul Üniversitesi) Tıbbi Terminoloji (Anadolu Üniversitesi)
Tıp 4	Sağlık Eğitimi (İstanbul Üniversitesi) Viroloji (Anadolu Üniversitesi)
Veterinerlik	Hayvan Yetiştirme (Anadolu Üniversitesi) Temel Veteriner Anatomi (Anadolu Üniversitesi)
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER	

Konu Alanları	Ders Kitabı Bilgisi
Coğrafya	Coğrafya: Geçmiş-Kavramlar-Coğrafyacılar (İstanbul Üniversitesi)
Dil ve Dilbilim	Genel Dilbilim 1 (Anadolu Üniversitesi)
Edebiyat	Çocuk Edebiyatı (İstanbul Üniversitesi)
Eğitim Araştırmaları	Eğitim Bilimine Giriş (Anadolu Üniversitesi)
Felsefe	Felsefeye Giriş (İstanbul Üniversitesi)
Güzel Sanatlar	Güzel Sanatlar (Anadolu Üniversitesi)
Hukuk	Hukukun Temel Kavramlar (Atatürk Üniversitesi)
İktisat	İktisada Giriş (Anadolu Üniversitesi)
İletişim	İletişime Giriş (Atatürk Üniversitesi)
İşletme	İşletme Bilimlerine Giriş (Atatürk Üniversitesi)
Otelcilik, Konaklama, Spor ve Turizm	Genel Turizm Bilgisi (Anadolu Üniversitesi)
Psikoloji	Psikoloji (Atatürk Üniversitesi)
Sosyoloji	Sosyolojiye Giriş 1 (İstanbul Üniversitesi)
Tarih	Türk Tarihine Giriş (İstanbul Üniversitesi)
Uluslararası İlişkiler	Uluslararası İlişkilere Giriş (İstanbul Üniversitesi)

Bu tablolarda da görüldüğü üzere, fen bilimleri ve mühendislik disiplininde fen 1, 2, 3 ve sağlık bilimleri disiplininde tıp 1, 2, 3, 4 isimli konu alanları yer almaktadır. Bunun sebebi bu başlıklar için tek bir konu alanına yönelik belirlenen ölçütlere uygun yeterli sayıda Türkçe makaleye erişilememesidir. Bu sebeple farklı konu alanları fen 1, 2, 3 ve tıp 1, 2, 3, 4 başlıklarında birleştirilmiştir. Aşağıdaki tabloda bu başlıklarda yer alan konu alanları görülebilir.

Tablo 8. TAD’da Fen Bilimleri ve Mühendislik ve Sağlık Bilimleri Disiplinlerinde Birleştirilen Konu Alanları Listesi

FEN BİLİMLERİ VE MÜHENDİSLİK		
Fen 1	Fen 2	Fen 3
Bahçe Bitkileri	Bitkisel ve Hayvansal Üretim	Bitki Koruma
Gıda Mühendisliği	Geomatik Mühendisliği	Malzeme Bilimi ve Mühendisliği
Orman Mühendisliği	Harita Mühendisliği	Mekatronik Mühendisliği
Otomotiv Mühendisliği	Jeofizik Mühendisliği	Metalürji ve Malzeme Mühendisliği
Zooteknoloji	Maden Mühendisliği	Peyzaj Mimarlığı
SAĞLIK BİLİMLERİ		
Tıp 1	Tıp 2	
Anesteziyoloji ve Reanimasyon	Göğüs Hastalıkları	
Deri ve Zührevi Hastalıklar	Hematoloji	
Ebelik	Histoloji ve Embriyoloji	
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji	Kulak Burun Boğaz	
Genel Cerrahi	Ortopedi ve Travmatoloji	
Tıp 3	Tıp 4	
Acil Tıp	Göz Hastalıkları	
İç Hastalıkları	Nöroloji	
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Pataloji	
Kalp ve Damar Cerrahisi	Radyoloji	

Bu tablolarda yer alan konu alanlarına yönelik makaleler, ULAKBİM veri tabanında taranan fen bilimleri ve mühendislik, sağlık bilimleri, sosyal ve beşeri bilimler alanlarındaki bilimsel dergilerdeki 2011-2021 yılları arasında yayınlanan araştırmalar arasından seçilmiştir. Çalışma günümüzde kullanılan genel akademik amaçlı dili ortaya koymayı hedeflediği için örneklem, akademik Türkçenin sadece belli bir dönemdeki varlığını betimleyen eş-zamanlı çalışmalardan oluşturulmuştur. Bu amaçla çalışmaya dâhil edilen makaleler ve kitaplar günümüze yakın ve belirli yıllar arasını kapsayacak çeşitlilikte olacak şekilde biçimlendirilmiştir. Çalışmanın veri tabanı toplam 4542 makaleden ve 61 ders kitabından oluşmaktadır. 4542 makaleden elde edilen 14.518.087; 61 ders kitabından elde edilen 3.495.482 toplam 18.013.569 sözcükbirimlik veri kümesi bu araştırmanın örneklemi oluşturmaktadır.

Araştırmanın literatür tarama kısmında önemle üzerinde durulduğu gibi disiplinler birbirlerinden keskin çizgilerle ayrılmamaktadır. Özellikle genel akademik amaçlı dilin söylem özelliklerinin ve söz varlığının ortaya konulduğu bu derlem çalışmasında disiplinlerarası bir perspektif benimsenmiştir. Bu sebeple uluslararası öğrenciler tarafında sıkça tercih edilen disiplinler ve konu alanlarının çoğu çalışmaya dâhil edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sisteminde verilen 2021-2022 yılında eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim birimlerine göre sayılarına dair bilgiye erişilmiş (YÖK, 2022) ve sıkça tercih edilen bilim dalları göz önünde bulundurulmuştur.

Ayrıca hâlihazırda Türkiye’de uluslararası öğrenciler için hazırlanmış ders kitaplarında yer alan konu alanlarının bir listesi çıkarılmış ve dört farklı yayın evi tarafından ders kitaplarına dâhil edilen ortak konu alanları belirlenip araştırmada bunlara da yer verilmeye çalışılmıştır. Ders kitaplarında yer alan konu alanlarına yönelik bilgiye aşağıdaki tablolarda verilmiştir. Kitapların künye bilgisine EK 1’den ulaşılabilir.

Tablo 9. Türkiye’de Akademik Türkçe Derslerinde Kullanılan Kitaplarda Yer Alan Konu Alanları ve Temalar

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLER İÇİN AKADEMİK TÜRKÇE 1- OKUMA (2017)
(GAZİ ÜNİVERSİTESİ)

-Tek Kitap-		
1.BÖLÜM Dil Eğitim İletişim	4.BÖLÜM Kişisel Gelişim Tedavi Yolları Virüsler	7.BÖLÜM Enerji Uzay Teknoloji
2.BÖLÜM Tabiat İnsan Göç	5.BÖLÜM Eğlence Oyun Vücut	8.BÖLÜM Medeniyetler İnsanlığı etkileyenler Mimari
3.BÖLÜM Sözlü Kültür Takvim	6.BÖLÜM Ayaklanmalar Felaketler Ölüm	9.BÖLÜM Ekonomi Yönetim şekilleri Korsanlar

**AKADEMİK TÜRKÇE (2019)
(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ)**

-Üç Kitap-

SOSYAL BİLİMLER	SOSYAL BİLİMLER	FEN ve SAĞLIK BİLİMLERİ
Edebiyat Felsefe Filoloji Tarih Psikoloji Arkeoloji İlahiyat İnsan kaynakları	Hukuk Ekonomi İktisat Uluslararası ilişkiler Halkla ilişkiler Pazarlama Maliye Radyo, TV, Sinema	Fizik Kimya Biyoloji Eczacılık Tıp Sağlık Yönetimi Endüstri Mühendisliği Elektrik-Elektronik Mühendisliği

**ULUSLARARASI ÖĞRENCİLER İÇİN AKADEMİK TÜRKÇE (2018)
(YTB VE ERCİYES ÜNİVERSİTESİ)**

-Üç Kitap-

SOSYAL BİLİMLER	FEN BİLİMLERİ	SAĞLIK
Literatür Bilgisi Tarih İktisat Eğitim bilimleri Sosyoloji İletişim Psikoloji	Literatür Bilgisi Ulaşım Teknolojisi Mekatronik Mühendisliği Kimya Tarım Çevre Mühendisliği Biyoloji	Literatür Bilgisi Temel Tıp Ameliyatlarda Robot- Cerrah İşbirliği Beslenme Halk Sağlığı Sinir Sistemler ve Duyu Organları Tıbbi Genetik

**AKADEMİK TÜRKÇE (2019)
(HALİT KARATAY)**

-Tek Kitap-

SOSYAL BİLİMLER	FEN BİLİMLERİ
Genel Kültür Tarih Sanat Hukuk Ekonomi Felsefe Antropoloji Sosyoloji Psikoloji	Bilim Tıp Teknoloji Sağlık ve İlaçlar Çevre

Yukarıda bahsedildiği gibi bu çalışma disiplinlerarası bir perspektifle yürütülmüştür. Akademik Türkçe üzerine yapılan derlem çalışmaları incelendiğinde, her ne kadar bu derlem çalışmalarının sayısı çok olmasa da, hem disiplinlerarası hem disiplinlere özgü çalışmaları görmenin mümkün olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Akademik söylem topluluklarının dil özelliklerini makaleler ve ders kitapları ile disiplinlerarası bir perspektifle ortaya koyma biçimleri bu tez öncesinde iki araştırmacı tarafından daha ortaya konulmuştur: Dolmacı, 2015; Tüfekçioğlu, 2018. Her iki çalışmada da disiplinler katı bilgi bilimleri ve esnek beşeri bilimler olarak ele alınmıştır. Bu çalışmada farklı olarak gerek öğrenciler tarafından tercih edildiği gerekse ders kitaplarında yer aldığı için sağlık bilimleri de çalışmaya dâhil edilmiştir.

Genel akademik amaçlı dilin özelliklerini ortaya koyan bu çalışmalara ek olarak özgün disiplinlere yönelik özel amaçlı derlem çalışmaları da bulunmaktadır; örneğin iktisadi idari bilimler Türkçesi (Şen, 2015), bankacılık Türkçesi (Çangal ve Başar, 2016) veya sağlık Türkçesi (Dursun, 2021). Özellikle bu ikinci grup çalışmalar, çalışılan disiplinlere özgü sözcük tercihlerini ve retorik yapıları ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Bu tür disiplinlere özgü çalışmaların, disiplinler arası farklılık ve çeşitlilikleri ortaya koyma noktasında büyük katkılar sağlayacağı yadsınamaz bir gerçek olsa da bu çalışma disiplinler arası bir bakış açısıyla ele alınmıştır. Akademik Türkçeye yönelik öncelikli olarak yapılması gereken temel çalışmaların; daha genel kapsamlı, akademik söylemi günlük söylemden ayıran, en temel özellikleri ortaya koymaya yönelik çalışmalar olduğuna yönelik ihtiyaç ve inançtan hareketle bu perspektif benimsenmiştir. Dolayısıyla çalışmada; yan yana geldiklerinde genel akademik amaçlı dilin söz varlığı unsurlarının tespit edilmesini sağlayan, ancak tek başlarına ele alındıklarında yalnızca bir disiplinin sınırlı bir görünümünü ortaya koyan konu alanlarına yönelik tek tek sözcük listeleri hazırlanmamış, bu konu alanlarının üst çatısı olarak ele alınabilecek disiplinlerden hareketle tek bir sözcük listesi geliştirilmiştir.

Özetle bu çalışmada doküman olarak genel akademik amaçlı Türkçenin söz varlığı unsurlarını yansıtan makaleler ve ders kitaplarında yer alan metinler kullanılmıştır. Veri toplama ve veri analizi aşamalarına geçmeden önce bir sonraki bölümde; derlem dilbilim

çalışmalarının temelini oluşturan derlem tasarımı, tasarım aşamaları detaylı bir şekilde açıklanacak, veri tabanının denge ve derinliğinin nasıl sağlandığı ortaya konulacaktır.

3.2.1 Derlem Tasarımı ve Tasarım Ölçütleri

Alanyazında derlem tasarımı ve tasarım ölçütlerine ilişkin birçok ölçüt karşımıza çıkmaktadır. Atkins, Clear ve Oster'e (1992, ss. 3-13) göre iyi planlanmış bir derlem oluşturmanın temel aşamaları: *planlama (kaynakların özellikleri ve tasarımının planlanması)*, *kaynakların seçimi*, *telif hakkı izinlerinin alınması*, *veri yakalama ve işaretlemedir*. Kennedy (1998, s. 70) ise derlem oluşturmanın üç aşaması olduğunu belirtip “derlem tasarımı, metin toplama/yakalama ve metin kodlama/işaretleme” aşamalarıyla güvenli yedekleme, depolama ve düzenli bir katalog hazırlamanın önemini vurgular. Bunlardan hareketle çalışmanın bu bölümünde, bu tez kapsamında oluşturulan akademik derlemin derlem dilbilim ilkeleri temelinde tasarım ölçütleri ve derlem oluşturma aşamaları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

İlk olarak *planlama* aşamasının araştırma sorularıyla birebir ilişkili olduğunu ortaya koymak oldukça önemlidir. Bu tez, uluslararası öğrencilere yönelik genel akademik amaçlı dilin söz varlığı unsurlarını tespit etmeyi ve buradan hareketle bir sözcük listesi oluşturmayı amaçladığından buna yönelik bir derlem oluşturmak için planlama yapılmıştır. Ancak bu aşamada; çalışmanın sınırlı bir zamanda teslim edilmesi gerektiğini, danışmanı öncülüğünde bir doktora öğrencisi tarafından tek başına yapılan bir çalışma olduğunu, bu sebeple bu planlamalar yapılırken zaman ve iş gücü sınırlaması gibi engellerin de yönlendirici olduğunu belirtmekte fayda vardır.

Planlama aşamasını etkileyen bir diğer etken, oluşturulan derlem türüdür. Alanyazın tarandığında derlemlerin; amaçları, kapsamaları, metin türleri, boyutları, vb. özelliklere göre sınıflandırıldığı dikkatleri çekmektedir. Alanyazından hareketle sıkça başvuru alan derlem türleri aşağıdaki başlıklarda listelenebilir:

- Genel başvuru derlemleri ve özel amaçlı derlemler,
- Yazılı ve sözlü derlemler,
- Eş zamanlı ve art zamanlı derlemler,

- Tek dilli ve çok dilli (paralel) derlemler,
- Anadili konuşurları ve öğrenici derlemleri,
- Durağan/ kapalı/ referans ve dinamik/ açık/ izleme (monitör) derlemler,
- İşaretlenmiş ve işaretlenmemiş derlemler, vb.

Tüm bu derlem türleri göz önünde bulundurulduğunda, bu çalışma özel amaçlı, yazılı, eş zamanlı, tek dilli, anadili konuşurlarından toplanan, durağan ve işaretlenmemiş (yalnızca sözcük türü bilgisi taşıyan) bir derlemdir. Çünkü bu çalışma kapsamında, özel amaçlı dil öğretiminin bir alt dalı olan genel akademik amaçlı dili temsil etmeye yönelik makaleler ve ders kitaplarından veri toplanmıştır. Bu veri kaynakları yalnızca yazılı dilden örnekler içermekte ve Türkiye Türkçesini yansıtmaktadır. Bu veri kümesi 2011-2021 yılları arasında yazılmış makalelerden oluşmakta ve dilin eş zamanlı bir görüntüsünü sunmayı amaçlamaktadır. Makaleler ve kitapları seçilirken yabancı yazarlı çalışmalar araştırmaya dâhil edilmemiş ve anadili konuşurlarının sözcük tercihleri betimlenmeye çalışılmıştır. Bu veri kümesi yalnızca bu doktora çalışması için oluşturulmuştur, bu sebeple düzenli olarak yeni araştırmaların eklenmediği durağan ve kapalı bir derlemdir. Son olarak zaman ve iş gücü kısıtlılıklarından dolayı işaretlenmemiş, ancak sözcük listesi hazırlanması aşamasında her bir sözcükbirime sözcük türü bilgisi atanmış bir derlemdir.

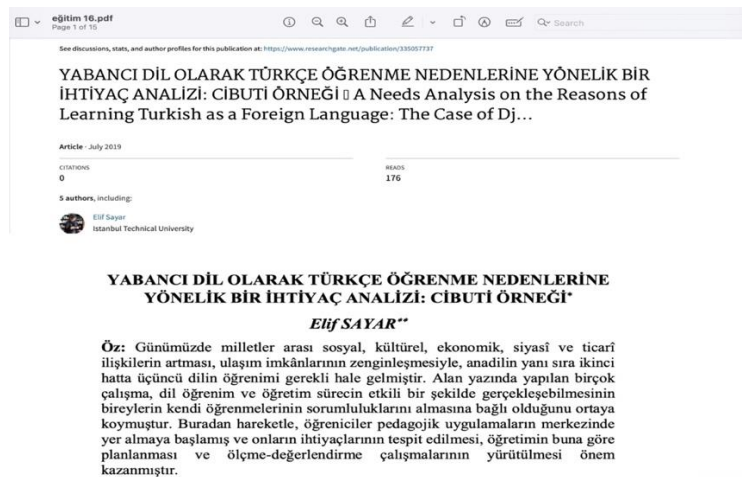
Derlem oluşturmanın ikinci aşaması olan *kaynak seçimi*, yukarıda örneklem başlığında detaylıca tartışılmış olmasına rağmen, bu derlemde yer alan akademik türlerin araştırma makaleleri ve ders kitapları olduğunu bir kez daha belirtmekte fayda vardır. Bu araştırma makaleleri ve ders kitaplarının konu alanları Tablo 7’de sıralanmıştır.

Ayrıca bu aşamada araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği açısından veri tabanının denge ve derinliğinin sağlanması amacıyla bu konu alanlarından toplanan verilerin sayısal açıdan birbirine yakın olması, yeterli çeşitlilikte olması ve belirli sözcükbirim sayısına ulaşılmasının hedeflendiğini belirtmekte yarar vardır. Araştırma 3 disiplinden, toplam 45 konu alanından, 4542 makale ve 61 ders kitabından oluşmaktadır. Bu dengenin sağlanabilmesi için bazı konu alanlarında 1 ders kitabı yer alırken bazılarında 2 ders kitabı eklenmiştir. Bu konu alanlarının meydana getirdiği disiplinlerden oluşan veri tabanı 3.000.000 (+%5) sözcükbirimden meydana gelmektedir (bakınız: Tablo 10 ve 11).

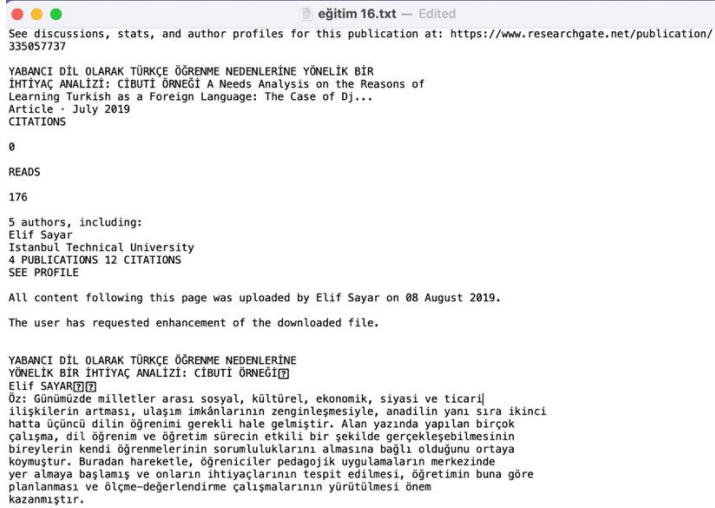
Bu araştırma kapsamında derlem oluşturmanın üçüncü aşaması olan *teelif hakkı izinlerinin alınması* hususunda ise yukarıda belirtildiği gibi derlemi oluşturan makaleler açık kaynaklardan (ULAKBİM Cahit Arf Bilgi Merkezi ve YÖK Dersleri Platformu) derlenmiştir. Bu derlem ticari amaçlarla kullanılmayacağı, kullanıma açık bir derlem platformuna dönüştürülmeyeceği, sadece bu teze yönelik pedagojik amaçlarla kullanılacağı için yazarlardan teelif haklarına yönelik izin alınmasına gerek kalmamıştır.

Dördüncü aşama olan *veri yakalama* aşamasında yukarıda verilen açık kaynaklarda bulunan araştırma makaleleri ve ders kitapları PDF formatında bilgisayara indirilmiştir. Ancak bilindiği üzere, bir derlemin en önemli özelliklerinden biri bilgisayar programları tarafında okunabilir bir formatta olmasıdır. Bu amaçla indirilen dosyalar, Anthony Laurance tarafından geliştirilen AntFileConverter programı kullanılarak .txt dosyalarına dönüştürülmüştür. Diğer bir deyişle, veri işlemeye başlamadan önce ham metinlerin belirli işlemlerden geçirilerek okunabilir bir formata dönüştürülmesi ve temizlenmesi gerekmiştir.

Şekil 6’da ABBY Fine Reader 9.0 programına ait bir ekran görüntüsü bulunmaktadır. Şekil 7’de metin belgesi dosyasına dönüştürülen makalenin, çalışmanın veri tabanına atıldığı şekli bulunmaktadır.

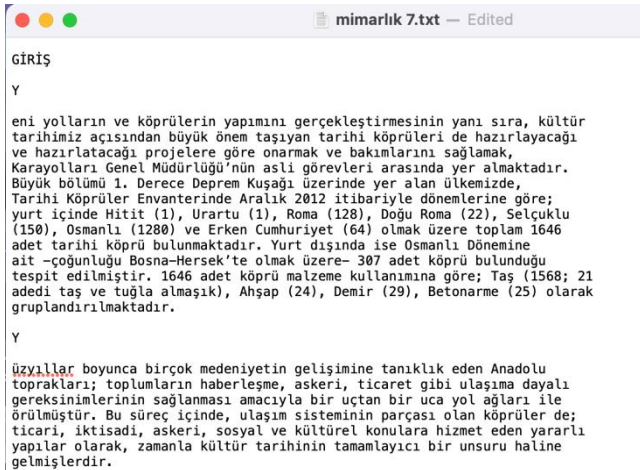
Şekil 6. ABBY Fine Reader 9.0 Programıyla Açılan Bir Makalenin Ekran Görüntüsü

Şekil 7. Metin Belgesine Dönüştürülen Bir Makalenin Ekran Görüntüsü

Bu program, PDF ve word dosyalarını derlem programlarının okuyabileceği formata dönüştürmek için kullanılan ücretsiz bir araç olarak geliştirilmiştir. Ancak bu aşamada, dönüştürülen dosyaları kontrol etmek çok önemlidir çünkü OCR (optik karakter tanıma) programlarında dönüştürme aşamasında bazı yazım hatalarla karşılaşılabilir. Kontrol aşamasında karşılaşılan problemlerin birkaçı şöyle özetlenebilir:

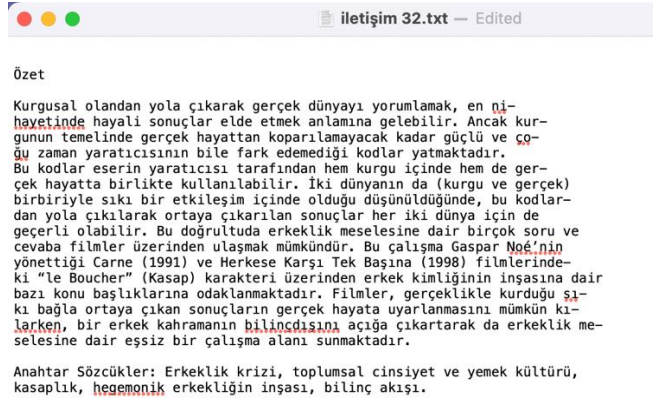
1. Özellikle paragraf başında yer alan ilk sözcüğün ilk harfinin bir üst satırda bırakılması ve geri kalan harflerin bir alt satırda anlamsız bir sözcüğe dönüşmesi

Şekil 8. OCR Programlarıyla Dönüştürme Aşamasında Karşılaşılabilecek Problemler-1. Örnek

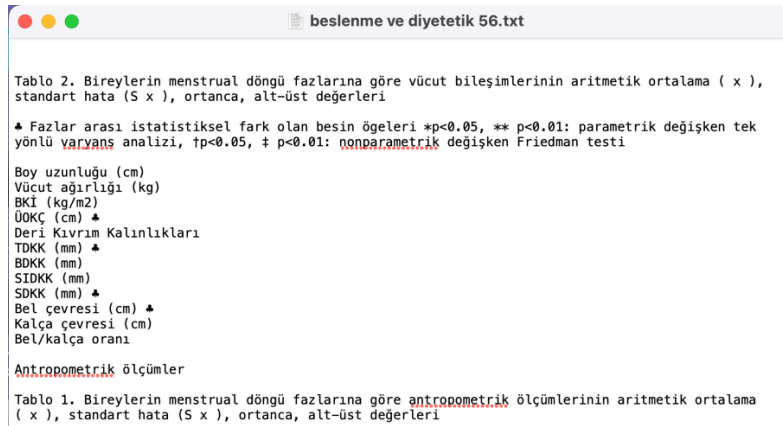

2. Bazı .txt dosyalarında satır sonunda yer alan sözcüğün alt satırda kalan eki ile birleştirilmemesi ve bu sebeple hem satır sonunda hem de bir sonraki satır başında anlamsız sözcükler ortaya çıkması

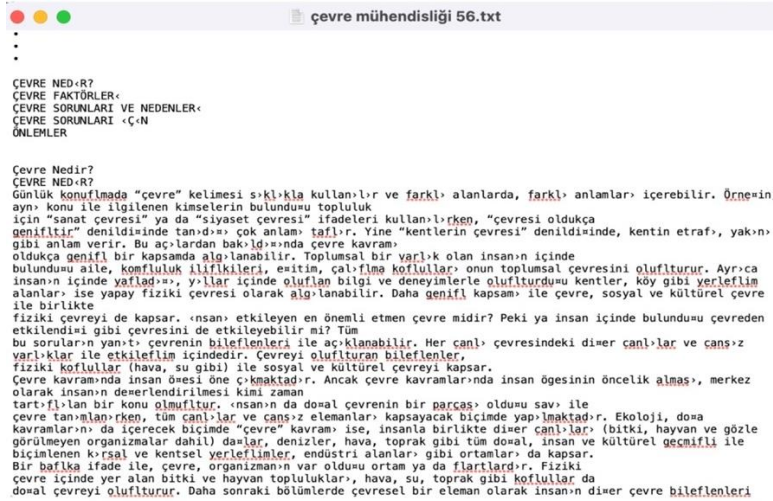
Şekil 9. OCR Programlarıyla Dönüştürme Aşamasında Karşılaşılabilecek Problemler-2. Örnek

3. Bazı PDF dosyalarında yer alan çeşitli sembollerin .txt dosyalarına da aktarılması ve bu sebeple bu sembollerin de sözcükbirim tespit sürecinde ayrı bir sözcükbirim olarak sayılarak frekans hesaplamasının doğruluğunu etkilemesi

Şekil 10. OCR Programlarıyla Dönüştürme Aşamasında Karşılaşılabilecek Problemler-3. Örnek

4. Bazı .txt dosyalarına Türkçe karakterlerin aktarılamaması ve bu karakterler yerine çeşitli şekillerin veya ikili harf birlikteliklerinin yerleştirilmiş olması

Şekil 11. OCR Programlarıyla Dönüştürme Aşamasında Karşılaşılabilecek Problemler-

4. Örnek

Burada görseller aracılığıyla aktarılmaya çalışılan ve benzeri problemler yüzünden PDF'den .txt'ye dönüştürülmüş dosyaların dikkatle kontrol edilmesi oldukça önemlidir. Ancak bu işlemlerin çok zaman alan bir süreci beraberinde getirdiği unutulmamalıdır.

Son olarak *veri işaretleme* açısından bu derleme vakit yetersizliği ve iş gücü sınırından dolayı yalnızca sözcük türü bilgisi eklenebilmiştir. Sözcük listesi hazırlama aşamasına geçmeden oluşturulan derlemede öncelikle sözcükbirim tespiti yapılmıştır. Daha sonra her bir konu alanı için eşit sözcükbirim sayısına ulaşıp derlem benzer özelliklere sahip iki derleme bölünmüştür. Ardından her bir konu alanında yer alan sözcükbirimler lematize edilmiş ve sözcük türü bilgisi eklenmiştir.

Burada tartışılan derlem oluşturmanın temel aşamalarına ek olarak Aksan ve Demirhan (2013, s. 281) Türkçe Ulusal Derlem'in tasarım ölçütlerini detaylarıyla ortaya koydukları çalışmalarında şunu belirtmektedirler:

Derlem tasarımı temel olarak beş ilkeden oluşur. Derlemin temsil gücü, denge, örneklem, zaman içindeki değişim ve derlem metinlerini belirleme bir derlem oluştururken dikkat edilmesi gereken ilkelerdir. Derlemin temsil gücü, derlemi oluşturan örneklem dil değişkelerini ne ölçüde kapsadığını gösterir. Denge, derlemi oluşturacak türlerin kapsamını belirtmektedir. Bir derlem tasarlanırken olabildiğince geniş metin türlerini içermesi hedeflenmelidir ancak, derlem dengesi için bilimsel bir ölçüt bulunmamaktadır. Derlemleri oluşturan araştırmacılar genellikle daha önce yapılmış olan bir derlemi kendilerine model olarak alırlar. Örneklem ise, her tür için metin parça/bütün seçimini; zaman içindeki değişimi, derlemi durağan (İng. static) ya da dinamik (İng. dynamic) bir dil modeli olarak ele almayı gösterir.

Çalışmanın bu aşamasında bu çalışma kapsamında oluşturulan TAD derlenirken belirtilen bu ölçütlerin nasıl karşılandığı ortaya konulacaktır. Temsil gücü bu ölçütlerin başında gelmektedir. Leech'e (1991, s. 27) göre "Bir derlemin, bir dil değişkesini temsil edebilmesi için, içeriğinden yola çıkılarak elde edilmiş sonuçların daha büyük varsayımsal bir derlem için genellenebilir olması gerekir." McEnery, Xiao ve Tono (2006, s.1) derlemin temsil ediciliğinin iki temel unsurla ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bunlardan ilki, derlemde yer alan türlerin çeşitliliği (bu durum aynı zamanda denge özelliği ile ilgilidir); ikincisi ise metin yığınlarının her bir tür için nasıl seçildiğidir (bu durum aynı zamanda örneklem özelliği ile ilgilidir).

McEnery ve diğerlerine (2006, ss. 15-16) göre genel ve özel derlemlerinin temsil gücü farklı yollarla sınırlanır. Genel bir derlemin temsil ediciliği çeşitli türleri kapsayan geniş bir yelpazeden örneklem alınmasına bağlıdır. Özel bir derlemin temsil ediciliği ise "kapalılık" veya "doğunluk" düzeyi ile ölçülür. Buradan hareketle özel amaçlı bir derlem olan bu tez için oluşturulan TAD'ın temsil gücü; gerek tür çeşitliliği sağlanarak, gerek bu türler içerisine seçilen metinlerin 2011-2021 yıllarını kapsayacak şekilde, yalnızca anadili konuşuru olan farklı yazarlara yer verilerek, çalışmanın sınırları içinde doğunluğa eriştiği düşülen, ulaşılabilecek en yüksek sözcükbirim sayısına ulaşılarak sağlanmaya çalışılmıştır.

Burada değinilmesi gereken bir diğer önemli nokta derlemin boyutudur. Derlemin boyutu, araştırmanın amacına göre belirlenir. Weisser'a (2016, s. 31) göre araştırmanın ilgi alanı daraldıkça derlem küçülebilir. Örneğin, bazı durumlarda terimleri ve belli yapıları tespit etmek yeterlidir. Ancak özel amaçlı olmasına rağmen yeterli doğunluğa erişmemiş olan derlemlerin yeterli sayıda örnek barındırmadıklarından dolayı araştırmanın güvenilirliği ve genellenebilirliğini olumsuz yönde etkileyebileceği unutulmamalıdır.

Bir diğer önemli ölçüt olan denge için Baker ve arkadaşları (2006, s. 18) dengeli bir derlemin, farklı türlerden ve alanlardan geniş bir yelpazede metinler içerdiğini, bu metinlerin sözlü ve yazılı; genel veya özel olabileceğini belirtir. Dengeli derlem, aynı zamanda başvuru derlemi, genel derlem veya çekirdek derlem olarak adlandırılır. Yukarıda da belirtildiği gibi genel akademik amaçlı Türkçenin dil özelliklerini ortaya koymayı amaçlayan TAD'ın dengesi, öğrencilerin akademik yaşantılarında en sık

karşılacakları iki farklı metin türünü ve bu metin türlerinin çok çeşitli örneklerini kapsayarak sağlanmaya çalışılmıştır.

Dikkat edilmesi gereken bir diğer ölçüt, örneklem, oluşturulan derleme nelerin dâhil edileceğiyle ilgilidir ve temsil edicilik ve denge unsurlarıyla yakından ilişkilidir. Bir önceki bölümde üzerinde etraflıca durulduğu gibi oluşturulan derlemelere söz varlığının tüm unsurlarını dâhil etmenin mümkün olmamasından hareketle araştırmanın problem durumu, amacı ve araştırma soruları göz önünde bulundurularak örneklem oluşturulmuştur. Weisser'ın (2016, s. 30) de ifade ettiği gibi bu seçim, metinlerin erişilebilirliği, telif eserlerin kullanımı için izin alınması, derlem tasarımında görev alan kişilerin sayısı gibi birçok unsur gözetilerek yapılır. TAD'ın örnekleme, 4542 araştırma makalesinden derlenen 14.518.087 sözcükbirimden ve 61 ders kitabından elde edilen 3.495.482 sözcükbirimden oluşmaktadır.

Bir diğer ölçüt zaman içindeki değişimdir. Derlem çeşitlerinin anlatıldığı kısımda üzerinde durulduğu gibi derlem oluşturulduğu amaçlara göre farklılık göstermektedir. Bazı derlemeler, bir monitör derlem olarak tasarlanmakta ve düzenli veri girdileriyle beslenmektedir. Bazı derlemeler ise durağan, kapalı derlemeler olarak tasarlanmaktadır. Bu tez için derlenen TAD; 10 yıllık bir zamanı kapsayan, günümüz Türkçesinin çok sayıda farklı konu alanı ve metninden yazılı örneklerini içeren bir derlemdir. Aynı zamanda bu derlem, sözcüklerin etimolojik olarak kökenlerine inip değişme ve gelişme seyirlerine bakmaktansa sözcükleri belirli bir zaman süreci içinde ele alan eş zamanlı ve kapalı, durağan bir derlemdir.

Son olarak örneklem kısmında detaylı bir şekilde ortaya konulduğu gibi bu çalışmada derlem metinleri belirlenirken 3 disiplinde 45 konu alanında yer alan iki farklı dilsel türe yer verilmiştir. Türkçe Ulusal Derlem'de olduğu gibi TAD'da da derlem metinleri dil dışı ölçütlere göre belirlenmiştir. Bunlar, metinlerin konu alanı, metinlerin yayınlanma tarihi ve yayın ortamıdır. Bu derlem 45 farklı konu alanından tartışmacı ve betimleyici metinlerden oluşmaktadır. Araştırma makaleleri tartışmacı söylemi temsil ederken; aynı disiplinlere yönelik seçilen ders kitapları betimleyici söylemi betimlemektedir. Yayın ortamı olarak internette açık kaynak olarak kolaylıkla ulaşılabilen yazılı metinler kullanılmıştır. Bu metinlerin tamamı derleme dâhil edilmiştir. Böylece toplam

18.013.569 sözcükbirime ulaşılarak genel akademik amaçlı Türkçenin sözcük varlığını unsurlarını ortaya koyan en geniş kapsamlı yazılı derlem oluşturulmuştur.

Özetle genel akademik amaçlı Türkçenin söz varlığı unsurlarının tespit edilmesi amacıyla geliştirilen TAD'ın, derlem dilbilim ilkeleri temelindeki tasarım ölçütleri şu şekilde sıralanabilir. Türkçenin Akademik Derlemi:

- Genel akademik amaçlı dili yansıtmak amacıyla oluşturulmuş özel amaçlı bir derlemidir.
- Tarihi bir perspektifle ele alınmamıştır. Günümüzde kullanılan genel akademik amaçlı dili ortaya koymayı hedeflediği için 2011-2021 yılları arasında sınırlı tutulmuş, eş zamanlı bir derlemidir.
- Tek dillidir ve sadece yazılı dilden örnekler içermektedir.
- Kapsadığı alanı doğru bir şekilde temsil etmesi için metinlerin seçimi, ölçüt örnekleme yöntemi ile yapılmıştır.
- Açık kaynak olarak hâlihazırda erişime açık olan kaynaklardan derlenmiştir, bu sebeple telif hakkı sahiplerinden yazılı izin alınmasına gerek kalmamıştır. Çünkü bu derlem, bir derlem aracı olarak kullanılmayacak yalnızca bu tezin bilimsel veri tabanını oluşturacaktır.
- Dâhil edilen metinlerin hepsi, elektronik ortamdaki yayıncılardan sağlanmıştır.
- 45 konu alanında 4542 makaleden toplanan 14.518.087 ve 61 ders kitabından derlenen 3.495.482 sözcükbirimden oluşmaktadır. Her makalede ve kitapta eşit sayıda sözcük bulunmadığından, belirli konu alanlarına diğerlerinden daha çok sayıda makale veya ders kitabı atanmıştır. Konu alanları tek başlarına ele alınmamış, her bir disiplinde eşit sayıda sözcükbirime yer verilerek derlemin içerik dağılımının dengeli olması hedeflenmiştir.
- Sınırlı zaman ve sınırlı iş gücü gibi engellerden dolayı 18.013.569 sözcükbirimde bırakılmak durumunda kalmıştır.
- Bir önceki maddede belirtilen sebeplerden ötürü yalnızca sözcük türü bilgisiyle işaretlenmiştir. Bu işaretlemenin, listeyi kullanıcılar için daha anlamlı ve kullanılabilir kılacağı düşünülmüştür.

- Derlenme aşamasında metinler PDF olarak indirilmiş, daha sonra derlem programının okuyabileceği bir dil olan .txt formatına dönüştürülmüştür. Bu işlem sırasında bazı karakterlerin yanlış tanınması sonucu oluşan hatalar elle düzeltilmiş, elektronik ortama aktarma işlemi sırasında orijinal metne sadık kalınmıştır.
- Derlemin oluşturulduğu makale ve ders kitaplarına dair bilgiler kayıt altına alınmıştır. Bu bilgiye Tablo 7'den ulaşılabilir ancak veri üst bilgisi (İng. metadata) çalışmanın kapsamını aştığını için derleme bu bilgi eklenmemiştir.

3.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Genel akademik amaçlı Türkçenin söz varlığı unsurlarının tespit edildiği ve buradan hareketle genel akademik amaçlı bir akademik sözcük listesinin hazırlandığı bu çalışmanın veri toplama aşamasında Rayson'un (2002, s. 13) özetlediği adımlar takip edilmiştir. Bu adımlar:

1. Soru sorma: Bir araştırma sorusu veya modeli oluşturma,
2. Derleme: Derlem tasarlama ve verileri toplama,
3. Açıklamalar ekleme: Bilgisayar veri tabanları kullanılarak sözcüklere ek açıklamalar ekleme,
4. Düzenleme: Derlem üzerinde nicel ve nitel analizler yapma,
5. Yorumlama: Modelin doğruluğunun tespiti için sonuçları elle tekrar yorumlama aşamalarından oluşmaktadır.

Bu aşamalardan hareketle ilk olarak akademik Türkçenin söz varlığı unsurlarının tespitine ve akademik sözcük listesine duyulan ihtiyaçtan hareketle bu doktora çalışmasının amaçları belirlenmiş, köken aldığı hipotezler geliştirilmiş ve araştırma soruları hazırlanmıştır. Çalışmanın giriş bölümünde de belirtildiği gibi bu amaçla şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkçenin Akademik Derlemi'nden hareketle oluşturulacak genel akademik amaçlı sözcük listesinde hangi sözcükler bulunmaktadır?

2. Sözcük listesi oluşturmada kullanılan yöntem, Türkçe akademik söylem bağlamında ne kadar geçerli sonuçlar vermektedir?

Daha sonra yukarıda önemle üzerinde durulduğu gibi derlem dilbilim ilkeleri temelindeki derlem tasarım ölçütleri göz önünde bulundurularak TAD tasarlanmış ve çalışmanın temsil gücü, dengesi ve derinliği, örnekleme göz önünde bulundurularak metinleri belirlenmiştir. Bu amaçla çalışmaya iki farklı söylem türü dâhil edilerek tartışmacı ve betimleyici metinler derlenmiştir. Bu çalışma; 3 ana disiplinden, 45 konu alanından toplam 4542 makale ve 61 ders kitabından oluşmaktadır.

Oluşturulan sözcük listesinin aynı boyutta oluşturulmuş başka bir akademik derlemi ne kadar temsil ettiğinin analiz edileceği, böylelikle oluşturulan sözcük listesinin geçerlik, genellenebilirlik ve temsil edilebilirlik gücüne dair çıkarımlarda bulunulacak 2. araştırma sorusuna cevap verebilmek amacıyla 18.013.569 sözcükbirimden oluşan derlem; aynı özellikler taşıyan iki eşit derleme bölünmüştür. Bu bölme işlemi sırasında her bir konu alanı için her iki derlemde de eşit sayıda sözcükbirim bulunmasına önem gösterilmiştir. Türkçenin Akademik Alt Derlemi 1 (TAAD-1) ve Türkçenin Akademik Alt Derlemi 2 (TAAD-2) adları altında tablollaştırılmış bu derlemlere dair bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 10. TAAD-1’de Yer Alan Sözcükbirim Sayıları

TÜRKÇENİN AKADEMİK ALT DERLEMİ 1 (TAAD-1)				
FEN BİLİMLERİ VE MÜHENDİSLİK				
	Makale Sayısı	Makale Sözcükbirim Sayısı	Kitap Sözcükbirim Sayısı	Toplam Sözcükbirim Sayısı
Bilgisayar Mühendisliği	61	195608	15492	211100
Biyoloji, Biyomedikal ve Biyomühendislik	57	144195	33769	177964
Çevre Mühendisliği ve Jeoloji	71	207472	51841	259313
Elektrik, Elektronik ve Enerji Müh.	57	131189	21331	152520
Endüstri ve Tekstil Mühendisliği	61	225865	31979	257844
Fen 1	62	147984	53481	201465
Fen 2	63	164897	16439	181336
Fen 3	50	130658	53835	184493
Fizik ve Fizik Mühendisliği	57	107995	31184	139179
İnşaat Mühendisliği	73	169389	73946	243335
Kimya ve Kimya Mühendisliği	56	128866	27774	156640
Makine Mühendisliği	74	173179	30203	203382

Matematik ve İstatistik	42	79136	23802	102938
Mimarlık	56	279874	20688	300562
Tarla Bitkileri ve Ziraat Mühendisliği	59	161680	69335	231015
Toplam	899	2447987	555099	3003086

SAĞLIK BİLİMLERİ

	Makale Sayısı	Makale Sözcükbirim Sayısı	Kitap Sözcükbirim Sayısı	Toplam Sözcükbirim Sayısı
Aile Hekimliği	51	118402	34164	152566
Beslenme ve Diyetetik	60	143780	33288	177068
Diş Hekimliği	65	140412	8126	148538
Farmakoloji ve Eczacılık	59	210814	51196	262010
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	62	148275	39025	187300
Halk Sağlığı ve Sağlık Yönetimi	51	238314	60125	298439
Hemşirelik	64	189196	47851	237047
Pediyatri	68	128313	72685	200998
Psikiyatri	60	163207	30086	193293
Sosyal Hizmetler	58	281014	43092	324106
Tıp 1	59	101962	58263	160225
Tıp 2	59	109477	47574	157051
Tıp 3	61	106361	62492	168853
Tıp 4	62	97065	47587	144652
Veterinerlik	60	125517	63808	189325
Toplam	899	2302109	699362	3001471

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER

	Makale Sayısı	Makale Sözcükbirim Sayısı	Kitap Sözcükbirim Sayısı	Toplam Sözcükbirim Sayısı
Coğrafya	34	195518	10605	206123
Dil ve Dilbilim	52	203714	23101	226815
Edebiyat	22	133040	31742	164782
Eğitim Araştırmaları	41	201778	31653	233431
Felsefe	26	134092	14098	148190
Güzel Sanatlar	49	166311	54536	220847
Hukuk	24	208698	38159	246857
İktisat	29	138748	39497	178245
İletişim	26	151321	37109	188430
İşletme	25	105218	38393	143611
Otelcilik, Konaklama, Spor ve Turizm	26	113012	37517	150529
Psikoloji	32	167271	29227	196498
Sosyoloji	24	166874	37806	204680
Tarih	29	211233	41025	252258
Uluslararası İlişkiler	30	212465	28812	241277
Toplam	469	2509293	493280	3002573

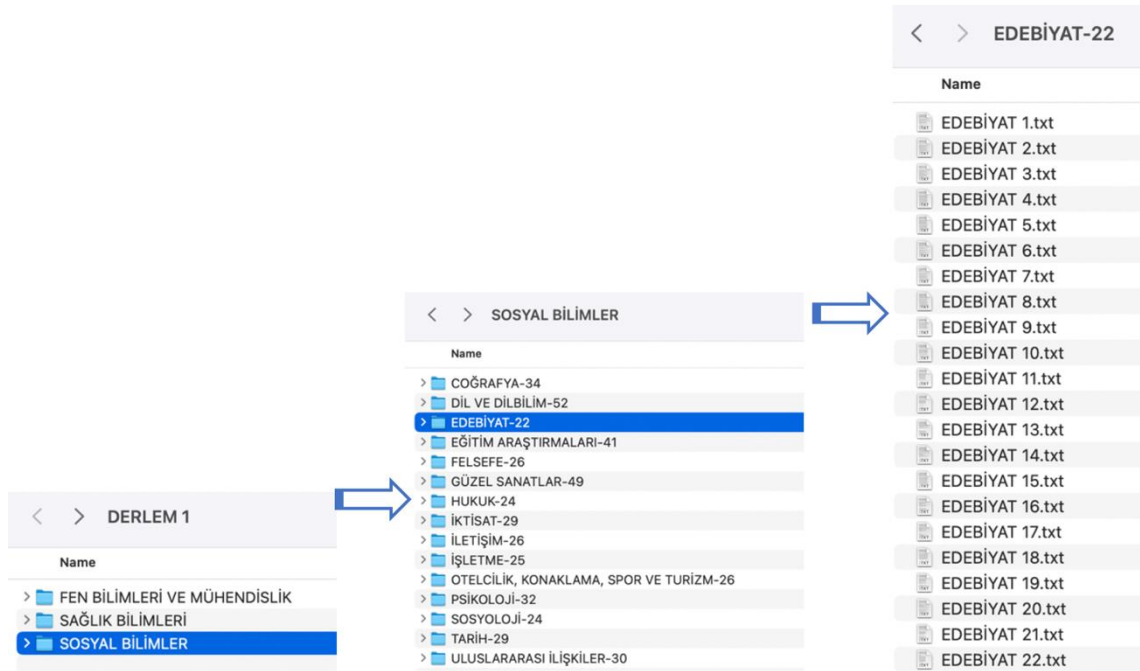

Tablo 11. TAAD-2’de Yer Alan Sözcükbirim Sayıları

TÜRKÇENİN AKADEMİK ALT DERLEMİ 2 (TAAD-2)				
FEN BİLİMLERİ VE MÜHENDİSLİK				
	Makale Sayısı	Makale Sözcükbirim Sayısı	Kitap Sözcükbirim Sayısı	Toplam Sözcükbirim Sayısı
Bilgisayar Mühendisliği	59	196913	15492	212405
Biyoloji, Biyomedikal ve Biyomühendislik	59	145633	33769	179402
Çevre Mühendisliği ve Jeoloji	81	206699	51841	258540
Elektrik, Elektronik ve Enerji Müh.	58	131732	21331	153063
Endüstri ve Tekstil Mühendisliği	58	224600	31979	256579
Fen 1	56	147619	53481	201100
Fen 2	58	165012	16439	181451
Fen 3	59	131467	53835	185302
Fizik ve Fizik Mühendisliği	57	107068	31184	138252
İnşaat Mühendisliği	62	167965	73946	241911
Kimya ve Kimya Mühendisliği	60	129421	27774	157195
Makine Mühendisliği	74	175442	30203	205645
Matematik ve İstatistik	40	79855	23802	103657
Mimarlık	53	277936	20688	298624
Tarla Bitkileri ve Ziraat Müh.	64	161681	69335	231016
Toplam	898	2449043	555099	3004142
SAĞLIK BİLİMLERİ				
	Makale Sayısı	Makale Sözcükbirim Sayısı	Kitap Sözcükbirim Sayısı	Toplam Sözcükbirim Sayısı
Aile Hekimliği	58	120418	34164	154582
Beslenme ve Diyetetik	57	142758	33288	176046
Diş Hekimliği	62	140543	8126	148669
Farmakoloji ve Eczacılık	60	220965	51196	272161
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	62	148652	39025	187677
Halk Sağlığı ve Sağlık Yönetimi	69	235531	60125	295656
Hemşirelik	67	182511	47851	230362
Pediyatri	64	128664	72685	201349
Psikiyatri	58	163763	30086	193849
Sosyal Hizmetler	59	285913	43092	329005
Tıp 1	62	101968	58263	160231
Tıp 2	63	101010	47574	148584
Tıp 3	60	106363	62492	168855
Tıp 4	61	96660	47587	144247
Veterinerlik	63	125793	63808	189601
Toplam	925	2301512	699362	3000874

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER				
	Makale Sayısı	Makale Sözcükbirim Sayısı	Kitap Sözcükbirim Sayısı	Toplam Sözcükbirim Sayısı
Coğrafya	34	195070	10605	205675
Dil ve Dilbilim	35	207680	23101	230781
Edebiyat	26	134629	31742	166371
Eğitim Araştırmaları	40	202364	31653	234017
Felsefe	23	133416	14098	147514
Güzel Sanatlar	47	165648	54536	220184
Hukuk	22	192457	38159	230616
İktisat	32	139563	39497	179060
İletişim	23	152390	37109	189499
İşletme	24	105330	38393	143723
Otelcilik, Konaklama, Spor ve Turizm	29	113265	37517	150782
Psikoloji	31	166816	29227	196043
Sosyoloji	26	166916	37806	204722
Tarih	31	211115	41025	252140
Uluslararası İlişkiler	29	221484	28812	250296
Toplam	452	2508143	493280	3001423

Daha sonra bu dosyalar künye bilgileri korunarak derlem araçlarının okuyabileceği .txt dosyalarına dönüştürülüp çeşitli kontrollerden geçirilmiştir çünkü yukarıda belirtildiği gibi bu dönüştürme işleminde OCR'dan kaynaklı bazı hatalarla karşılaşmaktadır. Oluşturulan veri tabanına makaleler ve ders kitapları kaydedilip ait oldukları disiplinlerin altında klasörlenmiş, konu alanlarına göre numaralandırılarak isimlendirilmiştir. Örneğin, makale derleminde sosyal bilimler disiplinde yer alan edebiyat konu alanı içindeki makaleler aşağıdaki şekilde depolanmıştır.

Şekil 12. Derlemede Yer Alan Metinlerin Klasörlenme Düzeni

Benzer depolama şekli kitap derlemi için de geçerlidir. Bu işlemten sonra makalelerdeki kaynakça, yabancı dildeki özetler ve bibliyografya bölümleri; kitaplardaki resimler, giriş bölümleri ve kaynakça silinmiştir. Bu işlem önce bir Python kodu yazılarak yapılmaya çalışılmıştır, ancak istenilen doğruluk oranına erişilemediğinden 4542 makale ve 61 ders kitabı için tek tek elle yapılmıştır. Böylelikle indirilen makaleler ve kitaplar incelemeye hazır hâle getirilmiştir.

Rayson'un (2002, s. 13) bahsettiği soru sorma ve derleme aşamaları bu şekilde gerçekleştirildikten sonra, yukarıda belirtilen sebeplerden üçüncü aşama olan işaretleme ve bilgisayar veri tabanları kullanılarak sözcüklere ek açıklamalar ekleme aşamasında yalnızca sözcük türü bilgisi eklenmiştir. Kurumsal çerçeve kısmında açıklandığı gibi özellikle öğrencilerin sınıf dışı bireysel çalışmalarında ve bağımsız öğrenciler olma süreçlerinde destek sağlayacağı düşünüldüğünden, listelenen sözcükler sözcük türü bilgileriyle birlikte taban formatında listelenmiştir. Daha sonra bu listeler kullanılarak 4. ve 5. adımlar olan veri analizi ve yorumlama aşamalarına geçilmiştir. Aşağıda detaylı bir şekilde üzerinde durulacağı gibi derlem üzerinde nicel ve nitel analizler yapıлып modelin doğruluğunun tespiti için sonuçlar tekrar yorumlanmıştır.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Verilerin nasıl analiz edildiğinin anlatılacağı bu başlıkta öncelikle söz varlığı çalışmalarında veri analizi süreçlerinde DDİ araçlarından faydalanılarak gerçekleştirilen işlemlerden bahsedilecek, daha sonra bu çalışma kapsamında bu işlemlerin nasıl gerçekleştirildiği ortaya konulacaktır.

Alanyazın taramalarından hareketle söz varlığı çalışmalarında doğru kabul edilen tek bir yöntem olmadığını söylemek mümkündür. Bu bir yandan bilimsel bilgiye ulaşmanın birçok yolu olduğu savını desteklemektedir. Diğer yandan yapılan bilimsel çalışmaların birbirleri üzerine kurulan ve kümülatif bilgi birikimi oluşturma potansiyelini engellemekte ve özellikle genç araştırmacılar için nasıl bir yol izleyecekleri konusunda akıl karışıklığına yol açmaktadır. Bu yalnızca Türkçe alanyazına özgü bir sorun değildir. Benzer şekilde Waring ve Nation (1997, ss. 6-8) söz varlığı tespitine yönelik çalışmaların, verilerin değerlendirilmesinde metodolojik sorunlar nedeniyle çetrefilli bir hâle geldiğini dile getirmektedir. Ayrıca Baş (2011, s. 33) da söz varlığı çalışmalarında kullanılan ölçüt ve yöntemlerin farklılaşmasının ve çeşitlilik göstermesinin, bu çalışmalardan elde edilen verilerin birbiriyle tutarsız olmasına neden olduğunu ortaya koymaktadır.

Brezina ve Gablasova'nın (2018, ss. 1604-1605) belirttiğine göre derlem analizinde kullanılabilir iki çeşit araç vardır: Çevrim dışı ve çevrim içi araçlar. *Çevrim dışı araçları* kullanıcıların kendi bilgisayarlarına indirmesi (ve bazen de yüklemesi) gerekir. Bu araçlar, küçük ve orta boyutlu derlemleri (birkaç milyon kelimeye kadar) işlemek için uygundur. Bu araçlara örnek olarak #LancsBox (Brezina ve diğerleri, 2015), MonoConc Pro (Barlow, 2002), Word Smith Tools (Scott, 2016) ve AntConc (Anthony, 2014) verilebilir. *Çevrim içi araçlar* ise bir web tarayıcısı içinde çalışır ve herhangi bir indirme veya kurulum gerektirmez. Kullanıcıların, büyük derlemlere (yüz milyonlarca hatta milyarlarca sözcük) erişmesine ve bunlarda arama yapmasına izin verir. Bu araçlardan bazıları kullanıcıların kendi derlemlerini yüklemelerine ve bunları çevrimiçi olarak analiz etmelerine de olanak tanır. Bu araçlara örnek olarak CQPweb (Hardie, 2012), SketchEngine (Kilgarriff, 2014) ve Wmatrix (Rayson, 2008) verilebilir.¹

¹ Brezina ve Gablasova'nın (2018, ss.1604-1605) aktardığına ek olarak derlem analizinde kullanılabilir birçok araç olduğunun altını bir kez daha çizmekte fayda vardır. Elbette her araç, her dil için eşit miktarda güvenilir ve geçerli sonuçlar vermeyebilir, ancak yalnızca fikir edinmek için bile olsa, <https://corpus->

Derlem analizi için kullanılabilir araçlara ek olarak derlem analizlerinde DDİ araştırmacıları tarafından geliştirilmiş araçlardan da faydalanmak mümkündür. Özellikle Türkçe gibi morfolojik açıdan zengin ve üzerine çok sayıda araştırmanın yapılmadığı diller için başka diller için hazırlanmış analiz paketlerinden ziyade bu dilin kendine has özelliklerini göz önünde bulundurarak geliştirilmiş araçlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sebeple derlem dilbilimin bir metodoloji olarak benimsendiği bu tez kapsamında, öncelikli olarak bahsedilen derlem araçları incelenmiş/denenmiş ancak Türkçeye özgü incelemelerde bu araçların verimli çalışmadığı tespit edilip veri analizinde bu araçlardan ziyade İstanbul Teknik Üniversitesi DDİ Laboratuvarınca geliştirilmiş uygulama ve araçlardan yararlanılmasına karar verilmiştir.²

Son yıllarda derin öğrenmeye dayalı geliştirilen modern teknikler sayesinde biçimbilimsel çözümleme alanında büyük ilerlemeler kaydedilmiştir. Her ne kadar dil öğrenimi/öğretimi alanında bu disiplinlerden gelen verileri anlamak ve yorumlamak ilk başlarda zor görünse de DDİ, derlem dilbilim ve ikinci/yabancı dil öğretimi alanlarının bu tezin özellikle yöntem kısmına şekil veren bakış açıları sunduğunu belirtmekte fayda vardır. Çünkü dil öğrenimi/öğretimini teknolojik gelişmelerden, yenilikçi yapay zeka uygulamalarından ayrı düşünmek, onu cam bir fanusa koyup gerçek hayat uygulamalarından mahrum bırakmak gibidir.

3.4.1. Doğal Dil İşleme (DDİ) Araçlarının Veri Analizinde Kullanımı

Veri toplama aşamaları tamamlandıktan sonra gerekli düzenlemeler ve kontroller yapıldıktan sonra, DDİ araçlarından faydalanılarak yapılacak ilk işlem *sözcükbirim tespiti*dir. Doğal dil işlemenin en temel adımlarından biri olan bu işlem, bir metni sözcükbirim adı verilen küçük parçalara bölme işlemidir. Sözcükbirimler; bir sözcük, bir karakter veya bir noktalama işareti olabilir.

---

analysis.com websitesinde listelenen araçların derlem dilbilim öğrenen/çalışan genç araştırmacılar için oldukça faydalı olduğu düşünülmektedir.

² Bu çalışma kapsamında yalnızca birkaçından faydalanılacak olunan İTÜ DDİ yazılım zincirine <http://tools.nlp.itu.edu.tr/index.jsp> websitesinden ulaşılabilir ve geliştirilen araçlar hakkında detaylı bilgiye ve deneme imkanına erişilebilir.

Merhaba benim adım Elif! Annemin annesinin adı da Elif' miş

Sözcükbirim Tespiti

	Sözcükbirim	Frekans
Sözcükbirim 1	merhaba	1
Sözcükbirim 2	benim	1
Sözcükbirim 3	adım	1
Sözcükbirim 4	Elif	1
Sözcükbirim 5	!	1
Sözcükbirim 6	annemin	1
Sözcükbirim 7	annesinin	1
Sözcükbirim 8	adı	1
Sözcükbirim 9	da	1
Sözcükbirim 10	Elif' miş	1
Sözcükbirim 11		1

Şekil 13. Sözcükbirim Tespiti Temsili

Derlem dilbilim ve sözcük listesi çalışmalarında DDİ araçlarından en yaygın bir şekilde faydalanılan ikinci işlem ise *sözcük tabanı tespiti*dir. Bu uygulama sayesinde sözcükler, çekim eklerinden arındırılarak sözlükte bulunan başsözcük hâllerine bağlanır. Bu işlem, kelimenin farklı formlarını (tekillik/ çoğulluk, farklı zaman formları, farklı durum eki almış hâlleri, vb.) aynı temel formda temsil ederek daha etkili bir metin işleme ve analizi yapmayı mümkün kılar. Bu işlem sadece sözcüklere odaklanır. Örneğin,

Merhaba benim adım Elif! Annemin annesinin adı da Elif' miş

Sözcük Tabanı Tespiti

	Başsözcük	Frekans
Başsözcük 1	merhaba	1
Başsözcük 2	ben	1
Başsözcük 3	ad	2
Başsözcük 4	Elif	2
Başsözcük 5	anne	2
Başsözcük 7	da	1

Şekil 14. Sözcük Tabanı Tespiti Temsili

Bu noktada başsözcük teriminin tanımını da kapsamlı bir biçimde ortaya koymak gerekmektedir. Francis ve Kucera (1982, s. 1) başsözcük (İng. lemma) terimini “Aynı köke ve aynı sözcük türü özelliğine sahip olan, sadece çekimlenme yoluyla veya yazılış farklılığıyla birbirinden ayrılmış sözcüksel biçim.” olarak tanımlar. Aksan ve Aksan’a (2015, s. 87) göre başsözcük “Derlemdeki teksözcüklerin içerdiği, sözlükte madde başı

olabilecek bağımsız morfeplerin her biri ya da bir teksözcüğün çekim eklerinden arındırılmış, sözlük girdisi olabilecek yalın hâlidir.” Buradan hareketle Türkçe, Korece, Moğolca, Japonca gibi morfolojik açıdan zengin dillerde başsözcüklerin birçok sözcük biçimine sahip olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Eş zamanlı olarak bu morfolojik zenginliğin, bu diller için sözcük tabanı tespit sürecini zorlaştığı yorumu da yapılabilir.

Örneğin, Tablo 12’de sessiz harf ile biten bir sözcük olan “aday” sözcüğüne bağlanılabilecek sözcükbirimler verilerek bir başsözcüğe bağlanabilecek sözcüklerin çeşitliliği, zenginliği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Tablo 12. *Aday* Başsözcüğüne Bağlanabilecek İsim Listesi

MORFOLOJİK YAPI	TEKİL	ÇOĞUL
Sözcük + 1. tekil kişi iyelik	adayım	adaylarım
Sözcük + 1. çoğul kişi iyelik	adayımız	adaylarımız
Sözcük + 2. tekil kişi iyelik	adayın	adayların
Sözcük + 2. çoğul kişi iyelik	adayınız	adaylarınız
Sözcük + 3. tekil kişi iyelik	adayı	adayları
Sözcük + 3. çoğul kişi iyelik	adayları	adayları
Sözcük + -i hâli	adayı	adayları
Sözcük + iyelik + -i hâli	adayımı	adaylarımı
	adayını	adaylarını
	adayını	adaylarını
	adayımızı	adaylarımızı
	adayınızı	adaylarınızı
	adaylarını	adaylarını
Sözcük + -e hâli	adaya	adaya
Sözcük + iyelik + -e hâli	adayıma	adaylarıma
	adayına	adaylarına
	adayına	adaylarına
	adayımıza	adaylarımıza
	adayınıza	adaylarınıza
	adaylarına	adaylarına
Sözcük + -de hâli	adayda	adaylarda
Sözcük + iyelik + -de hâli	adayımda	adaylarımda
	adayında	adaylarında
	adayında	adaylarında
	adayımızda	adaylarımızda
	adayınıza	adaylarınıza
	adaylarında	adaylarında
Sözcük + -den hâli	adaydan	adaylardan
Sözcük + iyelik + -den hâli	adayımdan	adaylarımdan
	adayımdan	adaylarımdan
	adayından	adaylarından
	adayımızdan	adaylarımızdan
	adayınızdan	adaylarınızdan
	adaylarından	adaylarından
Sözcük + tamlama	adayın	adayların
Sözcük + iyelik + tamlama	adayımın	adaylarımın
	adayının	adaylarının
	adayının	adaylarının

	adayımızın adayınızın adaylarının	adaylarımızın adaylarınızın adaylarının
Sözcük + birliktelik	adayla	adaylarla
Sözcük + iyelik + birliktelik	adayımla adayınla adayıyla adayımızla adayınızla adaylarıyla	adaylarımla adaylarınla adaylarıyla adaylarımızla adaylarınızla adaylarıyla
Sözcük + ilgi	adaydaki	adaylardaki
Sözcük + iyelik + ilgi	adayımdaki adayındaki adayındaki adayımızdaki adayınızdaki adaylarındaki	adaylarımdaki adaylarındaki adaylarındaki adaylarımızdaki adaylarınızdaki adaylarındaki
Sözcük + görelilik	adayca	adaylarca
Sözcük + iyelik + görelilik	adayımca adayınca adayınca adayımızca adayınızca adaylarınca	adaylarıımca adaylarınca adaylarınca adaylarımızca adaylarınızca adaylarınca
Sözcük + ek fiilin geniş zamanı	adayımdır adaysındır adaydır adayızdır adaysınızdır adaylardır	
Sözcük + ek fiilin görülen geçmiş zamanı	adaydım adaydın adaydı adaydık adaydınız adaylardı	
Sözcük + ek fiilin duyulan geçmiş zamanı	adaymışım adaymışsın adaymış adaymışsınız adaymışsınız adaymışlar	
Sözcük + ek fiilin şartı	adaysam adaysan adaysa adaysak adaysanız adaysalar	
Sözcük + iyelik + ek fiilin geniş zamanı	adayımdır adayındır adayıdır adayımızdır adayınızdır adaylarıdır	adaylarımdır adaylarındır adaylarıdır adaylarımızdır adaylarınızdır adaylarıdır
Sözcük + iyelik + ek fiilin görülen geçmiş zamanı	adayımdı adayındı adayıydı	adaylarımdı adaylarındı adaylarıydı

	adayımızdı adayınızdı adaylarıydı	adaylarımızdı adaylarınızdı adaylarıydı
Sözcük + iyelik + ek fiilin duyulan geçmiş zamanı	adayımmış adayınmış adayıymış adayımızmış adayınızmış adaylarıymış	adaylarımış adaylarınmış adaylarıymış adaylarımızmış adaylarınızmış adaylarıymış
Sözcük + iyelik + ek fiilin şartı	adayımsa adayınsa adayıysa adayımızsa adayınızsa adaylarıysa	adaylarımsa adaylarınsa adaylarıysa adaylarımızsa adaylarınızsa adaylarıysa
Sözcük + durum + ek fiil (Bu kategorideki tüm sözcükler yukarıda örnekleri verildiği gibi ek fiilin tüm formları için de çekimlenebilir)	adayıdır adayadır adaydadır adaydandır	adaylarıdır adaylaradır adaylardadır adaylardandır
Sözcük + iyelik + durum + ek fiil (Bu kategorideki sözcükler de yukarıda örnekleri verildiği gibi hem tüm kişiler için hem de ek fiilin tüm formları için ayrı ayrı çekimlenebilir)	adayımdır adayımadır adayımdadır adayımdandır	adaylarımdır adaylarımadır adaylarımdadır adaylarımdandır

Benzer şekilde fiil çekim süreçlerine bakıldığında da sessiz harfle biten “araştır-“ sözcüğüne bağlanılabilecek başsözcükler de oldukça çeşitli ve sayıca çoktur.

Tablo 13. *Araştır-* Başsözcüğüne Bağlanabilecek Fiil Listesi

MORFOLOJİK YAPI	OLUMLU	OLUMSUZ
Şimdiki zaman	araştırıyorum araştırıyorsun araştırıyor araştırıyoruz araştırıyorsunuz araştırıyorlar	araştırmıyorum araştırmıyorsun araştırmıyor araştırmıyoruz araştırmıyorsunuz araştırmıyorlar
Geniş zaman	araştırırım araştırsın araştırır araştırırız araştırsınız araştırırlar	araştırmam araştırmazsın araştırmaz araştırmayız araştırmazsınız araştırmazlar
Görülen geçmiş zaman	araştırdım araştırdın araştırdı araştırdık araştırdınız araştırdılar	araştırmadım araştırmadın araştırmadı araştırmadık araştırmadınız araştırmadılar
Duyulan geçmiş zaman	araştırmışım araştırmışsın araştırmış araştırmışsınız	araştırmamışım araştırmamışsın araştırmamış araştırmamışsınız

	araştırmışsınız araştırmışlar	araştırmamışsınız araştırmamışlar
Gelecek zaman	araştıracam araştıracaksın araştıracak araştıracamız araştıracaksınız araştıracaklar	araştırmayacağım araştırmayacaksın araştırmayacak araştırmayacağız araştırmayacaksınız araştırmayacaklar
Emir kipi	araştır araştırsın araştırın araştırsınlar	araştırma araştırmasın araştırmayın araştırmasınlar
İstek kipi	araştırayım araştıralım	araştırmayayım araştırmayalım
Dilek kipi	araştırsam araştırsan araştırsa araştırsak araştırsanız araştırsalar	araştırmasam araştırmasan araştırmasa araştırmasak araştırmasanız araştırmasalar
Şart kipi (Bu kategorideki sözcükler tüm kişiler için çekimlenebilir)	araştırırsa araştırıyorsa araştıracaksa araştırdıysa araştırmışsa	araştırmazsa araştırmıyorsa araştırmayacaksa araştırmadıysa araştırmamışsa
Gerekliklik kipi	araştırmalıyım araştırmalısın araştırmalı araştırmalıyız araştırmalısınız araştırmalılar	araştırmamalıyım araştırmamalısın araştırmamalı araştırmamalıyız araştırmamalısınız araştırmamalılar
Yeterlilik fiili (Bu kategorideki sözcükler tüm zamanlar için çekimlenebilir)	araştırebilirim araştırebilirsin araştırebilir araştırebiliriz araştırebilirsiniz araştırebilirler	araştırmayabilirim araştırmayabilirsin araştırmayabilir araştırmayabiliriz araştırmayabilirsiniz araştırmayabilirler
-mAktA eki	araştırmaktayım araştırmaktasın araştırmakta araştırmaktayız araştırmaktasınız araştırmaktalar	araştırmamaktayım araştırmamaktasın araştırmamakta araştırmamaktayız araştırmamaktasınız araştırmamaktalar
Ek fiilin gelecek zaman ile kullanımı	araştıracığımdır araştıracaksındır araştıracaktır araştıracığızdır araştıracaksınızdır araştıracaklardır	araştırmayacağımdır araştırmayacaksındır araştırmayacaktır araştırmayacağızdır araştırmayacaksınız araştırmayacaklardır
Ek fiilin duyulan geçmiş zaman ile kullanımı	araştırmışımdır araştırmışsındır araştırmıştır araştırmışsındır araştırmışsınızdır araştırmışlardır	araştırmamışımdır araştırmamışsındır araştırmamıştır araştırmamışsındır araştırmamışsınızdır araştırmamışlardır
Hikaye birleşik zaman	araştırdıydım araştırmıştım	araştırmadıydım araştırmamıştım

(Bu kategorideki sözcükler tüm kişiler için çekimlenebilir)	araştırıyordum araştıracaktım araştırırdım araştırmalıydım araştırırdım araştırsaydım	araştırmıyordum araştırmayacaktım araştırmazdım araştırmamalıydım araştırmayaydım araştırmısaydım
Rivayet birleşik zaman (Bu kategorideki sözcükler tüm kişiler için çekimlenebilir)	araştırmışmışım araştırıyormuşum araştıracakmışım araştırmışım araştırmalıymışım araştırıyormuşum araştırsaymışım	araştırmamışım araştırmıyormuşum araştırmayacakmışım araştırmazmışım araştırmamalıymışım araştırmayaymışım araştırmısaymışım
Şart birleşik zaman (Bu kategorideki sözcükler tüm kişiler için çekimlenebilir)	araştırdıysam araştırmışsam araştırıyorsam araştıracaksam araştırırsam araştırmalıysam	araştırmadıysam araştırmamışsam araştırmıyorsam araştırmayacaksam araştırmazsam araştırmamalıysam

Bu tablolardan anlaşılacağı gibi Türkçenin zengin biçimbilimsel yapısı sayesinde, sözlükte madde başı olarak geçen bir Türkçe sözcük, dilin doğal kullanımında onlarca farklı biçimde görülebilmektedir. Sözcük tabanı tespiti sayesinde sözcüğün çekim ekleri olarak farklılaşan birden fazla formu ortadan kaldırılmakta ve sözlükte başsözcük olarak yer alan formlarına dönüştürülmektedir. Tablolar dikkatle incelenip ilk sütunlara düşülen notlar göz önünde bulundurulduğunda sözcük tabanları ve eklerin açık bir şekilde ayrıldığını söylemek mümkündür. Görüldüğü gibi bu ekler genellikle işlevsel olarak kullanılır ve bir sözcük birden fazla ek ile genişletilebilir. Ancak sondan eklemeli bir dil olmanın getirdiği bu ayrıcalıkla kazanılan sözcük çeşitliliği, zenginliği Türkçe için sözcük tabanı tespiti işlemini oldukça karmaşık bir hâle getirmektedir. Dolayısıyla bu işlemde geçen sözcüklerin dikkatle kontrol edilmesini gerekli kılmaktadır.

Araştırmanın kuramsal bölümünde tartışıldığı gibi sözcük sıklığı çalışmalarında sözcükler farklı perspektiflerle ele alınmaktadır. Baş'ın (2011, ss. 42-59) ifade ettiğine göre "Sözcüklere yalnızca şekil temelli bakılınca farklı sözcük sayısı doğal olarak artmaktadır. Çünkü bu bakış açısına göre farklı sözcük iki boşluk arasında yer alan her şeydir. Ayrıca şekil temelli bir bakışla sözcüklerdeki çekim eklerinin silinmemesi aynı kökten türeyen ve başka bir anlam kazanmayan birçok sözcüğün ayrı bir sözcük gibi kabul edilmesine de sebep olmaktadır. Sözcüğe yalnızca anlam temelli yaklaşmak ise edatların ve bağlaçların sözcük olarak kabul edilmemesi gibi bir duruma neden olmaktadır." Benzer şekilde Karadağ (2013, s. 18) da yaptığı çalışmada sözcük kavramını

açıklamakla ilgili farklı görüşler olduğunu anlatmış, şekil, anlam veya her iki açıdan yaklaşan uzmanların tanımlarına yer vermiş, sözcük kavramını enine boyuna tartışmış, sonuç olarak ise sıklık çalışmalarında ve sözcük öğretiminde sözcüğün taban şeklinde alınmasının mevcut durumda en geçerli yol olduğunu savunmuştur. Tüm bunlar göz önünde bulundurularak bu araştırmada, sözcüklerin çekim eki almış hâlleri geçici isimler olarak kabul edilmiş ve sözlükte madde başı olabilecek kalıcı kavram işaretleri olan yalın hâlleri ele alınmıştır. Dolayısıyla sıklık bilgileri de başsözcükler üzerinden hesaplanmıştır.

Sözcükbirim ve sözcük tabanı tespiti işlemlerinden sonra DDİ araçlarından faydalanılarak yapılabilecek üçüncü işlem, listelenen sözcüklere *sözcük türü etiketlerinin* eklenmesidir. Bilindiği gibi derlem, işaretlenmiş ve işaretlenmemiş olarak ikiye ayrılmaktadır. İşaretleme derlemde yer alan metinlere biçimbilimsel, sözdizimsel, anlambilimsel, söylem özellikleri ve üst veri bilgileri bakımından ek bilgilerin eklenmesi anlamına gelmektedir. Her ne kadar bu tez birçok seviyede işaretlenmemiş olsa da sözcükbirimler tespit edilip başsözcükler listenirken bu sözcüklere sözcük türü etiketleri atanmıştır. Bu etiket, sözcüğe kullanıldığı bağlamdan hareketle atanmış dilbilgisel ve morfolojik bilgileri içerir.

Ancak bu noktada, bu analizin detaylarına inmeden önce çalışmanın sınırlılıkları bölümünde ortaya konulduğu gibi Türkçenin zengin morfolojik yapısının bir dezavantaj olarak yansıyabileceği ve çeşitli belirsizliklere yol açabileceği de unutulmamalıdır.

Tablo 14. Biçimbilimsel Belirsizlik Örnekleri

Sözcük	1. Anlam	2. Anlam
gül	*Fiil (<i>gülmek</i>) Çocuk kahkahalarla güldü.	*İsim (<i>çiçek</i>) Ayrılırken bana beyaz bir gül verdi.
kitabı	*3. tekil kişi iyelik eki onun kitabı	*Belirtme durumu Kitabı bana ver.
bakan	*İsim (<i>siyasi sorumluluğa sahip yönetici</i>) Sağlık Bakanı dün hastaneyi ziyaret etti.	*Sifat fiil Anneme bakan doktor bugün izinliymiş.
dondurma	*İsim (<i>soğuk bir yiyecek</i>) Limonlu dondurmaya bayılırım.	*Emir kipinin olumsuzu Sakın sebzeleri buzlukta dondurma!

Tabloda görülen biçimbilimsel belirsizlik örneklerinin, öğrencilerin Türkçeyi yeni öğrenmeye başladıkları A1 düzeyinden C1 düzeyi sonuna kadar birçok bağlamda

karşılıklarına çıktığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu sözcükleri birbirinden ayırt etmenin bir yolu, Türkçede bazı sözcüklerin okunuşlarının aynı anlamlarının farklı olduğunu bilmektir. Örneğin, tabloda ilk satırda yer alan gül sözcüğü birinci okumada fiil ikinci okumada isimdir. Benzer sözcük türü farklılıkları bakan ve dondurma sözcükleri için de geçerlidir. Sözcük türü bilgisi, ikinci satırda yer alan kitabı sözcüğünde karşımıza çıkan biçimbilimsel belirsizliği gideremeyecek de olsa sözcüklerin tür bilgisiyle öğrenilmesinin bu muğlaklığı bir nebze de olsa gidereceği ve öğrencilere yeni sözcük öğrenme süreçlerinde fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

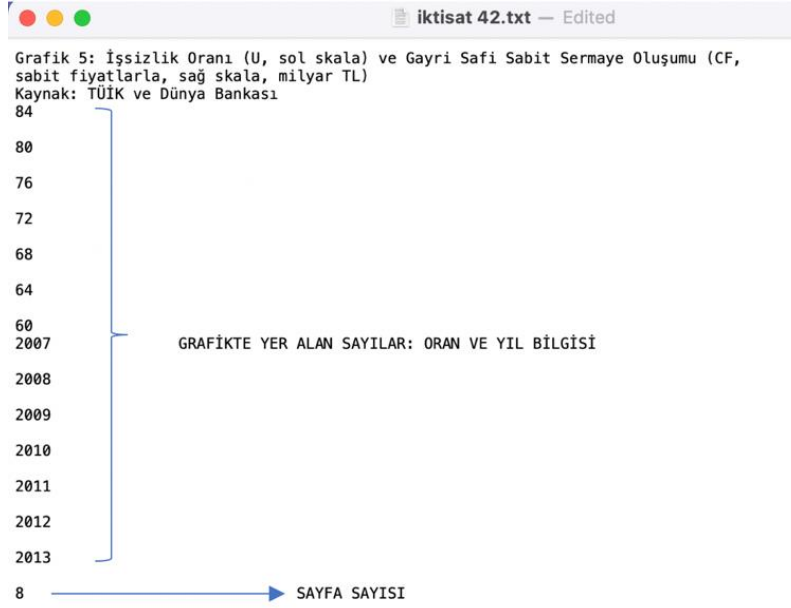
3.4.2. DDİ Araçlarının Türkçenin Akademik Derlemi'nin Veri Analizinde Kullanımı

Bu çalışma kapsamında yapılan sözcükbirim, sözcük tabanı ve sözcük türü tespit işlemlerinin tümü, İTÜ Doğal Dil İşleme Laboratuvarı tarafından geliştirilmiş araçlar sayesinde gerçekleştirilmiştir.

İlk olarak *sözcükbirim tespiti* aracı kullanılarak derlemde yer alan sözcükbirimler teker teker bulunmuş, ayrılmış ve sayılmıştır. Bu amaçla İstanbul Teknik Üniversitesi Bilgisayar ve Bilişim Fakültesi araştırma görevlisi, İTÜ Doğal Dil İşleme araştırma grubu doktora öğrencilerinden Fatih Bektaş yardımıyla bir Phyton kodu yazılarak bu işlem, araştırmanın amacına daha uygun bir hâle getirilmiştir. Bu kod aracılığıyla

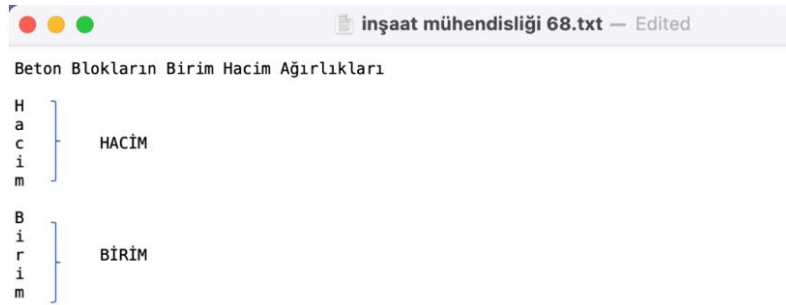
- İlk adım olarak metin açıldığında ön işleme aşamasında aracın okuyamadığı çeşitli karakterlerden kurtulunmuştur. Örneğin: ‘•’, ‘_’, ‘~’, ‘½’, ‘±’, ‘^’, vb. semboller araç tarafından okunamadığı için bu semboller derlemden çıkarılmıştır.
- İkinci adımda tüm metinler Doğal Dil İşleme servisine gönderilmiş ve servisten sözcükbirimlerine ayrılmış bir şekilde geri gelmiştir.
- Üçüncü adım olan son işleme aşamasında iki karar alınmıştır. Öncelikli olarak içerisinde rakam olan sözcükbirimlerin bu çalışmaya dâhil edilmemesine karar verilmiştir. Bu sözcükbirimler yazıyla derlemde yer alıyorsa tutulmuş, rakamla yer alıyorsa dışarıda bırakılmıştır. Sayıların dâhil edilip edilmemesi konusunda söz varlığı araştırmacıları arasında anlaşmazlık vardır. Örneğin, Göz (2003) sıfır, bir, iki, üç vd. rakamları ve on, yüz, bin vb. basamak sayılarını listesine eklemiş ancak diğer sayıları kabul etmemiştir. Akademik sözcük listesi oluşturmak amacıyla hazırlanan bir derlem verisiyle çalışılan

bu çalışma kapsamında, rakamlar temel söz varlığının bir ögesi olmaları, akademik sözcük olmamaları gerekçesiyle çalışma dışında bırakılmıştır. Ayrıca bu rakamların PDF'den .txt'ye dönüştürülme sırasında yaşanan hatalardan kaynaklanabileceği de düşünülmüştür. Aşağıdaki görselde örneği görüldüğü gibi bazı dosyalarda sayfa numaralarını derlem metninden ayırmak mümkün değildir. Bu sebeple içerisinde rakam olan sözcükbirimler çalışma dışında bırakılmıştır.

Şekil 15. Derlem Analizinde Karışıklığa Yol Açan Durum Temsili- Sayfa Numaraları Örneği

İkinci karar, yine PDF'den txt'ye dönüştürme sırasında karşılaşılan bir diğer soruna çözüm bulmak için alınmıştır. Dönüştürme işleminde OCR teknolojisinde yaşanan bir problemden dolayı, özellikle tablolarda yer alan bazı sözcüklerin, yatay bir şekilde yanyana yazılı sözcükler şeklinde yer almadığı dikey bir şekilde, harf harf, alt alta dizildiği saptanmıştır. Bu sebeple son işleme aşamasında aşağıdaki görselde örneği görüldüğü gibi bazı dosyalarda tek harf olarak duran karakterlerden kurtulunmuştur.

Şekil 16. Derlem Analizinde Karışıklığa Yol Açan Durum Temsili- Dikey Sıralı Harfler Örneği

Bu işlem sonrasında 5571 satırlık toplam 21.967.870 sözcükbirimlik derlem, veri kümesi olarak incelemeye hazır hâle gelmiştir. Ancak bu veri seti incelediğinde aşağıdaki 15. satırda olduğu gibi bazı metinlerin servis tarafından okunamadığı keşfedilmiştir. Bu amaçla veri seti tekrar incelenmiş, okunamayan satırlar tespit edilmiş, bu durumun okunamayan başka karakterlerden kaynaklandığı tespit edilip (Örneğin: €, \$, £, vb.) birtakım düzenlemeler yapılarak tekrar servise gönderilmiştir. Yapılan bu düzenlemelere rağmen hâlâ okunamayan metinler derlemden çıkarılmıştır. Bu çıkarma işleminden sonra 4587 satırlık 18.013.569 sözcükbirimlik veri kümesiyle çalışmaya devam edilmiştir.

	DISİPLİN	KONU ALANI	METİN	SÖZCÜKBİRİM SAYISI	SÖZCÜKBİRİMLER
1	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 1	3463	['Giriş', 'Tabiat', 'sanatı', 'izler', 'sanat', 'e
2	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 2	5422	['Özet', 'Toplumcu', 'gerçekçilik', 'Marks
3	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 3	2546	['Öz', 'Uygurlar', 'günümüzde', 'yaklaşık',
4	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 4	3194	['ÖZ', 'Ahmed', 'BÂdi', "Edirne'de", 'doğn
5	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 5	4658	['Öz', 'Masallar', 'dünya', 'edebiyatı', 'ha
6	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 6	3756	['Özet', 'XVII', 'yüzyılda', 'yaşamış', 'olan'
7	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 7	5555	['Öz', 'Ayna', 'insanoğlunun', 'kadim', 'tar
8	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 8	2424	['Rus', 'edebiyatında', 'imgecilik', "DevrİR
9	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 9	2730	['Öz', 'Alevi', 'Bektaş', 'tarikatı', 'içinde',
10	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 10	3665	['Öz', 'Orhan', "Pamuk'un", 'Yeni', 'Hayat
11	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 11	5434	['ÖZ', 'Türk', 'dili', 've', 'Türk', 'kültürüne',
12	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 12	3028	['ÖZET', 'Pierre', 'Bourdieu', 'öne', 'sürdü
13	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 13	1793	['ÖZ', "Girit'te", 'başlayan', 'hayatı', "İsta
14	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 14	3390	['Öz', 'Garip', 'hareketi', 'Cumhuriyet', 'd
15	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 15	3133	['\tjava.util.concurrent.ThreadPoolExec
16	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 16	2962	['Öz', 'Kitap', 'tanıtımı', 'bir', 'yazı', 'çeşid
17	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 17	4002	['Öz', 'Kurgul', 'materyal', 'leal', 'tatbil', 'u

Şekil 17. Derlem Analizinde DDİ Aracı Tarafından Okunamayan Satır Temsili

Çalışılmaya hazır hâle gelen veri kümesi üzerinde yapılan ikinci işlem *sözcük tabanı tespiti*dir. Diğer bir deyişle, sözcükbirimler başsözcük formlarında birleştirilmiş ve derlemde ayrı ayrı sözcükmüş gibi yer alan her bir sözcükbiçimin sıklığı, bağlı olduğu başsözcüğün sıklığına eklenerek sözcük sıklıkları hesaplanmıştır. Ancak bu sıklıklar hesaplanırken sözcük türü etiket bilgisi göz önünde bulundurulmuştur. Örneğin, yüz

sözcükbiriminin sıklığı sayılırken isim etiketi alan sözcükbiçimleri “yüz (isim)” başsözcüğünde birleştirilmiş ve toplam sıklığı hesaplanmış; sıfat etiketi alan sözcükbiçimleri “yüz (sıfat)” başsözcüğünde gruplanmış ve toplam sıklığı hesaplanmış; fiil etiketi alan sözcükbiçimleri “yüz (fiil)” başsözcüğünde birleştirilmiş ve toplam sıklığı ayrıca hesaplanmıştır. Her ne kadar eş sesli sözcüklerin hesaplanmasında karşılaşılabilecek problemler yukarıda belirtilmiş olsa da sözcük türü etiket bilgisinin bu sözcükbirimler arasındaki ayrımı az da olsa belirginleştirdiği ve daha sağlıklı sıklık hesaplamalarının yapılmasını mümkün kıldığı düşünülmektedir.

Bu amaçla çalışmanın kuramsal çerçevesinin çizildiği ikinci bölümde anlatıldığı gibi genel akademik amaçlı sözcüklere yönelik bir listenin çıkarılacağı bu çalışma kapsamında, sekiz sözcük türü işaretlenmiş (isim, fiil, sıfat, zarf, zamir, edat, bağlaç, ünlem) işaretlenmiş ve hazırlanan listeler bu etiketlerle birlikte sunulmuştur. Sözcüklerin tabanları belirlenirken ise Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan Türkçe Sözlük (2019) ve çevrimiçi olarak ulaşılabilen Güncel Türkçe Sözlük referans alınmıştır (TDK, 2023).

Bu noktada üçüncü ve son aşama olan *sözcük türü etiketlerinin* nasıl atandığı ve bu işaretleyicinin nasıl çalıştığını anlamak ve anlatmak oldukça önemlidir. Çalışma kapsamında, bu adım için “İTÜ Doğal Dil İşleme Yazılım Zinciri”nin [\footnote{\url{tools.nlp.itu.edu.tr}}](http://tools.nlp.itu.edu.tr) “pipelineSSMorph” modülü kullanılmıştır. Bu modül; pipelineSSMorph: Cümle Bölme | Sözcükbirim Tespit Etme | Biçimbilimsel Çözümleme | Biçimbilimsel Belirsizlik Giderme adımlarından oluşmaktadır.

Örneğin, sosyal bilimler disiplinde otelcilik, konaklama, spor ve turizm konu alanında yer alan turizm 6 metninin özetinde, ikinci paragrafta geçen altı çizili cümlenin analizi şu adımlardan geçmiştir.

Turizm faaliyetlerinin bir ülkede gelişmesi için gerekli olan arz kaynaklarından “çekicilik unsurlarının” büyük bir kısmını barındıran Filipinler, 2016 itibariyle 6 milyona yakın turisti ağırlamıştır. Ancak, bu rakam aslında ülkenin turizm potansiyeli açısından oldukça düşüktür. Bu çalışmada da, Filipinler’de turizm faaliyetlerinin tarihsel gelişimi incelenirken, turizm faaliyetlerinin mekânla bağlantılı sorunları da tespit edilmeye çalışılmıştır.

- *Metni cümlelere ayırma:* Bu paragraf toplam 3 cümleden oluşmaktadır.

Turizm faaliyetlerinin bir ülkede gelişmesi için gerekli olan arz kaynaklarından “çekicilik unsurlarının” büyük bir kısmını barındıran Filipinler, 2016 itibariyle 6 milyona yakın turisti ağırlamıştır.

Ancak, bu rakam aslında ülkenin turizm potansiyeli açısından oldukça düşüktür.

Bu çalışmada da, Filipinler’de turizm faaliyetlerinin tarihsel gelişimi incelenirken, turizm faaliyetlerinin mekânla bağlantılı sorunları da tespit edilmeye çalışılmıştır.

• *Sözcükbirim tespit etme:* Bu paragraf toplam 61 sözcükbirimden oluşmaktadır.

“Turizm” “faaliyetlerinin” “bir” “ülkede” “gelişmesi” “için” “gerekli” “olan” “arz” “kaynaklarından” ““““ “çekicilik” “unsurlarının” ““““ “büyük” “bir” “kısmını” “barındıran” “Filipinler” “,” “2016” “itibariyle” “6” “milyona” “yakın” “turisti” “ağırlamıştır” “.”

“Ancak” “,” “bu” “rakam” “aslında” “ülkenin” “turizm” “potansiyeli” “açısından” “oldukça” “düşüktür” “.”

“Bu” “çalışmada” “da” “,” “Filipinler’de” “turizm” “faaliyetlerinin” “tarihsel” “gelişimi” “incelenirken” “,” “turizm” “faaliyetlerinin” “mekânla” “bağlantılı” “sorunları” “da” “tespit” “edilmeye” “çalışılmıştır” “.”

• *Biçimbilimsel çözümleme ve biçimbilimsel belirsizlik giderme:*

Biçimbilimsel çözümleme bir cümlede yer alan sözcüklerin eklerinin ayrıştırılması ve sözcüğün yapısının otomatik olarak belirlenmesi olarak tanımlanabilir. Biçimbilimsel belirsizlik giderme ise cümledeki sözcükler için geçtikleri bağlam gözetilerek uygun biçimbilimsel ayrıştırmaların yapılmasıdır. Altı çizili cümle için çıkarılan örnek analiz aşağıdaki şekilde gösterilebilir.

örnek analiz.txt -- Edited						
1	Ancak	ancak	Conj	Conj	—	0 CONJUNCTION
2	,	,	Punc	Punc	—	1 PUNCTUATION
3	bu	bu	Det	Det	—	4 DETERMINER
4	rakam	rakam	Noun	Noun	A3sg Pnon Nom	12 SUBJECT
5	aslında	aslında	Adverb	Adverb	—	12 MODIFIER
6	ülkenin	ülke	Noun	Noun	A3sg Pnon Gen	12 POSSESSOR
7	turizm	turizm	Noun	Noun	A3sg Pnon Nom	8 POSSESSOR
8	potansiyeli	potansiyel	Noun	Noun	A3sg P3sg Nom	9 POSSESSOR
9	açısından	açı	Noun	Noun	A3sg P3sg Abı	12 MODIFIER
10	oldukça	oldukça	Adverb	Adverb	—	11 MODIFIER
11	—	düşük	Noun	NAdj	A3sg Pnon Nom	12 DERIV
12	düşüktür	—	Verb	Zero	Pres A3sg Cop	0 PREDICATE
13	.	.	Punc	Punc	Punc	12 PUNCTUATION

Şekil 18. Biçimbilimsel Çözümleme³

İlk bakışta karmaşık görünen bu örnek analiz, sütun sütun ele alındığında şunları söylemek mümkündür:

1. sütun: Sıra numarası
2. sütun: Derlemdeki görünüm bilgisi (sözcükbirim)
3. sütun: Taban görünüm bilgisi
4. sütun: Sözcük türü bilgisi-ana sınıf (evrensel sözcük türü bilgisi)
5. sütun: Sözcük türü bilgisi-alt sınıf (dile özgü sözcük türü bilgisi)
6. sütun: Biçimbilimsel bilgi
7. sütun: Bağlanılan biriminin sıra numarası
8. sütun: Bağlılık türü

Bu analize bakıldığında 4. ve 5. sütunda görülebildiği gibi biçimbilimsel çözümleyiciler aracılığıyla sözcük türünü belirlemek mümkündür. Bu analiz ayrıca 6. sütunda olduğu gibi ek türlerini de gösterdiği için, sözcüğün cümleye katacağı farklı anlamları, cümledeki işlevini belirlemek de mümkündür. Bu işlem sözcüklerin yapılarını anlamak, anlamlarını ayırt etmek ve böylelikle cümleleri kavramak için oldukça önemlidir. Ancak bu noktada Eryiğit'in (2013, s. 34) belirttiği gibi unutulmamalıdır ki

Biçimbilimsel ayrıştırma sonucunda birden fazla olası çözümleme ortaya çıkabilir. Örneğin “kalem” sözcüğünün, iki farklı çözümlemesi vardır: 1. Yalın hâldeki “kalem” sözcüğü, 2. ‘-m’ 1.tekil kişi iyelik eki almış “kale” sözcüğü. Hangi çözümün doğru olduğuna ise ancak sözcüğün içerisinde yer aldığı bağlama bakılarak karar verilebilir. Örneğin “Bu kalem yazmıyor.” cümlesindeki “kalem” sözcüğünün çözümlemesi birinci şekilde, “Benim kalem yıkıldı.” cümlesindeki ise ikinci şekilde çözümlenmelidir. Bu kararı vermek biçimbilimsel çözümleyicinin görevi değildir. Bir biçimbilimsel çözümleyiciden beklenen, bir sözcük için olası tüm çözümlenmeleri üretmesidir.

Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda, çalışma kapsamında bu kadar detaylı bir biçimbilimsel çözümleme yapılmamış olsa da “pipelineSSMorph” modülünden çıkan analiz kümesi, yukarıda bahsedilen biçimbilimsel belirsizlik türleri de göz önünde bulundurularak her bir sözcükbirim, sözcük tabanı ve sözcük türü etiketi için satır satır

³ Burada sunulan örnek analizde yer alan İngilizce sözcükler bilinçli olarak Türkçeye tercüme edilmemiştir. DDİ araçlarından faydalanarak analizler yapmak isteyen her araştırmacının karşısına çıkacak olan uluslararası formatta verilmiştir. Conj: bağlaç, punc: noktalama, det: belirteç, noun: isim, adverb: zarf, verb: fiil.

gözden geçirilmiştir. Bu çalışma sonrasında tek başına derlem çalışması yapmayı planlayan araştırmacıların, bu işlemin çok zaman alıcı, oldukça meşakkatli ve dikkat gerektiren bir işlem olduğunu bilmelerinde fayda vardır.

Bu gözden geçirme sırasında aşağıda görüldüğü gibi, kullanılan aracın örneğin *alan* sözcüğü için alan isim tabanına bağlanan sözcükbiçimiyle (excel 2.satır); al- fiilinin -an sıfat-fiil eki alarak alan sıfat tabanına bağlanan sözcükbiçimini (excel 3.satır) ayırt edebildiği tespit edilmiştir. Bu tespit yukarıda bahsedilen biçimbilimsel belirsizliğin tespiti açısından oldukça önemli bir veridir.

1	SÖZCÜKBİRİM	SÖZCÜK TABANI	SÖZCÜK TÜRÜ	FREKANS
2	alan	alan	İsim	81
3	alan	alan	Sıfat	71
4	alana	alan	İsim	5
5	alanda	alan	İsim	29
6	alandaki	alan	Sıfat	3
7	alandan	alan	İsim	13
8	alandır	alan	Fiil	2
9	alanı	alan	İsim	103
10	alanın	alan	İsim	10
11	alanına	alan	İsim	15
12	alanında	alan	İsim	18
13	alanından	alan	İsim	4
14	alanını	alan	İsim	2
15	alanının	alan	İsim	22
16	alanlar	alan	İsim	17
17	alanlara	alan	İsim	2
18	alanlarda	alan	İsim	27
19	alanlardaki	alan	Sıfat	4
20	alanlardan	alan	İsim	6
21	alanlardır	alan	Fiil	1
22	alanları	alan	İsim	41
23	alanlarıdır	alan	Fiil	2
24	alanlarımız	alan	İsim	1
25	alanlarımızın	alan	İsim	2
26	alanların	alan	İsim	19
27	alanlarına	alan	İsim	5
28	alanlarında	alan	İsim	36
29	alanlarındaki	alan	Sıfat	2
30	alanlarından	alan	İsim	7

Şekil 19. DDİ Aracından Gelen Sözcük Türü Bilgisi

Ancak 8. , 21. ve 23. satırlara bakıldığında alandır, alanlardır ve alanlarıdır sözcüklerinin; sözcük türü atama işleminde alan isim tabanına bağlanmasına rağmen cümlede yüklem görevinde buldukları için sözcük türü olarak fiil atandığı fark edilmiştir. Bu ve benzeri hataların tespiti için veri 45 konu alanı için çıkarılmış her bir excel tablosu satır satır incelenmiş ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Buradan hareketle DDİ araçları gerek sözcük tabanı tespiti gerek sözcük türü etiketleme süreçlerinde çok geniş derlemler söz konusu olduğunda başarılı sonuçlar veriyor olsa bile; gerekli kontrollerin mümkünse

insan tarafından ve mümkünse bağlamsal kontrolleri de yapılarak nihai kararların verilmesinin daha ideal bir yöntem olduğu savunulmaktadır.

Bir sonraki başlığa geçmeden önce genel akademik amaçlı bir sözcük listesinin geliştirilmesi amacıyla hazırlanan bu tezin veri analizi aşamasında atılan adımlara yönelik şunları söylemek mümkündür. Bu kısımda öncelikli olarak DDİ araçlarından faydalanılarak oluşturulan akademik derlemin nasıl incelenebileceği kuramsal olarak ortaya konulmuştur. Daha sonra bu tez kapsamında derlenen TAD üzerinde sözcükbirim ve sözcük tabanı tespiti yapıp sözcüklerin sözlükte madde başı olacak formlarının sözcük türü etiketi bilgisi ile listelenme süreçleri anlatılmıştır. Bu derlem çalışmasında tüm bu işlemler, İTÜ DDİ Laboratuvarı tarafından geliştirilmiş olan araçlar aracılığıyla gerçekleştirilirken biçimsel benzerlikler sebebiyle anlam belirsizliklerine yol açan sözcüklerin bağlamsal kontrolleri yapılmamış, kullanılan sözcük türü işaretleyicinin marifetlerine güvenilmiştir.

3.4.3. Sözcük Listesi Hazırlamaya Yönelik Veri Analizi

Genel akademik amaçlı Türkçe söz varlığının tespit edilip en sık, en yaygın ve derlem içine dengeli ve eşit dağılmış sözcüklerin ortaya konulması amacıyla hazırlanan bu tezde, akademik derlemden hareketle sözcük listesi hazırlama konusunda Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretimi alanında yapılmış çok sayıda çalışmaya rastlanmadığından dünyada ortak dil olarak kabul gören İngilizce alanyazının teorik katkısının yol gösterici olacağı düşünülmüştür. Bu sebeple çalışmada, Türkçe için genel akademik amaçlı sözcük listesinin hazırlanmasında İngilizce için kabul gören güncel, geçerli ve güvenilir bir akademik sözcük listesi olan *Yeni Akademik Kelime Listesi'nin* (2014) kurucusu Dee Gardner ve Mark Davies'in belirlediği ölçütlerin esas alınmasına karar verilmiştir.

Araştırmacılar genel akademik amaçlı sözcük listesi hazırlamak amacıyla 4 ölçüt belirlemiştir. Bunlar:

1. Oran: Bu ölçüt, genel derlemde yer alan yüksek frekanslı sözcüklerle genel akademik amaçlı sözcükleri birbirinden ayırmak için konulmuştur. Bu kriter, bir sözcüğün akademik derlemdeki sıklığının akademik olmayan kısımdaki sıklığından daha yüksek

oranda olması esasına dayanmaktadır. Bu analizin yapılabilmesi için ilk olarak her sözcüğün tüm derlemdeki ve derlemin akademik kısmı içindeki geçiş sıklığının belirlenmesi gerekmektedir. Sözcüğün tüm derlemde görülme sıklığının derlemdeki toplam sözcük sayısına bölünmesi beklenen frekans olarak isimlendirilmektedir. Bu ölçütle, bir sözcüğün genel derlemde beklenen frekansı baz alınarak akademik derlemde de en az bu oranın sağlanması ve beklenen frekansın altında kalan sözcüklerin elenmesi amaçlanmaktadır. Çok sayıda deneme yaptıktan sonra Gardner ve Davies (2014, s. 315) kendi çalışmalarında bir sözcüğün akademik sözcük listesine dâhil edilebilmesi için, akademik derlemdeki sıklıklardan hesaplanan oranının, beklenen frekanstan minimum %50 daha fazla olması gerektiğine karar vermişlerdir.

2. Aralık: Bu ölçüt, metinlerin sözcüksel yükü diğer bir deyişle sözcüklerin derlemde yer alan metinlerde hangi sıklıkta geçtikleriyle bağlantılıdır. Bu kriter, bir sözcüğün önceden belirlenen sayıda disiplinde belirlenen minimum sıklıkta görünmesi ilkesine dayanmaktadır. Bu hesaplamayı yapabilmek için beklenen frekansın ve her bir sözcüğün yer aldığı konu alanındaki frekans yüzdesinin hesaplanması gerekmektedir. Aralık ölçütü için beklenen frekans hesaplanırken ilgili disiplinin tüm akademik derlem içindeki ağırlığı yüzde olarak bulunur. Daha sonra sözcüğün akademik sözcük listesindeki sıklığı ile bu yüzde çarpılır. Örneğin, fen bilimleri ve mühendislik disiplinde yer alan bilgisayar mühendisliği konu alanındaki toplam sözcük sayısı tüm akademik derlemdeki sözcük sayısının %10'unu oluşturuyorsa, bu durumla ilgili sözcüğün akademik sözcük listesindeki frekansının da %10'u bilgisayar mühendisliği konu alanında bulunmalıdır. Gardner ve Davies (2014, s. 315) kendi sözcük listelerinde bu aralığı, derlemlerini oluşturan 9 disiplinin minimum 7'sinde sözcüğün frekansının beklenen frekansın %20'sinden fazla olması şeklinde kararlaştırmıştır. Ancak araştırmacıların belirttiği üzere, bir önceki ölçütte verilen %50 oranı gibi aralık için de sunulabilecek kesin bir yüzde yoktur. Her iki ölçüt de çok sayıda deney ve kontrol yapıldıktan sonra, araştırmacılar tarafından belirlenmiştir ve belirlenmelidir.

3. Dağılım: Bu ölçüt, seçilecek akademik sözcüklerin seçtikleri derlemi oluşturan disiplinler ve konu alanlarının tamamında dengeli ve eşit olarak yer alması ilkesine dayanmaktadır. Frekans istatistiklerinde kullanılacak çeşitli dağılım ölçüleri vardır. Gardner ve Davies (2014, s. 316) çalışmalarında Jullian'd'ın D ölçüsünü kullanmışlardır (bakınız: Julian ve Chang-Rodriguez, 1964). Bu dağılım ölçüsü, bir sözcüğün derlem

üzerinde ne kadar eşit dağıldığını göstermekte ve 0,01 ila 1,00 arasında değişen değerler almaktadır. Dağılım 0,01'e yaklaştıkça sözcük derlemin yalnızca çok küçük bir bölümünde görünmekte, 1'den uzaklaştıkça sözcük derlemin tüm kısımlarına tamamen eşit olarak dağılmaktadır. Gardner ve Davies (2014, s. 316) araştırmaları sonucunda kendi çalışmaları için dağılım oranını 0,80 olarak kararlaştırmışlardır.

4. Disiplin: Disiplin ölçütü de tıpkı aralık ve dağılım ölçütleri gibi disiplinlere özgü teknik terminolojiyle genel akademik amaçlı sözcükleri birbirinden ayırmak için konulmuştur. Bu kriter, bir sözcüğün teknik bir terim olarak algılanmasına yol açacak kadar bir disipline özgü olması durumuyla başa çıkmak için oluşturulmuştur. Çeşitli denemeler sonucunda Gardner ve Davies (2014, s. 316) kendi sözcük listeleri için, bir sözcüğün frekansı; 9 disiplinden herhangi birinde beklenen frekansının 3 katını aşarsa bu sözcüğün kendi listelerinde yer almaması gerektiğine karar vermişlerdir. Bu ölçüt için de sözcüklerin beklenen frekansları aralık ölçütünde açıklandığı gibi hesaplanmıştır.

Oran hesabı, söz varlığı çalışmalarında hangi sözcüğün daha sık kullanıldığını ortaya koyarken çokça tercih edilen bir yöntemdir. Bu ölçüt, oldukça önemli ama tek başına yeterli değildir. Farklı disiplinler ve konu alanlarından oluşan akademik derlemin temsili söz konusu olduğunda, çeşitli disiplinlerde yer alan ve bu varlığı birçok disipline eşit bir şekilde dağılım koruyan sözcüklerin tespiti de oldukça önemlidir. Ayrıca bu çalışmanın temelini oluşturan genel akademik amaçlı bir sözcük listesi hazırlamak amaçlandığında, sözcüklerin genel derleminde yer alan yüksek frekanslı sözcüklerden ve teknik sözcüklerden nasıl ayrılacağı da dikkat edilmesi gereken bir diğer durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışma kapsamında Gardner ve Davies'in (2014) esas aldığı ölçütlerin benimsenmesinin tüm bu sorunlara çözüm olacağı düşünülmektedir.

Bu noktada unutulmaması gereken bir nokta bu karşılaştırmaların normalize edilmiş frekanslar üzerinden yapılması gerektiğidir. Brezina ve Gablosova'nın (2018, s. 12) aktardığı gibi farklı iki derlemi karşılaştırırken normalize edilmiş frekans değerleri kullanılmalıdır. Bu hesap aslında yüzde hesabına benzer ama oranları yüz üzerinden hesaplamak yerine on bin veya bir milyon gibi daha büyük bir sayı üzerinden normalizasyon gerçekleştirilir ve veri kümeleri karşılaştırmaya hazır hâle gelir. Bir diğer önemli nokta; genel derlemden hareketle oluşturulmuş sözcük listesinde yüksek sıklıkla geçen bir grup sözcüğün, oluşturulan akademik sözcük listesinden çıkarılıp

çıkarılmayacağıyla ilgilidir. Bu çalışma kapsamında kuramsal çerçeve kısmında açıklanan sebeplerden hareketle, alanyazında bazı araştırmacıların (Neufeld ve Billuroğlu 2005, Martinez vd., 2009; Paquot, 2007; Gardner ve Davies, 2014) izledikleri yolun izlendiğini ve bu sözcüklerin oluşturulan sözcük listesinin dışında bırakılmadığını tekrar belirtmekte fayda vardır.

Son olarak tüm bu ölçütler göz önünde bulundurularak hazırlanan sözcük listesinin, akademik sözcükleri temsil gücüne yönelik geçerlilik analizlerinin yapılabilmesi için bu sözcük listesinin başka bir akademik derlemi ne kadar temsil ettiği incelenmelidir. Yukarıda bahsedildiği gibi bu amaçla bu tez kapsamında oluşturulan 18.013.569 sözcükbirim içeren akademik derlem, oluşturulan genel akademik amaçlı sözcük listesinin temsil gücünü test etmek, bir diğer akademik derlemle ne kadar benzer ne kadar farklı olduğunu saptamak amacıyla benzer özellikler taşıyan iki eşit parçaya bölünmüş ve temsil gücü tespitine yönelik Jaccard Benzerlik İndeksi analizlerinin yapılması için hazır hâle getirilmiştir (Jaccard İndeks, 2023).

Her bir disiplinden 3.000.000 (+%0.15) sözcükbirim içeren toplamda 9.000.000 (+%0.08) sözcükbirimden oluşan bu iki eşit derlemin özellikleri, karşılaştırmalı olarak Ek 2'den incelenebilir.

Bu genel tabloyu oluşturan her bir konu alanında yer alan makaleler ve kitaplar için Şekil 20'de görüldüğü gibi; soldan sağa doğru ilk olarak sözcükbirimlerin hangi disipline ait olduğu bilgisi, sonra konu alanı bilgisi, hemen yanında kaçınıcı metin olduğuna dair bilgi ve onun hemen yanında ise bu metinde yer alan toplam sözcükbirim sayısı bir excel dosyasında kaydedilmiştir.

	DİSİPLİN	KONU ALANI	METİN	SÖZCÜKBİRİM SAYISI	SÖZCÜKBİRİMLER
1	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 1	3463	['Giriş', 'Tabiat', 'sanatı', 'izler', 'sanat', 'eserindeki', 'ahen
2	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 2	5422	['Özet', 'Toplumcu', 'gerçekçilik', 'Marksist', 'ideolojinin', 's
3	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 3	2546	['Öz', 'Uygurlar', 'günümüzde', 'yaklaşık', 'milyonluk', 'nüfu
4	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 4	3194	['Öz', 'Ahmed', 'BAdi', "Edirne'de", 'doğmuş', 'iyi', 'bir', 'öğ
5	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 5	4658	['Öz', 'Masallar', 'dünya', 'edebiyatı', 'haritasında', 'ait', 'ol
6	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 6	3756	['Özet', 'XVII', 'yüzyılda', 'yaşamış', 'olan', 'Selami', 'Ali', 'Ef
7	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 7	5555	['Öz', 'Ayna', 'insanoğlunun', 'kadim', 'tarihi', 'boyunca', 'oi
8	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 8	2424	['Rus', 'edebiyatında', 'imgencilik', "Devrimi'nden", 'sonra',
9	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 9	2730	['Öz', 'Alevi', 'Bektaşî', 'tarikati', 'içinde', 'yetmiş', 'son', 'i
10	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 10	3665	['Öz', 'Orhan', "Pamuk'un", 'Yeni', 'Hayat', 'romanında', 'arı
11	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 11	5434	['ÖZ', 'Türk', 'dili', 've', 'Türk', 'kültürüne', 'yaptığı', 'bilimse
12	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 12	3028	['ÖZET', 'Pierre', 'Bourdieu', 'öne', 'sürdüğü', 'görüşler', 've
13	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 13	1793	['ÖZ', "Girit'te", 'başlayan', 'hayatı', "İstanbul'da", 'son', 'b
14	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 14	3390	['Öz', 'Garip', 'hareketi', 'Cumhuriyet', 'devri', 'Türk', 'şiiirin
16	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 15	2962	['Öz', 'Kitap', 'tanıtımı', 'bir', 'yazı', 'çeşidi', 'olarak', 'daha',
17	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 16	4893	['Öz', 'Kurgu', 'metinlerin', 'en', 'etkin', 'unsurlarından', 'bir
18	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 17	5173	['ÖZET', 'Bu', 'çalışmada', 'Türkçede', 'standart', 'dil', 've',
19	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 18	3306	['Öz', 'İnsanların', 'tarihte', 'yaşamış', 'toplumlar', 'hakkınd
20	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Edebiyat	Edebiyat 19	9914	['ÖZET', 'Şairlerin', 've', 'yazarların', 'ortaya', 'koyduğu', 'e

Şekil 20. Derlemde Yer Alan Metinlerin Listelenme Düzeni

Her iki derlemde de yer alan tüm metinlerin bu şekilde kaydı tutulduktan sonra, her bir derlem için yukarıda bahsedilen sözcük tabanı tespiti ve sözcük türü etiketleme işlemleri başlatılmıştır. Her bir konu alanında yer alan makale ve kitaplar ayrı ayrı sözcükbirimleştirilmiş, sözcük tabanları saptanmış ve sözcük türleri tespit edilmiştir. Gerekli kontroller tamamlandıktan sonra derlemde yer alan her bir başsözcük için, sözcük türüne bağlı sıklık bilgisinin hesaplandığı bir Phyton kodu aracılığıyla sıklık verisi hesaplanmıştır. Bu hesaplama işleminde, araştırmamanın kuramsal çerçeve kısmında sınırları çizildiği gibi “isim, sıfat, zarf, zamir, fiil, bağlaç, edat, ünlem” türleri esas alınmıştır. Böylelikle veri genel akademik amaçlı sözcük listesinin; oran, aralık, dağılım, disiplin ölçütleri gözetilerek hesaplanması için uygun ve hazır hâle getirilmiştir.

4. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde bulgular araştırma sorularından hareketle iki başlık altında sunulmaktadır. Öncelikle TAD'dan hareketle oluşturulan Türkçenin Akademik Alt Sözcük Listesi 1'de yer alan sözcüklere yönelik bulgulara yer verilmektedir. Daha sonra bu sözcük listesinin temsil gücüne yönelik yapılan analizlerden elde edilen bulgular ve araştırmacının yorumları aktarılmaktadır.

Bilindiği gibi araştırma kapsamında 45 akademik konu alanında yayınlanan toplam 4542 makale ve 61 ders kitabından toplanan 18.013.569 sözcükbirimlik akademik derlem analiz edilmiştir. Analizler Python 3.11 kullanılarak dört aşamada gerçekleştirilmiştir. Öncelikle 18.013.569 sözcükbirimden oluşan genel veri seti, çalışma içerisinde TAAD-1 ve TAAD-2 olarak isimlendirilen iki veri setine bölünmüştür. Analizlere başlanmadan önce yöntem kısmında değinilen, sözcükbirim tespitinde karşılaşılan problemlerle baş etmek amacıyla veri setinin temizlenmesine yönelik işlemler; her iki veri setine de ayrı ayrı uygulanmıştır. Çalışmanın bu kısmında; yaşanan zorlukların üzerinde tekrar durulmamış, araştırma sorularına cevap bulmak için yapılan analizler ve elde edilen bulgular paylaşılmıştır.

4.1. TÜRKÇENİN AKADEMİK SÖZCÜK LİSTESİNDE YER ALAN SÖZCÜKLERE YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın birinci alt probleminde, TAD'dan hareketle Gardner ve Davies (2014) tarafından önerilen dört ölçüt (oran, aralık, dağılım, disiplin) göz önünde bulundurularak oluşturulan Türkçenin Akademik Alt Sözcük Listesi 1 (TAASL-1) ve Türkçenin Akademik Alt Sözcük Listesi 2'ye (TAASL-2) ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Sözcük listesi sunulmadan ve listede yer alan ölçütlere yönelik bulgular açıklanmadan önce, tablonun yorumlanmasını kolaylaştırmak için en üst satırda yer alan bilgiler şu şekilde açıklanabilir.

	Listede yer alan, sözlükte madde başı olarak karşılaşılabilen sözcükler ↑	Sözcüğün Türkçenin Derlem-Temelli Sıklık Sözlüğü'nde geçiş sıklığı / Çalışmada oran ölçütünün hesaplanmasında kullanılan değer ↑	Çalışmada dağılım ölçütünün hesaplanmasında kullanılan değer ↑	Sözcüğün derlemde toplam geçiş sıklığını gösteren değer ↑	Aralık ölçütü için bilgisayar konu alanında her bir sözcük için hesaplanan değer ↑				
	Başsözcük	Sözcük Türü	(TDTSS) -Frekans	(TDTSS) -Dağılım	Julliard İndeksi	Beklenen Fre.	Toplam Fre.	Bilg. Fre.	Bilg. Aralık
1	açabilmek	fiil	*	*	0,87	*	406	8	9,52
2	açı	isim	34671	0,91	0,93	1374,24	12818	38	300,42
3	açık	sıfat	40784	0,95	0,92	1616,54	3534	7	82,83
4	açıklamak	fiil	38361	0,90	0,90	1520,50	2000	44	46,87

↓
Sözcüğün yapısına, cümlede aldığı göreve bağlı olarak yer aldığı kategori
 ↓
Sözcüğün Türkçenin Derlem-Temelli Sıklık Sözlüğü'ndeki dağılım katsayısı
 ↓
Sözcüğün tüm derlemde geçiş sıklığının, derlemdeki toplam sözcük sayısına oranı / Çalışmada oran, aralık ve disiplin ölçütlerinin hesaplanmasında kullanılan değer
 ↓
Sözcüğün verilen disiplinde toplam geçiş sıklığını gösteren değer

Şekil 21. Sözcük Listesinde Yer Alan Sütunların Açıklaması⁴

⁴ Eğer sözcük Türkçenin Derlem-Temelli Sıklık Sözlüğü'nde (TDTSS) (2017) geçmiyorsa, değer olarak * işareti kullanılmıştır.

Gardner ve Davies'in (2014) kullandığı dört ölçüt göz önünde bulundurularak derlem analiz edildiğinde TAASL-1'de yer alacak 1303 sözcük tespit edilmiştir. TAASL-1'in hazırlandığı derlem (TAAD-1), toplam 9.007.130 sözcükbirimden oluşmaktadır. Derlemin fen ve mühendislik bilimleri disiplinde yer alan bilgisayar mühendisliği konu alanında ise 211.100 sözcükbirim yer almaktadır. Yapılan analizler, derlemde ve konu alanlarında yer alan sözcükbirim sayısı üzerinden hesaplandığı için bu veriler, analizleri yorumlayabilmek için oldukça önemlidir.

Aşağıda detaylı bir şekilde değinilecek oran, aralık, dağılım ve disiplin ölçütlerinden hareketle oluşturulan 1303 sözcüğün yer aldığı listenin, derlemin genelinde ve bilgisayar konu alanındaki görünümü Tablo 15'teki gibidir⁵.

Tablo 15. Türkçenin Akademik Alt Sözcük Listesi 1

Başsözcük	Sözcük Türü	TDTSS-Frekans	TDTSS - Dağılım	Jullian D İndeksi	Beklenen Fre.	Toplam Fre.	Bilg. Fre.	Bilg._ Aralık
1 açt	isim	34671	0,91	0,93	1374,24	12818	38	300,42
2 açık	sıfat	40784	0,95	0,92	1616,54	3534	7	82,83
3 açıkla-	fiil	38361	0,9	0,90	1520,50	2000	44	46,87
4 açıklama	isim	*	*	0,83	*	1396	120	32,72
5 açıklan-	fiil	*	*	0,84	*	186	2	4,36
6 açıklanma	isim	*	*	0,83	*	257	0	6,02
7 açıklık	isim	2975	0,91	0,85	117,92	774	7	18,14
8 açıl-	fiil	*	*	0,87	*	1033	17	24,21
9 açılma	isim	*	*	0,82	*	472	8	11,06
10 açma	isim	*	*	0,80	*	490	66	11,48
11 ad	isim	57634	0,96	0,83	2284,42	5744	65	134,62
12 adapte	sıfat	*	*	0,83	*	131	10	3,07
13 adet	isim	8961	0,8	0,84	355,18	2321	7	54,40
14 adlandırıl-	fiil	*	*	0,91	*	1403	39	32,88
15 ağır	sıfat	14024	0,94	0,81	555,86	1454	2	34,08
16 ağırlık	isim	4537	0,89	0,82	179,83	343	0	8,04
17 ait	sıfat	17591	0,94	0,88	697,25	6699	1	157,00
18 akın	isim	*	*	0,82	*	158	5	3,70
19 aksine	zarf	3761	0,93	0,87	149,07	780	1	18,28
20 aktar-	fiil	10017	0,92	0,82	397,04	607	31	14,23

⁵ Tüm konu alanlarının yer aldığı kapsamlı tablo, 1306 satır 97 sütundan oluştuğu için tez kapsamında paylaşamamıştır.

21	aktarıl-	fiil	*	*	0,88	*	613	28	14,37
22	aktarılma	isim	*	*	0,86	*	289	17	6,77
23	aktarım	isim	1010	0,83	0,81	40,03	383	6	8,98
24	aktarma	isim	*	*	0,80	*	206	27	4,83
25	aktif	sıfat	4414	0,86	0,87	174,96	1974	1	46,26
26	aktivite	isim	2315	0,79	0,81	91,76	3550	107	83,20
27	al-	fiil	312199	0,97	0,94	12374,52	17236	153	403,96
28	alan	isim	76651	0,91	0,88	3038,19	24989	553	585,67
29	algıla-	fiil	8031	0,9	0,84	318,32	536	4	12,56
30	algılama	isim	*	*	0,84	*	593	7	13,90
31	algılanma	isim	*	*	0,85	*	202	6	4,73
32	alın-	fiil	4739	0,88	0,93	187,84	13329	81	312,39
33	alınma	isim	*	*	0,89	*	2569	26	60,21
34	alma	isim	*	*	0,89	*	3712	11	87,00
35	alt	isim	58713	0,96	0,92	2327,19	12457	150	291,95
36	altın	sıfat	7242	0,91	0,88	287,05	631	0	14,79
37	amaç	isim	35255	0,89	0,92	1397,39	12775	118	299,41
38	amaçla-	fiil	5149	0,87	0,86	204,09	1077	143	25,24
39	amaçlan-	fiil	*	*	0,89	*	1101	90	25,80
40	amaçlı	sıfat	*	*	0,83	*	1045	0	24,49
41	an	isim	48889	0,93	0,91	1937,80	6361	56	149,08
42	anahtar	isim	4266	0,9	0,95	169,09	2910	118	68,20
43	analiz	isim	8741	0,8	0,89	346,46	13232	552	310,12
44	ancak	bağlaç	71221	0,93	0,93	2822,96	9603	2	225,07
45	ani	sıfat	1964	0,91	0,82	77,85	396	1	9,28
46	aniden	zarf	1705	0,88	0,81	67,58	84	3	1,97
47	anket	isim	3678	0,79	0,83	145,78	2282	20	53,48
48	anlama	isim	*	*	0,83	*	1207	102	28,29
49	anlamlı	sıfat	5318	0,85	0,84	210,79	6548	8	153,47
50	anlamlılık	isim	*	*	0,85	*	485	1	11,37
51	anlaş-	fiil	*	*	0,87	*	437	0	10,24
52	anlaşılm-	fiil	*	*	0,87	*	1294	14	30,33
53	anlaşılm-	isim	*	*	0,89	*	551	10	12,91
54	anlatıl-	fiil	*	*	0,82	*	501	29	11,74
55	anlatma	isim	*	*	0,81	*	89	0	2,09
56	ara	isim	152895	0,97	0,94	6060,24	24495	158	574,09
57	aracılık	isim	5879	0,9	0,87	233,02	1805	6	42,30
58	araç	isim	15834	0,9	0,85	627,61	6093	184	142,80
59	aralık	isim	7897	0,91	0,90	313,01	4365	189	102,30
60	arama	isim	*	*	0,81	*	648	28	15,19
61	araştır-	fiil	*	*	0,89	*	1841	8	43,15
62	araştırmacı	isim	802	0,72	0,89	31,79	999	4	23,41
63	araştırıl-	fiil	*	*	0,86	*	955	24	22,38
64	araştırma	isim	18830	0,88	0,83	746,36	14980	44	351,09
65	araştırmacı	isim	3144	0,85	0,86	124,62	2147	95	50,32
66	arka	isim	25820	0,92	0,87	1023,42	1145	18	26,84

67	art-	fiil	45898	0,87	0,93	1819,24	8044	61	188,53
68	art	isim	45898	0,87	0,93	1819,24	2029	40	47,55
69	artır-	fiil	*	*	0,90	*	1613	38	37,80
70	artırcı	sıfat	*	*	0,83	*	95	1	2,23
71	artırıl-	fiil	*	*	0,82	*	157	15	3,68
72	artırılma	isim	*	*	0,86	*	567	3	13,29
73	artırma	isim	*	*	0,85	*	489	51	11,46
74	artış	isim	14712	0,74	0,89	583,13	5056	49	118,50
75	artma	isim	*	*	0,90	*	2776	28	65,06
76	arttır-	fiil	*	*	0,90	*	1014	17	23,77
77	arttırılma	isim	*	*	0,85	*	480	4	11,25
78	arttırma	isim	*	*	0,87	*	309	12	7,24
79	arzu	isim	6018	0,94	0,86	238,53	547	1	12,82
80	asıl	isim	9393	0,95	0,82	372,31	509	1	11,93
81	aslında	zarf	24864	0,94	0,82	985,53	1218	1	28,55
82	aş-	fiil	11913	0,95	0,83	472,19	494	70	11,58
83	aşağı	isim	18789	0,94	0,91	744,73	1902	15	44,58
84	aşama	isim	11132	0,89	0,89	441,24	3803	274	89,13
85	aşamalı	sıfat	*	*	0,83	*	180	4	4,22
86	aşılma	isim	*	*	0,82	*	88	1	2,06
87	aşırı	sıfat	7032	0,91	0,89	278,72	1574	1	36,89
88	aşma	isim	*	*	0,83	*	105	4	2,46
89	ateş	isim	10896	0,89	0,81	431,88	604	3	14,16
90	atıl-	fiil	*	*	0,90	*	528	25	12,37
91	atılma	isim	*	*	0,87	*	151	3	3,54
92	av	isim	2434	0,88	0,81	96,48	163	11	3,82
93	avantaj	isim	3550	0,84	0,87	140,71	1096	30	25,69
94	avuç	isim	3656	0,86	0,81	144,91	160	0	3,75
95	ay	isim	40982	0,93	0,86	1624,39	4688	25	109,87
96	aylık	isim	6342	0,82	0,82	251,38	1210	1	28,36
97	aynı	sıfat	71489	0,97	0,94	2833,58	10081	3	236,27
98	ayrı	sıfat	18377	0,96	0,92	728,40	2596	3	60,84
99	ayrıca	zarf	25167	0,92	0,93	997,54	8207	1	192,35
100	ayrıl-	fiil	*	*	0,90	*	2718	286	63,70
101	ayrılma	isim	*	*	0,84	*	839	21	19,66
102	ayrıntı	isim	4598	0,94	0,83	182,25	312	27	7,31
103	ayrıntılı	sıfat	2873	0,89	0,89	113,88	901	1	21,12
104	az	sıfat	35260	0,96	0,93	1397,59	7193	6	168,58
105	azal-	fiil	18548	0,85	0,87	735,18	3020	273	70,78
106	azalma	isim	*	*	0,86	*	3034	27	71,11
107	azalt-	fiil	*	*	0,87	*	1101	53	25,80
108	azaltıl-	fiil	*	*	0,85	*	180	17	4,22
109	azaltılma	isim	*	*	0,84	*	740	8	17,34
110	azaltma	isim	*	*	0,86	*	502	14	11,77
111	azami	sıfat	661	0,87	0,80	26,20	80	1	1,87
112	azlık	isim	*	*	0,84	*	186	1	4,36

113 bağımlı	sıfat	2139	0,89	0,85	84,78	804	2	18,84
114 bağımsız	sıfat	7297	0,88	0,92	289,23	2050	9	48,05
115 bağla-	fiil	17482	0,96	0,81	692,93	950	148	22,27
116 bağlam	isim	6037	0,84	0,80	239,29	3302	57	77,39
117 bağlan-	fiil	*	*	0,85	*	764	27	17,91
118 bağlantı	isim	6148	0,88	0,84	243,69	1558	106	36,51
119 bağlantılı	sıfat	1803	0,91	0,86	71,46	515	15	12,07
120 bağlı	sıfat	23394	0,9	0,93	927,26	8792	29	206,06
121 bahsedil-	fiil	*	*	0,85	*	389	23	9,12
122 bakıl-	fiil	*	*	0,86	*	389	22	9,12
123 bakış	isim	14190	0,91	0,84	562,44	1870	29	43,83
124 barın-	fiil	3504	0,94	0,83	138,89	200	0	4,69
125 basamak	isim	2726	0,91	0,86	108,05	688	6	16,12
126 basit	sıfat	7292	0,93	0,92	289,03	1257	14	29,46
127 baskın	isim	2771	0,9	0,85	109,83	494	2	11,58
128 baş	isim	95481	0,95	0,89	3784,55	7922	61	185,67
129 başarı	isim	14077	0,92	0,84	557,96	2186	91	51,23
130 başarılı	sıfat	9885	0,92	0,87	391,81	1355	173	31,76
131 başarısız	sıfat	1467	0,91	0,83	58,15	202	10	4,73
132 başka	sıfat	66296	0,96	0,90	2627,75	4497	1	105,40
133 başla-	fiil	114750	0,96	0,89	4548,30	5775	93	135,35
134 başlama	isim	*	*	0,90	*	952	12	22,31
135 başlan-	fiil	*	*	0,88	*	795	9	18,63
136 başlangıç	isim	8993	0,92	0,91	356,45	2188	10	51,28
137 başlanma	isim	*	*	0,83	*	147	1	3,45
138 başlatılma	isim	*	*	0,82	*	66	4	1,55
139 başlı	sıfat	*	*	0,85	*	185	1	4,34
140 başlıca	sıfat	3232	0,87	0,86	128,11	764	1	17,91
141 başlık	isim	7516	0,91	0,89	297,91	1576	70	36,94
142 başlıklı	sıfat	*	*	0,80	*	588	5	13,78
143 başvur-	fiil	7176	0,92	0,82	284,43	1373	0	32,18
144 baz	isim	2891	0,78	0,86	114,59	879	33	20,60
145 bazen	zarf	15008	0,94	0,90	594,87	1116	0	26,16
146 bazı	sıfat	41942	0,94	0,93	1662,44	7220	25	169,22
147 bazlı	sıfat	*	*	0,83	*	380	0	8,91
148 beklen-	fiil	*	*	0,89	*	1292	13	30,28
149 beklenti	isim	6258	0,87	0,83	248,05	1399	1	32,79
150 belirgin	sıfat	3800	0,88	0,89	150,62	1486	2	34,83
151 belirle-	fiil	28958	0,87	0,91	1147,80	3374	44	79,08
152 belirleme	isim	*	*	0,88	*	1167	90	27,35
153 belirlen-	fiil	*	*	0,88	*	7346	51	172,17
154 belirlenme	isim	*	*	0,89	*	3428	105	80,34
155 belirleyici	sıfat	2400	0,87	0,85	95,13	468	1	10,97
156 belirli	sıfat	8917	0,88	0,88	353,44	2115	1	49,57
157 belirsiz	sıfat	2546	0,9	0,84	100,91	254	11	5,95
158 belirt-	fiil	*	*	0,86	*	3112	43	72,94

159 belirtil-	fiil	*	*	0,89	*	3444	59	80,72
160 belirtilme	isim	*	*	0,81	*	106	6	2,48
161 belli	sıfat	25728	0,97	0,89	1019,77	2047	5	47,98
162 benimse-	fiil	6902	0,9	0,81	273,57	492	41	11,53
163 benimsen-	fiil	*	*	0,80	*	184	9	4,31
164 benimsenme	isim	*	*	0,83	*	131	0	3,07
165 benze-	fiil	23187	0,96	0,95	919,05	5060	91	118,59
166 benzer	sıfat	*	*	0,81	*	65	1	1,52
167 benzeri	isim	*	*	0,89	*	547	1	12,82
168 benzerlik	isim	2324	0,9	0,86	92,12	1125	96	26,37
169 beraber	zarf	16229	0,96	0,91	643,26	1029	1	24,12
170 besle-	fiil	9466	0,91	0,86	375,20	409	4	9,59
171 bırakıl-	fiil	*	*	0,87	*	517	8	12,12
172 bırakılma	isim	*	*	0,82	*	187	2	4,38
173 bırakma	isim	*	*	0,81	*	144	0	3,37
174 biçim	isim	35905	0,91	0,81	1423,15	6443	83	151,00
175 bildiri	isim	3045	0,89	0,85	120,69	338	21	7,92
176 bileşen	isim	1915	0,76	0,86	75,90	2019	35	47,32
177 bilgi	isim	49099	0,91	0,89	1946,12	15859	352	371,69
178 bilim	isim	21321	0,89	0,85	845,09	5200	165	121,87
179 bilimsel	sıfat	7083	0,9	0,85	280,75	1950	1	45,70
180 bilin-	fiil	*	*	0,92	*	2803	73	65,69
181 bilinme	isim	*	*	0,92	*	398	2	9,33
182 binlerce	sıfat	*	*	0,82	*	185	1	4,34
183 birçoğu	zamir	1529	0,94	0,83	60,60	85	0	1,99
184 birçok	sıfat	20265	0,94	0,92	803,24	5209	26	122,08
185 birden	zarf	12539	0,89	0,91	497,00	1018	2	23,86
186 birebir	sıfat	698	0,89	0,82	27,67	158	1	3,70
187 bireysel	sıfat	4656	0,86	0,85	184,55	1857	7	43,52
188 biri	zamir	83813	0,96	0,92	3322,07	6848	127	160,50
189 birikim	isim	4554	0,88	0,85	180,51	753	22	17,65
190 birim	isim	10806	0,84	0,85	428,31	5049	100	118,33
191 birincil	sıfat	1132	0,83	0,86	44,87	535	22	12,54
192 birkaç	sıfat	22375	0,93	0,91	886,87	1097	12	25,71
193 birleş-	fiil	12281	0,94	0,84	486,78	710	5	16,64
194 birleştirme	isim	*	*	0,81	*	139	8	3,26
195 birlik	isim	68976	0,95	0,93	2733,98	9010	1	211,17
196 birliktelik	isim	1357	0,92	0,85	53,79	306	1	7,17
197 birtakım	sıfat	5085	0,93	0,84	201,55	494	2	11,58
198 bitiş	isim	*	*	0,82	*	100	2	2,34
199 bitme	isim	*	*	0,81	*	57	8	1,34
200 boş	sıfat	9784	0,92	0,85	387,80	508	8	11,91
201 boşluk	isim	6716	0,92	0,85	266,20	1385	34	32,46
202 boy	isim	14141	0,93	0,87	560,50	2028	9	47,53
203 boyut	isim	13177	0,9	0,84	522,29	7765	274	181,99
204 boyutlu	sıfat	*	*	0,84	*	1311	33	30,73

205	boz-	fiil	15078	0,96	0,90	597,64	744	29	17,44
206	bozma	isim	*	*	0,83	*	55	4	1,29
207	bozuk	sıfat	2261	0,93	0,82	89,62	95	0	2,23
208	bozulma	isim	*	*	0,87	*	1150	49	26,95
209	bölge	isim	37657	0,89	0,87	1492,60	11420	156	267,65
210	bölüm	isim	27991	0,92	0,90	1109,47	6768	92	158,62
211	bölün-	fiil	*	*	0,87	*	267	15	6,26
212	bu	sıfat	989142	0,98	0,94	39206,26	100375	1	2352,49
213	bulgu	isim	4654	0,74	0,84	184,47	5964	16	139,78
214	bulma	isim	*	*	0,83	*	676	91	15,84
215	bulun-	fiil	*	*	0,94	*	21072	250	493,86
216	bulunan	sıfat	*	*	0,81	*	68	3	1,59
217	bulundurma	isim	*	*	0,85	*	42	2	0,98
218	bulundurul-	fiil	*	*	0,89	*	509	23	11,93
219	bulundurulma	isim	*	*	0,88	*	158	2	3,70
220	bulunma	isim	*	*	0,91	*	2140	71	50,16
221	bura	isim	73101	0,93	0,88	2897,48	4181	55	97,99
222	bütün	sıfat	66248	0,96	0,90	2625,85	3558	11	83,39
223	bütünlük	isim	3592	0,88	0,81	142,37	779	78	18,26
224	büyük	sıfat	95501	0,97	0,92	3785,34	9648	5	226,12
225	canlılık	isim	1230	0,9	0,81	48,75	237	0	5,55
226	cazip	sıfat	983	0,88	0,83	38,96	89	2	2,09
227	cevap	isim	18253	0,94	0,89	723,49	2284	50	53,53
228	ciddi	sıfat	13428	0,95	0,88	532,24	1383	1	32,41
229	cihaz	isim	3427	0,79	0,82	135,83	2034	196	47,67
230	cins	isim	5060	0,87	0,85	200,56	689	2	16,15
231	cinsiyet	isim	2689	0,75	0,82	106,58	3858	75	90,42
232	civar	isim	5169	0,9	0,81	204,88	838	10	19,64
233	çaba	isim	12462	0,92	0,82	493,95	1360	6	31,87
234	çalış-	fiil	150234	0,95	0,81	5954,77	6587	518	154,38
235	çalışıl-	fiil	*	*	0,90	*	1806	20	42,33
236	çalışılma	isim	*	*	0,87	*	137	7	3,21
237	çalışma	isim	*	*	0,90	*	50630	530	1186,61
238	çap	isim	4258	0,86	0,82	168,77	1494	11	35,01
239	çarp-	fiil	9748	0,94	0,86	386,38	405	9	9,49
240	çek-	fiil	63547	0,95	0,91	2518,79	2523	26	59,13
241	çekici	sıfat	3150	0,93	0,84	124,86	436	2	10,22
242	çekil-	fiil	*	*	0,86	*	382	9	8,95
243	çekilme	isim	*	*	0,82	*	304	6	7,12
244	çerçeve	isim	14782	0,87	0,81	585,91	2827	170	66,26
245	çeşit	isim	7731	0,9	0,87	306,43	1186	20	27,80
246	çeşitli	sıfat	19352	0,91	0,92	767,05	5543	1	129,91
247	çevre	isim	32374	0,95	0,84	1283,20	7456	14	174,75
248	çevresel	sıfat	1359	0,8	0,83	53,87	1378	1	32,30
249	çevril-	fiil	*	*	0,87	*	304	13	7,12
250	çık-	fiil	198227	0,97	0,92	7857,05	9380	60	219,84

251 çıkar	isim	22531	0,95	0,86	893,05	1511	6	35,41
252 çıkar-	fiil	22531	0,95	0,92	893,05	1690	46	39,61
253 çıkarıl-	fiil	*	*	0,91	*	861	14	20,18
254 çıkarılma	isim	*	*	0,91	*	465	14	10,90
255 çıkarma	isim	*	*	0,86	*	528	61	12,37
256 çıkartıl-	fiil	*	*	0,80	*	47	0	1,10
257 çıkartılma	isim	*	*	0,85	*	97	3	2,27
258 çıkış	isim	8156	0,95	0,82	323,28	1697	87	39,77
259 çıkma	isim	*	*	0,91	*	1461	45	34,24
260 çıplak	sıfat	2916	0,88	0,82	115,58	182	6	4,27
261 çift	sıfat	6786	0,9	0,87	268,97	787	1	18,44
262 çiz-	fiil	10405	0,95	0,81	412,42	688	3	16,12
263 çizgi	isim	9332	0,91	0,85	369,89	1045	16	24,49
264 çoğu	zamir	15960	0,96	0,93	632,60	1435	1	33,63
265 çoğunluk	isim	10709	0,91	0,91	424,47	2297	22	53,83
266 çoklu	sıfat	*	*	0,87	*	790	12	18,52
267 çözülme	isim	*	*	0,82	*	229	3	5,37
268 çünkü	bağlaç	53673	0,95	0,87	2127,42	2437	5	57,12
269 da	bağlaç	881669	0,97	0,93	34946,39	43451	1	1018,36
270 dağıl-	fiil	4803	0,94	0,88	190,37	240	12	5,62
271 dağılım	isim	5354	0,76	0,84	212,21	5286	751	123,89
272 dağınkılık	isim	*	*	0,80	*	32	0	0,75
273 daha	zarf	227608	0,98	0,95	9021,62	34652	18	812,14
274 dahi	bağlaç	6701	0,93	0,82	265,61	499	4	11,70
275 daima	zarf	3396	0,92	0,86	134,61	283	4	6,63
276 dair	sıfat	6762	0,92	0,82	268,02	2173	10	50,93
277 dakika	isim	14216	0,86	0,85	563,47	2408	7	56,44
278 dal	isim	9738	0,93	0,89	385,98	1379	93	32,32
279 dalga	isim	6968	0,9	0,82	276,19	1407	58	32,98
280 dar	sıfat	4766	0,95	0,85	188,91	400	1	9,37
281 daralma	isim	*	*	0,83	*	82	0	1,92
282 data	isim	*	*	0,81	*	93	2	2,18
283 davranış	isim	17907	0,88	0,82	709,77	6875	36	161,13
284 davranma	isim	*	*	0,80	*	112	0	2,62
285 dayalı	sıfat	5773	0,88	0,88	228,82	2111	21	49,48
286 dayan-	fiil	*	*	0,88	*	1978	12	46,36
287 dayanıklı	sıfat	1362	0,81	0,83	53,99	364	1	8,53
288 dayanıklılık	isim	*	*	0,83	*	262	2	6,14
289 de-	fiil	321612	0,91	0,92	12747,62	35366	1	828,87
290 defa	isim	12289	0,96	0,89	487,09	719	13	16,85
291 değer	isim	39541	0,89	0,90	1567,27	28319	838	663,71
292 değerlendir-	fiil	*	*	0,87	*	1055	68	24,73
293 değerlendiril-	fiil	*	*	0,89	*	2876	61	67,40
294 değerlendirilme	isim	*	*	0,87	*	2923	19	68,51
295 değerlendirilmiş	sıfat	*	*	0,81	*	236	18	5,53
296 değerlendirme	isim	*	*	0,86	*	5847	272	137,04

297 değerli	sıfat	8642	0,84	0,88	342,54	607	1	14,23
298 değiş-	fiil	47128	0,96	0,94	1868,00	3914	46	91,73
299 değişik	sıfat	12030	0,93	0,90	476,83	1151	1	26,98
300 değişiklik	isim	14921	0,89	0,91	591,42	3938	49	92,29
301 değişim	isim	12293	0,89	0,89	487,25	6781	50	158,93
302 değişken	sıfat	1488	0,8	0,82	58,98	4478	105	104,95
303 değişkenlik	isim	*	*	0,86	*	334	8	7,83
304 değişmek	isim	*	*	0,85	*	78	1	1,83
305 değiştir-	fiil	*	*	0,91	*	495	20	11,60
306 değiştiril-	fiil	*	*	0,82	*	358	14	8,39
307 değiştirilme	isim	*	*	0,86	*	294	5	6,89
308 değiştirme	isim	*	*	0,83	*	896	26	21,00
309 demir	isim	5984	0,92	0,84	237,19	1378	9	32,30
310 demografik	sıfat	*	*	0,82	*	982	4	23,02
311 den-	fiil	*	*	0,80	*	103	11	2,41
312 denen-	fiil	*	*	0,81	*	138	9	3,23
313 dengele-	fiil	1027	0,87	0,81	40,71	48	0	1,12
314 denil-	fiil	*	*	0,87	*	587	6	13,76
315 deniz	isim	22106	0,92	0,81	876,21	1547	4	36,26
316 denk	isim	2371	0,94	0,87	93,98	288	4	6,75
317 derece	isim	20598	0,94	0,94	816,44	4755	75	111,44
318 derecelendirilme	isim	*	*	0,80	*	20	0	0,47
319 derin	sıfat	11893	0,92	0,86	471,40	816	1	19,12
320 destek	isim	16226	0,9	0,80	643,14	4343	21	101,79
321 destekle-	fiil	11288	0,89	0,89	447,42	1225	13	28,71
322 desteklen-	fiil	*	*	0,88	*	439	16	10,29
323 detaylı	sıfat	1184	0,88	0,88	46,93	791	1	18,54
324 devam	isim	34903	0,96	0,91	1383,44	4072	7	95,44
325 devamlı	sıfat	2813	0,93	0,88	111,50	214	1	5,02
326 deyiş	isim	5465	0,89	0,83	216,61	884	12	20,72
327 dezavantaj	isim	610	0,83	0,86	24,18	369	5	8,65
328 dış	isim	59114	0,92	0,92	2343,08	7248	27	169,87
329 dışarı	isim	16846	0,93	0,86	667,72	920	34	21,56
330 diğer	sıfat	50320	0,9	0,94	1994,52	14789	9	346,61
331 dikkat	isim	30038	0,95	0,93	1190,61	6457	54	151,33
332 dikkatli	sıfat	3167	0,94	0,88	125,53	308	3	7,22
333 dinamik	sıfat	4143	0,82	0,83	164,21	1101	6	25,80
334 direkt	sıfat	1261	0,86	0,84	49,98	268	2	6,28
335 direnç	isim	2055	0,77	0,81	81,45	1596	4	37,41
336 dirençli	sıfat	*	*	0,81	*	324	1	7,59
337 doğal	sıfat	15223	0,93	0,82	603,39	4597	3	107,74
338 doğru	sıfat	69340	0,97	0,95	2748,40	5837	10	136,80
339 doğrudan	zarf	*	*	0,86	*	2670	1	62,58
340 doğrula-	fiil	2714	0,92	0,90	107,57	210	3	4,92
341 doğrultu	isim	6645	0,89	0,89	263,39	2410	10	56,48
342 dokunma	isim	*	*	0,82	*	141	1	3,30

343	dolayı	zarf	11779	0,94	0,92	466,88	2816	1	66,00
344	dolaylı	sıfat	2593	0,84	0,82	102,78	563	1	13,20
345	doldurul-	fiil	*	*	0,84	*	159	6	3,73
346	doldurulma	isim	*	*	0,82	*	101	4	2,37
347	donatıl-	fiil	*	*	0,83	*	46	3	1,08
348	dönem	isim	59697	0,91	0,87	2366,19	12947	18	303,44
349	dönemli	sıfat	*	*	0,84	*	106	9	2,48
350	döngü	isim	1057	0,84	0,82	41,90	790	13	18,52
351	dönme	isim	*	*	0,81	*	794	15	18,61
352	dönük	sıfat	3215	0,9	0,82	127,43	655	3	15,35
353	dönüş-	fiil	18439	0,95	0,83	730,86	1115	18	26,13
354	dönüş	isim	18439	0,95	0,87	730,86	792	1	18,56
355	dönüşme	isim	*	*	0,84	*	223	1	5,23
356	dönüştürül-	fiil	*	*	0,83	*	371	14	8,70
357	dönüştürülme	isim	*	*	0,82	*	191	2	4,48
358	dönüşüm	isim	3822	0,88	0,82	151,49	1551	18	36,35
359	durağan	sıfat	*	*	0,80	*	100	0	2,34
360	durma	isim	*	*	0,81	*	348	3	8,16
361	durulma	isim	*	*	0,83	*	129	1	3,02
362	durum	isim	83987	0,94	0,93	3328,96	23939	509	561,06
363	duyarlı	sıfat	2196	0,89	0,87	87,04	714	1	16,73
364	duyarlılık	isim	1790	0,89	0,82	70,95	900	5	21,09
365	duyma	isim	*	*	0,89	*	194	9	4,55
366	dünya	isim	86510	0,95	0,86	3428,97	7283	25	170,69
367	düşme	isim	*	*	0,90	*	662	10	15,52
368	düşük	sıfat	12125	0,82	0,90	480,59	5924	12	138,84
369	düşüklük	isim	*	*	0,81	*	166	0	3,89
370	düşünül-	fiil	*	*	0,91	*	2894	52	67,83
371	düşünülme	isim	*	*	0,86	*	130	11	3,05
372	düşür-	fiil	*	*	0,89	*	463	7	10,85
373	düşüş	isim	2777	0,77	0,87	110,07	618	3	14,48
374	düzel-	fiil	7383	0,94	0,83	292,64	320	0	7,50
375	düzen	isim	13666	0,9	0,82	541,67	1523	24	35,69
376	düzenlenme	isim	*	*	0,85	*	728	5	17,06
377	düzenli	sıfat	3994	0,92	0,84	158,31	1005	1	23,55
378	düzensiz	sıfat	807	0,86	0,85	31,99	170	2	3,98
379	düzey	isim	26890	0,85	0,86	1065,83	14800	86	346,87
380	düzgün	sıfat	2548	0,92	0,85	100,99	254	4	5,95
381	edici	sıfat	*	*	0,90	*	922	19	21,61
382	edil-	fiil	*	*	0,93	*	33614	648	787,81
383	edilme	isim	*	*	0,93	*	5914	261	138,61
384	edin-	fiil	*	*	0,86	*	684	56	16,03
385	eğer	bağlaç	23009	0,95	0,88	912,00	1619	1	37,94
386	eğilim	isim	7849	0,87	0,85	311,11	2452	120	57,47
387	eğitilmiş	sıfat	670	0,89	0,80	26,56	115	1	2,70
388	ekle-	fiil	12121	0,93	0,83	480,44	482	18	11,30

389 eklen-	fiil	*	*	0,86	*	1024	53	24,00
390 ekonomik	sıfat	24785	0,83	0,83	982,39	4928	3	115,50
391 eksik	sıfat	6090	0,96	0,87	241,39	620	17	14,53
392 eksiklik	isim	4396	0,92	0,87	174,24	1776	58	41,62
393 eksiksiz	sıfat	776	0,92	0,80	30,76	106	2	2,48
394 ekstra	sıfat	*	*	0,86	*	100	5	2,34
395 el	isim	124409	0,96	0,92	4931,15	22410	131	525,22
396 elverişli	sıfat	1614	0,89	0,85	63,97	293	18	6,87
397 em-	fiil	3451	0,88	0,82	136,79	263	20	6,16
398 en	zarf	148762	0,97	0,94	5896,43	24807	25	581,40
399 ender	sıfat	973	0,91	0,82	38,57	67	0	1,57
400 endişe	isim	4073	0,93	0,83	161,44	548	6	12,84
401 engel	isim	8149	0,93	0,85	323,00	1289	19	30,21
402 engelle-	fiil	9467	0,93	0,89	375,24	908	4	21,28
403 engelleme	isim	*	*	0,84	*	172	1	4,03
404 engellen-	fiil	*	*	0,83	*	150	15	3,52
405 engellenme	isim	*	*	0,84	*	225	4	5,27
406 enstitü	isim	2648	0,9	0,83	104,96	447	7	10,48
407 entegre	sıfat	920	0,81	0,80	36,47	301	1	7,05
408 erime	isim	*	*	0,82	*	62	0	1,45
409 eriş-	fiil	3264	0,91	0,84	129,37	173	8	4,05
410 erkek	isim	33238	0,9	0,85	1317,44	5892	16	138,09
411 erken	sıfat	1072	0,84	0,86	42,49	2175	1	50,98
412 esas	isim	12902	0,9	0,85	511,39	1944	18	45,56
413 esna	isim	*	*	0,86	*	964	5	22,59
414 esnek	sıfat	1578	0,81	0,81	62,55	509	3	11,93
415 eş	isim	15234	0,9	0,87	603,82	1543	5	36,16
416 eşik	isim	1971	0,9	0,82	78,12	578	75	13,55
417 eşit	sıfat	6165	0,91	0,89	244,36	1457	7	34,15
418 eşitlik	isim	3722	0,87	0,81	147,53	2113	80	49,52
419 eşsiz	sıfat	950	0,89	0,81	37,65	79	6	1,85
420 etken	isim	4459	0,84	0,86	176,74	1479	21	34,66
421 etki	isim	32537	0,88	0,91	1289,66	19094	105	447,51
422 etkile-	fiil	22429	0,91	0,92	889,01	4850	73	113,67
423 etkileme	isim	*	*	0,89	*	360	5	8,44
424 etkilen-	fiil	*	*	0,89	*	859	21	20,13
425 etkilenme	isim	*	*	0,86	*	326	4	7,64
426 etkileşim	isim	3210	0,84	0,87	127,23	2751	87	64,48
427 etkili	sıfat	9913	0,89	0,89	392,92	4653	4	109,05
428 etkin	sıfat	6351	0,83	0,86	251,73	2718	58	63,70
429 etkinlik	isim	10451	0,88	0,85	414,24	3687	94	86,41
430 etme	isim	*	*	0,89	*	5089	41	119,27
431 etmen	isim	1376	0,83	0,80	54,54	1343	3	31,48
432 etraf	isim	9618	0,93	0,88	381,23	781	11	18,30
433 ettirilme	isim	*	*	0,87	*	60	3	1,41
434 ettirme	isim	*	*	0,86	*	108	3	2,53

435	ev	isim	78019	0,91	0,82	3092,41	3808	17	89,25
436	faaliyet	isim	17859	0,83	0,81	707,87	4012	16	94,03
437	fakat	bağlaç	27364	0,94	0,90	1084,62	2605	1	61,05
438	faktör	isim	9896	0,81	0,87	392,24	8872	96	207,93
439	fakülte	isim	5796	0,88	0,81	229,73	2912	24	68,25
440	fark	isim	28889	0,96	0,91	1145,06	5947	38	139,38
441	farklı	sıfat	36375	0,93	0,93	1441,78	16146	13	378,41
442	farklılaş-	fiil	2438	0,85	0,82	96,63	396	0	9,28
443	farklılık	isim	8997	0,86	0,86	356,61	5646	754	132,33
444	fayda	isim	4818	0,91	0,83	190,97	1161	10	27,21
445	faydalanalı-	fiil	*	*	0,82	*	245	35	5,74
446	faydalı	sıfat	2219	0,88	0,88	87,95	532	3	12,47
447	fazla	sıfat	48510	0,95	0,93	1922,77	11523	19	270,06
448	fazlalık	isim	767	0,89	0,85	30,40	186	3	4,36
449	fikir	isim	15877	0,93	0,84	629,31	1671	15	39,16
450	fiziksel	sıfat	3861	0,86	0,85	153,04	4726	7	110,76
451	fizyolojik	sıfat	833	0,78	0,82	33,02	824	0	19,31
452	form	isim	4476	0,81	0,87	177,41	3173	21	74,37
453	formül	isim	2888	0,9	0,84	114,47	1029	23	24,12
454	garanti	isim	2868	0,85	0,81	113,68	149	3	3,49
455	gecik-	fiil	4776	0,93	0,86	189,30	211	1	4,95
456	geçerli	sıfat	6737	0,91	0,83	267,03	1026	48	24,05
457	geçici	sıfat	4310	0,91	0,80	170,83	615	4	14,41
458	geçil-	fiil	*	*	0,88	*	361	19	8,46
459	geçilme	isim	*	*	0,83	*	156	3	3,66
460	geçir-	fiil	*	*	0,89	*	2524	20	59,15
461	geçiril-	fiil	*	*	0,90	*	655	14	15,35
462	geçirilme	isim	*	*	0,86	*	311	2	7,29
463	geçirme	isim	*	*	0,85	*	400	16	9,37
464	geçiş	isim	6270	0,91	0,88	248,52	1804	48	42,28
465	geçme	isim	*	*	0,90	*	600	16	14,06
466	geçmiş	sıfat	10109	0,94	0,84	400,69	1532	28	35,91
467	gel-	fiil	285485	0,96	0,93	11315,66	12451	239	291,81
468	geleneksel	sıfat	6255	0,87	0,85	247,93	2041	2	47,83
469	geliş-	fiil	66023	0,89	0,90	2616,93	4781	32	112,05
470	gelişigüzel	sıfat	*	*	0,81	*	57	9	1,34
471	gelişme	isim	*	*	0,89	*	4470	65	104,76
472	geliştir-	fiil	*	*	0,87	*	1079	42	25,29
473	geliştiril-	fiil	*	*	0,88	*	2782	174	65,20
474	geliştirilme	isim	*	*	0,84	*	1445	61	33,87
475	geliştirilmiş	sıfat	*	*	0,84	*	108	1	2,53
476	geliştirme	isim	*	*	0,81	*	1645	177	38,55
477	gelme	isim	*	*	0,91	*	1334	48	31,26
478	genel	sıfat	46689	0,9	0,88	1850,59	8130	13	190,54
479	genelde	zarf	*	*	0,91	*	708	1	16,59
480	genellikle	zarf	10642	0,87	0,92	421,81	3460	1	81,09

481 geniş	sıfat	15045	0,94	0,92	596,33	2849	8	66,77
482 genişle-	fiil	6615	0,9	0,87	262,20	350	0	8,20
483 genişleme	isim	*	*	0,83	*	338	2	7,92
484 genişletil-	fiil	*	*	0,83	*	132	6	3,09
485 genişletme	isim	*	*	0,81	*	37	3	0,87
486 genişlik	isim	1779	0,83	0,82	70,51	833	72	19,52
487 gerçek	isim	27090	0,95	0,87	1073,76	2960	15	69,37
488 gerçekleş-	fiil	35039	0,89	0,93	1388,83	3220	71	75,47
489 gerçekleşme	isim	*	*	0,88	*	534	3	12,52
490 gerçekleştir-	fiil	*	*	0,87	*	966	86	22,64
491 gerçekleştiril-	fiil	*	*	0,87	*	3808	123	89,25
492 gerçekleştirilme	isim	*	*	0,85	*	446	6	10,45
493 gereç	isim	1054	0,9	0,81	41,78	937	9	21,96
494 gerek	sıfat	86896	0,95	0,91	3444,26	6524	131	152,90
495 gerekli	sıfat	16835	0,9	0,91	667,28	4222	5	98,95
496 gereklilik	isim	1601	0,88	0,84	63,46	896	123	21,00
497 gerekme	isim	*	*	0,82	*	41	4	0,96
498 gerekse-	fiil	*	*	0,87	*	975	1	22,85
499 gereksinim	isim	4787	0,88	0,82	189,74	2401	30	56,27
500 gerektir-	fiil	*	*	0,91	*	1393	19	32,65
501 gerektirme	isim	*	*	0,85	*	80	2	1,87
502 geri	isim	34981	0,96	0,83	1386,53	1876	0	43,97
503 gerile-	fiil	3386	0,77	0,84	134,21	135	0	3,16
504 getir-	fiil	79260	0,96	0,89	3141,60	4041	64	94,71
505 getiril-	fiil	*	*	0,88	*	1271	24	29,79
506 getirilme	isim	*	*	0,88	*	576	11	13,50
507 getirme	isim	*	*	0,87	*	574	5	13,45
508 gibi	edat	231717	0,96	0,94	9184,48	26994	1	632,66
509 giden	sıfat	*	*	0,85	*	438	4	10,27
510 gider-	fiil	*	*	0,88	*	197	0	4,62
511 giderilme	isim	*	*	0,87	*	423	2	9,91
512 giderme	isim	*	*	0,84	*	185	6	4,34
513 gidil-	fiil	*	*	0,81	*	155	12	3,63
514 giril-	fiil	*	*	0,81	*	161	11	3,77
515 giriş	isim	9657	0,93	0,91	382,77	4148	32	97,22
516 girme	isim	*	*	0,90	*	652	17	15,28
517 gitme	isim	*	*	0,83	*	313	4	7,34
518 gittikçe	zarf	*	*	0,87	*	253	5	5,93
519 gizli	sıfat	9894	0,92	0,84	392,16	411	1	9,63
520 global	sıfat	1560	0,77	0,84	61,83	298	1	6,98
521 göre	edat	82163	0,92	0,94	3256,66	26513	1	621,38
522 görev	isim	29687	0,91	0,85	1176,69	4136	72	96,94
523 görme	isim	*	*	0,88	*	970	15	22,73
524 görül-	fiil	*	*	0,93	*	13842	134	324,41
525 görülme	isim	*	*	0,83	*	1295	200	30,35
526 görün-	fiil	*	*	0,84	*	912	11	21,37

527 görünme	isim	*	*	0,82	*	73	0	1,71
528 görüntü	isim	9261	0,93	0,80	367,07	2454	308	57,51
529 görünüm	isim	3536	0,91	0,86	140,16	1120	6	26,25
530 görünür	sıfat	*	*	0,82	*	446	2	10,45
531 görünüş	isim	2173	0,91	0,80	86,13	423	25	9,91
532 göster-	fiil	75484	0,95	0,95	2991,93	13253	252	310,61
533 gösterge	isim	4975	0,85	0,88	197,19	1273	8	29,84
534 gösteril-	fiil	*	*	0,90	*	4225	165	99,02
535 gösterilme	isim	*	*	0,87	*	304	16	7,12
536 gösterme	isim	*	*	0,88	*	1245	130	29,18
537 göz	isim	77751	0,9	0,93	3081,79	6361	12	149,08
538 gözle-	fiil	10897	0,91	0,83	431,92	1022	0	23,95
539 gözleme	isim	*	*	0,81	*	62	1	1,45
540 gözlemle-	fiil	2955	0,9	0,91	117,13	492	4	11,53
541 gözlemlen-	fiil	*	*	0,84	*	851	4	19,94
542 gözlemlenme	isim	*	*	0,85	*	63	3	1,48
543 gözlen-	fiil	*	*	0,86	*	2535	5	59,41
544 gözlenme	isim	*	*	0,80	*	148	3	3,47
545 gözük-	fiil	4061	0,94	0,82	160,96	243	19	5,70
546 grafik	isim	1846	0,8	0,82	73,17	2008	119	47,06
547 grup	isim	41494	0,91	0,87	1644,68	19780	97	463,58
548 güç	isim	42765	0,93	0,84	1695,06	7136	368	167,25
549 güçleş-	fiil	900	0,88	0,83	35,67	93	0	2,18
550 güçleştir-	fiil	*	*	0,81	*	53	2	1,24
551 güçlü	sıfat	12349	0,95	0,89	489,47	2006	5	47,01
552 güçlük	isim	3838	0,93	0,81	152,13	823	3	19,29
553 gün	isim	136776	0,95	0,92	5421,34	10395	31	243,63
554 güncel	sıfat	1806	0,86	0,87	71,58	617	2	14,46
555 güncellik	isim	*	*	0,80	*	48	2	1,12
556 gündüz	isim	3706	0,92	0,82	146,89	274	1	6,42
557 günlük	isim	9257	0,94	0,86	366,92	949	1	22,24
558 günlük	sıfat	9257	0,94	0,86	366,92	2413	1	56,55
559 güven	isim	12576	0,95	0,82	498,47	1928	17	45,19
560 güvenil-	fiil	*	*	0,89	*	398	5	9,33
561 güvenilir	sıfat	*	*	0,86	*	358	1	8,39
562 güvenli	sıfat	2169	0,89	0,85	85,97	739	1	17,32
563 hacim	isim	2248	0,78	0,82	89,10	1720	5	40,31
564 hafif	sıfat	8111	0,9	0,82	321,49	1156	2	27,09
565 hafta	isim	20061	0,91	0,82	795,15	2272	12	53,25
566 haftalık	sıfat	1417	0,92	0,81	56,17	230	1	5,39
567 hâl	isim	73630	0,96	0,90	2918,45	9108	248	213,46
568 hâlâ	zarf	8245	0,87	0,89	326,80	419	2	9,82
569 hâlen	zarf	3720	0,91	0,89	147,45	430	2	10,08
570 halk	isim	39175	0,91	0,82	1552,77	3500	3	82,03
571 hangi	sıfat	23248	0,96	0,92	921,47	2864	1	67,12
572 hareket	isim	38979	0,92	0,88	1545,00	6276	103	147,09

573 hariç	isim	3070	0,93	0,87	121,68	556	6	13,03
574 hassasiyet	isim	1277	0,9	0,82	50,62	602	24	14,11
575 hastalık	isim	15411	0,8	0,81	610,84	11299	87	264,81
576 hat	isim	7576	0,92	0,80	300,29	1912	70	44,81
577 hata	isim	8079	0,93	0,82	320,22	2725	213	63,87
578 hatalı	sıfat	1077	0,89	0,82	42,69	265	2	6,21
579 hava	isim	25307	0,93	0,81	1003,08	4478	42	104,95
580 hayat	isim	58742	0,92	0,85	2328,34	4142	14	97,08
581 hayati	sıfat	1214	0,91	0,88	48,12	166	3	3,89
582 hazır	sıfat	10400	0,96	0,85	412,22	692	8	16,22
583 hazırlan-	fiil	*	*	0,86	*	2516	21	58,97
584 hazırlanma	isim	*	*	0,87	*	725	4	16,99
585 hedef	isim	17192	0,89	0,86	681,43	2635	62	61,76
586 hedefle-	fiil	5114	0,83	0,84	202,70	420	15	9,84
587 hedeflen-	fiil	*	*	0,88	*	596	6	13,97
588 hem	bağlaç	60061	0,97	0,93	2380,62	10081	5	236,27
589 hemen	zarf	40017	0,95	0,92	1586,14	1911	4	44,79
590 henüz	zarf	12397	0,95	0,88	491,38	833	2	19,52
591 her	sıfat	160771	0,96	0,95	6372,42	15996	35	374,90
592 herhangi	sıfat	13877	0,94	0,94	550,04	3611	8	84,63
593 hesaplan-	fiil	*	*	0,81	*	3383	44	79,29
594 hesaplanma	isim	*	*	0,81	*	532	68	12,47
595 hız	isim	19029	0,89	0,84	754,25	6541	113	153,30
596 hızlı	sıfat	11587	0,91	0,90	459,27	2322	3	54,42
597 ışık	isim	19345	0,91	0,87	766,77	2405	4	56,37
598 iç	isim	178382	0,96	0,93	7070,46	16068	122	376,59
599 içer-	fiil	12711	0,88	0,91	503,82	6004	187	140,72
600 içeri	isim	31515	0,96	0,92	1249,15	6243	32	146,32
601 içerik	isim	6540	0,87	0,86	259,22	3930	106	92,11
602 içirme	isim	*	*	0,89	*	215	15	5,04
603 için	edat	282208	0,95	0,94	11185,78	56634	13	1327,33
604 ideal	sıfat	3146	0,89	0,84	124,70	453	2	10,62
605 ifade	isim	33605	0,92	0,90	1331,99	11112	292	260,43
606 ihtimal	isim	4931	0,94	0,85	195,45	510	15	11,95
607 ihtiyaç	isim	22329	0,92	0,88	885,05	5649	136	132,40
608 ikincil	sıfat	1278	0,8	0,81	50,66	622	9	14,58
609 il	isim	13790	0,9	0,93	546,59	18034	285	422,66
610 ila	edat	*	*	0,82	*	224	1	5,25
611 ilave	isim	4032	0,78	0,80	159,81	1137	6	26,65
612 ilaveten	zarf	*	*	0,85	*	86	0	2,02
613 ile	edat	202389	0,92	0,95	8022,02	60297	1	1413,18
614 ileri	isim	20406	0,95	0,90	808,83	2754	4	64,55
615 ilerle-	fiil	10582	0,96	0,86	419,43	857	60	20,09
616 ilet-	fiil	3897	0,92	0,82	154,46	262	14	6,14
617 iletirme	isim	*	*	0,81	*	144	11	3,37
618 ilgi	isim	14968	0,93	0,88	593,28	1963	6	46,01

619	ilgilen-	fiil	10424	0,97	0,85	413,17	577	9	13,52
620	ilgili	sıfat	49141	0,92	0,90	1947,78	6681	5	156,58
621	ilişki	isim	45846	0,9	0,87	1817,18	15665	135	367,14
622	ilişkilendir-	fiil	1001	0,86	0,84	39,68	406	0	9,52
623	ilişkili	sıfat	2158	0,83	0,83	85,54	3540	10	82,97
624	ilişkin	sıfat	18632	0,85	0,81	738,51	6313	4	147,96
625	ilk	sıfat	71855	0,94	0,93	2848,09	9390	8	220,07
626	imkan	isim	6223	0,87	0,85	246,66	645	4	15,12
627	inanç	isim	10178	0,9	0,81	403,42	1186	2	27,80
628	inanıl-	fiil	*	*	0,80	*	72	2	1,69
629	incele-	fiil	22892	0,89	0,92	907,36	2856	118	66,94
630	inceleme	isim	*	*	0,87	*	2407	8	56,41
631	incelen-	fiil	*	*	0,89	*	4178	159	97,92
632	incelenme	isim	*	*	0,90	*	1495	9	35,04
633	indeks	isim	685	0,7	0,83	27,15	1811	26	42,44
634	indirge-	fiil	1980	0,84	0,83	78,48	149	5	3,49
635	indirilme	isim	*	*	0,81	*	157	5	3,68
636	insan	isim	140522	0,92	0,87	5569,82	12497	98	292,89
637	insanoğlu	isim	2284	0,9	0,84	90,53	183	15	4,29
638	ipucu	isim	1931	0,93	0,84	76,54	190	2	4,45
639	irdele-	fiil	1965	0,87	0,83	77,89	168	0	3,94
640	ise	bağlaç	*	*	0,95	*	29300	2	686,70
641	istatistiksel	sıfat	1002	0,71	0,84	39,72	3349	9	78,49
642	istek	isim	11352	0,95	0,88	449,96	1383	41	32,41
643	isteme	isim	*	*	0,82	*	219	2	5,13
644	isten-	fiil	*	*	0,90	*	1402	38	32,86
645	istenilen	sıfat	*	*	0,83	*	588	0	13,78
646	ister	bağlaç	*	*	0,84	*	242	5	5,67
647	işaret	isim	12260	0,95	0,86	485,95	2250	206	52,73
648	işlem	isim	18374	0,82	0,84	728,28	8373	631	196,24
649	işleme	isim	*	*	0,83	*	1043	76	24,44
650	işlen-	fiil	*	*	0,83	*	449	17	10,52
651	işlenme	isim	*	*	0,83	*	276	4	6,47
652	işlev	isim	7300	0,87	0,84	289,35	2760	22	64,69
653	işleyiş	isim	2337	0,87	0,82	92,63	488	3	11,44
654	işte	zarf	*	*	0,80	*	285	1	6,68
655	it-	fiil	6300	0,94	0,80	249,71	312	1	7,31
656	itibaren	zarf	9616	0,9	0,87	381,15	1591	1	37,29
657	itibari	isim	*	*	0,82	*	598	2	14,02
658	iyi	sıfat	81848	0,93	0,93	3244,18	7203	7	168,82
659	iyileş-	fiil	4797	0,89	0,80	190,14	258	0	6,05
660	iyileştirilme	isim	*	*	0,83	*	365	3	8,55
661	iz	isim	15703	0,95	0,89	622,41	1937	16	45,40
662	izlen-	fiil	*	*	0,84	*	625	10	14,65
663	izlenme	isim	*	*	0,84	*	349	18	8,18
664	kabul	isim	36669	0,93	0,89	1453,44	6562	8	153,79

665 kaçın-	fiil	*	*	0,86	*	254	0	5,95
666 kaçınıl-	fiil	*	*	0,83	*	349	2	8,18
667 kaçınılma	isim	*	*	0,81	*	53	1	1,24
668 kaçış	isim	1129	0,91	0,80	44,75	84	3	1,97
669 kadar	edat	154881	0,96	0,94	6138,96	10453	4	244,99
670 kademeli	sıfat	*	*	0,82	*	172	4	4,03
671 kadın	isim	77944	0,91	0,80	3089,44	8739	11	204,82
672 kalan	sıfat	*	*	0,92	*	1203	7	28,19
673 kaldırılma	isim	*	*	0,82	*	339	5	7,95
674 kalıcı	sıfat	2442	0,91	0,88	96,79	625	4	14,65
675 kalın	sıfat	4337	0,91	0,87	171,90	511	6	11,98
676 kalite	isim	8849	0,81	0,81	350,74	4470	52	104,76
677 kaliteli	sıfat	2096	0,88	0,82	83,08	408	0	9,56
678 kalkma	isim	*	*	0,81	*	142	4	3,33
679 kalma	isim	*	*	0,81	*	80	13	1,87
680 kanıt	isim	2930	0,93	0,85	116,14	587	1	13,76
681 kanıtlan-	fiil	*	*	0,82	*	136	4	3,19
682 kapalı	sıfat	6746	0,97	0,87	267,39	894	2	20,95
683 kapanma	isim	*	*	0,84	*	89	1	2,09
684 kapatılma	isim	*	*	0,81	*	127	3	2,98
685 kapatma	isim	*	*	0,83	*	60	4	1,41
686 kaplı	sıfat	1634	0,88	0,83	64,77	306	1	7,17
687 kapsa-	fiil	6015	0,86	0,91	238,41	1615	91	37,85
688 kapsam	isim	8390	0,82	0,85	332,55	3995	51	93,63
689 kapsamlı	sıfat	2481	0,87	0,88	98,34	862	25	20,20
690 kare	sıfat	3025	0,85	0,82	119,90	254	7	5,95
691 karış-	fiil	1902	0,88	0,85	75,39	658	0	15,42
692 karışık	sıfat	2508	0,94	0,80	99,41	225	1	5,27
693 karışıklık	isim	1115	0,93	0,80	44,19	146	18	3,42
694 karışma	isim	*	*	0,84	*	109	0	2,55
695 karmaşık	sıfat	3294	0,9	0,81	130,56	668	5	15,66
696 karşı	zarf	728	0,93	0,89	28,86	4906	3	114,98
697 karşılama	isim	*	*	0,84	*	196	1	4,59
698 karşılaş-	fiil	*	*	0,91	*	1013	16	23,74
699 karşılaşma	isim	*	*	0,83	*	261	7	6,12
700 karşılaştır-	fiil	*	*	0,82	*	276	22	6,47
701 karşılaştırıl-	fiil	*	*	0,87	*	1025	20	24,02
702 karşılaştırılma	isim	*	*	0,88	*	1113	21	26,09
703 karşılaştırma	isim	*	*	0,85	*	1433	101	33,59
704 karşılaştırmalı	sıfat	*	*	0,86	*	285	2	6,68
705 karşılık	isim	*	*	0,90	*	1873	5	43,90
706 karşılıklı	sıfat	4822	0,94	0,84	191,13	636	1	14,91
707 karşın	edat	8285	0,92	0,92	328,39	1362	23	31,92
708 kat	isim	34005	0,94	0,83	1347,84	2408	12	56,44
709 kategori	isim	3196	0,88	0,82	126,68	1539	50	36,07
710 katıl-	fiil	*	*	0,84	*	1699	23	39,82

711 katılma	isim	*	*	0,83	*	781	6	18,30
712 katkı	isim	11753	0,89	0,88	465,85	4321	38	101,27
713 katsayı	isim	2001	0,71	0,82	79,31	2825	80	66,21
714 kavram	isim	20633	0,86	0,86	817,82	6073	72	142,33
715 kaybeden	sıfat	*	*	0,84	*	99	5	2,32
716 kaybetme	isim	*	*	0,88	*	197	2	4,62
717 kaybolma	isim	*	*	0,85	*	98	2	2,30
718 kaydedil-	fiil	*	*	0,85	*	651	18	15,26
719 kaydedilme	isim	*	*	0,82	*	90	10	2,11
720 kayıp	isim	9008	0,91	0,86	357,05	4200	155	98,44
721 kayıt	isim	8806	0,91	0,87	349,04	1713	109	40,15
722 kaynak	isim	30049	0,89	0,89	1191,04	10208	129	239,24
723 kaynakça	isim	*	*	0,84	*	576	1	13,50
724 kaynaklan-	fiil	9156	0,9	0,89	362,91	1502	136	35,20
725 kaynaklı	sıfat	*	*	0,84	*	1276	36	29,91
726 kazan-	fiil	38723	0,94	0,89	1534,85	2138	10	50,11
727 kazandır-	fiil	*	*	0,83	*	250	21	5,86
728 kazanma	isim	*	*	0,87	*	737	6	17,27
729 kenar	isim	8928	0,92	0,86	353,88	754	23	17,67
730 kendi	zamir	218435	0,95	0,87	8658,03	14923	156	349,75
731 kesilme	isim	*	*	0,84	*	157	7	3,68
732 kesin	sıfat	8850	0,96	0,86	350,78	902	1	21,14
733 kesintisiz	sıfat	794	0,88	0,82	31,47	104	16	2,44
734 keskin	sıfat	2229	0,92	0,87	88,35	217	3	5,09
735 kez	isim	32093	0,93	0,92	1272,06	1951	2	45,73
736 kıl-	fiil	12841	0,9	0,86	508,97	1013	5	23,74
737 kısa	sıfat	27686	0,96	0,94	1097,38	3035	1	71,13
738 kısal-	fiil	1582	0,89	0,83	62,71	103	0	2,41
739 kısım	isim	20157	0,9	0,91	798,96	4833	32	113,27
740 kısıtla-	fiil	2937	0,85	0,82	116,41	189	8	4,43
741 kısıtlama	isim	*	*	0,83	*	315	14	7,38
742 kısıtlayıcı	sıfat	*	*	0,81	*	51	7	1,20
743 kısıtlı	sıfat	1041	0,89	0,89	41,26	356	1	8,34
744 kısmen	zarf	2301	0,88	0,90	91,20	619	5	14,51
745 kısmi	sıfat	860	0,84	0,85	34,09	362	29	8,48
746 kıyas	isim	1221	0,87	0,87	48,40	911	4	21,35
747 kıyasla-	fiil	2591	0,92	0,82	102,70	119	17	2,79
748 kirli	sıfat	2119	0,9	0,80	83,99	149	7	3,49
749 kişi	isim	61503	0,93	0,83	2437,77	11006	65	257,95
750 kişisel	sıfat	5807	0,9	0,83	230,17	1684	1	39,47
751 klasik	sıfat	5152	0,9	0,84	204,21	1227	1	28,76
752 kod	isim	2124	0,87	0,80	84,19	912	35	21,37
753 kodla-	fiil	924	0,83	0,82	36,62	181	0	4,24
754 koku	isim	8301	0,86	0,82	329,02	575	17	13,48
755 kol	isim	15024	0,91	0,86	595,50	1121	5	26,27
756 kolay	sıfat	18660	0,96	0,94	739,62	1700	27	39,84

757 kolaylaş-	fiil	3445	0,9	0,88	136,55	196	2	4,59
758 kolaylaştır-	fiil	*	*	0,88	*	444	18	10,41
759 kolaylaştırma	isim	*	*	0,80	*	38	0	0,89
760 kolaylık	isim	3672	0,9	0,92	145,55	924	50	21,66
761 kombinasyon	isim	*	*	0,81	*	473	32	11,09
762 komşu	isim	6866	0,93	0,84	272,15	371	6	8,70
763 kon-	fiil	14663	0,95	0,90	581,19	1192	25	27,94
764 konma	isim	*	*	0,88	*	255	4	5,98
765 kontrol	isim	15354	0,88	0,88	608,58	8602	159	201,60
766 kontrollü	sıfat	599	0,83	0,81	23,74	517	1	12,12
767 konu	isim	117968	0,93	0,89	4675,85	18172	177	425,90
768 konul-	fiil	*	*	0,90	*	1110	93	26,02
769 konulma	isim	*	*	0,90	*	348	17	8,16
770 konum	isim	9327	0,9	0,85	369,69	2374	111	55,64
771 koordinasyon	isim	1359	0,8	0,81	53,87	326	13	7,64
772 koordine	sıfat	*	*	0,85	*	91	2	2,13
773 korelasyon	isim	*	*	0,81	*	1860	8	43,59
774 korunma	isim	*	*	0,85	*	2174	55	50,95
775 koruyucu	isim	1812	0,89	0,81	71,82	1169	1	27,40
776 koşul	isim	18367	0,9	0,89	728,01	5580	51	130,78
777 koy-	fiil	43923	0,96	0,90	1740,96	2060	9	48,28
778 koyma	isim	*	*	0,86	*	286	4	6,70
779 koyu	sıfat	2895	0,89	0,81	114,75	178	1	4,17
780 köken	isim	2323	0,88	0,82	92,08	575	0	13,48
781 kökenli	sıfat	*	*	0,82	*	468	6	10,97
782 köklü	sıfat	1625	0,91	0,82	64,41	154	0	3,61
783 kör	isim	3297	0,91	0,80	130,68	152	0	3,56
784 kötü	sıfat	20330	0,94	0,87	805,81	1173	1	27,49
785 kritik	sıfat	*	*	0,86	*	782	1	18,33
786 kullan-	fiil	90836	0,91	0,93	3600,43	5766	111	135,14
787 kullanıl-	fiil	*	*	0,90	*	23491	202	550,56
788 kullanılma	isim	*	*	0,91	*	3241	128	75,96
789 kullanılmak	isim	*	*	0,86	*	45	1	1,05
790 kullanım	isim	12292	0,84	0,89	487,21	10041	434	235,33
791 kullanışlı	sıfat	*	*	0,81	*	65	1	1,52
792 kullanma	isim	*	*	0,88	*	1689	73	39,59
793 kurma	isim	*	*	0,82	*	372	4	8,72
794 kurul-	fiil	16963	0,87	0,85	672,36	1821	33	42,68
795 kurulma	isim	*	*	0,81	*	829	8	19,43
796 kuvvetli	sıfat	2705	0,92	0,87	107,22	416	20	9,75
797 küçük	sıfat	41667	0,95	0,93	1651,54	4098	3	96,04
798 kültür	isim	27483	0,87	0,83	1089,33	5453	7	127,80
799 kültürel	sıfat	8399	0,83	0,80	332,91	3159	0	74,04
800 laboratuvar	isim	2512	0,83	0,83	99,57	1179	12	27,63
801 liste	isim	6506	0,92	0,83	257,88	706	26	16,55
802 literatür	isim	1720	0,81	0,88	68,18	3668	23	85,97

803	madde	isim	30772	0,87	0,86	1219,70	11127	28	260,78
804	maddi	sıfat	4876	0,89	0,80	193,27	803	2	18,82
805	maksimum	isim	1242	0,71	0,82	49,23	549	4	12,87
806	manevi	sıfat	2877	0,88	0,82	114,03	288	2	6,75
807	maruz	sıfat	2318	0,9	0,82	91,88	1493	1	34,99
808	materyal	isim	2323	0,77	0,81	92,08	964	12	22,59
809	mekanizma	isim	5663	0,86	0,85	224,46	1874	84	43,92
810	merkez	isim	29430	0,89	0,89	1166,51	3996	72	93,65
811	merkezi	sıfat	*	*	0,88	*	1709	4	40,05
812	merkezli	sıfat	*	*	0,81	*	434	1	10,17
813	mesafe	isim	3869	0,91	0,82	153,35	1515	163	35,51
814	metot	isim	2019	0,82	0,81	80,03	1911	81	44,79
815	mevcut	sıfat	12151	0,88	0,92	481,62	2676	12	62,72
816	mevdan	isim	17447	0,91	0,89	691,54	4541	1	106,43
817	miktar	isim	15335	0,81	0,84	607,83	7640	98	179,06
818	milyonlarca	sıfat	*	*	0,81	*	92	1	2,16
819	minimum	sıfat	997	0,72	0,81	39,52	777	17	18,21
820	model	isim	15044	0,87	0,84	596,29	10576	687	247,87
821	muhtemel	sıfat	1659	0,89	0,87	65,76	454	1	10,64
822	mutlak	sıfat	3290	0,91	0,84	130,40	458	1	10,73
823	mutlaka	zarf	8948	0,95	0,85	354,67	506	4	11,86
824	müdürlük	isim	4248	0,88	0,81	168,38	694	14	16,27
825	mükemmel	sıfat	3086	0,91	0,85	122,32	252	1	5,91
826	mümkün	sıfat	26130	0,93	0,89	1035,71	4076	4	95,53
827	nadiren	zarf	*	*	0,86	*	229	0	5,37
828	nasıl	zarf	67388	0,94	0,85	2671,03	3747	4	87,82
829	nazaran	zarf	801	0,87	0,84	31,75	190	4	4,45
830	neden	isim	91434	0,95	0,93	3624,14	22847	354	535,46
831	negatif	sıfat	2052	0,82	0,86	81,33	975	4	22,85
832	neredeyse	zarf	7423	0,93	0,87	294,22	516	2	12,09
833	nesil	isim	3169	0,91	0,84	125,61	497	37	11,65
834	net	sıfat	5613	0,86	0,91	222,48	1079	4	25,29
835	netice	isim	4297	0,88	0,83	170,32	713	19	16,71
836	nicelik	isim	649	0,85	0,84	25,72	154	4	3,61
837	niceliksel	sıfat	*	*	0,80	*	98	3	2,30
838	nihai	sıfat	1517	0,83	0,83	60,13	319	1	7,48
839	nispeten	zarf	844	0,85	0,87	33,45	444	1	10,41
840	nitelen-	fiil	2181	0,9	0,85	86,45	212	0	4,97
841	nitelik	isim	16100	0,87	0,85	638,15	3555	61	83,32
842	nokta	isim	30399	0,94	0,90	1204,91	7003	303	164,13
843	normal	sıfat	11043	0,88	0,86	437,71	3503	18	82,10
844	not	isim	6017	0,94	0,81	238,49	659	92	15,44
845	numara	isim	5927	0,92	0,83	234,93	433	10	10,15
846	objektif	sıfat	1722	0,89	0,82	68,25	210	0	4,92
847	oda	isim	27279	0,9	0,81	1081,25	2058	9	48,23
848	odakla-	fiil	*	*	0,83	*	227	0	5,32

849 odaklan-	fiil	1961	0,89	0,82	77,73	502	22	11,77
850 odaklanma	isim	*	*	0,82	*	95	3	2,23
851 okuma	isim	*	*	0,83	*	861	6	20,18
852 ol-	fiil	1312151	0,98	0,95	52009,25	82326	595	1929,47
853 olacak	sıfat	*	*	0,91	*	631	7	14,79
854 olan	sıfat	*	*	0,84	*	5863	757	137,41
855 olanak	isim	11574	0,89	0,86	458,75	2468	7	57,84
856 olarak	zarf	*	*	0,95	*	74495	1	1745,94
857 olası	sıfat	*	*	0,86	*	1102	14	25,83
858 olay	isim	40594	0,94	0,88	1609,01	4179	35	97,94
859 oldukça	zarf	*	*	0,93	*	4796	5	112,40
860 olma	isim	*	*	0,94	*	21939	313	514,18
861 olmak	isim	*	*	0,90	*	1419	3	33,26
862 olmaksızın	zarf	*	*	0,84	*	346	2	8,11
863 olumlu	sıfat	9040	0,9	0,82	358,32	3331	3	78,07
864 olumsuz	sıfat	8334	0,89	0,85	330,33	3850	1	90,23
865 olumsuzluk	isim	1639	0,92	0,86	64,96	289	1	6,77
866 olun-	fiil	*	*	0,82	*	497	75	11,65
867 olunma	isim	*	*	0,83	*	161	0	3,77
868 oluş-	fiil	73917	0,9	0,93	2929,82	10147	164	237,82
869 oluşma	isim	*	*	0,92	*	1322	103	30,98
870 oluşturu-	fiil	*	*	0,93	*	7170	141	168,04
871 oluşturma	isim	*	*	0,89	*	1192	84	27,94
872 oluşturul-	fiil	*	*	0,89	*	3302	244	77,39
873 oluşturulma	isim	*	*	0,87	*	1052	12	24,66
874 oluşum	isim	6483	0,87	0,87	256,96	2851	9	66,82
875 onay	isim	2601	0,9	0,84	103,09	732	20	17,16
876 oran	isim	31848	0,79	0,90	1262,35	15429	429	361,61
877 orantılı	sıfat	903	0,86	0,85	35,79	376	10	8,81
878 organ	isim	6997	0,89	0,82	277,34	2188	22	51,28
879 organizasyon	isim	3998	0,87	0,81	158,47	721	35	16,90
880 organize	sıfat	1901	0,9	0,84	75,35	249	1	5,84
881 orta	isim	83343	0,94	0,93	3303,44	17051	45	399,62
882 ortak	sıfat	17527	0,91	0,86	694,71	2053	30	48,12
883 ortalama	isim	9624	0,78	0,90	381,46	9238	308	216,51
884 ortam	isim	20412	0,92	0,90	809,06	7123	299	166,94
885 otomatik	sıfat	*	*	0,83	*	393	2	9,21
886 oyna-	fiil	30911	0,88	0,90	1225,21	1541	11	36,12
887 oysa	bağlaç	*	*	0,84	*	464	0	10,87
888 oysaki	bağlaç	*	*	0,83	*	71	0	1,66
889 öge	isim	5158	0,84	0,82	204,45	570	9	13,36
890 öğrenil-	fiil	*	*	0,80	*	245	16	5,74
891 ölç-	fiil	5655	0,84	0,87	224,15	650	5	15,23
892 ölçü	isim	17768	0,9	0,90	704,26	2669	29	62,55
893 ölçül-	fiil	*	*	0,83	*	1390	44	32,58
894 ölçülme	isim	*	*	0,88	*	342	12	8,02

895 ölçüm	isim	2053	0,69	0,86	81,37	3843	69	90,07
896 ölçüt	isim	2814	0,83	0,81	111,54	1273	67	29,84
897 ölüm	isim	20557	0,92	0,82	814,81	2140	4	50,16
898 ön	isim	63123	0,96	0,93	2501,98	8044	18	188,53
899 önce	zarf	102311	0,98	0,94	4055,26	4807	5	112,66
900 önceki	sıfat	*	*	0,93	*	1479	1	34,66
901 öncelik	isim	9422	0,91	0,86	373,46	2735	157	64,10
902 öncelikli	sıfat	1682	0,86	0,87	66,67	620	36	14,53
903 önder	isim	1785	0,89	0,80	70,75	74	0	1,73
904 önem	isim	20150	0,9	0,91	798,68	5889	107	138,02
905 önemli	sıfat	74563	0,93	0,93	2955,43	18061	22	423,30
906 önemse-	fiil	2159	0,93	0,81	85,58	135	0	3,16
907 öner-	fiil	10459	0,8	0,85	414,56	1188	98	27,84
908 öneri	isim	7919	0,91	0,81	313,88	1903	321	44,60
909 öneril-	fiil	*	*	0,83	*	2120	25	49,69
910 önle-	fiil	8904	0,91	0,83	352,92	399	10	9,35
911 önlem	isim	6595	0,87	0,83	261,40	1284	54	30,09
912 önleme	isim	*	*	0,82	*	429	5	10,05
913 önlenme	isim	*	*	0,80	*	941	10	22,05
914 örneğin	edat	19867	0,9	0,91	787,46	2054	1	48,14
915 örnek	isim	27893	0,92	0,90	1105,58	11972	201	280,59
916 örtüş-	fiil	*	*	0,83	*	285	8	6,68
917 öte	isim	17396	0,94	0,84	689,52	1362	14	31,92
918 ötürü	zarf	2269	0,94	0,82	89,94	278	11	6,52
919 öz	isim	8091	0,91	0,88	320,70	2207	5	51,73
920 özel	sıfat	33290	0,91	0,82	1319,50	4531	1	106,19
921 özellik	isim	60875	0,91	0,93	2412,88	16264	357	381,18
922 özellikle	zarf	32426	0,93	0,93	1285,26	7249	1	169,89
923 özellikli	sıfat	*	*	0,87	*	92	2	2,16
924 özen	isim	4054	0,93	0,88	160,69	411	7	9,63
925 özet	isim	3911	0,9	0,94	155,02	1573	24	36,87
926 özetle-	fiil	3902	0,9	0,86	154,66	259	1	6,07
927 özetlen-	fiil	*	*	0,88	*	344	11	8,06
928 özgü	sıfat	4644	0,91	0,88	184,07	1121	4	26,27
929 pahalı	sıfat	3208	0,93	0,87	127,15	233	17	5,46
930 paket	isim	5228	0,9	0,87	207,22	663	41	15,54
931 paralel	sıfat	3612	0,87	0,90	143,17	1118	1	26,20
932 paralellik	isim	623	0,88	0,82	24,69	211	34	4,95
933 parametre	isim	1231	0,67	0,81	48,79	4837	215	113,36
934 parça	isim	19614	0,94	0,82	777,43	3136	63	73,50
935 patlama	isim	*	*	0,83	*	108	6	2,53
936 pay	isim	11838	0,78	0,83	469,22	921	27	21,59
937 paylaşma	isim	*	*	0,83	*	88	4	2,06
938 pek	zarf	31617	0,95	0,89	1253,19	2613	4	61,24
939 performans	isim	4991	0,82	0,83	197,83	3812	262	89,34
940 planla-	fiil	9991	0,89	0,83	396,01	607	0	14,23

941	planlan-	fiil	*	*	0,85	*	553	5	12,96
942	posta	isim	1829	0,9	0,81	72,50	168	2	3,94
943	potansiyel	isim	5595	0,85	0,87	221,77	2697	9	63,21
944	pozisyon	isim	2658	0,83	0,81	105,35	1150	17	26,95
945	pozitif	sıfat	2753	0,86	0,89	109,12	2630	6	61,64
946	prensip	isim	2929	0,87	0,84	116,10	708	67	16,59
947	profil	isim	1402	0,79	0,81	55,57	883	85	20,69
948	prosedür	isim	734	0,78	0,83	29,09	368	24	8,62
949	rağmen	edat	18535	0,95	0,93	734,67	2655	1	62,23
950	rahatlık	isim	3218	0,95	0,89	127,55	266	2	6,23
951	rakam	isim	5961	0,85	0,84	236,27	327	32	7,66
952	rapor	isim	11453	0,89	0,86	453,96	2182	19	51,14
953	rastla-	fiil	8759	0,93	0,86	347,18	660	0	15,47
954	referans	isim	1500	0,88	0,84	59,45	1128	3	26,44
955	resmî	sıfat	9878	0,92	0,82	391,53	495	7	11,60
956	risk	isim	8698	0,8	0,83	344,76	6180	198	144,84
957	riskli	sıfat	687	0,86	0,81	27,23	483	10	11,32
958	rol	isim	15233	0,91	0,86	603,78	5106	15	119,67
959	rutin	isim	640	0,87	0,80	25,37	140	6	3,28
960	saat	isim	38658	0,94	0,89	1532,27	3494	70	81,89
961	sabit	sıfat	5271	0,79	0,82	208,92	1889	6	44,27
962	sabitle-	fiil	*	*	0,82	*	90	0	2,11
963	sadece	zarf	45132	0,96	0,93	1788,88	5234	2	122,67
964	safha	isim	1587	0,9	0,83	62,90	149	5	3,49
965	sağ	sıfat	16416	0,95	0,83	650,67	2093	15	49,05
966	sağla-	fiil	61394	0,88	0,93	2433,45	8600	117	201,56
967	sağlama	isim	*	*	0,87	*	1565	108	36,68
968	sağlamak	isim	*	*	0,83	*	56	2	1,31
969	sağlan-	fiil	*	*	0,91	*	2712	43	63,56
970	sağlanma	isim	*	*	0,87	*	2001	80	46,90
971	sağlayacak	sıfat	*	*	0,81	*	66	10	1,55
972	sağlıklı	sıfat	6033	0,91	0,81	239,13	2378	9	55,73
973	sahip	isim	57414	0,94	0,94	2275,70	16528	301	387,37
974	salınım	isim	*	*	0,82	*	444	4	10,41
975	sanayi	isim	14981	0,78	0,80	593,80	1354	47	31,73
976	saniye	isim	3507	0,89	0,82	139,01	898	53	21,05
977	santimetre	isim	*	*	0,84	*	2839	8	66,54
978	saptama	isim	*	*	0,81	*	172	3	4,03
979	saptanma	isim	*	*	0,83	*	405	0	9,49
980	savun-	fiil	17001	0,89	0,81	673,86	831	0	19,48
981	saye	isim	*	*	0,90	*	1624	3	38,06
982	sayı	isim	36188	0,9	0,91	1434,37	12558	616	294,32
983	sayım	isim	1387	0,88	0,84	54,98	367	8	8,60
984	sebebiyet	isim	*	*	0,84	*	119	3	2,79
985	sebeup	isim	17983	0,91	0,91	712,79	4921	178	115,33
986	seçenek	isim	4063	0,83	0,87	161,04	957	14	22,43

987 seçil-	fiil	*	*	0,87	*	1896	65	44,44
988 seçim	isim	24024	0,86	0,84	952,23	2600	89	60,94
989 serbest	sıfat	8942	0,89	0,82	354,43	1063	1	24,91
990 sergile-	fiil	6217	0,89	0,88	246,42	706	13	16,55
991 sergileme	isim	*	*	0,83	*	88	0	2,06
992 sert	sıfat	6407	0,93	0,86	253,95	722	14	16,92
993 seviye	isim	8227	0,85	0,86	326,09	4413	172	103,43
994 seyir	isim	1924	0,89	0,85	76,26	416	1	9,75
995 sık	sıfat	29391	0,93	0,82	1164,96	2998	1	70,26
996 sıkıntı	isim	9757	0,94	0,84	386,73	712	66	16,69
997 sıklık	isim	2377	0,74	0,86	94,22	3231	46	75,72
998 sınıflama	isim	*	*	0,80	*	480	17	11,25
999 sınıflandırıl-	fiil	*	*	0,88	*	456	42	10,69
1000 sınıflandırılma	isim	*	*	0,86	*	411	22	9,63
1001 sınır	isim	15308	0,92	0,90	606,76	4149	32	97,24
1002 sınırla-	fiil	5048	0,87	0,87	200,09	221	0	5,18
1003 sınırlama	isim	*	*	0,82	*	223	6	5,23
1004 sınırlandırıl-	fiil	*	*	0,81	*	69	1	1,62
1005 sınırlı	sıfat	6137	0,89	0,91	243,25	1721	10	40,34
1006 sıra	isim	39754	0,96	0,94	1575,71	12317	110	288,67
1007 sıralan-	fiil	*	*	0,85	*	410	17	9,61
1008 sıvı	isim	3104	0,74	0,83	123,03	1502	76	35,20
1009 sistem	isim	48052	0,87	0,88	1904,62	17798	1459	417,13
1010 sistematik	sıfat	*	*	0,86	*	565	6	13,24
1011 soğuk	sıfat	9395	0,93	0,83	372,39	953	1	22,34
1012 sol	sıfat	15975	0,87	0,82	633,20	2019	7	47,32
1013 son	isim	102207	0,97	0,93	4051,14	8184	31	191,81
1014 sonraki	sıfat	*	*	0,92	*	1514	1	35,48
1015 sonuç	isim	59424	0,91	0,93	2355,37	27200	824	637,49
1016 sonuçlan-	fiil	3603	0,91	0,83	142,81	238	7	5,58
1017 sorgula-	fiil	4561	0,93	0,86	180,78	483	5	11,32
1018 soru	isim	47206	0,96	0,86	1871,09	4697	103	110,08
1019 sorumlu	sıfat	7701	0,91	0,83	305,24	1031	7	24,16
1020 sorun	isim	40143	0,93	0,82	1591,13	8240	61	193,12
1021 sorunsuz	sıfat	*	*	0,83	*	68	5	1,59
1022 sosyokültürel	sıfat	*	*	0,81	*	82	1	1,92
1023 söz	isim	70618	0,96	0,84	2799,06	5952	2	139,50
1024 standart	isim	7825	0,82	0,90	310,16	3637	127	85,24
1025 stres	isim	1983	0,82	0,80	78,60	2049	1	48,02
1026 sun-	fiil	20854	0,91	0,88	826,58	1977	96	46,33
1027 sunma	isim	*	*	0,87	*	336	32	7,87
1028 sunul-	fiil	*	*	0,89	*	2326	72	54,51
1029 sunulma	isim	*	*	0,83	*	372	21	8,72
1030 sür-	fiil	54252	0,95	0,90	2150,37	3009	41	70,52
1031 sürdürme	isim	*	*	0,83	*	347	7	8,13
1032 sürdürül-	fiil	*	*	0,82	*	129	4	3,02

1033	sürdürülme	isim	*	*	0,83	*	260	0	6,09
1034	süre	isim	46645	0,96	0,91	1848,85	10548	203	247,21
1035	süreç	isim	33300	0,89	0,86	1319,90	12208	251	286,12
1036	sürekli	zarf	17653	0,96	0,89	699,71	2172	8	50,91
1037	süreklilik	isim	1916	0,84	0,86	75,94	587	20	13,76
1038	sürelili	sıfat	2235	0,87	0,87	88,59	820	16	19,22
1039	sürül-	fiil	*	*	0,81	*	182	5	4,27
1040	şans	isim	7073	0,93	0,87	280,35	299	4	7,01
1041	şekil	isim	70943	0,93	0,91	2811,94	37301	511	874,22
1042	şekillenme	isim	*	*	0,83	*	135	0	3,16
1043	şiddet	isim	8558	0,9	0,83	339,21	2725	22	63,87
1044	şiddetli	sıfat	2291	0,89	0,82	90,81	629	1	14,74
1045	şüphe	isim	2624	0,94	0,82	104,01	363	7	8,51
1046	tabaka	isim	3518	0,79	0,81	139,44	1820	23	42,66
1047	taban	isim	4890	0,85	0,81	193,82	1522	108	35,67
1048	tablo	isim	10622	0,85	0,89	421,02	13584	570	318,37
1049	takip	isim	7916	0,94	0,87	313,76	2457	12	57,58
1050	tam	sıfat	37215	0,97	0,93	1475,08	3493	8	81,87
1051	tamam	sıfat	21517	0,8	0,90	852,86	1288	120	30,19
1052	tamamen	zarf	9535	0,95	0,93	377,94	1319	1	30,91
1053	tamamlan-	fiil	*	*	0,88	*	613	17	14,37
1054	tamamlanma	isim	*	*	0,88	*	192	6	4,50
1055	tamamlayıcı	sıfat	*	*	0,81	*	207	6	4,85
1056	tanım	isim	8130	0,89	0,90	322,25	2158	59	50,58
1057	tanıma	isim	*	*	0,83	*	535	25	12,54
1058	tanımla-	fiil	13471	0,89	0,91	533,95	1727	17	40,48
1059	tanımlama	isim	*	*	0,86	*	693	45	16,24
1060	tanımlan-	fiil	*	*	0,93	*	3112	66	72,94
1061	tanımlanma	isim	*	*	0,86	*	516	23	12,09
1062	tanınma	isim	*	*	0,81	*	297	24	6,96
1063	tara-	fiil	2578	0,9	0,82	102,18	103	0	2,41
1064	taraf	isim	77391	0,94	0,91	3067,52	16520	41	387,18
1065	tarama	isim	*	*	0,83	*	1411	31	33,07
1066	tarif	isim	4303	0,92	0,82	170,56	292	5	6,84
1067	tarih	isim	46812	0,93	0,82	1855,47	6996	60	163,97
1068	tarihçe	isim	*	*	0,82	*	92	0	2,16
1069	tartış-	fiil	*	*	0,87	*	894	1	20,95
1070	tartışıl-	fiil	*	*	0,85	*	327	10	7,66
1071	tartışma	isim	*	*	0,91	*	2643	7	61,94
1072	tarz	isim	9481	0,91	0,86	375,79	1260	39	29,53
1073	taşı-	fiil	37327	0,96	0,90	1479,52	3403	22	79,76
1074	taşınma	isim	*	*	0,82	*	492	4	11,53
1075	tecrübe	isim	3539	0,92	0,87	140,27	521	8	12,21
1076	tek	sıfat	50555	0,97	0,94	2003,83	9816	41	230,06
1077	teknik	sıfat	16946	0,84	0,86	671,68	4496	234	105,37
1078	teknoloji	isim	15916	0,84	0,81	630,86	3360	207	78,75

1079 teknolojik	sıfat	3744	0,82	0,80	148,40	876	1	20,53
1080 tekrar	isim	17774	0,95	0,93	704,50	1681	64	39,40
1081 tekrarla-	fiil	4158	0,92	0,84	164,81	472	21	11,06
1082 tekrarlan-	fiil	*	*	0,84	*	228	10	5,34
1083 tekrarlanma	isim	*	*	0,82	*	65	0	1,52
1084 temas	isim	4759	0,91	0,85	188,63	1128	1	26,44
1085 temel	isim	35133	0,89	0,91	1392,55	9768	272	228,93
1086 temel	sıfat	35133	0,89	0,88	1392,55	2353	2	55,15
1087 temin	isim	3384	0,88	0,85	134,13	871	9	20,41
1088 temiz	sıfat	4762	0,94	0,81	188,75	593	0	13,90
1089 temsil	isim	8526	0,9	0,84	337,94	1969	12	46,15
1090 tercih	isim	13485	0,92	0,91	534,50	3737	2	87,58
1091 terim	isim	4822	0,85	0,82	191,13	1289	122	30,21
1092 terk	isim	*	*	0,81	*	370	0	8,67
1093 ters	sıfat	11435	0,97	0,89	453,24	587	2	13,76
1094 tersine	zarf	*	*	0,89	*	296	4	6,94
1095 tespit	isim	8750	0,89	0,89	346,82	7049	449	165,21
1096 test	isim	5195	0,81	0,85	205,91	6842	488	160,36
1097 teşkil	isim	*	*	0,82	*	606	1	14,20
1098 teşvik	isim	5781	0,83	0,85	229,14	899	11	21,07
1099 tetikle-	fiil	582	0,87	0,82	23,07	208	1	4,87
1100 teyit	isim	642	0,88	0,82	25,45	115	1	2,70
1101 ticari	sıfat	4770	0,82	0,82	189,07	961	4	22,52
1102 tip	isim	13793	0,89	0,90	546,71	5272	90	123,56
1103 tipik	sıfat	1794	0,86	0,87	71,11	286	1	6,70
1104 ton	isim	5704	0,92	0,81	226,09	727	10	17,04
1105 toplam	isim	17152	0,81	0,89	679,85	10528	203	246,74
1106 toplama	isim	*	*	0,83	*	106	3	2,48
1107 toplan-	fiil	*	*	0,87	*	1401	27	32,84
1108 toplanma	isim	*	*	0,86	*	626	13	14,67
1109 topluluk	isim	8292	0,89	0,82	328,67	1218	80	28,55
1110 trafik	isim	4789	0,88	0,81	189,82	570	22	13,36
1111 tutma	isim	*	*	0,87	*	271	6	6,35
1112 tutul-	fiil	*	*	0,90	*	1131	34	26,51
1113 tutulma	isim	*	*	0,87	*	572	41	13,41
1114 tutum	isim	7527	0,87	0,82	298,34	2193	33	51,40
1115 tüm	sıfat	41022	0,95	0,94	1625,97	9037	3	211,80
1116 tür	isim	33620	0,9	0,88	1332,58	8452	244	198,09
1117 türlü	sıfat	*	*	0,85	*	788	0	18,47
1118 ucuz	sıfat	4346	0,93	0,80	172,26	179	0	4,20
1119 uğra-	fiil	11909	0,96	0,87	472,03	816	5	19,12
1120 uğrama	isim	*	*	0,85	*	144	0	3,37
1121 ulaş-	fiil	33278	0,94	0,92	1319,03	2169	25	50,83
1122 ulaşıl-	fiil	*	*	0,85	*	886	8	20,77
1123 ulaşılma	isim	*	*	0,83	*	205	1	4,80
1124 ulaşma	isim	*	*	0,90	*	866	23	20,30

1125 ulaştırılma	isim	*	*	0,82	*	65	7	1,52
1126 ulusal	sıfat	12012	0,86	0,82	476,12	1463	1	34,29
1127 unsur	isim	9644	0,87	0,83	382,26	2712	34	63,56
1128 uyar-	fiil	6029	0,95	0,81	238,97	324	3	7,59
1129 uyarla-	fiil	*	*	0,82	*	140	4	3,28
1130 uyarlanma	isim	*	*	0,82	*	61	1	1,43
1131 uygula-	fiil	53389	0,86	0,87	2116,16	2275	217	53,32
1132 uygulama	isim	*	*	0,86	*	12796	306	299,90
1133 uygulan-	fiil	*	*	0,90	*	5782	99	135,51
1134 uygulanabilirlik	isim	*	*	0,82	*	151	3	3,54
1135 uygulanma	isim	*	*	0,82	*	2173	10	50,93
1136 uygun	sıfat	24271	0,91	0,92	962,02	7890	17	184,92
1137 uyum	isim	7193	0,89	0,84	285,11	2841	16	66,58
1138 uyumlu	sıfat	2422	0,88	0,90	96,00	1336	1	31,31
1139 uza-	fiil	13095	0,9	0,87	519,04	522	0	12,23
1140 uzak	sıfat	19898	0,93	0,89	788,69	1074	5	25,17
1141 uzaklaş-	fiil	8031	0,93	0,87	318,32	509	2	11,93
1142 uzaklaşma	isim	*	*	0,84	*	86	0	2,02
1143 uzantı	isim	1299	0,9	0,81	51,49	156	18	3,66
1144 uzun	sıfat	39340	0,96	0,93	1559,31	4510	1	105,70
1145 uzunluk	isim	2661	0,76	0,86	105,47	1862	82	43,64
1146 üçgen	isim	1457	0,85	0,81	57,75	156	6	3,66
1147 ülke	isim	93600	0,89	0,83	3709,99	9186	77	215,29
1148 ünite	isim	1370	0,79	0,86	54,30	2387	66	55,94
1149 üniversite	isim	25633	0,9	0,87	1016,01	5988	36	140,34
1150 üre-	fiil	1631	0,72	0,87	64,65	672	0	15,75
1151 üret-	fiil	18810	0,9	0,85	745,57	918	43	21,52
1152 üretil-	fiil	*	*	0,85	*	2653	78	62,18
1153 üretilme	isim	*	*	0,87	*	450	13	10,55
1154 üretim	isim	26682	0,79	0,85	1057,58	8748	102	205,03
1155 üretken	sıfat	*	*	0,82	*	136	1	3,19
1156 üretme	isim	*	*	0,80	*	430	19	10,08
1157 ürün	isim	25481	0,81	0,85	1009,98	6792	36	159,18
1158 üst	isim	50705	0,95	0,92	2009,78	4331	12	101,51
1159 üstlen-	fiil	5126	0,91	0,86	203,18	528	6	12,37
1160 üstün	sıfat	3736	0,93	0,88	148,08	492	8	11,53
1161 üstünlük	isim	3247	0,89	0,83	128,70	553	59	12,96
1162 üzere	zarf	29717	0,94	0,93	1177,88	7537	1	176,64
1163 üzeri	isim	98790	0,96	0,95	3915,70	18944	228	443,99
1164 var	isim	211317	0,92	0,93	8375,89	10321	19	241,89
1165 varıl-	fiil	*	*	0,87	*	497	34	11,65
1166 varlık	isim	22382	0,9	0,88	887,15	5172	113	121,22
1167 varma	isim	*	*	0,80	*	85	10	1,99
1168 varyasyon	isim	*	*	0,81	*	144	8	3,37
1169 vasıta	isim	2658	0,9	0,85	105,35	423	2	9,91
1170 vazgeçil-	fiil	*	*	0,87	*	185	1	4,34

1171	ve	bağlaç	1178818	0,94	0,94	46724,38	320685	1	7515,89
1172	veri	isim	16140	0,83	0,88	639,74	13912	1088	326,06
1173	verici	sıfat	*	*	0,81	*	323	52	7,57
1174	veril-	fiil	*	*	0,92	*	11430	173	267,88
1175	verilme	isim	*	*	0,87	*	1384	4	32,44
1176	veriş	isim	*	*	0,83	*	45	3	1,05
1177	verme	isim	*	*	0,87	*	2858	97	66,98
1178	vermek	isim	*	*	0,81	*	85	2	1,99
1179	veya	bağlaç	63221	0,89	0,91	2505,87	16630	1	389,76
1180	vurgula-	fiil	10524	0,88	0,86	417,14	1350	49	31,64
1181	vurgulan-	fiil	*	*	0,88	*	375	7	8,79
1182	vurgulanma	isim	*	*	0,83	*	68	0	1,59
1183	ya	bağlaç	134512	0,9	0,92	5331,60	13560	1	317,81
1184	yakalanma	isim	*	*	0,80	*	54	7	1,27
1185	yakın	sıfat	28497	0,97	0,92	1129,53	3682	10	86,29
1186	yakınlık	isim	2332	0,93	0,82	92,43	425	21	9,96
1187	yaklaşık	sıfat	12097	0,89	0,89	479,48	3461	4	81,12
1188	yaklaşım	isim	12674	0,88	0,85	502,35	6534	586	153,14
1189	yaklaşma	isim	*	*	0,85	*	99	6	2,32
1190	yan	isim	100925	0,96	0,94	4000,33	8719	56	204,35
1191	yanıt	isim	10472	0,94	0,88	415,07	3753	76	87,96
1192	yani	bağlaç	84656	0,81	0,88	3355,48	3595	12	84,26
1193	yanlış	sıfat	17043	0,95	0,91	675,53	1912	4	44,81
1194	yanlışlık	isim	2028	0,95	0,85	80,38	87	2	2,04
1195	yansı-	fiil	13005	0,92	0,80	515,47	1022	0	23,95
1196	yansıma	isim	*	*	0,81	*	738	83	17,30
1197	yansıt-	fiil	*	*	0,84	*	67	0	1,57
1198	yapacak	sıfat	*	*	0,81	*	121	20	2,84
1199	yapan	sıfat	*	*	0,81	*	65	2	1,52
1200	yapay	sıfat	1792	0,85	0,82	71,03	936	52	21,94
1201	yapı	isim	38742	0,89	0,85	1535,60	17401	769	407,83
1202	yapıl-	fiil	*	*	0,93	*	23372	143	547,77
1203	yapılan	sıfat	4875	0,84	0,82	193,23	1725	2	40,43
1204	yapılandırma	isim	*	*	0,80	*	99	9	2,32
1205	yapılma	isim	*	*	0,90	*	3461	100	81,12
1206	yapısal	sıfat	3187	0,79	0,85	126,32	1554	2	36,42
1207	yapma	sıfat	*	*	0,86	*	334	3	7,83
1208	yapma	isim	*	*	0,91	*	2363	89	55,38
1209	yarar	isim	7516	0,93	0,88	297,91	896	6	21,00
1210	yararlan-	fiil	10433	0,89	0,87	413,53	753	3	17,65
1211	yararlanıl-	fiil	*	*	0,90	*	892	11	20,91
1212	yararlanılma	isim	*	*	0,80	*	106	8	2,48
1213	yararlı	sıfat	3484	0,91	0,87	138,09	669	1	15,68
1214	yarat-	fiil	29919	0,93	0,85	1185,89	1944	8	45,56
1215	yaratma	isim	*	*	0,82	*	206	1	4,83
1216	yardımcı	isim	14128	0,93	0,87	559,99	2014	1	47,20

1217	yarı	isim	15101	0,92	0,90	598,55	2135	106	50,04
1218	yarım	sıfat	6301	0,89	0,89	249,75	252	1	5,91
1219	yasal	sıfat	5370	0,86	0,81	212,85	958	2	22,45
1220	yaş	isim	36511	0,94	0,82	1447,17	10792	3	252,93
1221	yaşa-	fiil	96717	0,95	0,85	3833,54	4396	22	103,03
1222	yaşam	isim	37538	0,92	0,84	1487,88	8936	5	209,43
1223	yaşama	isim	*	*	0,81	*	491	2	11,51
1224	yaşan-	fiil	*	*	0,85	*	1745	17	40,90
1225	yaşanma	isim	*	*	0,82	*	241	3	5,65
1226	yatak	isim	11417	0,86	0,82	452,53	760	2	17,81
1227	yatır-	fiil	*	*	0,80	*	78	0	1,83
1228	yatkınlık	isim	*	*	0,80	*	190	0	4,45
1229	yavaş	sıfat	14048	0,92	0,92	556,82	789	2	18,49
1230	yaygın	sıfat	6548	0,88	0,92	259,54	2676	5	62,72
1231	yaygınlaşma	isim	*	*	0,83	*	256	3	6,00
1232	yayıl-	fiil	*	*	0,87	*	366	24	8,58
1233	yayıma	isim	*	*	0,85	*	602	51	14,11
1234	yayınla-	fiil	7846	0,93	0,86	310,99	373	7	8,74
1235	yayınlan-	fiil	*	*	0,84	*	418	23	9,80
1236	yazılı	sıfat	5561	0,93	0,82	220,42	971	3	22,76
1237	yelpaze	isim	935	0,89	0,83	37,06	124	3	2,91
1238	yeni	sıfat	111485	0,96	0,87	4418,89	8575	2	200,97
1239	yeniden	zarf	27903	0,95	0,86	1105,98	3954	1	92,67
1240	yer	isim	182309	0,97	0,91	7226,12	26728	444	626,42
1241	yerleş-	fiil	16700	0,94	0,90	661,93	807	18	18,91
1242	yerleştir-	fiil	*	*	0,82	*	39	0	0,91
1243	yerleştiril-	fiil	*	*	0,85	*	828	31	19,41
1244	yerleştirilme	isim	*	*	0,84	*	265	5	6,21
1245	yerleştirme	isim	*	*	0,81	*	183	4	4,29
1246	yetenek	isim	7465	0,92	0,88	295,89	1579	23	37,01
1247	yeter	isim	*	*	0,87	*	164	8	3,84
1248	yeterli	sıfat	10048	0,9	0,89	398,27	3286	7	77,01
1249	yetersiz	sıfat	3330	0,9	0,87	131,99	1528	8	35,81
1250	yetişme	isim	*	*	0,82	*	53	0	1,24
1251	yıl	isim	154813	0,92	0,90	6136,27	17662	158	413,94
1252	yıldız	isim	9822	0,85	0,85	389,31	552	1	12,94
1253	yıllık	isim	12220	0,9	0,85	484,36	1988	55	46,59
1254	yine	zarf	59252	0,95	0,90	2348,55	3019	5	70,76
1255	yitir-	fiil	*	*	0,83	*	206	0	4,83
1256	yoğun	sıfat	8887	0,94	0,90	352,25	2081	1	48,77
1257	yoğunlaş-	fiil	4901	0,88	0,87	194,26	460	17	10,78
1258	yoğunluk	isim	3240	0,84	0,83	128,42	2870	55	67,26
1259	yoğunluklu	sıfat	*	*	0,80	*	126	2	2,95
1260	yol	isim	92301	0,96	0,93	3658,50	12057	163	282,58
1261	yorum	isim	8319	0,91	0,82	329,74	1023	15	23,98
1262	yorumla-	fiil	6398	0,91	0,88	253,60	448	3	10,50

1263 yorumlan-	fiil	*	*	0,86	*	203	19	4,76
1264 yorumlanma	isim	*	*	0,83	*	251	1	5,88
1265 yön	isim	26871	0,92	0,93	1065,08	7338	126	171,98
1266 yönel-	fiil	11063	0,94	0,87	438,50	622	27	14,58
1267 yönelik	sıfat	16541	0,86	0,85	655,63	6279	3	147,16
1268 yönelme	isim	*	*	0,85	*	88	1	2,06
1269 yönetilme	isim	*	*	0,82	*	123	3	2,88
1270 yönetim	isim	32454	0,85	0,82	1286,37	4102	6	96,14
1271 yönlen-	fiil	5385	0,91	0,86	213,44	291	0	6,82
1272 yönlendir-	fiil	*	*	0,81	*	208	18	4,87
1273 yönlendirilme	isim	*	*	0,86	*	134	1	3,14
1274 yönlendirme	isim	*	*	0,80	*	268	5	6,28
1275 yönlü	sıfat	*	*	0,88	*	1138	1	26,67
1276 yöntem	isim	20676	0,86	0,88	819,53	18842	995	441,60
1277 yukarı	isim	18470	0,95	0,88	732,09	1875	9	43,94
1278 yük	isim	39940	0,89	0,81	1583,09	3539	12	82,94
1279 yükle-	fiil	7211	0,92	0,86	285,82	309	1	7,24
1280 yüklen-	fiil	*	*	0,81	*	198	10	4,64
1281 yüksek	sıfat	35772	0,89	0,91	1417,88	16770	6	393,04
1282 yüksel-	fiil	19721	0,92	0,91	781,67	911	18	21,35
1283 yükseliş	isim	1623	0,83	0,81	64,33	103	1	2,41
1284 yükselme	isim	*	*	0,89	*	388	15	9,09
1285 yükseltilme	isim	*	*	0,82	*	141	2	3,30
1286 yürütül-	fiil	*	*	0,84	*	1010	12	23,67
1287 yürütülme	isim	*	*	0,86	*	267	4	6,26
1288 yüzde	isim	28097	0,72	0,89	1113,67	2171	77	50,88
1289 yüzlerce	sıfat	*	*	0,83	*	95	1	2,23
1290 zaman	isim	160656	0,96	0,93	6367,86	16242	350	380,66
1291 zamanlı	sıfat	752	0,86	0,87	29,81	453	1	10,62
1292 zayıfla-	fiil	2742	0,87	0,85	108,68	141	0	3,30
1293 zengin	sıfat	8237	0,96	0,86	326,49	1067	7	25,01
1294 zenginlik	isim	2965	0,93	0,81	117,52	284	3	6,66
1295 zincir	isim	3375	0,92	0,81	133,77	923	10	21,63
1296 ziyade	zarf	2708	0,92	0,84	107,34	348	1	8,16
1297 zorla-	fiil	9178	0,96	0,86	363,79	442	5	10,36
1298 zorlaş-	fiil	1814	0,93	0,87	71,90	160	1	3,75
1299 zorlaştır-	fiil	*	*	0,86	*	140	4	3,28
1300 zorluk	isim	4602	0,96	0,84	182,41	1069	27	25,05
1301 zorun	isim	*	*	0,81	*	118	0	2,77
1302 zorunlu	sıfat	6599	0,88	0,85	261,56	990	6	23,20
1303 zorunluluk	isim	3749	0,89	0,84	148,60	541	10	12,68

Araştırmanın yöntem kısmında üzerinde detaylı bir şekilde durulduğu gibi sözcük listeleri hazırlanırken derlemde yer alan sözcükler hem genel derlemde yer alan yüksek frekanslı

sözcüklerden hem de teknik sözcüklerden arındırılmaya çalışılmıştır. Gardner ve Davies'in (2014) çalışmalarında sık sık belirttikleri gibi, analizlerinde tercih ettikleri eşik değerleri çok sayıda deneme yaparak bulmuşlardır. İkilinin çalışması, bu araştırma için de bir yol haritası ve yöntemsel bir çerçeve olarak düşünülmüştür. Bu sebeple aynı yöntem izlenmiş ve yine her ölçüt için en uygun eşik değerler, deneme yöntemiyle keşfedilmeye çalışılmıştır.

Analizlerin detayına geçmeden bu ölçütler aracılığıyla konulmaya çalışılan sınır, aşağıdaki şekilde özetlenmeye çalışılmıştır.

Şekil 22. Sözcük Listesi Hazırlanırken Esas Alınan Ölçütler

- 1- *Oran* ölçütü ile genel derlemde yüksek frekansta yer alan sözcükler,
- 2- *Aralık ve dağılım* ölçütleri ile disiplinlerde dengeli ve eşit dağılmayan sözcükler,
- 3- *Disiplin* ölçütü ile alanlara özgü teknik sözcükler elenmeye çalışılmıştır.

Şekil 22'de görüldüğü üzere akademik derlemde yer alan genel akademik amaçlı sözcükler saptanırken akademik söylemin merkezinde/çekirdeğinde yer alan sözcükler tespit edilmeye çalışılmaktadır. Bu sözcükler betimlenirken özellikle gökkuşağı gibi birbirinin içine girmiş ve sınırları genel derleme taşan bir imge kullanılmıştır çünkü kuramsal kısımda tartışıldığı gibi akademik derlemde yer alan bazı sözcüklerin genel

derlemede yer alması kuvvetle muhtemeldir. Renklerin içiçe girerek bir bütün oluşturduğu gökkuşağı imgesinin seçilmesinin bir diğer sebebi yukarıdaki sözcük listesinde görüldüğü gibi, bu çalışma özelinde listelenen sözcüklerin birbirlerinden tamamen ayrılmış sözcükler olmamasıdır. Listede bir sözcüğün; etken, edilgen, isim fiil ekiyle çekimlenmiş formlarına veya yapım ekleri olarak kazandıkları yeni anlamlara rastlamak mümkündür.

Araştırmanın kuramsal çerçeve ve yöntem bölümlerinde Türkçe gibi morfolofik olarak zengin olan dillerde sözcük tabanı tespitinde karşılaşılabilecek zorluklar ve bu noktada öğreticilerin üstlenebileceği rollerden kısaca bahsedilmiştir. Bu durum, tespit edilen sözcük listesinde yer alan somut örnekler üzerinden tekrar ele alındığında şunları söylemek mümkündür.

Tablo 16. TAAD 1’de Karşılaşılan Sözcük Tabanı Örnekleri

487	gerçek	isim
488	gerçekleşmek	fiil
489	gerçekleşme	isim
490	gerçekleştirmek	fiil
491	gerçekleştirilmek	fiil
492	gerçekleştirilme	isim

Tablo 16’da görüldüğü gibi sözcük listesinde 487 ila 492. satırlar arasında yer alan sözcükler incelendiğinde isimden fiil yapım eki olarak fiil görevini; isim fiil eki olarak isim görevini; edilgen ve ettirgen çatı ekleri olarak fiil görevini üstlenen yeni sözcükler dikkatleri çekmektedir. Yalnızca bu 6 satırlık tabloya bakıldığında bile, listede Türkçe akademik söylemin çok önemli bir parçasını oluşturan edilgen ve ettirgen fiiller; isim fiiller; küçücük bir ek ile sözcük türü değişen sözcükbiçimler dikkatleri çekmektedir. Dolayısıyla bu tez, yapılan analizler sonucu ulaşılan bulgulardan hareketle öğrencilere akademik söylemin kazandırılmaya çalışıldığı ders içi ve ders dışı faaliyetlerde, listedeki sözcükler aracılığıyla akademik söyleme yönelik farkındalık kazandırılmasının faydalı olacağı görüşünü savunmaktadır. Bu liste, akademik sözcükleri ele almanın tek doğru yolu elbette değildir. Ancak Türkçe gibi morfolojik zenginliğe sahip dillerde öğrencilere bu farkındalığın sözcük listeleri aracılığıyla sunulması fikrinin hem öğrencilere hem de öğretmenlere farklı bir bakış açısı kazandıracığı düşünülmektedir.

Dahası elde edilen bulgular, öğrencilere bu sözcükler ayrı ayrı öğretilmediğinde, diğer bir deyişle bu sözcüklere yönelik farkındalık kazandırılmadığında, bu yapılar özellikle

B1-B2 düzeylerinde dilbilgisi derslerinde yalnızca 2-3 haftalık dilbilgisi konusu olarak sunulduğunda ve o haftaya özgü dilbilgisi temelli yazılı/sözlü üretimlerle sınırlı tutulduğunda, öğrencilerin bu sözcükleri doğru, akıcı, bağlama uygun ve etkili bir şekilde kullanabilmeleri için yeterli girdi sağlanıp sağlanılmadığı sorusunu da beraberinde getirmektedir. Bu tez, akademik söylemin öğrencilere kazandırılmaya başlandığı B2 düzeyinden itibaren, bu sorunun düşünmeye değer olduğunu gösterir niteliktedir.

Öğrencilerin dil kullanımlarını etkileyen birçok faktör olsa da, yine de Golynskaia (2022) tarafında hazırlanan, Türkçenin ilk geniş kapsamlı öğrenci derlemi olma özelliği taşıyan 307 metinlik (43.518 sözcük) veri kümesinden elde edilen öğrenci hataları (bakınız: çatı hataları (s. 124), isim fiil hataları (s. 137), kelime türü hataları (s. 156) geliştirilen sözcük listelerinde bu tür sözcüklere yer verilip verilmemesinin düşünmeye/gözden geçirilmeye/tartışılmaya değer olduğunu göstermektedir. Bu tez de bulgularından hareketle, bu tür sözcükleri sözcük listeleri aracılığıyla açık bir şekilde öğretilmeye değer bulmaktadır. Bu temel sorgulama bir kenara bırakılıp sözcük listesi hazırlanmasında esas alınan dört ölçüte geri dönüldüğünde şunları söylemek mümkündür:

1. Oran: Bilindiği gibi bu ölçüt, genel derlemde geçen yüksek frekanslı sözcüklerin derlem dışında bırakılması amacıyla konulmuştur. Hedef; listeye seçilecek sözcüklerin akademik derlem içerisindeki frekanslarının, genel derlemdeki frekanslarından yüksek olmasıdır. Dolayısıyla tam tersi bir ilişki gösteren değerler akademik derlem dışında bırakılmıştır. Ancak TUD, derlemin tamamının indirilmesine izin veren bir derlem olmadığı için derlem verisinin tamamına ulaşılamamıştır. Bu sebeple karşılaştırmada TUD'dan hareketle hazırlanan Türkçenin Derlem-Temelli Sıklık Sözlüğü'nde (TDTSS) (2017) geçen 5000 sözcük referans olarak kullanılmıştır. Karşılaştırmanın doğru olup olmadığı, e-posta aracılığıyla Dee Gardner'a ve Prof. Dr. Yeşim Aksan'a sorulmuş ve kendilerinden onay alındıktan sonra bu yöntem benimsenmiştir.

Bu ölçüt için eşik değerinin alt sınırı 1'in üstüdür. Çalışmada 1.8, 1.5, 1.2 gibi farklı değerler için analiz yapılmış ve listeye giren sözcükler teker teker kontrol edilmiştir. Ancak genel derlemin sadece ilk 5000 kelimesine ait frekans değerlerine ulaşılabilirdiği için burada düşük bir eşik değeri kullanılması uygun görülmüştür. Burada benimsenen

eşik değeri 1.2'dir. (TDTSS'de (2017) frekans değerleri olmayan kelimeler doğrudan sonraki aşamaya geçirilmek durumunda kalmıştır).

Ölçüt kapsamında, çalışmada sınıran kesme aralıkları için pozitif (listede yer alacak) ve negatif (listede yer almayacak) isimle iki liste hazırlanmıştır. TAASL-1 için, bu kesme aralıklarından geçen sözcük sayılarına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 17. Oran Ölçümleri Sonucu Listede Kalan ve Listedeki Çıkan Sözcük Sayıları

	Pozitif	Negatif
1.2	34086	6249
1.5	33700	6635
1.8	33395	6940

TDTSS'de (2017) yer alıp çalışmanın oran ölçütünden geçmeyen 48 sözcük aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 18. TDTSS'de (2017) Yer Alıp Oran Ölçütünden Geçmeyen Sözcükler

	Sözcük	Sözcük Türü	Frekans	Dağılım		Sözcük	Sözcük Türü	Frekans	Dağılım
1	açmaz	isim	689	0,9	25	kışkırt	fiil	1130	0,9
2	anında	zarf	2539	0,92	26	kimisi	zamir	2454	0,9
3	antik	sıfat	1377	0,86	27	kopuş	isim	616	0,78
4	ardından	zarf	15047	0,9	28	kurumuş	sıfat	572	0,84
5	başkası	zamir	13121	0,92	29	lafla	fiil	609	0,88
6	bazısı	zamir	8089	0,96	30	mafya	isim	1138	0,87
7	birarada	zarf	655	0,85	31	mahcup	sıfat	834	0,87
8	bütünüyle	zarf	1788	0,91	32	Musevi	isim	611	0,81
9	çoktan	zarf	3681	0,88	33	öbürü	zamir	1674	0,89
10	demin	zarf	1104	0,82	34	öncelikle	zarf	6431	0,92
11	diğeri	zamir	8034	0,97	35	öyleyse	bağlaç	3461	0,89
12	doğrusu	zarf	7553	0,92	36	parala	fiil	1455	0,89
13	doğuştan	zarf	977	0,91	37	postmodern	sıfat	866	0,74
14	duygulan	fiil	808	0,91	38	sıkıcı	sıfat	1182	0,87
15	enteresan	sıfat	904	0,87	39	solcu	isim	1648	0,83
16	haliyle	bağlaç	2024	0,92	40	suretiyle	zarf	3722	0,87
17	hızla	zarf	8938	0,93	41	terket	fiil	1652	0,92
18	içişleri	isim	1808	0,81	42	teselli	isim	1176	0,87
19	ilerici	isim	650	0,83	43	üçer	sıfat	522	0,92
20	inanılmaz	sıfat	2494	0,89	44	üzücü	sıfat	555	0,92

21	inkar	isim	720	0,89	45	yakında	zarf	1930	0,91
22	irtica	isim	712	0,72	46	yana	edat	14674	0,95
23	karşılıksız	sıfat	738	0,85	47	yanısıra	edat	2125	0,86
24	kesinlikle	zarf	5880	0,92	48	yaratılış	isim	726	0,77

Listede yer alan *öncelikle*, *kesinlikle*, *bütünüyle*, *ardından* gibi sözcüklerin genel akademik amaçlı sözcük listesine girmemesi şaşırtıcı görünse de *mafta*, *paralamak*, *irtica*, *enteresan* gibi sözcüklerin listede yer almamasından hareketle oran ölçütünün düzgün işlediğini söylemek mümkündür. Ayrıca listeye seçilen sözcükler noktasında yaşanan farklılığın, liste hazırlanırken esas alınan birim farklılığından veya *terket*, *yanısıra* gibi sözcüklerde gözlemlenen yazım farklılıklarından kaynaklanabileceği de düşünülmektedir.

Tüm bunlar göz önünde bulundurularak listede yer alan her sözcük için tek tek manuel kontroller yapıldıktan sonra, 1.2 olarak belirlenen oran ölçütünden geçen 34086 sözcük ile ikinci aşamaya geçilmiştir.

2. Aralık: Yöntem kısmında ifade edildiği gibi bu ölçüt sözcüklerin derlemde yer alan metinlerde geçiş sıklıklarıyla ilişkilidir. Bu ölçüt; bir sözcüğün önceden belirlenen sayıdaki disiplinde, belirlenen minimum sıklıkta görünmesi ilkesine dayanmaktadır. Tıpkı oran ölçütünde olduğu gibi bu ölçüt için de kesin bir yüzde yoktur.

Bu ölçüt için iki alt ölçüt belirlenmiştir. İlk olarak oran ölçütünü geçen tüm sözcükler; sözcüğün frekansının, beklenen frekansın %10 ve %15 katı olacak değerleri için tekrar listelenmiştir. Daha sonra *değerlendirmek*, *amaçlamak*, *yöntem*, *öngörü*, *geçerli*, *ayrıntılı* gibi listede bulunması beklenen farklı sözcük türleri için liste sınanmıştır⁶. Ayrıca bu ölçütte sözcüğün disiplin bazlı geçiş sıklığı önem kazandığı için, sözcüğün derlemde yer alan 45 konu alanının belirli bir miktarında geçmesiyle ilgili ikinci bir alt ölçüt konulmuştur. Bu çalışmanın temel çıkış noktası, disiplinlere özgü sözcük listeleri geliştirmekten ziyade genel akademik amaçlı söylemi yansıtmak olduğu için bu noktada 3 temel disiplinde (fen bilimleri ve mühendislik, sağlık bilimleri, sosyal ve beşeri bilimler) yer alan on beşer konu alanı esas alınmıştır. Disiplin özelinde, sözcüğün bu on

⁶ Bu liste 34.086 satırlık, 51 sütunluk excel verisi üzerinden hesaplandığı ve bu deneme/yanılma listelerinin burada paylaşılmasının, her bir sayfaya 150 sözcük sığacağı varsayımından hareketle yaklaşık 225 sayfa tutacağı düşünülerek bu ölçüt için erişilen bulgular listelenmemiştir. Benzer bir durum, dağılım ölçütü için de geçerlidir.

beşerlik gruplarda herhangi bir konu alanında 3 veya 5 kez geçmesi üzerinden hesaplamalar yapılmıştır.

Sözcük bazında gerekli incelemeler yapıldıktan sonra aralık ölçütü

- Sözcüğün frekansının beklenen frekansın %10'undan fazla olması,
- Bu koşulun 15-15-15 konu alanı olarak ayrılan 3 disiplin grubunun herhangi birinde en az 3 kere gerçekleşmesi olarak belirlenmiştir.

Özetle aralık ölçütünde, 34086 satırlık veri kümesi üzerinden, her disiplinde en az 3 alanda sözcüğün frekansının beklenen frekansın %10'undan fazla olması ilkesine göre filtreleme yapılmıştır. Pozitif (listede yer alacak) ve negatif (listede yer almayacak) ismiyle hazırlanan listelerde, belirlenen kesme aralıklarından geçen sözcük sayılarına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 19. Aralık Ölçümleri Sonucu Listede Kalan ve Listeden Çıkan Sözcük Sayıları

	Pozitif	Negatif
%10- 3 kere geçme	6127	27959
%15- 3 kere geçme	5977	28109

Listede yer alan sözcükler için gerekli manuel kontroller yapıldıktan sonra, aralık ölçütünden geçen 6127 sözcük ile üçüncü aşamaya geçilmiştir.

3. Dağılım: Bu ölçütte; bir sözcüğün disiplinler arası dağılımının ölçülmesi hedeflenmekte ve sözcüğün metin içindeki yayılımının ne kadar dengeli olduğuna ilişkin, standart sapma temelli ölçümler kullanılmaktadır. Bu çalışma kapsamında Gardner ve Davies (2014) tarafından ve Türkçenin Derlem-Temelli Sıklık Sözlüğü: Temel İlkeler ve Uygulama isimli makalelerinde Aksan ve Aksan (2016) tarafından esas alınan Julliard'ın D ölçüsü (Oakes, 1998) kullanılmıştır. Bu ölçü, 0 ile 1 arasında değişen bir değer almaktadır. Sözcüğün dağılım indeksinin 1'e yaklaşması, sözcüğün derlem genelinde eşit şekilde dağıldığı anlamına gelirken; 0 değeri sözcüğün derlemde dengeli bir şekilde yer almadığına işaret etmektedir.

Çalışma kapsamında, 0.7, 0.8 ve 0.9 kesme puanları kullanılarak denemeler yapılmış, hangi sözcüklerin dışarıda kaldığı hangi sözcüklerin dâhil olduğu incelenmiştir. Denemeler sonucunda Julliard'ın D ölçüsünün eşik değeri, Gardner ve Davies'in (2014) esas aldığı gibi 0.8 olarak belirlenmiştir.

Bu hesaplama için aşağıdaki analizler uygulanmıştır:

$$D = 1 - \frac{V}{\sqrt{n-1}} \quad V = \frac{s}{\bar{x}} \quad s = \sqrt{\frac{\sum(x_i - \bar{x})^2}{n}}$$

Bu formülde;

s , standard sapmayı,

x_i , sözcüğün her bir disiplindeki frekansını,

$\bar{x}$, sözcüğün bütün disiplinlerdeki frekanslarının ortalamasını,

n , disiplin sayısını ifade etmektedir.

Bu ölçüt kapsamında, aralık ölçütünden geçmiş 6127 sözcük için 0.7, 0.8 ve 0.9 kesme aralıklarına yönelik pozitif (listede yer alacak) ve negatif (listede yer almayacak) ismiyle iki liste hazırlanmıştır. TAASL-1 için, bu kesme aralıklarından geçen sözcük sayılarına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 20. Dağılım Ölçümleri Sonucu Listede Kalan ve Listeden Çıkan Sözcük Sayıları

	Pozitif	Negatif
0.7	4064	2063
0.8	1820	4307
0.9	266	5861

Listede yer alan sözcükler için gerekli kontroller yapıp dağılım ölçütünden geçen 1820 sözcük ile son aşamaya geçilmiştir. Son aşama detaylı bir şekilde açıklanmadan önce dağılım ölçütünde karar verme sürecinin nasıl işletildiğine yönelik toplu bir bakış açısı sunmak için, TAASL-1’de A madde başında yer alan ilk 100 sözcük için oluşturulan tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 21. TAASL-1’de A Madde Başında Yer Alan İlk 100 Sözcük

	Sözcük	Sözcük Türü	0.7	0.8	0.9
1	abd	isim	abd	-	-
2	abdullah	isim	-	-	-
3	acar	isim	-	-	-
4	acil	sıfat	-	-	-
5	acilen	zarf	acilen	-	-
6	açabilmek	fiil	-	-	-

7	açar	sıfat	-	-	-
8	açı	isim	açı	açı	açı
9	açıcı	sıfat	-	-	-
10	açık	sıfat	açık	açık	açık
11	açıkça	zarf	açıkça	-	-
12	açıklamak	fiil	-	-	-
13	açıklama	isim	açıklama	açıklama	-
14	açıklanan	sıfat	-	-	-
15	açıklanmak	fiil	-	-	-
16	açıklanma	isim	açıklanma	açıklanma	-
17	açıklayabilme	isim	-	-	-
18	açıklayabilmek	fiil	-	-	-
19	açıklayıcı	sıfat	açıklayıcı	-	-
20	açıklık	isim	açıklık	açıklık	-
21	açılmak	fiil	-	-	-
22	açılabilmek	fiil	-	-	-
23	açılım	isim	-	-	-
24	açılış	isim	açılış	-	-
25	açılma	isim	açılma	açılma	-
26	açlık	isim	-	-	-
27	açma	isim	açma	açma	-
28	ad	isim	ad	ad	-
29	ada	isim	-	-	-
30	adana	isim	adana	-	-
31	adaptasyon	isim	adaptasyon	-	-
32	adapte	sıfat	adapte	adapte	-
33	aday	isim	aday	-	-
34	adem	isim	-	-	-
35	adet	isim	adet	adet	-
36	adeta	zarf	adeta	-	-
37	adım	isim	adım	-	-
38	adıyaman	isim	adıyaman	-	-
39	adi	sıfat	-	-	-
40	adil	sıfat	-	-	-
41	adlandırılmak	fiil	-	-	-
42	adlandırılabilmek	fiil	-	-	-
43	adlandırılma	isim	-	-	-
44	adlı	sıfat	adlı	-	-
45	adnan	isim	adnan	-	-
46	adres	isim	adres	-	-

47	af	isim	-	-	-
48	afet	isim	-	-	-
49	afganistan	isim	-	-	-
50	afiş	isim	-	-	-
51	afrika	isim	-	-	-
52	afyon	isim	afyon	-	-
53	ağ	isim	ağ	-	-
54	ağaç	isim	-	-	-
55	ağda	isim	ağda	-	-
56	ağır	sıfat	ağır	ağır	-
57	ağırlık	isim	ağırlık	ağırlık	-
58	ağız	isim	ağız	-	-
59	ah	isim	-	-	-
60	ahır	isim	-	-	-
61	ahlaki	sıfat	-	-	-
62	ahmet	isim	ahmet	-	-
63	ahşap	sıfat	-	-	-
64	aidiyet	isim	aidiyet	-	-
65	aile	isim	aile	-	-
66	ait	Postp	ait	ait	-
67	ajans	isim	ajans	-	-
68	ak	isim	-	-	-
69	akabinde	zarf	akabinde	-	-
70	akademi	isim	-	-	-
71	akademik	sıfat	akademik	-	-
72	akademisyen	isim	-	-	-
73	akar	isim	-	-	-
74	akarsu	isim	-	-	-
75	akay	isim	-	-	-
76	akbaş	isim	-	-	-
77	akciğer	isim	akciğer	-	-
78	akdeniz	isim	akdeniz	-	-
79	akgöl	isim	-	-	-
80	akıcı	sıfat	-	-	-
81	akıl	isim	akıl	-	-
82	akılcı	sıfat	akılcı	-	-
83	akıllı	sıfat	akıllı	-	-
84	akım	isim	akım	-	-
85	akın	isim	akın	akın	-
86	akıntı	isim	-	-	-

87	akış	isim	akış	-	-
88	akışık	sıfat	-	-	-
89	akışkanlık	isim	akışkanlık	-	-
90	akis	isim	-	-	-
91	akma	isim	-	-	-
92	akpınar	isim	-	-	-
93	akraba	isim	akraba	-	-
94	aks	isim	-	-	-
95	aksaklık	isim	aksaklık	-	-
96	aksama	isim	aksama	-	-
97	aksaray	isim	-	-	-
98	aksesuar	isim	-	-	-
99	aksi	sıfat	aksi	-	-
100	aksine	zarf	aksine	aksine	-

Tablo 21’de görüldüğü üzere D değeri 0.9 seçildiğinde listede çok az sayıda sözcük yer almaktadır. Dahası genel amaçlı bir akademik sözcük listesinde yer alması beklenen *aktarıma*, *aksine*, *ait* gibi sözcükler de liste dışında kalmaktadır. D değeri 0.7 seçildiğinde ise sözcük listesine akademik sayılamayacak, *akraba*, *akciğer*, *aile* gibi sözcükler girmektedir. Bu sebeple liste satır satır kontrol edilip hatta bu aşamadan sonra oran ve aralık ölçütleri de tekrar gözden geçirildikten sonra, D değerinin 0.8 alınmasına karar verilmiştir. Dolayısıyla bu kontrollerden sonra, 0.8 dağılım katsayısına sahip olan 1820 sözcük ile son aşamaya geçilmiştir.

4. Disiplin: Bu ölçüt, alana özgüllüğü indirgemeye yönelik olarak çekirdek bir liste için çok spesifik olan sözcükleri azaltmak amacıyla kullanılmıştır. Bu ölçütte, her bir sözcüğün bulunduğu konu alanına ait aralık değeri ile bulunduğu konu alanındaki frekansı karşılaştırılmıştır. Sözcüğün hiçbir konu alanındaki frekansının, o konu alanındaki aralık değerinin belirli bir katından fazla olmaması beklenmiştir. Çalışma kapsamında, 3, 5, 7, 8, 9 eşik değerleri sınanmış ve 8 katında karar kılınmıştır.

Her ölçütte olduğu gibi disiplin ölçütünde de kesme aralıkları için pozitif (listede yer alacak) ve negatif (listede yer almayacak) ismiyle iki liste hazırlanmıştır. TAASL-1 için, verilen kesme aralıklarından geçen sözcük sayılarına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 22. Disiplin Ölçümleri Sonucu Listede Kalan ve Listedeki Çıkan Sözcük Sayıları

Pozitif   Negatif

3 katı	353	1467
5 katı	1281	539
7 katı	1732	88
8 katı	1777	43
9 katı	1805	15

Bu adımlar tamamlandıktan sonra, çıkan sözcük listesinde yer alan sözcüklerin tek tek kontrol edilmiştir. Bu kontrolden hareketle yöntem bölümünde tartışıldığı gibi alanyazında bu konuda birlik olmamasından dolayı, araştırmacı tarafından bazı sözcüklerin listeden çıkarılmasına yönelik birtakım kararlar verilmiştir. Bu kararlardan hareketle silinen sözcükler şu şekilde listelenebilir⁷:

- Özel isimler: *Abd, Belçika, Hollanda, vb.*
- Akademik sözcük olmadıkları düşünülen birtakım temel söz varlığı ögesi: sayılar, sıra sayı sıfatları, renkler, mevsimler
- Kısaltmalar: *vs, prof*
- Sonunda -ken olan zarflar
- Soru ekleri: *mi, mi, mu, mü*
- Yazım farklılıklarından kaynaklanan bazı sözcükler: *periot, ayırım*
- Okunamayan birtakım birimler: *ko, re, u, for, vb.*

Tüm bu işlemler tamamlandıktan sonra Tablo 15'te verilen 1303 sözcüklük TAASL-1 oluşturulmuştur. İkinci araştırma sorusuna geçilmeden aynı işlemler 9.006.439 sözcükbirimden oluşan TAAD-2 için de uygulanmış ve 1356 sözcüklük TAASL-2 oluşturulmuştur. Bu liste EK 3'ten incelenebilir. Analizler sonucu ortaya çıkan tablo aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

Tablo 23. TAD'da ve Alt Derlemlerinde Sözcükbirim/Sözcük Sayıları

	Sözcükbirim Sayısı	Listede Yer Alan Sözcük Sayısı
TAAD-1	9.007.130	1303 (TAASL-1)
TAAD-2	9.006.439	1356 (TAASL-2)
Toplam (TAD)	18.013.569	1092 (ortak) + 475 (farklı)= 1567 sözcük (TASL)

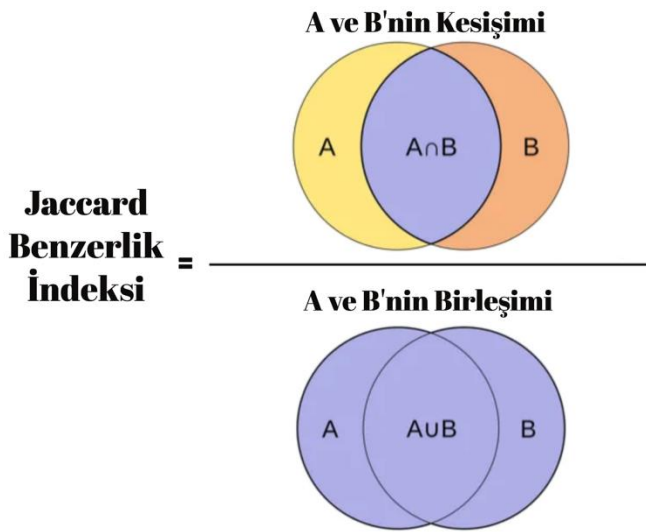
⁷ Yapılan silme işlemlerine ek olarak *öge* sözcüğü akademik listede önem taşıdığı için Türkçe Sözlük'te (2019) geçtiği hâliyle *öge* sözcüğüne dönüştürülmüştür.

4.2. SÖZCÜK LİSTESİ OLUŞTURMADA KULLANILAN YÖNTEMİN TÜRKÇE AKADEMİK SÖYLEM BAĞLAMINDAKİ GEÇERLİLİĞİNE YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın ikinci alt probleminde, sözcük listesi geliştirmede kullanılan yöntemin Türkçe için genel akademik amaçlı sözcük listesi geliştirmedeki geçerliliğine ilişkin analizler yapılmıştır. Bu amaçla aynı yöntem kullanılarak oluşturulan TAASL-1 ve TAASL-2 arasındaki benzerlik/farklılık incelenmiş ve bulgular aşağıda paylaşılmıştır.

Söz edilen benzerlik/farklılık analizlerinin yapılmasında, veri biliminde büyük veri içerisinde benzer öğeleri bulmak amacıyla kullanılan Jaccard Benzerlik İndeksi kullanılmıştır. Farklı sayılarda kategorik değişken dizilerinin benzerlik ölçümü için kullanılan Jaccard Benzerlik İndeksi, 0 ile 1 arasında değişiklik göstermektedir. İndeks değeri 1'e ne kadar yakınsa, iki veri seti o kadar benzemektedir. İki veri kümesi tam olarak aynı üyelerden oluşursa Jaccard Benzerlik İndeksi 1 olmakta; veri kümeleri hiç ortak üye içermiyorsa benzerlik katsayısı 0 olmaktadır. Örneğin, iki veri kümesinin Jaccard Benzerlik İndeksi %80 ise, Jaccard mesafesi $1 - 0.8 = 0.2$ veya %20 olmaktadır. Diğer bir deyişle, veri kümesinde yer alan birimler birbirlerinden %20 oranında uzaktır/farklıdır. Jaccard Benzerlik İndeksi şu şekilde hesaplanmaktadır (Wikipedia, 2023).

$$J(A, B) = \frac{|A \cap B|}{|A \cup B|} = \frac{|A \cap B|}{|A| + |B| - |A \cap B|}$$

Bu formülde;

J , Jaccard İndeksini veya benzerlik oranını,

A , birinci kümeyi,

B , ikinci kümeyi,

Yapılan işlemler ise iki kümenin benzerliğinin, birleşimine oranının alınması ifade etmektedir.

Şekil 23. Jaccard Benzerlik İndeksi

Bu işlem, TAASL-1 ve TAASL-2 için uyguladığında aşağıdaki sonuç elde edilmiştir.

Tablo 24. TAASL-1 ve TAASL-2'nin Jaccard Benzerlik İndeksi

TAASL-1 Sözcük Sayısı: 1303

TAASL-2 Sözcük Sayısı: 1356

Kesişim Kümesi: 1092

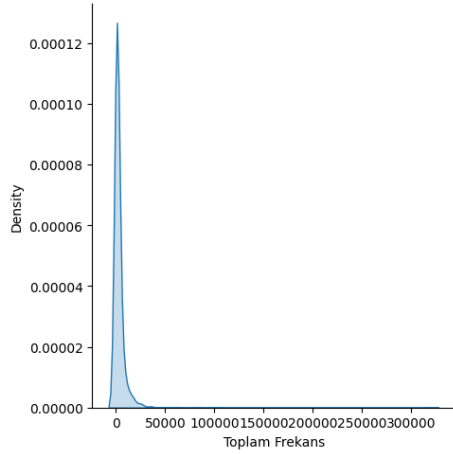
Jaccard Benzerlik İndeksi: 0.69

~9.000.000 sözcükbirimden oluşan iki derlemden hareketle hazırlanmış iki sözcük listesinin %100 benzer çıkması neredeyse imkansız görünmektedir. Bu sebeple oluşturulan sözcük listelerinin %69 oranında benzer olması, diğer bir deyişle birbirlerinden %31 oranında uzaklaşmaları; sözcük listesi geliştirmede kullanılan yöntemin Türkçe için uygulanabilir, geçerli bir yöntem olduğunu ortaya koymaktadır.

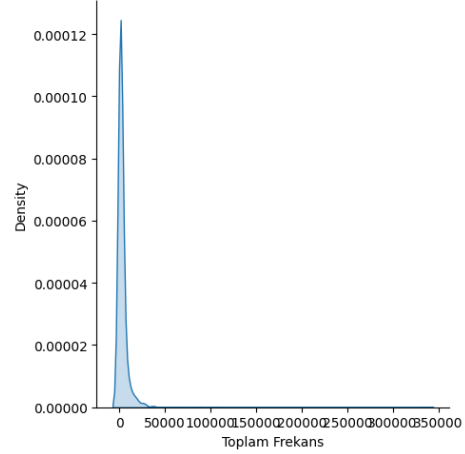
Ayrıca yöntemin geçerliliğini kontrol etmek için, oluşturulan iki listede yer alan sözcüklerin frekans dağılımları incelenmiştir. Oluşturulan tablolar karşılaştırıldığında, oldukça benzer bir dağılıma sahip oldukları görülmektedir. İki tabloda da yoğunlaşma 5000 frekans altındaki değerlerde olmuştur. Bu sebeple genel frekans dağılımından sonra

5000 frekans altı kelimelerin dağılımı tekrar incelenmiş, 1000 frekansa kadar olan sözcüklerin zirve yaptığı, 1000-3000 arası arası değerlerin dengeli dağıldığı, 3000 sonrasında kademeli düşüş yaşandığı görülmüştür.

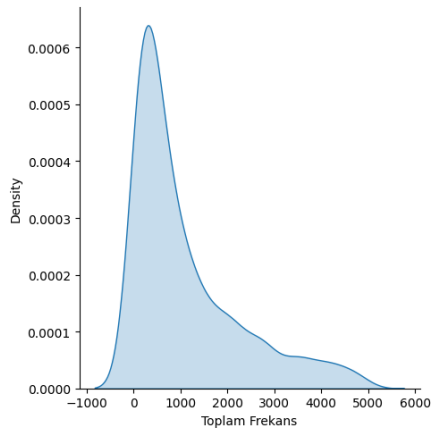
Sözcük listelerinin dağılım grafikleri aşağıdaki şekildedir.

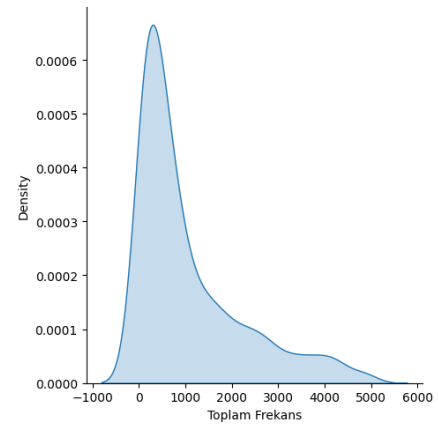
Şekil 24. TAASL-1- Tamamı

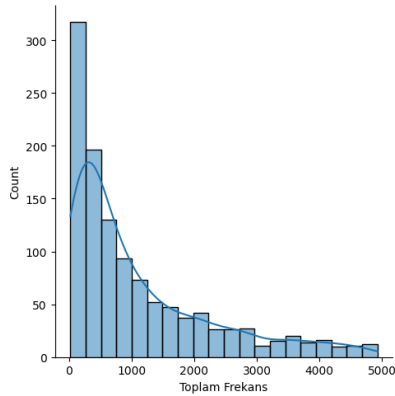
Şekil 25. TAASL-2- Tamamı

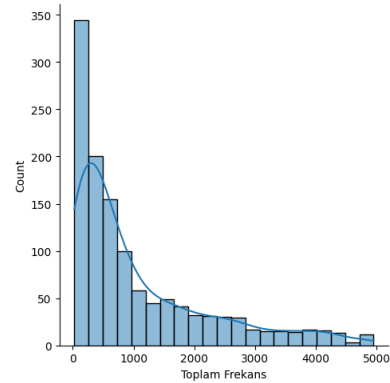
Şekil 26. TAASL-1- 5000 Frekansa Kadar

Şekil 27. TAASL-2- 5000 Frekansa Kadar

Şekil 28. TAASL-1- 5000 Frekansa Kadar Sütun Grafiği

Şekil 29. TAASL-2- 5000 frekansa kadar Sütun Grafiği

Kullanılan yöntemin geçerliliğini farklı bir yoldan tekrar sınamak amacıyla geliştirilen sözcük listelerinin TDTSS (2017) ile benzerlik oranına yönelik de karşılaştırma yapılmıştır. Bu analiz sonucunda aşağıdaki bulgulara erişilmiştir.

Tablo 25. TAASL-1 ve TAASL-2'nin TDTSS (2017) ile Jaccard Benzerlik İndeksi

TAASL-1- TDTSS (2017) Benzerlik Oranı: 0.067

TAASL-2- TDTSS (2017) Benzerlik Oranı: 0.066

Kesişim Kümesi- TDTSS (2017) Jaccard Benzerlik İndeksi: 0.069

Geliştirilen akademik sözcük listeleri ve genel derlemi yansıtan bir liste olan TDTSS'de (2017) yer alan sözcüklerin kıyaslanmasından elde edilen sonuç, bu listelerin birbirleriyle yalnızca ~%0.6 oranında benzerlik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Burada ulaşılan ~%99.4'lük fark, günlük dil ve akademik dilin birbirlerinden ne kadar uzak/farklı olduğunu bir kez daha gözler önüne sermekte ve kullanılan yöntemin Türkçe için genel akademik amaçlı sözcük listesi geliştirmede geçerli kabul edilebilecek bir yöntem olduğunu göstermektedir.

Son olarak kullanılan yöntemin geçerliliğini sınamak amacıyla oluşturulan sözcük listeleri, Akademik Kelime Listesi (Dolmacı, 2015) ile karşılaştırılmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 26. TAASL-1 ve TAASL-2'nin Akademik Kelime Listesi (2015) ile Jaccard Benzerlik İndeksi

TAASL-1- Akademik Kelime Listesi (2015) Benzerlik Oranı: 0.225

TAASL-2- Akademik Kelime Listesi (2015) Benzerlik Oranı: 0.223

Kesişim Kümesi- Akademik Kelime Listesi (2015) Jaccard Benzerlik İndeksi: 0.243

Akademik Kelime Listesi (2015) ile karşılaştırma sonucunda elde edilen ~%23 oranındaki benzerlik, diğer bir deyişle ~%77 oranındaki fark, kullanılan yöntemin geçerliliği hakkında birkaç nokta üzerinde düşünülmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. İlk olarak ikinci/yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanyazınında böyle bir karşılaştırma daha önce hiç yapılmadığı için, benzerlik katsayısının ne olması gerektiğine dair çıkarımda bulunmak oldukça zordur. İkinci olarak Akademik Kelime Listesi'nin (2015) dayandığı yalnızca ders kitaplarından oluşan derlem ve sözcük listesi hazırlarken esas aldığı sıklık, dağılım ve genel derlemde yer alan ilk 300 sözcüğün liste dışında bırakılması ölçütleri ile bu araştırmanın veri kümesini oluşturan derlem özellikleri ve esas alınan ölçütler farklılık göstermektedir. Bu sebeple sözcük listelerinin farklılığının bu temel sebeplerden de kaynaklanıyor olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca Akademik Kelime Listesi (2015) incelendiğinde, bu çalışmada farklı bir bakış açısı kazandırdığı savıyla çalışmanın güçlü yönü olarak ortaya konulan isim fiil ekiyle çekimlenmiş çok sayıda isme rastlanmadığı dikkatleri çekmektedir. Bu da kuramsal çerçeve kısmında tartışıldığı gibi, söz varlığından hareketle sözcük listesi geliştirmeye yönelik çalışmalarda birim olarak neyin esas alınacağına dair bir uzlaşımın olmaması durumunun bir yansıması olarak yorumlanabilir. Son olarak uluslararası alanyazın incelendiğinde, sözcük listelerinin bir derlemi yansıtmayı yansıtmadığına yönelik analizlerin geliştirilen sözcük listesinin derlemin tamamını ne kadar kapsadığına yönelik frekans analizleriyle yapıldığı dikkatleri çekmektedir. Ancak Türkçe özelinde, akademik Türkçe için geliştirilmiş hiçbir akademik derlem, derlemin tamamının indirilmesine izin veren bir yapıda sunulmadığı için bu karşılaştırma sözcük listelerinin benzerlik/farklılıkları üzerinden yapılmak durumunda kalmıştır. Dolayısıyla sözcük listelerinin karşılaştırılmasında veri biliminde benzerlik/farklılık analizlerinde kullanılan bir yöntem olan Jaccard Benzerlik İndeksi'nin güvenilir sonuçlar vereceği düşünülmüştür. Ancak kullanılan bu yöntemin, söz varlığı çalışmalarında sözcük listesi karşılaştırma noktasında kullanıma uygun bir kıyaslama

yöntemi olup olmadığının tekrar gözden geçirilmesinde fayda olduğu düşünülmektedir. Ayrıca bu noktada, araştırmanın önceki kısımlarında adından sıkça söz edilse de geliştirilen sözcük listeleri Tüfekçioğlu (2018) ile karşılaştırılamamıştır. Çünkü Tüfekçioğlu çalışmasında, yalnızca sosyal bilimlerde yer alan akademik ve teknik söz varlığını tespit etmiştir. Ayrıca sözcüklerin tek tek bağlamsal kontrollerini yaparak listesinde *analiz etmek*, *devam etmek*, *işaret etmek*, *regresyon analizi*, *örneklem grubu* gibi söz öbeklerine yer vermiştir. Bu sebeple bu sözcük listelerinin Jaccard Benzerlik İndeksi ile karşılaştırılmasının doğru bir kıyaslama yöntemi olmadığı düşünülmüştür.

Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda, kullanılan yöntemin Türkçe için genel akademik amaçlı sözcük listesi geliştirmede geçerli sonuçlar verdiği; oran, aralık, dağılım, disiplin ölçütleri esas alınarak Türkçe için oluşturulan iki sözcük listesinin birbirine benzer özellikler taşıdığını söylemek mümkündür. Son olarak her ne kadar oran ölçütünde TUD ile hedeflenen düzeyde kıyaslama yapılamamış olsa da geliştirilen listelerin yukarıda belirtildiği gibi Akademik Kelime Listesi (2015) ile bu kadar az benzerlik gösteriyor olması düşünmeye değer bir noktadır. Buradan hareketle çalışmanın sonuç bölümüne geçmeden önce bu tezin aslında bir ilk adım olduğunu, buradan hareketle düşünülmesi gereken birçok nokta olduğunu ve bu çalışmanın; temelinde Türkçe için geliştirilen akademik sözcük listelerine farklı bir perspektif katmak ve akademik Türkçe için sözcük listesi geliştirmeye yönelik bir model önerisi sunmak amacı taşıdığı bir kez daha belirtmekte fayda vardır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüzde dünya genelinde yaşanan küreselleşme ve teknolojik gelişmeler, yükseköğretimde de önemli değişimlere yol açmıştır. Bu değişimler, ülkeler arasında akademik iş birliklerini artırmış ve yükseköğretim kurumlarının uluslararasılaşma sürecini hızlandırmıştır. Bu uluslararasılaşma süreci Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında da, çeşitli disiplinler arasında iletişim ve etkileşim olanaklarını geliştirmiş, ortak hedefler doğrultusunda birlikte çalışabilme kabiliyetlerini artırmıştır. Bu durum, yükseköğretimde çoklu disiplinlilik kavramını geliştirerek disiplinlerarası bir yaklaşımın benimsenmesine öncülük etmiştir.

Teknolojik gelişmelerle birlikte, dijital okuryazarlık kavramı da ortaya çıkmış ve bu sayede öğrencilerin yanı sıra öğreticilerin de teknoloji okuryazarlığı artmıştır. Bu dijitalleşme sürecinin bir sonucu olarak derlem dilbilim ve doğal dil işleme uygulamaları, dil öğrenim/öğretim ortamlarında kullanılmaya başlanmıştır. Bu sayede dijital ortamlarda depolanan metinler üzerinde analizler yapılmasına, gerçek yaşamda kullanılan dil örneklerinin incelenmesine izin veren derlemler; sınıf uygulamalarına dâhil edilmiştir. Dolayısıyla yükseköğretim kurumlarında dijital teknolojiler kullanılarak derlem verileri hem doğrudan hem de dolaylı uygulamalar yoluyla dil öğrenme/öğretme ortamlarına entegre edilmiştir. Böylelikle öğrencilerin dil öğrenme hedefleriyle uyumlu derlemler aracılığıyla içinde bulunulan söylem topluluğunun tercih ettiği dil yapılarının tespit edilmesi ve öğrencilerle paylaşılması mümkün hâle gelmiştir.

Uluslararası öğrenciler; eğitim görmeye başladıkları ilk günden itibaren kayıtlı oldukları kurumlarda, dinledikleri derslerde, okudukları kitap ve makalelerde, katıldıkları sempozyum ve konferanslarda, hazırladıkları rapor ve tezlerde akademik söyleme maruz kalmakta ve bu söylem topluluğunun zorunlu bir üyesi olmak durumunda kalmaktadır. Ancak zaman ilerledikçe, öğrenciler bu söylem topluluğunda daha çok zaman geçirdikçe ya bu topluluğa tutunup doğal bir parçası olmakta veya kendine özgü üslup, dilbilgisi yapıları ve sözcük zenginliğine sahip bu söylem topluluğuna yazılı/sözlü üretimleriyle uyum sağlayamayıp başarısız olmaktadır.

Bu noktada, akademik söylemi benimsemek ve bu topluluğun parçası olmak isteyen üyelerin, kullanılan söyleme karşı bilinçli bir öğrenme süreci yaşamaları gerektiğini

belirtmek büyük önem taşımaktadır. Bahsedilen bilinçli öğrenme sürecini etkileyen faktörlerden biri öğrencilerin, içinde buldukları akademik bağlamın etkinliklerinde yer alabilmeleri için onlara sunulan akademik amaçlı dil öğretimi içerikleridir. Bu öğretim sayesinde öğrencilere araştırma yapabilmeleri, çalışma becerilerini geliştirebilmeleri amacıyla içinde buldukları söylem topluluğunun tercih ettiği türlere uygun, belirli görevlerde kullanılan söylem yapıları aktarılabilir. Günlük hayatta kullanılan dil ile akademik bağlamda karşılaşılan dil arasında; tercih edilen dilbilgisi yapıları, sözcükler, ifade biçimleri, nesnellik gibi açılardan belirgin farklar bulunduğundan, dilin üretildiği bağlama göre değişen bu işlevsel kullanımlar öğretilir.

Bahsedilen öğretimin içeriği çok farklı yollarla tespit edilebilmektedir. Çalışma kapsamında akademik söylemde yer alan öncelikli söz varlığını sezgisellikten uzak deneysel sonuçlarla sunmak amacıyla teknolojinin doğal bir yansıması olan büyük ölçekli derlemelerden faydalanılmıştır. Bu kapsamda sınıf içi uygulamalarda bilimsel verilerle hareket edilmesine dayanak oluşturmak amacıyla temsil gücü yüksek, geniş kapsamlı ve dengeli bir derlem olan TAD oluşturulmuştur.

TAD'dan hareketle sıklık analizleriyle, akademik söylemde en sık kullanılan sözcüklerin tespiti ile öğrencilere bu sözcük tercihlerine yönelik farkındalık kazandırılması ve pedagojik uygulamalar için doğal dil verilerinin analiz edilmesi hedeflenmiştir. Bir sözcüğü bilmenin farklı dereceleri olduğundan sıklık listeleri aracılığıyla öğrencilerin zihinsel sözlüklerinde yeni bağlantılar kurulmasına, üretici sözcük dağarcıklarının geliştirilmesine ve böylelikle öğrencilere söz varlığı eğitimin daha etkili bir şekilde sunulabilmesine hizmet edileceği düşünülmüştür. Bu amaçla çalışmada TAD'dan hareketle uluslararası öğrencilerin ders içi ve ders dışı uygulamalarda faydalanabilecekleri genel akademik amaçlı bir sözcük listesi oluşturulmuştur.

Çalışmanın araştırma sorularından ilki olan “Türkçenin Akademik Derlemi'nden hareketle oluşturulacak genel akademik amaçlı sözcük listesinde hangi sözcükler bulunmaktadır?” sorusuna yanıt bulmak amacıyla ilk olarak 18.013.596 sözcükbirimlik TAD oluşturulmuştur. Derlem oluşturulurken amaçsal örnekleme tiplerinden ölçüt örnekleme kullanılmış, ulusal ve uluslararası alanyazında yapılan araştırmalar ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak derlem tasarım ölçütleri belirlenmiştir. Belirlenen ölçütlerden hareketle çalışma kapsamında; özel amaçlı (yalnızca akademik metinlerden

oluşan), yazılı (sözlü veri içermeyen), dilin eş zamanlı görünümünü yansıtan, tek dilli (yalnızca Türkçe), anadili konuşurlarından toplanan, durağan (yeni verilerin eklenmesine şu noktada izin vermeyen) ve Türkçenin hâlihazırda en büyük akademik derlemi olma özelliklerini taşıyan derlem oluşturulmuştur.

Daha sonra İTÜ DDİ Laboratuvarınca geliştirilmiş araçlardan yararlanılarak TAD üzerinde sözcükbirim ve sözcük tabanı tespiti yapıp sözcüklerin taban formlarının sözcük türü etiketi bilgisi ile listelenme süreçleri başlatılmıştır. Sözcük listesi hazırlanması aşamasında; uluslararası alanyazında kabul gören, geçerli ve güvenilir bulunan bir yöntemle dayandırılarak oran, aralık, dağılım, disiplin ölçütleri esas alınmıştır. Bu ölçütlerle sayesinde derlemde yer alan sözcükler, genel derlemde yer alan yüksek frekanslı sözcüklerden ve teknik sözcüklerden arındırılmaya çalışılmıştır.

TAD'dan hareketle oluşturulan listede yer alacak sözcüklerin tespit edildiği birinci araştırma sorusuna yönelik temel veriler ve ölçütlerde esas alınan değerler şu şekilde özetlenebilir.

Akademik derlemdeki sözcükler,

1. Genel derlemin 1.2 katı kadar temsil edilmelidir.

Akademik derlemdeki sözcüklerin,

2. Disipline ait frekans değeri, disipline ait aralık değerinin en az %10 katı olmalıdır. Ayrıca bu durum üç temel disiplin grubunda yer alan 45 konu alanında, her gruptan en az üç disiplin için geçerli olmalıdır.

3. Disiplinlerde dağılımı en az %80 olmalıdır.

4. Bir akademik disiplinindeki frekansı, sözcüğün aynı akademik disiplinindeki aralık değerinin 8 katından fazla olmamalıdır. Bu durum sözcüğün bütün disiplinlerde frekans-aralık değeri ilişkilerinde geçerli olmalıdır.

Yukarıda bahsedilen ölçütler; sözcük listesinin başka bir derlemi ne kadar temsil ettiğinin sınanmasına yönelik analizlerin yapılabilmesi için TAD iki eşit parçaya ayrıldıktan sonra uygulanmıştır. Uygulama sonrasında 9.007.130 sözcükbirimlik TAD 1'den 1303 sözcüklük TAASL-1; 9.006.439 sözcükbirimlik TAD 2'den 1356 sözcüklük TAASL-2 hazırlanmıştır.

Listeler birlikte ele alındığında 1092 (ortak) + 475 (farklı)= 1567 teksözcük tespit edilmiştir (bakınız: EK 4. Türkçenin Akademik Sözcük Listesi). Bu listenin TAD'dan hareketle oluşturulmuş, geçerlilik analizler yapılmış güvenilir ve genellenebilir bir liste olduğunu söylemek mümkündür. Araştırmanın kuramsal çerçevesinde belirtildiği gibi sekiz sözcük türünde (isim, sıfat, zarf, zamir, fiil, bağlaç, edat, ünlem) işaretleme yapılmasına rağmen, listelerde hiç ünlem türünde sözcüğün yer almadığı dikkatleri çekmektedir. Aslında seslenme veya duyguların ifadesinde kullanılan veya dilek, emir, tehdit gibi anlamlar taşıyan bu sözcük grubundan hiçbir sözcüğün listelerde yer almaması da; listeler oluşturulurken kullanılan yöntemin geçerli bir yöntem olduğunu gösterir niteliktedir. Listelerde yer alan sözcük türü sayılarına bakıldığında, sayıca birbirleriyle uyumlu olduğu görülmektedir. TAASL-1'de 15 bağlaç, 9 edat, 273 fiil, 671 isim, 286 sıfat, 4 zamir, 46 zarf yer alırken; TAASL-2'de 14 bağlaç, aynı sayıda edat, 293 fiil, 689 isim, 294 sıfat, 7 zamir, 50 zarf yer almaktadır. TASL ise 15 bağlaç, 10 edat, 319 fiil, 826 isim, 338 sıfat, 7 zamir ve 51 zarftan oluşmaktadır. Her iki listede de sözcük türü sayıları birbirine yakındır ve Türkçe akademik söyleminde en sık geçen sözcük türü isimlerken, bunu öncelikle sıfatlar ardından fiiller izlemektedir.

Listeler incelendiğinde, sözcüklerde kullanılan yapıların ulusal alanyazında akademik söylemi yansıttığı tespit edilen yapılarla örtüştüğü görülmektedir. Scarcella (2003, s. 12) akademik dilin beş bileşenini fonoloji, sözcük, dilbilgisi, toplumdilbilim ve söylem olarak özetlemekte ve sözcük bilgisine sözcük anlamları, kök sözcükler ve eklerin dâhil olduğunu özellikle belirtmektedir. Türkçe gibi morfolojik açıdan zengin dillerde bunun çok sayıda örneğini görmek mümkündür. Örneğin TASL'de yer alan *değişmek* (fre. 8064), *değişik* (fre. 2347), *değişiklik* (fre. 7789), *değişim* (fre. 13306), *değişken* (fre. 4606), *değişkenlik* (fre. 710), *değişmek* (fre. 167), *değiştirmek* (fre. 974), *değiştirilmek* (fre. 843), *değiştirilme* (fre. 631), *değiştirme* (fre. 1852) sözcükleri incelediğinde, yalnızca sözcüklere gelen ekler sayesinde/aracılığıyla akademik derlemde en sık gözlenen diğer akademik sözcüklerin türetildiği söylenebilir.

Ayrıca listelerde tıpkı Humprey (2016, s. 452) ve Tompkins'in (2009, s. 12) belirttiği gibi nesnel, kişisiz bir anlatım üslubunun benimsendiği, edilgen ve ettirgen cümlelerin tercih edildiğini söylemek mümkündür. Son listeden yapılan analizde, listede isim grubunda edilgen ve ettirgen yapıda 178 sözcüğün yer aldığı ve bu sözcüklerin derlemde geçiş frekanslarının 299.558 iken fiil grubunda edilgen ve ettirgen yapıda yer alan 166

sözcüğün toplam geçiş frekansı 631.140'dır. Buradan hareketle bu sözcüklerin derlemin %5.16'sını kapsadığını söylemek mümkündür.

Dahası listeler tıpkı Gottlieb ve Ernst-Slavit'in (2014, s. 3) akademik dilin üç boyutundan biri olan sözcük boyutunu anlatırken aktardıkları gibi bir fiilin ve sıfatın isme dönüşmesinin örneklerini de içermektedir. Türkçenin yapısı gereği bir sıfatın isme dönüşmesinin örneklerine rastlanmasa da TAD'da çok sayıda isim fiilin yer aldığını söylemek mümkündür. İsim grubunda isim fiil formunda olan 323 sözcüğün toplam geçiş frekansı 851.075'tir. Buradan hareketle bu sözcüklerin derlemin %4.72'sini kapsadığını söylemek mümkündür.

Son olarak Tompkins (2009) akademik söylemin çok ilginç bir özelliğini ortaya koyarak çok heceli sözcükler kullanıldığını belirtmiştir. Bu ilk bakışta alışılmadık görünse de oluşturulan akademik sözcük listesi incelendiğinde bu durumun da çok sayıda örneğini görmek mümkündür. Listede yer alan sözcükler incelendiğinde bağlaç, edat ve zamir sözcük türlerinde çok heceli hiçbir sözcüğe rastlanmamıştır. Fiil, isim, sıfat ve zarf grubunda yer alan çok heceli 280 sözcüğün toplam geçiş frekansı 632.560'tir. Buradan hareketle bu sözcüklerin derlemin %3.51'ini kapsadığını söylemek mümkündür.

Burada listelenen bulgular; Türkçe akademik söylemin de ulusal alanyazınla örtüşen özelliklerinin olduğunu, Türkçe akademik söylemde de çok heceli sözcüklerin, nesnel anlatımın, edilgen yapıların ve isim fiillerin sıkça tercih edildiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca TASL incelendiğinde listede yer alan sözcüklerin, kuramsal çerçeve kısmında da belirtildiği gibi teknik sözcüklerden ziyade genel derlemde yer alan yüksek frekanslı sözcüklere daha yakın/daha benzer oldukları söylenilebilir. Bu bulgu, bu sözcüklerin merkezi rolde yer almadığı ve kolaylıkla dikkatten kaçabileceği görüşüyle de (Coxhead, 2000, s. 214) örtüşmektedir. Dolayısıyla sözcük köküne/gövdesine eklenmiş dilbilgisi yapıyıymış gibi görünen bu genel akademik amaçlı sözcüklerin açık bir şekilde öğretimin, uluslararası öğrencilere fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın ikinci araştırma sorusu olan "Sözcük listesi oluşturmada kullanılan yöntem, Türkçe akademik söylem bağlamında ne kadar geçerli sonuçlar vermektedir?" sorusuna yanıt bulmak amacıyla Jaccard Benzerlik İndeksi kullanılarak oluşturulan sözcük listelerinin benzerlikleri hesaplanmıştır. Hesaplamalar sonucu, oluşturulan listelerin %69 oranında benzer oldukları tespit edilmiştir. Başka bir deyişle, tek başlarına ele

alındıklarında 1303 ve 1356 sözcükten oluşan listeler, biraraya getirilip ortak bir son liste hazırlanmasına izin verecek kadar uyumlu çıkmıştır. Bu sebeple çalışma kapsamında geliştirilen TAASL-1 ve TAASL-2'nin ayrı ayrı ele alınmasından ziyade, 18.013.569 sözcükbirimlik TAD'ın tamamını yansıttığı düşünülen 1567 sözcükten oluşan TASL'ın Türkçe akademik söylemi yansıtan güvenilir ve geçerli bir liste olduğu düşünülmektedir. Bu noktada oluşturulan liste, her iki listede de geçen 1092 sözcüğün yer aldığı Birincil Liste ve farklılaşan 475 sözcüğün yer aldığı İkincil Liste olarak ele alınabilir (bakınız: EK 5). Ya da sözcükler türlere göre gruplanıp bütün bir liste olarak olarak ele alınabilir (bakınız: EK 6).

Ayrıca bulgularda ifade edildiği gibi uluslararası alanyazında oluşturulan sözcük listelerinin derlemi ne kadar kapsadığına yönelik analizler, listede yer alan sözcüklerin derlemde geçiş frekansları üzerinden hesaplanmaktadır. 1567 sözcüklük TASL'ın 18.013.569 sözcükbirimlik TAD'ı ne kadar kapsadığı hesaplandığında, bu oran % 48.24 bulunmuştur. Ayrıca TAASL-1, TAD'ı %49.33 oranında; TAASL-2, TAD 2'yi %47.15 oranında kapsamaktadır. Dolmacı (2015, s.79) hazırladığı Akademik Kelime Listesinin derlemine %32 oranında kapsadığını ortaya koymuştur. Bununla birlikte, Gardner ve Davies (2014, s. 323) Akademik Kelime Listelerinin üretildiği 425 milyonluk Çağdaş Amerikan İngilizcesi Derlemi'nin %13.8'ini kapsadığını ve aynı zamanda İngiliz Ulusal Derlemi'nin %13.7'sini kapsadığını belirtmiştir. Hatta aynı yayında araştırmacılar, Coxhead'in 570 sözcük ailesinden oluşan Akademik Kelime Listesi'nin Çağdaş Amerikan İngilizcesi Derlemi'nin %7.2'sini ve İngiliz Ulusal Derlemi'nin akademik kısmının %6.9'unu kapsadığını ortaya koymuşlardır. Tüm bu çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda, çalışma kapsamında esas alınan yöntemin geçerli bir yöntem olduğunu ve bu yöntem kullanılarak hazırlanan 1567 sözcüklük son listenin akademik Türkçenin söylem özelliklerini yansıtmakta başarılı sonuçlar verdiğini söylemek mümkündür.

Bu noktada sondan eklemeli bir dil olmanın getirdiği ayrıcalıkla kazanılan sözcük çeşitliliğinin Türkçe gibi morfolojik açıdan zengin dillerde sözcük listeleri aracılığıyla da yansıtılmasının gerekliliğini bir kez daha vurgulamak önem taşımaktadır. Türetimsel sözcük ilişkilerinin çekimsel sözcük ilişkilerinden daha sonra geliştiği görüşünden (Gardner ve Davies, 2014, s.308) hareketle öğrencilerin bu sözcüklere yönelik farkındalıklarının artırılmasının oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Türkçenin

akademik söyleminin sıklık temelli olarak haritalanmasında bu bakış açısı ile hareket etmenin, öğrencilerin sözcüklerdeki kök/gövde + ek birleşmelerinin farkına varmalarında katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Ayrıca Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninin A1 öncesinden C2'ye kadar basamaklanan dil düzey tanımlarında da görüldüğü üzere dil öğrencilerinin temel dil kullanımından yetkin dil kullanımına doğru ilerledikçe ortaya çıkan yeni gereksinimleri vardır. Çalışma sonucunda ulaşılan tespitlerden hareketle listede yer alan edilgen, ettirgen, isim/sıfat fiil yapıları, fiilden isim veya isimden sıfat yapım eki olarak oluşan yeni sözcükler; Türkçe akademik söylemin ifade biçimlerinde tercih edilen yapıları gözler önüne sermekte ve D-AOBM'de belirtilen bu tespiti desteklemektedir. Bu sebeple öğrencilere yönelik sözcük listelerini de bu farkındalık ile derlemenin ve sunmanın, öğrencilerin farklılaşan ihtiyaçlarının karşılanması açısından da fayda sağlayacağı öngörülmektedir.

Akademik bir derlemin oluşturulduğu, bu derlemden hareketle uluslararası öğrencilere yönelik genel akademik amaçlı bir sözcük listesinin hazırlandığı ve sıklık listeleri aracılığıyla genel akademik amaçlı dilin betimlenmesine hizmet eden derlem çıkışlı bu çalışma; uluslararası alanyazında kabul gören bir yöntemin Türkçe için uygulanmasına yönelik metodoloji sunmaktadır. Çalışmada titizlikle ve deneysel sonuçlarla seçilmiş sözcüklerin, öğrencilerin akademik söyleme yönelik farkındalıklarını artıracak savunulmaktadır. Ayrıca bu artan farkındalığın öğrencileri, akademik söylem topluluğunun doğal bir üyesi olmaya yaklaştıracakı düşünülmektedir.

Türkiye'de ve Dünyada Türkçenin Öğretimi Sonuç Raporu'nda (2022, s.10) belirtildiği gibi “yüksek öğretimde kullanılmak üzere Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı'na uygun ders materyallerinin ivedilikle hazırlanması, öğretmenler için program okuryazarlığı eğitimlerinin düzenlenmesi ve programların akademik Türkçeyi de kapsayacak şekilde güncellenmesi”ne yönelik ihtiyaçlar ikinci/yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanyazınında dikkatleri çekmektedir. Bu sebeple bu tez kapsamında geliştirilen Türkçenin Akademik Derlemi ve Türkçenin Akademik Sözcük Listesi'nin bahsedilen ihtiyaçların karşılanması konusunda dayanak oluşturacakı öngörülmektedir.

Son olarak⁸ “Uluslararası Öğrencilere **Yönelik Akademik Türkçe Söz Varlığının Tespiti**” isimli bu derlem **çalışmasının** betimlemeye **yönelik** nitel bir **çalışma olduğunu**, oluşturulan derlem **üzerinden yapılan** istatistiki **analizler aracılığıyla genel** akademik **amaçlı** dilin **söz varlığı özelliklerinin ortaya konulduğunu** ve geliştirilen sözcük **listesinin nihai bir liste olmadığını** belirtmek **önem taşımaktadır**. İkinci/yabancı dil **olarak** Türkçe öğretiminde derlem dilbilim ve derlemden hareketle sözcük **listesi geliştirme çalışmalarının uzun süre akademik tartışmaların konusu olacak** çok genç bir **araştırma alanı olduğu** ve derlem tasarımı, sözcük **listesi geliştirmede esas alınan ölçütlere kadar** atılan **tüm** adımların önümüzdeki **yıllarda da geliştirilmeye devam edeceğini** belirtmek **oldukça önemlidir**. **Özetle bu liste, öğrencileri tek bir sözcük seçkisi/arşivi ile kusursuz akademik üretimlerde bulunabileceklerine inandırmaktan ziyade akademik söylemde en sık geçen/en sık karşılaşacakları sözcüklere yönelik farkındalık kazanmalarını sağlamak amacıyla** tasarlanmıştır.

ÖNERİLER:

Yukarıda bahsedilen bulgular ışığında “Uluslararası Öğrencilere yönelik Akademik Türkçe Söz Varlığının Tespiti” isimli bu tezin bulguları ve sonuçlarından hareketle uluslararası öğrencilere, öğreticilere, materyal geliştirenlere, sınav hazırlayanlara, program ve politika geliştiricilere ve akademik Türkçe alanında söz varlığına yönelik çalışmalar yapan araştırmacılara yönelik öneriler aşağıda sunulmuştur:

1. İkinci/yabancı dil olarak Türkçe alanyazınında akademik söz varlığına yönelik yapılan derlem çalışmalarının oldukça az sayıda olmasından hareketle, akademik Türkçe için hazırlanan derlemlerin açık veri olarak kullanılabilirdiği, araştırmacıların kümülatif olarak birbirlerinin çalışmalarından yararlanabildiği platformların geliştirilmesinin ve alanın bilgi birikimiyle genişletilmesine hizmet edecek işbirliklerinin başlatılmasının oldukça faydalı olacağı düşünülmektedir.

⁸ Bu paragrafta geçen koyu yazılmış sözcükler TASL’de geçmektedir. Benzer bir uygulama sözcük türlerine yönelik renk kodları kullanılarak da tasarlanabilir. Bu tür farkındalık kazandırma etkinliklerinin akademik Türkçe öğretiminde sınıf içi uygulamalarda kullanımının, öğrencilerin bu sözcüklere odaklanmalarını sağlayarak sözcükleri daha iyi anlama ve yetkinlik geliştirme yolunda ilerlemelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Dahası bu etkinliklerin öğrencileri bağımsız öğrenmeye teşvik ederek kendi öğrenme süreçleri ve ilerlemelerinin farkında olmalarında ve gelişim hissi sağlayarak dil öğrenme motivasyonlarını artmasında fayda sağlayacağına inanılmaktadır.

2. Geliştirilen derlemlerin üzerinde makine öğrenmesi ve DDİ teknikleri kullanılarak metin, cümle ve sözcük düzeyinde işaretlemeler yapılarak derlemlerin dil modellemesi, makine çevirisi, anlamsal analiz gibi alanlarda veya özel olarak dil öğrenimi/öğretiminde kullanımın işlevsel çıktılar sağlayacağı düşünülmektedir.
3. Geliştirilen derlemin yalnızca yazılı kaynaklardan derlenmiş olmasından hareketle sözlü kaynakların da derleme eklenmesinin, konuşma dilinin çeşitliliğini sunmada ve dilin bütünlüklü bir resminin sunulması noktasında yarar sağlayacağı düşünülmektedir. Hatta yazılı ve sözlü dili temsil eden bir derlemden hareketle hazırlanan sözcük listesinin akademik dili daha bütünlüklü bir perspektif ile yansıtacağı düşünülmektedir.
4. Geliştirilen derlemin akademik söylem topluluğunun zorunlu veya doğal bir parçası olan tüm üyelere (öğrencilerden öğretilere; materyal geliştiricilerden sınav hazırlayıcılara) akademik Türkçenin söylem özelliklerine yönelik farkındalığı kazandırma noktasında önemli bir rol üstlenebileceği düşünülmektedir.
5. Çalışmada sunulan tek sözcük analizlerinin bir ilk adım olduğu, akademik derlemlerde sıkça karşılaşılan eşdizimliklerin de yer aldığı sözcük listelerinin hazırlanmasının, dilin sözcük birliktelikleri hâlinde öğretilmesi noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.
6. Akademik söylemin yansıtıldığı bu derlemin ve hazırlanan sözcük listesinin; müfredat geliştirme, materyal hazırlama, ders kitabı hazırlama, metin oluşturma/seçme ve sözcük testi geliştirme süreçlerinde bilimsel verilerle hareket edilmesini sağlayacağı düşünülmektedir.
7. Akademik Türkçe için; sözcüklerin kullanım sıklıklarının, öğrencilere morfolojik farkındalık kazandıracak açıklamaların hatta eşdizimlik bilgilerinin de verildiği bir akademik sözlük geliştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.
8. Geliştirilen akademik sözcük listesi sayesinde gerek alanda kullanılan ders kitaplarının ve dinleme/okuma metinlerinin gerek öğrencilerin yazılı anlatımlarının, akademik söylemi yansıtıp yansıtmadığına yönelik çıkarımlarda bulunabileceği düşünülmektedir.
9. Öğrencilerin derlemde yer alan verileri kendilerinin keşfetmelerini sağlayacak derlem tabanlı çalışmaların sınıf içine taşıyıp öğrencilerin tekrarlanan örneklerden tümevarımsal anlam çıkarmalarına ve böylelikle akademik söylemi bir bulmaca gibi oyunlaştırarak çözümlmelerine yönelik adımlar atılabileceği düşünülmektedir.

10. Geliştirilen listelerin gerek öğrencileri ezbere yönlendirmesi ve gerekse test hazırlayıcıları mekanik bir test döngüsüne sokması noktalarında dikkatli olunarak sözcük listesinin yalnızca bir liste olarak kalmayacağı, daha işlevsel, öğrenciye dönük, öğrencilerin hedef sözcükleri yazılı ve sözlü üretimlerinde kullanabilecekleri teknolojilerden yararlanan pedagojik araçlar geliştirilmesinin alanyazına büyük katkılar sunacağı düşünülmektedir.

11. Geliştirilen listenin akademik Türkçe derslerinde kullanılmasının, akademik ve günlük dile özgü dilbilgisi yapısı ve sözcük tercihlerinin karşılaştırmalı kullanılmasının ve buna yönelik farkındalık sağlamanın; öğrencilerin akademik dili uygun ve esnek bir şekilde kullanabilmelerine ve dili analitik bir bakış açısı ile bütünlük içinde görmelerine fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksan, D. (2007). *Her yönüyle dil*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aksan, D. (2015). *Türkçenin sözvarlığı*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksan, Y. ve Aksan, M. (2016). Türkçenin derlem temelli sıklık sözlüğü: Temel ilkeler ve uygulama. *Uluslararası Sözlük Bilimi Sempozyumu Bildiri Kitabı* içinde (s. 81-96). *Sakarya*.
- Aksan, Y. ve Demirhan, U. U. (2014). Türkçe ulusal derlemi (TUD) arayüz özellikleri: Tanıtım ve uygulama. 27. *Ulusal Dilbilim Kurultayı Bildirileri*, (S. N. Büyükkantarcıoğlu, I. Özyıldırım, E. Yarar, ve E. Yağlı, Ed.) içinde (s. 280- 290) Ankara: ODTÜ Basım.
- Aksan, Y., Aksan, M., Mersinli, Ü. ve Demirhan, U. U. (2017). *A frequency dictionary of Turkish core vocabulary for learners*. London: Routledge Pub.
- Aksan, Y. ve Yaldır, Y. (2011). Türkçe sözvarlığının nicel betimlemesi. 24. *Ulusal Dilbilim Kurultayı Bildiri Kitabı*, (Ç. Sağın Şimşek & Ç. Hatipoğlu, Ed.) içinde (s. 377-387) Ankara: ODTÜ Basım.
- Alexander, O., Argent, S., & Spencer, J. (2008). *EAP essentials: A teacher's guide to principles and practice*. UK: Garnet Education.
- Anthony, L. (2022). AntFileConverter (Version 2.0.2) [Computer Software]. Tokyo, Japan: Waseda University. Available from <https://www.laurenceanthony.net/software>
- Atkins, S., Clear, J., & Ostler, N. (1992). Corpus design criteria. *Literary and Linguistic Computing*, 7(1), 1-16.
- Ayverdi, T. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan akademik okuma (C2) kitaplarında kelime öğretimi: Gazi Üniversitesi TÖMER örneği. *International Journal of Language Academy*, 8(1), 322-343.
- Babich, G. N. (2006). *Lexicology: A current guide*. Russia: Флинта.

- Bailey, A. L., & Heritage, H. M. (2008). *Formative assessment for literacy, grades K-6: Building reading and academic language skills across the curriculum*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Baker, P., Hardie, A., & McEnery, T. (2006). *A glossary of corpus linguistics*. Edinburgh: UEP.
- Bakırdöğen, M. (2022). *Erciyes Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi akademik Türkçe kitap setlerinin okuma metinleri ve etkinliklerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir.
- Banguoğlu, T. (2000). *Türkçenin grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Baş, B. (2006). *1985-2005 yılları arasında çocuk edebiyatı sahasında yazılmış tahkiyeli metinlerin söz varlığı üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Baş, B. (2011). Söz varlığı ile ilgili çalışmalarda kullanılacak ölçütler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 29, 27-61.
- Baş, B. ve Karadağ, Ö. (2012). Söz varlığı üzerine yurt dışında ve Türkiye’de yapılan temel araştırmalar. *Milli Eğitim*, 41(193), 81-105.
- Bauer, L., & Nation, P. (1993). Word families. *International Journal of Lexicography*, 6(4), 253-279.
- Benesch, S. (2001). *Critical English for Academic Purposes: Theory, Politics, and Practice*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Biglan, A. (1973). The characteristics of subject matter in different academic areas. *Journal of Applied Psychology*, 57(3), 195-203.
- Blue, G. (1988). Individualising academic writing tuition. *Academic writing: Process and product*, (P. C. Robinson Ed.), In (pp. 95-116). Oxford: Modern English Publications-ELT Documents 129.
- Brezina, V., & Gablasova, D. (2018). The corpus method. *English language: Description, variation and context*, (J. Culpeper, P. Kerswill, R. Wodak, T. McEnery, & F. Katamba, Eds.) In (pp. 595-610). London: Palgrave.

- British Council & TEPAV (2015) *The state of English in higher education in Turkey: A baseline study*. Ankara: British Council. Retrieved from http://www.britishcouncil.org.tr/sites/default/files/he_baseline_study_book_web_-_son.pdf
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Chamot, A. U., & O'malley, J. M. (1994). *The CALLA handbook: Implementing the cognitive academic language learning approach*. Reading, MA: Addison-Wesley Publishing.
- Chung, T. M., & Nation, P. (2003). Technical vocabulary in specialized texts. *Reading in a Foreign Language*, 15(2), 103-16.
- Coffin, C., Curry, M. J., Goodman, S., Hewings, A., Lillis, T., & C Swann, J. (2003). *Teaching academic writing: A toolkit for higher education*. London: Routledge.
- Colombi, M. C., & Schleppegrell, M. J. (2002). Theory and practice in the development of advanced literacy. *Developing advanced literacy in first and second languages: Meaning with power*, (M. J. Schleppegrell & M. C. Colombi, Eds.) In (pp. 1–19). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Corson, D. J. (1995). *Using English words*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Coxhead, A. (2000). A new academic word list. *TESOL Quarterly*, 34(2), 213-238.
- Coxhead, A., & Byrd, P. (2007). Preparing writing teachers to teach the vocabulary and grammar of academic prose. *Journal of Second Language Writing*, 16(3), 129-147.
- Coxhead, A., & Nation, P. (2001). The specialised vocabulary of English for academic purposes. *Research perspectives on English for academic purposes*, (J. Flowerdew & M. Peacock, Ed.) In (pp. 252–267). Cambridge: Cambridge University Press.
- Cummins, J. (1979). Cognitive/academic language proficiency, linguistic interdependence, the ptimum age question and some other matters. *Working Papers on Bilingualism*, 19, 121-129.
- Cummins, J. (2000). *Language, power and pedagogy: Bilingual children in the crossfire*. Bristol, Blue Ridge Summit: Multilingual Matters.

- Cummins, J. (2008). *BICS and CALP: Empirical and theoretical status of the distinction*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/226699482_BICS_and_CALP_Empirical_and_theoretical_status_of_the_distinction
- Çangal, Ö. ve Umut, B. (2016). Türkçe öğrenen İranlılar için turizm Türkçesi öğretim programı, terimler sözlüğü ve konuşma kılavuzu denemesi. *Electronic Turkish Studies*, 11(3), 707-734.
- Çiftler, F. (2022). *Akademik Türkçe için alanlara özgü oluşturulan kelime listelerinin internet tabanlı kullanımı üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Çiftler, F. ve Aytan, T. (2019). Yabancılar için akademik Türkçe kitapları üzerine bir inceleme. *IJLET*, 7(4), 75-91.
- DAOÖÇ (2020). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment-Companion Volume*. Strasbourg: Council of Europe Publishing.
- Delice, H. İ. (2012). Sözcük türleri nasıl tasnif edilmelidir?. *Turkish Studies*, 7(4), 27-34.
- Demir, C. (2016). Türkçe eğitim-öğretim programları ve kişisel söz varlığı. *Milli Eğitim*, 210, 141-161.
- Demir, D. (2017). *Uluslararası öğrencilerin akademik Türkçe ihtiyaçları*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Demir, D. ve Genç, A. (2018). Akademik Türkçe etkinliklerine yönelik öğrenci ve öğretim elemanı görüşleri. *Hacettepe University Journal of Turkish Studies/HÜTAD Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 28, 91-104.
- Demir, N. (2020). Akademik Türkçe ve temel sorunları. *Akademik amaçlar için Türkçe öğretimi -kuram ve uygulama*, (B. Tüfekçioğlu, Ed.) içinde (s. 1-21). Ankara: Pegem.

- Demirel, G. (2020). Akademik Türkçe derslerinin kapsamı ve uygulama örnekleri. *Akademik amaçlar için Türkçe öğretimi -kuram ve uygulama*, (B. Tüfekçioğlu, Ed.) içinde (s. 89-101). Ankara: Pegem.
- DiCerbo, P. A., Anstrom, K. A., Baker, L. L., & Rivera, C. (2014). A review of the literature on teaching academic English to English language learners. *Review of Educational Research*, 84(3), 446-482.
- Dilidüzgün, Ş. (2014). Türkçe öğretiminde sözcük öğretme yöntemlerinin yeterliliği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17, 233-258.
- Dolmacı, M. (2015). *Akademik Türkçe kelime bilgisi üzerine bir derlem çalışması: yabancı dil olarak Türkçe öğretimine dair çıkarımlar*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Dudley-Evans, A., & St. John, A. M. (2004). *Developments in ESP: A multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dursun, A. (2021). *Özel amaçlı Türkçe öğretim programı tasarısı: Sağlık Türkçesi öğretim programı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Ekmekçi, V. (2017). *Yabancılara Türkçe öğretiminde akademik okuryazarlık öğretimine yönelik bir eylem araştırması*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Ellialtı, M. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik dinleme becerisinin geliştirilmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Erciyes Üniversitesi (2018). 14 Nisan 2023 <https://www.erciyes.edu.tr/tr/etkinlik-detay/yabancilara-turkce-ogretiminde-akademik-turkce-calistayi/3114> adresinden erişilmiştir.
- Ergin, M. (2009). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Boğaziçi Yayınları.
- Eroğlu, S. (2022). *Türkçeyi Yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerdeki akademik Türkçe söz varlığı ile akademik Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

- Eryiğit, G. (2013). Biçimbilimsel çözümleme. *Türkiye Bilişim Vakfı Bilgisayar Bilimleri ve Mühendisliği Dergisi*, 6, 33-55.
- Eryiğit, G. (2014). ITU Turkish NLP web service. In *Proceedings of the Demonstrations at the 14th Conference of the European Chapter of the Association for Computational Linguistics* (pp. 1-4). Gothenburg, Sweden.
- Farrell, P. (1990). *Vocabulary in ESP - A lexical analysis of the English of electronics and a study of semi-technical vocabulary* (CLCS Occasional Paper No. 25). Dublin: Trinity College.
- Flowerdew, J. (2014). *Academic discourse*. London: Routledge.
- Francis, W. N., & Kucera, H. (1982). *Frequency analysis of English usage: Lexicon and grammar*. Boston: Houghton Mifflin
- Gabrielatos, C. (2005). Corpora and language teaching: Just a fling or wedding bells?. *TESL-EJ*, 8(4), 1-37.
- Gencan, T. N. (1979). *Dilbilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gardner, D., & Davies, M., (2014). A new academic vocabulary list. *Applied Linguistics* 35(3), 305-327.
- Gottlieb, M., & Ernst-Slavit, G. (2014). *Academic language in diverse classrooms: Definitions and contexts*. thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Golynskaia, A. (2022). *Türkçeyi ileri düzeyde öğrenenlerin dilbilimsel yeterlikleri: Derlem tabanlı bir araştırma*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Göçen, G. (2016). *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığı*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Göçen, G. (2021). Uluslararası öğrenciler için hazırlanan akademik Türkçe ders kitaplarındaki konuşma görevleri ve yeterlilikleri. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 6(1), 43-84.

- Göçer, A. (2015). Türkçe dersi metin işleme sürecinde bağlam temelli sözcük öğretimi ve etkin sözcük dağarcığı oluşturmadaki işlevi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(1), 48-63.
- Göz, İ. (2003). *Yazılı Türkçenin kelime sıklığı sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Günay, V. D. (2007). *Sözcükbilime giriş*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Güz, N., Huber, E., Senemoğlu, O. ve Öztokat, E. (2002). *Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü*. B. Vardar (Ed.). İstanbul: Multilingual.
- Hacısalihoglu, E. ve Önemli, Ç. S. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe ve Almanca ders kitaplarında kullanılan söz varlığı ve sıklıklarının karşılaştırması. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 6, 766-808.
- Hasırcı, S. (2021). Lisansüstü öğrenim gören yabancı öğrencilerin akademik Türkçe özyeterliklerine ilişkin görüşleri. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(35), 1705-1728.
- Jaccard İndeks (2023). 2 Nisan 2023 tarihinde <https://www.statisticshowto.com/jaccard-index/> adresinden erişilmiştir.
- Jakobsen, A. S., Coxhead, A., & Henriksen, B. (2018). General and academic high frequency vocabulary in Danish. *Nordand*, 13(1), 64-89.
- Jordan, R. R. (1997). *English for academic purposes: A guide and resource book for teachers*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Julliland, A., & Chang-Rodriguez, E. (1964). *Frequency dictionary of Spanish words*. Mouton & Co. Publishers: The Hague.
- Hancıoğlu, N., Neufeld, S., & Eldridge, J. (2008). Through the looking glass and into the land of lexico-grammar. *English for Specific Purposes*, 27(4), 459-479.
- Hausendorf, H., & Quasthoff, U. M. (1996). *Sprachentwicklung und interaktion: eine linguistische studie zum erwerb von diskursfähigkeiten*. Opladen: Westdeutscher Verlag.

- Halliday, M. A. K. (1994). *An introduction to functional grammar*. London: Edward Arnold.
- Heller, V., & Morek, M. (2015). Academic discourse as situated practice: An introduction. *Linguistics and Education, 31*, 174-186.
- Henderson, R., & Hirst, E. (2007). Reframing academic literacy: Re-examining a short-course for “disadvantaged” tertiary students. *English Teaching, 6*(2), 25-38.
- Hengirmen, M. (1999). *Dilbilgisi ve terimleri sözlüğü*. Ankara: Engin Yayınları.
- Hirai, D. L. C., Borrego, I., Garza, E., & Kloock, C. T. (2010). *Academic language/literacy strategies for adolescents: A “how-to” manual for educators*. London: Routledge.
- Hirsh, D. (2010). *Academic vocabulary in context*. Switzerland: Peter Lang.
- Hunston, S. (2002). *Corpora in applied linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hunston, S., & Francis, G. (1998). Verbs observed: A corpus-driven pedagogic grammar. *Applied Linguistics, 19*(1), 45-72.
- Hutchinson, T., Waters, A. (1989). *English for specific purposes*. Great Britain: Cambridge University Press.
- Hyland, K. (2006). *English for academic purposes: An advanced resource book*. London: Routledge.
- Hyland, K. (2009). *Academic discourse: English in a global context*. Great Britan: Continuum.
- Hyland, K. (2012). Corpora and academic discourse. *Corpus applications in applied linguistics*, (Hyland, K., Chau, M. H., & Handford, M., Eds.) In (pp: 30-47). London: Bloomsbury Publishing. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/806656/corpus-applications-in-applied-linguistics-pdf>
- Hyland, K., & Hamp-Lyons, L. (2002). EAP: Issues and directions. *Journal of English for academic purposes, 1*(1), 1-12.

- Hyland K., & Tse, P. (2007). Is there an 'academic vocabulary'?. *TESOL Quarterly* 41(2), 235-253.
- İmer, K., Kocaman, A. ve Özsoy, S. A. (2011). *Dilbilim sözlüğü*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- İpek Eğilmez, N. (2010). *İlköğretim Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığının ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarına aktarımı*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Kana, F. ve Keskin, D. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretimi. A. Şahin (Ed.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kuramlar, yaklaşımlar, etkinlikler içinde* (s. 417-440) Ankara: Pegem Akademi.
- Karadağ, Ö. (2013). *Kelime öğretimi*. İstanbul: Kriter Yayınları.
- Karadüz, E. (2004). Sözcük sıklığı çalışmalarının önemi. *V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri I içinde* (s.1605-1613). Ankara.
- Kennedy, G. (1998). *An introduction to corpus linguistics*. London: Longman.
- Kıran, Z. ve Eziler Kıran, A. (2000). *Dilbilimine giriş*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Kocaman Gürata, E. (2022). *Uluslararası öğrencilere Türkçe akademik yazma öğretiminde kullanılan ders malzemelerinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Kocaman Gürata, E. ve Durmuş, M. (2020). Özel amaçlı yabancı/ikinci dil öğretimi kapsamında akademik amaçlı Türkçenin yeri. *Akademik amaçlar için Türkçe öğretimi -kuram ve uygulama*, (B. Tüfekçioğlu, Ed.) içinde (s. 41-68). Ankara: Pegem.
- Koç, N. (1996). *Yeni dilbilgisi*. Ankara: İnkılap Kitabevi.
- Konyar, M. (2019). *Uluslararası öğrencilerin akademik Türkçe ihtiyaç analizi ve örnek ders içeriği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Konyar, M. ve Yılmaz, F. (2021). Uluslararası öğrenciler için akademik Türkçe ders içeriği hazırlanmasına yönelik bir araştırma: İhtiyaçlar ve öneriler. *IJLET*, 9(1),156 - 179.

- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer terimleri sözlüğü*. Ankara: Türk Dili Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z. (2003). *Türkiye Türkçesi grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kurudayıoğlu, M. (2005). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin kelime hazinesi üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kurudayıoğlu, M. ve Karadağ, Ö. (2005). Kelime hazinesi çalışmaları açısından kelime kavramı üzerine bir değerlendirme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 293-307.
- Laurence, A. (2018). *Introducing English for specific purposes*. New York: Routledge.
- Leech, G. (1991). The state of the art in corpus linguistics. *English corpus linguistics: Studies in honour of Jan Svartvik*, (K. Aijmer, B. Altenberg, Eds.) In (pp. 8-29). London: Longman.
- Li, Y. (2020). *Educational change amongst English language college teachers in China: Transitioning from teaching for general to academic purposes*. Singapore: Springer Nature.
- Liu, D., & Lei, L. (2019). Technical vocabulary. In S. Webb (Ed.) *The Routledge handbook of vocabulary studies* (pp. 111-124). London: Routledge.
- Mackay, R., & Mountford, A. (1978). *English for specific purposes*. London: Longman.
- Martin, J. R., Martin, J., & Halliday, M. A. K. (1993). *Writing science: Literacy and discursive power*. London: Routledge.
- Martinez, I. A., Beck, S. C., & Panza, C. B. (2009). Academic vocabulary in agricultural research articles: A Corpus-based study. *English for Specific Purposes*, 28, 183-98.
- Martin, A. V. (1976). Teaching academic vocabulary to foreign graduate students. *Tesol Quarterly*, 10(1), 91-97.
- McCarthy, M., & O'dell, F. (2008). *Academic vocabulary in use edition with answers*. Cambridge: Cambridge University Press.
- McEnery, T., & Gabrielatos, C. (2006). English corpus linguistics. *The handbook of English linguistics*, (B. Aarts and A. McMahon, Eds.) In (pp. 33-71), Oxford: Blackwell.

- McEnery, T., & Wilson, A. (2001). *Corpus linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- McEnery, T., Xiao, R., & Tono, Y. (2006). *Corpus-based language studies: An advanced resource book*. London: Routledge.
- Moralı, G. (2019). Uluslararası öğrencilere yönelik akademik Türkçe okuma metinlerinin ve etkinliklerinin değerlendirilmesi: Bir doküman incelemesi. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 4(2), 57-72.
- Munby, J. (1978). *Communicative syllabus design*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nation, P. (2001). How good is your vocabulary program?. *ESL Magazine*, 4(3), 22-24.
- Nation, P., & Waring, R. (1997). Vocabulary size, text coverage and word lists. *Vocabulary: description, acquisition and pedagogy*. (Schmitt, N. & M. McCarthy, Eds.) In (pp. 6-19). Cambridge: Cambridge University Press.
- Nesi, H. (2016). Corpus studies in EAP. In K. Hyland & P. Shaw (Eds.), *The Routledge handbook of English for academic purposes* (pp. 206-217). Abingdon: Routledge.
- Neufeld, S., & Billuroğlu, A. (2005). In search of the critical lexical mass: How 'general' in the GSL? How 'academic' is the AWL?. Retrived from https://www.researchgate.net/publication/317661877_In_search_of_the_critical_lexical_mass_How_%27general%27in_the_GSL_How_%27academic%27is_the_AWL
- Neuman, R., Parry, S., & Becher, T. (2002). Teaching and learning in their disciplinary contexts: A conceptual analysis. *Studies in Higher Education*, 27(4), 405-417.
- Oakes, M. (1998). *Statistics for corpus linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- OECD (2015). *Education at a glance 2015: OECD indicators*. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/eag-2015-en>.
- Ölker, G. (2011). Sözlük türleri ve kelime sıklığı sözlüğü üzerine. *Dil Araştırmaları*, 9, 45-60.

- Özdemir, E. (2021). *Erciyes Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi akademik Türkçe kitap setlerinin dinleme ve yazma etkinlikleri açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir.
- Özkan, B. (2013a). Yöntem ve uygulama açısından “Türkiye Türkçesi söz varlığının derlem tabanlı sözlüğü”. *bilig*, 66, 149-178.
- Özkan, B. (2013b). Derlem dilbilim çalışmaları ve dil öğretimi. *Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı*, (M. Durmuş, & A. Okur, Ed.), içinde (s. 433-451). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Özoğlu, M., Gür, B. S., ve Coşkun, İ. (2015). Factors influencing international students’ choice to study in Turkey and challenges they experience in Turkey. *Research in Comparative and International Education*, 10(2), 223-237.
- Paquot, M. (2010). *Academic vocabulary in learner writing: From extraction to analysis*. New York: Continuum.
- Parodi, G. (2010). *Academic and Professional Discourse Genres in Spanish*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Prior, P. (2003). Are communities of practice really an alternative to discourse communities?. Presentation at *the American Association of Applied Linguistics Conference*, Arlington, Virginia. Retrived from [file:///C:/Users/pc_02/Downloads/Are_communities_of_practice_really_an_alternative_%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/pc_02/Downloads/Are_communities_of_practice_really_an_alternative_%20(1).pdf).
- Rayson, P. E. (2002). *Matrix: A statistical method and software tool for linguistic analysis through corpus comparison*. Unpublished Ph.D. thesis, Lancaster University, England.
- Richards, J. C., & Schmidt, R. (2010). *Longman dictionary of language teaching and applied linguistics*. Great Britain: Longman.
- Robinson, P. C. (1991). *ESP today: A practitioner’s guide*. New York: Prentice Hall.
- Sanz, R. L. (2015). Interculturality in EAP research: Proposals, experiences, applications and limitations, *English for academic purposes: Approaches and implications* (P.

- Thompson, & G. Diani, Eds.) içinde (pp.173-193). UK: Cambridge Scholars Publishing.
- Samim, M. O. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik yazma becerisinde karşılaştıkları zorluklar (Afganistan örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Saussure. De F. (1985). *Genel dilbilim dersleri*. (Çev: Berke Vardar). İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Scarcella, R. (2003). *Academic English: A conceptual framework*. Santa Barbara: The University of California Linguistic Minority Research Institute Technical Report 2003-1.
- Scarcella, R. (2008). Academic language: Clarifying terms. *AccELLerate! The Quarterly Newsletter of the National Clearinghouse for English Language Acquisition*, 1(1), 5-6.
- Schmitt, N. (2010). *Vocabulary in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Seyedi, G. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik yazma öğretimi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Squires, G. (1992). Interdisciplinarity in higher education in the United Kingdom. *European Journal of Education*, 27(3), 201-210.
- Strevens, P. (1988). ESP after twenty years: A re-appraisal. *ESP: State of the art*, (M. Tickoo, Ed.) In (pp. 1-13). Singapore: SEAMEO Regional Centre.
- Swales, J.M. (1990). *Genre analysis: English in academic and research settings*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Summers, D. (1993). Longman/Lancaster English language corpus criteria and design. *International Journal of Lexicography*, 6(3), 181-208.
- Şen, E. (2015). *İktisadi ve İdari Bilimler Türkçesinin incelenmesi ve yabancı dil olarak türkçe öğretiminde kullanımı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- TDK (2019). *Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

- TDK (2023). Güncel Türkçe Sözlük (çevrim-içi) <https://sozluk.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- TELC (2013). *Diller için Avrupa ortak başvuru metni (öğrenim, öğretim ve değerlendirme) (2. Basım)*. Frankfurt/Almanya: telc GmbH.
- Therova, D. (2020). Review of academic word lists. *TESL-EJ*, 24(1), 1-15.
- Thompson, G., & Susan, H. (2006). *System and corpus: Exploring connections*. London: Equinox.
- Tognini-Bonelli, E. (2001). *Corpus linguistics at work*. Amsterdam: John Benjamins.
- Tok, M. (2012). *Türkçenin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalı bir çalışma*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Tüfekçioğlu, B. (2018). *Yabancı dil olarak akademik Türkçe: Sosyal bilimlerde akademik ve teknik söz varlığı*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Tüfekçioğlu, B. (Ed.). (2020). *Akademik amaçlar için Türkçe öğretimi kuram ve uygulama*. Pegem Akademi: Ankara.
- Türkçe Ulusal Derlem (2023). <https://www.tnc.org.tr/tr/> adresinden erişilmiştir.
- Türkiye’de ve Dünyada Türkçenin Öğretimi Sonuç Raporu (2022). Ankara: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Ulutaş, M. ve Kara, M. (2019). yabancılarla özel amaçlı Türkçe öğretimi: İktisadi ve idari bilimler fakültesinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler için ilk 1000 sözcük listesi önerisi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(28), 467-500.
- Uzun, N. E. (2004) *Dünya dillerinden örnekleriyle dil bilgisinin temel kavramları Türkçe üzerine tartışmalar*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Vardar, B. (2002). *Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Walker, A. (2014). Technologies. *Oxford handbooks for language teachers: English for academic purposes*, E. de Chazal, Ed.) In (pp. 581-620). Oxford: Oxford University Press.

- Wang, J., Liang, S. L., & Ge, G. C. (2008). Establishment of a medical academic word list. *English for Specific Purposes*, 27(4), 442-458.
- Weisser, M. (2016). *Practical corpus linguistics: An introduction to corpus-based language analysis*. UK: John Wiley & Sons.
- Wells, G. (1992). The centrality of talk in education. *Thinking voices: The work of the National Oracy Project*, (K. Norman, Ed.), In (pp.) London: Hodder & Stoughton.
- West, M. (1953). *A general service list of English words*. London: Longman, Green and Co.
- Wikipedia (2023). 1 Nisan 2023 tarihinde https://en.wikipedia.org/wiki/Jaccard_index adresinden erişilmiştir.
- Woodrow, L. (2018). *Introducing course design in English for specific purposes*. New York: Routledge.
- Xue G., & Nation, P. (1984). A university word list. *Language Learning and Communication*, 3(2), 215-19.
- Yahşi Cevher, Ö. ve Güngör, C. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik Türkçenin önemine ilişkin uygulamalı bir araştırma: Türk dili öğretimi uygulama ve araştırma merkezi örneği. *IJLET UDES 2015 Özel Sayısı*, 2267-2274.
- Yılmaz, E. (2004). *Türkiye Türkçesinde niteleme sıfatları: Örnekli niteleme sıfatları dizini*. İstanbul: Değişim Yayınları.
- Yılmaz, E. (2010). *Sözlük bilimi üzerine araştırmalar*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YÖK (28 Kasım 2022) 13 Mart 2023 tarihinde <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2022/yuksekogretimde-uluslararasılaşma-ve-türkiye-deki-universitelerin-uluslararası-görünürlüğünü-artırma-calistayi.aspx> adresinden erişilmiştir.
- YÖK (2022). 1 Haziran 2022 tarihinde <https://istatistik.yok.gov.tr> adresinden erişilmiştir.

YTB (2014) 16 Nisan 2023 tarihinde https://ytbweb1.blob.core.windows.net/files/resimler/kitaplar_pdf/ici.pdf adresinden erişilmiştir.

YTB (2017) 16 Nisan 2023 tarihinde https://ytbweb1.blob.core.windows.net/files/documents/2017_FAAL_YET_RAP_ORU_Digital.pdf adresinden erişilmiştir.

YTB (2018) 16 Nisan 2023 tarihinde <https://ytb.gov.tr/kurumsal/faaliyet-raporlari> adresinden erişilmiştir.

Yurdakul Güde, C. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde akademik yazmaya yönelik bir içerik önerisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Zerengök, D. (1995). *Uluslararası öğrencilerin; serbest zaman etkinliklerine aktif katılımları yoluyla sosyal uyumlarının analizi: Celal Bayar Üniversitesi Örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.

EKLER

EK 1. AKADEMİK TÜRKÇE DERS KİTAPLARI KÜNYE BİLGİSİ

Karatay, H., Kartallıoğlu, N., İpek, O., Karabuğa, H., Güngör, H., Tekin, G. ve Kaya, S. (2019). *Akademik Türkçe*. H. Karatay (Ed.). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Moralı, G., Halitoğlu, V., Gökduman, E. ve Acar, Y. (2018a). *Uluslararası öğrenciler için akademik Türkçe sosyal bilimler*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi.

Moralı, G., Halitoğlu, V., Gökduman, E. ve Acar, Y. (2018b). *Uluslararası öğrenciler için akademik Türkçe fen bilimleri*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi.

Moralı, G., Halitoğlu, V., Gökduman, E. ve Acar, Y. (2018c). *Uluslararası öğrenciler için akademik Türkçe sağlık bilimleri*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi.

Parlak, H., Uslu Üstten A., Kardaş, D., Kaplan, H., Güneş Ulus, A. ve Mehmet, G. (2017). *Uluslararası Öğrenciler için Akademik Türkçe I (Yazma)*. N. Temur (Ed.). Ankara: Gazi Üniversitesi TÖMER.

Yılmaz, E., Kahraman, Ş., Bilgin, E., Şimşek, M., Keskin, F., Boy, M. ve Demirel, G. (2019). *Uluslararası öğrenciler için sosyal bilimlerde akademik Türkçe 2*. F. Yıldırım, M. Y. Yılmaz, G. Demirel, E. Boylu, A. Biçer, A. Saçkesen ve T. Can (Ed.). İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.

Yılmaz, E., Tüney Kahraman, Ş., Bilgin, E., Şimşek, M., Paşalı, M., Keskin, F. ve Demirel, G. (2018). *Uluslararası öğrenciler için sosyal bilimlerde akademik Türkçe 1*. F. Yıldırım, M. Y. Yılmaz, G. Demirel, E. Boylu, A. Biçer ve A. Saçkesen (Ed.). İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.

Kahraman, Ş., Yılmaz, E., Bilgin, E. ve Şimşek, M. (2019). *Uluslararası Öğrenciler için Fen ve Sağlık Bilimlerinde Akademik Türkçe 3*. F. Yıldırım, M. Y. Yılmaz, G.

Demirel, E. Boylu, T. Can, A. Biçer, ve A. Akkaya (Ed.). İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.

EK 2. TÜRKÇENİN AKADEMİK ALT DERLEMLERİNİN VERİ KÜMESİ

FEN BİLİMLERİ VE MÜHENDİSLİK								
	TAAD-1				TAAD-2			
	Makale Sayısı	Makale Sözcükbirim Sayısı	Kitap Sözcükbirim Sayısı	Toplam Sözcükbirim Sayısı	Makale Sayısı	Makale Sözcükbirim Sayısı	Kitap Sözcükbirim Sayısı	Toplam Sözcükbirim Sayısı
Bilgisayar Mühendisliği	61	195608	15492	211100	59	196913	15492	212405
Biyoloji, Biyomedikal ve Biyomühendislik	57	144195	33769	177964	59	145633	33769	179402
Çevre Mühendisliği ve Jeoloji	71	207472	51841	259313	81	206699	51841	258540
Elektrik, Elektronik ve Enerji Mühendisliği	57	131189	21331	152520	58	131732	21331	153063
Endüstri ve Tekstil Mühendisliği	61	225865	31979	257844	58	224600	31979	256579
Fen 1	62	147984	53481	201465	56	147619	53481	201100
Fen 2	63	164897	16439	181336	58	165012	16439	181451
Fen 3	50	130658	53835	184493	59	131467	53835	185302
Fizik ve Fizik Mühendisliği	57	107995	31184	139179	57	107068	31184	138252
İnşaat Mühendisliği	73	169389	73946	243335	62	167965	73946	241911
Kimya ve Kimya Mühendisliği	56	128866	27774	156640	60	129421	27774	157195
Makine Mühendisliği	74	173179	30203	203382	74	175442	30203	205645
Matematik ve İstatistik	42	79136	23802	102938	40	79855	23802	103657
Mimarlık	56	279874	20688	300562	53	277936	20688	298624
Tarla Bitkileri ve Ziraat Mühendisliği	59	161680	69335	231015	64	161681	69335	231016
TOPLAM	899	2447987	555099	3003086	898	2449043	555099	3004142

SAĞLIK BİLİMLERİ								
	TAAD-1				TAAD-2			
	Makale Sayısı	Makale Sözcükbirim Sayısı	Kitap Sözcükbirim Sayısı	Toplam Sözcükbirim Sayısı	Makale Sayısı	Makale Sözcükbirim Sayısı	Kitap Sözcükbirim Sayısı	Toplam Sözcükbirim Sayısı
Aile Hekimliği	51	118402	34164	152566	58	120418	34164	154582
Beslenme ve Diyetetik	60	143780	33288	177068	57	142758	33288	176046
Diş Hekimliği	65	140412	8126	148538	62	140543	8126	148669
Farmakoloji ve Eczacılık	59	210814	51196	262010	60	220965	51196	272161
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	62	148275	39025	187300	62	148652	39025	187677
Halk Sağlığı ve Sağlık Yönetimi	51	238314	60125	298439	69	235531	60125	295656
Hemşirelik	64	189196	47851	237047	67	182511	47851	230362
Pediyatri	68	128313	72685	200998	64	128664	72685	201349
Psikiyatri	60	163207	30086	193293	58	163763	30086	193849
Sosyal Hizmetler	58	281014	43092	324106	59	285913	43092	329005
Tıp 1	59	101962	58263	160225	62	101968	58263	160231
Tıp 2	59	109477	47574	157051	63	101010	47574	148584
Tıp 3	61	106361	62492	168853	60	106363	62492	168855
Tıp 4	62	97065	47587	144652	61	96660	47587	144247
Veterinerlik	60	125517	63808	189325	63	125793	63808	189601
TOPLAM	899	2302109	699362	3001471	925	2301512	699362	3000874

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER								
	TAAD-1				TAAD-2			
	Makale Sayısı	Makale Sözcükbirim Sayısı	Kitap Sözcükbirim Sayısı	Toplam Sözcükbirim Sayısı	Makale Sayısı	Makale Sözcükbirim Sayısı	Kitap Sözcükbirim Sayısı	Toplam Sözcükbirim Sayısı
Coğrafya	34	195518	10605	206123	34	195070	10605	205675
Dil ve Dilbilim	52	203714	23101	226815	35	207680	23101	230781
Edebiyat	22	133040	31742	164782	26	134629	31742	166371
Eğitim Araştırmaları	41	201778	31653	233431	40	202364	31653	234017
Felsefe	26	134092	14098	148190	23	133416	14098	147514
Güzel Sanatlar	49	166311	54536	220847	47	165648	54536	220184
Hukuk	24	208698	38159	246857	22	192457	38159	230616
İktisat	29	138748	39497	178245	32	139563	39497	179060
İletişim	26	151321	37109	188430	23	152390	37109	189499
İşletme	25	105218	38393	143611	24	105330	38393	143723
Otelcilik, Konaklama, Spor ve Turizm	26	113012	37517	150529	29	113265	37517	150782
Psikoloji	32	167271	29227	196498	31	166816	29227	196043
Sosyoloji	24	166874	37806	204680	26	166916	37806	204722
Tarih	29	211233	41025	252258	31	211115	41025	252140
Uluslararası İlişkiler	30	212465	28812	241277	29	221484	28812	250296
TOPLAM	469	2509293	493280	3002573	452	2508143	493280	3001423

EK 3. TÜRKÇENİN AKADEMİK ALT LİSTESİ 2

SÖZCÜK	SÖZCÜK TÜRÜ	D	FREKANS
1 aç	isim	0,93	13181
2 açık	sıfat	0,91	4237
3 açıkla-	fiil	0,90	1949
4 açıklama	isim	0,86	1474
5 açıklan-	fiil	0,86	189
6 açıl-	fiil	0,86	1401
7 açılma	isim	0,86	506
8 ad	isim	0,83	6339
9 adapte	sıfat	0,88	129
10 adet	isim	0,84	3541
11 adlandırıl-	fiil	0,92	1427
12 ağır	sıfat	0,85	1331
13 ağırlık	isim	0,81	507
14 ait	sıfat	0,89	7785
15 aksaklık	isim	0,81	94
16 aksi	sıfat	0,84	336
17 aksine	zarf	0,88	776
18 aktar-	fiil	0,81	530
19 aktarıl-	fiil	0,88	676
20 aktarılma	isim	0,84	306
21 aktarım	isim	0,83	369
22 aktarma	isim	0,82	176

23 aktif	sıfat	0,88	2146
24 aktivite	isim	0,80	3264
25 al-	fiil	0,94	19433
26 alakalı	sıfat	0,83	125
27 alan	isim	0,89	25222
28 alet	isim	0,84	744
29 algı	isim	0,82	347
30 algıla-	fiil	0,83	547
31 algılama	isim	0,85	565
32 algılanma	isim	0,82	199
33 alıcı	sıfat	0,85	773
34 alın-	fiil	0,94	13785
35 alınma	isim	0,90	2550
36 alışkanlık	isim	0,80	881
37 alma	isim	0,89	3769
38 alt	isim	0,94	11538
39 altın	sıfat	0,88	722
40 amaç	isim	0,93	13067
41 amaçla-	fiil	0,89	943
42 amaçlan-	fiil	0,90	1180
43 an	isim	0,89	6988
44 anahtar	isim	0,95	3181

45	analitik	sıfat	0,80	584
46	analiz	isim	0,89	14935
47	ancak	bağlaç	0,94	10051
48	ani	sıfat	0,83	473
49	aniden	zarf	0,82	93
50	anket	isim	0,83	2343
51	anlama	isim	0,83	824
52	anlamlı	sıfat	0,84	6289
53	anlaş-	fiil	0,86	376
54	anlaşı-	fiil	0,87	1205
55	anlaşılma	isim	0,89	593
56	anlatıl-	fiil	0,82	341
57	anlı	sıfat	0,83	307
58	ara	isim	0,95	25473
59	aracılık	isim	0,89	1965
60	araç	isim	0,87	5385
61	aralık	isim	0,90	4097
62	aran-	fiil	0,84	264
63	araştır-	fiil	0,87	1845
64	araştırmacı	isim	0,87	1058
65	araştırıl-	fiil	0,87	953
66	araştırılma	isim	0,89	619
67	araştırma	isim	0,84	15316
68	araştırmacı	isim	0,84	2057
69	arayış	isim	0,81	377

70	arka	isim	0,84	1415
71	arkadaş	isim	0,81	2781
72	art	isim	0,92	1982
73	art-	fiil	0,93	8255
74	artır-	fiil	0,89	1704
75	artırıcı	sıfat	0,83	107
76	artırılma	isim	0,87	642
77	artırma	isim	0,87	401
78	artış	isim	0,87	6036
79	artma	isim	0,90	2789
80	arttır-	fiil	0,91	1019
81	arttırılma	isim	0,86	557
82	arttırma	isim	0,85	301
83	arzu	isim	0,81	589
84	asıl	isim	0,82	607
85	aslında	zarf	0,85	1172
86	aş-	fiil	0,86	491
87	aşağı	isim	0,92	1741
88	aşama	isim	0,91	4143
89	aşamalı	sıfat	0,85	225
90	aşılma	isim	0,83	100
91	aşırı	sıfat	0,89	1824
92	aşma	isim	0,85	78
93	atıl-	fiil	0,91	590
94	atılma	isim	0,86	188

95	avantaj	isim	0,90	1055
96	ay	isim	0,88	4869
97	ayarla-	fiil	0,84	198
98	aylık	isim	0,83	1683
99	aynı	sıfat	0,95	10494
100	ayrı	sıfat	0,93	2833
101	ayrıca	zarf	0,95	8564
102	ayrıl-	fiil	0,94	2408
103	ayrılma	isim	0,83	781
104	ayrım	isim	0,80	883
105	ayrıntı	isim	0,82	264
106	ayrıntılı	sıfat	0,90	912
107	az	sıfat	0,93	7630
108	azal-	fiil	0,90	2738
109	azalma	isim	0,87	3274
110	azalt-	fiil	0,88	1070
111	azaltıl-	fiil	0,81	224
112	azaltılma	isim	0,88	861
113	azaltma	isim	0,88	560
114	azlık	isim	0,85	205
115	bağımlı	sıfat	0,84	1034
116	bağımsız	sıfat	0,91	2307
117	bağla-	fiil	0,89	771
118	bağlam	isim	0,81	3175
119	bağlan-	fiil	0,84	742

120	bağlantı	isim	0,83	1607
121	bağlantılı	sıfat	0,86	522
122	bağlı	sıfat	0,94	9636
123	bahsedil-	fiil	0,84	376
124	bahset-	fiil	0,82	514
125	bakıl-	fiil	0,91	390
126	bakılmaksızın	zarf	0,83	99
127	bakış	isim	0,83	1873
128	barındırma	isim	0,81	56
129	basit	sıfat	0,92	1351
130	baskı	isim	0,84	1152
131	baş	isim	0,91	8522
132	başarılı	sıfat	0,89	1575
133	başka	sıfat	0,90	4778
134	başla-	fiil	0,90	5385
135	başlama	isim	0,89	827
136	başlan-	fiil	0,89	827
137	başlangıç	isim	0,91	2314
138	başlanma	isim	0,82	192
139	başlatıl-	fiil	0,84	245
140	başlatılma	isim	0,83	80
141	başlı	sıfat	0,85	215
142	başlıca	sıfat	0,90	738
143	başlık	isim	0,84	1860
144	başlıklı	sıfat	0,81	835

145	başvur-	fiil	0,81	1501
146	batma	isim	0,80	39
147	bazen	zarf	0,89	1071
148	bazı	sıfat	0,94	8236
149	bazlı	sıfat	0,82	377
150	beklen-	fiil	0,88	1446
151	beklenti	isim	0,82	1407
152	belirgin	sıfat	0,90	1506
153	belirginleş-	fiil	0,81	67
154	belirle-	fiil	0,93	3282
155	belirleme	isim	0,88	1105
156	belirlen-	fiil	0,89	8432
157	belirlenme	isim	0,89	3602
158	belirleyici	sıfat	0,88	461
159	belirli	sıfat	0,90	2388
160	belirsizlik	isim	0,83	500
161	belirt-	fiil	0,88	3233
162	belirtil-	fiil	0,89	3813
163	belirtilme	isim	0,82	78
164	belirtme	isim	0,82	56
165	belli	sıfat	0,88	2148
166	benimse-	fiil	0,83	430
167	benimseme	isim	0,80	64
168	benimsenme	isim	0,80	128
169	benze-	fiil	0,95	5293

170	benzeri	isim	0,89	715
171	benzerlik	isim	0,90	1036
172	beraber	zarf	0,91	1021
173	beri	edat	0,87	624
174	besle-	fiil	0,84	438
175	bırakıl-	fiil	0,87	669
176	bırakma	isim	0,81	182
177	biçim	isim	0,84	6366
178	bildir-	fiil	0,81	1079
179	bildiril-	fiil	0,81	1958
180	bildirim	isim	0,80	382
181	bileşen	isim	0,85	2167
182	bilgi	isim	0,90	15089
183	bilimsel	sıfat	0,85	1784
184	bilin-	fiil	0,90	2901
185	bilinç	isim	0,85	962
186	bilinme	isim	0,91	391
187	binlerce	sıfat	0,85	231
188	birbiri	zamir	0,93	4827
189	birçoğu	zamir	0,85	94
190	birçok	sıfat	0,93	5207
191	birden	zarf	0,90	1077
192	bireysel	sıfat	0,81	1655
193	biri	zamir	0,93	7072
194	birikim	isim	0,88	748

195	birikme	isim	0,83	120
196	birim	isim	0,85	4833
197	birincil	sıfat	0,84	531
198	birkaç	sıfat	0,92	1106
199	birkaçı	zamir	0,86	81
200	birleş-	fiil	0,89	714
201	birleştiril-	fiil	0,86	287
202	birleştirilme	isim	0,86	126
203	birlik	isim	0,95	9126
204	birtakım	sıfat	0,84	479
205	biyolojik	sıfat	0,82	1638
206	boş	sıfat	0,86	550
207	boy	isim	0,80	2438
208	boyut	isim	0,87	6279
209	boyutlu	sıfat	0,85	1387
210	boz-	fiil	0,90	807
211	bozma	isim	0,84	78
212	bozul-	fiil	0,81	30
213	bozulma	isim	0,85	1167
214	bölge	isim	0,88	12497
215	bölüm	isim	0,90	6788
216	bölün-	fiil	0,81	328
217	böylece	zarf	0,94	2576
218	bu	sıfat	0,95	104726
219	bulgu	isim	0,86	6451

220	bulma	isim	0,87	578
221	bulun-	fiil	0,94	21917
222	bulunan	sıfat	0,80	53
223	bulundurma	isim	0,81	50
224	bulundurul-	fiil	0,89	470
225	bulundurulma	isim	0,86	152
226	bulunma	isim	0,92	2201
227	bulunul-	fiil	0,84	192
228	bulunulma	isim	0,80	66
229	bura	isim	0,89	4072
230	buz	isim	0,81	282
231	bünye	isim	0,82	610
232	bütün	sıfat	0,90	3472
233	bütünlük	isim	0,85	585
234	büyük	sıfat	0,94	10223
235	büyüklik	isim	0,84	1970
236	canlı	sıfat	0,82	1743
237	cazip	sıfat	0,82	68
238	cevap	isim	0,90	2469
239	ciddi	sıfat	0,88	1568
240	cihaz	isim	0,83	2276
241	cilt	isim	0,82	2662
242	cins	isim	0,85	804
243	cinsiyet	isim	0,82	3872
244	civar	isim	0,86	793

245	çaba	isim	0,83	1249
246	çabuk	sıfat	0,87	214
247	çağ	isim	0,83	1252
248	çalışıl-	fiil	0,91	1788
249	çalışılma	isim	0,87	145
250	çalışma	isim	0,92	51745
251	çap	isim	0,81	1612
252	çarp-	fiil	0,88	468
253	çek-	fiil	0,92	2801
254	çekici	sıfat	0,85	363
255	çekil-	fiil	0,86	440
256	çekilme	isim	0,85	294
257	çerçeve	isim	0,81	3068
258	çeşitli	sıfat	0,93	5365
259	çevirme	isim	0,81	91
260	çevre	isim	0,83	7067
261	çevresel	sıfat	0,83	1737
262	çevril-	fiil	0,88	241
263	çevrilme	isim	0,82	69
264	çık-	fiil	0,93	9833
265	çıkâr-	fiil	0,92	1789
266	çıkâr	isim	0,84	1618
267	çıkârıl-	fiil	0,91	969
268	çıkârılma	isim	0,89	651
269	çıkarma	isim	0,85	590

270	çıkartılma	isim	0,82	110
271	çıkartma	isim	0,82	39
272	çıkma	isim	0,92	1460
273	çift	sıfat	0,81	824
274	çiz-	fiil	0,85	636
275	çizgi	isim	0,82	996
276	çoğu	zamir	0,92	1452
277	çoğunluk	isim	0,90	2474
278	çoklu	sıfat	0,89	817
279	çözülme	isim	0,86	239
280	çünkü	bağlaç	0,88	2692
281	da	bağlaç	0,93	44793
282	dağıl-	fiil	0,84	331
283	daha	zarf	0,95	36680
284	dahi	bağlaç	0,83	449
285	dahil	zarf	0,90	2249
286	dair	sıfat	0,82	2283
287	dakika	isim	0,85	2308
288	dal	isim	0,90	1025
289	dar	sıfat	0,81	325
290	davranış	isim	0,81	6685
291	davranma	isim	0,85	123
292	dayalı	sıfat	0,87	2432
293	dayan-	fiil	0,91	1991
294	dayanıklı	sıfat	0,82	415

295	de-	fiil	0,94	35927
296	defa	isim	0,90	746
297	değer	isim	0,90	29319
298	değerlendir-	fiil	0,88	923
299	değerlendiril-	fiil	0,91	2848
300	değerlendirilme	isim	0,89	2823
301	değerlendirilmiş	sıfat	0,82	178
302	değerlendirme	isim	0,86	5571
303	değerli	sıfat	0,87	618
304	değiril-	fiil	0,85	194
305	değiş-	fiil	0,92	4150
306	değişik	sıfat	0,91	1196
307	değişiklik	isim	0,92	3851
308	değişim	isim	0,90	6525
309	değişken	sıfat	0,81	128
310	değişkenlik	isim	0,89	376
311	değişmek	isim	0,85	89
312	değiştir-	fiil	0,89	479
313	değiştiril-	fiil	0,85	485
314	değiştirilme	isim	0,87	337
315	değiştirme	isim	0,83	956
316	demir	isim	0,80	268
317	demografik	sıfat	0,83	938
318	denen-	fiil	0,85	117
319	denenme	isim	0,80	43

320	dengelenme	isim	0,81	37
321	denil-	fiil	0,85	522
322	denk	isim	0,89	280
323	derece	isim	0,94	5268
324	dergi	isim	0,84	3325
325	derin	sıfat	0,85	819
326	destek	isim	0,82	4294
327	destekle-	fiil	0,89	1297
328	destekleme	isim	0,83	228
329	desteklen-	fiil	0,87	460
330	desteklenme	isim	0,84	348
331	detaylandır-	fiil	0,81	28
332	detaylı	sıfat	0,89	736
333	devam	isim	0,92	4358
334	devamlı	sıfat	0,87	213
335	devamlılık	isim	0,86	309
336	deyiş	isim	0,85	774
337	dezavantaj	isim	0,85	377
338	dış	isim	0,90	8523
339	dışarı	isim	0,92	816
340	diğer	sıfat	0,95	15568
341	dikkat	isim	0,93	6610
342	dikkatli	sıfat	0,85	344
343	dilim	isim	0,87	530
344	dinamik	sıfat	0,83	873

345	doğal	sıfat	0,87	3789
346	doğan	sıfat	0,81	599
347	doğma	isim	0,82	142
348	doğru	sıfat	0,95	6175
349	doğrudan	zarf	0,92	2691
350	doğrula-	fiil	0,91	205
351	doğrulan-	fiil	0,83	131
352	doğrulanma	isim	0,80	66
353	doğrultu	isim	0,89	2436
354	doğrusal	sıfat	0,81	892
355	doğu	isim	0,80	1940
356	dolaşım	isim	0,80	612
357	dolayı	zarf	0,91	3269
358	dolaylı	sıfat	0,85	681
359	doldurul-	fiil	0,83	165
360	dolma	isim	0,84	64
361	döndürülme	isim	0,80	36
362	dönem	isim	0,88	13673
363	döngü	isim	0,84	716
364	dönme	isim	0,81	608
365	dönük	sıfat	0,84	618
366	dönüş-	fiil	0,85	1144
367	dönüşme	isim	0,86	249
368	dönüştürme	isim	0,83	137
369	dönüştürül-	fiil	0,84	410

370	dönüştürülme	isim	0,85	195
371	dönüşüm	isim	0,82	2244
372	durma	isim	0,83	279
373	durulma	isim	0,81	124
374	durum	isim	0,92	26227
375	duyarlılık	isim	0,82	1087
376	duyma	isim	0,83	148
377	duyulma	isim	0,88	117
378	dünya	isim	0,88	7480
379	düşme	isim	0,81	766
380	düşük	sıfat	0,89	6699
381	düşünül-	fiil	0,91	3034
382	düşünülme	isim	0,86	146
383	düşür-	fiil	0,88	494
384	düşürme	isim	0,85	132
385	düşürülme	isim	0,86	165
386	düşüş	isim	0,85	713
387	düz	sıfat	0,84	556
388	düzel-	fiil	0,84	405
389	düzeltilme	isim	0,86	129
390	düzen	isim	0,82	1551
391	düzenleme	isim	0,83	2417
392	düzenlenme	isim	0,86	703
393	düzenli	sıfat	0,86	1160
394	düzensiz	sıfat	0,86	286

395	düzyey	isim	0,86	13761
396	düzgün	sıfat	0,81	410
397	düzlem	isim	0,86	642
398	edici	sıfat	0,89	861
399	edil-	fiil	0,94	37256
400	edilme	isim	0,94	6284
401	edin-	fiil	0,85	590
402	edinilme	isim	0,83	43
403	eğer	bağlaç	0,90	1643
404	eğilim	isim	0,86	2281
405	eğitilme	isim	0,82	108
406	eklen-	fiil	0,85	1027
407	eklenme	isim	0,80	456
408	ekonomik	sıfat	0,81	6040
409	eksen	isim	0,86	990
410	eksik	sıfat	0,90	611
411	eksiklik	isim	0,82	1632
412	eksiksiz	sıfat	0,85	104
413	ekstra	sıfat	0,82	122
414	el	isim	0,92	24578
415	elverişli	sıfat	0,85	257
416	em-	fiil	0,84	255
417	en	zarf	0,94	26959
418	ender	sıfat	0,81	78
419	endişe	isim	0,80	530

420	engel	isim	0,85	1392
421	engelle-	fiil	0,92	852
422	engelleme	isim	0,85	156
423	engellen-	fiil	0,85	143
424	engellenme	isim	0,87	235
425	entegre	sıfat	0,82	342
426	erime	isim	0,82	69
427	eriş-	fiil	0,83	190
428	erişme	isim	0,81	60
429	erkek	isim	0,85	6636
430	erken	sıfat	0,83	2577
431	esas	isim	0,86	1999
432	esna	isim	0,90	880
433	eş	isim	0,82	1961
434	eşik	isim	0,82	433
435	eşit	sıfat	0,89	1505
436	eşitle-	fiil	0,81	36
437	eşitlik	isim	0,83	2054
438	eşsiz	sıfat	0,81	71
439	et-	fiil	0,92	20483
440	etken	isim	0,87	1754
441	etki	isim	0,91	19960
442	etkile-	fiil	0,91	4714
443	etkileme	isim	0,89	436
444	etkilen-	fiil	0,88	768

445	etkilenme	isim	0,90	327
446	etkileşim	isim	0,87	2873
447	etkili	sıfat	0,92	4475
448	etkin	sıfat	0,87	2491
449	etme	isim	0,88	5469
450	etmen	isim	0,88	226
451	etraf	isim	0,89	717
452	ettirilme	isim	0,85	79
453	ettirme	isim	0,84	113
454	ev	isim	0,81	4297
455	evre	isim	0,82	1339
456	evrensel	sıfat	0,81	440
457	fakat	bağlaç	0,93	2827
458	faktör	isim	0,88	9134
459	fakülte	isim	0,81	2652
460	fark	isim	0,93	6127
461	farkındalık	isim	0,81	848
462	farklı	sıfat	0,93	17687
463	farklılaş-	fiil	0,83	380
464	farklılık	isim	0,90	5362
465	fayda	isim	0,87	1017
466	faydalanıl-	fiil	0,81	243
467	faydalı	sıfat	0,90	527
468	fazla	sıfat	0,93	11811
469	fazlalık	isim	0,88	196

470	fırsat	isim	0,83	758
471	fikir	isim	0,84	1704
472	fiziksel	sıfat	0,81	3954
473	fizyolojik	sıfat	0,82	793
474	form	isim	0,88	3649
475	formül	isim	0,85	992
476	garanti	isim	0,82	157
477	gecik-	fiil	0,85	290
478	geçerli	sıfat	0,86	1015
479	geçerlilik	isim	0,81	625
480	geçici	sıfat	0,84	676
481	geçil-	fiil	0,89	302
482	geçilme	isim	0,84	212
483	geçir-	fiil	0,91	2909
484	geçiril-	fiil	0,89	656
485	geçirilme	isim	0,84	350
486	geçirme	isim	0,83	360
487	geçiş	isim	0,88	1898
488	geçme	isim	0,92	634
489	geçmiş	sıfat	0,84	1601
490	gel-	fiil	0,93	13503
491	geleneksel	sıfat	0,84	2474
492	geliş-	fiil	0,87	5233
493	gelişim	isim	0,81	5849
494	gelişme	isim	0,90	4325

495	geliştiril-	fiil	0,86	2877
496	geliştirilme	isim	0,87	1575
497	geliştirilmiş	sıfat	0,82	114
498	gelme	isim	0,90	1300
499	genel	sıfat	0,92	8330
500	genelde	zarf	0,91	785
501	genellikle	zarf	0,93	3726
502	geniş	sıfat	0,94	2705
503	genişle-	fiil	0,89	395
504	genişleme	isim	0,82	412
505	genişletil-	fiil	0,82	165
506	genişletilme	isim	0,82	105
507	genişlik	isim	0,80	810
508	gerçek	isim	0,87	3250
509	gerçekleş-	fiil	0,94	3361
510	gerçekleşme	isim	0,88	504
511	gerçekleştir-	fiil	0,88	817
512	gerçekleştiril-	fiil	0,88	3620
513	gerçekleştirilme	isim	0,85	454
514	gereç	isim	0,83	894
515	gerek	sıfat	0,92	6544
516	gerekli	sıfat	0,92	4284
517	gereklilik	isim	0,88	778
518	gerekse-	fiil	0,90	1088
519	gereksinim	isim	0,83	2518

520	gereksiz	sıfat	0,83	254
521	gerektir-	fiil	0,90	1516
522	gerektirme	isim	0,87	83
523	geri	isim	0,83	2077
524	getir-	fiil	0,90	4063
525	getiril-	fiil	0,91	1442
526	getirilme	isim	0,87	643
527	getirme	isim	0,84	567
528	gibi	edat	0,94	27548
529	giden	sıfat	0,90	1345
530	gider-	fiil	0,87	182
531	gidilen	sıfat	0,84	176
532	giriş	isim	0,91	4390
533	girme	isim	0,91	699
534	gitme	isim	0,86	299
535	gittikçe	zarf	0,84	310
536	gizli	sıfat	0,84	517
537	göre	edat	0,95	28012
538	görev	isim	0,84	4322
539	görme	isim	0,85	1269
540	görül-	fiil	0,95	15245
541	görülme	isim	0,88	1106
542	görün-	fiil	0,88	953
543	görünme	isim	0,86	91
544	görünüm	isim	0,88	1038

545	görüş	isim	0,84	3643
546	göster-	fiil	0,95	13790
547	gösterge	isim	0,87	1721
548	gösterici	sıfat	0,85	194
549	gösteril-	fiil	0,91	4170
550	gösterilme	isim	0,90	300
551	gösterim	isim	0,80	520
552	gösterme	isim	0,93	1123
553	göz	isim	0,91	7739
554	gözetim	isim	0,80	150
555	gözle-	fiil	0,83	1094
556	gözlem	isim	0,85	1323
557	gözleme	isim	0,85	50
558	gözlemle-	fiil	0,90	480
559	gözlemlen-	fiil	0,86	974
560	gözlemlenme	isim	0,82	66
561	gözlen-	fiil	0,86	2430
562	gözlenme	isim	0,81	148
563	gözük-	fiil	0,87	225
564	grafik	isim	0,80	1876
565	grup	isim	0,89	19413
566	gruplandırıl-	fiil	0,81	112
567	güçleş-	fiil	0,83	64
568	güçlü	sıfat	0,89	2041
569	gün	isim	0,93	10792

570	güncel	sıfat	0,85	634
571	gündem	isim	0,81	808
572	günlük	isim	0,86	959
573	günlük	sıfat	0,86	2313
574	güven	isim	0,86	1424
575	güvenil-	fiil	0,91	468
576	güvenilir	sıfat	0,89	362
577	güvenli	sıfat	0,86	888
578	hacim	isim	0,81	1786
579	hafif	sıfat	0,86	1126
580	hafta	isim	0,83	2114
581	haftalık	sıfat	0,83	241
582	hâl	isim	0,93	9112
583	hâlâ	zarf	0,87	498
584	hâlen	zarf	0,81	658
585	halk	isim	0,81	4127
586	hangi	sıfat	0,93	3195
587	harcanma	isim	0,80	46
588	hareket	isim	0,88	6590
589	hareketsiz	sıfat	0,81	99
590	hariç	isim	0,91	511
591	hassas	sıfat	0,86	615
592	hassasiyet	isim	0,84	481
593	hatalı	sıfat	0,82	329
594	hayat	isim	0,86	3917

595	hayati	sıfat	0,85	203
596	hazır	sıfat	0,86	826
597	hazırlan-	fiil	0,87	2723
598	hazırlanma	isim	0,86	744
599	hazırlık	isim	0,80	618
600	hedef	isim	0,87	3526
601	hedefle-	fiil	0,87	468
602	hedeflen-	fiil	0,87	630
603	hem	bağlaç	0,94	10421
604	hemen	zarf	0,93	2002
605	henüz	zarf	0,91	910
606	her	sıfat	0,95	16833
607	herhangi	sıfat	0,94	3719
608	hesapla-	fiil	0,82	726
609	hesaplan-	fiil	0,83	3551
610	hesaplanma	isim	0,82	508
611	heterojen	sıfat	0,84	135
612	hız	isim	0,83	7174
613	hızlanma	isim	0,83	89
614	hızlı	sıfat	0,92	2416
615	hiçbir	sıfat	0,87	1481
616	hiçbiri	zamir	0,85	231
617	homojen	sıfat	0,82	486
618	ışık	isim	0,85	2326
619	iç	isim	0,93	17099

620	içer-	fiil	0,92	5961
621	içeri	isim	0,92	6370
622	içerik	isim	0,86	3848
623	içerme	isim	0,91	241
624	için	edat	0,94	60256
625	ideal	sıfat	0,87	393
626	ifade	isim	0,91	10705
627	ihtimal	isim	0,89	505
628	ihtiyaç	isim	0,89	5432
629	ikili	sıfat	0,84	622
630	ikincil	sıfat	0,83	534
631	il	isim	0,94	18099
632	ilaveten	zarf	0,85	136
633	ile	edat	0,96	64741
634	ileri	isim	0,90	2818
635	ilerle-	fiil	0,91	724
636	ilerleme	isim	0,80	943
637	ilet-	fiil	0,83	283
638	ilgi	isim	0,87	1931
639	ilgilen-	fiil	0,86	454
640	ilgili	sıfat	0,90	7379
641	ilişki	isim	0,87	14997
642	ilişkilendir-	fiil	0,88	412
643	ilişkilendirilme	isim	0,81	64
644	ilişkili	sıfat	0,84	3578

645	ilişkin	sıfat	0,83	6216
646	ilk	sıfat	0,93	10263
647	ilke	isim	0,82	2326
648	imkan	isim	0,88	614
649	inaml-	fiil	0,80	90
650	incele-	fiil	0,92	2559
651	inceleme	isim	0,86	2221
652	incelen-	fiil	0,90	4419
653	incelenme	isim	0,91	1545
654	indirge-	fiil	0,84	160
655	indirgenme	isim	0,82	80
656	indiril-	fiil	0,82	69
657	indirilme	isim	0,86	105
658	insan	isim	0,88	11802
659	insanoğlu	isim	0,81	176
660	irdele-	fiil	0,84	176
661	irdelen-	fiil	0,82	168
662	ise	bağlaç	0,96	31852
663	isimlendiril-	fiil	0,86	278
664	istatistik	isim	0,84	653
665	istatistiksel	sıfat	0,85	3243
666	istek	isim	0,89	1373
667	isten-	fiil	0,89	1288
668	istenme	isim	0,80	55
669	iş	isim	0,85	9352

670	işaret	isim	0,88	1922
671	işlem	isim	0,84	8426
672	işleme	isim	0,81	1270
673	işlen-	fiil	0,85	535
674	işleyiş	isim	0,83	510
675	itibaren	zarf	0,87	1732
676	itibari	isim	0,83	778
677	itici	sıfat	0,84	96
678	iyi	sıfat	0,93	7838
679	iyileş-	fiil	0,86	288
680	iyileşme	isim	0,80	954
681	iyileştirilme	isim	0,86	404
682	iz	isim	0,91	1810
683	izle-	fiil	0,87	1872
684	izlen-	fiil	0,83	733
685	izlenme	isim	0,86	436
686	kaba	sıfat	0,81	322
687	kabiliyet	isim	0,80	314
688	kabul	isim	0,90	6625
689	kaçın-	fiil	0,87	302
690	kaçınıl-	fiil	0,87	402
691	kadar	edat	0,94	10775
692	kademeli	sıfat	0,84	201
693	kalan	sıfat	0,90	1514
694	kaldırıl-	fiil	0,84	54

695	kaldırılma	isim	0,84	385
696	kalıcı	sıfat	0,85	667
697	kalın	sıfat	0,86	526
698	kalite	isim	0,83	5040
699	kaliteli	sıfat	0,83	361
700	kalkma	isim	0,85	157
701	kalma	isim	0,91	1474
702	kanı	isim	0,81	266
703	kapalı	sıfat	0,86	1101
704	kapanma	isim	0,81	78
705	kapasite	isim	0,82	2352
706	kapatılma	isim	0,82	136
707	kapla-	fiil	0,84	423
708	kapsa-	fiil	0,91	1543
709	kapsam	isim	0,87	3932
710	kapsamlı	sıfat	0,87	819
711	kar	isim	0,81	851
712	kare	sıfat	0,88	944
713	karış-	fiil	0,84	570
714	karışma	isim	0,81	98
715	karmaşık	sıfat	0,83	679
716	karşı	zarf	0,88	5434
717	karşılama	isim	0,81	185
718	karşılanma	isim	0,86	382
719	karşılaş-	fiil	0,90	922

720	karşılaşılma	isim	0,82	44
721	karşılaşma	isim	0,83	288
722	karşılaştır-	fiil	0,82	231
723	karşılaştırıl-	fiil	0,87	1201
724	karşılaştırılma	isim	0,87	1178
725	karşılaştırma	isim	0,86	1362
726	karşılaştırmalı	sıfat	0,87	230
727	karşılık	isim	0,89	2081
728	karşılıklı	sıfat	0,87	711
729	karşın	edat	0,93	1478
730	kat	isim	0,85	2966
731	katıl-	fiil	0,85	1716
732	katılım	isim	0,82	1453
733	katılma	isim	0,85	910
734	katkı	isim	0,90	4327
735	katsayı	isim	0,84	2759
736	kavram	isim	0,85	5951
737	kaybeden	sıfat	0,82	64
738	kaybetme	isim	0,88	167
739	kaybolma	isim	0,88	102
740	kaydedil-	fiil	0,85	823
741	kayıp	isim	0,88	4030
742	kayıt	isim	0,83	2289
743	kaynak	isim	0,90	10978
744	kaynakça	isim	0,86	623

745	kaynaklan-	fiil	0,91	1561
746	kazan-	fiil	0,90	1909
747	kazanç	isim	0,84	349
748	kazandır-	fiil	0,85	193
749	kazandırılma	isim	0,83	196
750	kazandırma	isim	0,81	42
751	kazanma	isim	0,87	555
752	kendi	zamir	0,87	14730
753	kesil-	fiil	0,81	147
754	kesilme	isim	0,86	150
755	kesim	isim	0,84	1559
756	kesin	sıfat	0,87	990
757	kesinlik	isim	0,85	527
758	keskin	sıfat	0,86	207
759	kez	isim	0,93	2021
760	kıl-	fiil	0,86	956
761	kısa	sıfat	0,94	3209
762	kısaca	zarf	0,87	397
763	kısal-	fiil	0,85	135
764	kısalma	isim	0,86	77
765	kısım	isim	0,93	4900
766	kısıtla-	fiil	0,87	172
767	kısıtlama	isim	0,87	301
768	kısıtlan-	fiil	0,81	59
769	kısıtlı	sıfat	0,87	399

770	kısmen	zarf	0,90	701
771	kısmi	sıfat	0,83	367
772	kıyas	isim	0,87	1024
773	kıyaslama	isim	0,82	107
774	kıyaslan-	fiil	0,81	100
775	kirli	sıfat	0,83	155
776	kişi	isim	0,86	11334
777	kişisel	sıfat	0,83	1791
778	klasik	sıfat	0,86	1147
779	kod	isim	0,81	870
780	kodla-	fiil	0,81	235
781	kol	isim	0,86	1417
782	kolay	sıfat	0,93	1698
783	kolaylaş-	fiil	0,90	171
784	kolaylaştır-	fiil	0,90	398
785	kolaylaştırılma	isim	0,81	39
786	kolaylık	isim	0,92	956
787	komite	isim	0,82	256
788	komşu	isim	0,87	454
789	kon-	fiil	0,92	1153
790	konma	isim	0,87	222
791	kontrol	isim	0,89	8741
792	kontrollü	sıfat	0,84	554
793	konu	isim	0,90	18790
794	konul-	fiil	0,93	1090

795	konulma	isim	0,90	321
796	konum	isim	0,85	2728
797	koordinasyon	isim	0,81	351
798	kopma	isim	0,80	54
799	korelasyon	isim	0,86	1837
800	koruma	isim	0,80	2397
801	korunma	isim	0,82	2501
802	koruyucu	isim	0,82	1314
803	koşul	isim	0,87	6030
804	koy-	fiil	0,91	1941
805	koyma	isim	0,86	275
806	koyu	sıfat	0,83	159
807	köken	isim	0,83	602
808	köklü	sıfat	0,81	203
809	kör	isim	0,83	212
810	kötü	sıfat	0,85	1643
811	kritik	sıfat	0,84	1088
812	kullan-	fiil	0,92	5803
813	kullanıl-	fiil	0,91	25638
814	kullanılma	isim	0,92	3383
815	kullanılmak	isim	0,82	39
816	kullanım	isim	0,90	9971
817	kullanışlı	sıfat	0,82	68
818	kullanma	isim	0,87	1743
819	kural	isim	0,81	2784

820	kurma	isim	0,83	348
821	kurtulma	isim	0,80	62
822	kurul-	fiil	0,87	2025
823	kurulma	isim	0,85	819
824	kuruluş	isim	0,83	2114
825	kuvvetli	sıfat	0,85	478
826	küçük	sıfat	0,94	4365
827	küçül-	fiil	0,82	115
828	kültür	isim	0,81	5111
829	laboratuvar	isim	0,81	1274
830	literatür	isim	0,84	410
831	madde	isim	0,85	11185
832	maddi	sıfat	0,81	794
833	makale	isim	0,83	1466
834	maksimum	isim	0,81	538
835	mantıklı	sıfat	0,81	62
836	maruz	sıfat	0,82	2081
837	materyal	isim	0,83	1118
838	mekanizma	isim	0,85	1762
839	memnun	sıfat	0,82	358
840	merkez	isim	0,88	4526
841	merkezi	sıfat	0,86	1923
842	merkezli	sıfat	0,84	436
843	metot	isim	0,82	1892
844	metre	isim	0,80	782

845	mevcut	sıfat	0,93	2945
846	meydan	isim	0,89	4912
847	miktar	isim	0,84	8081
848	milyonlarca	sıfat	0,83	91
849	minimum	sıfat	0,83	763
850	model	isim	0,82	12209
851	muhtemel	sıfat	0,92	407
852	mutlak	sıfat	0,84	575
853	mutlaka	zarf	0,88	504
854	mücadele	isim	0,81	1456
855	müdürlük	isim	0,80	836
856	mükemmel	sıfat	0,84	240
857	mümkün	sıfat	0,91	4081
858	nadiren	zarf	0,83	223
859	nasıl	zarf	0,86	3438
860	nazaran	zarf	0,84	204
861	neden	isim	0,93	24185
862	negatif	sıfat	0,86	923
863	neredeyse	zarf	0,88	598
864	net	sıfat	0,87	1256
865	netice	isim	0,85	723
866	nihai	sıfat	0,83	298
867	nispeten	zarf	0,87	490
868	nitekim	zarf	0,81	856
869	nitelen-	fiil	0,83	263

870	nitelendiril-	fiil	0,80	109
871	nitelik	isim	0,87	3382
872	nokta	isim	0,87	7365
873	normal	sıfat	0,85	3206
874	not	isim	0,81	700
875	numara	isim	0,85	509
876	objektif	sıfat	0,83	177
877	odakla-	fiil	0,82	218
878	odaklan-	fiil	0,84	542
879	odaklanıl-	fiil	0,80	106
880	ol-	fiil	0,96	84466
881	olabilecek	sıfat	0,89	537
882	olacak	sıfat	0,89	629
883	olağan	sıfat	0,81	230
884	olan	sıfat	0,81	3835
885	olanak	isim	0,87	2257
886	olarak	zarf	0,97	80191
887	olası	sıfat	0,85	1089
888	olasılık	isim	0,85	1630
889	olay	isim	0,88	3958
890	oldukça	zarf	0,94	4901
891	olma	isim	0,94	22868
892	olmak	isim	0,91	1386
893	olmaksızın	zarf	0,85	370
894	olumlu	sıfat	0,83	3153

895	olumsuz	sıfat	0,86	3734
896	olumsuzluk	isim	0,85	290
897	olun-	fiil	0,84	437
898	olunma	isim	0,86	165
899	oluş-	fiil	0,93	10601
900	oluşma	isim	0,93	1307
901	oluştur-	fiil	0,93	7177
902	oluşturma	isim	0,91	1179
903	oluşturul-	fiil	0,88	3405
904	oluşturulma	isim	0,86	1290
905	oluşum	isim	0,86	2678
906	onay	isim	0,85	655
907	oran	isim	0,89	18606
908	orantılı	sıfat	0,84	398
909	organize	sıfat	0,86	268
910	orta	isim	0,94	17203
911	ortalama	isim	0,88	9535
912	ortam	isim	0,90	6780
913	oyna-	fiil	0,91	1518
914	oysa	bağlaç	0,87	527
915	oysaki	bağlaç	0,85	72
916	ölç-	fiil	0,88	706
917	ölçü	isim	0,92	2500
918	ölçül-	fiil	0,84	1586
919	ölçülme	isim	0,87	354

920	ölçüm	isim	0,87	4236
921	ömür	isim	0,85	623
922	ön	isim	0,93	8331
923	önce	zarf	0,95	4876
924	önceki	sıfat	0,93	1503
925	öncelik	isim	0,89	2315
926	öncelikli	sıfat	0,87	514
927	öncü	sıfat	0,80	350
928	öncülük	isim	0,83	196
929	önem	isim	0,92	5802
930	önemli	sıfat	0,93	19403
931	öneri	isim	0,86	1875
932	öneril-	fiil	0,84	2705
933	öngörü	isim	0,82	146
934	öngörülme	isim	0,80	36
935	önle-	fiil	0,88	438
936	önlem	isim	0,86	1265
937	önleme	isim	0,83	491
938	önlenme	isim	0,81	914
939	örneğin	edat	0,91	2140
940	örnek	isim	0,90	12481
941	örnekleme	isim	0,85	513
942	örtüş-	fiil	0,85	296
943	öte	isim	0,86	1563
944	ötürü	zarf	0,86	257

945	öz	isim	0,89	2214
946	özel	sıfat	0,86	4953
947	özellik	isim	0,92	16745
948	özellekle	zarf	0,94	8368
949	özet	isim	0,93	1855
950	özetle-	fiil	0,85	248
951	özetlen-	fiil	0,86	347
952	özgü	sıfat	0,88	1143
953	pahalı	sıfat	0,84	232
954	paket	isim	0,84	802
955	paralel	sıfat	0,91	1253
956	paralellik	isim	0,87	205
957	parametre	isim	0,82	5087
958	parça	isim	0,88	2794
959	parçalanma	isim	0,80	226
960	parlak	sıfat	0,82	181
961	paylaş-	fiil	0,82	422
962	pek	zarf	0,89	2682
963	performans	isim	0,82	4150
964	periyot	isim	0,80	241
965	planla-	fiil	0,85	481
966	planlan-	fiil	0,82	497
967	potansiyel	isim	0,86	2794
968	pozitif	sıfat	0,87	2893
969	pratik	sıfat	0,88	172

970	prensip	isim	0,83	766
971	program	isim	0,84	6044
972	prosedür	isim	0,83	439
973	rağmen	edat	0,93	2962
974	rahatlık	isim	0,89	291
975	rakam	isim	0,85	398
976	rapor	isim	0,88	2444
977	rastla-	fiil	0,84	607
978	rastlan-	fiil	0,90	728
979	referans	isim	0,86	1226
980	renkli	sıfat	0,80	677
981	resmî	sıfat	0,84	577
982	revize	isim	0,80	62
983	risk	isim	0,81	5927
984	rol	isim	0,88	4947
985	saat	isim	0,89	3927
986	saatlik	isim	0,82	430
987	sabit	sıfat	0,82	2223
988	sadece	zarf	0,94	5629
989	safha	isim	0,82	179
990	sağ	sıfat	0,85	2281
991	sağla-	fiil	0,93	8309
992	sağlam	sıfat	0,82	266
993	sağlama	isim	0,88	1366
994	sağlamak	isim	0,83	55

995	sağlan-	fiil	0,91	2931
996	sağlanma	isim	0,88	1941
997	sağlayacak	sıfat	0,81	44
998	sağlıklı	sıfat	0,82	2375
999	sahip	isim	0,95	16865
1000	sakinca	isim	0,81	103
1001	saklama	isim	0,83	129
1002	salınım	isim	0,81	653
1003	sanayi	isim	0,81	1356
1004	sanıye	isim	0,84	835
1005	sapma	isim	0,88	1240
1006	saptama	isim	0,85	151
1007	saptan-	fiil	0,81	2811
1008	saptanma	isim	0,83	524
1009	savun-	fiil	0,82	851
1010	say-	fiil	0,85	4165
1011	saydam	sıfat	0,82	44
1012	saye	isim	0,89	1790
1013	sayı	isim	0,92	13620
1014	sayım	isim	0,80	411
1015	sebebiyet	isim	0,81	159
1016	sebep	isim	0,92	5108
1017	seçil-	fiil	0,88	2375
1018	seçilme	isim	0,86	417
1019	seçim	isim	0,82	2918

1020	seçme	isim	0,84	262
1021	sembol	isim	0,82	467
1022	sergile-	fiil	0,85	723
1023	sert	sıfat	0,82	717
1024	seviye	isim	0,87	4604
1025	seyir	isim	0,84	472
1026	seyrek	sıfat	0,83	84
1027	sık	sıfat	0,81	3377
1028	sıkı	sıfat	0,87	393
1029	sıkıntı	isim	0,81	654
1030	sıkış-	fiil	0,83	136
1031	sıklık	isim	0,86	3801
1032	sına-	fiil	0,83	443
1033	sınıflandırıl-	fiil	0,88	473
1034	sınıflandırılma	isim	0,81	306
1035	sınır	isim	0,88	4379
1036	sınırla-	fiil	0,86	237
1037	sınırlama	isim	0,81	300
1038	sınırlandırıl-	fiil	0,80	57
1039	sınırlı	sıfat	0,93	1693
1040	sıra	isim	0,94	13033
1041	sıralan-	fiil	0,88	425
1042	sistem	isim	0,89	18041
1043	sistematik	sıfat	0,81	602
1044	sokulma	isim	0,81	57

1045	sol	sıfat	0,83	2040
1046	son	isim	0,93	8956
1047	sonraki	sıfat	0,93	1596
1048	sonuç	isim	0,94	29126
1049	sonuçlan-	fiil	0,84	233
1050	sorgula-	fiil	0,82	471
1051	sorgulanma	isim	0,80	146
1052	soru	isim	0,83	4843
1053	sorumlu	sıfat	0,85	1041
1054	sorun	isim	0,82	8699
1055	söz	isim	0,84	6562
1056	sözlü	sıfat	0,81	215
1057	spesifik	sıfat	0,84	330
1058	standart	isim	0,91	3418
1059	strateji	isim	0,80	1862
1060	sun-	fiil	0,88	2065
1061	sunma	isim	0,85	333
1062	sunul-	fiil	0,89	2571
1063	sunulma	isim	0,87	375
1064	sunum	isim	0,81	727
1065	sür-	fiil	0,88	3443
1066	sürdürme	isim	0,83	367
1067	sürdürül-	fiil	0,80	101
1068	sürdürülme	isim	0,83	222
1069	süre	isim	0,91	10676

1070	süreç	isim	0,87	11897
1071	sürekli	zarf	0,87	2000
1072	süreklilik	isim	0,85	593
1073	sürelili	sıfat	0,84	963
1074	sürme	isim	0,83	189
1075	sürül-	fiil	0,80	166
1076	şans	isim	0,86	353
1077	şart	isim	0,85	2515
1078	şeffaf	sıfat	0,84	124
1079	şekil	isim	0,91	38063
1080	şekillenme	isim	0,82	151
1081	şiddetli	sıfat	0,80	687
1082	taban	isim	0,80	1722
1083	tablo	isim	0,91	14700
1084	tahmini	sıfat	0,81	152
1085	takıl-	fiil	0,81	127
1086	takiben	zarf	0,80	329
1087	takip	isim	0,87	2843
1088	taklit	isim	0,85	227
1089	tam	sıfat	0,93	3495
1090	tamam	sıfat	0,92	1251
1091	tamamen	zarf	0,93	1659
1092	tamamla-	fiil	0,89	508
1093	tamamlama	isim	0,84	68
1094	tamamlan-	fiil	0,89	598

1095	tamamlanma	isim	0,86	231
1096	tamamlayıcı	sıfat	0,85	231
1097	tanımla-	fiil	0,90	1755
1098	tanımlama	isim	0,88	627
1099	tanımlan-	fiil	0,92	3058
1100	tanımlanma	isim	0,88	534
1101	tanınma	isim	0,85	264
1102	tanıtıl-	fiil	0,80	104
1103	tara-	fiil	0,85	128
1104	taraf	isim	0,92	17548
1105	tarif	isim	0,85	299
1106	tarih	isim	0,83	6807
1107	tartış-	fiil	0,87	788
1108	tartışıl-	fiil	0,86	343
1109	tartışılma	isim	0,80	137
1110	tartışma	isim	0,93	2577
1111	tarz	isim	0,86	1254
1112	taslak	isim	0,81	124
1113	taşı-	fiil	0,90	3783
1114	taşınma	isim	0,85	472
1115	tecrübe	isim	0,83	532
1116	tehlike	isim	0,82	1060
1117	tek	sıfat	0,95	10720
1118	teknik	isim	0,84	854
1119	teknik	sıfat	0,87	4597

1120	teknoloji	isim	0,82	3362
1121	tekrar	isim	0,93	1610
1122	tekrarla-	fiil	0,84	483
1123	tekrarlan-	fiil	0,84	195
1124	temas	isim	0,85	1234
1125	temel	sıfat	0,88	2042
1126	temel	isim	0,91	9108
1127	temelli	sıfat	0,84	675
1128	temin	isim	0,86	861
1129	temiz	sıfat	0,82	529
1130	temsil	isim	0,84	2528
1131	teori	isim	0,83	1489
1132	teorik	sıfat	0,81	103
1133	tepe	isim	0,81	528
1134	tercih	isim	0,91	4010
1135	terim	isim	0,81	1466
1136	ters	sıfat	0,85	782
1137	tersine	zarf	0,87	322
1138	tespit	isim	0,91	7548
1139	test	isim	0,87	6660
1140	teşkil	isim	0,81	640
1141	teşvik	isim	0,87	906
1142	tetikle-	fiil	0,83	195
1143	teyit	isim	0,83	123
1144	ticari	sıfat	0,82	1281

1145	tip	isim	0,90	5678
1146	tipik	sıfat	0,88	349
1147	titizlik	isim	0,82	58
1148	toplam	isim	0,89	11073
1149	toplama	isim	0,82	75
1150	toplan-	fiil	0,89	1551
1151	toplanma	isim	0,84	643
1152	topluluk	isim	0,80	1052
1153	tutarlı	sıfat	0,82	374
1154	tutma	isim	0,82	270
1155	tutul-	fiil	0,91	1184
1156	tutulma	isim	0,87	561
1157	tüm	sıfat	0,95	9218
1158	tür	isim	0,87	8735
1159	türlü	sıfat	0,80	499
1160	ucuz	sıfat	0,83	233
1161	uç	isim	0,86	1241
1162	uğra-	fiil	0,87	907
1163	uğrama	isim	0,87	165
1164	ulaş-	fiil	0,92	2434
1165	ulaşıl-	fiil	0,84	989
1166	ulaşılma	isim	0,85	240
1167	ulaşma	isim	0,90	858
1168	ulaştırılma	isim	0,81	60
1169	unsur	isim	0,83	2674

1170	uyar-	fiil	0,84	372
1171	uyarı	isim	0,83	492
1172	uygulama	isim	0,88	14134
1173	uygulan-	fiil	0,91	6075
1174	uygulanabilirlik	isim	0,82	142
1175	uygulanacak	sıfat	0,83	207
1176	uygulanma	isim	0,89	1978
1177	uygun	sıfat	0,93	8070
1178	uygunluk	isim	0,85	887
1179	uyma	isim	0,80	120
1180	uyulma	isim	0,85	103
1181	uyum	isim	0,84	2873
1182	uyumlu	sıfat	0,91	1395
1183	uyumsuzluk	isim	0,86	163
1184	uza-	fiil	0,85	618
1185	uzak	sıfat	0,88	1071
1186	uzaklaş-	fiil	0,90	434
1187	uzaklaşma	isim	0,87	91
1188	uzaklaştır-	fiil	0,81	54
1189	uzan-	fiil	0,80	370
1190	uzmanlaş-	fiil	0,82	82
1191	uzun	sıfat	0,91	5258
1192	uzunluk	isim	0,82	1726
1193	ücretsiz	sıfat	0,81	145
1194	ülke	isim	0,81	11798

1195	ünite	isim	0,86	2353
1196	üniversite	isim	0,88	5467
1197	üre-	fiil	0,89	871
1198	üret-	fiil	0,85	940
1199	üretici	sıfat	0,84	267
1200	üretil-	fiil	0,85	2810
1201	üretilme	isim	0,87	548
1202	üretim	isim	0,84	8782
1203	üretkenlik	isim	0,80	99
1204	üretme	isim	0,82	432
1205	ürün	isim	0,83	7427
1206	üst	isim	0,93	4884
1207	üstlen-	fiil	0,85	498
1208	üstünlük	isim	0,85	456
1209	üye	isim	0,81	2650
1210	üzere	zarf	0,95	7764
1211	üzeri	isim	0,94	20167
1212	var	isim	0,93	10519
1213	varıl-	fiil	0,90	521
1214	varlık	isim	0,86	5277
1215	varsayıl-	fiil	0,81	27
1216	varsayım	isim	0,83	599
1217	vasıta	isim	0,86	557
1218	vazgeçil-	fiil	0,86	204
1219	ve	bağlaç	0,96	337173

1220	veri	isim	0,84	16282
1221	verici	sıfat	0,85	309
1222	veril-	fiil	0,93	12005
1223	verilme	isim	0,87	1471
1224	verimli	sıfat	0,87	700
1225	verme	isim	0,85	3265
1226	vermek	isim	0,81	106
1227	veya	bağlaç	0,92	17992
1228	vurgula-	fiil	0,87	1141
1229	vurgulan-	fiil	0,90	372
1230	vurgulanma	isim	0,82	65
1231	ya	bağlaç	0,92	13375
1232	yabancı	sıfat	0,82	1557
1233	yakın	sıfat	0,89	4321
1234	yaklaşık	sıfat	0,91	3674
1235	yaklaşım	isim	0,88	6041
1236	yaklaşma	isim	0,84	119
1237	yan	isim	0,94	9296
1238	yanıt	isim	0,89	4002
1239	yani	bağlaç	0,88	3667
1240	yanlış	sıfat	0,90	2446
1241	yansı-	fiil	0,85	938
1242	yansıma	isim	0,85	650
1243	yansıtma	isim	0,81	83
1244	yapacak	sıfat	0,81	101

1245	yapı	isim	0,84	18754
1246	yapıcı	sıfat	0,83	161
1247	yapıl-	fiil	0,94	26471
1248	yapılan	sıfat	0,90	1817
1249	yapılış	isim	0,80	54
1250	yapılma	isim	0,90	3814
1251	yapısal	sıfat	0,85	1502
1252	yapma	sıfat	0,89	2314
1253	yapma	isim	0,83	400
1254	yarar	isim	0,87	1094
1255	yararlan-	fiil	0,91	653
1256	yararlanıl-	fiil	0,90	877
1257	yararlanma	isim	0,80	154
1258	yararlı	sıfat	0,88	728
1259	yarat-	fiil	0,85	1782
1260	yaratılma	isim	0,83	134
1261	yaratma	isim	0,83	180
1262	yardım	isim	0,84	3651
1263	yardımcı	isim	0,89	2111
1264	yarı	isim	0,91	2269
1265	yarım	sıfat	0,86	299
1266	yasa	isim	0,83	1381
1267	yasal	sıfat	0,82	944
1268	yaş	isim	0,82	11528
1269	yaşa-	fiil	0,84	4148

1270	yaşam	isim	0,83	8758
1271	yaşan-	fiil	0,84	2022
1272	yaşanma	isim	0,85	235
1273	yat-	fiil	0,80	920
1274	yavaş	sıfat	0,91	841
1275	yaygın	sıfat	0,93	2991
1276	yaygınlaş-	fiil	0,87	279
1277	yaygınlaşma	isim	0,84	279
1278	yaygınlaştırılma	isim	0,81	158
1279	yayıl-	fiil	0,86	439
1280	yayılma	isim	0,86	621
1281	yayın	isim	0,85	1499
1282	yayınla-	fiil	0,87	410
1283	yayınlan-	fiil	0,83	519
1284	yazılı	sıfat	0,83	887
1285	yazılma	isim	0,81	98
1286	yelpaze	isim	0,85	144
1287	yeni	sıfat	0,90	9151
1288	yeniden	zarf	0,90	4366
1289	yenilenme	isim	0,80	129
1290	yer	isim	0,92	27157
1291	yerleş-	fiil	0,88	870
1292	yerleştiril-	fiil	0,84	905
1293	yetenek	isim	0,88	1357
1294	yeter	isim	0,90	137

1295	yeterli	sıfat	0,90	3160
1296	yetersiz	sıfat	0,87	1505
1297	yıkıcı	sıfat	0,81	151
1298	yıl	isim	0,90	22343
1299	yıldız	isim	0,84	598
1300	yıllık	isim	0,88	2268
1301	yine	zarf	0,91	3394
1302	yitir-	fiil	0,81	254
1303	yitirme	isim	0,83	61
1304	yoğun	sıfat	0,87	2243
1305	yoğunlaş-	fiil	0,87	448
1306	yoğunluk	isim	0,83	2554
1307	yok	isim	0,91	5268
1308	yokluk	isim	0,81	290
1309	yol	isim	0,93	13062
1310	yorumla-	fiil	0,88	475
1311	yorumlan-	fiil	0,83	232
1312	yorumlanma	isim	0,87	269
1313	yön	isim	0,92	7557
1314	yönel-	fiil	0,86	666
1315	yönelik	sıfat	0,86	7132
1316	yönelim	isim	0,84	328
1317	yönelme	isim	0,82	110
1318	yönet-	fiil	0,86	338
1319	yönetim	isim	0,83	5071

1320	yönlen-	fiil	0,89	291
1321	yönlendir-	fiil	0,84	181
1322	yönlendirilme	isim	0,88	116
1323	yönlendirme	isim	0,81	275
1324	yönlü	sıfat	0,82	1286
1325	yöntem	isim	0,90	18694
1326	yukarı	isim	0,91	1803
1327	yükle-	fiil	0,82	321
1328	yüklen-	fiil	0,82	187
1329	yüklenme	isim	0,81	118
1330	yüksek	sıfat	0,91	18530
1331	yüksel-	fiil	0,89	952
1332	yükselme	isim	0,88	369
1333	yükselt-	fiil	0,81	28
1334	yükseltilme	isim	0,84	139
1335	yükseltme	isim	0,82	69
1336	yürütül-	fiil	0,82	1324
1337	yürütülme	isim	0,82	300
1338	yüzde	isim	0,89	2691
1339	yüzlerce	sıfat	0,84	95
1340	zaman	isim	0,94	16957
1341	zamanlama	isim	0,80	67
1342	zamanlı	sıfat	0,81	770
1343	zararlı	sıfat	0,82	598
1344	zayıfla-	fiil	0,84	112

1345	zengin	sıfat	0,87	992
1346	ziyade	zarf	0,85	427
1347	zorla-	fiil	0,83	431
1348	zorlama	isim	0,82	72
1349	zorlaş-	fiil	0,88	157
1350	zorlaştır-	fiil	0,85	151
1351	zorlayıcı	sıfat	0,84	104
1352	zorlu	sıfat	0,82	146
1353	zorluk	isim	0,88	968
1354	zorun	isim	0,81	112
1355	zorunlu	sıfat	0,82	1250
1356	zorunluluk	isim	0,83	496

EK 4. TÜRKÇENİN AKADEMİK SÖZCÜK LİSTESİ (TASL)

	SÖZCÜK	TÜR	FRE.
1	açı	isim	25999
2	açık	sıfat	7771
3	açıklamak	fiil	3949
4	açıklama	isim	2870
5	açıklanmak	fiil	375
6	açıklanma	isim	257
7	açıklık	isim	774
8	açılmak	fiil	2434
9	açılma	isim	978
10	açma	isim	490
11	ad	isim	12083
12	adapte	sıfat	260
13	adet	isim	5862
14	adlandırılmak	fiil	2830
15	ağır	sıfat	2785
16	ağırlık	isim	850
17	ait	sıfat	14484
18	akın	isim	158
19	aksaklık	isim	94
20	aksi	sıfat	336
21	aksine	zarf	1556
22	aktarmak	fiil	1137
23	aktarılmak	fiil	1289
24	aktarıma	isim	595
25	aktarım	isim	752
26	aktarma	isim	382
27	aktif	sıfat	4120
28	aktivite	isim	6814
29	almak	fiil	36669
30	alakalı	sıfat	125
31	alan	isim	50211
32	alet	isim	744
33	algı	isim	347
34	algılamak	fiil	1083
35	algılama	isim	1158
36	algılanma	isim	401
37	alıcı	sıfat	773

38	alınmak	fiil	27114
39	alınma	isim	5119
40	alışkanlık	isim	881
41	alma	isim	7481
42	alt	isim	23995
43	altın	sıfat	1353
44	amaç	isim	25842
45	amaçlamak	fiil	2020
46	amaçlanmak	fiil	2281
47	amaçlı	sıfat	1045
48	an	isim	13349
49	anahtar	isim	6091
50	analitik	sıfat	584
51	analiz	isim	28167
52	ancak	bağlaç	19654
53	ani	sıfat	869
54	aniden	zarf	177
55	anket	isim	4625
56	anlama	isim	2031
57	anlamlı	sıfat	12837
58	anlamlılık	isim	485
59	anlaşmak	fiil	813
60	anlaşılmak	fiil	2499
61	anlaşılma	isim	1144
62	anlatılmak	fiil	842
63	anlatma	isim	89
64	anlık	sıfat	307
65	ara	isim	49968
66	aracılık	isim	3770
67	araç	isim	11478
68	aralık	isim	8462
69	arama	isim	648
70	aranmak	fiil	264
71	araştırmak	fiil	3686
72	araştırmacı	isim	2057
73	araştırılmak	fiil	1908
74	araştırılma	isim	619
75	araştırma	isim	30296
76	araştırmacı	isim	4204

77	arayış	isim	377
78	arka	isim	2560
79	arkadaş	isim	2781
80	artmak	fiil	10026
81	art	isim	10284
82	arttırmak	fiil	3317
83	arttırıcı	sıfat	202
84	arttırılmak	fiil	157
85	arttırılma	isim	1209
86	arttırma	isim	890
87	artış	isim	11092
88	artma	isim	5565
89	arttırmak	fiil	2033
90	arttırılma	isim	1037
91	arttırma	isim	610
92	arzu	isim	1136
93	asıl	isim	1116
94	aslında	zarf	2390
95	aşmak	fiil	985
96	aşağı	isim	3643
97	aşama	isim	7946
98	aşamalı	sıfat	405
99	aşılma	isim	188
100	aşırı	sıfat	3398
101	aşma	isim	183
102	ateş	isim	604
103	atılmak	fiil	1118
104	atılma	isim	339
105	av	isim	163
106	avantaj	isim	2151
107	avuç	isim	160
108	ay	isim	9557
109	ayarlamak	fiil	198
110	aylık	isim	2893
111	aynı	sıfat	20575
112	ayrı	sıfat	5429
113	ayrıca	zarf	16771
114	ayrılmak	fiil	5126
115	ayrılma	isim	1620
116	ayırım	isim	883

117	ayrıntı	isim	576
118	ayrıntılı	sıfat	1813
119	az	sıfat	14823
120	azalmak	fiil	5758
121	azalma	isim	6308
122	azaltmak	fiil	2171
123	azaltılmak	fiil	404
124	azaltılma	isim	1601
125	azaltma	isim	1062
126	azami	sıfat	80
127	azlık	isim	391
128	bağımlı	sıfat	1838
129	bağımsız	sıfat	4357
130	bağlamak	fiil	1721
131	bağlam	isim	6477
132	bağlanmak	fiil	1506
133	bağlantı	isim	3165
134	bağlantılı	sıfat	1037
135	bağlı	sıfat	18428
136	bahsedilmek	fiil	765
137	bahsetmek	fiil	514
138	bakılmak	fiil	779
139	bakılmaksızın	zarf	99
140	bakış	isim	3743
141	barınmak	fiil	200
142	barındırma	isim	56
143	basamak	isim	688
144	basit	sıfat	2608
145	baskı	isim	1152
146	baskın	isim	494
147	baş	isim	16444
148	başarı	isim	2186
149	başarılı	sıfat	2930
150	başarısız	sıfat	202
151	başka	sıfat	9275
152	başlamak	fiil	11160
153	başlama	isim	1779
154	başlanmak	fiil	1622
155	başlangıç	isim	4502
156	başlanma	isim	339

157	başlatılmak	fiil	245
158	başlatılma	isim	146
159	başlı	sıfat	400
160	başlıca	sıfat	1502
161	başlık	isim	3436
162	başlıklı	sıfat	1423
163	başvurmak	fiil	2874
164	batma	isim	39
165	baz	isim	879
166	bazen	zarf	2187
167	bazı	sıfat	15456
168	bazlı	sıfat	757
169	beklenmek	fiil	2738
170	beklenti	isim	2806
171	belirgin	sıfat	2992
172	belirginleşmek	fiil	67
173	belirlemek	fiil	6656
174	belirleme	isim	2272
175	belirlenmek	fiil	15778
176	belirlenme	isim	7030
177	belirleyici	sıfat	929
178	belirli	sıfat	4503
179	belirsiz	sıfat	254
180	belirsizlik	isim	500
181	belirtmek	fiil	6345
182	belirtilmek	fiil	7257
183	belirtilme	isim	184
184	belirtme	isim	56
185	belli	sıfat	4195
186	benimsemek	fiil	922
187	benimseme	isim	64
188	benimsenmek	fiil	184
189	benimsenme	isim	259
190	benzemek	fiil	10353
191	benzer	sıfat	65
192	benzeri	isim	1262
193	benzerlik	isim	2161
194	beraber	zarf	2050
195	beri	edat	624
196	beslemek	fiil	847

197	bırakılmak	fiil	1186
198	bırakılma	isim	187
199	bırakma	isim	326
200	biçim	isim	12809
201	bildirmek	fiil	1079
202	bildiri	isim	338
203	bildirilmek	fiil	1958
204	bildirim	isim	382
205	bileşen	isim	4186
206	bilgi	isim	30948
207	bilim	isim	5200
208	bilimsel	sıfat	3734
209	bilinmek	fiil	5704
210	binç	isim	962
211	binme	isim	789
212	binlerce	sıfat	416
213	birbiri	zamir	4827
214	birçoğu	zamir	179
215	birçok	sıfat	10416
216	birden	zarf	2095
217	birebir	sıfat	158
218	bireysel	sıfat	3512
219	biri	zamir	13920
220	birikim	isim	1501
221	birikme	isim	120
222	birim	isim	9882
223	birincil	sıfat	1066
224	birkaç	sıfat	2203
225	birkaçı	zamir	81
226	birleşmek	fiil	1424
227	birleştirilmek	fiil	287
228	birleştirilme	isim	126
229	birleştirme	isim	139
230	birlik	isim	18136
231	birliktelik	isim	306
232	birtakım	sıfat	973
233	bitiş	isim	100
234	bitme	isim	57
235	biyolojik	sıfat	1638
236	boş	sıfat	1058

237	boşluk	isim	1385
238	boy	isim	4466
239	boyut	isim	14044
240	boyutlu	sıfat	2698
241	bozmak	fiil	1551
242	bozma	isim	133
243	bozuk	sıfat	95
244	bozulmak	fiil	30
245	bozulma	isim	2317
246	bölge	isim	23917
247	bölüm	isim	13556
248	bölünmek	fiil	595
249	böylece	zarf	2576
250	bu	sıfat	205101
251	bulgu	isim	12415
252	bulma	isim	1254
253	bulunmak	fiil	42989
254	bulunan	sıfat	121
255	bulundurma	isim	92
256	bulundurulmak	fiil	979
257	bulundurulma	isim	310
258	bulunma	isim	4341
259	bulunulmak	fiil	192
260	bulunulma	isim	66
261	bura	isim	8253
262	buz	isim	282
263	bünye	isim	610
264	bütün	sıfat	7030
265	bütünlük	isim	1364
266	büyük	sıfat	19871
267	büyüklik	isim	1970
268	canlı	sıfat	1743
269	canlılık	isim	237
270	cazip	sıfat	157
271	cevap	isim	4753
272	ciddi	sıfat	2951
273	cihaz	isim	4310
274	cilt	isim	2662
275	cins	isim	1493
276	cinsiyet	isim	7730

277	civar	isim	1631
278	çaba	isim	2609
279	çabuk	sıfat	214
280	çağ	isim	1252
281	çalışmak	fiil	6587
282	çalışılmak	fiil	3594
283	çalışılma	isim	282
284	çalışma	isim	102375
285	çap	isim	3106
286	çarpmak	fiil	873
287	çekmek	fiil	5324
288	çekici	sıfat	799
289	çekilmek	fiil	822
290	çekilme	isim	598
291	çerçeve	isim	5895
292	çeşit	isim	1186
293	çeşitli	sıfat	10908
294	çevirme	isim	91
295	çevre	isim	14523
296	çevresel	sıfat	3115
297	çevrilmek	fiil	545
298	çevrilme	isim	69
299	çıkmaq	fiil	19213
300	çıkmaq	isim	3300
301	çıkarmak	fiil	3308
302	çıkarmak	fiil	1830
303	çıkarmak	isim	1116
304	çıkarma	isim	1118
305	çıkartılmak	fiil	47
306	çıkartılma	isim	207
307	çıkartma	isim	39
308	çıkış	isim	1697
309	çıkma	isim	2921
310	çıplak	sıfat	182
311	çift	sıfat	1611
312	çizmek	fiil	1324
313	çizgi	isim	2041
314	çoğu	zamir	2887
315	çoğunluk	isim	4771
316	çoklu	sıfat	1607

317	çözülme	isim	468
318	çünkü	bağlaç	5129
319	da	bağlaç	88244
320	dağılmak	fiil	571
321	dağılım	isim	5286
322	dağınıklık	isim	32
323	daha	zarf	71332
324	dahi	bağlaç	948
325	dahil	zarf	2249
326	daima	zarf	283
327	dair	sıfat	4456
328	dakika	isim	4716
329	dal	isim	2404
330	dalga	isim	1407
331	dar	sıfat	725
332	daralma	isim	82
333	data	isim	93
334	davranış	isim	13560
335	davranma	isim	235
336	dayalı	sıfat	4543
337	dayanmak	fiil	3969
338	dayanıklı	sıfat	779
339	dayanıklılık	isim	262
340	demek	fiil	71293
341	defa	isim	1465
342	değer	isim	57638
343	değerlendirmek	fiil	1978
344	değerlendirilmek	fiil	5724
345	değerlendirilme	isim	5746
346	değerlendirilmiş	sıfat	414
347	değerlendirme	isim	11418
348	değerli	sıfat	1225
349	değnilmek	fiil	194
350	değişmek	fiil	8064
351	değişik	sıfat	2347
352	değişiklik	isim	7789
353	değişim	isim	13306
354	değişken	sıfat	4606
355	değişkenlik	isim	710
356	değişmek	isim	167

357	değiştirmek	fiil	974
358	değiştirilmek	fiil	843
359	değiştirilme	isim	631
360	değiştirme	isim	1852
361	demir	isim	1646
362	demografik	sıfat	1920
363	denmek	fiil	103
364	denenmek	fiil	255
365	denenme	isim	43
366	dengelemek	fiil	48
367	dengelenme	isim	37
368	denilmek	fiil	1109
369	deniz	isim	1547
370	denk	isim	568
371	derece	isim	10023
372	derecelendirilme	isim	20
373	dergi	isim	3325
374	derin	sıfat	1635
375	destek	isim	8637
376	desteklemek	fiil	2522
377	destekleme	isim	228
378	desteklenmek	fiil	899
379	desteklenme	isim	348
380	detaylandırmak	fiil	28
381	detaylı	sıfat	1527
382	devam	isim	8430
383	devamlı	sıfat	427
384	devamlılık	isim	309
385	deyiş	isim	1658
386	dezavantaj	isim	746
387	dış	isim	15771
388	dışarı	isim	1736
389	diğer	sıfat	30357
390	dikkat	isim	13067
391	dikkatli	sıfat	652
392	dilim	isim	530
393	dinamik	sıfat	1974
394	direkt	sıfat	268
395	direnç	isim	1596
396	dirençli	sıfat	324

397	doğal	sıfat	8386
398	doğan	sıfat	599
399	doğma	isim	142
400	doğru	sıfat	12012
401	doğrudan	zarf	5361
402	doğrulama	fiil	415
403	doğrulanmak	fiil	131
404	doğrulama	isim	66
405	doğrultu	isim	4846
406	doğrusal	sıfat	892
407	doğu	isim	1940
408	dokunma	isim	141
409	dolaşım	isim	612
410	dolayı	zarf	6085
411	dolaylı	sıfat	1244
412	doldurulmak	fiil	324
413	doldurulma	isim	101
414	dolma	isim	64
415	donatılmak	fiil	46
416	döndürülme	isim	36
417	dönem	isim	26620
418	dönemli	sıfat	106
419	döngü	isim	1506
420	dönme	isim	1402
421	dönük	sıfat	1273
422	dönüşmek	fiil	2259
423	dönüş	isim	1041
424	dönüşme	isim	633
425	dönüştürme	isim	137
426	dönüştürülmek	fiil	566
427	dönüştürülme	isim	2435
428	dönüşüm	isim	1830
429	durağan	sıfat	100
430	durma	isim	472
431	durulma	isim	26356
432	durum	isim	25026
433	duyarlı	sıfat	714
434	duyarlılık	isim	1048
435	duyma	isim	7674
436	duyulma	isim	117

437	dünya	isim	8049
438	düşme	isim	7361
439	düşük	sıfat	8958
440	düşüklük	isim	166
441	düşünölmek	fiil	3040
442	düşünölme	isim	624
443	düşürmek	fiil	1176
444	düşürme	isim	132
445	düşürölme	isim	165
446	düşüş	isim	1023
447	düz	sıfat	556
448	düzelmek	fiil	1871
449	düzeltilme	isim	129
450	düzen	isim	2226
451	düzenleme	isim	2417
452	düzenlenme	isim	1888
453	düzenli	sıfat	1291
454	düzensiz	sıfat	13931
455	düzey	isim	15210
456	düzgün	sıfat	1115
457	düzlem	isim	642
458	edici	sıfat	38178
459	edilmek	fiil	39898
460	edilme	isim	6504
461	edinmek	fiil	2327
462	edinilme	isim	43
463	eğer	bağlaç	3900
464	eğilim	isim	3479
465	eğitilme	isim	108
466	eğitimli	sıfat	115
467	eklemek	fiil	482
468	eklenmek	fiil	7064
469	eklenme	isim	456
470	ekonomik	sıfat	5539
471	eksen	isim	990
472	eksik	sıfat	2252
473	eksiklik	isim	1880
474	eksiksiz	sıfat	228
475	ekstra	sıfat	24678
476	el	isim	22667

477	elverişli	sıfat	548
478	emmek	fiil	27222
479	en	zarf	24885
480	ender	sıfat	597
481	endişe	isim	1940
482	engel	isim	2141
483	engellemek	fiil	1064
484	engelleme	isim	315
485	engellenmek	fiil	385
486	engellenme	isim	567
487	enstitü	isim	447
488	entegre	sıfat	370
489	erime	isim	252
490	erişmek	fiil	6809
491	erişme	isim	60
492	erkek	isim	8469
493	erken	sıfat	4174
494	esas	isim	2824
495	esna	isim	2925
496	esnek	sıfat	509
497	eş	isim	1976
498	eşik	isim	2083
499	eşit	sıfat	3511
500	eşitlemek	fiil	36
501	eşitlik	isim	2184
502	eşsiz	sıfat	1833
503	etmek	fiil	20483
504	etken	isim	21439
505	etki	isim	23808
506	etkilemek	fiil	5286
507	etkileme	isim	1128
508	etkilenmek	fiil	1186
509	etkilenme	isim	3199
510	etkileşim	isim	7226
511	etkili	sıfat	7144
512	etkin	sıfat	8187
513	etkinlik	isim	3687
514	etme	isim	5315
515	etmen	isim	2060
516	etraf	isim	860

517	ettirilme	isim	173
518	ettirme	isim	4405
519	ev	isim	6635
520	evre	isim	1339
521	evrensel	sıfat	440
522	faaliyet	isim	4012
523	fakat	bağlaç	11739
524	faktör	isim	11524
525	fakülte	isim	9039
526	fark	isim	23634
527	farkındalık	isim	848
528	farklı	sıfat	16526
529	farklılaşmak	fiil	5758
530	farklılık	isim	6663
531	fayda	isim	1404
532	faydalanılmak	fiil	772
533	faydalı	sıfat	12343
534	fazla	sıfat	11719
535	fazlalık	isim	1890
536	fırsat	isim	758
537	fikir	isim	5625
538	fiziksel	sıfat	5519
539	fizyolojik	sıfat	4473
540	form	isim	4165
541	formül	isim	1186
542	garanti	isim	439
543	gecikmek	fiil	1226
544	geçerli	sıfat	1702
545	geçerlilik	isim	625
546	geçici	sıfat	917
547	geçilmek	fiil	573
548	geçilme	isim	3065
549	geçirmek	fiil	3180
550	geçirilmek	fiil	1005
551	geçirilme	isim	671
552	geçirme	isim	2298
553	geçiş	isim	2438
554	geçme	isim	2201
555	geçmiş	sıfat	15035
556	gelmek	fiil	14925

557	geleneksel	sıfat	7274
558	gelişmek	fiil	9106
559	gelişigüzel	sıfat	57
560	gelişim	isim	5849
561	gelişme	isim	7347
562	geliştirmek	fiil	1079
563	geliştirilmek	fiil	4357
564	geliştirilme	isim	1559
565	geliştirilmiş	sıfat	1408
566	geliştirme	isim	1645
567	gelme	isim	9664
568	genel	sıfat	8915
569	genelde	zarf	4434
570	genellikle	zarf	6165
571	geniş	sıfat	3244
572	genişlemek	fiil	762
573	genişleme	isim	503
574	genişletilmek	fiil	942
575	genişletilme	isim	105
576	genişletme	isim	37
577	genişlik	isim	4083
578	gerçek	isim	6321
579	gerçekleşmek	fiil	3724
580	gerçekleşme	isim	1351
581	gerçekleştirmek	fiil	4586
582	gerçekleştirilmek	fiil	4262
583	gerçekleştirilme	isim	1340
584	gereç	isim	7481
585	gerek	sıfat	10808
586	gerekli	sıfat	5000
587	gereklilik	isim	1984
588	gerekme	isim	41
589	gereksemek	fiil	3493
590	gereksinim	isim	3917
591	gereksiz	sıfat	254
592	gerektirmek	fiil	1476
593	gerektirme	isim	2157
594	geri	isim	5939
595	gerilemek	fiil	135
596	getirmek	fiil	5483

597	getirilmek	fiil	1914
598	getirilme	isim	1143
599	getirme	isim	28122
600	gibi	edat	28339
601	giden	sıfat	620
602	gidermek	fiil	4587
603	giderilme	isim	423
604	giderme	isim	185
605	gidilmek	fiil	155
606	gidilen	sıfat	176
607	girilmek	fiil	161
608	giriş	isim	4847
609	girme	isim	951
610	gitme	isim	623
611	gittikçe	zarf	770
612	gizli	sıfat	28423
613	global	sıfat	298
614	göre	edat	30835
615	görev	isim	5405
616	görme	isim	16215
617	görülme	fiil	14948
618	görülme	isim	2248
619	görünmek	fiil	1003
620	görünme	isim	1111
621	görüntü	isim	2454
622	görünüm	isim	14910
623	görünür	sıfat	446
624	görünüş	isim	423
625	görüş	isim	3643
626	göstermek	fiil	14974
627	gösterge	isim	5443
628	gösterici	sıfat	194
629	gösterilmek	fiil	4525
630	gösterilme	isim	1427
631	gösterim	isim	520
632	gösterme	isim	8984
633	göz	isim	7455
634	gözetim	isim	150
635	gözlemek	fiil	1072
636	gözlem	isim	1323

637	gözleme	isim	542
638	gözlemlemek	fiil	1466
639	gözlemlenmek	fiil	917
640	gözlemlenme	isim	2493
641	gözlenmek	fiil	2683
642	gözlenme	isim	373
643	gözükmek	fiil	2119
644	grafik	isim	21421
645	grup	isim	19844
646	gruplandırılmak	fiil	112
647	güç	isim	7136
648	güçleşmek	fiil	2134
649	güçleştirmek	fiil	53
650	güçlü	sıfat	12798
651	güçlük	isim	823
652	gün	isim	11029
653	güncel	sıfat	1576
654	güncellik	isim	48
655	gündem	isim	808
656	gündüz	isim	274
657	günlük	isim	3262
658	günlük	sıfat	3837
659	güven	isim	2396
660	güvenilmek	fiil	760
661	güvenilir	sıfat	1246
662	güvenli	sıfat	2525
663	hacim	isim	2846
664	hafif	sıfat	3270
665	hafta	isim	2513
666	haftalık	sıfat	9342
667	hâl	isim	9606
668	hâlâ	zarf	1077
669	hâlen	zarf	4557
670	halk	isim	6695
671	hangi	sıfat	9454
672	harcanma	isim	46
673	hareket	isim	6787
674	hareketsiz	sıfat	99
675	hariç	isim	1037
676	hassas	sıfat	615

677	hassasiyet	isim	931
678	hastalık	isim	11299
679	hat	isim	1912
680	hata	isim	2725
681	hatalı	sıfat	4182
682	hava	isim	4478
683	hayat	isim	4345
684	hayati	sıfat	992
685	hazır	sıfat	3415
686	hazırlanmak	fiil	3260
687	hazırlanma	isim	4251
688	hazırlık	isim	618
689	hedef	isim	3103
690	hedeflemek	fiil	1050
691	hedeflenmek	fiil	11017
692	hem	bağlaç	12083
693	hemen	zarf	2821
694	henüz	zarf	17666
695	her	sıfat	19715
696	herhangi	sıfat	7162
697	hesaplamak	fiil	726
698	hesaplanmak	fiil	3891
699	hesaplanma	isim	7706
700	heterojen	sıfat	135
701	hız	isim	8957
702	hızlanma	isim	89
703	hızlı	sıfat	4648
704	hiçbir	sıfat	1481
705	hiçbiri	zamir	231
706	homojen	sıfat	486
707	ışık	isim	19504
708	iç	isim	22029
709	içermek	fiil	12374
710	içeri	isim	10091
711	içerik	isim	4171
712	içerme	isim	60471
713	için	edat	57027
714	ideal	sıfat	11158
715	ifade	isim	11617
716	ihtimal	isim	5942

717	ihtiyaç	isim	6183
718	ikili	sıfat	622
719	ikincil	sıfat	18721
720	il	isim	18170
721	ila	edat	224
722	ilave	isim	1137
723	ilaveten	zarf	64827
724	ile	edat	63115
725	ileri	isim	3478
726	ilerlemek	fiil	1140
727	ilerleme	isim	943
728	iletmek	fiil	2193
729	iletirme	isim	144
730	ilgi	isim	2417
731	ilgilenmek	fiil	7956
732	ilgili	sıfat	21678
733	ilişki	isim	16077
734	ilişkilendirmek	fiil	3984
735	ilişkilendirilme	isim	64
736	ilişkili	sıfat	9756
737	ilişkin	sıfat	16576
738	ilk	sıfat	10004
739	ilke	isim	2326
740	imkan	isim	735
741	inanç	isim	1186
742	inanılmak	fiil	2631
743	incelemek	fiil	5077
744	inceleme	isim	6826
745	incelenmek	fiil	5723
746	incelenme	isim	1655
747	indeks	isim	1811
748	indirgemek	fiil	254
749	indirgenme	isim	80
750	indirilmek	fiil	69
751	indirilme	isim	11959
752	insan	isim	12673
753	insanoğlu	isim	359
754	ipucu	isim	190
755	irdelenmek	fiil	32020
756	irdelenme	fiil	168

757	ise	bağlaç	32543
758	isimlendirilmek	fiil	278
759	istatistik	isim	653
760	istatistiksel	sıfat	4722
761	istek	isim	2671
762	isteme	isim	219
763	istenmek	fiil	3324
764	istenilen	sıfat	588
765	istenme	isim	55
766	ister	bağlaç	242
767	iş	isim	9352
768	işaret	isim	10676
769	işlem	isim	9643
770	işleme	isim	1578
771	işlenmek	fiil	959
772	işlenme	isim	276
773	işlev	isim	2760
774	işleyiş	isim	2220
775	işte	zarf	285
776	itmek	fiil	312
777	itibaren	zarf	2369
778	itibari	isim	8436
779	itici	sıfat	96
780	iyi	sıfat	7491
781	iyileşmek	fiil	662
782	iyileşme	isim	954
783	iyileştirilme	isim	2175
784	iz	isim	2670
785	izlemek	fiil	1872
786	izlenmek	fiil	1061
787	izlenme	isim	6974
788	kaba	sıfat	322
789	kabiliyet	isim	314
790	kabul	isim	6864
791	kaçınmak	fiil	656
792	kaçınılmak	fiil	11124
793	kaçınılma	isim	53
794	kaçış	isim	84
795	kadar	edat	10654
796	kademeli	sıfat	1686

797	kadın	isim	8739
798	kalan	sıfat	1588
799	kaldırılmak	fiil	54
800	kaldırılma	isim	1006
801	kalıcı	sıfat	1151
802	kalın	sıfat	5551
803	kalite	isim	4831
804	kaliteli	sıfat	565
805	kalkma	isim	1616
806	kalma	isim	1181
807	kanı	isim	266
808	kanıt	isim	587
809	kanıtlanmak	fiil	136
810	kapalı	sıfat	972
811	kapanma	isim	225
812	kapasite	isim	2352
813	kapatılma	isim	1670
814	kapatma	isim	60
815	kaplamak	fiil	423
816	kaplı	sıfat	306
817	kapsamak	fiil	5547
818	kapsam	isim	4814
819	kapsamlı	sıfat	1806
820	kar	isim	851
821	kare	sıfat	824
822	karişmak	fiil	756
823	karişik	sıfat	225
824	karişiklik	isim	146
825	karişma	isim	788
826	karmaşık	sıfat	6102
827	karşı	zarf	5091
828	karşılama	isim	1118
829	karşılanma	isim	382
830	karşılaşmak	fiil	1301
831	karşılaşılma	isim	44
832	karşılaşma	isim	492
833	karşılaştırmak	fiil	1477
834	karşılaştırılmak	fiil	2203
835	karşılaştırılma	isim	2475
836	karşılaştırma	isim	1663

837	karşılaştırmalı	sıfat	2366
838	karşılık	isim	2584
839	karşılıklı	sıfat	2114
840	karşın	edat	4328
841	kat	isim	4124
842	kategori	isim	1539
843	katılmak	fiil	2609
844	katılım	isim	1453
845	katılma	isim	5108
846	katkı	isim	7080
847	katsayı	isim	8776
848	kavram	isim	6137
849	kaybeden	sıfat	266
850	kaybetme	isim	299
851	kaybolma	isim	921
852	kaydedilmek	fiil	4681
853	kaydedilme	isim	90
854	kayıp	isim	6489
855	kayıt	isim	12691
856	kaynak	isim	10831
857	kaynakça	isim	2137
858	kaynaklanmak	fiil	3411
859	kaynaklı	sıfat	1276
860	kazanmak	fiil	2331
861	kazanç	isim	349
862	kazandırmak	fiil	805
863	kazandırılma	isim	196
864	kazandırma	isim	42
865	kazanma	isim	15467
866	kenar	isim	754
867	kendi	zamir	15073
868	kesilmek	fiil	147
869	kesilme	isim	1147
870	kesim	isim	1559
871	kesin	sıfat	1109
872	kesinlik	isim	527
873	kesintisiz	sıfat	104
874	keskin	sıfat	2238
875	kez	isim	2907
876	kılmak	fiil	4222

877	kısa	sıfat	3170
878	kısaca	zarf	397
879	kısaltmak	fiil	5003
880	kısalma	isim	77
881	kısım	isim	5005
882	kısıtlamak	fiil	490
883	kısıtlama	isim	714
884	kısıtlanmak	fiil	59
885	kısıtlayıcı	sıfat	51
886	kısıtlı	sıfat	1057
887	kısmen	zarf	986
888	kısmi	sıfat	1386
889	kıyas	isim	1066
890	kıyaslamak	fiil	119
891	kıyaslama	isim	107
892	kıyaslanmak	fiil	100
893	kirli	sıfat	11483
894	kişi	isim	12797
895	kişisel	sıfat	2831
896	klasik	sıfat	2097
897	kod	isim	1147
898	kodlamak	fiil	1598
899	koku	isim	575
900	kol	isim	2819
901	kolay	sıfat	1871
902	kolaylaşmak	fiil	594
903	kolaylaştırmak	fiil	1400
904	kolaylaştırılma	isim	39
905	kolaylaştırma	isim	38
906	kolaylık	isim	1378
907	kombinasyon	isim	473
908	komite	isim	256
909	komşu	isim	1524
910	konmak	fiil	1414
911	konma	isim	8996
912	kontrol	isim	9156
913	kontrollü	sıfat	19307
914	konu	isim	19262
915	konulmak	fiil	1431
916	konulma	isim	3076

917	konum	isim	2725
918	koordinasyon	isim	2163
919	koordine	sıfat	91
920	kopma	isim	54
921	korelasyon	isim	4361
922	koruma	isim	2397
923	korunma	isim	3488
924	koruyucu	isim	7199
925	koşul	isim	7521
926	koymak	fiil	2335
927	koyma	isim	445
928	koyu	sıfat	780
929	köken	isim	778
930	kökenli	sıfat	468
931	köklü	sıfat	366
932	kör	isim	1795
933	kötü	sıfat	2261
934	kritik	sıfat	6585
935	kullanmak	fiil	31404
936	kullanılmak	fiil	26874
937	kullanılma	isim	3280
938	kullanılmak	isim	10016
939	kullanım	isim	10109
940	kullanışlı	sıfat	1808
941	kullanma	isim	2037
942	kural	isim	2784
943	kurma	isim	2397
944	kurtulma	isim	62
945	kurulmak	fiil	2640
946	kurulma	isim	1307
947	kuruluş	isim	2114
948	kuvvetli	sıfat	4781
949	küçük	sıfat	9209
950	küçülmek	fiil	115
951	kültür	isim	6727
952	kültürel	sıfat	3159
953	laboratuvar	isim	1589
954	liste	isim	706
955	literatür	isim	14853
956	madde	isim	11921

957	maddi	sıfat	1341
958	makale	isim	1466
959	maksimum	isim	2630
960	manevi	sıfat	288
961	mantıklı	sıfat	62
962	maruz	sıfat	2611
963	materyal	isim	2726
964	mekanizma	isim	6400
965	memnun	sıfat	358
966	merkez	isim	5919
967	merkezi	sıfat	2145
968	merkezli	sıfat	2326
969	mesafe	isim	1515
970	metot	isim	4856
971	metre	isim	782
972	mevcut	sıfat	7588
973	meşdan	isim	12622
974	miktar	isim	7731
975	milyonlarca	sıfat	855
976	minimum	sıfat	12986
977	model	isim	10983
978	muhtemel	sıfat	1029
979	mutlak	sıfat	962
980	mutlaka	zarf	1342
981	mücadele	isim	1456
982	müdürlük	isim	934
983	mükemmel	sıfat	4333
984	mümkün	sıfat	4299
985	nadiren	zarf	3667
986	nasıl	zarf	3951
987	nazaran	zarf	24375
988	neden	isim	23770
989	negatif	sıfat	1573
990	neredeyse	zarf	1772
991	nesil	isim	497
992	net	sıfat	1802
993	netice	isim	1011
994	nicelik	isim	154
995	niceliksel	sıfat	98
996	nihai	sıfat	809

997	nispeten	zarf	707
998	nitekim	zarf	856
999	nitelenmek	fiil	3594
1000	nitelendirilmek	fiil	109
1001	nitelik	isim	10920
1002	nokta	isim	10209
1003	normal	sıfat	4203
1004	not	isim	1168
1005	numara	isim	610
1006	objektif	sıfat	428
1007	oda	isim	2058
1008	odaklamak	fiil	769
1009	odaklanmak	fiil	84968
1010	odaklanılmak	fiil	106
1011	odaklanma	isim	95
1012	okuma	isim	861
1013	olmak	fiil	82955
1014	olabilecek	sıfat	537
1015	olacak	sıfat	4466
1016	olağan	sıfat	230
1017	olan	sıfat	8120
1018	olanak	isim	82659
1019	olarak	zarf	75584
1020	olası	sıfat	5060
1021	olasılık	isim	1630
1022	olay	isim	9080
1023	oldukça	zarf	27664
1024	olma	isim	23325
1025	olmak	isim	1789
1026	olmaksızın	zarf	3499
1027	olumlu	sıfat	7065
1028	olumsuz	sıfat	4140
1029	olumsuzluk	isim	726
1030	olunmak	fiil	662
1031	olunma	isim	10762
1032	oluşmak	fiil	11454
1033	oluşma	isim	8499
1034	oluşturmak	fiil	8349
1035	oluşturma	isim	4597
1036	oluşturulmak	fiil	4592

1037	oluşturulma	isim	3730
1038	oluşum	isim	3506
1039	onay	isim	19338
1040	oran	isim	15827
1041	orantılı	sıfat	644
1042	organ	isim	2188
1043	organizasyon	isim	721
1044	organize	sıfat	17452
1045	orta	isim	26586
1046	ortak	sıfat	2053
1047	ortalama	isim	16018
1048	ortam	isim	8641
1049	otomatik	sıfat	393
1050	oynamak	fiil	2068
1051	oysa	bağlaç	536
1052	oysaki	bağlaç	777
1053	öge	isim	570
1054	öğrenilmek	fiil	245
1055	ölçmek	fiil	3150
1056	ölçü	isim	4255
1057	ölçülmek	fiil	1744
1058	ölçülme	isim	4578
1059	ölçüm	isim	12174
1060	ölçüt	isim	1273
1061	ölüm	isim	2140
1062	ömür	isim	623
1063	ön	isim	12920
1064	önce	zarf	6310
1065	önceki	sıfat	3794
1066	öncelik	isim	3249
1067	öncelikli	sıfat	6422
1068	öncü	sıfat	350
1069	öncülük	isim	196
1070	önder	isim	74
1071	önem	isim	25292
1072	önemli	sıfat	19936
1073	önemsemek	fiil	135
1074	önermek	fiil	1188
1075	öneri	isim	4608
1076	önerilmek	fiil	2558

1077	öngörü	isim	146
1078	öngörülme	isim	36
1079	önlemek	fiil	1664
1080	önlem	isim	1775
1081	önleme	isim	1343
1082	önlenme	isim	3081
1083	örneğin	edat	14535
1084	örnek	isim	12268
1085	örnekleme	isim	513
1086	örtüşmek	fiil	1848
1087	öte	isim	1619
1088	ötürü	zarf	2492
1089	öz	isim	7160
1090	özel	sıfat	21276
1091	özellik	isim	24632
1092	özellekle	zarf	9104
1093	özelliikli	sıfat	92
1094	özen	isim	411
1095	özet	isim	1821
1096	özetlemek	fiil	606
1097	özetlenmek	fiil	1487
1098	özgü	sıfat	1353
1099	pahalı	sıfat	1035
1100	paket	isim	1916
1101	paralel	sıfat	1323
1102	paralellik	isim	5298
1103	parametre	isim	7631
1104	parça	isim	5818
1105	parçalanma	isim	226
1106	parlak	sıfat	181
1107	patlama	isim	108
1108	pay	isim	921
1109	paylaşmak	fiil	422
1110	paylaşma	isim	88
1111	pek	zarf	6763
1112	performans	isim	4293
1113	periyot	isim	241
1114	planlamak	fiil	1104
1115	planlanmak	fiil	3347
1116	posta	isim	168

1117	potansiyel	isim	5590
1118	pozisyon	isim	1150
1119	pozitif	sıfat	3396
1120	pratik	sıfat	172
1121	prensip	isim	1147
1122	profil	isim	883
1123	program	isim	6044
1124	prosedür	isim	3330
1125	rağmen	edat	2946
1126	rahatlık	isim	664
1127	rakam	isim	2771
1128	rapor	isim	2789
1129	rastlamak	fiil	1886
1130	rastlanmak	fiil	728
1131	referans	isim	1705
1132	renkli	sıfat	677
1133	resmî	sıfat	6422
1134	revize	isim	62
1135	risk	isim	11127
1136	riskli	sıfat	483
1137	rol	isim	9033
1138	rutin	isim	140
1139	saat	isim	5717
1140	saatlik	isim	430
1141	sabit	sıfat	7518
1142	sabitlemek	fiil	90
1143	sadece	zarf	5413
1144	safha	isim	2430
1145	sağ	sıfat	10402
1146	sağlamak	fiil	9966
1147	sağlam	sıfat	266
1148	sağlama	isim	1620
1149	sağlamak	isim	2987
1150	sağlanmak	fiil	4653
1151	sağlanma	isim	2045
1152	sağlayacak	sıfat	2441
1153	sağlıklı	sıfat	19243
1154	sahip	isim	17181
1155	sakinca	isim	103
1156	saklama	isim	129

1157	salınım	isim	1800
1158	sanayi	isim	2189
1159	saniye	isim	1049
1160	santimetre	isim	2839
1161	sapma	isim	1240
1162	saptama	isim	696
1163	saptanmak	fiil	2811
1164	saptanma	isim	1256
1165	savunmak	fiil	2621
1166	saymak	fiil	4165
1167	saydam	sıfat	44
1168	saye	isim	15244
1169	sayı	isim	12969
1170	sayım	isim	526
1171	sebebiyet	isim	5227
1172	sebep	isim	7296
1173	seçenek	isim	957
1174	seçilmek	fiil	4814
1175	seçilme	isim	417
1176	seçim	isim	3323
1177	seçme	isim	262
1178	sembol	isim	467
1179	serbest	sıfat	1063
1180	sergilemek	fiil	1423
1181	sergileme	isim	88
1182	sert	sıfat	5326
1183	seviye	isim	4885
1184	seyir	isim	3793
1185	seyrek	sıfat	84
1186	sık	sıfat	3652
1187	sıkı	sıfat	393
1188	sıkıntı	isim	4513
1189	sıkışmak	fiil	136
1190	sıklık	isim	3704
1191	sınamak	fiil	443
1192	sınıflama	isim	480
1193	sınıflandırılmak	fiil	762
1194	sınıflandırılma	isim	4790
1195	sınır	isim	4386
1196	sınırlamak	fiil	521

1197	sınırlama	isim	280
1198	sınırlandırılmak	fiil	1762
1199	sınırlı	sıfat	14754
1200	sıra	isim	12742
1201	sıralanmak	fiil	18451
1202	sıvı	isim	1502
1203	sistem	isim	18400
1204	sistematik	sıfat	2605
1205	soğuk	sıfat	953
1206	sokulma	isim	57
1207	sol	sıfat	10975
1208	son	isim	9780
1209	sonraki	sıfat	30640
1210	sonuç	isim	27433
1211	sonuçlanmak	fiil	709
1212	sorgulamak	fiil	5326
1213	sorgulanma	isim	146
1214	soru	isim	5738
1215	sorumlu	sıfat	9730
1216	sorun	isim	14802
1217	sorunsuz	sıfat	68
1218	sosyokültürel	sıfat	82
1219	söz	isim	9370
1220	sözlü	sıfat	215
1221	spesifik	sıfat	330
1222	standart	isim	5702
1223	strateji	isim	1862
1224	stres	isim	2049
1225	sunmak	fiil	2310
1226	sunma	isim	2907
1227	sunulmak	fiil	2701
1228	sunulma	isim	3815
1229	sunum	isim	727
1230	sürmek	fiil	3376
1231	sürdürme	isim	448
1232	sürdürülmek	fiil	351
1233	sürdürülme	isim	10936
1234	süre	isim	22445
1235	süreç	isim	14208
1236	sürekli	zarf	2765

1237	süreklilik	isim	1550
1238	sürelili	sıfat	986
1239	sürme	isim	189
1240	sürülmek	fiil	535
1241	şans	isim	38362
1242	şart	isim	2515
1243	şeffaf	sıfat	124
1244	şekil	isim	37452
1245	şekillenme	isim	822
1246	şiddet	isim	2725
1247	şiddetli	sıfat	2351
1248	şüphe	isim	363
1249	tabaka	isim	1820
1250	taban	isim	16222
1251	tablo	isim	16427
1252	tahmini	sıfat	152
1253	takılmak	fiil	127
1254	takiben	zarf	329
1255	takip	isim	5952
1256	taklit	isim	227
1257	tam	sıfat	4744
1258	tamam	sıfat	2947
1259	tamamen	zarf	1917
1260	tamamlamak	fiil	508
1261	tamamlama	isim	68
1262	tamamlanmak	fiil	844
1263	tamamlanma	isim	423
1264	tamamlayıcı	sıfat	1962
1265	tanım	isim	2158
1266	tanıma	isim	535
1267	tanımlamak	fiil	2354
1268	tanımlama	isim	3751
1269	tanımlanmak	fiil	3646
1270	tanımlanma	isim	780
1271	tanınma	isim	425
1272	tanıtılmak	fiil	104
1273	taramak	fiil	17651
1274	taraf	isim	16819
1275	tarama	isim	1411
1276	tarif	isim	7099

1277	tarih	isim	7784
1278	tarihçe	isim	92
1279	tartışmak	fiil	1237
1280	tartışılmak	fiil	2904
1281	tartışılma	isim	137
1282	tartışma	isim	3897
1283	tarz	isim	5043
1284	taslak	isim	124
1285	taşımak	fiil	3875
1286	taşınma	isim	1024
1287	tecrübe	isim	11241
1288	tehlike	isim	1060
1289	tek	sıfat	10670
1290	teknik	sıfat	9093
1291	teknoloji	isim	6722
1292	teknolojik	sıfat	876
1293	tekrar	isim	3291
1294	tekrarlamak	fiil	955
1295	tekrarlanmak	fiil	423
1296	tekrarlanma	isim	65
1297	temas	isim	2362
1298	temel	isim	11810
1299	temel	sıfat	11461
1300	temelli	sıfat	675
1301	temin	isim	1732
1302	temiz	sıfat	1122
1303	temsil	isim	4497
1304	teori	isim	1489
1305	teorik	sıfat	103
1306	tepe	isim	528
1307	tercih	isim	7747
1308	terim	isim	2755
1309	terk	isim	370
1310	ters	sıfat	1369
1311	tersine	zarf	618
1312	tespit	isim	14597
1313	test	isim	13502
1314	teşkil	isim	1246
1315	teşvik	isim	1805
1316	tetiklemek	fiil	403

1317	teyit	isim	238
1318	ticari	sıfat	2242
1319	tip	isim	10950
1320	tipik	sıfat	635
1321	titizlik	isim	58
1322	ton	isim	727
1323	toplam	isim	21601
1324	toplama	isim	181
1325	toplanmak	fiil	2952
1326	toplanma	isim	1269
1327	topluluk	isim	2270
1328	trafik	isim	570
1329	tutarlı	sıfat	374
1330	tutma	isim	541
1331	tutulmak	fiil	2315
1332	tutulma	isim	1133
1333	tutum	isim	2193
1334	tüm	sıfat	18255
1335	tür	isim	17187
1336	türlü	sıfat	1287
1337	ucuz	sıfat	412
1338	uç	isim	1241
1339	uğramak	fiil	1723
1340	uğrama	isim	309
1341	ulaşmak	fiil	4603
1342	ulaşılmak	fiil	1875
1343	ulaşılma	isim	445
1344	ulaşma	isim	1724
1345	ulaştırılma	isim	125
1346	ulusal	sıfat	1463
1347	unsur	isim	5386
1348	uyarmak	fiil	696
1349	uyarı	isim	492
1350	uyarlamak	fiil	140
1351	uyarlanma	isim	61
1352	uygulamak	fiil	2275
1353	uygulama	isim	26930
1354	uygulanmak	fiil	11857
1355	uygulanabilirlik	isim	293
1356	uygulanacak	sıfat	207

1357	uygulanma	isim	4151
1358	uygun	sıfat	15960
1359	uygunluk	isim	887
1360	uyuma	isim	120
1361	uyulma	isim	103
1362	uyum	isim	5714
1363	uyumlu	sıfat	2731
1364	uyumsuzluk	isim	163
1365	uzamak	fiil	1140
1366	uzak	sıfat	2145
1367	uzaklaşmak	fiil	943
1368	uzaklaşma	isim	177
1369	uzaklaştırmak	fiil	54
1370	uzanmak	fiil	370
1371	uzantı	isim	156
1372	uzmanlaşmak	fiil	82
1373	uzun	sıfat	9768
1374	uzunluk	isim	3588
1375	ücretsiz	sıfat	145
1376	üçgen	isim	156
1377	ülke	isim	20984
1378	ünite	isim	4740
1379	üniversite	isim	11455
1380	üremek	fiil	1543
1381	üretmek	fiil	1858
1382	üretici	sıfat	267
1383	üretilmek	fiil	5463
1384	üretilme	isim	998
1385	üretim	isim	17530
1386	üretken	sıfat	136
1387	üretkenlik	isim	99
1388	üretme	isim	862
1389	ürün	isim	14219
1390	üst	isim	9215
1391	üstlenmek	fiil	1026
1392	üstün	sıfat	492
1393	üstünlük	isim	1009
1394	üye	isim	2650
1395	üzere	zarf	15301
1396	üzeri	isim	39111

1397	var	isim	20840
1398	varılmak	fiil	1018
1399	varlık	isim	10449
1400	varma	isim	85
1401	varsayılmak	fiil	27
1402	varsayım	isim	599
1403	varyasyon	isim	144
1404	vasıta	isim	980
1405	vazgeçilmek	fiil	389
1406	ve	bağlaç	657858
1407	veri	isim	30194
1408	verici	sıfat	632
1409	verilmek	fiil	23435
1410	verilme	isim	2855
1411	verimli	sıfat	700
1412	veriş	isim	45
1413	verme	isim	6123
1414	vermek	isim	191
1415	veya	bağlaç	34622
1416	vurgulamak	fiil	2491
1417	vurgulanmak	fiil	747
1418	vurgulanma	isim	133
1419	ya	bağlaç	26935
1420	yabancı	sıfat	1557
1421	yakalanma	isim	54
1422	yakın	sıfat	8003
1423	yakınlık	isim	425
1424	yaklaşık	sıfat	7135
1425	yaklaşım	isim	12575
1426	yaklaşma	isim	218
1427	yan	isim	18015
1428	yanıt	isim	7755
1429	yani	bağlaç	7262
1430	yanlış	sıfat	4358
1431	yanlışlık	isim	87
1432	yansımak	fiil	1960
1433	yansıma	isim	1388
1434	yansıtma	fiil	67
1435	yansıtma	isim	83
1436	yapacak	sıfat	222

1437	yapan	sıfat	65
1438	yapay	sıfat	936
1439	yapı	isim	36155
1440	yapıcı	sıfat	161
1441	yapılmak	fiil	49843
1442	yapılan	sıfat	3542
1443	yapılandırma	isim	99
1444	yapılış	isim	54
1445	yapılma	isim	7275
1446	yapısal	sıfat	3056
1447	yapma	sıfat	2648
1448	yapma	isim	2763
1449	yarar	isim	1990
1450	yararlanmak	fiil	1406
1451	yararlanılmak	fiil	1769
1452	yararlanılma	isim	106
1453	yararlanma	isim	154
1454	yararlı	sıfat	1397
1455	yaratmak	fiil	3726
1456	yaratılma	isim	134
1457	yaratma	isim	386
1458	yardım	isim	3651
1459	yardımcı	isim	4125
1460	yarı	isim	4404
1461	yarım	sıfat	551
1462	yasa	isim	1381
1463	yasal	sıfat	1902
1464	yaş	isim	22320
1465	yaşamak	fiil	8544
1466	yaşam	isim	17694
1467	yaşama	isim	491
1468	yaşanmak	fiil	3767
1469	yaşanma	isim	476
1470	yatmak	fiil	920
1471	yatak	isim	760
1472	yatırmak	fiil	78
1473	yatkınlık	isim	190
1474	yavaşı	sıfat	1630
1475	yaygın	sıfat	5667
1476	yaygınlaşmak	fiil	279

1477	yaygınlaşma	isim	535
1478	yaygınlaştırılma	isim	158
1479	yayılmak	fiil	805
1480	yayıma	isim	1223
1481	yayın	isim	1499
1482	yayınlamak	fiil	783
1483	yayınlanmak	fiil	937
1484	yazılı	sıfat	1858
1485	yazılma	isim	98
1486	yelpaze	isim	268
1487	yeni	sıfat	17726
1488	yeniden	zarf	8320
1489	yenilenme	isim	129
1490	yer	isim	53885
1491	yerleşmek	fiil	1677
1492	yerleştirmek	fiil	39
1493	yerleştirilmek	fiil	1733
1494	yerleştirilme	isim	265
1495	yerleştirme	isim	183
1496	yetenek	isim	2936
1497	yeter	isim	301
1498	yeterli	sıfat	6446
1499	yetersiz	sıfat	3033
1500	yetişme	isim	53
1501	yıkıcı	sıfat	151
1502	yıl	isim	40005
1503	yıldız	isim	1150
1504	yıllık	isim	4256
1505	yine	zarf	6413
1506	yitirmek	fiil	460
1507	yitirme	isim	61
1508	yoğun	sıfat	4324
1509	yoğunlaşmak	fiil	908
1510	yoğunluk	isim	5424
1511	yoğunluklu	sıfat	126
1512	yok	isim	5268
1513	yokluk	isim	290
1514	yol	isim	25119
1515	yorum	isim	1023
1516	yorumlamak	fiil	923

1517	yorumlanmak	fiil	435
1518	yorumlanma	isim	520
1519	yön	isim	14895
1520	yönelmek	fiil	1288
1521	yönelik	sıfat	13411
1522	yönelim	isim	328
1523	yönelme	isim	198
1524	yönetmek	fiil	338
1525	yönetilme	isim	123
1526	yönetim	isim	9173
1527	yönlenmek	fiil	582
1528	yönlendirmek	fiil	389
1529	yönlendirilme	isim	250
1530	yönlendirme	isim	543
1531	yönlü	sıfat	2424
1532	yöntem	isim	37536
1533	yukarı	isim	3678
1534	yük	isim	3539
1535	yüklemek	fiil	630
1536	yüklenmek	fiil	385
1537	yüklenme	isim	118
1538	yüksek	sıfat	35300
1539	yükselmek	fiil	1863
1540	yükseliş	isim	103
1541	yükselme	isim	757
1542	yükseltmek	fiil	28

1543	yükseltilme	isim	280
1544	yükseltme	isim	69
1545	yürütülmek	fiil	2334
1546	yürütülme	isim	567
1547	yüzde	isim	4862
1548	yüzlerce	sıfat	190
1549	zaman	isim	33199
1550	zamanlama	isim	67
1551	zamanlı	sıfat	1223
1552	zararlı	sıfat	598
1553	zayıflamak	fiil	253
1554	zengin	sıfat	2059
1555	zenginlik	isim	284
1556	zincir	isim	923
1557	ziyade	zarf	775
1558	zorlamak	fiil	873
1559	zorlama	isim	72
1560	zorlaşmak	fiil	317
1561	zorlaştırmak	fiil	291
1562	zorlayıcı	sıfat	104
1563	zorlu	sıfat	146
1564	zorluk	isim	2037
1565	zorun	isim	230
1566	zorunlu	sıfat	2240
1567	zorunluluk	isim	1037

EK 5. TASL'DAN HAREKETLE GELİŞTİRİLEN BİRİNCİL VE İKİNCİL LİSTE

1	açı	isim	birincil	24	algılama	isim	birincil	48	anlatılmak	fiil	birincil
2	açık	sıfat	birincil	25	algılamak	fiil	birincil	49	ara	isim	birincil
3	açıklama	isim	birincil	26	algılanma	isim	birincil	50	aracılık	isim	birincil
4	açıklamak	fiil	birincil	27	alınma	isim	birincil	51	araç	isim	birincil
5	açıklanmak	fiil	birincil	28	alınmak	fiil	birincil	52	aralık	isim	birincil
6	açılma	isim	birincil	29	alma	isim	birincil	53	araştırmacı	isim	birincil
7	açılmak	fiil	birincil	30	almak	fiil	birincil	54	araştırılmak	fiil	birincil
8	ad	isim	birincil	31	alt	isim	birincil	55	araştırma	isim	birincil
9	adapte	sıfat	birincil	32	altın	sıfat	birincil	56	araştırmacı	isim	birincil
10	adet	isim	birincil	33	amaç	isim	birincil	57	araştırmak	fiil	birincil
11	adlandırılmak	fiil	birincil	34	amaçlamak	fiil	birincil	58	arka	isim	birincil
12	ağır	sıfat	birincil	35	amaçlanmak	fiil	birincil	59	art	isim	birincil
13	ağırlık	isim	birincil	36	an	isim	birincil	60	artırıcı	sıfat	birincil
14	ait	sıfat	birincil	37	anahtar	isim	birincil	61	artırılma	isim	birincil
15	aksine	zarf	birincil	38	analiz	isim	birincil	62	artırma	isim	birincil
16	aktarımla	isim	birincil	39	ancak	bağlaç	birincil	63	artırmak	fiil	birincil
17	aktarılmak	fiil	birincil	40	ani	sıfat	birincil	64	artış	isim	birincil
18	aktarım	isim	birincil	41	aniden	zarf	birincil	65	artma	isim	birincil
19	aktarma	isim	birincil	42	anket	isim	birincil	66	artmak	fiil	birincil
20	aktarmak	fiil	birincil	43	anlama	isim	birincil	67	arttırılma	isim	birincil
21	aktif	sıfat	birincil	44	anlamalı	sıfat	birincil	68	arttırma	isim	birincil
22	aktivite	isim	birincil	45	anlaşılma	isim	birincil	69	arttırmak	fiil	birincil
23	alan	isim	birincil	46	anlaşılmak	fiil	birincil	70	arzu	isim	birincil
				47	anlaşmak	fiil	birincil	71	asıl	isim	birincil

72	aslında	zarf	birincil
73	aşağı	isim	birincil
74	aşama	isim	birincil
75	aşamalı	sıfat	birincil
76	aşılma	isim	birincil
77	aşırı	sıfat	birincil
78	aşma	isim	birincil
79	aşmak	fiil	birincil
80	atılma	isim	birincil
81	atılmak	fiil	birincil
82	avantaj	isim	birincil
83	ay	isim	birincil
84	aylık	isim	birincil
85	aynı	sıfat	birincil
86	ayrı	sıfat	birincil
87	ayrıca	zarf	birincil
88	ayrılma	isim	birincil
89	ayrılmak	fiil	birincil
90	ayrıntı	isim	birincil
91	ayrıntılı	sıfat	birincil
92	az	sıfat	birincil
93	azalma	isim	birincil
94	azalmak	fiil	birincil
95	azaltılma	isim	birincil
96	azaltılmak	fiil	birincil

97	azaltma	isim	birincil
98	azaltmak	fiil	birincil
99	azlık	isim	birincil
100	bağımlı	sıfat	birincil
101	bağımsız	sıfat	birincil
102	bağlam	isim	birincil
103	bağlamak	fiil	birincil
104	bağlanmak	fiil	birincil
105	bağlantı	isim	birincil
106	bağlantılı	sıfat	birincil
107	bağlı	sıfat	birincil
108	bahsedilmek	fiil	birincil
109	bakılmak	fiil	birincil
110	bakış	isim	birincil
111	basit	sıfat	birincil
112	baş	isim	birincil
113	başarılı	sıfat	birincil
114	başka	sıfat	birincil
115	başlama	isim	birincil
116	başlamak	fiil	birincil
117	başlangıç	isim	birincil
118	başlanma	isim	birincil
119	başlanmak	fiil	birincil
120	başlatılma	isim	birincil
121	başı	sıfat	birincil

122	başlıca	sıfat	birincil
123	başlık	isim	birincil
124	başlıklı	sıfat	birincil
125	başvurmak	fiil	birincil
126	bazen	zarf	birincil
127	bazı	sıfat	birincil
128	bazlı	sıfat	birincil
129	beklenmek	fiil	birincil
130	beklenti	isim	birincil
131	belirgin	sıfat	birincil
132	belirleme	isim	birincil
133	belirlemek	fiil	birincil
134	belirlenme	isim	birincil
135	belirlenmek	fiil	birincil
136	belirleyici	sıfat	birincil
137	belirli	sıfat	birincil
138	belirtilme	isim	birincil
139	belirtilmek	fiil	birincil
140	belirtmek	fiil	birincil
141	belli	sıfat	birincil
142	benimsemek	fiil	birincil
143	benimsenme	isim	birincil
144	benzemek	fiil	birincil
145	benzeri	isim	birincil
146	benzerlik	isim	birincil

147	beraber	zarf	birincil
148	beslemek	fiil	birincil
149	birakılmak	fiil	birincil
150	birakma	isim	birincil
151	biçim	isim	birincil
152	bileşen	isim	birincil
153	bilgi	isim	birincil
154	bilimsel	sıfat	birincil
155	bilinme	isim	birincil
156	bilinmek	fiil	birincil
157	binlerce	sıfat	birincil
158	birçoğu	zamir	birincil
159	birçok	sıfat	birincil
160	birden	zarf	birincil
161	bireysel	sıfat	birincil
162	biri	zamir	birincil
163	birikim	isim	birincil
164	birim	isim	birincil
165	birincil	sıfat	birincil
166	birkaç	sıfat	birincil
167	birleşmek	fiil	birincil
168	birlik	isim	birincil
169	birtakım	sıfat	birincil
170	boş	sıfat	birincil
171	boy	isim	birincil

172	boyut	isim	birincil
173	boyutlu	sıfat	birincil
174	bozma	isim	birincil
175	bozmak	fiil	birincil
176	bozulma	isim	birincil
177	bölge	isim	birincil
178	bölüm	isim	birincil
179	bölünmek	fiil	birincil
180	bu	sıfat	birincil
181	bulgu	isim	birincil
182	bulma	isim	birincil
183	bulunan	sıfat	birincil
184	bulundurma	isim	birincil
185	bulundurulma	isim	birincil
186	bulundurulmak	fiil	birincil
187	bulunma	isim	birincil
188	bulunmak	fiil	birincil
189	bura	isim	birincil
190	bütün	sıfat	birincil
191	bütünlük	isim	birincil
192	büyük	sıfat	birincil
193	cazip	sıfat	birincil
194	cevap	isim	birincil
195	ciddi	sıfat	birincil
196	cihaz	isim	birincil

197	cins	isim	birincil
198	cinsiyet	isim	birincil
199	civar	isim	birincil
200	çaba	isim	birincil
201	çalışılma	isim	birincil
202	çalışılmak	fiil	birincil
203	çalışma	isim	birincil
204	çap	isim	birincil
205	çarpmak	fiil	birincil
206	çekici	sıfat	birincil
207	çekilme	isim	birincil
208	çekilmek	fiil	birincil
209	çekmek	fiil	birincil
210	çerçeve	isim	birincil
211	çeşitli	sıfat	birincil
212	çevre	isim	birincil
213	çevresel	sıfat	birincil
214	çevrilmek	fiil	birincil
215	çıkar	isim	birincil
216	çıkarılma	isim	birincil
217	çıkarılmak	fiil	birincil
218	çıkarma	isim	birincil
219	çıkarmak	fiil	birincil
220	çıkartılma	isim	birincil
221	çıkma	isim	birincil

222	çıkılmak	fiil	birincil
223	çift	sıfat	birincil
224	çizgi	isim	birincil
225	çizmek	fiil	birincil
226	çoğu	zamir	birincil
227	çoğunluk	isim	birincil
228	çoklu	sıfat	birincil
229	çözülme	isim	birincil
230	çünkü	bağlaç	birincil
231	da	bağlaç	birincil
232	dağılmak	fiil	birincil
233	daha	zarf	birincil
234	dahi	bağlaç	birincil
235	dair	sıfat	birincil
236	dakika	isim	birincil
237	dal	isim	birincil
238	dar	sıfat	birincil
239	davranış	isim	birincil
240	davranma	isim	birincil
241	dayalı	sıfat	birincil
242	dayanıklı	sıfat	birincil
243	dayanmak	fiil	birincil
244	defa	isim	birincil
245	değer	isim	birincil
246	değerlendirilme	isim	birincil

247	değerlendirilmek	fiil	birincil
248	değerlendirilmiş	sıfat	birincil
249	değerlendirme	isim	birincil
250	değerlendirmek	fiil	birincil
251	değerli	sıfat	birincil
252	değişik	sıfat	birincil
253	değişiklik	isim	birincil
254	değişim	isim	birincil
255	değişken	sıfat	birincil
256	değişkenlik	isim	birincil
257	değişmek	fiil	birincil
258	değişmek	isim	birincil
259	değiştirilme	isim	birincil
260	değiştirilmek	fiil	birincil
261	değiştirme	isim	birincil
262	değiştirmek	fiil	birincil
263	demek	fiil	birincil
264	demir	isim	birincil
265	demografik	sıfat	birincil
266	denenmek	fiil	birincil
267	denilmek	fiil	birincil
268	denk	isim	birincil
269	derece	isim	birincil
270	derin	sıfat	birincil
271	destek	isim	birincil

272	desteklemek	fiil	birincil
273	desteklenmek	fiil	birincil
274	detaylı	sıfat	birincil
275	devam	isim	birincil
276	devamlı	sıfat	birincil
277	deyiş	isim	birincil
278	dezavantaj	isim	birincil
279	dış	isim	birincil
280	dışarı	isim	birincil
281	diğer	sıfat	birincil
282	dikkat	isim	birincil
283	dikkatli	sıfat	birincil
284	dinamik	sıfat	birincil
285	doğal	sıfat	birincil
286	doğru	sıfat	birincil
287	doğrudan	zarf	birincil
288	doğrulama	fiil	birincil
289	doğrultu	isim	birincil
290	dolayı	zarf	birincil
291	dolaylı	sıfat	birincil
292	doldurulmak	fiil	birincil
293	dönem	isim	birincil
294	döngü	isim	birincil
295	dönme	isim	birincil
296	dönük	sıfat	birincil

297	dönüş	isim	birincil
298	dönüşme	isim	birincil
299	dönüşmek	fiil	birincil
300	dönüştürülme	isim	birincil
301	dönüştürülmek	fiil	birincil
302	dönüşüm	isim	birincil
303	durma	isim	birincil
304	durulma	isim	birincil
305	durum	isim	birincil
306	duyarlılık	isim	birincil
307	duyma	isim	birincil
308	dünya	isim	birincil
309	düşme	isim	birincil
310	düşük	sıfat	birincil
311	düşünülme	isim	birincil
312	düşünülmek	fiil	birincil
313	düşürme	isim	birincil
314	düşüş	isim	birincil
315	düzelmek	fiil	birincil
316	düzen	isim	birincil
317	düzenlenme	isim	birincil
318	düzenli	sıfat	birincil
319	düzensiz	sıfat	birincil
320	düzey	isim	birincil
321	düzgün	sıfat	birincil

322	edici	sıfat	birincil
323	edilme	isim	birincil
324	edilmek	fiil	birincil
325	edinmek	fiil	birincil
326	eğer	bağlaç	birincil
327	eğilim	isim	birincil
328	eklenmek	fiil	birincil
329	ekonomik	sıfat	birincil
330	eksik	sıfat	birincil
331	eksiklik	isim	birincil
332	eksiksiz	sıfat	birincil
333	ekstra	sıfat	birincil
334	el	isim	birincil
335	elverişli	sıfat	birincil
336	emmek	fiil	birincil
337	en	zarf	birincil
338	ender	sıfat	birincil
339	endişe	isim	birincil
340	engel	isim	birincil
341	engelleme	isim	birincil
342	engellemek	fiil	birincil
343	engellenme	isim	birincil
344	engellenmek	fiil	birincil
345	entegre	sıfat	birincil
346	erime	isim	birincil

347	erişmek	fiil	birincil
348	erkek	isim	birincil
349	erken	sıfat	birincil
350	esas	isim	birincil
351	esna	isim	birincil
352	eş	isim	birincil
353	eşik	isim	birincil
354	eşit	sıfat	birincil
355	eşitlik	isim	birincil
356	eşsiz	sıfat	birincil
357	etken	isim	birincil
358	etki	isim	birincil
359	etkileme	isim	birincil
360	etkilemek	fiil	birincil
361	etkilenme	isim	birincil
362	etkilenmek	fiil	birincil
363	etkileşim	isim	birincil
364	etkili	sıfat	birincil
365	etkin	sıfat	birincil
366	etme	isim	birincil
367	etmen	isim	birincil
368	etraf	isim	birincil
369	ettirilme	isim	birincil
370	ettirme	isim	birincil
371	ev	isim	birincil

372	fakat	bağlaç	birincil
373	faktör	isim	birincil
374	fakülte	isim	birincil
375	fark	isim	birincil
376	farklı	sıfat	birincil
377	farklılaşmak	fiil	birincil
378	farklılık	isim	birincil
379	fayda	isim	birincil
380	faydalanılmak	fiil	birincil
381	faydalı	sıfat	birincil
382	fazla	sıfat	birincil
383	fazlalık	isim	birincil
384	fikir	isim	birincil
385	fiziksel	sıfat	birincil
386	fizyolojik	sıfat	birincil
387	form	isim	birincil
388	formül	isim	birincil
389	garanti	isim	birincil
390	gecikmek	fiil	birincil
391	geçerli	sıfat	birincil
392	geçici	sıfat	birincil
393	geçilme	isim	birincil
394	geçilmek	fiil	birincil
395	geçirilme	isim	birincil
396	geçirilmek	fiil	birincil

397	geçirme	isim	birincil
398	geçirmek	fiil	birincil
399	geçiş	isim	birincil
400	geçme	isim	birincil
401	geçmiş	sıfat	birincil
402	geleneksel	sıfat	birincil
403	gelişigüzel	sıfat	birincil
404	gelişim	isim	birincil
405	geliştirilme	isim	birincil
406	geliştirilmiş	sıfat	birincil
407	geliştirme	isim	birincil
408	geliştirmek	fiil	birincil
409	gelmek	fiil	birincil
410	genel	sıfat	birincil
411	genelde	zarf	birincil
412	genellikle	zarf	birincil
413	geniş	sıfat	birincil
414	genişleme	isim	birincil
415	genişlemek	fiil	birincil
416	genişletilme	isim	birincil
417	genişlik	isim	birincil
418	gerçek	isim	birincil
419	gerçekleşme	isim	birincil
420	gerçekleşmek	fiil	birincil
421	gerçekleştirilme	isim	birincil

422	gerçekleştirilmek	fiil	birincil
423	gerçekleştirmek	fiil	birincil
424	gereç	isim	birincil
425	gerek	sıfat	birincil
426	gerekli	sıfat	birincil
427	gereklilik	isim	birincil
428	gereksemek	fiil	birincil
429	gereksinim	isim	birincil
430	gerektirme	isim	birincil
431	gerektirmek	fiil	birincil
432	geri	isim	birincil
433	getirilme	isim	birincil
434	getirilmek	fiil	birincil
435	getirme	isim	birincil
436	getirmek	fiil	birincil
437	gibi	edat	birincil
438	giden	sıfat	birincil
439	giderilme	isim	birincil
440	giriş	isim	birincil
441	girme	isim	birincil
442	gitme	isim	birincil
443	gittikçe	zarf	birincil
444	gizli	sıfat	birincil
445	göre	edat	birincil
446	görev	isim	birincil

447	görme	isim	birincil
448	görülme	isim	birincil
449	görülme	fiil	birincil
450	görünme	isim	birincil
451	görünmek	fiil	birincil
452	görünüm	isim	birincil
453	gösterge	isim	birincil
454	gösterici	sıfat	birincil
455	gösterilmek	fiil	birincil
456	gösterim	isim	birincil
457	göstermek	fiil	birincil
458	göz	isim	birincil
459	gözlem	isim	birincil
460	gözlemek	fiil	birincil
461	gözlemlemek	fiil	birincil
462	gözlemlenme	isim	birincil
463	gözlemlenmek	fiil	birincil
464	gözlenme	isim	birincil
465	gözlenmek	fiil	birincil
466	gözükme	fiil	birincil
467	grafik	isim	birincil
468	grup	isim	birincil
469	güçleşme	fiil	birincil
470	güçlü	sıfat	birincil
471	gün	isim	birincil

472	güncel	sıfat	birincil
473	günlük	isim	birincil
474	günlük	sıfat	birincil
475	güven	isim	birincil
476	güvenilir	sıfat	birincil
477	güvenilmek	fiil	birincil
478	güvenli	sıfat	birincil
479	hacim	isim	birincil
480	hafif	sıfat	birincil
481	hafta	isim	birincil
482	haftalık	sıfat	birincil
483	hâl	isim	birincil
484	hâlâ	zarf	birincil
485	hâlen	zarf	birincil
486	halk	isim	birincil
487	hangi	sıfat	birincil
488	hareket	isim	birincil
489	hariç	isim	birincil
490	hassasiyet	isim	birincil
491	hatalı	sıfat	birincil
492	hayat	isim	birincil
493	hayati	sıfat	birincil
494	hazır	sıfat	birincil
495	hazırlanma	isim	birincil
496	hazırlanmak	fiil	birincil

497	hedef	isim	birincil
498	hedeflemek	fiil	birincil
499	hedeflenmek	fiil	birincil
500	hem	bağlaç	birincil
501	hemen	zarf	birincil
502	henüz	zarf	birincil
503	her	sıfat	birincil
504	herhangi	sıfat	birincil
505	hesaplanma	isim	birincil
506	hesaplanmak	fiil	birincil
507	hız	isim	birincil
508	hızlı	sıfat	birincil
509	ışık	isim	birincil
510	iç	isim	birincil
511	içeri	isim	birincil
512	içerik	isim	birincil
513	içerme	isim	birincil
514	içermek	fiil	birincil
515	için	edat	birincil
516	ideal	sıfat	birincil
517	ifade	isim	birincil
518	ihtimal	isim	birincil
519	ihtiyaç	isim	birincil
520	ikincil	sıfat	birincil
521	il	isim	birincil

522	ilaveten	zarf	birincil
523	ile	edat	birincil
524	ileri	isim	birincil
525	ilerleme	isim	birincil
526	iletirme	isim	birincil
527	ilgi	isim	birincil
528	ilgilenmek	fiil	birincil
529	ilgili	sıfat	birincil
530	ilişki	isim	birincil
531	ilişkilendirilme	isim	birincil
532	ilişkili	sıfat	birincil
533	ilişkin	sıfat	birincil
534	ilk	sıfat	birincil
535	imkan	isim	birincil
536	inanılmak	fiil	birincil
537	inceleme	isim	birincil
538	incelemek	fiil	birincil
539	incelenme	isim	birincil
540	incelenmek	fiil	birincil
541	indirgemek	fiil	birincil
542	indirilmek	fiil	birincil
543	insan	isim	birincil
544	insanoğlu	isim	birincil
545	irdelemek	fiil	birincil
546	ise	bağlaç	birincil

547	istatistiksel	sıfat	birincil
548	istek	isim	birincil
549	istenilen	sıfat	birincil
550	işaret	isim	birincil
551	işlem	isim	birincil
552	işleme	isim	birincil
553	işlenme	isim	birincil
554	işleyiş	isim	birincil
555	itibari	isim	birincil
556	itici	sıfat	birincil
557	iyi	sıfat	birincil
558	iyileşme	isim	birincil
559	iyileştirilme	isim	birincil
560	iz	isim	birincil
561	izlenme	isim	birincil
562	izlenmek	fiil	birincil
563	kabul	isim	birincil
564	kaçınılma	isim	birincil
565	kaçınılmak	fiil	birincil
566	kadar	edat	birincil
567	kademeli	sıfat	birincil
568	kalan	sıfat	birincil
569	kaldırılmak	fiil	birincil
570	kalıcı	sıfat	birincil
571	kalın	sıfat	birincil

572	kalite	isim	birincil
573	kaliteli	sıfat	birincil
574	kalkma	isim	birincil
575	kalma	isim	birincil
576	kapalı	sıfat	birincil
577	kapanma	isim	birincil
578	kapatılma	isim	birincil
579	kapsam	isim	birincil
580	kapsamak	fiil	birincil
581	kapsamlı	sıfat	birincil
582	kare	sıfat	birincil
583	karışık	sıfat	birincil
584	karışmak	fiil	birincil
585	karmaşık	sıfat	birincil
586	karşı	zarf	birincil
587	karşılama	isim	birincil
588	karşılaşılma	isim	birincil
589	karşılaşmak	fiil	birincil
590	karşılaştırılma	isim	birincil
591	karşılaştırılmak	fiil	birincil
592	karşılaştırma	isim	birincil
593	karşılaştırmak	fiil	birincil
594	karşılaştırmalı	sıfat	birincil
595	karşılık	isim	birincil
596	karşılıklı	sıfat	birincil

597	karşın	edat	birincil
598	kat	isim	birincil
599	katılım	isim	birincil
600	katılmak	fiil	birincil
601	katkı	isim	birincil
602	katsayı	isim	birincil
603	kavram	isim	birincil
604	kaybeden	sıfat	birincil
605	kaybetme	isim	birincil
606	kaybolma	isim	birincil
607	kaydedilme	isim	birincil
608	kayıp	isim	birincil
609	kayıt	isim	birincil
610	kaynak	isim	birincil
611	kaynakça	isim	birincil
612	kaynaklanmak	fiil	birincil
613	kazanç	isim	birincil
614	kazandırma	isim	birincil
615	kazanmak	fiil	birincil
616	kendi	zamir	birincil
617	kesilmek	fiil	birincil
618	kesin	sıfat	birincil
619	keskin	sıfat	birincil
620	kez	isim	birincil
621	kılmak	fiil	birincil

622	kısa	sıfat	birincil
623	kısalma	isim	birincil
624	kısım	isim	birincil
625	kısıtlama	isim	birincil
626	kısıtlamak	fiil	birincil
627	kısıtlı	sıfat	birincil
628	kısmen	zarf	birincil
629	kısmi	sıfat	birincil
630	kıyas	isim	birincil
631	kirli	sıfat	birincil
632	kişi	isim	birincil
633	kişisel	sıfat	birincil
634	klasik	sıfat	birincil
635	kod	isim	birincil
636	kodlamak	fiil	birincil
637	kol	isim	birincil
638	kolay	sıfat	birincil
639	kolaylaşmak	fiil	birincil
640	kolaylaştırılma	isim	birincil
641	kolaylık	isim	birincil
642	komşu	isim	birincil
643	konma	isim	birincil
644	konmak	fiil	birincil
645	kontrol	isim	birincil
646	kontrollü	sıfat	birincil

647	konu	isim	birincil
648	konulma	isim	birincil
649	konulmak	fiil	birincil
650	konum	isim	birincil
651	koordinasyon	isim	birincil
652	korelasyon	isim	birincil
653	korunma	isim	birincil
654	koruyucu	isim	birincil
655	koşul	isim	birincil
656	koyma	isim	birincil
657	koymak	fiil	birincil
658	koyu	sıfat	birincil
659	köken	isim	birincil
660	köklü	sıfat	birincil
661	kör	isim	birincil
662	kötü	sıfat	birincil
663	kritik	sıfat	birincil
664	kullanılma	isim	birincil
665	kullanılmak	fiil	birincil
666	kullanılmak	isim	birincil
667	kullanım	isim	birincil
668	kullanışlı	sıfat	birincil
669	kullanma	isim	birincil
670	kullanmak	fiil	birincil
671	kurma	isim	birincil

672	kurulma	isim	birincil
673	kurulmak	fiil	birincil
674	kuvvetli	sıfat	birincil
675	küçük	sıfat	birincil
676	kültür	isim	birincil
677	laboratuvar	isim	birincil
678	literatür	isim	birincil
679	madde	isim	birincil
680	maddi	sıfat	birincil
681	maksimum	isim	birincil
682	maruz	sıfat	birincil
683	materyal	isim	birincil
684	mekanizma	isim	birincil
685	merkez	isim	birincil
686	merkezi	sıfat	birincil
687	merkezli	sıfat	birincil
688	metot	isim	birincil
689	mevcut	sıfat	birincil
690	meydan	isim	birincil
691	miktar	isim	birincil
692	milyonlarca	sıfat	birincil
693	minimum	sıfat	birincil
694	model	isim	birincil
695	muhtemel	sıfat	birincil
696	mutlak	sıfat	birincil

697	mutlaka	zarf	birincil
698	müdürlük	isim	birincil
699	mükemmel	sıfat	birincil
700	mümkün	sıfat	birincil
701	nadiren	zarf	birincil
702	nasıl	zarf	birincil
703	nazaran	zarf	birincil
704	neden	isim	birincil
705	negatif	sıfat	birincil
706	neredeyse	zarf	birincil
707	net	sıfat	birincil
708	netice	isim	birincil
709	nihai	sıfat	birincil
710	nispeten	zarf	birincil
711	nitelendirilmek	fiil	birincil
712	nitelik	isim	birincil
713	nokta	isim	birincil
714	normal	sıfat	birincil
715	not	isim	birincil
716	numara	isim	birincil
717	objektif	sıfat	birincil
718	odaklamak	fiil	birincil
719	odaklanılmak	fiil	birincil
720	olabilecek	sıfat	birincil
721	olağan	sıfat	birincil

722	olanak	isim	birincil
723	olarak	zarf	birincil
724	olası	sıfat	birincil
725	olasılık	isim	birincil
726	oldukça	zarf	birincil
727	olma	isim	birincil
728	olmak	fiil	birincil
729	olmak	isim	birincil
730	olmaksızın	zarf	birincil
731	olumlu	sıfat	birincil
732	olumsuz	sıfat	birincil
733	olumsuzluk	isim	birincil
734	olunma	isim	birincil
735	olunmak	fiil	birincil
736	oluşma	isim	birincil
737	oluşmak	fiil	birincil
738	oluşturma	isim	birincil
739	oluşturmak	fiil	birincil
740	oluşturulma	isim	birincil
741	oluşturulmak	fiil	birincil
742	oluşum	isim	birincil
743	onay	isim	birincil
744	oran	isim	birincil
745	orantılı	sıfat	birincil
746	organize	sıfat	birincil

747	orta	isim	birincil
748	ortalama	isim	birincil
749	ortam	isim	birincil
750	oyynamak	fiil	birincil
751	oysa	bağlaç	birincil
752	oysaki	bağlaç	birincil
753	ölçmek	fiil	birincil
754	ölçü	isim	birincil
755	ölçülme	isim	birincil
756	ölçülmek	fiil	birincil
757	ölçüm	isim	birincil
758	ön	isim	birincil
759	önce	zarf	birincil
760	önceki	sıfat	birincil
761	öncelik	isim	birincil
762	öncelikli	sıfat	birincil
763	önem	isim	birincil
764	önemli	sıfat	birincil
765	önerilmek	fiil	birincil
766	önermek	fiil	birincil
767	önlem	isim	birincil
768	önleme	isim	birincil
769	önlemek	fiil	birincil
770	önlenme	isim	birincil
771	örneğin	edat	birincil

772	örnek	isim	birincil
773	örtüşmek	fiil	birincil
774	öte	isim	birincil
775	ötürü	zarf	birincil
776	öz	isim	birincil
777	özel	sıfat	birincil
778	özellik	isim	birincil
779	özellekle	zarf	birincil
780	özet	isim	birincil
781	özetlemek	fiil	birincil
782	özetlenmek	fiil	birincil
783	özgü	sıfat	birincil
784	pahalı	sıfat	birincil
785	paket	isim	birincil
786	paralel	sıfat	birincil
787	paralellik	isim	birincil
788	parametre	isim	birincil
789	parça	isim	birincil
790	pek	zarf	birincil
791	performans	isim	birincil
792	planlamak	fiil	birincil
793	planlanmak	fiil	birincil
794	potansiyel	isim	birincil
795	pozitif	sıfat	birincil
796	presnip	isim	birincil

797	prosedür	isim	birincil
798	rağmen	edat	birincil
799	rahatlık	isim	birincil
800	rakam	isim	birincil
801	rapor	isim	birincil
802	rastlamak	fiil	birincil
803	referans	isim	birincil
804	resmî	sıfat	birincil
805	risk	isim	birincil
806	rol	isim	birincil
807	saat	isim	birincil
808	sabit	sıfat	birincil
809	sadece	zarf	birincil
810	safha	isim	birincil
811	sağ	sıfat	birincil
812	sağlam	sıfat	birincil
813	sağlamak	fiil	birincil
814	sağlamak	isim	birincil
815	sağlanma	isim	birincil
816	sağlanmak	fiil	birincil
817	sağlayacak	sıfat	birincil
818	sağlıklı	sıfat	birincil
819	sahip	isim	birincil
820	salınım	isim	birincil
821	sanayi	isim	birincil

822	saniye	isim	birincil
823	saptama	isim	birincil
824	saptanmak	fiil	birincil
825	savunmak	fiil	birincil
826	sayı	isim	birincil
827	sayım	isim	birincil
828	saymak	fiil	birincil
829	sebebiyet	isim	birincil
830	sebeup	isim	birincil
831	seçilme	isim	birincil
832	seçim	isim	birincil
833	sergileme	isim	birincil
834	sert	sıfat	birincil
835	seviye	isim	birincil
836	seyir	isim	birincil
837	sık	sıfat	birincil
838	sıkıntı	isim	birincil
839	sıklık	isim	birincil
840	sınıflandırılma	isim	birincil
841	sınıflandırılmak	fiil	birincil
842	sınır	isim	birincil
843	sınırlama	isim	birincil
844	sınırlamak	fiil	birincil
845	sınırlandırılmak	fiil	birincil
846	sınırlı	sıfat	birincil

847	sıra	isim	birincil
848	sıralanmak	fiil	birincil
849	sistem	isim	birincil
850	sistematik	sıfat	birincil
851	sol	sıfat	birincil
852	son	isim	birincil
853	sonraki	sıfat	birincil
854	sonuç	isim	birincil
855	sonuçlanmak	fiil	birincil
856	sorgulamak	fiil	birincil
857	soru	isim	birincil
858	sorumlu	sıfat	birincil
859	sorun	isim	birincil
860	söz	isim	birincil
861	standart	isim	birincil
862	sunma	isim	birincil
863	sunmak	fiil	birincil
864	sunulma	isim	birincil
865	sunulmak	fiil	birincil
866	sürdürme	isim	birincil
867	sürdürülme	isim	birincil
868	sürdürülmek	fiil	birincil
869	süre	isim	birincil
870	süreç	isim	birincil
871	sürekli	zarf	birincil

872	süreklilik	isim	birincil
873	sürelili	sıfat	birincil
874	sürme	isim	birincil
875	sürülmek	fiil	birincil
876	şans	isim	birincil
877	şekil	isim	birincil
878	şekillenme	isim	birincil
879	şiddetli	sıfat	birincil
880	taban	isim	birincil
881	tablo	isim	birincil
882	takip	isim	birincil
883	tam	sıfat	birincil
884	tamam	sıfat	birincil
885	tamamen	zarf	birincil
886	tamamlanma	isim	birincil
887	tamamlanmak	fiil	birincil
888	tamamlayıcı	sıfat	birincil
889	tanımlama	isim	birincil
890	tanımlamak	fiil	birincil
891	tanımlanma	isim	birincil
892	tanımlanmak	fiil	birincil
893	tanınma	isim	birincil
894	taraf	isim	birincil
895	tarama	isim	birincil
896	tarif	isim	birincil

897	tarih	isim	birincil
898	tartışılma	isim	birincil
899	tartışılmak	fiil	birincil
900	tartışmak	fiil	birincil
901	tarz	isim	birincil
902	taşımak	fiil	birincil
903	taşınma	isim	birincil
904	tecrübe	isim	birincil
905	tek	sıfat	birincil
906	teknik	sıfat	birincil
907	teknoloji	isim	birincil
908	tekrar	isim	birincil
909	tekrarlamak	fiil	birincil
910	tekrarlanma	isim	birincil
911	temas	isim	birincil
912	temel	isim	birincil
913	temel	sıfat	birincil
914	temin	isim	birincil
915	temiz	sıfat	birincil
916	temsil	isim	birincil
917	tercih	isim	birincil
918	terim	isim	birincil
919	ters	sıfat	birincil
920	tersine	zarf	birincil
921	tespit	isim	birincil

922	test	isim	birincil
923	teşkil	isim	birincil
924	teşvik	isim	birincil
925	tetiklemek	fiil	birincil
926	teyit	isim	birincil
927	ticari	sıfat	birincil
928	tip	isim	birincil
929	tipik	sıfat	birincil
930	toplam	isim	birincil
931	toplama	isim	birincil
932	toplanma	isim	birincil
933	toplanmak	fiil	birincil
934	topluluk	isim	birincil
935	tutma	isim	birincil
936	tutulma	isim	birincil
937	tutulmak	fiil	birincil
938	tüm	sıfat	birincil
939	tür	isim	birincil
940	türlü	sıfat	birincil
941	ucuz	sıfat	birincil
942	uğrama	isim	birincil
943	uğramak	fiil	birincil
944	ulaşılma	isim	birincil
945	ulaşılmak	fiil	birincil
946	ulaşma	isim	birincil

947	ulaşmak	fiil	birincil
948	ulaştırılma	isim	birincil
949	unsur	isim	birincil
950	uyarı	isim	birincil
951	uygulamak	fiil	birincil
952	uygulanabilirlik	isim	birincil
953	uygulanacak	sıfat	birincil
954	uygulanmak	fiil	birincil
955	uygun	sıfat	birincil
956	uyum	isim	birincil
957	uyumlu	sıfat	birincil
958	uzak	sıfat	birincil
959	uzaklaşma	isim	birincil
960	uzaklaşmak	fiil	birincil
961	uzaklaştırmak	fiil	birincil
962	uzun	sıfat	birincil
963	uzunluk	isim	birincil
964	ülke	isim	birincil
965	ünite	isim	birincil
966	üniversite	isim	birincil
967	üremek	fiil	birincil
968	üretici	sıfat	birincil
969	üretilmek	fiil	birincil
970	üretim	isim	birincil
971	üretken	sıfat	birincil

972	üretmek	fiil	birincil
973	ürün	isim	birincil
974	üst	isim	birincil
975	üstlenmek	fiil	birincil
976	üstünlük	isim	birincil
977	üzere	zarf	birincil
978	üzeri	isim	birincil
979	var	isim	birincil
980	varılmak	fiil	birincil
981	varlık	isim	birincil
982	vasıta	isim	birincil
983	vazgeçilmek	fiil	birincil
984	ve	bağlaç	birincil
985	veri	isim	birincil
986	verici	sıfat	birincil
987	verilme	isim	birincil
988	verilmek	fiil	birincil
989	verme	isim	birincil
990	vermek	isim	birincil
991	veya	bağlaç	birincil
992	vurgulamak	fiil	birincil
993	vurgulanma	isim	birincil
994	vurgulanmak	fiil	birincil
995	ya	bağlaç	birincil
996	yakın	sıfat	birincil

997	yaklaşık	sıfat	birincil
998	yaklaşım	isim	birincil
999	yaklaşma	isim	birincil
1000	yan	isim	birincil
1001	yanıt	isim	birincil
1002	yani	bağlaç	birincil
1003	yanlış	sıfat	birincil
1004	yansıma	isim	birincil
1005	yansımak	fiil	birincil
1006	yapacak	sıfat	birincil
1007	yapı	isim	birincil
1008	yapılan	sıfat	birincil
1009	yapılandırma	isim	birincil
1010	yapılmak	fiil	birincil
1011	yapısal	sıfat	birincil
1012	yapma	sıfat	birincil
1013	yapma	isim	birincil
1014	yarar	isim	birincil
1015	yararlanılma	isim	birincil
1016	yararlanılmak	fiil	birincil
1017	yararlı	sıfat	birincil
1018	yaratılma	isim	birincil
1019	yaratmak	fiil	birincil
1020	yardımcı	isim	birincil
1021	yarı	isim	birincil

1022	yarım	sıfat	birincil
1023	yasal	sıfat	birincil
1024	yaş	isim	birincil
1025	yaşam	isim	birincil
1026	yaşama	isim	birincil
1027	yaşanma	isim	birincil
1028	yaşanmak	fiil	birincil
1029	yavaş	sıfat	birincil
1030	yaygın	sıfat	birincil
1031	yaygınlaşmak	fiil	birincil
1032	yayıma	isim	birincil
1033	yayılmak	fiil	birincil
1034	yayınlamak	fiil	birincil
1035	yayınlanmak	fiil	birincil
1036	yazılı	sıfat	birincil
1037	yelpaze	isim	birincil
1038	yeni	sıfat	birincil
1039	yeniden	zarf	birincil
1040	yer	isim	birincil
1041	yerleşmek	fiil	birincil
1042	yerleştirilmek	fiil	birincil
1043	yetenek	isim	birincil
1044	yeter	isim	birincil
1045	yeterli	sıfat	birincil
1046	yetersiz	sıfat	birincil

1047	yıl	isim	birincil
1048	yıldız	isim	birincil
1049	yıllık	isim	birincil
1050	yine	zarf	birincil
1051	yitirme	isim	birincil
1052	yoğun	sıfat	birincil
1053	yoğunlaşmak	fiil	birincil
1054	yoğunluk	isim	birincil
1055	yol	isim	birincil
1056	yorumlamak	fiil	birincil
1057	yorumlanma	isim	birincil
1058	yorumlanmak	fiil	birincil
1059	yön	isim	birincil
1060	yönelik	sıfat	birincil
1061	yönelim	isim	birincil
1062	yönelmek	fiil	birincil
1063	yönetmek	fiil	birincil
1064	yönlendirilme	isim	birincil
1065	yönlendirme	isim	birincil
1066	yönlendirmek	fiil	birincil
1067	yönlenmek	fiil	birincil
1068	yönlü	sıfat	birincil
1069	yöntem	isim	birincil
1070	yukarı	isim	birincil
1071	yüklemek	fiil	birincil

1072	yüklenme	isim	birincil
1073	yüksek	sıfat	birincil
1074	yükseliş	isim	birincil
1075	yükselmek	fiil	birincil
1076	yükseltme	isim	birincil
1077	yürütülme	isim	birincil
1078	yürütülmek	fiil	birincil
1079	yüzde	isim	birincil
1080	yüzlerce	sıfat	birincil
1081	zaman	isim	birincil
1082	zamanlı	sıfat	birincil
1083	zayıflamak	fiil	birincil
1084	zengin	sıfat	birincil
1085	ziyade	zarf	birincil
1086	zorlama	isim	birincil
1087	zorlaşmak	fiil	birincil
1088	zorlaştırmak	fiil	birincil
1089	zorluk	isim	birincil
1090	zorun	isim	birincil
1091	zorunlu	sıfat	birincil
1092	zorunluluk	isim	birincil
1093	açıklanma	isim	ikincil
1094	açıklık	isim	ikincil
1095	açma	isim	ikincil
1096	akın	isim	ikincil

1097	aksaklık	isim	ikincil
1098	aksi	sıfat	ikincil
1099	alakalı	sıfat	ikincil
1100	alet	isim	ikincil
1101	algı	isim	ikincil
1102	alıcı	sıfat	ikincil
1103	alışkanlık	isim	ikincil
1104	amaçlı	sıfat	ikincil
1105	analitik	sıfat	ikincil
1106	anlamlılık	isim	ikincil
1107	anlatma	isim	ikincil
1108	anlık	sıfat	ikincil
1109	arama	isim	ikincil
1110	aranmak	fiil	ikincil
1111	araştırılma	isim	ikincil
1112	arayış	isim	ikincil
1113	arkadaş	isim	ikincil
1114	artırılmak	fiil	ikincil
1115	ateş	isim	ikincil
1116	av	isim	ikincil
1117	avuç	isim	ikincil
1118	ayarlamak	fiil	ikincil
1119	ayırım	isim	ikincil
1120	azami	sıfat	ikincil
1121	bahsetmek	fiil	ikincil

1122	bakılmaksızın	zarf	ikincil
1123	barındırma	isim	ikincil
1124	barınmak	fiil	ikincil
1125	basamak	isim	ikincil
1126	baskı	isim	ikincil
1127	baskın	isim	ikincil
1128	başarı	isim	ikincil
1129	başarısız	sıfat	ikincil
1130	başlatılmak	fiil	ikincil
1131	batma	isim	ikincil
1132	baz	isim	ikincil
1133	belirginleşmek	fiil	ikincil
1134	belirsiz	sıfat	ikincil
1135	belirsizlik	isim	ikincil
1136	belirtme	isim	ikincil
1137	benimseme	isim	ikincil
1138	benimsenmek	fiil	ikincil
1139	benzer	sıfat	ikincil
1140	beri	edat	ikincil
1141	bırakılma	isim	ikincil
1142	bildiri	isim	ikincil
1143	bildirilmek	fiil	ikincil
1144	bildirim	isim	ikincil
1145	bildirmek	fiil	ikincil
1146	bilim	isim	ikincil

1147	bilinç	isim	ikincil
1148	birbiri	zamir	ikincil
1149	birebir	sıfat	ikincil
1150	birikme	isim	ikincil
1151	birkaçı	zamir	ikincil
1152	birleştirilme	isim	ikincil
1153	birleştirilmek	fiil	ikincil
1154	birleştirme	isim	ikincil
1155	birliktelik	isim	ikincil
1156	bitiş	isim	ikincil
1157	bitme	isim	ikincil
1158	biyolojik	sıfat	ikincil
1159	boşluk	isim	ikincil
1160	bozuk	sıfat	ikincil
1161	bozulmak	fiil	ikincil
1162	böylece	zarf	ikincil
1163	bulunulma	isim	ikincil
1164	bulunulmak	fiil	ikincil
1165	buz	isim	ikincil
1166	bünye	isim	ikincil
1167	büyüklük	isim	ikincil
1168	canlı	sıfat	ikincil
1169	canlılık	isim	ikincil
1170	cilt	isim	ikincil
1171	çabuk	sıfat	ikincil

1172	çağ	isim	ikincil
1173	çalışmak	fiil	ikincil
1174	çeşit	isim	ikincil
1175	çevirme	isim	ikincil
1176	çevrilme	isim	ikincil
1177	çıkartılmak	fiil	ikincil
1178	çıkartma	isim	ikincil
1179	çıkış	isim	ikincil
1180	çıplak	sıfat	ikincil
1181	dağılım	isim	ikincil
1182	dağınıklık	isim	ikincil
1183	dahil	zarf	ikincil
1184	daima	zarf	ikincil
1185	dalga	isim	ikincil
1186	daralma	isim	ikincil
1187	data	isim	ikincil
1188	dayanıklılık	isim	ikincil
1189	değinilmek	fiil	ikincil
1190	denenme	isim	ikincil
1191	dengelemek	fiil	ikincil
1192	dengeleme	isim	ikincil
1193	deniz	isim	ikincil
1194	denmek	fiil	ikincil
1195	derecelendirilme	isim	ikincil
1196	dergi	isim	ikincil

1197	destekleme	isim	ikincil
1198	desteklenme	isim	ikincil
1199	detaylandırmak	fiil	ikincil
1200	devamlılık	isim	ikincil
1201	dilim	isim	ikincil
1202	direkt	sıfat	ikincil
1203	direnç	isim	ikincil
1204	dirençli	sıfat	ikincil
1205	doğan	sıfat	ikincil
1206	doğma	isim	ikincil
1207	doğrulanma	isim	ikincil
1208	doğrulanmak	fiil	ikincil
1209	doğrusal	sıfat	ikincil
1210	doğu	isim	ikincil
1211	dokunma	isim	ikincil
1212	dolaşım	isim	ikincil
1213	doldurulma	isim	ikincil
1214	dolma	isim	ikincil
1215	donatılmak	fiil	ikincil
1216	döndürülme	isim	ikincil
1217	dönemli	sıfat	ikincil
1218	dönüştürme	isim	ikincil
1219	durağan	sıfat	ikincil
1220	duyarlı	sıfat	ikincil
1221	duyulma	isim	ikincil

1222	düşüklük	isim	ikincil
1223	düşürmek	fiil	ikincil
1224	düşürülme	isim	ikincil
1225	düz	sıfat	ikincil
1226	düzeltilme	isim	ikincil
1227	düzenleme	isim	ikincil
1228	düzlem	isim	ikincil
1229	edinilme	isim	ikincil
1230	eğitilme	isim	ikincil
1231	eğitilmiş	sıfat	ikincil
1232	eklemek	fiil	ikincil
1233	eklenme	isim	ikincil
1234	eksen	isim	ikincil
1235	enstitü	isim	ikincil
1236	erişme	isim	ikincil
1237	esnek	sıfat	ikincil
1238	eşitlemek	fiil	ikincil
1239	etkinlik	isim	ikincil
1240	etmek	fiil	ikincil
1241	evre	isim	ikincil
1242	evrensel	sıfat	ikincil
1243	faaliyet	isim	ikincil
1244	farkındalık	isim	ikincil
1245	fırsat	isim	ikincil
1246	geçerlilik	isim	ikincil

1247	gelişme	isim	ikincil
1248	gelişmek	fiil	ikincil
1249	geliştirilmek	fiil	ikincil
1250	gelme	isim	ikincil
1251	genişletilmek	fiil	ikincil
1252	genişletme	isim	ikincil
1253	gerekme	isim	ikincil
1254	gereksiz	sıfat	ikincil
1255	gerilemek	fiil	ikincil
1256	giderme	isim	ikincil
1257	gidermek	fiil	ikincil
1258	gidilen	sıfat	ikincil
1259	gidilmek	fiil	ikincil
1260	girilmek	fiil	ikincil
1261	global	sıfat	ikincil
1262	görüntü	isim	ikincil
1263	görünür	sıfat	ikincil
1264	görünüş	isim	ikincil
1265	görüş	isim	ikincil
1266	gösterilme	isim	ikincil
1267	gösterme	isim	ikincil
1268	gözetim	isim	ikincil
1269	gözleme	isim	ikincil
1270	gruplandırılmak	fiil	ikincil
1271	güç	isim	ikincil

1272	güçleştirmek	fiil	ikincil
1273	güçlük	isim	ikincil
1274	güncellik	isim	ikincil
1275	gündem	isim	ikincil
1276	gündüz	isim	ikincil
1277	harcanma	isim	ikincil
1278	hareketsiz	sıfat	ikincil
1279	hassas	sıfat	ikincil
1280	hastalık	isim	ikincil
1281	hat	isim	ikincil
1282	hata	isim	ikincil
1283	hava	isim	ikincil
1284	hazırlık	isim	ikincil
1285	hesaplamak	fiil	ikincil
1286	heterojen	sıfat	ikincil
1287	hızlanma	isim	ikincil
1288	hiçbir	sıfat	ikincil
1289	hiçbiri	zamir	ikincil
1290	homojen	sıfat	ikincil
1291	ikili	sıfat	ikincil
1292	ila	edat	ikincil
1293	ilave	isim	ikincil
1294	ilerlemek	fiil	ikincil
1295	iletmek	fiil	ikincil
1296	ilişkilendirmek	fiil	ikincil

1297	ilke	isim	ikincil
1298	inanç	isim	ikincil
1299	indeks	isim	ikincil
1300	indirgenme	isim	ikincil
1301	indirilme	isim	ikincil
1302	ipucu	isim	ikincil
1303	irdelenmek	fiil	ikincil
1304	isimlendirilmek	fiil	ikincil
1305	istatistik	isim	ikincil
1306	isteme	isim	ikincil
1307	istenme	isim	ikincil
1308	istenmek	fiil	ikincil
1309	ister	bağlaç	ikincil
1310	iş	isim	ikincil
1311	işlenmek	fiil	ikincil
1312	işlev	isim	ikincil
1313	işte	zarf	ikincil
1314	itibaren	zarf	ikincil
1315	itmek	fiil	ikincil
1316	iyileşmek	fiil	ikincil
1317	izlemek	fiil	ikincil
1318	kaba	sıfat	ikincil
1319	kabiliyet	isim	ikincil
1320	kaçınmak	fiil	ikincil
1321	kaçış	isim	ikincil

1322	kadın	isim	ikincil
1323	kaldırılma	isim	ikincil
1324	kanı	isim	ikincil
1325	kanıt	isim	ikincil
1326	kanıtlanmak	fiil	ikincil
1327	kapasite	isim	ikincil
1328	kapatma	isim	ikincil
1329	kaplamak	fiil	ikincil
1330	kaplı	sıfat	ikincil
1331	kar	isim	ikincil
1332	karışıklık	isim	ikincil
1333	karışma	isim	ikincil
1334	karşılama	isim	ikincil
1335	karşılaşma	isim	ikincil
1336	kategori	isim	ikincil
1337	katılma	isim	ikincil
1338	kaydedilmek	fiil	ikincil
1339	kaynaklı	sıfat	ikincil
1340	kazandırılma	isim	ikincil
1341	kazandırmak	fiil	ikincil
1342	kazanma	isim	ikincil
1343	kenar	isim	ikincil
1344	kesilme	isim	ikincil
1345	kesim	isim	ikincil
1346	kesinlik	isim	ikincil

1347	kesintisiz	sıfat	ikincil
1348	kısaca	zarf	ikincil
1349	kısalma	fiil	ikincil
1350	kısıtlanma	fiil	ikincil
1351	kısıtlayıcı	sıfat	ikincil
1352	kıyaslama	isim	ikincil
1353	kıyaslamak	fiil	ikincil
1354	kıyaslanma	fiil	ikincil
1355	koku	isim	ikincil
1356	kolaylaştırma	isim	ikincil
1357	kolaylaştırmak	fiil	ikincil
1358	kombinasyon	isim	ikincil
1359	komite	isim	ikincil
1360	koordine	sıfat	ikincil
1361	kopma	isim	ikincil
1362	koruma	isim	ikincil
1363	kökenli	sıfat	ikincil
1364	kural	isim	ikincil
1365	kurtulma	isim	ikincil
1366	kuruluş	isim	ikincil
1367	küçülmek	fiil	ikincil
1368	kültürel	sıfat	ikincil
1369	liste	isim	ikincil
1370	makale	isim	ikincil
1371	manevi	sıfat	ikincil

1372	mantıklı	sıfat	ikincil
1373	memnun	sıfat	ikincil
1374	mesafe	isim	ikincil
1375	metre	isim	ikincil
1376	mücadele	isim	ikincil
1377	nesil	isim	ikincil
1378	nicelik	isim	ikincil
1379	niceliksel	sıfat	ikincil
1380	nitekim	zarf	ikincil
1381	nitelenmek	fiil	ikincil
1382	oda	isim	ikincil
1383	odaklanma	isim	ikincil
1384	odaklanmak	fiil	ikincil
1385	okuma	isim	ikincil
1386	olacak	sıfat	ikincil
1387	olan	sıfat	ikincil
1388	olay	isim	ikincil
1389	organ	isim	ikincil
1390	organizasyon	isim	ikincil
1391	ortak	sıfat	ikincil
1392	otomatik	sıfat	ikincil
1393	öge	isim	ikincil
1394	öğrenilmek	fiil	ikincil
1395	ölçüt	isim	ikincil
1396	ölüm	isim	ikincil

1397	ömür	isim	ikincil
1398	öncü	sıfat	ikincil
1399	öncülük	isim	ikincil
1400	önder	isim	ikincil
1401	önemsemek	fiil	ikincil
1402	öneri	isim	ikincil
1403	öngörü	isim	ikincil
1404	öngörülme	isim	ikincil
1405	örnekleme	isim	ikincil
1406	özelliği	sıfat	ikincil
1407	özen	isim	ikincil
1408	parçalanma	isim	ikincil
1409	parlak	sıfat	ikincil
1410	patlama	isim	ikincil
1411	pay	isim	ikincil
1412	paylaşma	isim	ikincil
1413	paylaşmak	fiil	ikincil
1414	periyot	isim	ikincil
1415	posta	isim	ikincil
1416	pozisyon	isim	ikincil
1417	pratik	sıfat	ikincil
1418	profil	isim	ikincil
1419	program	isim	ikincil
1420	rastlanma	fiil	ikincil
1421	renkli	sıfat	ikincil

1422	revize	isim	ikincil
1423	riskli	sıfat	ikincil
1424	rutin	isim	ikincil
1425	saatlik	isim	ikincil
1426	sabitlemek	fiil	ikincil
1427	sağlama	isim	ikincil
1428	sakınca	isim	ikincil
1429	saklama	isim	ikincil
1430	santimetre	isim	ikincil
1431	sapma	isim	ikincil
1432	saptanma	isim	ikincil
1433	saydam	sıfat	ikincil
1434	saye	isim	ikincil
1435	seçenek	isim	ikincil
1436	seçilmek	fiil	ikincil
1437	seçme	isim	ikincil
1438	sembol	isim	ikincil
1439	serbest	sıfat	ikincil
1440	sergilemek	fiil	ikincil
1441	seyrek	sıfat	ikincil
1442	sıkı	sıfat	ikincil
1443	sıkışmak	fiil	ikincil
1444	sınamak	fiil	ikincil
1445	sınıflama	isim	ikincil
1446	sıvı	isim	ikincil

1447	soğuk	sıfat	ikincil
1448	sokulma	isim	ikincil
1449	sorgulanma	isim	ikincil
1450	sorunsuz	sıfat	ikincil
1451	sosyokültürel	sıfat	ikincil
1452	sözlü	sıfat	ikincil
1453	spesifik	sıfat	ikincil
1454	strateji	isim	ikincil
1455	stres	isim	ikincil
1456	sunum	isim	ikincil
1457	sürmek	fiil	ikincil
1458	şart	isim	ikincil
1459	şeffaf	sıfat	ikincil
1460	şiddet	isim	ikincil
1461	şüphe	isim	ikincil
1462	tabaka	isim	ikincil
1463	tahmini	sıfat	ikincil
1464	takılmak	fiil	ikincil
1465	takiben	zarf	ikincil
1466	taklit	isim	ikincil
1467	tamamlama	isim	ikincil
1468	tamamlamak	fiil	ikincil
1469	tanım	isim	ikincil
1470	tanıma	isim	ikincil
1471	tanıtılmak	fiil	ikincil

1472	taramak	fiil	ikincil
1473	tarihçe	isim	ikincil
1474	tartışma	isim	ikincil
1475	taslak	isim	ikincil
1476	tehlike	isim	ikincil
1477	teknolojik	sıfat	ikincil
1478	tekrarlanmak	fiil	ikincil
1479	temelli	sıfat	ikincil
1480	teori	isim	ikincil
1481	teorik	sıfat	ikincil
1482	tepe	isim	ikincil
1483	terk	isim	ikincil
1484	titizlik	isim	ikincil
1485	ton	isim	ikincil
1486	trafik	isim	ikincil
1487	tutarlı	sıfat	ikincil
1488	tutum	isim	ikincil
1489	uç	isim	ikincil
1490	ulusal	sıfat	ikincil
1491	uyarlamak	fiil	ikincil
1492	uyarlanma	isim	ikincil
1493	uyarmak	fiil	ikincil
1494	uygulama	isim	ikincil
1495	uygulanma	isim	ikincil
1496	uygunluk	isim	ikincil

1497	uyuma	isim	ikincil
1498	uyulma	isim	ikincil
1499	uyumsuzluk	isim	ikincil
1500	uzamak	fiil	ikincil
1501	uzanmak	fiil	ikincil
1502	uzantı	isim	ikincil
1503	uzmanlaşmak	fiil	ikincil
1504	ücretsiz	sıfat	ikincil
1505	uçgen	isim	ikincil
1506	üretilme	isim	ikincil
1507	üretkenlik	isim	ikincil
1508	üretme	isim	ikincil
1509	üstün	sıfat	ikincil
1510	üye	isim	ikincil
1511	varma	isim	ikincil
1512	varsayılmak	fiil	ikincil
1513	varsayım	isim	ikincil
1514	varyasyon	isim	ikincil
1515	verimli	sıfat	ikincil
1516	veriş	isim	ikincil
1517	yabancı	sıfat	ikincil
1518	yakalanma	isim	ikincil
1519	yakınlık	isim	ikincil
1520	yanlışlık	isim	ikincil
1521	yansıtma	isim	ikincil

1522	yansıtma	fiil	ikincil
1523	yapan	sıfat	ikincil
1524	yapay	sıfat	ikincil
1525	yapıcı	sıfat	ikincil
1526	yapılış	isim	ikincil
1527	yapılma	isim	ikincil
1528	yararlanma	isim	ikincil
1529	yararlanmak	fiil	ikincil
1530	yaratma	isim	ikincil
1531	yardım	isim	ikincil
1532	yasa	isim	ikincil
1533	yaşamak	fiil	ikincil
1534	yatak	isim	ikincil
1535	yatırmak	fiil	ikincil
1536	yatkınlık	isim	ikincil
1537	yatmak	fiil	ikincil
1538	yaygınlaşma	isim	ikincil
1539	yaygınlaştırılma	isim	ikincil
1540	yayın	isim	ikincil
1541	yazılma	isim	ikincil
1542	yenilenme	isim	ikincil
1543	yerleştirilme	isim	ikincil
1544	yerleştirme	isim	ikincil
1545	yerleştirmek	fiil	ikincil
1546	yetişme	isim	ikincil

1547	yıkıcı	sıfat	ikincil
1548	yitirmek	fiil	ikincil
1549	yoğunluklu	sıfat	ikincil
1550	yok	isim	ikincil
1551	yokluk	isim	ikincil
1552	yorum	isim	ikincil
1553	yönelme	isim	ikincil
1554	yönetilme	isim	ikincil
1555	yönetim	isim	ikincil
1556	yük	isim	ikincil
1557	yüklenmek	fiil	ikincil
1558	yükselme	isim	ikincil
1559	yükseltilme	isim	ikincil
1560	yükseltmek	fiil	ikincil
1561	zamanlama	isim	ikincil
1562	zararlı	sıfat	ikincil
1563	zenginlik	isim	ikincil
1564	zincir	isim	ikincil
1565	zorlamak	fiil	ikincil
1566	zorlayıcı	sıfat	ikincil
1567	zorlu	sıfat	ikincil

EK 6. TASL'IN SÖZCÜK TÜRLERİNE GÖRE SINIFLANDIRILMASI

BAĞLAÇ	EDAT	ZAMİR	ZARF		
ancak	beri	birbiri	aksine	ilaveten	takiben
çünkü	gibi	birçoğu	aniden	işte	tamamen
da	göre	biri	aslında	itibaren	tersine
dahi	için	birkaçı	ayrıca	karşı	üzere
eğer	ila	çoğu	bakılmaksızın	kısaca	yeniden
fakat	ile	hiçbiri	bazen	kısmen	yine
hem	kadar	kendi	beraber	mutlaka	ziyade
ise	karşın		birden	nadiren	
ister	örneğin		böylece	nasıl	
oysa	rağmen		daha	nazaran	
oysaki			dahil	neredeysel	
ve			daima	nispeten	
veya			doğrudan	nitekim	
ya			dolayı	olarak	
yani			en	oldukça	
			genelde	olmaksızın	
			genellikle	önce	
			gittikçe	ötürü	
			hâlâ	özellikle	
			hâlen	pek	
			hemen	sadece	
			henüz	sürekli	

FİİL

<u>açıklamak</u>	<u>ayarlamak</u>	<u>beslemek</u>	<u>dağılmak</u>	<u>düzelmek</u>	<u>genişletilmek</u>
<u>açıklanmak</u>	<u>ayrılmak</u>	<u>bırakılmak</u>	<u>dayanmak</u>	<u>edilmek</u>	<u>gerçekleşmek</u>
<u>açılmak</u>	<u>azalmak</u>	<u>bildirmek</u>	<u>demek</u>	<u>edinmek</u>	<u>gerçekleştirmek</u>
<u>adlandırılmak</u>	<u>azaltmak</u>	<u>bildirilmek</u>	<u>değerlendirmek</u>	<u>eklemek</u>	<u>gerçekleştirilmek</u>
<u>aktarmak</u>	<u>azaltılmak</u>	<u>bilinmek</u>	<u>değerlendirilmek</u>	<u>eklenmek</u>	<u>gereksemek</u>
<u>aktarılmak</u>	<u>bağlamak</u>	<u>birleşmek</u>	<u>değinilmek</u>	<u>emmek</u>	<u>gerektilmek</u>
<u>almak</u>	<u>bağlanmak</u>	<u>birleştirilmek</u>	<u>değişmek</u>	<u>engellemek</u>	<u>gerilemek</u>
<u>algılamak</u>	<u>bahsedilmek</u>	<u>bozmak</u>	<u>değiştirmek</u>	<u>engellenmek</u>	<u>getirmek</u>
<u>alınmak</u>	<u>bahsetmek</u>	<u>bozulmak</u>	<u>değiştirilmek</u>	<u>erişmek</u>	<u>getirilmek</u>
<u>amaçlamak</u>	<u>bakılmak</u>	<u>bölünmek</u>	<u>denmek</u>	<u>eşitlemek</u>	<u>gidermek</u>
<u>amaçlanmak</u>	<u>barınmak</u>	<u>bulunmak</u>	<u>denenmek</u>	<u>etmek</u>	<u>gidilmek</u>
<u>anlaşmak</u>	<u>başlamak</u>	<u>bulundurulmak</u>	<u>dengelemek</u>	<u>etkilemek</u>	<u>girilmek</u>
<u>anlaşılmak</u>	<u>başlanmak</u>	<u>bulunulmak</u>	<u>denilmek</u>	<u>etkilenmek</u>	<u>görölmek</u>
<u>anlatılmak</u>	<u>başlatılmak</u>	<u>çalışmak</u>	<u>desteklemek</u>	<u>farklılaşmak</u>	<u>görünmek</u>
<u>aranmak</u>	<u>başvurmak</u>	<u>çalışılmak</u>	<u>desteklenmek</u>	<u>faıdalanılmak</u>	<u>göstermek</u>
<u>araştırmak</u>	<u>beklenmek</u>	<u>çarpmak</u>	<u>detaylandırmak</u>	<u>gecikmek</u>	<u>gösterilmek</u>
<u>araştırılmak</u>	<u>belirginleşmek</u>	<u>çekmek</u>	<u>doğrulama</u>	<u>geçilmek</u>	<u>gözlemek</u>
<u>artmak</u>	<u>belirlemek</u>	<u>çekilmek</u>	<u>doğrulanmak</u>	<u>geçirmek</u>	<u>gözlemek</u>
<u>artırmak</u>	<u>belirlenmek</u>	<u>çevrilmek</u>	<u>doldurulmak</u>	<u>geçirilmek</u>	<u>gözlemlenmek</u>
<u>artırılmak</u>	<u>belirtmek</u>	<u>çıkılmak</u>	<u>donatılmak</u>	<u>gelmek</u>	<u>gözlenmek</u>
<u>arttırmak</u>	<u>belirtilmek</u>	<u>çıkarmak</u>	<u>dönüşmek</u>	<u>gelişmek</u>	<u>gözükmek</u>
<u>aşmak</u>	<u>benimsemek</u>	<u>çıkartılmak</u>	<u>dönüştürölmek</u>	<u>geliştirmek</u>	<u>gruplandırılmak</u>
<u>atılmak</u>	<u>benimsenmek</u>	<u>çıkartılmak</u>	<u>düşünölmek</u>	<u>geliştirilmek</u>	<u>güçleşmek</u>
	<u>benzemek</u>	<u>çizmek</u>	<u>düşürmek</u>	<u>genişlemek</u>	<u>güçleştirmek</u>

<u>güvenilmek</u>	<u>izlenmek</u>	<u>kolaylaşmak</u>	<u>önermek</u>	<u>sıralanmak</u>	<u>ulaşmak</u>
<u>hazırlanmak</u>	<u>kaçınmak</u>	<u>kolaylaştırmak</u>	<u>önerilmek</u>	<u>sonuçlanmak</u>	<u>ulaşılmak</u>
<u>hedeflemek</u>	<u>kaçınılmak</u>	<u>konmak</u>	<u>önlemek</u>	<u>sorgulamak</u>	<u>uyarmak</u>
<u>hedeflenmek</u>	<u>kaldırılmak</u>	<u>konulmak</u>	<u>örtüşmek</u>	<u>sunmak</u>	<u>uyarlamak</u>
<u>hesaplamak</u>	<u>kanıtlanmak</u>	<u>koymak</u>	<u>özetlemek</u>	<u>sunulmak</u>	<u>uygulamak</u>
<u>hesaplanmak</u>	<u>kaplamak</u>	<u>kullanmak</u>	<u>özetlenmek</u>	<u>sürmek</u>	<u>uygulanmak</u>
<u>içermek</u>	<u>kapsamak</u>	<u>kullanılmak</u>	<u>paylaşmak</u>	<u>sürdürülmek</u>	<u>uzamak</u>
<u>ilerlemek</u>	<u>karışmak</u>	<u>kurulmak</u>	<u>planlamak</u>	<u>sürülmek</u>	<u>uzaklaşmak</u>
<u>iletmek</u>	<u>karşılaşmak</u>	<u>küçülmek</u>	<u>planlanmak</u>	<u>takılmak</u>	<u>uzaklaştırmak</u>
<u>ilgilenmek</u>	<u>karşılaştırmak</u>	<u>nitelenmek</u>	<u>rastlamak</u>	<u>tamamlamak</u>	<u>uzanmak</u>
<u>ilişkilendirmek</u>	<u>karşılaştırılmak</u>	<u>nitelendirilmek</u>	<u>rastlanmak</u>	<u>tamamlanmak</u>	<u>uzmanlaşmak</u>
<u>inanılmak</u>	<u>katılmak</u>	<u>odaklamak</u>	<u>sabitlemek</u>	<u>tanımlamak</u>	<u>üremek</u>
<u>incelemek</u>	<u>kaydedilmek</u>	<u>odaklanmak</u>	<u>sağlamak</u>	<u>tanımlanmak</u>	<u>üretmek</u>
<u>incelenmek</u>	<u>kaynaklanmak</u>	<u>odaklanılmak</u>	<u>sağlanmak</u>	<u>tanıtılmak</u>	<u>üretilmek</u>
<u>indirgemek</u>	<u>kazanmak</u>	<u>olmak</u>	<u>saptanmak</u>	<u>taramak</u>	<u>üstlenmek</u>
<u>indirilmek</u>	<u>kazandırmak</u>	<u>olunmak</u>	<u>savunmak</u>	<u>tartışmak</u>	<u>varılmak</u>
<u>irdelemek</u>	<u>kesilmek</u>	<u>oluşmak</u>	<u>saymak</u>	<u>tartışılmak</u>	<u>varsayılmak</u>
<u>irdelenmek</u>	<u>kılmak</u>	<u>oluşturmak</u>	<u>seçilmek</u>	<u>taşımak</u>	<u>vazgeçilmek</u>
<u>isimlendirilmek</u>	<u>kısalmak</u>	<u>oluşturulmak</u>	<u>sergilemek</u>	<u>tekrarlamak</u>	<u>verilmek</u>
<u>istenmek</u>	<u>kısıtlamak</u>	<u>oyunmak</u>	<u>sıkışmak</u>	<u>tekrarlanmak</u>	<u>vurgulamak</u>
<u>işlenmek</u>	<u>kısıtlanmak</u>	<u>öğrenilmek</u>	<u>sınamak</u>	<u>tetiklemek</u>	<u>vurgulanmak</u>
<u>itmek</u>	<u>kıyaslamak</u>	<u>ölçmek</u>	<u>sınıflandırılmak</u>	<u>toplanmak</u>	<u>yansımak</u>
<u>iyileşmek</u>	<u>kıyaslanmak</u>	<u>ölçülmek</u>	<u>sınırlamak</u>	<u>tutulmak</u>	<u>yansıtmak</u>
<u>izlemek</u>	<u>kodlamak</u>	<u>önemsemek</u>	<u>sınırlandırılmak</u>	<u>uğramak</u>	<u>yapılmak</u>

yararlanmak

yararlanılmak

yaratmak

yaşamak

yaşanmak

yatmak

yatırmak

yaygınlaşmak

yayılmak

yayınlamak

yayınlanmak

yerleşmek

yerleştirmek

yerleştirilmek

yitirmek

yoğunlaşmak

yorumlamak

yorumlanmak

yönelmek

yönetmek

yönlenmek

yönlendirmek

yüklemek

yüklenmek

yükselmek

yükseltmek

yürütülmek

zayıflamak

zorlamak

zorlaşmak

zorlaştırmak

İSİM

açı	an	arttırılma	barındırma	biçim	bulma
açıklama	anahtar	arttırma	basamak	bildiri	bulundurma
açıklanma	analiz	arzu	baskı	bildirim	bulundurulma
açıklık	anket	asıl	baskın	bileşen	bulunma
açılma	anlama	aşağı	baş	bilgi	bulunulma
açma	anlamlılık	aşama	başarı	bilim	bura
ad	anlaşılma	aşılma	başlama	bilinç	buz
adet	anlatma	aşma	başlangıç	bilinme	bünye
ağırlık	ara	ateş	başlanma	birikim	bütünlük
akın	aracılık	atılma	başlatılma	birikme	büyüklik
aksaklık	araç	av	başlık	birim	canlılık
aktarıma	aralık	avantaj	batma	birleştirilme	cevap
aktarım	arama	avuç	baz	birleştirme	cihaz
aktarma	araştırmacı	ay	beklenti	birlik	cilt
aktivite	araştırılma	aylık	belirleme	birliktelik	cins
alan	araştırma	ayrılma	belirlenme	bitiş	cinsiyet
alet	araştırmacı	ayrım	belirsizlik	bitme	civar
algı	arayış	ayrıntı	belirtilme	boşluk	çaba
algılama	arka	azalma	belirtme	boy	çağ
algılanma	arkadaş	azaltılma	benimseme	boyut	çalışılma
alınma	art	azaltma	benimsenme	bozma	çalışma
alışkanlık	artırılma	azlık	benzeri	bozulma	çap
alma	artırma	bağlam	benzerlik	bölge	çekilme
alt	artış	bağlantı	bırakılma	bölüm	çerçeve
amaç	artma	bakış	bırakma	bulgu	çeşit

<u>çevirme</u>	<u>değerlendirilme</u>	<u>dikkat</u>	<u>duyulma</u>	<u>engellenme</u>	<u>fakülte</u>
<u>çevre</u>	<u>değerlendirme</u>	<u>dilim</u>	<u>dünya</u>	<u>enstitü</u>	<u>fark</u>
<u>çevrilme</u>	<u>değişiklik</u>	<u>direnç</u>	<u>düşme</u>	<u>erime</u>	<u>farkındalık</u>
<u>çıkar</u>	<u>değişim</u>	<u>doğma</u>	<u>düşüklük</u>	<u>erişme</u>	<u>farklılık</u>
<u>çıkartılma</u>	<u>değişkenlik</u>	<u>doğrulanma</u>	<u>düşünülme</u>	<u>erkek</u>	<u> fayda</u>
<u>çıkarma</u>	<u>değişmek</u>	<u>doğrultu</u>	<u>düşürme</u>	<u>esas</u>	<u>fazlalık</u>
<u>çıkartılma</u>	<u>değiştirilme</u>	<u>doğu</u>	<u>düşürülme</u>	<u>esna</u>	<u>fırsat</u>
<u>çıkartma</u>	<u>değiştirme</u>	<u>dokunma</u>	<u>düşüş</u>	<u>eş</u>	<u>fikir</u>
<u>çıkış</u>	<u>demir</u>	<u>dolaşım</u>	<u>düzeltilme</u>	<u>eşik</u>	<u>form</u>
<u>çıkma</u>	<u>denenme</u>	<u>doldurulma</u>	<u>düzen</u>	<u>eşitlik</u>	<u>formül</u>
<u>çizgi</u>	<u>dengelenme</u>	<u>dolma</u>	<u>düzenleme</u>	<u>etken</u>	<u>garanti</u>
<u>çoğunluk</u>	<u>deniz</u>	<u>döndürülme</u>	<u>düzenlenme</u>	<u>etki</u>	<u>geçerlilik</u>
<u>çözülme</u>	<u>denk</u>	<u>dönem</u>	<u>düzey</u>	<u>etkileme</u>	<u>geçilme</u>
<u>dağılım</u>	<u>derece</u>	<u>döngü</u>	<u>düzlem</u>	<u>etkilenme</u>	<u>geçirilme</u>
<u>dağımlık</u>	<u>derecelendirilme</u>	<u>dönme</u>	<u>edilme</u>	<u>etkileşim</u>	<u>geçirme</u>
<u>dakika</u>	<u>dergi</u>	<u>dönüş</u>	<u>edinilme</u>	<u>etkinlik</u>	<u>geçiş</u>
<u>dal</u>	<u>destek</u>	<u>dönüşme</u>	<u>eğilim</u>	<u>etme</u>	<u>geçme</u>
<u>dalga</u>	<u>destekleme</u>	<u>dönüştürme</u>	<u>eğitilme</u>	<u>etmen</u>	<u>gelişim</u>
<u>daralma</u>	<u>desteklenme</u>	<u>dönüştürülme</u>	<u>eklenme</u>	<u>etraf</u>	<u>gelişme</u>
<u>data</u>	<u>devam</u>	<u>dönüşüm</u>	<u>eksen</u>	<u>ettirilme</u>	<u>geliştirilme</u>
<u>davranış</u>	<u>devamlılık</u>	<u>durma</u>	<u>eksiklik</u>	<u>ettirme</u>	<u>geliştirme</u>
<u>davranma</u>	<u>deyiş</u>	<u>durulma</u>	<u>el</u>	<u>ev</u>	<u>gelme</u>
<u>dayanıklılık</u>	<u>dezavantaj</u>	<u>durum</u>	<u>endişe</u>	<u>evre</u>	<u>genişleme</u>
<u>defa</u>	<u>dış</u>	<u>duyarlılık</u>	<u>engel</u>	<u>faaliyet</u>	<u>genişletilme</u>
<u>değer</u>	<u>dışarı</u>	<u>duyma</u>	<u>engelleme</u>	<u>faktör</u>	<u>genişletme</u>

<u>genişlik</u>	<u>gösterge</u>	<u>hareket</u>	<u>ilerleme</u>	<u>işlev</u>	<u>karışma</u>
<u>gerçek</u>	<u>gösterilme</u>	<u>hariç</u>	<u>iletirme</u>	<u>işleyiş</u>	<u>karşılama</u>
<u>gerçekleşme</u>	<u>gösterim</u>	<u>hassasiyet</u>	<u>ilgi</u>	<u>itibari</u>	<u>karşılanma</u>
<u>gerçekleştirilme</u>	<u>gösterme</u>	<u>hastalık</u>	<u>ilişki</u>	<u>iyileşme</u>	<u>karşılaşılma</u>
<u>gereç</u>	<u>göz</u>	<u>hat</u>	<u>ilişkilendirilme</u>	<u>iyileştirilme</u>	<u>karşılaşma</u>
<u>gereklilik</u>	<u>gözetim</u>	<u>hata</u>	<u>ilke</u>	<u>iz</u>	<u>karşılaştırılma</u>
<u>gerekme</u>	<u>gözlem</u>	<u>hava</u>	<u>imkan</u>	<u>izlenme</u>	<u>karşılaştırma</u>
<u>gereksinim</u>	<u>gözleme</u>	<u>hayat</u>	<u>inanç</u>	<u>kabiliyet</u>	<u>karşılık</u>
<u>gerektirme</u>	<u>gözlemlenme</u>	<u>hazırlanma</u>	<u>inceleme</u>	<u>kabul</u>	<u>kat</u>
<u>geri</u>	<u>gözlenme</u>	<u>hazırlık</u>	<u>incelenme</u>	<u>kaçınılma</u>	<u>kategori</u>
<u>getirilme</u>	<u>grafik</u>	<u>hedef</u>	<u>indeks</u>	<u>kaçış</u>	<u>katılım</u>
<u>getirme</u>	<u>grup</u>	<u>hesaplanma</u>	<u>indirgenme</u>	<u>kadın</u>	<u>katılma</u>
<u>giderilme</u>	<u>güç</u>	<u>hız</u>	<u>indirilme</u>	<u>kaldırılma</u>	<u>katkı</u>
<u>giderme</u>	<u>güçlük</u>	<u>hızlanma</u>	<u>insan</u>	<u>kalite</u>	<u>katsayı</u>
<u>giriş</u>	<u>gün</u>	<u>ışık</u>	<u>insanoğlu</u>	<u>kalkma</u>	<u>kavram</u>
<u>girme</u>	<u>güncellik</u>	<u>iç</u>	<u>ipucu</u>	<u>kalma</u>	<u>kaybetme</u>
<u>gitme</u>	<u>gündem</u>	<u>içeri</u>	<u>istatistik</u>	<u>kanı</u>	<u>kaybolma</u>
<u>görev</u>	<u>gündüz</u>	<u>içerik</u>	<u>istek</u>	<u>kanıt</u>	<u>kaydedilme</u>
<u>görme</u>	<u>günlük</u>	<u>içerme</u>	<u>isteme</u>	<u>kapanma</u>	<u>kayıp</u>
<u>görülme</u>	<u>güven</u>	<u>ifade</u>	<u>istenme</u>	<u>kapasite</u>	<u>kayıt</u>
<u>görünme</u>	<u>hacim</u>	<u>ihtimal</u>	<u>iş</u>	<u>kapatılma</u>	<u>kaynak</u>
<u>görüntü</u>	<u>hafta</u>	<u>ihtiyaç</u>	<u>işaret</u>	<u>kapatma</u>	<u>kaynakça</u>
<u>görünüm</u>	<u>hâl</u>	<u>il</u>	<u>işlem</u>	<u>kapsam</u>	<u>kazanç</u>
<u>görünüş</u>	<u>halk</u>	<u>ilave</u>	<u>işleme</u>	<u>kar</u>	<u>kazandırılma</u>
<u>görüş</u>	<u>harcanma</u>	<u>ileri</u>	<u>işlenme</u>	<u>karışıklık</u>	<u>kazandırma</u>

<u>kazanma</u>	<u>konum</u>	<u>makale</u>	<u>olasılık</u>	<u>öncelik</u>	<u>performans</u>
<u>kenar</u>	<u>koordinasyon</u>	<u>maksimum</u>	<u>olay</u>	<u>öncülük</u>	<u>periyot</u>
<u>kesilme</u>	<u>kopma</u>	<u>materyal</u>	<u>olma</u>	<u>önder</u>	<u>posta</u>
<u>kesim</u>	<u>korelasyon</u>	<u>mekanizma</u>	<u>olmak</u>	<u>önem</u>	<u>potansiyel</u>
<u>kesinlik</u>	<u>koruma</u>	<u>merkez</u>	<u>olumsuzluk</u>	<u>öneri</u>	<u>pozisyon</u>
<u>kez</u>	<u>korunma</u>	<u>mesafe</u>	<u>olunma</u>	<u>öngörü</u>	<u>prensip</u>
<u>kısalma</u>	<u>koruyucu</u>	<u>metot</u>	<u>oluşma</u>	<u>öngörülme</u>	<u>profil</u>
<u>kısım</u>	<u>koşul</u>	<u>metre</u>	<u>oluşturma</u>	<u>önlem</u>	<u>program</u>
<u>kısıtlama</u>	<u>koyma</u>	<u>meydan</u>	<u>oluşturulma</u>	<u>önleme</u>	<u>prosedür</u>
<u>kıyas</u>	<u>köken</u>	<u>miktar</u>	<u>oluşum</u>	<u>önlenme</u>	<u>rahatlık</u>
<u>kıyaslama</u>	<u>kör</u>	<u>model</u>	<u>onay</u>	<u>örnek</u>	<u>rakam</u>
<u>kişi</u>	<u>kullanılma</u>	<u>mücadele</u>	<u>oran</u>	<u>örnekleme</u>	<u>rapor</u>
<u>kod</u>	<u>kullanılmak</u>	<u>müdürlük</u>	<u>organ</u>	<u>öte</u>	<u>referans</u>
<u>koku</u>	<u>kullanım</u>	<u>neden</u>	<u>organizasyon</u>	<u>öz</u>	<u>revize</u>
<u>kol</u>	<u>kullanma</u>	<u>nesil</u>	<u>orta</u>	<u>özellik</u>	<u>risk</u>
<u>kolaylaştırılma</u>	<u>kural</u>	<u>netice</u>	<u>ortalama</u>	<u>özen</u>	<u>rol</u>
<u>kolaylaştırma</u>	<u>kurma</u>	<u>nicelik</u>	<u>ortam</u>	<u>özet</u>	<u>rutin</u>
<u>kolaylık</u>	<u>kurtulma</u>	<u>nitelik</u>	<u>öge</u>	<u>paket</u>	<u>saat</u>
<u>kombinasyon</u>	<u>kurulma</u>	<u>nokta</u>	<u>ölçü</u>	<u>paralellik</u>	<u>saatlik</u>
<u>komite</u>	<u>kuruluş</u>	<u>not</u>	<u>ölçülme</u>	<u>parametre</u>	<u>safha</u>
<u>komşu</u>	<u>kültür</u>	<u>numara</u>	<u>ölçüm</u>	<u>parça</u>	<u>sağlama</u>
<u>konma</u>	<u>laboratuvar</u>	<u>oda</u>	<u>ölçüt</u>	<u>parçalanma</u>	<u>sağlamak</u>
<u>kontrol</u>	<u>liste</u>	<u>odaklanma</u>	<u>ölüm</u>	<u>patlama</u>	<u>sağlanma</u>
<u>konu</u>	<u>literatür</u>	<u>okuma</u>	<u>ömür</u>	<u>pay</u>	<u>sahip</u>
<u>konulma</u>	<u>madde</u>	<u>olanak</u>	<u>ön</u>	<u>paylaşma</u>	<u>sakinca</u>

<u>saklama</u>	<u>sınır</u>	<u>şart</u>	<u>taslak</u>	<u>toplama</u>	<u>uzantı</u>
<u>salınım</u>	<u>sınırlama</u>	<u>şekil</u>	<u>taşınma</u>	<u>toplanma</u>	<u>uzunluk</u>
<u>sanayi</u>	<u>sıra</u>	<u>şekillenme</u>	<u>tecrübe</u>	<u>topluluk</u>	<u>üçgen</u>
<u>saniye</u>	<u>sıvı</u>	<u>şiddet</u>	<u>tehlike</u>	<u>trafik</u>	<u>ülke</u>
<u>santimetre</u>	<u>sistem</u>	<u>şüphe</u>	<u>teknoloji</u>	<u>tutma</u>	<u>ünite</u>
<u>sapma</u>	<u>sokulma</u>	<u>tabaka</u>	<u>tekrar</u>	<u>tutulma</u>	<u>üniversite</u>
<u>saptama</u>	<u>son</u>	<u>taban</u>	<u>tekrarlanma</u>	<u>tutum</u>	<u>üretilme</u>
<u>saptanma</u>	<u>sonuç</u>	<u>tablo</u>	<u>temas</u>	<u>tür</u>	<u>üretim</u>
<u>saye</u>	<u>sorgulanma</u>	<u>takip</u>	<u>temel</u>	<u>uç</u>	<u>üretkenlik</u>
<u>sayı</u>	<u>soru</u>	<u>taklit</u>	<u>temin</u>	<u>uğrama</u>	<u>üretme</u>
<u>sayım</u>	<u>sorun</u>	<u>tamamlama</u>	<u>temsil</u>	<u>ulaşılma</u>	<u>ürün</u>
<u>sebebiyet</u>	<u>söz</u>	<u>tamamlanma</u>	<u>teori</u>	<u>ulaşma</u>	<u>üst</u>
<u>sebeup</u>	<u>standart</u>	<u>tanım</u>	<u>tepe</u>	<u>ulaştırılma</u>	<u>üstünlük</u>
<u>seçenek</u>	<u>strateji</u>	<u>tanıma</u>	<u>tercih</u>	<u>unsur</u>	<u>üye</u>
<u>seçilme</u>	<u>stres</u>	<u>tanımlama</u>	<u>terim</u>	<u>uyarı</u>	<u>üzeri</u>
<u>seçim</u>	<u>sunma</u>	<u>tanımlanma</u>	<u>terk</u>	<u>uyarlanma</u>	<u>var</u>
<u>seçme</u>	<u>sunulma</u>	<u>tanınma</u>	<u>tespit</u>	<u>uygulama</u>	<u>varlık</u>
<u>sembol</u>	<u>sunum</u>	<u>taraf</u>	<u>test</u>	<u>uygulanabilirlik</u>	<u>varma</u>
<u>sergileme</u>	<u>sürdürme</u>	<u>tarama</u>	<u>teşkil</u>	<u>uygulanma</u>	<u>varsayım</u>
<u>seviye</u>	<u>sürdürülme</u>	<u>tarif</u>	<u>teşvik</u>	<u>uygunluk</u>	<u>varyasyon</u>
<u>seyir</u>	<u>süre</u>	<u>tarih</u>	<u>teyit</u>	<u>uyma</u>	<u>vasıta</u>
<u>sıkıntı</u>	<u>süreç</u>	<u>tarihçe</u>	<u>tip</u>	<u>uyulma</u>	<u>veri</u>
<u>sıklık</u>	<u>süreklilik</u>	<u>tartışılma</u>	<u>titizlik</u>	<u>uyum</u>	<u>verilme</u>
<u>sınıflama</u>	<u>sürme</u>	<u>tartışma</u>	<u>ton</u>	<u>uyumsuzluk</u>	<u>veriş</u>
<u>sınıflandırılma</u>	<u>şans</u>	<u>tarz</u>	<u>toplama</u>	<u>uzaklaşma</u>	<u>verme</u>

<u>vermek</u>	<u>yaş</u>	<u>yokluk</u>	<u>zorlama</u>
<u>vurgulanma</u>	<u>yaşam</u>	<u>yol</u>	<u>zorluk</u>
<u>yakalanma</u>	<u>yaşama</u>	<u>yorum</u>	<u>zorun</u>
<u>yakınlık</u>	<u>yaşanma</u>	<u>yorumlanma</u>	<u>zorunluluk</u>
<u>yaklaşım</u>	<u>yatak</u>	<u>yön</u>	
<u>yaklaşma</u>	<u>yatkınlık</u>	<u>yönelim</u>	
<u>yan</u>	<u>yaygınlaşma</u>	<u>yönelme</u>	
<u>yanıt</u>	<u>yaygınlaştırılma</u>	<u>yönetilme</u>	
<u>yanlıklık</u>	<u>yayıma</u>	<u>yönetim</u>	
<u>yansıma</u>	<u>yayın</u>	<u>yönlendirilme</u>	
<u>yansıtma</u>	<u>yazılma</u>	<u>yönlendirme</u>	
<u>yapı</u>	<u>yelpaze</u>	<u>yöntem</u>	
<u>yapılandırma</u>	<u>yenilenme</u>	<u>yukarı</u>	
<u>yapılış</u>	<u>yer</u>	<u>yük</u>	
<u>yapılma</u>	<u>yerleştirilme</u>	<u>yüklenme</u>	
<u>yapma</u>	<u>yerleştirme</u>	<u>yükseliş</u>	
<u>yarar</u>	<u>yetenek</u>	<u>yükselme</u>	
<u>yararlanılma</u>	<u>yeter</u>	<u>yükseltilme</u>	
<u>yararlanma</u>	<u>yetişme</u>	<u>yükseltme</u>	
<u>yaratılma</u>	<u>yıl</u>	<u>yürütülme</u>	
<u>yaratma</u>	<u>yıldız</u>	<u>yüzde</u>	
<u>yardım</u>	<u>yıllık</u>	<u>zaman</u>	
<u>yardımcı</u>	<u>yitirme</u>	<u>zamanlama</u>	
<u>yarı</u>	<u>yoğunluk</u>	<u>zenginlik</u>	
<u>yasa</u>	<u>yok</u>	<u>zincir</u>	

SIFAT

açık	bağlı	boş	demografik	ekonomik	genel
adapte	basit	boyutlu	derin	eksik	geniş
ağır	başarılı	bozuk	detaylı	eksiksiz	gerek
ait	başarısız	bu	devamlı	ekstra	gerekli
aksi	başka	bulunan	diğer	elverişli	gereksiz
aktif	başlı	bütün	dikkatli	ender	giden
alakalı	başlıca	büyük	dinamik	entegre	gidilen
alıcı	başlıklı	canlı	direkt	erken	gizli
altın	bazı	cazip	dirençli	esnek	global
amaçlı	bazlı	ciddi	doğal	eşit	görünür
analitik	belirgin	çabuk	doğan	eşsiz	gösterici
ani	belirleyici	çekici	doğru	etkili	güçlü
anlamalı	belirli	çeşitli	doğrusal	etkin	güncel
anlık	belirsiz	çevresel	dolaylı	evrensel	günlük
artırıcı	belli	çıplak	dönemli	farklı	güvenilir
aşamalı	benzer	çift	dönük	faydalı	güvenli
aşırı	bilimsel	çoklu	durağan	fazla	hafif
aynı	binlerce	dair	duyarlı	fiziksel	haftalık
ayrı	birçok	dar	düşük	fizyolojik	hangi
ayrıntılı	birebir	dayalı	düz	geçerli	hareketsiz
az	bireysel	dayanıklı	düzenli	geçici	hassas
azami	birincil	değerlendirilmiş	düzensiz	geçmiş	hatalı
bağımlı	birkaç	değerli	düzgün	geleneksel	hayati
bağımsız	birtakım	değişik	edici	gelişigüzel	hazır
bağlantılı	biyolojik	değişken	eğitilmiş	geliştirilmiş	her

<u>herhangi</u>	<u>kare</u>	<u>kullanışlı</u>	<u>olacak</u>	<u>sabit</u>	<u>tam</u>
<u>heterojen</u>	<u>karışık</u>	<u>kuvvetli</u>	<u>olağan</u>	<u>sağ</u>	<u>tamam</u>
<u>hızlı</u>	<u>karmaşık</u>	<u>küçük</u>	<u>olan</u>	<u>sağlam</u>	<u>tamamlayıcı</u>
<u>hiçbir</u>	<u>karşılaştırmalı</u>	<u>kültürel</u>	<u>olası</u>	<u>sağlayacak</u>	<u>tek</u>
<u>homojen</u>	<u>karşılıklı</u>	<u>maddi</u>	<u>olumlu</u>	<u>sağlıklı</u>	<u>teknik</u>
<u>ideal</u>	<u>kaybeden</u>	<u>manevi</u>	<u>olumsuz</u>	<u>saydam</u>	<u>teknolojik</u>
<u>ikili</u>	<u>kaynaklı</u>	<u>mantıklı</u>	<u>orantılı</u>	<u>serbest</u>	<u>temel</u>
<u>ikincil</u>	<u>kesin</u>	<u>maruz</u>	<u>organize</u>	<u>sert</u>	<u>temelli</u>
<u>ilgili</u>	<u>kesintisiz</u>	<u>memnun</u>	<u>ortak</u>	<u>seyrek</u>	<u>temiz</u>
<u>ilişkili</u>	<u>keskin</u>	<u>merkezi</u>	<u>otomatik</u>	<u>sık</u>	<u>teorik</u>
<u>ilişkin</u>	<u>kısa</u>	<u>merkezli</u>	<u>önceki</u>	<u>sıkı</u>	<u>ters</u>
<u>ilk</u>	<u>kısıtlayıcı</u>	<u>mevcut</u>	<u>öncelikli</u>	<u>sınırlı</u>	<u>ticari</u>
<u>istatistiksel</u>	<u>kısıtlı</u>	<u>milyonlarca</u>	<u>öncü</u>	<u>sistematik</u>	<u>tipik</u>
<u>istenilen</u>	<u>kısmi</u>	<u>minimum</u>	<u>önemli</u>	<u>soğuk</u>	<u>tutarlı</u>
<u>itici</u>	<u>kirli</u>	<u>muhtemel</u>	<u>özel</u>	<u>sol</u>	<u>tüm</u>
<u>iyi</u>	<u>kişisel</u>	<u>mutlak</u>	<u>özelliikli</u>	<u>sonraki</u>	<u>türlü</u>
<u>kaba</u>	<u>klasik</u>	<u>mükemmel</u>	<u>özgü</u>	<u>sorumlu</u>	<u>ucuz</u>
<u>kademeli</u>	<u>kolay</u>	<u>mümkün</u>	<u>pahalı</u>	<u>sorunsuz</u>	<u>ulusal</u>
<u>kalan</u>	<u>kontrollü</u>	<u>negatif</u>	<u>paralel</u>	<u>sosyokültürel</u>	<u>uygulanacak</u>
<u>kalıcı</u>	<u>koordine</u>	<u>net</u>	<u>parlak</u>	<u>sözlü</u>	<u>uygun</u>
<u>kalın</u>	<u>koyu</u>	<u>niceliksel</u>	<u>pozitif</u>	<u>spesifik</u>	<u>uyumlu</u>
<u>kaliteli</u>	<u>kökenli</u>	<u>nihai</u>	<u>pratik</u>	<u>sürelî</u>	<u>uzak</u>
<u>kapalı</u>	<u>köklü</u>	<u>normal</u>	<u>renkli</u>	<u>şeffaf</u>	<u>uzun</u>
<u>kaplı</u>	<u>kötü</u>	<u>objektif</u>	<u>resmî</u>	<u>şiddetli</u>	<u>ücretsiz</u>
<u>kapsamlı</u>	<u>kritik</u>	<u>olabilecek</u>	<u>riskli</u>	<u>tahmini</u>	<u>üretici</u>

<u>üretken</u>	<u>yoğun</u>
<u>üstün</u>	<u>yoğunluklu</u>
<u>verici</u>	<u>yönelik</u>
<u>verimli</u>	<u>yönlü</u>
<u>yabancı</u>	<u>yüksek</u>
<u>yakın</u>	<u>yüzlerce</u>
<u>yaklaşık</u>	<u>zamanlı</u>
<u>yanlış</u>	<u>zararlı</u>
<u>yapacak</u>	<u>zengin</u>
<u>yapan</u>	<u>zorlayıcı</u>
<u>yapay</u>	<u>zorlu</u>
<u>yapıcı</u>	<u>zorunlu</u>
<u>yapılan</u>	
<u>yapısal</u>	
<u>yapma</u>	
<u>yararlı</u>	
<u>yarım</u>	
<u>yasal</u>	
<u>yavaş</u>	
<u>yaygın</u>	
<u>yazılı</u>	
<u>yeni</u>	
<u>yeterli</u>	
<u>yetersiz</u>	
<u>yıkıcı</u>	

EK 7. TEZ ÇALIŞMASI ETİK KURUL İZİN MUAFİYET FORMU

 <p>HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ TEZ ÇALIŞMASI ETİK KURUL İZİN MUAFİYETİ FORMU</p>
<p>HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA</p> <p style="text-align: right;">Tarih: 22/06/2023</p> <p>Tez Başlığı: ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERE YÖNELİK AKADEMİK TÜRKÇE SÖZ VARLIĞININ TESPİTİ</p> <p>Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmam:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır, 2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve numuneler) kullanılmasını gerektirmemektedir. 3. Beden bütünlüğüne müdahale içermemektedir. 4. Gözlemsel ve betimsel araştırma (anket, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları) niteliğinde değildir. <p>Hacettepe Üniversitesi Etik Kurullar ve Komisyonlarının Yönergelerini inceledim ve bunlara göre tez çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Kuruldan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.</p> <p>Gereğini saygılarımla arz ederim.</p> <p style="text-align: right;">Tarih ve İmza</p> <p>Adı Soyadı: Elif SAYAR _____</p> <p>Öğrenci No: N18143627 _____</p> <p>Anabilim Dalı: Türkiyat Araştırmaları _____</p> <p>Programı: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi _____</p> <p>Statüsü: ☐ Y. Lisans ☒ Doktora ☐ Bütünleşik Dr. _____</p>
<p><u>DANIŞMAN GÖRÜŞÜ VE ONAYI</u></p> <p>UYGUNDUR</p> <p>_____</p>

EK 8. TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

 HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA
Tarih: 22/06/2023
<p>Tez Başlığı: ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERE YÖNELİK AKADEMİK TÜRKÇE SÖZ VARLIĞININ TESPİTİ</p> <p>Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 291 sayfalık kısmına ilişkin, 22/06/2023 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Tuminin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 4 'tür.</p> <p>Uygulanan filtrelemeler:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, 2- Kaynakça hariç 3- Alıntılar hariç 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç <p>Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.</p> <p>Gereğini saygılarımla arz ederim.</p>
22/06/2023
<p>Adı Soyadı: Elif SAYAR</p> <p>Öğrenci No: N18143627</p> <p>Anabilim Dalı: Türkiyat Araştırmaları</p> <p>Programı: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi</p> <p>Statüsü: ☐ Y. Lisans ☒ Doktora ☐ Bütünleşik Dr.</p>
<u>DANIŞMAN ONAYI</u>
UYGUNDUR <hr style="width: 20%; margin: 0 auto;"/>

EK 9. TURNİTİN BENZERLİK İNDEKSİ

Uluslararası Öğrencilere Yönelik Akademik Türkçe Söz Varlığının Tespiti

ORJİNALLİK RAPORU

% 4	% 4	% 1	% 1
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	% 1
2	acikbilim.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	% 1
3	www.researchgate.net İnternet Kaynağı	% 1
4	sosyalarastirmalar.com İnternet Kaynağı	<% 1
5	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	<% 1
6	pdffox.com İnternet Kaynağı	<% 1
7	www.academia.edu İnternet Kaynağı	<% 1
8	Submitted to Uludag University Öğrenci Ödevi	<% 1
9	Submitted to Istanbul Aydin University Öğrenci Ödevi	<% 1